ЗМІСТ

ВСТУП 10
І. ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ 12
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 59
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 84
ІІ. УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ 97
ЛІРИКА 98
Календарно-обрядові, суспільно-побутові, родинно-побутові пісні 98
«Віють вітри, віють буйні» Марусі Чурай 103
«Засвіт встали козаченьки» Марусі Чурай 106
ЛІРО-ЕПОС 109
«Чи не той то хміль» 109
«Ой Морозе, Морозенку» 112
«Дума про Марусю Богуславку» 116
«Ой летіла стріла» 120
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 123
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 129
ІІІ. ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 144
МОНУМЕНТАЛІЗМ 145
ЕПОС 145
«Повість минулих літ» (легенда про заснування Києва) Нестора Літописця 146
«Повість минулих літ» (про помсту княгині Ольги) Нестора Літописця 154
ОРНАМЕНТАЛІЗМ 161
ЛІРО-ЕПОС 161
«Слово про похід Ігорів» 161
БАРОКО 168
ЛІРИКА 168
«De libertate» Григорія Сковороди 169
«Всякому місту – звичай і права» Григорія Сковороди 171
ЛІРО-ЕПОС 176
«Бджола та Шершень» Григорія Сковороди 185
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 194
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 201
IV. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ XVIII – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ 202
КЛАСИЦИЗМ 202
ЛІРО-ЕПОС

«Енеїда» Івана Котляревського 202
СЕНТИМЕНТАЛІЗМ 211
ДРАМА 211
«Наталка Полтавка» Івана Котляревського 211
РОМАНТИЗМ 220
ЛІРО-ЕПОС 220
«Катерина» Тараса Шевченка 220
ЕПОС 227
«Чорна рада» Пантелеймона Куліша 227
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 240
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 251
РЕАЛІЗМ 252
ЛІРИКА 252
«Заповіт» Тараса Шевченка 252
ЛІРО-ЕПОС 257
«Кавказ» Тараса Шевченка 257
«Сон («У всякого свої долі...»)» Тараса Шевченка 266
«І мертвим, і живим, і нерожденним...» Тараса Шевченка 273
ЕПОС 290
«Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького 290
«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика 306
«Захар Беркут» Івана Франка 325
ДРАМА 338
«Мартин Боруля» Івана Карпенка-Карого 340
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 350
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 357
V. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА XX СТОЛІТТЯ (МОДЕРНІЗМ) 365
НЕОРОМАНТИЗМ
ДРАМА 366
«Лісова пісня» Лесі Українки 366
ЛІРИКА 367
«Contra spem spero!» Лесі Українки 374
«Чого являєшся мені у сні?» Івана Франка 374
ЛІРО-ЕПОС 379
«Мойсей» Івана Франка
ЕПОС 386
«Меншолійний вальс» Ольги Кобилянської 395
«Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського 395
«Майстер корабля» Юрія Яновського 403
413

«Модрі Камені» Олеся Гончара 423
ІМПРЕСІОНІЗМ 438
ЕПОС 438
«Intermezzo» Михайла Коцюбинського 438
«Я (Романтика)» Миколи Хвильового 440
ЕКСПРЕСІОНІЗМ 450
ЕПОС 451
«Камінний хрест» Василя Стефаника 456
СИМВОЛІЗМ 457
ЛІРИКА 457
«О слово рідне!..» Олександра Олеся 457
«Чари ночі» Олександра Олеся 459
«Блакитна Панна» Миколи Вороного 464
«Пам'яті тридцяти» Павла Тичини 468
«Ви знаєте, як липа шелестить..?» Павла Тичини 472
«О панно Інно...» Павла Тичини 474
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 478
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 488
ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМ 516
ЕПОС 516
«Місто» Валер'яна Підмогильного 516
НЕОКЛАСИЦИЗМ 529
ЛІРИКА 529
«У теплі дні збирання винограду» Максима Рильського 529
СЮРРЕАЛІЗМ 534
ЛІРИКА 534
«Різдво» Богдана-Ігоря Антонича 534
ТВОРЧІСТЬ ІНШИХ ПРЕДСТАВНИКІВ МОДЕРНІЗМУ 538
ЕПОС 538
«Моя автобіографія» Остапа Вишні 538
«Сон» Остапа Вишні 549
«Інтервьюна Десна» Олександра Довженка 554
ЛІРИКА 563
«Любіть Україну!» Володимира Сосюри 563
«Пісня про рушник» Андрія Малишка 569
ДРАМА 572
«Мина Мазайло» Миколи Куліша 572
ТВОРЧІСТЬ ПИСЬМЕННИКІВ-ШІСТДЕСЯТНИКІВ 582
ЛІРИКА 585
«Ти знаєш, що ти — людина?» Василя Симоненка 585
«Задивлюсь у твої сині...» Василя Симоненка 588
«Лебеді материнства» Василя Симоненка 594

«Наша мова» Василя Голобородька 599
«Голоси, гніву пречистого...» Василя Стуса 603
«Дві вільгри» Дмитра Павличка 607
«Стрини слова, коли вони мовчать» Ліни Костенко 613
ЕПОС 617
«Три вітрі з поколоно» Григорія Тютюнника 617
ДРУГ-ЕПОС 628
«Маруся Чурай» Ліни Костенко 628
«Балада про опоковиню» Івана Драча 638
ТВОРЧІСТЬ ПИСЬМЕННИКІВ-ЕМІГРАНТІВ 643
ЕПОС 643
«Тигролови» Івана Багряного 643
ЛІРИКА 652
«Уривок з поеми» Євгена Маланюка 652
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 657
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 705
VI. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА XXI СТОЛІТТЯ 721
ЛІРИКА 730
«Рядки з автобіографії» Оксани Забужко 730
«Поза кандрашного стулева» Юрія Андруховича 731
«Обіцяю» Ігоря Римарука 737
«Одяг» Ігоря Римарука 738
«Вільна лише найвисливіше. Вільна лише» Сергія Жадана 741
«Без істерики» Анни Малігон 745
«Любі друзі! Мені подругі!» Олександра Ірванця 749
ЕПОС 753
«Потрошити в саду» Галини Пагутяк 753
«Дочинка на вузі» Ольги Сапеляк 757
«Замовка українського сьогодення» Ліни Костенко 762
ДРАМА 772
«Уходи з життям» Ніни Нікадової 772
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО 783
ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ) 790
VII. ЗАВДАННЯ ЗНО НОВОГО ТИПУ (АНАЛІЗ ЛІРИЧНОГО ТВОРУ) 797
Тестові завдання № 1 «Аналіз твору» 799
Тестові завдання № 2 «Аналіз твору» 800
Тестові завдання № 3 «Аналіз твору» 802
Тестові завдання № 4 «Аналіз твору» 803
Тестові завдання № 5 «Аналіз твору» 804
Тестові завдання № 6 «Аналіз твору» 806

Тестові завдання № 7 «Аналіз твору» 807
Тестові завдання № 8 «Аналіз твору» 809
Тестові завдання № 9 «Аналіз твору» 811
Тестові завдання № 10 «Аналіз твору» 813
Тестові завдання № 11 «Аналіз твору» 815
Тестові завдання № 12 «Аналіз твору» 816
Тестові завдання № 13 «Аналіз твору» 817
Тестові завдання № 14 «Аналіз твору» 819
Тестові завдання № 15 «Аналіз твору» 820
VIII. ВІДЕОТЕКА 823
IX. УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО (САМОПЕРЕВІРКА) 833
X. ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 864
ВИСНОВКИ 868
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 871
ДОДАТКИ 884

Рекомендація

Вітаю... Ігорю, найкоханіше... Я на тебе [illegible] рік, щоб тому відчути [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] відчути, коли [illegible] тебе. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ВСТУП

Дорогі читачі! Якщо ви розгорнули цей посібник, значить, не байдужі до мистецтва художнього слова! Ми будемо щасливі, якщо українська мова відкриє свої скарби для насолоджень і мистецтва! Ми, команда креативних філологів із різних куточків України, пропонуємо вам, що процес вивчення української літератури може бути надзвичайно цікавим, доступним і простим! Якщо подивитеся читацьку можливість учня – складність, навчання творчо готуватися до ЗНО з української мови та літератури – значить вивчення свого мови! Цей посібник – результат багаторічної роботи досвідчених учителів і викладачів, проте створювався він протягом двох місяців. Це доводить, що можна вчитися неможливого. Саме при такий посібник чекає в сплетіння кращих ідей. І ось він перед вами – унікальний, інформаційний, яскравий, багатий, різноманітний, доповнюваний! Хочете відкрити на кожного: онлайн-обговорення розділів, спільнотою, і одного боку, вам хочеться виділити, з іншого – можливість кожного з нашого плану українську літературу в мистецькій формі в стилі «скорочено» – «скорочено» вивчення мистецтва художнього слова. Наш посібник побудований таким чином, що опанувати програмний матеріал ЗНО (від фольклору до сучасності) можна самостійно: на 12 днів (36 днів на ЗНО). Інтелект-карти, лінії часу, схеми, таблиці, сюжетні лінії, ментальні, ключові слова допомагають вам сформувати цілісне уявлення про особливості розвитку національної літератури. Колажі, меми, цитатники, артбуки, яскраві інфографіки перетворять кожний прийом на захоплюючий подорож у світ мистецтва художнього слова. Тести, онлайн-вікторини, завдання ЗНО різних років, вправи «Знайти зайве», «Порахуй» допоможуть розвинути аналітичне, логічне, творче мислення, що буде незамінним помічником під час іспиту. Наша команда зробила максимум можливе, щоб ви отримали в себе та пройшли кількадесят кроків на шляху до знань мрії – успішно скласти ЗНО. З цією метою розроблено елементи мультимедіа, відеоуроки, яскраву інфографіку, колажі та меми з поурочним сумуру, згадані сюжетні в тестах, дібрано життєствердну лірику сучасних авторів, цікавими формами ознайомлення мене в практичних рекомендаціях. Тому час, проведений з посібником «Новий мистецтво художнього слова (сучасний підхід у підготовці до ЗНО)», – це не лише поглиблення знань та вміння з української літератури, а й розвиток життєстійкості, утвердження віри в себе, мужнього кроку до успіху. Розробники 15 кращих аналізу прочитаного твору відповіді до нового формату іспиту, перевірили перевірили після успішного виконання подібних завдань. Упевнені, що посібник «Новий мистецтво художнього слова (сучасний підхід у підготовці до ЗНО)» (як і посібник «Знай українську!») стане настільною книгою для багатьох учнів, студентів, учителів, викладачів ЗНО, може тут стільки любові, позитивної енергії, креативу, нестандартних методичних технік, що вистачить на всіх. Читайте українську літературу! Будьте першими, хто розпочне вивчення мистецтва художнього слова по-новому!!!

Тетяна Бутурлим

ВИВЧЕННЯ ТЕОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ

(українська література, 9-11 класи)

РОЗДІЛ І
ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

Література – сукупність писаних і друкованих творів певного народу, епохи, людства.

Художня література – розвиток мистецтва слова, який описує дійсність художніми образами.

Об'єкт зображення – життєвоподібна сфера реальності.

Ознаки художнього твору:

- ✓ емоційно-інтелектуальне переживання світу;
- ✓ актуальність проблематики;
- ✓ відповідність мовних засобів тексту;
- ✓ цілісність твору.

Функції художнього твору:

- ✓ *естетична* (допомагає отримати інтелектуально-емоційне задоволення, збуджує увагу читача, спонукає його до співпереживання);
- ✓ *виховна* (надавальна моральні знання читачеві, формує певний життєвий досвід);
- ✓ *пізнавальна* (розширює уявлення про навколишній світ, історичну епоху, побут, звичаї, традиції, наукові здобутки).

Художня епоха – це конкретно-історичний етап розвитку мистецтва, що безпосередньо пов'язаний із певною добою.

Літературний метод – це загальний підхід письменника до зображення дійсності.

Літературний напрям – це конкретно-історичне втілення художнього методу, те, що об'єднує митців: культурно-естетична традиція, однотипність світогляду, соціальна та культурно-історична ситуація творчості.

Літературний стиль – це системи художньо-образних засобів і прийомів митця, індивідуальне втілення художнього методу.

Літературна течія – це сукупність ідейно-естетичних принципів і прийомів, спільних для письменників певного літературного угруповання (наприклад, течії авангардизму: абстракціонізм, сюрреалізм, конструктивізм, футуризм).

Періодизація української літератури (*Енциклопедичний словник-довідник*):

- ✓ *давня українська література (IX – кінець XVIII ст.)*
- ✓ *нова українська література (кінець XVIII – XIX ст.)*
- ✓ *новітня українська література (XX – початок XXI ст.)*

В історії розвитку української та світової літератури спостерігається чергування протилежних тенденцій – раціоналізму і ірраціоналізму. Дмитро Чижевський назвав це явище «**стерео культурних хвиль**» (у світовому мистецтві – «теорія маятника»). *Становлення української літератури розпочинається з епохи Середньовіччя.*

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Знаки української літератури

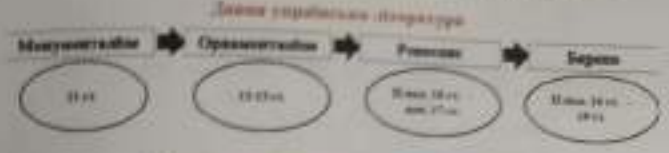

Монументалізм (середньовічний реалізм)

Ознаки:

- ✓ увага до змісту;
- ✓ уславлення «великодержавництва»;
- ✓ ярость емоційна.

Представник: Нестор Літописець («Повість минулих літ»).

Орнаментальізм (середньовічний реалізм)

Ознаки:

- ✓ увага до підтексту;
- ✓ використання символів, тропів;
- ✓ мозаїчна композиція.

Представник: автор поеми «Слово про похід Ігорів».

Ренесанс (реалізм епохи Відродження)

Ознаки:

- ✓ звернення до епохи Античності;
- ✓ заперечення середньовічних догм;
- ✓ культ особистості;
- ✓ домінування життєстверджуючих мотивів.

Представники: Петро Скарга, Павло Русин.

Бароко

Ознаки:

- ✓ зміцнення релігійної особистості, яка страждає в загрожуючому світі;
- ✓ ліризм;
- ✓ інформативність;
- ✓ пишність;
- ✓ урочистість;
- ✓ поєднання високого й низького, дотепного й вигадливого, античного й християнського.

Представник: Григорій Сковорода («Бджола та Шершень», «Всякому місту – звичай і нрав», «De libertate»).

Нова українська література

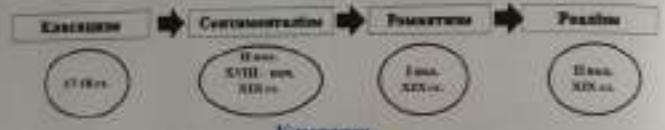

Класицизм

Ознаки:

✓ наслідування епохи Античності;

✓ суворий поділ на жанри: високі (ода, героїчна поема, трагедія), низькі (сатира, байка, комедія);

✓ стрункість композиції;

✓ єдність місця, часу, дії.

Представник: Іван Котляревський («Енеїда»).

Сентименталізм

Ознаки:

✓ звернення письменника – викликати співчуття в читачів;

✓ увага до почуттів людини;

✓ зображення життя простих людей;

✓ ідеалізація художніх персонажів;

✓ проста композиція;

✓ використання пейзажних художніх деталей;

✓ трагічна розв'язка.

Представники: Григорій Квітка-Основ'яненко («Маруся»), Іван Котляревський («Наталка Полтавка» (елементи)).

Романтизм

Ознаки:

✓ заперечення канонів класицизму;

✓ культ емоцій;

✓ зображення внутрішньої індивідуальності в безмежному Всесвіті, що перебуває в напруженій психологічній ситуації;

✓ суб'єктивізм;

✓ фольклоризм;

✓ психологізм;

✓ історизм;

✓ міфологізм.

Представники: Тарас Шевченко («Катерина»), Панталеймон Куліш («Чорна рада»).

Просвітницький реалізм

Ознаки:

✓ прагнення зображення дійсності;

✓ змалювання типового героя в типових обставинах;

✓ психологічний аналіз дійсності;

✓ зображення внутрішнього світу людини;

✓ змалювання впливу соціуму та виховання на формування особистості;

✓ демократизація;

✓ розмовно-побутове мовлення.

Представники: Тарас Шевченко («Сон», «І мертвим, і живим, і нерожденним...», «Кавказ», «Заповіт»), Іван Нечуй-Левицький («Кайдашева сім'я»), Панас Мирний та Іван Білик («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»), Іван Карпенко-Карий («Мартин Боруля»), Іван Франко («Захар Беркут»).

Новітня українська література

- **Ознаки модернізму**: антитрадиціоналізм; перевага форми над змістом; інтуїтивний спосіб пізнання світу; увага до внутрішнього «Я», індивідуалізм; пошук нових засобів у мистецтві (метафора, символізм, міфотворчість та ін.); синкретизм модерністських течій.
- **Теоретик модернізму** – *М. Вороний*.
- **Представники модернізму**: *І. Франко, М. Вороний, Олександр Олесь, П. Тичина, М. Коцюбинський, М. Рильський, В. Сосюра, Б. І. Антонич, В. Стефаник, О. Кобилянська, Леся Українка, Микола Хвильовий, Ю. Яновський, В. Підмогильний, М. Куліш, Остап Вишня, О. Довженко, Олесь Гончар, А. Малишко, Гр. Тютюнник, І. Драч, Л. Костенко, В. Стус, В. Симоненко, В. Голобородько, Іван Багряний, С. Малкін*.

Напрями модернізму

Символізм:

✓ світ складний: видимий і невидимий;

✓ двоїстомовність світу: людина належить до реального світу, проте прагне пізнати невидимий світ і робить це за допомогою інтуїції, трансцендентного відчуття;

✓ письменник має викликати внутрішню роботу в читача;

✓ використання символів;

✓ музичність поезії;

✓ колористика;

✓ емоційність;

✓ єдність людини та Всесвіту.

Основоположник символізму в українській літературі: Микола Вороний («Блакитна Панна»), Олександр Олесь («О слови рідні!...», «Чари ночі»), Павло Тичина («Пам'яті тридцяти», «Не шепіт, не лепет, не лепи лепетить...», «О панно Інно...»).

Імпресіонізм:

✓ фіксація первинного враження;

✓ закріплення спостереження, а не інтерпретації;

✓ зображення внутрішнього світу людини;

✓ відтворення мікродинаміки настрою, природи за допомогою зорових, слухових, нюхових художніх образів.

✓ мовлення – неприкованість, уривчастість, миттєвість, імпресивність, безособовість, плутаність, рваність;
✓ лексеми;
✓ «сонячний пейзаж».

Основоположник імпресіонізму в українській літературі – Михайло Коцюбинський («Intermezzo»).

Твори, що містять ознаки імпресіонізму: «Я (Романтика)» Миколи Хвильового.

Експресіонізм:

✓ суб'єктивізм;
✓ відтворення шедрого переживання, емоцій;
✓ надмірне прагнення особливлення людини в дегуманізованому суспільстві;
✓ ірраціоналізм;
✓ використання символів;
✓ гіперболізація, гротеск;
✓ контрастність;
✓ абстрактність;
✓ фрагментарність;
✓ вокізація (оживлення матеріальних предметів).

Основоположник експресіонізму в українській літературі – Василь Стефаник («Камінний хрест»).

Неореалізм:

✓ зображення не маси, а яскраво виражених індивідуальностей, що вирізняються з-поміж інших;
✓ боротьба героя проти нав. сірої буденності;
✓ туга за високою духовністю, внутрішній християнством, бажання жити за критеріями ідеалу, а не буднів;
✓ аналіз внутрішнього світу людини;
✓ конфлікт подій відступають на задній план;
✓ відмова від типізації;
✓ використання фантастичних, символічних образів, ситуацій.

Основоположник неоромантизму в українській літературі: Леся Українка («Лісова пісня», «Слава чрез время!»), Ольга Кобилянська («Меланхолійний вальс»).

Твори, що містять ознаки неоромантизму: «Мойсей», «Чого являється мені у сні?» Івана Франка, «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського, «Майстер корабля» Юрія Яновського, «Мудри Камінь» Олеся Гончара, «Три вогні з поколоном» Григора Тютюнника.

Неокласицизм:

✓ заперечення модного, буттєрського, приміщанно-побутового, сентиментального, романтизму, народництва;
✓ інтелектуалізм;
✓ використання античних тем, сюжетів, міфологічних образів, мотивів;
✓ гасло – «чисте мистецтво» (звільненість мистецтва від політики й суспільного життя);
✓ оспівування темних насторін;
✓ прагнення наслідувати мистецтво минулих епох;
✓ домінування історико-культурної, морально-психологічної проблематики.

Основоположник неокласицизму в українській літературі – Максим Рильський («У теплі дні збирання винограду»).

Екзистенціалізм

✓ людина – унікальна духовна істота, здатна до вибору власної долі;
✓ вищою життєвою цінністю є свобода особистості (відповідальність за результат свого вибору);
✓ екзистенція (існування) передує есенції (сутності);
✓ існування – драма свободи: суспільство, держава, середовище нав'язують свої інтереси, ідеали, волю, мораль;
✓ абсурдність буття призводить до виникнення екзистенційного вакууму (нудоти, пустоти існування, самотності, страждання, що виражається або в депресивному стані, або в суицидальних думках, конфлікті, або в девіантності, або в ренгусності, або в прагненні до влади);
✓ прагнення зрозуміти причини трагічної незадоволеності життя.

Основоположник екзистенціалізму в українській літературі – Валер'ян Підмогильний («Місто»).

Авангардізм – одна зі світоглядних модернізму, скерована на руйнування традиційних художніх законів, форм, не радикальні напрями мистецтва.

Ознаки:

✓ атмосфера бунту;
✓ наступ на постійне оновлення та творчий експеримент;
✓ знаменно-формальна новизна;
✓ епатаж;
✓ вмиралізм;
✓ принцип дострукції цілого та монтажу його уламків;
✓ колажування;
✓ мозаїчність;
✓ потік свідомості;
✓ ігрове сюжетоплетіння.

Термін «авангардизм» після літератури вперше був використаний у 1845 р.Т. Лавердаком. В українській поезії в 1920-х рр. існували авангардистські групи: «Аппашфут» і «Авангард», які пропагували ми стиль «конструктивного динамізму» індустріальної доби.

Хвилі авангардизму:

І – історичний авангардизм (футуризм);

ІІ – творчість поетів діаспори повоєнної доби (Юрія Тарнавського, Емми Андієвської) та деяких шістдесятників (Івана Драча, Миколи Вінграновського);

ІІІ – «нова хвиля» (постмодернізм): «Бу-Ба-Бу», «Пропала грамота», «Ль'Го'Сад», «Нова генерація».

Футуризм:

- заперечення реалізму;
- намагання створити нове мистецтво (домінуючий принцип – рух у вольому);
- нехтування візуальними нормами мерала;
- домінування агресивного урбанізму;
- культ надлюдини, яка за допомогою технічних винаходів світ;
- ритмізація;
- руйнування норм морфології й синтаксису;
- звукослідування;
- використання образів-символів;
- інструкція.

Основоположники футуризму в українській літературі: Михайло Семенко, Василь Стефаник.

Сюрреалізм:

- звільнення мистецтва від безглуздості через сферу надреального, підсвідомого;
- парадоксальність, контрастність;
- асоціативність;
- використання фантастично-світоворчих образів.

Основоположник сюрреалізму в українській літературі – Богдан-Ігор Антонич («Різдво»).

Письменник – твір – літературний напрям

Вагтар Лепкорчук («Пам'ять минулих літ»)	Модернізм
«Слово про полк Ігорів» неодомого автора	Основоположник
Григорій Сковорода («Бесіда із Шерешевим», «Всякому місту – звичай і норов», «Бо Шестаєв»)	Бароко
Іван Котляревський («Енеїда»)	Класицизм
Іван Котляревський («Наталка Полтавка»)	Сентиментальний (основоположник)

Григорій Квітка-Основ'яненко («Маруся»)	Сентименталізм
Тарас Шевченко («Катерина»)	Романтизм
Панкратій Куліш («Чорна рада»)	Романтизм
Тарас Шевченко («Сон», «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Кавказ», «Заповіт»)	Реалізм
Іван Нечуй-Левицький («Кайдашева сім'я»)	Реалізм
Панас Мирний та Іван Біле («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»)	Реалізм
Іван Карпенко-Карий («Мартин Боруля»)	Реалізм
Іван Франко («Захар Беркут»)	Реалізм
Іван Франко («Мойсей»)	Неоромантизм
Іван Франко «Чого шелестить осінній ліс?»	Неоромантизм
Михайло Коцюбинський («Intermezzo»)	Імпресіонізм
Василь Стефаник («Камінний хрест»)	Експресіонізм
Ольга Кобилянська («Меланхолійний вальс»)	Неоромантизм
Леся Українка («Лісова пісня», «Совітна при хресті»)	Неоромантизм
Микола Вороний («Блакитна Панна»)	Символізм
Олександр Олесь («Чари ночі», «О слово рідне, орле скутий!...»)	Символізм
Павло Тичина («Як пахне, як пахне мелісою?», «О лише Іван», «Пам'яті традиції»)	Символізм
Максим Рильський («У лісі дні збирали виноград»)	Неокласицизм
Володимир Сосюра («Любіть Україну!»)	Неоромантизм
Богдан-Ігор Антонич («Різдво»)	Сюрреалізм
Микола Хвильовий («Я (Романтика)»)	Імпресіонізм
Валер'ян Підмогильний («Місто»)	Експресіонізм
Юрій Яновський («Майстер корабля»)	Неоромантизм
Олесь Гончар («Модри Камень»)	Неоромантизм
Григір Тютюнник («Три зустрічі з письменником»)	Неоромантизм

Літературні угруповання

Літературні угруповання	Роки існування	Представники
«Руська трійця»	1835 – 1837 (1847) рр.	Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький
Кирило-Мефодіївське товариство (Братство)	1846 – 1847 рр.	Василь Білозерський, Микола Гулак, Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Тарас Шевченко
«Пасічна трійця»	Кінець XIX – початок XX ст.	Василь Стефаник, Леся Мартович, Марко Черемшина
«Молода Муза»	1906 – 1909 рр.	Петро Карманський, Богдан Лепкий, Василь Пачовський, Михайло Яцків
«Аспанфут» (Асоціація панфутуристів)	1923 – 1924 рр.	Гео Шкурупій, Мирослав Ірчан, Марко Терещенко, Миколи Бажан, Юрій Яновський
«Гарт» (Спілка пролетарських письменників)	1923 – 1925 рр.	Володимир Сосюра, Василь Еллан Блакитний, Павло Тичина, Миколи Хвильовий
«Плуг» (Спілка селянських письменників)	1924 – 1932 рр.	Сергій Пилипенко, Андрій Головко, Дмитро Бедзик, Володимир Гжицький
ВАПЛІТЕ (Вільна академія пролетарської літератури)	1926 – 1928 рр.	Миколи Хвильовий, Михайло Йогансен, Миколи Куліш, Павло Тичина, Іван Сенченко, Петро Панч, Миколи Бажан, Юрій Яновський, Юрій Смолич
АСПИС (Асоціація письменників)	1923 – 1924 рр.	Леонтій Старицький-Черниговський, Віталій Романович-Тютюнник, Миколи Рильський, Михайло Зорян, Василь'ко Пушкінський, Борис Антонович-Дражевич, Григорій Косинка
ВУСПП (Українська спілка пролетарських письменників)	1927 – 1932 рр.	Іван Кулик, Іван Микитенко, Володимир Сосюра, Миколи Терещенко, Віталій Забіла, Іван Ле, Леонід Первомайський
«Молодняк»	1928 – 1932 рр.	Павло Усенко, Іван Момот, Володимир Кузьмич, Леонід Первомайський, Олексій Кулиняч, Ярослав Гримайло, Григорій Мінін, Дмитро Гордієнко
«Ланка»	1931 р.	Євген Маланюк, Леонід Мосендз, Юрій Лепа, Олег Ольжич, Юрій Дараган, Олекса Стефанович, Ольга Звонцевич, Віктор Домбаєв-Хоролець, Олена Теліга
«Ланка» — МАРС (Майстерня	1926 – 1929 рр.	Василь'ко Пушкінський, Григорій Косинка, Сергій Пилипенко,

революційного слова)		Борис Антонович-Дражевич, Тодось Осьмачка, Іван Багряний
«Фарбалгія», «Аспанфут», «Нова генерація»	1919 – 1921 рр.	Михайло Семенко, Василь Семенко, Павло Кошиць, Гео Шкурупій, Олекса Влизько, Микола Скуба, Олекса Полторацький
	1921 – 1924 рр.	
	1928 – 1930 рр.	
Перелицедиєтники	60-і рр. XX ст.	Юрій Мушкетик, Віт Вітк, Анатолій Дімаров
Шістдесятники	60-і рр. XX ст.	Василь Симоненко, Григір Тютюнник, Ліна Костенко, Василь Стус, Дмитро Павличко, Іван Драч, Валерій Шевчук
Нью-Йоркська група	60-і рр. XX ст.	Богдан Бойчук, Юрій Тарнавський, Богдан Рубчак, Олена Аскольова, Петро Кізко, Віт Вітк
Сімдесятники	70-і рр. XX ст.	Василь Шкляр, Тарас Фесюк
Вісімдесятники	80-і рр. XX ст.	Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Юрій Винничук, Ігор Римарук, Василь Герасим'юк, Ксень Мокровольна, Віктор Неборак, Володимир Цибулько, Ежен Пашковський, В'ячеслав Медведь, Олександр Ірванець, Володимир Лис, Галина Пагутяк, Марія Матіос
Дев'яностники	90-і рр. XX ст.	Сергій Жадан, Іван Андрусяк, Юрій Іздрик, Тарас Прохасько, Іван Цимбалюк, Роман Кулчук, Мирослав Кіпенко, Євгенія Кононенко, Андрій Бондаренко
«Старші» дев'яностники	90-і рр. XX ст.	Василь Кожелянко
Двотисячники	Початок XX ст.	Любко Дереш, Тетяна Малярчук, Ірена Карпа, Ірена Шумилова, Катерина Бабкіна, Альбіна Позднякова, Олександр Баюрт, Григорій Семенчук, Кондрат Олег, Лепутко Дмитро, Вано Крестер, Олександр Уманець, Віктория Гранковська
«Старші» двотисячники	Початок XX ст.	Люко Дашвар, Лада Лугова, Ірена Рендебуллах, Ярослав Погрібний (Дмитро Кондрашин)
«Бу-Ба-Бу» (Бурлеско-Балаган-Бефф-ніте)	1985 р.	Юрій Андрухович, Віктор Неборак, Олександр Ірванець
«ЛуГоСад»	1989-2009 рр.	Назар Гонтар, Роман Гаськевич та Іван Лучук
АУП (Асоціація українських письменників)	1997 р.	Юрій Покальчук, Тарас Фесюк, Ігор Римарук, Юрій Андрухович, Юрій Винничук, Василь Герасим'юк, Василь Голобородько, Сергій Жадан, Оксана Забужко, Олександр Ірванець,

		Іван Лучук, Іван Малкович, В'ячеслав Медвідь, Петро Мідянка, Костянтин Мочалкін, Віктор Небесна
«Нова дитерміна»	1991 р.	Іван Андрусяк, Степан Процюк, Іван Цитердюк
«Прикола гранота»	80-90-х рр. XX ст.	Юрій Позняк, Віктор Недопуп, Степан Лебедь
«Загадний актор»	1994 р.	Сергій Безпросвітний, Василь Мазур, Борис Шакуровий
«Чорна фіра»	1995 р.	Сергій Жадан, Ростислав Мельник, Іван Недопуп
«Творча асоціація «500»	1995 р.	Максим Розумний, Сергій Рудник, Роман Кухарук, Андрій Кожушко

Позитивна афірмація про краєзнавчу ниву

Автор – перебрали

Марко Чурай	«малоросійська Сафо», «співець і легенда»
Віктор Лєпнєвець	«батько українського театру»
Григорій Сковорода	«український Сократ», «мандрівний філософ», «український Горацій»
Іван Котляревський	«основоположник нової української літератури», «Олімпійця українського слова»
Григорій Квітка-Основ'яненко	«батько української прози», «перший український новеліст», «перший системотворець української літератури»
Тарас Шевченко	«Великий Кобзар», «геніальний український друк», «батько української нації», «пророк України»
Пантелеймон Куліш	«автор першого українськомовного історичного роману», «перефраза біблії в українському письменстві»
Іван Вагилевич	«великий мрієтист народу», «колобіжник лаї Правобережної України»
Панас Мирний	«основоположник українського соціально-психологічного роману», «перший сюжетист української прози», «патріарх української прози»
Іван Карпенко-Карий	«основа та батько новітнього українського театру»

Іван Франко	«Великий Каменяр», «український Мойсей», «поетик праці», «поетик філософської думки»
Михайло Коцюбинський	«Великий Самотужки», «поетик»
Ольга Кобилянська	«пробіпниця свого народу», «українка провідна», «поетка провідна саду української літератури», «перша українська літературна»
Леся Українка	«дочка Прометея», «геніальна дочка свого народу», «чи не єдиний мужчина на всю сторону України»
Василь Стефаник	«майстер психологічної новели», «батько українського новели»
Микола Вороний	«лицарства модернізму в Україні», «співець краси»
Олександр Олесь	«український Петрарка», «український Гейне», «жагучий символіст в українській літературі», «образ національного відродження»
Микола Хвильовий	«основоположник справжньої нової української прози», «прикладатиме в тонкім як п'ять»
Юрій Яновський	«український Гомер», «лицар культури нації», «новатор в українській літературі XX ст.», «майстер Залізної Троянди»
Валер'ян Підмогильний	«автор першого урбаністичного роману української літератури», «автор інтелектуального прози»
Остап Вишня	«творець усміхнів», «творець українського гумору», «народний сатирик», «пісня сатирикона»
Олександр Довженко	«основоположник українського кінематографа», «Гомер нашого XX ст.», «перший поет кіно», «українець до Всесвіту», «кінодоповідний художник»
Миколи Куліш	«творець модерної драми», «реформатор «фундаментального відродження»
Олесь Гончар	«патріарх української літератури», «інтелектуал-лицар», «українська совість»
Григір Тютюнник	«одне із найвидатніших новелістів української літератури», «майстер новели», «новелістка краєзнавства»
Іван Багряний	«письменник-сатирик», «речник першої сатирації з Радянського Союзу»
Павло Тичина	«кобзарський Орфей», «сонячний відкритість», «фенікс доби», «обнадійливий спів України», «поетичний геній XX ст.»
Максим Рильський	«представник Київської школи неокласицизму», «одне із найвидатніших майстрів українського перекладу», «Бояна Сервіс», «поет-мислитель і сільський поет»

Михайло Зеров	«лідер неокласиків», «майстер сонетної форми»
Володимир Сосюра	«співець земного раю», «українська особливість, найжіночіший поет»
Богдан-Ігор Антонич	«наймолодший поет України», «творець великої гармонії», «який крутив на дерев'яній національній пуповині»
Андрій Малишко	«голос тих зорів України», «поет-пісняр»
Василь Симоненко	«остання вершина української поезії»
Василь Стус	«Шевченко XX ст.», «найбільший духовний поет України XX ст.», «трибун кліпного духу»
Ліна Костенко	«творця поезії в Україні», «натхненна дух»
Василь Голобородько	«чарівного мовця, естетичний досвідчений»
Іван Драч	«сонячний поетик», «продовжувач традицій М. Коцюбинського, П. Тичини», «поет пошуку нового змісту і форми»
Дмитро Павличко	«шукач нової доби», «поет-пісняр»
Євген Маланюк	«поет-емігрант», «імператор високих строф», «Князь Духу», «Божі стопами Блокада», «український Одиссей в Америці»

Вислуховуємо про письменників

Григорій Сковорода

«Добрими старими часами, обмінюючи кожні чотири століття, для не обмінюючи доріг європейської мови, народжує на Україні з своєї сокальних перших мудрість любов та самопізнання, надмогання в гордій праці та спокої – як частей прикладу».

«Його творчість була визначним внеском в українську культуру. Вона підготувала шлях Котляревському, Квітці-Основ'яненку та іншим письменникам епохи становлення нової української літератури».

«Якби народ не зберіг легенд про його дивовижне життя, коби нагадували кожні-одна його епітафія, то й вона безсумнів би для людства складним дивовижної сили й осяяння: «Світ ловив мене, та не впіймав!»

Іван Котляревський

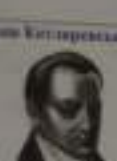

«Він зробив цю м'яку, жваву, сильну, багату мову літературною, і українська мова, яку тоді вважали мертвою, померлою, і його твори разом затрималися так високо, що звуки їх розносилися по всій Росії...»

«Він зрозумів те, що біля волосся нової української літератури були вічні свої джерела – рельєфні кольори, які у нас тоді знали, читали в простонародя, а бурсаки-семінаристи нами звичай переспівувати та перекладувати їх на українській мові...»

«В античні умови, у прадавні міфи поеми він свою інтерпретацію, та вони від того не перестали бути запорожцями. У мовляннях Одиссея читачі легко впізнавали українські звичаї, почасти, старовину...»

	«Ждав нині героїв та великих вистав поезій, які Вергілієвого твору нашого не залишили, бо нікуди тут стояв лучаючи, лучаючи – нікуди, тереблив – побутовим, а побутовим – підвищено-героїчним...» «Його поема – самотутній і стійкий національний твір, де стародавніх героїчних і звичаїв переплетено в жупан й кобзаря українського козацтва XVIII ст., що уособлює собою Вергілієвих героїв...» «Крім тому стоять подивитися в ту стійку поет, що був дитям запорозького типу, здатного вперед всі потяги на руїни, різної Трої утверджувати волю до життя...» «Багато що минуло, як то наводжає й занепуще під сильним стоєм українських колиш мов Фенікс із попелу, воскреси нову в уцтах батьма нашої нової літератури, гонимої музикою по широких світах...» «Його гравітація тим основана, що про Вергілія читає уже й не пам'ятає. Відповідь від бачить перед собою українських колиш, що вибралися за бачно й весілу вперед, де їх жорсть фантастичні пригоди».
Пантелеймон Куліш	«Він калейдоскоп, від якого під найпотаємні подвиги життя». «...перекрадав ідеї в шалену письменності, великий знавець української мови, а притім добрий знавець ідеїв і літератур європейської мрійник». «...не підкрашена палка, пейзаж, трагедія, опера, прагнення, народжене без народу, політика без слова, літератур без літератури, політика без політичного діяння». «Дехто вже зазнала стає, яку вагому вагу в нашому письменстві має це слово ім'я. Могутній майстер української мови й творець українського гуманізму, блискучий поет «Дзвіночка», перекладач... має право на велику повагу і здивованість». «Залучив ... і те, що ще не тільки створив перший роман, і й поставив його в контекст тогочасної світової літератури». «Страшно подумати, що перед, котрий настільки мовив брав участь у подвиг розу людяності, не в змозі був розмовити про своє життя в історичному романі...» «Не була лише на той час світова думка – дати українському можна історичний роман, а надто після сотнянського «Тараса Бульби», і треба сказати, що автор її своєю мовою вміло зняв добре...» «Ім'я його роману – «Сотник Шемко і його сини» – вартоване того, ймовірно й загадкового чину, який вистав після «смерті Богдана Хмельницького». На одних будуть діяти Брюховецький і Сомко...» «У його особі перші історик-професіонал, і з таким настоянням вистав відтворює він тривалу трагедію розрізнення атмосферу зародження праці – Руїни, наступну вершу Української державності...»
Тарас Шевченко	«Він був кріпаком і стояв вищевгору у здобутки людської культури». «...він був сам народ, що продовжував свою національну творчість».

«Мабуть, жодна з великих постатей світу не виглядала так можно свобідно та вільно. Можна вдачу і не лиш свободи та волевиявлення, та мовлення і на міжнародньому...»

«Я добре знав, що можемо – моя найбільша перефраза, що мислений клей. І вивчать поезії, щоб мавчати її сонячні пейзажі, та ще й ще промовить такими вимовами, якими був безсмертний Бранденбург, в композиторськім відрі...»

«Я свідомо творю поезії померлих мої пишу до вічних, якщо «Збіжжя на світі Україна, Нижче другого» Дніпро... В своїй хаті свою правдою...» і вистарчує мою вічні бібліотеки мари на перестоїть і прощ їх...»

«Він був сином мужика – і стояв вольдером у перестоїть лука. Він був кріпаком – і стояв вилетяном у перестоїть національної культури... Досить хто мав помиляв підмастер українського соціальної мистецтва, а для мого Руслі прийшов більшим, ніж досягнуть переможцем жрець...»

Іван Нечуй-Левицький

«Саме такий комерсант мою поліпшенням людини та її національним життям пишемо в його творі, де на прикладі сільської родини показане життя українського інформаційного середовища з усіма труднощами й суперечностями...»

«...он великий артист мови, он національно, українбіжмоє свої Україні»

Панас Мирний

«Сьогоднішнє театру сюжет на будинок з багатьма прибудовами і надбудовами, проблемами історичними і не за строгим планом...»

«У його творчості поєдналися дві тенденції розвитку українського реалізму: соціальна й психологічна; саме це дало змогу письменнику розширити досліджуваний аспект суспільного життя в умовах національної та соціальної неволі...»

«Письменник показав «ту правду, у яку загнуто людину: філософія вседозволеності, «ходіння сюди», винищення світу в ім'я побудови на порожньому місці нового, створеного за умовами, утворюючи творення...»

Іван Карпенко-Карий

«Згадую Борулю, хоч люди сміються з нього, бо їм здається, що вони не такі чудаки, як Боруля, а коли гаряченько прислухаться, то й сміятися нічого: хто б не хотів вивести свою дітей на дворянську шлях, щоб вони не чорствий кусок хліба мали?!»

«Одна ж мій кумир, театр – священний храм для мене!.. В театрі грають повинні тільки справжню літературну драму, за справжнім дотиці людської тривожить кам'яні серця...»

«Він був одним із батьків новочасного українського театру, визначним артистом та про тим великим драматургом, якого розвиту не має жодна література...»

«Чим він був для України, для розвиту її громадського та духовного життя, це відчував кожний, хто чи то бачив на сцені його батьків українського театру, чи хоч би лише читав його твори...»

Іван Франко

«Він був умів, вміє вміло його мужицьке слово в Натуралісти, Імпресіоністи, реалісти, романтики, неоромантики, вороги бувші, а тому й «ранішні, вічнішні, середнішні»... поетичні «поетичні» і дуже, поетичні, парнасіти, формалісти. А, нині для їх скрізь...»

«Одинокий поетичні слова в тривіш сонця Мойсея на пророка, не гарячкового світу пророком. Ся тема в такій формі не бібліївна, а вона вільна, вся і поєднана на бібліївна основіння...»

«На дні моїх спомінів і мені тяжить той маленький, але кожний сонце. У нашому промислового сонце, чорнім та кожно-бліх тривоги, вперед, моїх розкоший мутна, і кріпіться в його сяйвіні часи нас бодрих, тривожиться, коли раз по раз сумнівають сільності сегодня. Со вогонь у нутрі нашого батька І мою здається, що нині його в нам світиться в своєї душі на радості, нещадному життя...»

«Що сильнішої дерево дрімоїх серце до Хаосу як до тихої вирвиної. Вогонь обіцяній висловлюваній державі і свободи. Що ж, очікуєм-виходити з українськими нашими та Б нашим – нашим на сорока років, а цілих століть, – до своєї свободи й державності...»

«Зараз умовно собі Вас, як, сидячи на стільці, чекаєм-стиль – мітуємо на рибу й «словесні» – на людські душі. Коли б та стіна хлопка довше, може, ми мали б не одну, як тиху сцену рік, як «Мойсей»...»

«Поет, висловлює впевненість у відродженні національної самосвідомості й єдності національного, що не скривить великого європейського мирсу, пластика получили зовнішнєтся в поезії у хлопи «вільних шрифтів», де звалить і україна, де лише лиш буде «чиєїбою домовитеся»...»

«У нього є прекрасні рис – лірична драма «Як хте листе»... і такою щирою гамою почуття... що, читаючи... не знаєш, коли одлоя перемогу, чи щастям боротьби, чи поетичні прикладі, співчуті почини та настрої...»

Михайло Коцюбинський

«Оптимізмом життя людини і природи пройнятий увесь твір. Одухотворений дід, Гори, Черемша, останній герої – це вічна казка, яка не має початку і кінця...»

«Як читаєш, він просто розповів (не розповів, а прославив) вихованому легенду про дивовижну любов гуцульських дітей Івана Палійчука і Марічки Гутенюк і про те, як ця любов може змінити підлоїти й водночас сповнити людське життя...»

«Дуже був знаний своїм незвичним, але вирішуй свотина. Називається воно «Тіні забутих предків». Ви знаєте, чи вам здалося мені, але коли б я хоч трохи переніс на театр колорит Гуцульщини і запах Карпат, то й з того був би захоплений...»

«Один з найбільш сміливих експериментаторів у прозі початку XX ст... у творах якого «кожна рука героїв хоче віддатися інвалідна, а тра бо вимірює сомнолоуть руки проводити тілесного суспільства...»

«Та особливо його чаклували герои – люди з «багатою фантазією, із сюжетами всіляко». Адже сущо і в XX ст. залишився «глибоким каменем», як уїє життя проходить ту боротьбі у самих суттєво, як розповість тоді, тоді, вище...»

	«Письменник як читачева власн. до розуміння нет [illegible] обрисної мови природи, можемо вже виступити одійно [illegible] ...ння у чарнощі, спокій, мудрість, жайдерпоки та [illegible]».
Василь Стефаник	«Письменник та тонко поетичне [illegible] ...ти, що [illegible] Вони [illegible] ...ння, можу б [illegible] ...ї [illegible] ...ї [illegible] ...ї

	досліджено на тлі нагнітання розвитком особистости [illegible]
Юрій Яновський	«У кабінеті письменника стояв фрегат під вітрилами, який очікував, нагадував роки юності біля чорноморських берегів, де життєві рвачі з Дожаннами стояв біля витоків зародження українського кіно...»
Валерій Підмогильний	«Ніс місто не збиралася в «Місто» на кілька в прозі – вона була малої прози... Все умо: [illegible] почуття ритмо...»
Остап Вишня	«Бачите його усмішок – не розкочує сорем, де дійсно люди живуть і дають можливо на задместок, вони тоді сонцем довершені, що самі просяться, аби їх тірали...»
Микола Куліш	«Тільки спокійні з'їзд можуть викликати таку велику дискусію і тільки обмежені люди не розуміють, що саме тут є'єдн.

	в роботі у театр [illegible]...»
Олександр Довженко	«Довженко-Багатовий! [illegible] «Сам Довженко, задумливий [illegible] ...»
Олександр Довженко	«І, можливо, під впливом [illegible] ...»

	...ніколишнього, правдиво національно корисливістом, але вносить славу здобув як режисер кіно. ...» «І вершини кожної людської зрілости головний герой прагне сповідувати свою природу, перші враження від пізнання світу, молитву дитяя предосвітньою хліборобів, шукання у кращих національних звичаїв, їхніх первісних джерела» «Кінокласикою стали його сонцетвори. Його «Земля», що немало вже нагородили критиків, саме в перевиданий сьогодні світом світ у стрічках «Земля», «Арсенал»...»
Андрій Малишко	«Пізніше, коли тільки дивовижно читати його вже зрілі, де він поєднує магу, та слухати «Пісню про рушник», перед постаттю мені перед очима збіг моє сливе обучіванні жінка у світлий весняний сорочці...» «Мотиць пов'язаними з такими відомими письменниками, як Максим Рильський та Остап Вишня, після тексти до Нового, які звучали в Довженкових фільмах. Проте найкращі свої пісні створив у співавторстві з композитором Платоном Майбородою. ...»
Олесь Гончар	«Він нікого нічого не хотів для себе. Був красивий і гордий в юності і в високій своїй зрілості» «Все нерма сам, від сам в своєму стилі».
Василь Симоненко	«Кожна правда - це мистецтво кумів. Симоненко поєднав цим мистецтвом навіть тоді, коли у його жрицях несподіваність виступає художньою». «У його простоті ми нотуємо високу інтелектуальної культури - мистецький розум, який уміє вловити проблеми й основоположні суть. ...»
Василь Голобородько	«...Процес народження віршів сповнений для мене, в не знаю, чому, хутенькою душею саме на цих віршах... Моє слово не вистачить, в моїй хаті - метелики, бджоли. Але в середину серед світом, Богом і сюдьмо, тут Україна і ми, українці». «Василь Голобородько - поет зі своєрідним світосприйманням, організним чутєм музики слова, закоханий у життя, яке в його віченах є отією білою вулкою, де вже на рушнику, червоні й чорні вірші створюють неповторну картину нашої дійсности».

Василь Стус	«Його ім'я знаменитне для нашої XX жаху. Проте тепер, за найжорстокіших обставин він прожив у русі української традиції шляхи гуманізму і покаяння, - стів-шедеврові зберіг вірність цим ідеям до кінця. ...» «Так, вірити не можна стрілом - в нас треба входити і тривідно обживати, як обжили хіст за стіною свої камери - і тоді відкриється унікальна сторінка поезії XX жаху - жаху відчуження...» «Принциповий, непрощений до будь-якої поправки, не міриться з радянською дійсністю... Так, у вересні 1965 року, під час прем'єри фільму С. Параджанова «Тіні забутих предків» у Києві, узяв участь в акції протесту проти масових політичних репресій у Радянському Союзі...»
Іван Драч	«Колір сонця у поета трагічний, тобто монументний. Це не мені властиве, кілька відповідає характеру творчого сприймання світла українським народом. Бо і в колах не колах приєднаються до сонця світу не лише «поетики», а й «монументичні»...» «Це був кінодраматург, молодшуючий реформатор у сфері поетики. Найулюбленіший жанр його ранньої творчості - балада. Його новаторство виявилося полягає в прагненні поєднати традиції народнопоетичних й сучасне осягнення життя. ...»
Дмитро Павличко	«Поет має гострі очі, на умі не тільки дивиться, а й бачить». «...із мислитель, достойний продовжувач Івана Франка, камертер нової доби».
Ліна Костенко	«За радянської влади ми не мали свободи. Тепер - свобода, натомість Україна, і ми тому опинилися боєм в якому становищі...» «Образ Марусі можна сприймати як колектив людської пізнаності. Сьогодення цього є й нерозривність життєвих і творчих принципів Чурилиної. У житті вона така ж, як у своїй творчості. А, у творчості - як у житті...»

Григір Тютюнник	«Любов вольний прислухуються» – недаром такий епіграф дає автор. У творі любов основна жанрова ознака прозових поезій із звичного, побутового розуміння, передається не любов, метаф показує як у житті, так і в розумі Марфи і Михайла «стан одне одним чуже».
Іван Багряний	«Я повертаю до своєї Вітчизни з полюбленим своїм братом і сестрою, що перебувають тут в Сирії і так їх «забрали» комсомольці, «щоб, коли почнеться кривава большевицька система буде менша так, як готовилися...» «Після закінчення Другої світової війни виступив на Нюрнберзьке Біографічний матеріал тут в основу його розвинув, як світова особливість протистоять тоталітарній системі...» «Через трагічні обставини «самогубство» у свій «трагічний вихід смерті – самогубством ОГПУ-НКВД – себе, свою долю, віддаючи її до образу «вимогу національної гордості, волевиявлення і ствердження України».
Євген Маланюк	«Поет-патріот і воїн за душею, він у 20-х роках минулого століття на фронтах громадянської війни з силами добровольчої армії УНР захищав суверенність Вітчизни, незалежність народу. І в інструкціях лабірах для інформованих осіб і розвинув ідею утвердження державності України, виробленим на терміні «національної ментальності...»

Твір – автор

«Вінець вогня, вінець бунтів»	Марта Чурай
«Лише вільна вогнечаньки»	Марта Чурай
«Ой Морене, Мореновцю»	УНТ
«Чи не той то гибель»	УНТ
«Дума про Марусю Богуславку»	УНТ
«Ой летіла стрілка»	УНТ
«Вийшла вогнуть дуб»	УНТ
«Слово про полк Ігорів»	Нестор Літописець
«Не Шевчик»	Невідомий автор
«Вчимо вогу – вичай Ігрвик»	Григорій Сковорода
«Бджола та Шершень»	Григорій Сковорода
«Бодка»	Григорій Сковорода
«Наталка Полтавка»	Іван Котляревський
«Енеїда»	Іван Котляревський
«Катерина»	Тарас Шевченко
«Кавказ»	Тарас Шевченко
«Слепі (...? вовкулаки свої ...)»	Тарас Шевченко
«І мертвим, і живим»	Тарас Шевченко

І пожрежнення...»	[illegible]
«Марія ріка»	[illegible]
«Кайдашева сім'я»	Іван Нечуй-Левицький
«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	Панас Мирний, Іван Біле
«Мартин Боруля»	Іван Карпенко-Карий
«Мойсей»	Іван Франко
«Чого вилупився мені у снігу?»	Іван Франко
«Іван Боруля»	Іван Франко
«Тіні забутих предків»	Михайло Коцюбинський
«Інтермеццо»	Михайло Коцюбинський
«Кам'яний хрест»	Василь Стефаник
«Маленький жебрак»	Ольга Кобилянська
«Земля пісня»	Леся Українка
«Сонце, зірки, хрест»	Леся Українка
«Блакитна Панна»	Микола Вороний
«Перед вічністю»	Олександр Олесь
«О слово рідне, ти сонце ясне!...»	Олександр Олесь
«Не шасть, не сонце шелестить...»	Павло Тичина
«О панна Інна...»	Павло Тичина
«Пам'яті гриміння»	Павло Тичина
«У тихій ніч збирання винограду»	Максим Рильський
«Наша мова»	Василь Голобородько
«Любіть Україну!»	Володимир Сосюра
«Я (Романтика)»	Микола Хвильовий
«Майстер корабля»	Юрій Яновський
«Місто»	Валер'ян Підмогильний
«Моя автобіографія»	Остап Вишня
«Сонце»	Остап Вишня
«Рушник»	Богдан-Ігор Антонич
«Пісня про рушник»	Андрій Малишко
«Зачарована Десна»	Олександр Довженко
«Мина Мазайло»	Микола Куліш
«Мисри Камінь»	Олесь Гончар
«Три покоління і покоління»	Григір Тютюнник
«Балада про соняшник»	Іван Драч
«Ти знаєш, що ти – людина?»	Василь Симоненко
«Задивлюсь у твої вічі...»	Василь Симоненко
«Лебідь материнства»	Василь Симоненко
«Гонщик, гойдаючись, пронесеться...»	Василь Стус
«Стрепенься, слова, коли вона мовчать»	Ліна Костенко
«Марта Чурай»	Ліна Костенко
«Два кольори»	Григір Тютюнник
«Уривки з поеми»	Євген Маланюк
«Тигролови»	Іван Багряний

Автор – шедевр

Григорій Квітка-Основ'яненко	Григорій Квітка
Іван Нечуй-Левицький	Іван Левицький
Панас Мирний	Панас Рудченко
Іван Білик	Іван Рудченко
Іван Карпенко-Карий	Іван Тобілевич
Леся Українка	Лариса Косач-Квітка
Олександр Олесь	Олександр Кандиба
Микола Хвильовий	Микола Фітільов
Остап Вишня	Павло Губенко
Олесь Гончар	Олександр Білченко
Іван Багряний	Іван Лобов'ягін

Роди літератури: епос, лірика, ліро-епос, драма.

В основі епосу – розповідь про події, лірики – вираження емоцій, драми – драматизм подій.

ЕПОС		ЛІРИКА	
Нестор Літописець «Повість минулих літ» (XI – рос. XII ст.)	Літопис	«Вітер віє, вітер буйно» (друга половина XVII ст.)	Літературна пісня
Пантелеймон Куліш «Марко Вовчок» (1857 р.)	Історичний роман	«Ішов віз вставши козаченьки» (1650-і рр.)	Літературна пісня
Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» (1878 р.)	Соціально-побутова повість	Григорій Сковорода «De libertate» (1757 р.)	Громадянська лірика, ліричний вірш
Панас Мирний, Іван Білик «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1875 р.)	Соціально-психологічний роман	Григорій Сковорода «Всякому місту – звичай і право» (1758-1759 рр.)	Філософська лірика, ліричний вірш, пісня
Іван Франко «Захар Беркут» (1882 р.)	Історична повість	Тарас Шевченко «Іншалі» (1845 р.)	Громадянська лірика, ліричний вірш
Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків» (1911 р.)	Повість	Іван Франко «Чого мовчиться мені у сні?» (1896 р.)	Інтимна лірика, ліричний вірш
Михайло Коцюбинський «Intermezzo» (1908 р.)	Соціально-психологічна новела	Леся Українка «Contra spem spero!» (1890 р.)	Філософська лірика, ліричний вірш, медитація
Ольга Кобилянська «Меланхолійний вальс» (1897 р.)	Музична новела	Микола Вороний «Блакитна Панна» (1912 р.)	Пейзажна лірика, ліричний вірш
Василь Стефаник «Камінний хрест» (1899 р.)	Психологічна новела	Олександр Олесь «Чари ночі» (1907 р.)	Інтимна лірика, ліричний вірш, романс
Микола Хвильовий «Я (Романтика)» (1924 р.)	Психологічна новела	Олександр Олесь «О слово рідне!» (1907 р.)	Громадянська лірика, ліричний вірш
Юрій Яновський «Майстер корабля» (1927-1928 рр.)	Маринистичний, автобіографічний роман	Павло Тичина «Ви знаєте, як липа шелестить...» (1911 р.)	Інтимна й пейзажна лірика, ліричний вірш, елегія
Валер'ян Підмогильний «Місто» (1927 р.)	Урбаністичний, інтелектуальний роман	Павло Тичина «О панно Інно...» (1915 р.)	Інтимна лірика, ліричний вірш

Остап Вишня «Моя автобіографія» (1927 р.)	Гумористика	**Павло Тичина «Пан'ятні тривоги» (1918 р.)**	Громадянська лірика, вірш-реквієм
Остап Вишня «Сом» (1953 р.)	Усмішка	**Максим Рильський «У моєї дні збиранни виноград» (1922 р.)**	Інтимна лірика, ліричний вірш, сонет
Олександр Довженко «Зачарована Десна» (1957 р.)	Кіномисть	**Володимир Сосюра «Любіть Україну!» (1944 р.)**	Громадянська лірика, ліричний вірш, вірш-послання
Олесь Гончар «Модри Кринець» (1946 р.)	Психологічна новела	**Богдан-Ігор Антонич «Різдво» (1934 р.)**	Філософська лірика, ліричний вірш
Григір Тютюнник «Три зустрічі з письменником» (1976 р.)	Психологічна новела	**Андрій Малишко «Пісня про рушник» (1959 р.)**	Філософська лірика, ліричний вірш, пісня
Іван Багряний «Тигролови» (1944 р.)	Пригодницький роман	**Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти – людина?» (1962 р.)**	Філософська лірика, ліричний вірш
		Василь Симоненко «Зеленілись у тій імлі...» (1962 р.)	Громадянська лірика, ліричний вірш
		Василь Симоненко «Лебеді материнства» (1981 р.)	Громадянська лірика, ліричний вірш, колискова пісня
		Дмитро Павличко «Два кольори» (1964 р.)	Громадянська лірика, ліричний вірш, пісня
		Василь Стус «Господи, пошли пречистого...» (1972 р.)	Філософська лірика, ліричний вірш, медитація
		Василь Голобородько «Наша мова» (1992 р.)	Громадянська філософська лірика, ліричний вірш
		Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать» (1977 р.)	Філософська лірика, ліричний вірш
		Євген Маланюк «Уривок з поеми» (1924 р.)	Громадянська лірика, ліричний вірш

Знайди зайве (рід)

1. роман
2. поема
3. новела

Знайди зайве (рід)

1. сонет
2. елегія
3. драма

ПРО ЕПОС		ДРАМА	
«Об Мирон, Мирославе» (40-60 рр. XVII ст.)	Історична пісня	**Іван Котляревський «Наталка Полтавка» (до 1819 р.)**	Соціально-побутова драма, народно-пісенна опера (за однойменною автора)
«Чи не той то хмель» (близько 1649 р.)	Історична пісня	**Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля» (1886 р.)**	Комедія
«Дума про Марусю Богуславку» (близько XVII ст.)	Дума	**Леся Українка «Лісова пісня» (1911 р.)**	Драма-феєрія
«Ой летіла стрілка»	Балада	**Микола Куліш «Міна Мазайло» (1928 р.)**	Сатирична комедія
«Слово про похід Ігорів» (кінець XII ст.)	Героїчна поема		
Григорій Сковорода «Бджола та Шершень» (1774 р.)	Байка (поетична форма в Г. Сковороди)		
Іван Котляревський «Енеїда» (1798–1842 р.)	Бурлескно-травестійна поема		
Тарас Шевченко «Катерина» (1838 р.)	Соціально-побутова поема		
Тарас Шевченко «Кавказ» (1845 р., цикл «Гамальї літо»)	Сатирична поема, поема-комедія		
Тарас Шевченко «Сон» («У всякого свої долі...») (1844 р., цикл «Гамальї літо»)	Сатирична поема, комедія (за визначенням автора)		
Тарас Шевченко «І мертвим, і живим, і нерожденним...» (1845 р., цикл «Гамальї літо»)	Сатирично-пафосна		

Знайди зайве (рід)

1. драма
2. балада
3. байка

Знайди зайве (рід)

1. медитація
2. поема
3. елегія

Іван Франко «Мойсей» (1905 р.)	Філософська поема	
Іван Дзюб «Балада про гонщиків» (1962 р.)	Балада	
Ліна Костенко «Маруся Чурай» (1979 р.)	Історичний роман у віршах	

Твір – мозаїка назв

«Слово про Маруню Богуславку» «Ой лечіла серце...»	Туреччина
Нестор Літописець «Повість минулих літ» (XI – поч. XII ст.)	Дунай, Київ, Києвиці, р. Дніпро, р. Дунай, Задунайщина
«Слово про похід Ігорів» (кінець XII ст.)	Київ, Путивль, Половецька земля, Дон, Канея, Дніпр
Іван Котляревський «Енеїда» (1798-1842 р.)	Троя (Троя), Олімп, Карфаген, Сицилія, Кумська земля, Стикс, Латинська земля, Італія (Рим)
Іван Котляревський «Наталка Полтавка» (до 1819 р.)	село під Полтавою, р. Ворскла
Тарас Шевченко «Катерина» (1838 р.)	Московщина, Україна
Тарас Шевченко «Кавказ» (1845 р., період «сірих літ»)	Кавказ
Тарас Шевченко «Сон» («У всякого свої долі...») (1844 р., період «сірих літ»)	Україна, Сибір, Петербург
Тарас Шевченко «І мертвим, і живим, і ненарожденним...» (1845 р., період «сірих літ»)	Україна, Дніпро, Запоріжжя, Москва, Варшава
Пантелеймон Куліш «Чорна рада» (1857 р.)	Київ, Ніжин, хутір Хмарник, Романівський Кут
Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» (1878 р.)	Семигори, Бібрка, Київ, р. Рось
Панас Мирний, Іван Біле «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1875 р.)	Піска
Іван Франко «Мойсей» (1905 р.)	Білокаменний Сіон, Палестина, Йордан, Ізраїль, Сонцет, Ніл, Лівак, Ханаан, Небо-гора, Мертве море
Іван Франко «Захар Беркут» (1882 р.)	Карпатська Русь, Тустомирщина
Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків» (1911 р.)	Гуцульщина, р. Черемош

Михайло Коцюбинський «Антихрист» (1908 р.)	Тоскана
Леся Українка «Лісова пісня» (1911 р.)	Волинь
Михайло Коцюбинський «Я (Романтика)» (1914 р.)	[illegible]
Юрій Яновський «Майстер корабля» (1927-1928 рр.)	Україна (Одеса), Італія, Румунія, острів Ява
Валер'ян Підмогильний «Місто» (1927 р.)	Київ
Остап Вишня «Моя автобіографія» (1927 р.)	хутір Чепа, повіт м. Гуня
Остап Вишня «Сом» (1953 р.)	р. Орель
Михайло Куліш «Мина Мазайло» (1929 р.)	Харків
Олександр Довженко «Зачарована Десна» (1957 р.)	Сосниця, р. Десна
Олесь Гончар «Модра Канея» (1946 р.)	Сосниця, м. Модра Канея
Григір Тютюнник «Три мотузі з вишнями» (1976 р.)	село, Сибір
Ліна Костенко «Маруся Чурай» (1979 р.)	Полтава, Київ
Іван Багряний «Тінь» (1944 р.)	Дикий Схід, Зелений Клин, Уссурійський край, Запоріжжя

Види лірики: інтимна (особиста), пейзажна, громадянська (патріотична), філософська.

Жанри: епічні, ліричні, ліро-епічні, драматичні.

Літературні жанри		Визначення
Ліро-епічні жанри	Балада	Твір казково-фантастичного, легендарно-історичного чи героїчного змісту. Ознаки: епічні, драматичні, ліричні риси, наявність твору до співанню, інтерес конфлікт, [illegible]
	Думи	Твір, у якому [illegible]

		ності в житті народу та героїв цих подій. *Особливості:* використання перевантажених постійних епітетів, постійного рефренного тавтології, анафор, градацій, ретардацій, гіперболізація розмиту дії ціленим повторення фраз-формул, уведення авторських відступів
	Пісня	Невеликий віршований твір, де порушуються питання минулого, теперішнього, майбутнього, піднімаються морально-етичні, філософські проблеми, висловлюється ліричні переживання, ліричні відступи, мотиви розвитком дії, драматичні (напруженість дії, монологи, діалоги) елементи. *Ознаки:* героїчне начало, невеликий обсяг, ритмічна, мотивальна, трохискладова, зображення вчинків героїв, стрункість сюжету.
	Історична пісня	Пісня, у якій зображено конкретні історичні події, розповідається про відомих історичних осіб.
	Романс у віршах	Жанр, у якому висловлені особливості ліричного й епічного зображень, що веде до багатоплановості художнього світу.
	Романс у прозі	Один із романсів розвиту, який використовує новелу як основну композиційну одиницю.
	Байка	Невеликий за обсягом алегоричний, здебільшого віршований твір повчального змісту, із жарко вираженою мораллю. *Ознаки:* життя зображується в образах тварин, рослин, речей як людяться за умовних стосунків, стисла фабула, швидкий розвиток подій, мораль.
Епічні жанри	Легенда	Історико-літературний твір, у якому оповідається в хронологічному порядку, написаний державною/літературною мовою.
	Новела	Невеликий за обсягом твір про незвичайну подію. *Ознаки:* лаконізм, динамізм, неупереджений розв'язка, мінімум персонажів, гострий сюжетний.
	Оповідання	Невеликий за обсягом твір, у якому зображується один епізод із життя, + актуальний один конфлікт, одна проблема. *Відмінності від новели:* зображення більш повсякденного життя, побутових взаємовідносин, причинно-наслідкових зв'язків, увага до подій, зображення подій, обставин.

	Повість	Середній епічний жанр, де розкривається доля героїв у зв'язку з подіями. *Відмінності від роману:* він, що містить подій відображуються долями одного героя, характери: потрібна гострість, розгляд автора, відсутність сюжету дії, напруженості дії.
	Новелістика	Повість, що створена й оцінена орієнтацією на саме наративтерфіна: прийоми подачі (подрібнення дії на кадри, епізоди, наближають дистанцію до автобіографії, мотивний характер кінця, «ефект кінодруку).
	Роман	Великий епічний жанр, в основі якого – зображення життєвого шляху людини в нерозривному зв'язку із суспільним розвитком. *Ознаки:* розгалуженість фабульних ліній, детальне розкриття життєвих доль багатьох героїв, протяжний період, насичений за у суспільних змінами, подіями, вчинками, розкриття психології героїв, наявність монологу, діалогу, монологу.
	Уповість	Романіз фабулою та сюжетом. *Особливості:* поєднання побутових мальовнич із чинним актуальним відступами, лирикою, ритмікою.

Ліричні жанри	Ліричний вірш	Ритмізовані емоційні мови, яка, на відміну від прози, має певне композиційно-мовленнєвого оснащення (графічно виокремлені рядки, строфи)
	Ліричне поле	Невеликий ліричний вірш, що виокремлює одиницю. Особливості: розкриваються внутрішній світ людини, сповнена розповіді, використання епітетів, художніх характеристик, образно-символічних, кольорових порівнянь, метафор, епітетів, повторів, інверсій.
	Сонет	14-рядковий вірш, написаний 5-стопним та 6-стопним ямбом.
	Гімн	Урочистий мелодійний твір програмного звучання.
	Послання	Епістолярно-публіцистичний вірш, написаний у формі звернення до конкретної, реально існуючої особи.
	Медитація	Це жанр ліричної поезії, у якій автор розмірковує над проблемами буття.
	Рондо	Вірш, написаний на честь когось (-ись).
	Елегія	Вірш меланхолійного, часом журливого змісту.
Драматичні жанри	Драма	Твір з гострим конфліктом соціального та побутового характеру, що розвивається в постійній напрузі.
	Комедія	Драматичний твір, у якому засобами гумору й сатири розвінчуються негативні суспільні, побутові вади.
	Трагедія	Драматичний твір, який грунтується на гострому, нерозв'язаному конфлікті особистості, що трагічно максимально втілити свій творчий потенціал, з об'єктивною неможливістю його реалізації.
	Трагікомедія	Драматичний твір, для якого характерні риси трагедії та комедії, в основі – трагічне світосприйняття драматурга.

Розвинена та повна інформація до екзамену ЗНО

Компетенції

Структура художнього твору – це смислова побудова твору, тобто умовна розчленованість його на окремі смислотворчі елементи, пов'язані між собою. Це зміст (про що говориться) і форма (як говориться).

Аналіз художнього твору – це...

Рівні змісту художнього твору: внутрішній, конкретний, концептуальний.

Елементи змістової організації:

Тема – це коло життєвих явищ, відображених у творі, у зв'язку з певною проблемою зображення; те, що лежить в основі тексту.

Фабула – перебіг основних подій, розгортає тему, містить подійність, конкретність; те, що можна переказати своїми словами.

Характер – сукупність рис характеру індивідуальності зображуваної особи.

Пафос – емоційна основа твору, авторське ставлення до зображуваного.

Ідея – головна думка твору, що служить узагальнювальним вираженням змісту твору, містить у собі оцінку зображуваного.

Структура внутрішньої форми літературно-художнього твору – це сукупність засобів предметного зображення дійсності.

Система образів – це образи дійових осіб, творця та адресата твору, природно-речового оточення.

Сюжет – форма розгортання фабули.

Система образів:

- *Персонаж* – дійова особа твору, що виступає як об'єкт розповіді.
- *Оповідач* – дійова особа твору, що виступає як суб'єкт розповіді, герой, від особи якого ведеться розповідь, це уявний автор.

- ✓ *Розповідач* – дійова особа твору, що виступає як об'єкт і суб'єкт розповіді, герой, що є учасником або має безпосереднє відношення до подій, про які він розповідає.
- ✓ *Ліричний герой* – специфічний розповідач, що співвідноситься з «авторським «Я»
- ✓ *Образ автора* – це особистість автора твору, що стоїть за всім зображуваним, виражає свою світоглядну позицію.
- ✓ *Образ читача* – це образ читацького сприйняття, що з'являється в письменника в процесі творчості, міститься у формі різних застанов, прогнозування оцінки можливих читацьких реакцій.
- ✓ *Пейзаж* – це образ природного оточення персонажів, опис картин природи у творі, що опосередковано відображає внутрішній стан героїв.
- ✓ *Інтер'єр* – це образ речового оточення персонажів, опис приміщень, реалій побуту у творі, що опосередковано відображає смаки, духовні запити героїв.

Сюжет

Види сюжету:

- ✓ хронікальний (перебіг подій у хронологічному порядку);
- ✓ концентричний (події поєднані причинно-наслідковим зв'язком, концентруються навколо однієї події).

Внутрішня організація сюжету:

- ✓ *Експозиція* – ознайомлення з персонажами в загальних рисах.
- ✓ *Зав'язка* – зав'язка конфліктного вузла.
- ✓ *Розвиток дії* – перебіг подій.
- ✓ *Кульмінація* – момент найбільшого напруження дії, найвища точка конфлікту.
- ✓ *Розв'язка* – логічне розв'язання конфлікту.
- ✓ *Конфлікт* – суперечність між героями.
- ✓ *Додаткові елементи*: передісторія (розповідь про життя героїв, що не включається в зображувану дію), подальша історія (розповідь про життя героїв після завершення дії), пролог (початковий епізод твору, у якому повідомляється про намери, завдання автора, коротко викладається сюжет твору), епілог (завершальна частина твору, у якій автор робить певні висновки, дякує за увагу, іноді описує подальшу історію подій), вставні епізоди (розповідь одного персонажа про певні події, не пов'язані з основними).

Позасюжетні елементи: портрет, пейзаж, інтер'єр, екстер'єр, авторський відступ, присвята, епіграф.

Шер - кульмінація

Художній твір	Кульмінація
«Повість минулих літ» Нестора Літописця	Заснування міста Києва
	Спалення язичника-Ольгою міста Іскоростеня
«Слово про похід Ігорів» невідомого автора	Перша руського війська в бою з половцями (Ігор потрапив у полон)

	Полонена жінка від час його
«Енеїда» Івана Котляревського	Любов Енея з Дідоною
«Наталка Полтавка» Івана Котляревського	Відмова Наталки стати дружиною возного
«Катерина» Тараса Шевченка	Самогубство Катерини після зустрічі з чоловіком
«Кобзар» Тараса Шевченка	Звернення кобзаря до Україні
«Сон» («У вишнях сяє, шепче, гріє...») Тараса Шевченка	Висловлення мети і прийняття порозу
«Чорна рада» Пантелеймона Куліша	Проголошення Чорної ради в Шаші, на якій гетьманом Лівобережної України став Іван Брюховецький
«Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького	Сутичка Матрьо з Марусею, внаслідок чого Кайдашева втратила сина
«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика	Убивство Ганнусі та «злими товаришами» Хоменкового сина
«Марта Боруля» Івана Карпенка-Карого	Відмова у дворянстві Мартиному борулі
«Зелер Беркут» Івана Франка	Затоплення Миколи в озері
«Мойсей» Івана Франка	Розмова Мойсея з Стоцко та смерть вождя
«Лісовиця» Михайла Коцюбинського	Зустріч ґаздині з героєм із селянином
«Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського	Смерть Івана після зустрічі з нареченою
«Кленовий хрест» Василя Стефаника	Емоційний танок Івана з дружиною перед від'їздом
«Медикаментозний вальс» Ольги Кобилянської	Смерть Софії
«Я «Романтика»» Миколи Хвильового	Виявлення вироку родній матері гонаковським чорним трибуналу «Розстріляти!»
«Місто» Валер'яна Підмогильного	Смерть Зоськи
«Майстер корабля» Юрія Яновського	«Ми плаємо крізь сонце, як плавець в путь, наша мусить земля на протилежну сторону; «Ми вже не люди. Світ хоче нас умертвити...»
«Моя автобіографія» Остапа Вишні	Усвідомлення причини героєм, що він буде письменником
«Сон» Остапа Вишні	«Довго можна, лише й витягти рибину - пуди на сто!»
«Мана Мазепи» Миколи Куліша	Звільнення Мани Мазепи Мазепою з посади за «властивостями свір уродженця»
«Марися Чурай» Ліни Костенко	Суд над Марусею Чурай: «боєся Полтави»
«Тиграшки» Івана Багряного	Григорій убиває Медведя

Прислухаймо

Тарас Шевченко «Катерина» (1838 р.)	В. Жуковському
Тарас Шевченко «Кавказ» (1845 р., період «трьох літ»)	Якову де Бальмену
Михайло Коцюбинський «Intermezzo» (1909 р.)	Коцюбинським полям
Микола Хвильовий «Я (Романтика)» (1924 р.)	«Цятині яблуні» М. Коцюбинського
Остап Вишня «Сім» (1957 р.)	Миколі Рильському
Григір Тютюнник «Три могили і поколінням» (1976 р.)	Любові всевишній

Епіграфи

Тарас Шевченко «І мертвим, і живим, і ненарожденним...» (1845 р., період «трьох літ»)	*Аще кто речеть, яко люблю Бога, а брата своего ненавидить, ложь есть (Біблія, послання від Іоанна).* Коли хто говорить: люблю Бога, а брата свого ненавидить, – лжа це (Біблія, послання від Іоанна).
Тарас Шевченко «Кавказ» (1845 р., період «трьох літ»)	Хто дасть слезе моїй воду, Й фонтан моїх источник слез, Й плачуся я зовсім й ночь й любимих... *(Книга пророка Іремії)* Хто дасть голові моїй воду, і очам моїм джерело сліз, і плачуть і день і ночі за убитими... *(Книга пророка Іремії).*
Тарас Шевченко «Сон» («У всякого свої долі...») (1844 р., період «трьох літ»)	*Дух істини, якого світ прийняти не може, бо не знає Його і не бачить Його (Біблія, послання від Іоанна).*
Іван Франко «Зелер Берсут» (1887 р.)	*Доля давні минувшини, дней, Предання старини глубокої... (А. Пушкін).* Доля давно минулих днів, Казні старовини глубокої... *(О. Пушкін).*
Валер'ян Підмогильний «Місто» (1927 р.)	«Шість принцип має людина: трьома подобна вона до тварину, а трьома на ангела: як тварина – людина їсть і п'є, як тварина – вона множиться і як тварина – вмирає; як вона – вона має розум, як ангел – вона є просто і як ангел – свідомо можна розвиваю» *(Талмуд).* «Як можна бути вільним, Еміліє, коли маєш тіло?» *(А. Франс).*

Юрій Яновський «Майстер корабля» (1927–1928 рр.)	Забирайте ви з собою в путь, якщо ви маєте, мужицьку лет в суровоє, самостоятельне мужество, — забирайте з собою все людяческое знаменем, не оставляйте ее на дорогі не поднятої пятой... *(Н. Гоголь)* Забирайте ж із собою в путь, якщо є у вас, мужицьку лет в суровоє, самостоятельне мужество, — забирайте із собою все людяческе знаменем, не залишайте її на дорозі не підйнятої ногою! *(М. Гоголь)* Nun! hier bin ich armes Ding. Sehr Schwarz Mädchen, weiches Herz! Morgen ist ein ander Städchen. Schwarzes Herz und weiche Mädchen *(J. Goethe).* Ні! Вже добре як чимось , серце чорне, білий клеб. Завтра в іншій стрій знайдемо – чорнеє клеб і серце дамо *(Й. Гете).* But the standing coat that pleased me most was, «The wind that blows, the ship that goes. And the lass that loves a sailor» *(C. Dibdin).* Але такого в мене теж є, що любив, Дмує як вітер, що дає, корабель, що плине, Та дівчина, що любить, матроса» *(С. Дібдін).* О дівчо, небоже ти моє ти дуже Ніжна? *(Новаліс).* О корабель, тебе вже чекають самі моря! *(Гарсіа).* Ти чаєш ще Ніч до моєї мені... *(Е. Ґельдерлін).* Я сам тих хвиль *(Е. Ґельдерлін).*
Сергій Маланюк «Уривок з поеми» (1924 р.)	

Вірш – ритмізована емоційна мова, яка, на відміну від прози, має певні закономірності інтонаційного звучання (графічно вимірюється рядки, паузи тощо).

Віршовий розмір

Хорей – це двоскладова стопа з наголосом на першому складі.

Чьє ви не до Вісті? Не Бунтівник?
Майстер з 'Янісечечнні, з слабим віком?
Іван Багряний

Ямб – це двоскладова стопа з наголосом на другому складі.

Ах, друже мій, поет сучасний –
Він теж сучасний, що нещасний.
І. Франко

Дактиль – це трискладова стопа з наголосом на першому складі.

Рученьки перлянуть, плеснуться вічнаки.
Более, чи дало тепла?
З раннього раму до пізньої вечерниці

Гальмує довго вірша.

П. Грабовський

Анапест – це трискладова стопа з наголосом на другому складі.

Гуде, стогнеше, гне гукало не мруж,
Шумить вірш, мчить сумнуть.

В. Забашанський

Дактиль – це трискладова стопа з наголосом на третьому складі.

Хоч промовляє й цілий вік ми мені,
Але знаю я вже напевно –
Ти Вербицю мою, чи то вдень, чи вночі,
Мене серце стомилось кохати.

Особливості віршового розміру, рими, римування поезії Максима Рильського «З' теплі дні обрання винограду»

В. Симоненко

Віршовані строфи

Двовірш (дистих) – строфа, що складається з 2 рядків, об'єднаних спільною римою.

Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

В. Симоненко

Терцина – трирядкова строфа, написана 5-стопним ямбом та об'єднана з іншими строфами закон римуванням: а б а б в б в г в.

Стояло ніч, на проміні, як мовби,

Зламаєш з неба зоряний пісок...
І вікнами казкове місто квітне.

І в німоє, приспорюючи кроки,
Мегаполіси людей і автотріїв світлини
Нового дня, нових ідей, думок,

І в серці місця не було вагання.

В. Симоненко

Катрен – строфа, що складається з 4 рядків.

П'ятивірш (квінтила) – п'ятирядкова строфа з 2 римами, із яких одна об'єднує три, а друга 2 поетичні рядки (а б а а б чи а б б а б).

Ти знаєш, що ти – людина.
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя – єдина,
Мрія твоя – єдина,
Оці твої – одні.

В. Симоненко

Секстина – строфа із 6 рядків 5-стопного чи 6-стопного ямба.

Октава – строфа з 8 рядків 5-стопного чи 6-стопного ямба. Шість перших рядків утворює перехресним римуванням, 2 останні – суміжним (а б а б в в).

Яке ж це слово прекрасне: Кохати!
Його з дитинства серцем я хлюбив,
У нім і грому майського розкоти,
І сяйо далечінь сонячних світлів,
І стишка русявого дівчати,
І голосні пречебіть наступів,
І сум утрат, і мідний мостів стиг...
Не цім довольне мовчать світами.

М. Рильський

Нона – строфа з 9 рядків.

Десяма – строфа з 10 рядків.

Сонет – 14-рядковий вірш, написаний 5-стопним чи 6-стопним ямбом. Різновиди: італійський – 2 катрени, 2 терцети (думка → заперечення → висновок), англійський – 3 катрени, дистих (тема → новий поворот).

Особливості класичного (тонального) сонета

Сонет — це ліричний вірш, що складається з чотирнадцяти рядків в'язаного або шекспірівського ладу.

Астрофічний вірш – поетичний твір вільної будови, не поділений на строфи.

Триптих – поєднання 3 самостійних, але зв'язаних ідейно-тематичною основою чи задумом творів мистецтва (картин, гравюр, віршів).

Цикл – ряд творів мистецтва, зв'язаних між собою спільністю мистецьких елементів (тем, ідей, образів, настроїв) чи подібністю композиційних форм.

Фігурні вірші – поетичні твори, вірші, рядки яких розташовані у формі фігур (прямокутника, ромбів, зірок, піраміди) чи предметів.

Не сокрушай, и тот изящный сад
Жалит тебя у ночи чуткой дым.
І скан'вокзе шитто сопаком
С
Т
О
Я
Щ
О
М

Юрій Клен

Білий вірш – нерифмований вірш, не поділяється на строфи в драматичних творах (у поезії – подів можливий).

Посмішка,
Дитяча посмішка облич –
чорнії тротуари пристрасті
білий сміх помиколиць,

залитих мутними сльозами,
сині трьоти втоми,
[illegible]
або лиця,
Клоунами для мук
Збиваних в тоні пересмішок!

Лев Колишко

Верлібр (вільний вірш) – вірш без рими та визначеного розміру, із довільним чергуванням рядків різної довжини. Інколи поділ на строфи відсутній.

Рідна мова
кожне слово
нашої мови
пронизане у Вічі
теж пісенними словами
і мотуватиндів
у тенарстистрадомовсько

кожне слово
нашої мови
замкнене у Вічності
теж так мовно вірсті
якими словами
на самоті звучали.

В. Голобородько

Римування

- перехресне (а б а б) – римування кінцевих слів I й III, II й IV рядків;
- парне (суміжне, паралельне) (а а б б) – римування кінцевих слів I й II, III й IV рядків;
- кільцеве (а б б а) – римування кінцевих слів I й IV, II й III рядків.

Ритм (наголошений склад визначаємо з кінця складів строфи).

- чоловіча (— ⁄) – останній склад рядка наголошений;
- жіноча (— ⁄ —) – другий склад (із кінця) рядка наголошений;
- дактилічна (⁄ — —) – третій склад (із кінця) рядка наголошений.

Художньо-виражальні засоби

Назва тропів	Визначення	Приклади
Метафора	Троп, побудований на перенесенні значення на основі подібності за кольором, формою, призначенням	*Ворожа рука, вокруг[illegible] під гарної руки. Ах дуже [illegible]*
Метонімія	Троп, побудований на перенесенні значення за основі суміжності	***Київ сонцем*** *(тут Київ, а [illegible]),* ***читати Шевченка*** *(тут Шевченко, а [illegible])*

Синекдоха	Заміна частиною цілого, заміною за кількісному вживанню предмета та явищ.	*Ніщо мої мрії більше не будить /частини від цілого/.* *«Голою нам потворним! Бувало ми з землі тупцювали» (Народна пісня).*
Епітет	Слово чи словосполучення, що відображає характеру рису, визначальну якість певного предмета або явища.	*Любчик* очі, *чорна* тривога, *мрячна* тяжка, *чорнобрі* очі, *чорні* брови, *карі* очі, *блискучі* очі.
Порівняння	Троп, побудований на зіставленні двох предметів, явищ, фактів.	*«Кохать – морська глибина» (Г. Фрагко).* *«У нашої ночі – ніяке вогняне в мене» (А. Гуляєва).* *«Ніж душі, мовби чорнильна, Полні сміливих відлунь» (Д. Павличко).*
Перифраза	Уподібнення можливих предметів чи явищ природи людським вчинкам.	*«Ой, не кривися, природо, не кривися / Що ти в тузі за літом у тузі...» (П. Тичина).*
Гіпербола	Надмірне перебільшення ознак описуваного предмета.	*«А сонце, а кров!? / Палить. Всі інструменти би стадо / У дімнах і вулицях. стогнали / Я сьогодні убив Ть...» (Г. Шевченко).*
Замовка	Порушення умовного порядку слів у реченні.	*Тоді мовчи: стиль місто, клаву прочитають.*
Антитеза	Зіставлення слів, словосполучень, протилежних за змістом.	*Добро – зло.* *Колись – щоб хліба любив.* *Колись – щоб тільки лаяв.* *Одна душа – як скрипка.* *а друга – як гітара.* *Л. Костенко*
Анафора	Синонімічне слово, словосполучення, речення, що виникається на початку віршових рядків протягом усього твору.	***Тільки тобою** серце сповнить моє.* ***Тільки тобою** світ мені стає* *знов бриллям сонця сяючим.* ***Тільки Тобою**, тільки Тобою.* *В. Сосюр*
Епіфора	Синонімічна стилістична фігура, протилежна анафорі, повторення однакових слів, звукових сполучень, словосполучень наприкінці віршових рядків, строф у межах поетичних творів (у романі у віршах), фраз – у прозі та драмі.	*Як тепло нашо хліб!* *Любов за труднощі.* *Гарячий хліб.* *І сонцем, що осяйається весною,* *І шелестом незнаних перелісків.* *Дуновенні наших кліб.* *П. Воронько*
Оксюморон	Поєднання несумісного.	*Гарячий сніг, холодний вогонь.*
Тавтологія	Повторення однакових або схожих за змістом слів.	*Не кричатимі крик мій – мовчатиме мовчання (І. Драч).*
Рефрен	Повторення групи слів, рядка або кількох віршових рядків у строфах.	*А кралі нас. А кралі нас!* *(Л. Костенко «Кралі»).*

Алітерація	Повторення однакових приголосних.	*«Кінь ти, кінь ти ти ти, кінь, кінь ти!» (Г. Шевченко).*
Асонанс	Повторення однакових голосних.	*Ліворуч – вогні, вогні.* *По чинних проходах* *І мовчать відлуння* *В пожовклих вікнах* *(Д. Кедрін).*
Символ	Предметний або словесний образ, який опосередковано виражає сутність певного явища, має філософську смислову наповненість, тому не сприймається буквально.	*«Не вибрав ти, що смерти не боюсь я / І не вибрав, що тяжкий мій хрест» (В. Сосюра).*
Алегорія	Спосіб художнього зображення, що грунтується на ототожнюванні реальних подій, явищ і предметів від конкретних художніх образів і відповідних абстрактних характеристик сюжетів прикладного.	*«Непокірний вершник Кантель – Прометей (Г. Шевченко); образ як ознак України – жаворонок (І. Франко); лелеки – самотність, щастя – перелоги.*
Риторичне звертання	Риторична фігура, яка полягає в тому, що висловлення адресується до неживого предмета, абстрактного поняття, відсутньої особи.	*Коли вже прощатимемо?* *Коли обіцяєш* *Зажити, Боже, спокійний?* *(Г. Шевченко).*
Риторичне запитання	Риторична фігура, яка полягає у використанні запитання, що містить у собі ствердну відповідь.	*«Прощаєш! Що ще можеш ти?» (М. Бажан).*
Риторичний оклик	Окличні / сполучальні речення.	*В обійми спочинь! (І. Франко).*
Алюзія	Натяк на якусь або когось.	*«Лесиної бриньчить на лютні. І

так помрете душа» (М. Рильський «Слово про рідну мову» — натяк на «Слово про вовчі гнізда»).* |

Пошукова інформація про читання

Схема аналізу ліричного твору

Види комічного

Гумор	Іронія	Сатира	Гротеск
добродушний сміх, спрямований на розкриття певних вад людського характеру або недоліків життя людей	прихований іронічний, уживання слова в обернеському, протилежному значенні	різке осміювання, критика недуг, негативного	художній засіб, які грунтуються на свідомому перебільшенні, контрасті (фантастичного й комічного, гіперболізації реального і фантастичного)
Сарказм	**Інвектива**	**Бурлеск**	**Карикатура**
зла й гостра насмішка, в основі якої лежить той чи інший дивовижний сюжет, сповнений іронії	різке викривальне висловлювання певної особи на групи осіб	гумористична переробка певного твору, що характеризується невідповідністю змісту формі; серйозно-гумористичний твір, пересипаний іронічними стилями. Художній гумористичний	навмисне спотворення або сатирично-обличальне зображення предмету або особи

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО З ТЕМИ «ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ»

Завдання: визначте літературний напрям за ключовою ознакою.

1. Мозаїчна композиція.
2. Культ особистості.
3. Увага до змісту.
4. Інакомовність.
5. Культ емоцій.
6. Типовий герой у типових обставинах.
7. Розчулення читача.
8. Єдність місця, часу, дії.
9. Гра слів.

Відповіді:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Сюрреалізм	Літератури епохи Відродження	Модернізм	Бароко	Романтизм	Реалізм	Сентименталізм	Класицизм	Постмодернізм

Завдання: установіть відповідність між літературними родами та назвами художніх творів.

1. Епос.
2. Лірика.
3. Ліро-епос.
4. Драма.

«Вість вітри, вість буйна» Марусі Чурай	«О слово рідне...» Олександра Олеся
«Засвіт встали козачонки» Марусі Чурай	«Чари ночі» Олександра Олеся
«Ви ж той то хмель»	«Блакитна Панна» Михайло Вороний
«Ой Морозе, Морозенку»	«Ви знаєте, як losе вмовляють..?» Павло Тичина
«Дума про Марусю Богуславку»	«О нашо (вже...» Павло Тичина
«Ой летав сокіл»	«У неволі» «Кирпоня винтрадо» Максима Рильського
«Повість минулих літ» Нестора Літописця	«Любіть Україну!» Володимира Сосюри
«Слово про похід Ігорів»	«Рідна» Богдана Ігоря Антонича

«Ой Дніпро»	«Пісня про рушник»
Григорій Скворцов	Андрій Малишко
«Вивчаю мову – звучні і прекрасні»	«Сад»
Григорій Скворцов	Остап Вишня
«Кожна із Шевченка»	«Балада про сонячники»
Григорій Скворцов	Іванн Драч
«Кобзар»	«Ти кажеш, що ти – українка»
Іванн Котляревський	Василь Симоненко
«Наталка Полтавка»	«Зелененько у тебе навіщо...»
Іванн Котляревський	Василь Симоненко
«Сонячна»	«Марусі Чурай»
Тарас Шевченко	Ліна Костенко
«Кавказ»	«Мати Мотрайко»
Тарас Шевченко	Миколи Кулиш
«Сон (»)» всього свого доби...«)»	«Лебідь материнство»
Тарас Шевченко	Василь Симоненко
«[мертвим, і живим, і нерожденним ...»	«Я (Романтика)»
Тарас Шевченко	Миколи Хвильового
«Заповіт»	«Майстер корабля»
Тарас Шевченко	Юрія Яновського
«Чайка рідна»	«Місто»
Панас Мирний Кулиш	Валер'яна Підмогильного
«Кайдашева сім'я»	«Гуцулка Ксеня»
Іванн Нечуя-Левицького	Сергія Маслюка
«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	«Моя автобіографія»
Панаса Мирного та Іванн Франка	Остапа Вишні
«Іванко Берсуть»	«Пам'ять тривожить»
Іванн Франко	Павло Тичина
«Чого молодіє серце у нас?»	«Зачарована Десна»
Іванн Франко	Олександра Довженка
«Мартин Боруля»	«Мадам Кюрі»
Іванн Карпенка-Карого	Ольги Гнатюк
«Майкен»	«Гра почув і шаблонно»
Іванн Франко	Григорія Тютюнника
«Інтермеццо»	«Тигролови»
Михайло Коцюбинського	Іванн Багряного
«Тіні забутих предків»	«Нічна мова»
Михайло Коцюбинського	Василя Голобородька
«Кам'яний хрест»	«Гостюся, тому причастю...»
Василя Стефаника	Василя Стуса
«Мешканський мальв»	«Дім вельмож»
Ольги Кобилянської	Дмитра Павличка
«Лісова пісня»	«Страдник слова, коли воно навчать»
Лесі Українки	Ліни Костенко
«Слово просте, прямо!»	
Лесі Українки	

Перевірити себе можна у безплатному онлайн-фліпбуках
(для роботи з фліпбуками на сайті «Quizlet» потрібно зареєструватися)

https://quizlet.com/_fmdbu2?x=1qqt&x=1fwf	https://quizlet.com/_fmdbu2?x=1qqt&x=1fwb

«Запам'ятай пропуски» (запам'ятай пропуски й визначити жанр твору)

Визначення літературних жанрів із пропусками	Слова-пропуски
1. Епічно-літературний твір, у якому епопею зазвичай є ... кризу, натиснений державностям вільного можна.	[illegible]
2. Твір з гострим конфліктом ... характеру, що розвивається в життєвій катастрофі.	соціального чи побутового
3. Невеликий за обсягом твір про ... подію, для якого характерні кількотагна, динаміка, несподіванка розв'язка, мінімум героїнок, уривчастий синтаксис.	анекдотичну
4. Жанр ліричної лірики, у якому автор ... над проблемами буття.	розмірковує
5. ... епічний жанр, у якому розкриваються долі героїв у їх тому і обмежено, відрізняється від роману тим, що кожна подія обмежується долею одного героя.	новелі
6. Жанр кіно, що поєднує в собі елементи ... (драматургія, монтажна композиція, розширені ремарки) і ... (сценарні вимоги, тривалістю, авторський коментар, образні подробиці).	нарисного твору, – документальної повісті
7. ... епічний жанр, в основі якого – зображення приватного життя людини в нерозривному зв'язку із суспільним розвитком, показ розгалуженості фабульних ліній, детальне розкриття життєвих шляхів багатьох героїв протягом тривалого періоду, пересічні зображуються в суспільних взаємозв'язках, побут, життєві ті сфери, розкриття психології героїв, світло монологу, діалогу, полілогу.	великий
8. Драматичний твір, у якому особливе місце й сатира розкриваються ... суспільні, побутові події.	комедія
9. Розвиток фабулатиму на ..., особливості, поєднання побутових, соціальних і авторських відступами, ліричні, дитячість.	сумнівним
10. Невеликий твір за ... сюжетом, сама поетичні у вигляді добродушний, емоційно забарвлений (ліричний).	вагомим
11. Драматичний твір, який ґрунтується на гострому, нерозв'язаному ... незбігності.	конфлікті
12. Ліричний жанр, що складається з чотирнадцяти рядків, написаний п'ятистопним або шестистопним ...	вірш

ВІДПОВІДІ	
1	Історія
2	Драма
3	Новела
4	Медитація
5	Повість
6	Етнопоезія
7	Роман
8	Комедія
9	Уславка
10	Гумореска
11	Трагедія
12	Сонет

Вправа «Так чи ні»

1. «Любов всевишній» – це присвята до поеми «Катерина» Тараса Шевченка?

2. «Колоніальна поезія» – це присвята до роману Юрія Яновського «Майстер корабля»?

3. «Якову де Балмену» – це присвята до поеми Тараса Шевченка «Кавказ»?

4. «Цвітом яблуні» – це присвята до новели Миколи Хвильового «Я (Романтика)»?

5. Чотири епіграфи (Гоголя, Гете, Горація, Діккенса) має роман Валер'яна Підмогильного «Місто»?

6. «Як можна бути вільним, Евкріте, коли маєш тіло?» (А. Франс) – це одна із епіграфів до роману Валер'яна Підмогильного «Місто»?

Відповіді

1	2	3	4	5	6
ні	ні	так	так	ні	так

Тест

1. Визначте назву художнього твору за кульмінацією – ***відмова Наталки стати дружиною вітчима:***

а) «Енеїда» Івана Котляревського;
б) «Наталка Полтавка» Івана Котляревського;
в) «Катерина» Тараса Шевченка;
г) «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького.

2. Визначте назву художнього твору за кульмінацією – ***звернення колоніальтаря до героя:***

а) «Катерина» Тараса Шевченка;
б) «Сон» Тараса Шевченка;
в) «Кавказ» Тараса Шевченка;
г) «І вертаєш, і живиш, і ненарожденних ...» Тараса Шевченка.

3. Визначте назву художнього твору за кульмінацією – ***зекоалення Максима в полон:***

а) «Чорна рада» Пантелеймона Куліша;

б) «Тигролови» Івана Багряного;
в) «Захар Беркут» Івана Франка;
г) «Мойсей» Івана Франка.

4. Визначте назву художнього твору за кульмінацією – ***сюжетний вузол: Іванко з дружиною перед від'їздом:***

а) «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського;
б) «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика;
в) «Кам'яний хрест» Василя Стефаника;
г) «Енеїда» Івана Котляревського.

5. Визначте назву художнього твору за кульмінацією – ***смерть Софії:***

а) «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського;
б) «Меланхолійний вальс» Ольги Кобилянської;
в) «Енеїда» Івана Котляревського;
г) «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика.

6. Визначте назву художнього твору за кульмінацією – «Довго водили, поки й витягли рибину – пудів на п'ять!»:

а) «Сон» Остапа Вишні;
б) «Майстер корабля» Юрія Яновського;
в) «Моя автобіографія» Остапа Вишні;
г) «Intermezzo» Михайла Коцюбинського.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	В	В	В	Б	А

Завдання: поясніть, чим відрізняються поняття (гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, інвектива, бурлеск, карикатура).

Завдання: пригадайте визначення художньо-виражальних засобів.

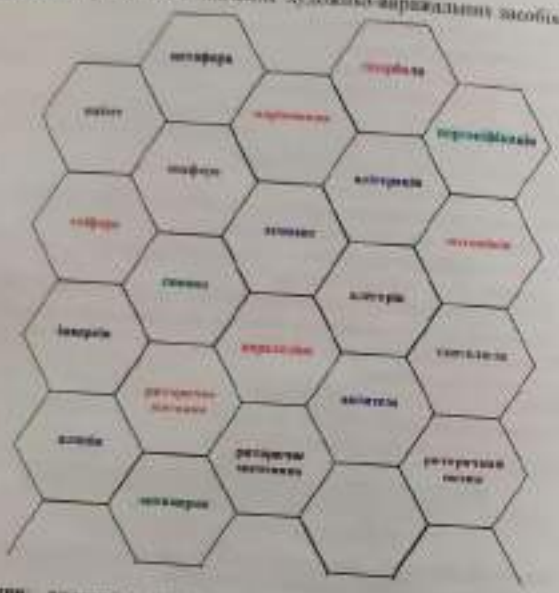

Завдання: визначити художньо-виражальні засоби (ХВЗ) на основі характеристики та прикладів із творів.

№	Визначення ХВЗ	Приклади ХВЗ із віршів, передбачених програмою ЗНО з української мови та літератури
1	Слово чи словосполучення, що переносить вживану назву нового предмета або явища	«Не помре і Україна / У синє море / Кров ворожу...» (вірш № 5); «І мене в сім'ї великій, / В сім'ї вольній, новій, / Не забудьте пом'янути / Незлим тихим словом» (вірш № 5); «Стоїть, дуби, як змари осяні! / Те ж, тепера вкриті золотом!» (вірш № 7); «Хай на нашому хисті рекламність держава, / І мешні дуги, й сюрпа'їні гаї, / І тиск нагрядлив моторенних лиляв усевдяв, / І засмучені очі хорошої тиші» (вірш № 17)
2	Твір, побудований на зіставленні двох предметів, явищ, фактів	«В сім дім, як вулик, гуде від гуляк» (вірш № 4); «Той, в нього сонце, як чистий кришталь...» (вірш № 4); «І сюжета ті мерщуть собі, / Як Фауст, ані мишуні...» (вірш № 9); «Я Вашої очі нам вгадю, / Як мутиму, як сліпо» (вірш № 11); «Я вітаю той рушник, простелю, вічне дяко...» (вірш № 17); «Залишаюсь у тиші тонко / Голуб й тривожно, вбби дати» (вірш № 19).

3	Твір, побудований на переносі значення на основі подібності за кольором, формою, призначенням	«Ви ж так у житі, в голосінні / Промінять молоді літа?» (вірш № 7); «Вносив сю-нагустрів вам, / Вилів в сей час вам радо» (вірш № 9); «І струмки кидає дуги / Уздо в шумнем морі» (вірш № 9); «Моя братиць пароцин, моя сюдем рвоцин, / Сиг: вам ми вікцин...» (вірш № 15); «Віч у світлий зиг! / Крутиться зоряний стрік» (вірш № 16); «Тамрину тримаєта кривина ніжі, / Таниоміта лебедь в хаті по стіні» (вірш № 20).
4	Надмірне перебільшення певних властивостей предмета	«Й життя за мною вирушало, / Мов за серце шарпала, / Із нього вимиле одно / Отс радіння голосе» / Шкіз» (вірш № 6); «Так вій зі серце, що в турботі, / Неміє тиша у бомоті, / Марнє, в вас, шкіз» (вірш № 6); «В-чин все бичить крізь чумаки» (вірш № 12); «Я пролилося кришальною кров / На тих зелених тиміно» (вірш № 19); «Цвіт тобіцна, як без тебе / З гори нахиляю» (вірш № 25).
5	Порушення умовленого порядку слів у реченні	«Як умру, то поховайте / Мене на могилі / Серед степу широкого / На Вкраїні милій» (вірш № 5); «Кращу її, вічно жиру і нову, / І мову її слова'Тиго (вірш № 17); «І в дорогу дальню ті мене на зорі проводжали, / І рушник вишиваний ле хвиля лиш» (вірш № 17); «Думки тугу розкоше, щоб був я завжди тихий» (вірш № 21).
6	Схожість, уподібнення, спільність характерних рис або паралельне зображення двох явищ із різних сфер життя	«І стиле, дуби, як змари осяні! / То ж тепера весна колоти! / Чи ти так у житі, в голосінні / Промінять молоді літа?» (вірш № 7); «Колиска спить... / Ви ж чуєте ж ви: так лиш ялиниться» (вірш № 12); «Дівчино! Ми небо й тополі, / Любо її нежну ялиниу. / Коханий любить не значе тебе, / Коли ти не любиш Вкраїну...» (вірш № 15).
7	Повторення однакових або схожих за змістом слів	«Який довір, яке страждання, / Вже виконане бажання / На них, моя зарево чорне, / Займається і знову тоне / У тьмі?» (вірш № 6); «Хоч чисел, тиші, зобрі тиста, / Як я люблю тебе без тиле, / Як мучить довгими ночами / І як пта жиг за пташа / Свій біль, свій жаль, свої пали / У серці здавлюю на лиз» (вірш № 6); «Я Вам чужий – я знаю» (вірш № 11); «Колиска спить, колиска спить...» (вірш № 12); «Вона вертаєть із нового сяду, / Ясна, як сяя, і радосна, як сміх» (вірш № 13); «Не плач, не плач, Марусенько, / Не плач, не журюся» (пісня № 2).
8	Зіставлення слів, словосполучень, протилежних за змістом	«Тут сонцем виноград густ, / Там гнуться верби п'ядо» (вірш № 9); «Гори! Життя – сонна мить. / Для смерті ж – мгнить ціла» (вірш № 9); «Колиться б я до тебе, / Та крилець не маю» (пісня № 1).
9	Слиннопечаток, слова, словосполучення, речення, що знаходяться на початку віршових рядків протягом цілого твору	«Всякому місту – звичай і права, / Всяка тримає свій ум голова; / Всякому серцю – любов і тепло, / Всяке порою свій сяяв вілайлаєм» (вірш № 4); «Я по вбієм сумним вирвати / Буду сіять барвисті квітки, / Буду сіять квітки на мерці, / Буду лить на них сльози гірці» (вірш № 7); «Ішні колиснуть лоди, / Інші колиснуть лоди...» (вірш № 18).

10	Ритмічна фігура, вирізнена за кількістю ударних складів, абстрактність поняття	«...хіба можна бути з собою, / Всупереч волі, без опору?» (вірш № 1); «Вилиться, тремтить, мені / Хіба я ...» (вірш № 6); «О життя Таїно, пишно дивно» (вірш № 11); «Ні біля, біля, ніколи не вертай до нетто» (вірш № 20); «Кімнат! Хай буде для всі свій світ ...» (вірш № 15); «Ніжно, ніжно, ніжно кумо! / Друзі, мовляйте по ...» (вірш № 19).
11	Ритмічна фігура, вирізнена, що містить у собі з'єднуючі асоціації	«Що з свободою? Добре в ній вже? / Кажуть, можна вже ...» (вірш № 1); «Хто ж бо знаходить стрічку й ...» (вірш № 4); «Його мелодія мені / У ...» (вірш № 6); «Чому я стою без руху ти, / Коли вже світ ...» (вірш № 9); «Не знаєш, не дано щастить, / У ...» (вірш № 12); «Та вмити, що ти ...» (вірш № 18).
12	Повторення однакових звуків у поетичному рядку на строфу	«Мої зрозумів Бадм / Затишно...» (вірш № 8); «Ні, ...» (вірш № 10); «Осій мій край і розлетіться / Дощем ...» (вірш № 10); «Дитина, ...» (вірш № 11); «Очі твої – ...» (вірш № 14).
13	Повторення однакових приголосних	«Чого мертвий ти до мене / Чудом очі й ...» (вірш № 1); «Нічим прикрі ...» (вірш № 6); «Так! в буду ...» (вірш № 7); «Шаленій ...» (вірш № 10); «Я ... сон. Вішо. Світ...» «Світ, світ, світ...» (вірш № 11); «Маю я світ ...» (вірш № 19).

№	Автор, назва вірша
1	Марина Чурай «Шиль вірш» (Доба поезії XVII ст.)
2	Марина Чурай «Лист жінки коханому» (1690 р.)
3	Григорій Сковорода «Де Пилипа» (1787 р., збірка «Сад божественних пісень»)
4	Григорій Сковорода «Всякому місту – звичай і норов» (1778–1789 рр., збірка «Сад божественних пісень»)
5	Тарас Шевченко «Заповіт» (1845 р., збірка «Три літа»)
6	Іван Франко «Його величеньке ніщо і світ» (1896 р., збірка «Зі мене, мене»)
7	Леся Українка «Світла зірка ранок» (1898 р., збірка «На крилах пісень»)
8	Максим Вороний «Кошелятам Панаса» (1912 р., збірка «Дитинка»)
9	Олександр Олесь «Мрія жити» (1907 р., збірка «З жорстоких радостей збиралися»)
10	Олександр Олесь «О коли рідне, рідне звучать...» (1909 р., збірка «Вічні мотиви»)
11	Леся Українка «О лишь Іоно ...» (1915 р., збірка «Сонячні кларнети»)

12	Леся Українка «Не плачу, не маю нікого...» (1911 р., збірка «Сонячні кларнети»)
13	Максим Рильський «У серці лиш збірника мінерали» (1922 р., збірка «Сонети»)
14	Дмитро Павличко «Два кольори» (1964 р., збірка «Вогонь»)
15	Володимир Сосюра «Любіть Україну!» (1944 р., збірка «Щоб сяяла вкраїнка»)
16	Богдан-Ігор Антонич «Різдво» (1934 р., збірка «Три перстені»)
17	Андрій Малишко «Пісня про рушник» (1959 р., збірка «Серце моє!» поезії»)
18	Василь Симоненко «Та вмити, що ти – людина?» (1962 р., збірка «Земне тяжіння»)
19	Василь Симоненко «Задивлюсь у світ ...» (1962 р., збірка «Тінь і грім»)
20	Василь Симоненко «Лебеді материнства» (1963 р., збірка «Лебеді материнства»)
21	Василь Стус «І ножем, тому пронизаний ...» (1972 р., збірка «Палімпсести»)
22	Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать» (1977 р., збірка «Над берегами вічної ріки»)
23	Василь Голобородько «Ніжна мова» (збірка «Калина об Ворсклі»)
24	Євген Маланюк «Уривок з поеми» (1924 р., збірка «Стилет і стихи»)

Рітмомаїв

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Епітет	Порівняння	Метафора	Гіперболи	Анафора	Паралелізм	Тавтологія	Антитеза	Алюзія	Ритмічна фігура	Ритмічна фігура	Алюзія	Алегорія

[illegible]

Вправа «Ти зможеш!»

Завдання: найти в наведених цитатах художньо-виражальні засоби.

Ми впевнені, що ти знайдеш метафору!!!

(слова, вживані не в прямому значенні на основі подібності за кольором, формою, призначенням)

Ми впевнені, що ти знайдеш метонімію!!!

(слова, вживані замість іншого відповідністю за найважливішою ознакою предмета, пов'язаного з ним тісно для заміни одного предмета за іншим предметом)

Ми впевнені, що ти знайдеш епітет!!!

(слова, що кількісно-якісно, як доповнює іншому слову набуває нового значення та емоційного забарвлення, підкреслює характерну рису, виражальну ознаку, якщо предмету або явищу)

Ми впевнені, що ти знайдеш порівняння!!!

(слова, вживані як інтегральні ознак предметів, явищ, фактів)

Ми впевнені, що ти знайдеш гіперболу!!!

(Гром, в новій книзі – знаходиться перебільшення, коли, наприклад, предмети)

Я впевнений, що ти знайдеш інверсію!!!

(Гром, в новій книзі – знаходиться умисловий порядку слів у реченні)

Ми впевнені, що ти знайдеш антитезу!!!

(протиставлення слів, словосполучень, протиставлення за змістом)

Я впевнений, що ти знайдеш анафору!!!

(однаковостяк; слова, словосполучення, речення, що використовується за початку абзаців і рядків)

Я впевнений, що ти знайдеш епітету!!!

(прикладами; емоційно-експресивні слова, окреслення емоційного, сенсаційного вираження; образні розгорнуті, строф у вигляді поетичних творів (у римові у віршах), фраз – у прозі чи прозі)

Я впевнена, що ти знайдеш оксиморон!!!

(теж, в основі якого – поєднання несумісного)

Ми впевнені, що ти знайдеш метафору!!!

(використання порівняння, або сполучення на подобу слова)

Я впевнений, що ти знайдеш алітерацію!!!

(використання приголосних звуків)

Ми впевнені, що ти знайдеш асоціанс!!!

(наслідування тембрових звучань)

Я впевнена, що ти знайдеш персоніфікацію!!!

(уособлювання неживих предметів чи інших природних людських якостей)

Я впевнений, що ти знайдеш паралелізм!!!

(паралельне зображення подій, явищ із різних сфер життя)

Ми впевнені, що ти знайдеш символ!!!

(предметний або словесний знак, який опосередковано виражає сутність певного явища, має філософську смислову наповненість.)

Я впевнений, що ти знайдеш риторичне запитання!!!

(запитання до особи, можливого кредитора, абстрактного поняття)

Я впевнений, що ти знайдеш риторичне запитання!!!

(запитання, що містить у собі ствердну відповідь.)

Ми впевнені, що ти знайдеш риторичний оклик!!!

(емоційне речення, яке містить для збереження виразності емоційно, емоційного запитання)

Ми впевнені, що ти знайдеш алюзію!!!

(стилістичну фігуру, що містить умовну, ймовірно чи натяк на якийсь факт)

Ми вгадали, що ти знайшла алегорію!!!

(порівняння властивостей та характеристик одних предметів чи явищ на інші для кращого відображення образу)

Riddmaki

МЕТАФОРА	МЕТОНІМІЯ	ЕПІТЕТ	ПОРІВНЯННЯ
В'ються кмітливі арабески, Мистецтво пишеш, фрески, Гомонить бренить пісні...	Хай мовчать Америки й Росії. Коли я з тобою говорю.	З тією зиркр Повнокостим, мальтата...	Чудові очі й вуст, Сумні, Немов дрожиці дно струмка
ГІПЕРБОЛА	**ІНВЕРСІЯ**	**АНТИТЕЗА**	**АНАФОРА**
Моє ти серце вигоняєш, Із цього виходи нам! От дзвонка голосні	Вас тримаю здоров'ю, Якщо вгадаю темною ночей	Тут лунаєсь пахощі густі, Там гнуться вовки п'яні.	Хто вкидала мені У сні? Чиєї творчою та до мене Чудові очі й вуст, Сумні

ЕПІФОРА	МЕТОНІМІЯ	ГІПЕРБОЛА	ІНВЕРСІЯ
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
АСОНАНС	**ПЕРСОНІФІКАЦІЯ**	**ПАРАФРАЗА**	**СИНОНІМ**
О пишу вчу, пишу вчу! Я – сам Вечір Світ... Світу я Вашу так любив Дитина, хорошенір	Мас пізнини Вони Іноміна, Дай мо я прозорих шатах, У сорочках і бляшках...	У тихому [illegible] Щоб [illegible] Бруди тебе [illegible] Хмарця [illegible] Можна вибирати друзів і дружину, Вибрати не можна [illegible] Батьківщину.	[illegible] Сіна вина – Бомбаєм Павлиш...
РИТОРИЧНЕ ЗВЕРТАННЯ	**РИТОРИЧНЕ ПИТАННЯ**	**РИТОРИЧНИЙ ОКЛИК**	**ХІЗМОС**
Залійся, дрожь, мені Хоч в сні!	Чи то так у жизнь в тоновою Пролинуть молодої літа?	І ніжно, тучо, ви, хмари осінні! То ж тепер жити життя!	[illegible]
АЛЕГОРІЯ			
Поети, [illegible] все оранжеє! Шемет якийсь хлопчисько Відкриває себе для себе, Щоб стати вище однаковою			

Завдання «Знайдіть зайве»

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. До усної народної творчості належить усі твори, ОКРІМ:

А. «Ой Морозе, Морозенко»	Б. «Колядка»	В. «Різдво»
Г. «Дивні вечори»	Д. «Сонце, місяць, зірка, дощ»	Е. «Ой на горі жито»
Є. «Зайшла Україна»	Ж. «Ой на той на Івана»	З. «Лугу ж ви Маєтеся, багуличку»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Основні ознаки романтизму як художнього напряму характерні для всіх творів, ОКРІМ:

А. «Катерина»	Б. «Сашко»	В. «Марія рада»
Г. «Кайдашева сім'я»	Д. «Лісна Мавка»	Е. «Марічка Богданівна»
Є. «Сон»	Ж. «Іванишин»	З. «Кам'яний хрест»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Основні ознаки модернізму як художнього напряму характерні для всіх творів, ОКРІМ:

А. «О панно Інно»	Б. «Тіні забутих предків»	В. «Марія рада»
Г. «Кайдашева сім'я»	Д. «Моя радість жити, як усі вони!»	Е. «І мертвим, і живим, і ненародженим...»
Є. «Наталка Полтавка»	Ж. «Іванишин»	З. «Кам'яний хрест»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

4. Усі твори про війну, ОКРІМ:

А. «Кайдаш»	Б. «Тіні забутих предків»	В. «Жовтий сонце»
Г. «Мені хочеться прощати»	Д. «Сон»	Е. «І мертвим, і живим, і ненародженим...»
Є. «Пісня Україні»	Ж. «Іванишин»	З. «Іванишин»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

5. Усі твори ліричні, ОКРІМ:

А. «Мати Маланка»	Б. «Моя автобіографія»	В. «Кайдашева сім'я»
Г. «Інтермеццо Інно»	Д. «Наталка Полтавка»	Е. «Майстер корабля»
Є. «Марічка Богданівна»	Ж. «О слово рідне! Орле могучий»	З. «Лісна мавка»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

6. Усі твори драматичні, ОКРІМ:

А. «Мати Маланка»	Б. «Моя автобіографія»	В. «Кайдашева сім'я»
Г. «Інтермеццо Інно»	Д. «Наталка Полтавка»	Е. «Майстер корабля»
Є. «Марічка Богданівна»	Ж. «О слово рідне! Орле могучий»	З. «Лісна мавка»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

7. Усі твори за жанром новели, ОКРІМ:

А. «Шкільне»	Б. «Хрещений батько, мати і інші мешканці»	В. «Вершники»
Г. «Мистецтво»	Д. «Сон»	Е. «Пекло Кокоша»
Є. «Кольори з Мерзлякіна»	Ж. «Бомба»	З. «Лише мить»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

8. Усі твори за жанром повісті, ОКРІМ:

А. «Пірнаючи в сонце»	Б. «Я (Рецептиця)»	В. «Мотиль»
Г. «Хай мій світ не пропадає»	Д. «Пекло Кокоша»	Е. «Пекло Кокоша»
Є. «Бомбардувальник»	Ж. «Ритуал»	З. «Вершники»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

9. Усі твори за жанром новели, ОКРІМ:

А. «Шкільне»	Б. «Я (Рецептиця)»	В. «Бомбардувальник»
Г. «Хай мій світ не пропадає»	Д. «У такої мої збірники вивчуєш...»	Е. «Пекло Кокоша»
Є. «Мій автобіографія»	Ж. «Ритуал»	З. «Вершники, гойдр пропастецтва»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

10. Книги за жанром-нарисовий збій [illegible] ОКРІМ:

А. «Ми збирали, збирали, [illegible] на [illegible]»	Б. «Пекельний [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	В. «З на [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»
Г. «[illegible] [illegible] [illegible]»	Д. «[illegible] [illegible] [illegible]»	Е. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»
Є. «[illegible] [illegible] [illegible]»	Ж. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	З. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

11. Афоризм за жанром нарисовий збій [illegible] ОКРІМ:

А. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Б. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	В. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»
Г. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Д. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Е. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»
Є. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Ж. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	З. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

12. Порівняння за жанром-нарисовий збій [illegible] ОКРІМ:

А. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Б. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	В. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»
Г. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Д. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Е. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»
Є. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Ж. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	З. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

Відповіді

1	Б, В, Д, Є	7	Б, В, Е, Є
2	Б, Г, Е, Є, Ж, З	8	А, Б, В, Е, Ж, З
3	В, Г, Д, Е, Є	9	В, Д, Є, З
4	Б, В, Г, Ж	10	Г, Д, Е, Є
5	Б, Г, З	11	Б, Г, Е, Є, Ж, З
6	Б, В, Г, Е, Ж	12	Б, Д, Є, Ж

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ)

Контрольний тест «Теорія літератури»

1. Оповідна поезія, вивчаємо у всі роки, ОКРІМ:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Учень як поезія	
Б Виразні засоби, прийоми	
В Прості конструкції	
Г Розширення конструктивних	

2. Шістдесятниками є всі митці, ОКРІМ:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Григір Тютюнник	
Б Ліна Костенко	
В Іван Багряний	
Г Іван Драч	

3. «Розбирач власного духу» називають...

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Тарас Шевченко	
Б Іван Франко	
В Василь Стефаник	
Г Василь Стус	

4. Зустріч героя із галицьким є кульмінацією твору:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	
Б «Кайдашева сім'я»	
В «Intermezzo»	
Г «Місто»	

5. Слова *«Дехто дивно мовчуваш дивні. Предання старини глубокої...»* **є епіграфом твору, автором якого є:**

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Великий артист пера	
Б Мандрівний філософ	
В Велетень філософської думки	
Г Корифей української прози	

6. До одного літературного роду належать твори:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Моя автобіографія», «Майстер корабля»	
Б «Захар Беркут», «Маруся Чурай»	
В «Ой летіли стріли», «Заспіт встали вспаченьки»	
Г «Мина Мазайло», «Кайдашева	

сім'я»

7. Установіть відповідності «Поезія – автор»:

1	Іван Котляревський	А	Іван Франко
2	Іван Багряний	Б	Олександр Олесь
3	Іван Нечуй-Левицький	В	Іван Бондар
4	Іван Рудченко	Г	Іван Забіла
		Д	Іван Левенець

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Місце дії – жанр»:

1	Мертве море	А	Усмішка
2	Італія	Б	Гумореска
3	Сосниця	В	Філософська поема
4	хутір Чечва	Г	Кіноповість
		Д	Автобіографічний роман

Ваша відповідь

1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб»:

1	Щоб лани широкополі, І Дніпро, і вруч, Було видно, було чути, Як реве ревучий.	А	Епітет
2	Простугоніло смутком вечоровим, Хитнуло в тиші синій оксамит.	Б	Анафора
3	Раби тебе перлів в душу сію, Раби тебе мислю і творю...	В	Персоніфікація
4	Гори, гай, лугу, поля – Вся земля Їй виспівує: «Осаннa!»	Г	Рефрен
		Д	Тавтологія

Ваша відповідь

1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тестів знаходяться в додатках (С. 864).

Завдання ЗНО 2018 р.

1. В уривку

О лучше окраешек, вместо
Любви с обманщиком спи,
С нищими пренебрегай,
С сильными заигрывай

провідним художнім засобом є:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Гіпербола	
Б Рефрен	
В Метафора	
Г Риторичні питання	
Д Порівняння	

Завдання ЗНО 2014 р.

2. До якого літературного жанру належать обидва твори в рядку:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Лебедине вірш», «Елегія»	
Б «Наталка Полтавка», «Кайдашева сім'я»	
В «Поетерзаю», «Гімн»	
Г «Чорна рада», «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	
Д «Полова пісня», «Тіні забутих предків»	

Завдання ЗНО 2020 р.

3. Зразком неокласичної інтимної лірики є твір:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «У тебе для збирання виструнь...»	
Б «Не шепте, як листя шелестить...»	
В «Чого являєшся мені у сні?..»	
Г «Чари ночі»	
Д «Задивлюсь у твої зіниці...»	

Завдання ЗНО 2016 р.

4. Іван Білик закликав створити «народний роман на основі широго реалізму»:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Григорія Квітку-Основ'яненка	
Б Івана Нечуя-Левицького	
В Панаса Мирного	
Ольгу Кобилянську	
Василя Стефаника	

Завдання ЗНО 2014 р.

5. Оцінка постмодернізму відсутня в рядках:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Ради тебе перли в душу сію, Ради тебе мислю і творю, Хай мовчать Америки й Росії, Коли я з тобою говорю.	
Б І довіки добра сіяю, Слава Україні, І світ вічний, вічнечерний Тихо засяє.	
В Хай я нуль, хай загуби — Вони лишилися, як кроки! І жалкий примус, жадне зло Їх не примусило скорчиться!	
Г скрипка поляка вісімнадцяти і колекція пацюк / він не вмер він ще страждає вічний ревнощодійтимер.	
Д Красних засмагле сонце В золотих перелисках вечора, У червоній сорочці пишнотоск. Що їхало на весілля.	

Завдання ЗНО 2019 р.

6. У рядках

Так мало не коли. Через тисячі літ
лиш приходить подібне питання...

провідним художнім засобом є:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Алегорія	
Б Анафора	
В Гіпербола	
Г Порівняння	
Д Парадоксум	

Завдання ЗНО 2009 р.

7. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, добер відповідник, позначений БУКВОЮ:

1	Персоніфікація	А	Стояв день, Обпершись косовищем. Дмухнув на сонце, Заморочив ліс, Узяв на плечі Хмару-пуховицю Та й рушив спати

			На небесний вал... *Іван Вирган*
2	Тавтологія	Б	Ти сяєшеш, як листя весняне, Як дитинство моє золотиме, Як тепло материнства стежить, Як мамина срібна сережка... *Дмитро Пилипенко*
3	Оксюморон	В	Десь там, у найвищих глибинах, Десь там, у найглибших висотах, Усе з найтемнішого світла, Усе з найяснішого мороку... Ген там, з найтвердого холоду, Ген там, в найчистішому холоді, Ген там, в холодючій спекоті... *Іван Драч*
4	Риторичне питання	Г	Прощаючись, прощай. Ця мисячна сонята. Прощаючись, прости... Який скорботний сніг. Прощаючись. Щока. Щока. І краплі м'яти. І сіра пелена на перламутрі сліз... *Степан Сапелак*
		Д	Болю мій, друже вірний, чом же ти не втомився? Добре, що ти не втихаєш. Згадилося знов тоді. Ішли ми осінним лісом, і мій веселий товариш, Щоб не згубити дорогу, надламував гілочки... *Олександр Довженко*

Ваша відповідь

1	2	3	4

Завдання ЗНО 2012 р.

8. Установіть відповідність між присвятою та назвою художнього твору:

1	«Василю Жуковському»	А	«Intermezzo»
2	«Присвячую Комсомольським полям»	Б	«Три зозулі з поклоном»
3	«Любові всемогущій присвячуються»	В	«Катерина»

4	«Цветові образи»	Г	«Імпресіонізм»
		Д	«Я (Романтизм)»

Ваша відповідь

1	2	3	4

Завдання ЗНО 2010 р.

9. Визначте, який мистецький напрям (стиль) притаманний літературному твору:

1	Романтизм	А	«Бенкетник»
2	Реалізм	Б	«Кам'яний хрест»
3	Експресіонізм	В	«Он Цветаєв»
4	Бароко	Г	«Мартин Боруля»
		Д	«Марна радість»

Ваша відповідь

1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тесту знаходяться в додатках (С., ВВ).

Онлайн-інтерактив

Онлайн-колесо «Літературні угруповання № 1» https://wordwall.net/uk/resource/1559974	**Онлайн-гра «Літературні угруповання № 2»** https://quizlet.com/uk/	**Онлайн-тест «Літературні напрями»** https://wordwall.net/uk/resource/1559933

Онлайн-тест «Літературні напрями» https://www.liveworksheets.com/w/uk/ukrainian-language-and-literature/1284[illegible]	Онлайн-тест «Віршовий розмір» https://quizlet.com/[illegible]	Онлайн-тест «Художньо-виражальні засоби» https://[illegible]/test/[illegible]-8-klas-zarubizhna-literatura-[illegible]-pivrichchya-[illegible]-ukrayinska

Флешкартки «Назви творів у творах» (пароль – ЗНО2021)	**Онлайн-тест** «Назви творів у творах» http://surl.li/xvqw	**Флешкартки** «Назви творів й історичні події» (пароль – ЗНО2021)
Онлайн-тест «Назви творів й історичні події» http://surl.li/xvqt	**Флешкартки** «Літературні угруповання» (пароль – ЗНО2021) http://surl.li/xvqu	**Онлайн-тест** «Літературні угруповання» http://surl.li/xvqu
Флешкартки «Епіграф і назви творів» (пароль – ЗНО2021) http://surl.li/xvqs	**Онлайн-гра «Епіграф і назви творів»** https://learningapps.org/display?v=pq1ibkmq221	**Флешкартки** «Жанр і назви творів» (пароль – ЗНО2021) http://surl.li/xvqv

Онлайн-гра 1 «Жанр і назви творів» https://learningapps.org/display?v=pwk1ftiu21	**Онлайн-гра 2** «Жанр і назви творів» https://learningapps.org/display?v=pbmmmmc21	**Онлайн-гра 3** «Жанр і назви творів» https://learningapps.org/display?v=pbmmmmc21
Онлайн-гра 4 «Жанр і назви творів» https://learningapps.org/display?v=pq4ibqpac21	**Онлайн-гра 5** «Жанр і назви творів» https://learningapps.org/display?v=pn9ki1ivc21	**Флешкартки** «Розділ і назви творів» (пароль ЗНО2021) http://surl.li/xvqx
Онлайн-гра «Розділ і назви творів» https://learningapps.org/display?v=pk7ravdt521	**Флешкартки** (пароль ЗНО2021) «Посланнія і справжні прізвища» http://surl.li/xvqy	**Онлайн-гра** «Посланнія і справжні прізвища» https://learningapps.org/display?v=pnd3ifqna21

Флешкартки «Прозаїки й поети твору» (пароль – ЗНО2021) http://quizlet.com/	Онлайн-гра «Прозаїки й поети твору» https://wordwall.net/uk/resource/15458255	Флешкартки «Персонаж і жанр твору» (пароль – ЗНО2021) http://quizlet.com/
Онлайн-гра 1 «Персонаж і жанр твору» https://wordwall.net/uk/resource/9110980	Онлайн-гра 2 «Персонаж і жанр твору» https://wordwall.net/uk/resource/9110987	Онлайн-гра 3 «Персонаж і жанр твору» https://wordwall.net/uk/resource/9110991
Онлайн-гра 4 «Персонаж і жанр твору» https://wordwall.net/uk/resource/9110992	Онлайн-гра 5 «Персонаж і жанр твору» https://wordwall.net/uk/resource/9110993	Флешкартки «Перефрази та висловлювання про письменників» (пароль – ЗНО2021) http://quizlet.com/
Онлайн-тест «Перефрази та висловлювання про письменників» http://surl.li/xvbu	Флешкартки «Літературний твір і напрям» (пароль ЗНО2021) http://surl.li/xvbu	Онлайн-гра «Літературний твір і напрям» https://wordwall.net/uk/resource/15526609

Онлайн-гра «Елементи в творі ЗНО» https://wordwall.net/uk/resource/10861710	Онлайн-гра 1 «Персонаж і жанр твору» https://wordwall.net/uk/resource/9223451	Онлайн-гра 2 «Персонаж і жанр твору» https://wordwall.net/uk/resource/9223457

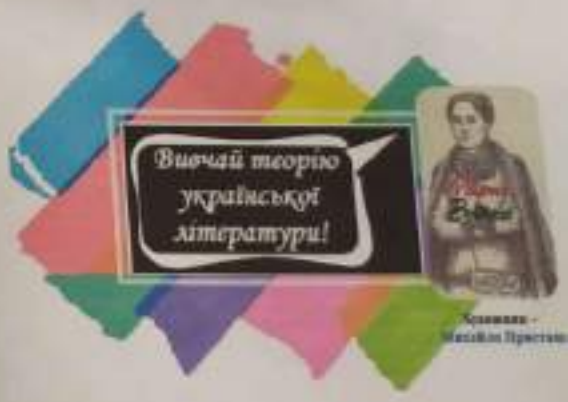

Хуанкан - Василь Простак

ПІДГОТОВКА УЧНІВ ДО ЗНО
(українська література)

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

РОЗДІЛ ІІ
УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

Ознаки УНТ: усна форма побутування; анонімність; варіативність; імпровізаційність; передача творів із покоління в покоління.

Роди фольклору

- ***Народний епос:*** билини, перекази, прикмети, анекдоти, казки, легенди, перекази, притчі.
- ***Народні пісні:***
  - *календарно-обрядові пісні* (колядки, щедрівки, весільні пісні, веснянки, русальні, купальські, жниварські пісні);
  - *родинно-побутові пісні* (весільні, похоронні, колискові, жартівливі пісні, пісні про кохання, зраду, взаємини подружжя та жінки, свекрухи й невістки);
  - *соціально-побутові пісні* (кочацькі, кріпацькі, чумацькі, рекрутські, бурлацькі, заробітчанські, найманські, стрілецькі пісні).
- ***Народна драма:*** вертеп, весілля, пісня-гра «Просо», «Мак», «Коза», «Мелашка», «Півтуш», «Подолянчика».
- ***Народний ліро-епос:*** балади, думи, історичні пісні.

Твори УНТ: «Віють вітри, віють буйні» та «Засвіт встали козаченьки», Матусі Чурай, «Чи не той то хмель», «Ой Морозе, Морозенку», «Дума про Марусю Богуславку», «Ой летіла стріла».

ЛІРИКА

Календарно-обрядові, суспільно-побутові, родинно-побутові пісні

Календарно-обрядові – ці пісні, які відображають основні події календарних періодів у житті людей.	**Цикли:** – **зимовий** (колядки, щедрівки); – **весняний** (веснянки, гаївки, гагілки, маївки, веснянки); – **літній** (русальні, купальські, жниварські, троїцькі).	**Особливості пісень:** – наспівність, – оспівування природи, – звертання праці, – родинний вистрій.	Найстарші колядки були створені за часу до прийняття християнства. У них згадувався мир, острів Буян на морі, світове дерево – як прообраз всесвіту, птахи – творці світу.	«Щедрик, щедрик, щедривочка» («Щедрик» в обробці Миколи Леонтовича) у Західній Європі і в США відома як Carol of the Bells («Колядка дзвіночків») – вона була внесена до культурної спадщини ЮНЕСКО.

ВЕЛИКИЙ СЛОВАТЬ ТА ЕЛЕГІЯ ЯК ЖАНРИ	**Розвиток «Сміливості» [illegible]**

Суспільно-побутові пісні виникли з появою [illegible] суспільного життя. Найдавніші з них [illegible] у 15-16 ст.	Жанрово-мелодичні різновиди: колядки, обжинкові, рекрутські, солдатські (вояцькі), бурлацькі, заробітчанські (отхожі), чумацькі, найманські.	Суспільно-побутові пісні [illegible] [illegible] [illegible]

Тест

1. Укажіть термін за його визначенням: художнє відображення дійсності в словесних, музичних, хореографічних, драматичних формах колективної народної творчості.

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Література	
Б	Фольклор	
В	Мистецтво	
Г	Мистецький талант	

2. Укажіть жанр фольклору, що має такі основні групи: календарно-обрядові, соціально-побутові, родинно-обрядові.

Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
Казки	
Пісні	
Легенди	
Перекази	

3. Укажіть ознаку, притаманну народній пісні.

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Автор – конкретна особа	
Б	Пісенна форма	
В	Канонічний текст без можливого внесення довільних змін	
Г	Колективний автор	

4. Укажіть вид народних пісень, що НЕ належать до календарно-обрядових.

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Колядні	
Б	Жниварські	
В	Русальні	
Г	Купальські	

5. Укажіть, яке з наведених висловлювань НЕ стосується козацьких пісень.

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Прощання козака з рідними та його від'їзд із дому	
Б	Мотив поставлені за рідною домівкою	
Б	Мотив небезпеки, що постійно загрожує козакові	
Г	Боротьба сил природи в час переходу зими у весну	

6. До якої групи належать чумацькі пісні?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Родинно-побутових	
Б	Календарно-обрядових	
В	Соціально-побутових	
Г	Колискових	

7. Установіть відповідність між тематикою та жанрами лірики.

1	Відображення кожного циклу хліборобської праці в різні пори року	А	Соціально-побут
2	Відображення залицяння молодих, залицяння, родинного життя, де ритм і мелодика пов'язані з однойменним народним танцем	Б	Календарно-обр
3	Відображення особистого життя людини (колядки, життя в сім'ї)	В	Колискові
4	Відображення суспільного життя, де відтворено життя не конкретної особи.	Г	Родинно-побут
		Д	Пісні-ігри

7. [illegible]	1	2	3	4
Ваша відповідь				

8. **Установіть відповідність між жанрами та назвами народної пісні.**

1	«Ой на горі да жнива жнуть»	А	Колядні пісні
2	«Красний тиждень»	Б	Колискові пісні
3	«Ой на горі да жнива жнуть»	В	Купальські пісні
4	«Ой ти, хоче, колочаю»	Г	Колядки
		Д	Веснянки

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. **Установіть відповідність між назвами та назвами соціально-побутових пісень.**

1	«Гоцци, гоцци по діброві»	А	Критські
2	«Ой у поли криниченька»	Б	Солдатські
3	«Білий пару в дворі стрепоче»	В	Козацькі
4	«Вість вітри мої бубиль»	Г	Бурлацькі
		Д	Чумацькі

Ваша відповідь	1	2	3	4

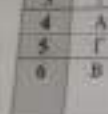

Відповіді

1	Б	7	1 - Б	2 - В	3 - Г	4 - А
2	Б	8	1 - Г	2 - Д	3 - А	4 - Б
3	Г	9	1 - В	2 - Д	3 - А	4 - Г
4	А				
5	Г				
6	В				

МАРУСЯ ЧУРАЙ

Українська

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Асоціації

Кратко про твір

«Іван Котляревський використав цю пісню як вступну арію Наталки Полтавки в однойменній опері» (*«Вікіпедія»*).

https://uk.wikipedia.org/wiki/Вітер_вітре

Теорія літератури

Пісня – словесно-музичний твір, призначений для співу.

Ознаки: строфічна будова, ритмізація, музичність, використання рефрену, синтаксичного паралелізму

вітер ➡ **сільце** ➡ **балшка** ➡ **з гори висихає**

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ

МОТИВИ

Інтелект-карта

Критика про твір

«Музичну тему пісні <> визначний український композитор Микола Лисенко взяв за основу увертюри до опери «Тарас Бульба» (*«Левитник цікавих фактів та корисних знань»*). https://dovidka.biz.ua/

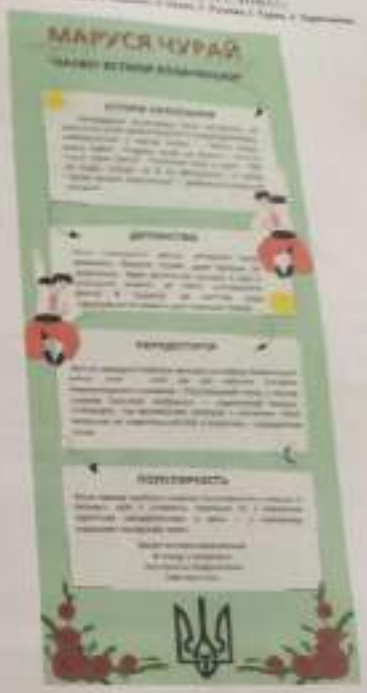

козиченьки → Марусенька → вже → прийняла → пісня

Асоціації

Цитатний ланцюжок

Шой чужий дитиночка
За рідную стала?

Прийшов я мою Марусеньку
На рідну дитину.

Та мисть кінь мій вороненький
В воротах спіткнувся.

За чотири недоленьки
Додому вертайся:

Мати сина з дорженьку
Сильно кривдила:

Зеленаком Марусеньки

ЛІРО-ЕПОС

Історичні пісні

Критична проблема

«Історичною основою пісні «...» стали події першого національно-визвольного повстанського руху проводом Богдана Хмельницького у Визвольній війні 1648-1654 рр. – бит... Жовтими Водами» (*Довідник шкільних фанатів та користувачів знань*).

https://ko-vi.ka.ru/...

«Чи не той то Хмель»
Історична народна пісня
ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА
1648 р. – 1654
БІЙ ПІД ЖОВТИМИ ВОДАМИ
Історичний роман
РІК НАПИСАННЯ
Приблизно 1649
Вірш написано в 80-х р.р. XIX ст.
у Галичині
Асоціації

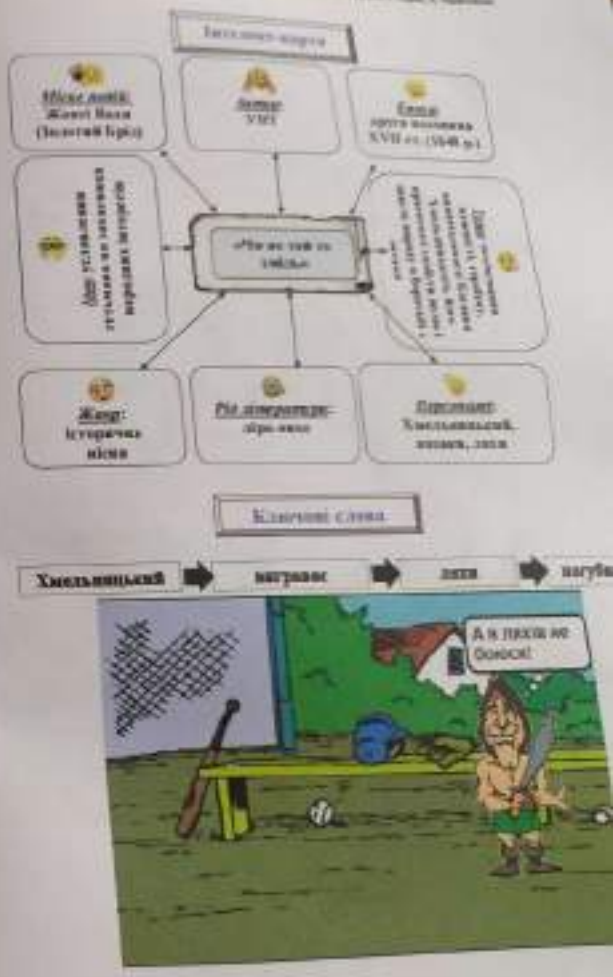
Тексти-твори
Місце події: Жовті Води (Золотий Брід)
Автор: УПЦ
Епоха: друга половина XVII ст. (1648 р.)
«Чи не той то Хмель»
Жанр: історична пісня
Ритмомелодика: дірмо-пісня
Персонажі: Хмельницький, козаки, лях
Ключові слова
Хмельницький
натовп
лях
А я, пххх, не боюся!

Пятірний лінивкою

Не по шибі лежку / Застелень вовняк...
Їм лягів собаки / І сірий вовк...
Ой, прийдеться вам лежачим / В Польщу утікати...
Ой, втікали прямі ляхи — / Погубили шуби...
Їм лягів сірий вовк / Хороші вроди
Гей, пійди Хмельницький / К Золотому Броду
Ой, той то Хмельницький, / Що ляхів рубає.
Чи не той то гетьман, / Що вже гетьман п'ється?

Асоціації

Інтелект-карта

Ключові слова

Мороженко ➡ Україна ➡ мати ➡ татари ➡ Савур-могила

Читаючі запитання

«Дивись тепер, Мороженку, На свою Україну
Вихов Бог, поставив На Савур-могилу...
Тільки з Бога, мешкають, Жовтим серце моєм,
Не зорушся в Мороженко, Голова лежить...
Кольорів легко чинили, А татар - утрат,
Поперед Мороженко Сиваки вовки грає.
Десь-то сяк-мій, Мороженко, З татарами Фотьки!
Заплакали Мороженко, Стоя біля хати.
За тобою, Мороженку, Вся Україна плаче!

ДУМА

Критика про твір

«Трагедія Маруші в тому, що вона, ставши жінкою турецького хана, не забула батьків своїх, свого рідного краю. Патріотичні почуття дось глибоко оживаються в її серці. У «...» відкривається, як дуже розкоханий хрон: виводив своїх земляків-невольників» (*«Only Arts»*) https://oelyart.org.ua/

Теорія літератури

Дума – ліро-епічний твір УНТ про історичні чи соціально-побутові події.

Основа: складається з трьох частин (зачину, основної частини, закінчення («славословія»)); має ретардації (уповільнення), дієслівні римування; у давнину їх виконували речитативом, під музичний супровід кобзи / ліри / бандури.

Асоціації

Цитатний лапшик

Нехай буде Богдан і мати / Та по добру дбати, / Та статоньки-матоньки не обучають, / Залишає сирота не обдарений, / А з такими панами не вимовляють, / Бо вже з нотрощами. / Побусурманилась.

Такі дівки-бранки, / Марусю, молимо Богуславцю, / Добре дбає,... / До тяжкої праці, / Тяжкою відмовою, / Всіх кликав, / Щоних невольників, / Не волю випускає

Гей, не лишаю святого миленького, / Та буде нам так турецький / До мечеті ас'ьмовать, / Та буде нам, дівчі-бранки, / Марусі, молимо Богуславцю, / Ключі на руки віддавати...

А з 700 тяжкої пробували / Сімнот бідних козаків

Гей, при ж Чорному морі, / Та на тому білому камені, / Там стояли тяжкими кам'яками

Ключові слова

Чорне море ➡ темниця ➡ 700 козаків ➡ 30 років

субота ➡ Великдень ➡ побусурманилась ➡ молуча

БАЛАДА

Критики про твір

«Емальовує історію загибелі сина вдови від стріли» (*«Українська мова та література: підготовка до ЗНО»*). https://m.vk.ru/?z

Теорія літератури

Балада – ліро-епічний твір УНТ на родинно-побутову, соціально-побутову тематику.

Ознаки: віршована форма; змалювання виняткових подій; динаміка, трагічна розв'язка; використання елементів фантастики, метаморфоз (перетворення), символів, гіпербол, тавтологій, постійних епітетів.

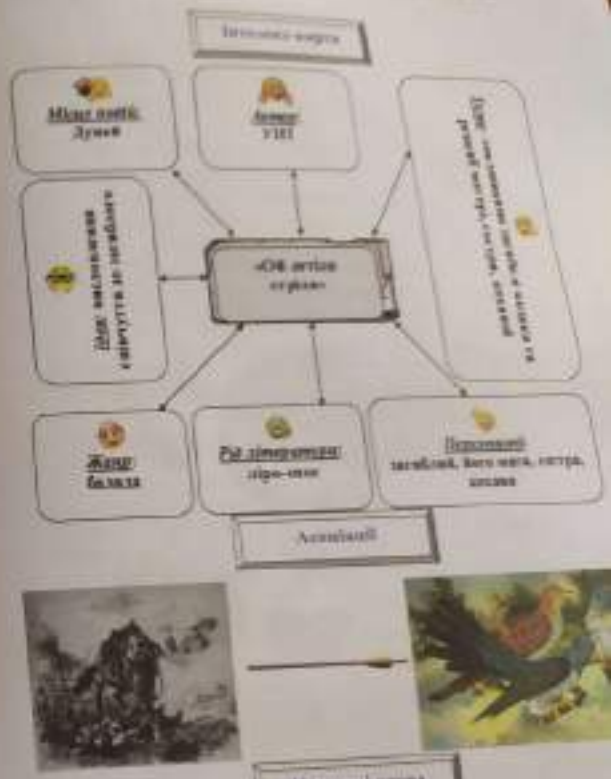

стріла → вдова → 3 козаньки → гадина, в

мати, сестра, кохана → Думай → слізок кришити → мо

Цитатний лабіринт

Де мамо моя ненька — / Там моєм сумнєньм
Де моєм сестриця, / Там сонце красенка...
Де мастіка плачє, / Там Дунай розлився...
А в ненькамо сіно — / Та моєм сестриця,
Сіно крий сіренькім — / Те моєм ненькамо...
Що в голенькім сіно — / Те моєм рідна...
Трісь-дрижетіна / Та в ненькамо сіно...
Дрить дрижетіна. / Крий сіренькім сіно...
Один дрижетіна, / В голенькім сіно...
Летить три сіренькім, / І вот три рибенькі...
Кого ж вона вбила? / — Ненькамо моєм.
Ой летіна сурка / З-за синього моря.

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Вправа «Перевірка»

Завдання: запишіть уривки з творів, пройдених протягом

1. Яка історична постать згадана в уривку, виконуючи завдання?

А я знати не боюся і гадки не маю — За роботу вспрягуся Богу й знаю. «Ви не той то гаєм»	Що є свобода? Добро чи ж злий гаєм? Кажуть, можна жити вільним? «Де Шевченко» Г. Сковорода

Ви й досі, що їх вона складала,
чи те страждання, що вона страждала,
чи бідьма, що ритм'ятий у Варшаві,
а не сказне прах вересня-зола,
не вистачило б городу Полтаві,
щоб і вона не стрічена була!
«Марсія Чурай» Л. Костенко

2. Яка стильова манера властива для наведеноначенних витягів?

Мені худо, жалюню нужно. Залежу до себе, стаю біля вікна і дивлюся на Сеїом'ські горби. Вони сіри, буденні й непрані, так само сіре, буденне й непране над ними небо. Я — загнаний у клітку цивілізований, культивований звір, якому вже ніколи не гуляти по вільних степах, та лісах. *(«Тривоги мертвого дощу»* *В. Шевчук)*	Мене вчили люди. Мені довелося бути тією, де вічно торкуться усі створіння, кричать, метушаться і сиплять. Помічаєте мене? Проглядуть поезію? Вимовуть разом з світом і тих, що сиплять. Нехай увійдуть у хату чистота й сонце. *(«Інтермеццо» М. Коцюбинський)*

Небо було чисте від хмар, я не міг відірвати погляду від цього ясного моря, і мені здавалося, начебто я пожав віч-на-віч із цим світу й моє серце ще тремтіло перед цим оголеним, дивним, відтуманюючим тим своїм дивним
(«Інтермеццо» М. Коцюбинський)

3. Який головний звій і проблему у наведених рядках?

То не грім в степу гримить, *То не хмари сніг вирощ, –* *То татар велика сила* *Козаченька обступала.* *«Ой Морозе, Морозенко»*	*Не перше хмара з синього моря наступала, то наступали Матра з Карпом з-за своєї хати до тину. Не сама хмара над дібровою встала, то наближалася до тину стара відьма Кайдашиха, а за нею вибігла з хати Мелашка з Лаврином, а за ними повибігали всі діти.* *(«Кайдашева сім'я» Іван Нечуй-Левицький)*

4. Назвіть автора та назву твору, у якому використані всі подані нижче цитати.

Сонце низенько, вечір блакенький, *Вийди до мене, мої серденьки!* *Ой вийди, вийди, та не барися –* *Мої серденьки розвеселяться.* *«Сонце низенько, вечір блакенький»*	*І просилася,* *І молилася:* *– Пусти мене, старий долу,* *На вулицю погулять!* *«Ой ні вишнева, ні черешнева»*
Віють вітри, віють буйно, *Аж дерева гнуться,* *Ой як болить моє серце,* *А сльози не ллються.* *«Віють вітри, віють буйно»* *Марусі Чурай*	*Та йшов козак з Дону, та з Дону додому,* *Та й сів над водою, проклинає долю:* *– Доле ж моя, доле, чом ти не такая,* *Чом ти не такая, як доля чужая?* *«Ти йшов козак з Дону»*

5. Обрані якої птахи згадуються у творах, із яких наведені рядки? Назвіть автора та жанр творів.

Одна прилетіла, *В головоньках сіла;* *Друга прилетіла,* *Край серденька сіла;* *Третя прилетіла* *Та в ніженьках сіла.* *«Ой летіла стрепа»*	Марфа – тоді її в селі за маленький зріст звали «маленькою Марфою» – знала, що лист від тата приходить раз на місяць. Вона чула його, мабуть, ще здалеку, той лист, мабуть, ще з півдороги. І ждала *(«Три згуслі з пісенного» Гр. Тютюнника).*

6. Визначте автора, жанр та назву твору, уривки з яких наведені. Укажіть відомих вам героїв.

Ішли три мужчинки, *І всі три рибонька:* *Одна прилетіла,* *В головоньках сіла.*	[illegible]

Відповіді:

1. Богдан Лепкий.
2. Імпрельонізм.
3. Протестанти [illegible].
4. «Нечиста Полтавка» І. Котляревського.
5. Баллада «Ой летіла стрепа» – народна балада. («Три згуслі з пісенного»
Гр. Тютюнника – новела.
6. Перший твір – народна балада «Ой летіла стрепа», другий – літературна балада «Пісня про соловейка» І. Франка.

Вправа «Знайди зайве»

Завдання: визначити зайве слово / словосполучення / речення.

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

1. Кількарядкові образотворчі [illegible] (ОКРТО)

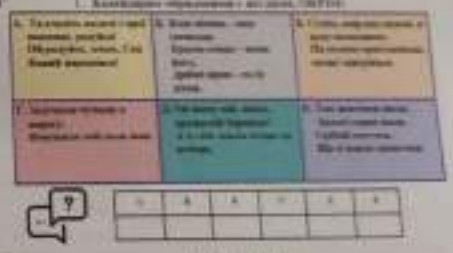

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

2. Розвинені [illegible] (ОКРТО)

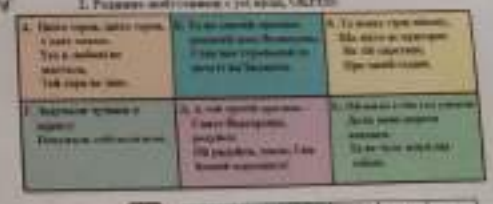

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

4. Історичний і літературний, ОКРІМ:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

6. Усі наведені – вигадані, ОКРІМ:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

5. Маруся Чурай є авторкою усіх пісень, ОКРІМ:

А. Посеяла я на городі, За ярками по воді, Щоб добачив, не був собі З горя нехаяв.	Б. Зелена дубрава що гай Шумить-гудить Та листям вдрочить. Сидить жовтий-обрюзгаю Та сидячи плаче.	В. Якби-м була знала, що б я вродила, Хлопця б не кохала, м'ягкою обняла.
Г. Не плачь, не плачь, Марусенько, Не плачь, не журися, Та за своєю молоденькою Косу заплетися!	Д. Прийшов Я, матусенько, Вій у Божій вклі!	Е. Колишу, колишу, не плачу, Прикажу молоденькій пошану – Шановне мене, доченько, з собою.

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

6. Усі наведені рядки належать баладі «Ой летіла стрілка», ОКРІМ:

А. Посеяла я на городі, Та ярками по воді, Щоб добачив, не був собі З горя нехаяв.	Б. Зелена дубрава що гай Шумить-гудить Та листям вдрочить. Сидить жовтий-обрюзгаю Та сидячи плаче.	В. Якби-м була знала, що б я вродила, Хлопця б не кохала, м'ягкою обняла.
Г. Не плачь, не плачь, Марусенько, Не плачь, не журися, Та за своєю молоденькою Косу заплетися!	Д. Прийшов Я, матусенько, Вій у Божій вклі!	Е. Колишу, колишу, не плачу, Та вдрочить заплачу.

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

7. Усі наведені рядки з історичної пісні, у якій згадується Богдан Хмельницький, ОКРІМ:

А. А я тебе не бачив І гадки не мав – Та собою вилетів Пташку в лазо.	Б. Стоїть мир на полях, В мову наводяючи, На полях пригнічених Кожен мандрівник.	В. Бачить гетьмо[illegible] До мені [illegible], Кажуть [illegible] чинили, А [illegible] – [illegible].
Г. Ой, хто в лісі, чи ні? Та вивершали вистав, Та звертали [illegible], Не журися!	Д. Ой, кулаки [illegible] лиха, Погубили [illegible]... Ой, не [illegible] лиха, Вашарівник [illegible]!	Е. А [illegible] Сагайдачний, Що [illegible] [illegible] Не [illegible] [illegible], Подвічний.

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

8. Наведені рядки із балади «Ой летіла стрілка», ОКРІМ:

А. Що я гаяння [illegible] – Та матінка рідна.	Б. Стоїть мир на полях, В мову наводяючи, На полях пригнічених Кожен мандрівник.	В. Хто я [illegible] [illegible]? [illegible]
Г. Погляд за Дунаєм [illegible] [illegible], Що в [illegible], [illegible] в [illegible].	Д. Де [illegible] [illegible], Там [illegible] [illegible].	Е. Ой [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

А. Слайдшоу в «Мультимедіа» – які зайві, ОКРЕМ:

[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ.

Б. Які рядки з «Думи про Марусю Богуславку», ОКРЕМ:

[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

Відповіді

1.	В; Г; Д.
2.	Б; Г; Д.
3.	В; Г; Д; Е.
4.	В; Е.
5.	Б; В; Е.
6.	А; В; Д.
7.	Б; В; Г; Е.
8.	Б; Г; Е.
9.	Б; Г.
10.	В; Г; Е.

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ІНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВИ)

Контрольний тест № 1 «Пряма Марусі Чурай. Історичні основи»

1. Із якого твору цитата *«Ой не плакать має серце, / А сльози не хлинуть»*?

а) «Віють вітри, віють буйно»;
б) «Засвіт встали козаченьки»;
в) «Чи не той то хміль...»;
г) «Ой Морозе, Морозенку...».

2. Із якого твору цитата *«Не плач, не плач, Марусенько, / Не плач, не журися, / Ти не своєї маленької Богу помолися»*?

а) «Віють вітри, віють буйно»;
б) «Засвіт встали козаченьки»;
в) «Чи не той то хміль...»;
г) «Ой Морозе, Морозенку...».

3. Із якого твору цитата *«Задрав мій кінь вороненький, / Вихід стоїть-майоріє»*?

а) «Віють вітри, віють буйно»;
б) «Засвіт встали козаченьки»;
в) «Чи не той то хміль...»;
г) «Ой Морозе, Морозенку...».

4. Із якого твору цитата *«Хто щасливий дуже часочок, / По смерті не забуде»*?

а) «Віють вітри, віють буйно»;
б) «Засвіт встали козаченьки»;
в) «Чи не той то хміль...»;
г) «Ой Морозе, Морозенку...».

5. Із якого твору цитата *«Де ти, милий, чорнобривий? / Де ти, Оленко!»*?

а) «Віють вітри, віють буйно»;
б) «Засвіт встали козаченьки»;
в) «Чи не той то хміль...»;
г) «Ой Морозе, Морозенку...».

6. Визначте художній засіб *«Чи щасливі ти вишнева, / Ще рости молі?»*:

а) риторичний оклик;
б) риторичне звертання;
в) риторичне питання;
г) метафора.

7. Визначте художній засіб *«...без тебе / З дня життєво»*:

а) порівняння;
б) гіпербола;

а) парафраза;
г) антитеза.

8. Визначте художній засіб «Де ти, радий, потребуєш?»:

а) риторичний оклик;
б) риторичне звертання;
в) епітет;
г) метафора.

9. Визначте художній засіб «Ой рад би я, випускаєш / Скарги нерозказані»:

а) риторичний оклик;
б) риторичне звертання;
в) епітет;
г) метафора.

10. Визначте художній засіб «сварив мій вітер вороненький»:

а) гіпербола;
б) епітет;
в) метонімія;
г) синекдоха.

Відповіді

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	Б	Б	А	А	В	Б	Б	Б	Б

Контрольний тест № 2 «Осінній вісь»

1. Із якого твору цитата «Гей, пійшов Хмельницький в Золотому Броду, / – Гей, не один лях лежить / Головою в воду»?

а) «Чи не той то хміль»;
б) «Ой Морозе, Морозенку»;
в) «Вихоть вітри, вихоть буйні»;
г) «Засвіт встали козаченьки».

2. Із якого твору цитата «І рожа над білим світом / Світить сонце дуже. / – Твої думи, твої пісні / Не забудуть люди»?

а) «Чи не той то хміль»;
б) «Ой Морозе, Морозенку»;
в) «Вихоть вітри, вихоть буйні»;
г) «Засвіт встали козаченьки».

3. Із якого твору цитата «Вони шою не стріляли / І на часті не рубали. / Тільки з мьоло, молодого, / Жалцем серце вирвали»?

а) «Чи не той то хміль»;
б) «Ой Морозе, Морозенку»;
в) «Вихоть вітри, вихоть буйні»;
г) «Засвіт встали козаченьки».

4. Із якого твору цитата «Ой, втікали вражі ляхи – / Посвбила шубе... / Гей, не один лях лежить / Вишиваним губи!»?

а) «Чи не той то хміль»;

б) «Ой Морозе, Морозенку»;
в) «Вихоть вітри, вихоть буйні»;
г) «Засвіт встали козаченьки».

5. Визначте художній засіб «Ой, прийшлися вже зимонька / В Дунаю умивать, / І випали вражі лахи / Левій воєвать»:

а) гіперболи;
б) епітети;
в) алітерація;
г) асонанс.

6. Визначте художній засіб «Гей, не один лях лежить / Вишиваним губи!»:

а) риторичний оклик;
б) риторичне звертання;
в) риторичне питання;
г) епітет.

7. Визначте художній засіб «Не той, Хмельницький, дуже / Золотий Броду»:

а) риторичний оклик;
б) риторичне звертання;
в) риторичне питання;
г) епітет.

8. Визначте художній засіб «За тобою, Морозенку, / Вся Україна плаче»:

а) метафора;
б) синекдоха;
в) алегорія;
г) метонімія.

9. Визначте художній засіб «Ти не срібл в стиду грамота, / Ти не сварі сейм закрила, / – Ти татар вогнем сьмо»:

а) анафора;
б) епіфора;
в) алітерація;
г) асонанс.

10. Визначте художній засіб «Не вернувся Морозенко, / Газета загнана»:

а) метафора;
б) синекдоха;
в) алегорія;
г) літота.

11. Визначте художній засіб «Тільки з мьоло, молодого, / Жалцем серце вирвали»:

а) порівняння;
б) гіпербола;

в) парцеляція;
г) метонімія.

12. Визначте художній засіб «Вже ти гни, Україно, / Славою покрита, / Гнучки дерев, ти співаєш, / Го крем'я полотно»:

а) порівняння
б) гіпербола
в) паралелізм
г) метонімія

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	Б	Б	А	А	А
7	8	9	10	11	12
Б	Г	А	Б	Б	Б

Контрольний тест № 3 «Дума. Балада»

1. Визначте жанр твору «Маруся Богуславка»:

а) балада;
б) дума;
в) байка;
г) поема.

2. Визначте жанр твору «Ой летіла стрілка»:

а) балада;
б) дума;
в) байка;
г) поема.

3. Визначте рід літератури творів «Дума про Марусю Богуславку», «Ой летіла стрілка»:

а) епос;
б) лірика;
в) драма;
г) ліро-епос.

4. Скільки козаків було в турецькій неволі 30 років?

а) 500;
б) 600;
в) 700;
г) 800.

5. Коли Богуславка висловила козакам її неволі?

а) у четвер;
б) у п'ятницю;
в) у суботу;
г) у неділю.

6. Кого символізує зозуля, що сіла біля голови засмученої?

а) матір;
б) кохану;
в) сестру.

7. Кого символізує зозуля, що сіла біля ніг засмученої?

а) матір;
б) кохану;
в) сестру.

8. Визначте художній засіб «Сіла край серденька – / То його жаночка; / А в шовкових сіла – / То його сестриця»:

а) анафора;
б) епіфора;
в) асоціація;
г) алегорія.

9. Визначте художній засіб «Де матінка плаче, / Там Дунай розлився»?

а) метонімія;
б) гіпербола;
в) епітет;
г) синекдоха.

10. Як називається елемент колядної думи: «Ой вставай, Боже, нас, всіх панних вечерниць / З тяжкої неволі, / З віри бусурманської, / На ясні зорі, / На тихі води, / У край веселий, / У мир хрещений!»

а) вступ;
б) основна частина;
в) односкладне.

Відповіді

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	А	Г	В	В	А	В	А	Б	В

Контрольний тест № 4
«Лірика Марусі Чурай. Історичні пісні. Дума. Балада»

1. Увідповідніть назву твору з художніми образами.

1	«Щастива билинка», «люте горе», «тяжко жити»	А	«Ой летіла стріла...»
2	«Хмель я сться, грає, кисне», «...криві лежи», «установили хати»	Б	«Засвіт встали козаченьки»
3	«Дунай розлився», «три зозулі», «вдовин син»	В	«Вихоть вітри, вихоть буйно»
4	«Стоїть місяць», «жонь спитаючися», «годівці настали»	Г	«Чи не той то хмель»
		Д	«Ой Марусе, Марусе, Марусенько»

Ваші відповіді	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Цитата – назва вірша».

1	Ой, козаки, Ви, бідні невольники! Та не зайте мене, не проклинайте	А	«Засвіт встали козаченьки»
2	Не покидають сльози щастя, Серце легше буде, Хто щасливим був часочок, По смерті не забуде…	Б	«Дума про Марусю Богуславку»
3	Ой, летили гриці лехи – Пеубили шубу	В	«Вихорь вітри, віять буйні»
4	– Прощай, милий мій синочку, Та не забувайся, За чотири неділеньки Додому вертайся	Г	«Чи не той то хміль»
		Д	«Ой летіли стріли…»

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Цитата – жанр».

1	До меже, жевчиноч, до меже, Бо мої вирожечки у меже.	А	Народна балада
2	Цвіте терен, цвіте терен, А цвіт опадає. Хто в любові не знається, Той горя не знає.	Б	Календарно-обрядова пісня
3	Летять три зозуленьки, І всі три рябенькі.	В	Родинно-побутова пісня
4	Не пий, Хмельницький, дуже Золотої Води, – Їде ляхів сорок тисяч Хорошої вроди.	Г	Історична пісня
		Д	Козацька пісня

Ваша відповідь	1	2	3	4

4. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	Їде ляхів сорок тисяч Хорошої вроди.	А	Художній паралелізм
2	Цвіте терен, цвіте терен, А цвіт опадає. Хто в любові не знається, Той горя не знає.	Б	Анафора
3	Нехай гне, нехай гне, Нехай не вернеться, Нехай йому, моєму, Щастя усміхнеться.	В	Риторичне запитання
4	Іди, іди, доннку, Твари тобі барашку!	Г	Метафора
		Д	Гіперболи

Ваша відповідь	1	2	3	4

5. Установіть відповідності «Тема твору – жанр».

1	Зворушливе прощання матері із сином зображено у творі	А	«Ой летіли стріли…»
2	Оспівування суму за вбитим стрілою вдовиним сином	Б	«Чи не той то хміль»
3	Відтворення страждань дівчини за своїм милим	В	«Засвіт встали козаченьки»
4	Прагнення гетьмана здобути волю та щастя народу в боротьбі з ляхами	Г	«Вихорь вітри, віять буйні»
		Д	«Дума про Марусю Богуславку»

Ваша відповідь	1	2	3	4

6. Установіть відповідності «Назва твору – місце подій».

1	«Ой летіли стріли»	А	Конотопъ
2	«Дума про Марусю Богуславку»	Б	Золотий Брід
3	«Чи не той то хміль»	В	Туреччина
4	«Ой Морозе, Мороженку»	Г	Дунай
		Д	Самур-могила

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - В	2 - Г	3 - А	4 - Б
2	1 - Б	2 - В	3 - Г	4 - А
3	1 - Б	2 - В	3 - А	4 - Г
4	1 - Д	2 - А	3 - Б	4 - В
5	1 - В	2 - А	3 - Г	4 - Б
6	1 - Г	2 - В	3 - Б	4 - Д

Контрольний тест «Усна народна творчість»

1. Рядок

Котився вінок по воді
Просився у зелений дубочку

учить з цієї:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	родинно-побутової	
Б	календарно-обрядової	
В	суспільно-побутової	
Г	історичної	

2. У рядках

Не плач, не плач, Марусеньки,
Не плач, не журися...

умовно:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	анафору	
Б	епіфору	
В	рефрен	
Г	алюзію	

3. Татари замучали головного героя твору:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Засвіт встали козаченьки»	
Б	«Ой Морозе, Морозенку»	
В	«Чи не той то хміль»	
Г	«Дума про Марусю Богуславку»	

4. Використані найвитонченіші зразки синтаксичних засобів відповідають такій твору:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Ой летіла стрілка»	
Б	«Вихоть вітри, вихоть бурі»	
В	«Куриле, Куриле, де ти ночував»	
Г	«Дума про Марусю Богуславку»	

5. Річка Дунай згадується у творі:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Ой Морозе, Морозенку»	
Б	«Дума про Марусю Богуславку»	
В	«Ой летіла стрілка»	
Г	«Чи не той то хміль»	

6. Рядок

Радуйся, ой радуйся, земле,
Син Божий народився

є в:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	суспільно-побутовій пісні	
Б	родинно-побутовій пісні	
В	календарно-обрядовій пісні	
Г	історичній пісні	

7. Установіть відповідності «Цитата - назва вірша».

1	Мати сина в дороженьку слізми проводжає.	А	«Ой Морозе, Морозенку»
2	Трату літа в листы гори і кінця не бачу.	Б	«Вихоть вітри, вихоть бурі»
3	...Где лежів сорок тисяч Хорошої вроди.	В	«Засвіт встали козаченьки»
4	...Твої думи, твої пісні Не забудуть люди.	Г	«Ой летіла стрілка»
		Д	«Чи не той то хміль»

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Ключові слова – назва твору».

1	Чорне море, Великдень, невольники	А	«Засвіт встали козаченьки»
2	три зозулі, козак, синє море	Б	«Чи не той то хміль»
3	Марусе, похід, чати, козак, хміль	В	«Ой летіла стрілка»
4	сльози, билина, милий, серце	Г	«Дума про Марусю Богуславку»

		Д	«Вікуть вітри, вікуть бурі»		
Ваша відповідь		1	2	3	4

4. Установіть відповідності «Художній засіб – назва твору»

1	Епітет	А	У суботу світалась, В неділю вінчалась.
2	Паралелізм	Б	Зе тобою, Морозенку, Вся Вкраїна плаче
3	Метонімія	В	Замучали молодого Татари прокляті
4	Риторичне звертання	Г	Чи не той то хміль, Що у вині киснє? Ой, той то Хмельницький, Що ляшенькія тиснє.
		Д	Не гай, Хмельницький, дуже / Золотої Волги.

Ваша відповідь	1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тесту знаходяться в додатках (С. 884).

Завдання ЗНО різних років

Завдання ЗНО 2013 р.

1. Словами «Ой Морозе, Морозенку…» починається:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	календарно-обрядова пісня	
Б	суспільно-побутова пісня	
В	історична пісня	
Г	балада	
Д	дума	

Завдання ЗНО 2012 р.

2. Рядки

Нема гірше так нікому,
Як бурлаці молодому,
Гей, гей! Як бурлаці молодому!

Зарилися, забралися,
Де ми, бурлаки, шлялися?

указані:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	дума	
Б	балада	
В	історичні пісні	
Г	календарно-обрядові пісні	
Д	суспільно-побутові пісні	

Завдання ЗНО 2015 р.

3. Рядки

Ой бісмить мати дівчина,
А зелен русалочка:
«Та посплюй мене, красна панночко,
Заспаю тобі три хлопочки…».

- це:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	календарно-обрядові пісні	
Б	соціально-побутові пісні	
В	історичні пісні	
Г	балади	
Д	думи	

Завдання ЗНО 2013 р.

4. Рядки

Сонце нахилило, вечір близенько,
Вийди до мене, моє серденько!
Ой вийди, вийди, ти не барися,
Моє серденько, розвеселися.

указані:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	родинно-побутові пісні	
Б	календарно-обрядові пісні	
В	історичні пісні	
Г	балади	
Д	думи	

Завдання ЗНО 2020 р.

5. В уривку

Да воронка учала, да колось вона вбила,
Да убила вона вдовиного сина.
Да лежить син недолю, да лежить син другую,
Да й на третю неділю вилетів прелюдю!
Да й що одна білонька – то моя маленька.
Да й що друга білиця – то сестра рідниця.

Ця й що чужим сміються — мої вони кольори

є образи, можні такою у творі:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Засяє встали копиченьки»	
Б	«Дума про Марусю Богуславку»	
В	«Ой Морозе, Морозенку»	
Г	«Ой летіла стрілка»	

Завдання ЗНО 2017 р.

6. У календарно-обрядовій пісні є рядки:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	*Чи не той то хміль,* *Що коло тичин в'ється...*	
Б	*Віють вітри, віють буйні, / Аж дерева гнуться...*	
В	*Де мотика шпче,* *Там Дунай розлився...*	
Г	*Ой на Івана, та й на Купала* *Там дівчинонька квіти збирала*	
Д	*Засяє встали копиченьки* *В похід з полуночі...*	

Завдання ЗНО 2020 р.

7. Зразком усної народної творчості є рядки:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	*Сіла крий серденька –* *То його миленька...*	
Б	*Я закохався в гучних віках,* *Я волю полюбив державну*	
В	*А вона, як мрія сну* *Чарівна,* *Сяє вродою святою...*	
Г	*Чого звертаєш ти до мене* *Чудові очі ті ясні...?*	
Д	*Мене, квіти зійдуть – і настане* *Ще й для мене весела весна...*	

Завдання ЗНО 2019 р.

8. Рядки

Такі її долі... О Боже мій милий!
За що ж ти карагеш її молоду?
За те, що так щиро вона полюбила
Козацькі її очі?..

ствлюється з життєвими обставинами ліричного героя твору:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Дума про Марусю Богуславку»	
Б	«Бажаємо Панно»	
В	«Віють вітри, віють буйні»	
Г	«Сонце зрите зрите!»	
Д	«Його волосіся мені...»	

Завдання ЗНО 2018 р.

9. Марусю Чурай уславить авторство твору:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Бондарівна»	
Б	«Засяє встали копиченьки»	
В	«Чи не той то хміль»	
Г	«Дума про Марусю Богуславку»	
Д	«Ой Морозе, Морозенку»	

Завдання ЗНО 2016 р.

10. Рядки

Ой з-за гори та з-за кручі
Вийшов військо наступає.
Попереду Морозенко
Сивим конем виграває

взяті з:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	думи	
Б	балади	
В	історичної пісні	
Г	суспільно-побутової пісні	
Д	календарно-обрядової пісні	

Завдання ЗНО 2012 р.

11. Рядки

Наїхала сторононька
До вдовиного двора,
Стала думать і гадать,
Коло в рекрути віддать

взяті з:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	історичної пісні	
Б	балади	
В	думи	
Г	суспільно-побутової пісні	
Д	календарно-обрядової пісні	

Тестовий ЗНО 2021 р.

12. Розпізнайте жіночий образ, окреслений поетесою на шлях протиснутися в уривку:

1	*Як болюче пальчика сяєм пронизує...* *Як боляче серце мотоля крик...* *Ти дух, що розбуджує душі від сну,* *Ти мрія, що їх осяває...*	А	Катерина
2	*Чого, як тінь, блукаю уночі* *Бряжчать мені невільницькі кайдани* *А я шукаю сховані ключі*	Б	Маруся Богуславка
3	Ой, пішов ти в море, Мусієчку, – голосила вона мовчки, – та й слід твій солона вода змила... – Ой, полети, вітре-трамонтане, одвени в море негоду та одвени й туманн...	В	Ярослава
4	*Вихрами розкитували трони,* *Руйнували все старе дотла,* *Тільки би Шевченкова Мадонна* *В сяйне небуття не подвела!..*	Г Д	Мавка Галя Вишнянська

Ваша відповідь	1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тесту знаходяться в додатках (С. 86).

Релаксація та позитивна афірмація про літо

Онлайн-тестування

Онлайн-тест «УНТ» https://quizlab365.com/ukr/quiz/Tjm6C8	**Онлайн-гра «Календарно-обрядові пісні»** https://cutt.ly/EmfYOCa	**Онлайн-флешкартки «Чи ви той то смільє», «Ой Мороз, Морозенко»** https://cutt.ly/EmfCWcz
Онлайн-флешкартки «Ой летіла стріла», «Дума про Марусю Богуславку» https://cutt.ly/tmfCAbY	**Онлайн-гра «Історичні пісні. Дума»** https://cutt.ly/EmfCCpT	**Онлайн-флешкартки «УНТ»** https://cutt.ly/tmfFwNQ
Онлайн-тест «Родинно-побутові пісні. Балади» https://quizlab365.com/ukr/quiz/Jf3HJ0		

РОЗДІЛ III
ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Монументалізм → Сентименталізм → Ренесанс → Бароко

МОНУМЕНТАЛІЗМ
ЕПОС
НЕСТОР ЛІТОПИСЕЦЬ

Перебуває

«батько української історії»

У вік 17 років він прийшов до Здолбунів та фінансові здібності допомогти при житті 100000.	Мав можливість здійснити як історії та літератури, фундаментальні методи тривалому часовим	Перекладачем [illegible] і Середньовічному [illegible] 1237 рокі.	Вивчення [illegible] праці «Збірник Фінансових та обмінів Індиків 17 століть».	У 2007 р. Бога побудовано стоїть [illegible] Дніпропетровській області.

Легенда про заснування Києва

Коротко про твір

«...» не просто пам'ятка писемності, а й висмоктуджена поетична книга, збірка сотнями пісень за першу, найдавнішу історію українського народу, написана на замовлення Вічності. Вона має стати букварем нашої національної свідомості, глибоких патріотичних та інтернаціональних почуттів, пронесених народом через тисячоліття» (*Василь Яременко*).

http://lib.nplu.org/2003/vsu/vsu122.htm

Теорія літератури

Літопис – це історико-літературний твір, у якому оповідь ведеться в хронологічному порядку.

Легенда – твір, у якому реальне поєднується з фантастичним.

Ознаки: короткий сюжет, вільна композиція, драматизм, закругленість сюжету, наявність повчального висновку, використання метаморфоз.

Інтелект-карта

1. Новітній [illegible]

Заснування м. Києва трьома братами-полянами та їхньою сестрою — Дослід виконав, мої Кий – перевізник (але не міф) він був мудрим князем, хоча до Царгорода) — Нашар Кия обслуговує містечко біля Дунаю — Не дозволяючи їм пробити місцеві жителі — Кидаються Кия в Києві.

Дослідник

Кий	засновник Києва, полянський князь
Щек	брат Кия
Хорив	брат Кия
Либідь	сестра Кия

Дослідник

«І сіли Кий на горі, де нині узвіз Боричів, а Щек сидів на горі, яка нині зветься Щекавиця, а Хорив – на третій горі, від чого й прозвалася вона Хоривицею».

Хай же зекорнуся у свій город Київ. І тут він і скончав живоття своє. І два брати його, Щек і Хорив, і сестра їх Либідь тут скончалися".

Тест № 1

1. *Визначте жанр твору «Повість минулих літ» Нестора Літописця:*

а) новела;
б) роман;
в) оповідь;
г) поема.

2. *Визначте літературний рід твору «Повість минулих літ» Нестора Літописця:*

а) епос;
б) лірика;
в) драма;
г) про-епос.

3. *На честь коли була названа столиця України?*

а) Київ;
б) Щека;
в) Хорива;
г) Либідь.

4. *Київ, Щек, Хорив, Либідь були…*

а) половцями;
б) полянами;
в) древлянами;
г) монголами.

5. *Де було збудоване містечко Київець?*

а) біля р. Десна;
б) біля р. Дніпро;
в) біля р. Дунай;
г) біля р. Оскіл.

6. *Твір «Повість минулих літ» Нестора Літописця був написаний стилі…*

а) монументалізму;
б) орнаменталізму;
в) бароко;
г) класицизму.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	А	Б	В	В	А

Тест № 3

1. Яку ще назву має «Повість минулих літ»?

Варіанти відповідей		Ваша відповідь
А	«Літопис Руський»	
Б	«Київський літопис»	
В	«Галицький літопис»	
Г	«Галицько-Волинський літопис»	

2. «Повість минулих літ» створена...

Варіанти відповідей		Ваша відповідь
А	на початку XII ст.	
Б	в середині XII ст.	
В	на початку XIII ст.	
Г	в кінці XIII ст.	

3. Засновники Києва походять з роду («Повість минулих літ»)...

Варіанти відповідей		Ваша відповідь
А	полян	
Б	древлян	
В	дреговичів	
Г	хазар	

4. Автор «Повісті минулих літ» стверджує, що Кий був ...

Варіанти відповідей		Ваша відповідь
А	перевізником на Дніпрі	
Б	купцем	
В	чешцем	
Г	ковалем	

5. Укажіть ознаку, яка характеризує жанр «Повісті минулих літ»:

Варіанти відповідей		Ваша відповідь
А	хронологічний виклад важливих історичних подій	
Б	ліро-епічний твір про історичні події	
В	епічний прозовий твір з однолінійним сюжетом	
Г	твір, що зображує дійсність безпосередньо через висловлювання та дію самих персонажів	

6. Неправильним є твердження

Варіанти відповідей		Ваша відповідь
А	твір, побудований на особистому спостереженні автора з розповіді, які він почув	
Б	перший літописний твір про історію й витоки Київської держави, що збереглося	
В	містить не тільки розповідь про історичні події, але й оповідання, переказ, байки	
Г	оригінал твору зберігається в Києво-Печерській лаврі	

7. Установіть відповідності між витягами й пропущеними словами.

1	«І збудуваша малий городок. Сетоя і доныне називають то городище ...»	А	Київ
2	«І збудували вони городок на честь свого старшого брата, й нарекли його ...»	Б	Києвець
3	«Проте коли б Кий був перевізником, то не ходив би до ...»	В	Царгород
4	«Коли ж Кий повертався, прибув на ... і улюбив місце»	Г	Дніпро
		Д	Дунай

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді до тесту

1	В	7	1 - Б	2 - А	3 - В	4 - Д
2	А					
3	А					
4	Г					
5	А					
6	Г					

Про зміст книгині Ольги

Інтелект-карта

Фонограма

Ігор	князь
Ольга	[illegible]
Святослав	син Ігоря та Ольги
Мал	князь древлян
Древляни	[illegible]

Сюжетний лабіринт

945 р. князь Ігор збирає данину в древлян → «Ішов як і данини залому, а в вернуть і пополому пошо» → Древляни його вбили біля міста Іскоростень → Намір древлян одружити вдовину Ольгу з їхнім князем Малом → Перша помста Ольги за смерть чоловіка: наказала закопати древлян живцем, коли ті, величаво, принесли в човні → Друга помста Ольги за смерть чоловіка: наказала спалити древлян живцем, коли ті, мовляв в лазні → Третя помста Ольги за смерть чоловіка: наказала вбити сл'ямлених древлян під час організованих нею тризни → Похід княгині Ольги разом із сином Святославом на Деревлянську землю (946 р.) → Облога міста Іскоростень — Хитрість княгині Ольги: попросила древлян дати від двору по три голуби й три горобці, а потім наказала своїм людям прив'язати до хвостів птахів палаючі сірчані → Голуби та горобці полетіли додому → Місто спалено, багатьох убито / насилено данину.

Ментальна

«Повість минулих літ» (помста княгині Ольги)

ОЛЬГА: [illegible]

СВЯТОСЛАВ: [illegible]

Дружини: «Чого ти вдяв знову? Ти забрав усе моє дрижу»
Цар: «Не мати сплетати ми"
Сидить якісь інші міста користець

«Муж твойого ми вбили...Ди но за нашого хокся Мати»
"Вас хочу я зміти знакомити... То мені Цте в човен свій і плоти в човн, вилмачаючись"
Закохали дружини жищин у лаг

"Прийдіте до мене знатма мужів... Помиваюсь, прийдіте до мене"
"Добре"
Жищин сплетли дружини у лаг

"Знаєйте мудо мого кого городу, де ото вбили ви мужа мойого".
"Добре"
Боєна 300 тисяч дружин

"А як хочете і городу померти, не вгодкуючись на данину?.. Дайте мені від двора по три голуби і три горобці».
"Добре"
Ісаорстоть навіки спалила, дрожини убило чи захопила в полон, решта жителів змушена була платити тяжку данину

Тест № 1

1. Чиєю матір'ю була Ігор?

а) сирітою полянкою;
б) убитою древлянкою;
в) шанованою тією;
г) убитою дружиною.

2. Яке місто згадується у творі?

а) Київ;
б) Новгород;
в) Іскоростень;
г) Полтава.

3. Як звуть синів древлян?

а) Ігор;
б) Мал;
в) Олег;
г) Святослав.

4. Як княгиня Ольга помстилася за смерть чоловіка вперше?

а) наказала спалити древлян живцем, коли ті милися в лазні;
б) наказала закопати древлян живцем;
в) наказала вбити сп'яніли древлян під час організованої тризни.

5. Як княгиня Ольга помстилася за смерть чоловіка вдруге?

а) наказала спалити древлян живцем, коли ті милися в лазні;
б) наказала вбити сп'яніли древлян під час організованої тризни;
в) наказала закопати древлян живцем.

6. Як княгиня Ольга помстилася за смерть чоловіка втретє?

а) наказала закопати древлян живцем;
б) наказала вбити сп'яніли древлян під час організованої тризни;
в) наказала спалити древлян живцем, коли ті милися в лазні.

7. Яка рота'ніка легенди?

а) Ольга одружилася з Малом;
б) Ольга вбила Мала;
в) Ольга покінчила життя самогубством;
г) Ольга спалила місто Іскоростень.

8. Які птахи згадуються у творі?

а) сокіл;
б) орли;
в) голуби.

Відповіді

1	2	3	4	5	6	7	8
Б	В	Б	Б	А	Б	Г	В

Тест № 2

1. Хто є автором розповіді про помсту княгині Ольги?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	невідомо	
Б	апостол Павло	
В	князь Святослав	
Г	Нестор Літописець	

2. Розповідь про помсту княгині Ольги – це

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	епос	
Б	лірика	
В	драма	
Г	ліро-епос	

3. Після вбивства чоловіка княгині Ольги древляни хотіли, щоб Ольга...

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	сплатувала їм данину	
Б	повністю звільнила їх від сплати данини	
В	стала дружиною Ігоревого князя	
Г	повернула їм солячему її чоловікові данину	

4. Яку останню «невелику данину» взяла Ольга з древлян?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	із кожного двору по три голуби	
Б	із кожного двору по три горобці	
В	із кожного двору по шість голубів	
Г	із кожного двору по три голуби і три горобці	

5. Назву якого міста пропущено в реченні: «І наказала на данину такому: платити для Києва і для ... »?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Новгорода	
Б	Вишгорода	
В	Царгорода	
Г	Переяслава	

6. Після смерті чоловіка правління державою перейшло до Ольги, а не до її сина, тому що...

	Дерев'яна відповідь
А	син був малолітній
Б	так заповів князь
В	так вирішила сама Ольга
Г	син відмовився керувати державою

Якщо відповідь

7. Установіть відповідності:

1	Ігор	А	воєвода
2	Святослав	Б	древлянський князь
3	Мал	В	брат Ольги
4	Свенельд	Г	чоловік Ольги
		Д	син Ольги

Якщо відповідь

1	2	3	4

Відповіді до тесту

1	Г	7	1 - Г	2 - Д	3 - Б	4 - А
2	А				
3	В				
4	Г				
5	Б				
6	А				

Позитивна афірмація

Я — успішна особистість!
Зможу стати впевненою (-им),
відповідальною (-им), незалежною (-им),
цілеспрямованою (-им).
Я пробуджую в собі зерно надії, що все буде добре. Вірю, що успіх не за горами!

https://bit.ly/ebbkdp

ОРНАМЕНТАЛІЗМ

НЕВІДОМИЙ АВТОР
ЛІРО-ЕПОС

Критики про твір

«.....» основна ідея твору – любов до рідної землі та прославлення мужнього, героїчного духу князів, ратників, які відстоювали Руську землю в боротьбі із кочовим ворогом – половцями (Михайло Мриськевич).
http://epruls.nu.edu.ua/21/84/1/op_8_3.pdf

Теорія літератури

Героїчна пісня – це ліро-епічний твір, у якому зображені героїчні події, яскраві характери.

Асоціації

Інтелект-карта

Ідентифікуй

Ігор	новгород-сіверський князь
Святослав	батько князя Ігоря
Всеволод	молодший брат князя Ігоря Святославича, «буй-тур»
Глібівна (Ольга)	дружина Всеволода, дочка Гліба Юрійовича
Ярослав	чернігівський князь, брат Ігоря
Володимир	путивльський князь, брат Ігоря
Святослав	рильський князь, брат Ігоря
Ярославна	дружина князя Ігоря
Гзак та Кончак	половецькі хани
Овлур	допоміг Ігорю втекти з полону

Сюжетний лабіринт

Князь Ігор разом із братами Всеволодом, Володимиром, Святославом і Путивля вирушили в похід на Половецьку землю → Передвісник на шляху руського війська: сонячне затемнення, лякі віщування природи (багато були чорних ворона, вовки!) → Бій із половцями в п'ятницю на річці Каялі, біля річки Дон → Передвісники бід: чорні хмари, блискавка, грім, сильний вітер → Осуд можусобиць → Поразка руського війська → Князь Ігор потрапив у полон → Золоте слово Святослава. «Гострий меч ви гострий підняли / На землю Половецьку — і без слави / Половецьку кров у ніч пролили. / Серця хоробрі міцні гартувалися / У мужності й жорстокій боротьбі. / Небо! люби, що ж ти натворяли / На срібну сивину мою!» → Плач Ярослави → Утеча Ігоря з полону → «Сяє сонце ясне в небесах — Князь Ігор з Руську землю повернувся!»

Домашнє

Тест № 1

1. *Ім'я по батькові князя Ігоря – Ярославович?*

а) так;

б) ні.

2. *Князь Ігор повів військо на землю Половецьку?*

а) так;

б) ні.

3. *Князь Ігор – онук Олега Святославича?*

а) так;

б) ні.

4. *Фрази «Сідлай, брате, свої коні бистрі. / Мой-би вже готові стоять. / Під Курськом осідлані» належить Ігореві?*

а) так;

б) ні.

5. *У цитаті «Кінь мій мчить, мене мчить» сказано про ніч?*

а) так;

б) ні;

6. *Фраза «Кривдите мої, друзі вірні? / Лучче нам порубаними бути, / Ніж полону загнаним!» належить Ігореві?*

а) так;

б) ні;

7. *Перша перемога війська руського над половцями відбулася в суботу?*

а) так;

б) ні;

8. *Чи згадуються в тексті такі ріки: Дон, Канза, Сула (пишемо „Ворскла")?*

а) так;

б) ні;

9. *У цитаті «Мечем незриму кував, / Стріли розсіяв по землі», «отутак він в золоте стремено / У Тмуторокані» сказано про Святополка?*

а) так;

б) ні;

10. *У цитаті «Був же він грозою на ворога, / Приборкав було половця сильними, / Ще й мечами булатними» сказано про Ігоря?*

а) так;

б) ні;

11. *«Мури в містах засмутилися, / Померкли веселощі», тому що князь Ігор помер у бою з половцями?*

а) так;

б) ні;

12. *«Золоте слово» виголосив князь Святослав?*

а) так;

б) ні.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	А	Б	Б	А
ім'я до батькові князя Ігоря – Святославович	у XII ст. половці становили загрозу для Київської Русі, тому князь Ігор боровся проти них	Ігор – онук Олега Святославича	зі слова сказав Всеволод, брат Ігоря	сказано про сонячне затемнення як погану прикмету перед походом	це сказав князь Ігор, звертаючись до воїнів
7	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Б	А	Б	Б	Б	А
у 6 втяжцю	у тексті	у цитаті	у цитаті	князь Ігор	князь

	[illegible] Дон, Канза, Сула	[illegible]	[illegible] Святослав, бабина Ігоря та [illegible]	[illegible]	[illegible]

Тест № 2

1. **Установіть відповідності «Цитата – персонаж»**

1	«Пускаю ж звезд соколи на ігрище прекрасних лебедів»	А	Святор
2	«Вступивши у стремені золоте, вся тілом рушив. З ним – усі дружини. Їм темрява дорогу застилала»	Б	Ігор
3	«Промовивши це слово золоте, князь важко сяду гулову сховав»	В	[illegible]
4	«Куди тут поскотиш, своїм золотим шоломом посвечуючи, тут і лежать мечі голови половецькі»	Г	Святослав
		Д	Боян

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. **Установіть відповідності «Подія – елемент сюжету»**

1	Поразка руської дружини Ігор, Всеволод, Володимир, Святослав потрапили в полон.	А	Експозиція
2	Утеча Ігоря з половецької неволі.	Б	Зав'язка
3	Підготовка Ігоря з дружиною князів до військового походу, зловісні знаки.	В	Розвиток дії
4	Битва з половцями.	Г	Кульмінація
		Д	Розв'язка

Ваша відповідь	1	2	3

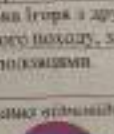

3. **Установіть відповідності «Цитата – персонаж».**

1	«Братія і дружино! Лучче ж би потятим бути, аніж полоненим бути»	А	Боян
2	«О вітре, вітрило! Чому, господине, так сильно вієш ти?»	Б	Ярославна
3	«Уже, княже, туга ум полонила; се бо два сокали злетіли з отчого стола злотого шукати града Тмуторокаяя або	В	Ігор

	виявився пророком і Данте		
4	«Сяє ніч і вечора одягли мене, – скляні, – чорним покривалом на кроках тихий, черпали мене сині вимі...»	Г Д	Відповідь Світлана

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді до тесту

1	1 - Д	2 - Б	3 - Г	4 - В
2	1 - Г	2 - Д	3 - А	4 - Б
3	1 - В	2 - Б	3 - А	4 - Д

Попередня інформація про життєвий досвід

БАРОКО
ЛІРИКА
ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

«український Сократ», «мандрівний філософ», «український Горацій»

Як виглядає [illegible]	Три ангелиці, фліт, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]	Мій внутрішній світ [illegible]	Назвіть перелік особистій [illegible] свободи, [illegible]	На якому [illegible] «Сяє ніч мені, та як собаки...»

Критики про твір

«Узрівши борця за волю народу Григорій Сковорода назвав Богдана Хмельницького, сподівав, що очолив національно-визвольну війну українського народу проти польської шляхти». «Вікіпедія». https://uk.wikipedia.org/wiki/De_Libertate

Ключові слова

свобода → волити → Богдан

Інтелект-карта

Теорія літератури

Лірика – один з родів літератури, у якому у формі переживань, почуттів, стосунків ліричного героя.

Види лірики: філософська, громадянська (патріотична), пейзажна (природна), інтимна, релігійна.

Ліричний вірш – ритмомелодійна емоційна мова, яка, на відміну від прози, має закономірності мелодійного звучання (графічно нерівномірні рядки, паузи).

Григорій Сковорода

Головне наповнення «Як пчілка»

Г. С. мав широкий кругозір, був вільним людиною, ненадовго ставлячись прихильним до своїх поглядів. Ось чому цілком природним були побоювання міщанського філософа, вихідця з селян, «вільнодумця», «безбожника». Неважаючи звільнити Григорію Сч, Катерина II розпорядилася навіть цього «найвеличнішого Сини и запорожского казачества отдать на вечное забвение». Ця, можливо, були одними з причин, що спонукали поета до написання вірша.

І Ж У ПОЛОНІ НАЕ'ЯЗЛИВИХ ДУМ...

Краткий про твір

«Сюжетний прояв соціальної сатири в давній українській літературі» (Ольга Сеньковська)
http://ukrlib.net/textbook/9klas_3/20.html

«Вірші Григорія Сковороди «...» закладали ґрунт традиційній силабічній поезії, відкривали перспективи для розвитку нової української поезії» (Борис Дятко)
http://ukrlib.net/textbook/9klas_3/20.html

Інтелект-карта

Теорія літератури

Пісня – співано-музичний твір, призначений для співу.
Ознаки: строфічна будова, повторюваність рядків (рефрен), розмежування заспіву за принципу, ритмічність, музичність, синтаксичний паралелізм, проста будова.

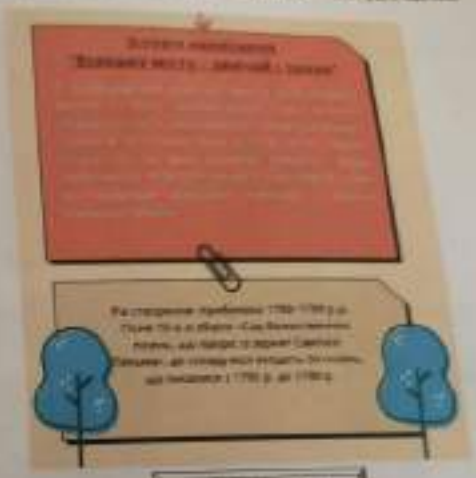

Ключові слова

пан'ховні думи	Петро	Фьодір
гендлюс	стягне пояс	Іванівні тканта
ловкство	гуляки	мрієть
висуть	Венерин мур	смерть
мужик	пир	совість

Тест

1. «De libertate» Григорія Сковороди є перекладом з латинської назвою «про волю»?

а) так;

б) ні.

2. «De libertate» за жанровими ознаками є піснею?

а) так;

б) ні.

3. У творі «De libertate» згадується Богдан Хмельницький?

а) так;

б) ні.

4. Свобода у творі «De libertate» порівнюється із золотом?

а) так;

б) ні.

5. У цитаті «кажуть, немачі вони золотиї» використано гіперболу?

а) так;

б) ні.

6. Цитата «Лиш одне непокоїть мій ум» взята з пісні Григорія Сковороди «Всякому місту – звичай і права...»?

а) так;

б) ні.

7. Тай «Всякому місту – звичай і права» Григорія Сковороди був використаний у творі І. Котляревського «Енеїда»?

а) так;

б) ні.

8. У цитаті «Я ж у полоні нав'язливих дум: Лише одне непокоїть мій ум» використано іронію?

а) так;

б) ні.

9. У цитаті «Знаю, що смерть – як коси замашна. Навіть цари не обійде вона» використане порівняння?

а) так;

б) ні.

10. У цитаті «Хто ж бо зневажить страшну її сталь? Тай, в кого совість, як чистий кришталь» використано порівняння?

а) так;

б) ні.

11. «Всякому місту – звичай і права» Григорія Сковороди з жанровими ознаками є піснею?

а) так;

б) ні.

12. Петро, Федір, Амур згадуються у творі «Всякому місту – звичай і права» Григорія Сковороди?

а) 100;
б) ні

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	Б	А	А	Б	А
«Пр[illegible]	[illegible]	-	-	порівняння	-
7	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Б	Б	А	А	А	А
«Наливка Полтавська»	рефрен	-	-	-	-

ЛІРО-ЕПОС

Критики про твір

«Кожна людина зовнішня прикмітами за свойми здібностями, наголошуючи, що вони нічого спільного, ніж хворити думками. А найкращими ліками проти цієї хвороби є «кропля праці» (Григорій Сковорода).

Теорія літератури

Байка – ліро-епічний твір алегоричного, повчального змісту.

Ознаки: невеликий обсяг; алегоричність персонажів; прихований зміст (іносказовність); повчальний характер; висміювання недоліків людини та вад суспільства; наявність моралі; відкрита присутність автора; наявність летючих і влучних висловів.

Інтелект-карта

Ключові слова

праця ➡ користь ➡ не самодіяльному любувати

радість збирати мед ➡ Сірко ➡ Колос ➡ вказка Блаженній натурі

Цитатник

«Шебрук «Бджоли Шершень»

Тест № 1

1. Прочитайте уважно цю легенду про Григорія Сковороду.

Російська імператриця Катерина II любила вдавати з себе покровительку філософів, підкреслювала свою наближеність до них. Негайно ж звала мешкати Сковороду й переконати йому повелення, аби переселився до столиці Росії, щоб вона завжди могла, коли їй заманеться, з ним тусуватися й поговорити. Посланець переконав Сковороду волю Катерини. Філософ вислухав уважно й нічого не відповів. Зате заграв їм сопілці веселу мелодію. Розгублений посланець мусив вислухати її до кінця. Потім філософ хлопнув його такими словами: «Скажіть матушці-цариці, що ...»

Якими словами завершив свою мову Григорій Сковорода?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	від любові та ласки не відмовляються	
Б	тепленького місця не шукає	
В	тепленьке на прохолодненьке	
Г	сопілка та вінця дорожчі царських вінця	

2. Прочитайте уважно текст. Із якою метою Григорій Сковорода використав вільний час за кордоном?

Офіційно Сковорода їхав за кордон як перекладач. Будапешт, Братислава, Прага, Відень, Галле... П'ять років перебування в європейських країнах. Не переобтяжений особливими обов'язками в комісії, Сковорода свідомо використовує цей час для ...

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	для відпочинку	
Б	для перевірки своїх могутніх	
В	для мистецтва	
Г	для [illegible]	

3. Великий байкар та філософ Григорій Сковорода народився

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	на Полтаві	
Б	на Полтавщині	
В	на Харківщині	
Г	на Волині	

4. Байка – це...

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	алегоричний віршований твір	
Б	невеликий прозовий твір	
В	дрібнотемний твір [illegible] історичного характеру	
Г	невеликий віршований або прозовий алегоричний оповідальний, що має повчальний зміст	

5. Байки Сковороди схожі за метричних і складовитим і двох частин.

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	повчання та сюжет	
Б	розповіді та висновку	
В	розповіді та сюжет	
Г	вступу, розвитку дії та кульмінації	

6. Назва з найвідоміших байок Сковороди.

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Бджола та Шершень»	
Б	«Сад божих священних пісень»	
В	«Всякому місту – звичай і право»	
Г	«Вовк та Ягня»	

7. Увізнавіть назву твору та жанру.

1	«Бджола та Шершень»	А	Притча
2	«De libertate»	Б	Філософський трактат
3	«Всякому місту – звичай і право»	В	Громадянська лірика
4	«Розмова, звана Алфавит, чи Букварь світу»	Г	Філософсько-сатирична поезія
		Д	Байка

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Шкутта – вагка вірша».

1	«Чи знаєш ти, що кожна твої праці не стільки тобі самій, як людям корисні, а тобі часто і шкодять, приносячи навіть мародяк смерть...»	А «Не Шершень»
2	«Слова твоїх бджіл і тобою, / Дивовиці очей Вислано-стрілі»	Б «Бджола та Шершень»
3	«Бойцуют (мерці, мужи то чи ще). – Все помарне, не сонцем помарне»	В «Божому могу – звичай і права»
		Г «Розмова, знаки Алфавіт, чи Букпар світу»

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідність між початком та завершенням притчі Григорія Сковороди.

1	«Світ дивна мова, ...»	А «нема упокоєнньогю»
2	«Коли нерно добре, ...»	Б «ти не стіймав»
3	«Насіння дивної справи – ...»	В «добрими насолоджуєтся плодами»
4	«Наступний, весело осмілений день – ...»	Г «книги від розуму створили»
		Д «злі думки»

Ваша відповідь	1	2	3	4

10. Установіть відповідність між уривком та художніми засобами, використаними в ньому.

1	«В сей дім, як вулик, гуде від гуки»	А	Антитези
2	«Той безпорядно ставши лови, / Сей нетямних навідать тенет»	Б	Порівняння
3	«Що є свобода? Добро в ній яке?»	В	Порівняння
4	«Божому могу – звичай і права, / Всяка тримає свій ум голова»	Г	Риторичне питання
		Д	Анафора

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Г	7	1 - Д	2 - В	3 - Г	4 - Б	
2	В	8	1 - Б	2 - А	3 - В		
3	В	9	1 - Б	2 - В	3 - Д	4 - А	
4	Г	10	1 - Б	2 - Б	3 - Д	4 - Д	
5	А						
6	А						

Тест № 2

1. *Твір «Бджола та Шершень» належить до ірн-епосу?*

а) так;

б) ні.

2. *Жанр твору «Бджола та Шершень» – балада?*

а) так;

б) ні.

3. *Твір «Бджола та Шершень» написаний у стилі бароко?*

а) так;

б) ні.

4. *Про кого сказано в притчі: «Чи знаєш ти, що кожна твої праці не стільки тобі самій, як людям корисні, а тобі часто і шкодять, приносячи навіть мародяк смерть»?*

а) про Бджолу;

б) про Шершня.

5. *Про кого сказано в притчі: «Але нам незрівнянно більша радість збирати мед, аніж його споживати»?*

а) про Бджолу;

б) про Шершня.

6. *Хто є автором слів, уміщених у творі: «Веселість серця – життя для людини»?*

а) Катон;

б) Сірах;

в) Цицерон;

г) Епікур.

7. *Хто є автором слів, уміщених у творі: «Подяка блаженній натурі, що потрібне зробила невеликим, а важке непотрібним»?*

а) Катон;

б) Сірик;
в) Цимбрик;
г) Гонтар.

8. Мрійник у творчості Г. Сковороди називається…

а) філософ;
б) сумнівник;
в) скептик;
г) свідомо;
г) сентиментал.

Відповіді

1	2	3	4	5	6	7	8
А	Б	А	А	А	Б	Г	В

Тест № 3

1. Установіть відповідності «Цитата – назва твору».

1	*Знаю, що смерть – як коса шалаша. Навіть царя не обійде вона. Байдуже смерті, мужа то чи пар. – Все пожере, як голому пожар.*	А	Афоризм Г. Сковороди
2	*О, якби я дурні мені не пошитись, Щоб без свободи не міг я лишитись.*	Б	«De libertate»
3	*«Одні у багатстві бідний, а інший у бідності багатий»*	В	«Всякому місту – звичай і право»
4	*«Чи знаєш ти, що плоди твої праці не стільки тобі самій, як людям корисні, а тобі часто і шкодить, приносячи замість нагороди смерть»*	Г	«Вступні двері до християнської добропорядності»
		Д	«Бджола та Шершень»

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Цитата – жанр».

1	*«Багато шершнів без пуття кажуть: наш сей, до прикладу, студент учився, а нічого не мог?»*	А	Трактат
2	*«Щасливий, хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вміс ним користуватись»*	Б	Байка
3	*«Ні, ні, не злотне: зрівняєшся все злоти. / Проти свободи воно лиш болоти»*	В	Ода
4	*Панові Петро для чаюя три кутки, Федор-купець обзурити прудкий, Той заводить дим свій на модний манір,*	Г	Афоризм
		Д	Ліричний вірш, пісня

	Задній гондолер, вільне перевіз!			

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Увідповідніть жанр твору з його ключовими словами.

1	Свобода, болото, золото, Богдан	А	Трактат
2	Праця, користь, плоди, «кроде дім»	Б	Байка
3	Мужем, дмухти, пар, смерть, совість	В	Ода
4	Життя, час, любов, багатство, бодність, праця	Г	Афоризм
		Д	Ліричний вірш, пісня

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді до тесту

1	1 - В	2 - Б	3 - А	4 - Д
2	1 - Б	2 - Г	3 - В	4 - Д
3	1 - В	2 - Б	3 - Д	4 - Г

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Вправа «Знайди зайве»

Завдання: знайти зайві слова / словосполучення / речення

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі слова-маркери стосуються літературу «Повість минулих літ», ОКРІМ:

А. перший літописний твір	Б. Нестор Літописець	В. українська мова
Г. Київська Русь	Д. Нестор	Е. київський період
С. Харків	Ж. Шевченко	З. Цитадель

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Знайдіть зайвий матеріал «Повісті минулих літ».

А. Письмо як спосіб Руської мови	Б. Особливостями мовлення її, серійну лексикографії Д. Лексикографія	В. Розкажіть про який як Руській мовій від XI ст. до початку XIII ст.
Г. Інформацію мовознавчого матеріалу можна бачити крізь призму (XIV р.	Д. Лексикографія перших граматичних трактатів та словників мовознавців	Е. Розкажіть про Кирилу, який жив, діяв в Києві в 1160 р.

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Знайдіть матеріал з легенди про заснування Києва.

А. «Сказ про Київ» (Київ, Щек, Хорив, Лебідь, Дорожина, Оселиця)	Б. «Якщо тоді не Київ, то хто, скажіть, є тривіальні, а вони дуже добрі, бо вони дві вежі на дерев'яній мові, – вийди звідси, не вивчу вашої Київ»	В. «Хто і чому називають, приєднуючи до прізвища – Київець»
Г. «... спершу і дуже спокійно і вільно жили на горах – на місцях високих, на скелястих, на високих, що високо вгору, на горах, що високо вгору, на пагорбах»	Д. «Київ на горах Києвих, який Київ називається і Київ, а в Київі місцевої і дрімучих, дрімучих, і Київ і Київ, і Київ»	Е. «Київ вибрав місце вище, а на місці і Київ не Київ, а Київ називають Київ і Київ»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

4. Тотожіть, що згадується в легенді про заснування Києва.

А. Дунай	Б. Київець	В. Царгород
Г. Оскіл	Д. Південний Буг	Е. Шакан

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

5. Знайдіть матеріал з легенди про заснування Києва.

А. «Якщо тоді не Київ, то хто, скажіть, є тривіальні, а вони дуже добрі, бо вони дві вежі на дерев'яній мові, – вийди звідси, не вивчу вашої Київ»	Б. «Київ вибрав місце вище, а на місці і Київ не Київ, а Київ називають Київ і Київ»	В. «Хто і чому називають, приєднуючи до прізвища – Київець»
Г. «Київ на горах Києвих, який Київ називається і Київ, а в Київі місцевої і дрімучих, дрімучих, і Київ і Київ, і Київ»	Д. «... спершу і дуже спокійно і вільно жили на горах – на місцях високих, на скелястих, на високих, що високо вгору, на горах, що високо вгору, на пагорбах»	Е. «Київ на горах Києвих, який Київ називається і Київ, а в Київі місцевої і дрімучих, дрімучих, і Київ і Київ, і Київ»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

6. Усі слова-маркери стосуються легенди про заснування Києва, ОКРІМ:

А. 20 прямих кутів	Б. заснування Києва	В. «Хто і чому називають, приєднуючи до прізвища – Київець»
Г. ...	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

7. «Повість минулих літ» розповідає про всі наведені події, ОКРІМ:

А. заснування Київської держави	Б. почуття кривди Ольги древлянами	В. [illegible] Ольги та Шакана
Г. Чарівні ради від Шакана	Д. [illegible] Хмельницького від [illegible]	Е. заснування Києва Андрієм Первозванним

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Укажіть основні мотиви «Повісті минулих літ».

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Укажіть ознаки легенди про заснування Києва.

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

4. Топонім, що згадується в легенді про заснування Києва.

А. Дунай	Б. Київець	В. Перевіз
Г. Оскіл	Д. Шляховий Брід	Е. Ніжин

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

5. Укажіть ознаки [illegible] про Кия.

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

6. Усі слова-маркери стосуються легенди про заснування Києва, ОКРІМ:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

7. «Повість минулих літ» розповідає про всі наведені події, ОКРІМ:

А. заснування Київської держави	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. Перший рахунок [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

А. 1189 рік	Б. Лесикомирне слово	В. Поет не згадував Мересьєва
Г. Залучення Ніжина	Д. Збіговисько Святославичів	Е. Половецькі вісті

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

10. Укажіть цитати з поеми «Слово про похід Ігорів».

А. Братте і дружино! Лучше в бій полетіти, ніж полонним бути.	Б. Тривожно вони на нас лунку гнали. І ані частини Й після Кнову, а трети – ... до Олешя, до ... Дуна Сулиничя гориня.	В. Прибігли на ярлі полки і вмостили хижих и сказали: – Цвитіть нам лунку.
Г. Плем'я моє, молодшиї ратник! Вони гострі серці ціпкі клевки, мало перемоги – розлиє, пиває на свій шлях.	Д. Бо вимайбо дорогів у тоя бою Дніпро: тому й говорили: «Ми перемо! до Хиби».	Е. Розтікаюся кінь мислю по землі, сизим орлом під хмарами.

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

11. Укажіть цитати з поеми «Слово про похід Ігорів».

А. Княгиня Ольга	Б. Ярославна	В. Бог
Г. Сюжетна	Д. Хиби	Е. Ярославна

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

12. Укажіть герби поеми «Слово про похід Ігорів».

А. Княгиня Ольга	Б. Ярославна	В. Бог
Г. Сюжетна	Д. Хиби	Е. Ярославна

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

Відповіді

1	В, Д, Е, Є	7	Г, Д, Е
2	А, В, Д	8	Б
3	А, В, Г, Д	9	А, Б, Д, Е
4	А, Б, В	10	А, Е
5	А, Д, Е	11	А, Б, Е
6	Б, Г	12	Б, Г, Е

Вправа «Порівняй!»

«Повість минулих літ» Нестора Літописця, «Слово про похід Ігорів»

1. Уважно, який саме уривок пропонований із «Повісті минулих літ». Про яку подію сказано в даному тексті?

Тоді ж, як ішли, говорили, хвали Олегові, що був мудрим, бо тоді вони Києва перевіз був з тої сторони Дніпра. Тому [й] казали: «На горах ти Київ».	Ще один шлях. Київ був свій, як столицею хвиля гунів. Атіла був тоді царя, який правив в Києві, тому що гунів називалось, що не було їм просто виїхати з Середньої Азії, а то буде свою лиш.

Звідтіля ж
Повезли Олегові до Софії
На вічний спокій в Києві світному...
Був сприятливий час. Насіня князь Олег
Чимало дітей, й виросли регіонери,
І кожну по неміряному добру...

2. Укажіть цитату та назву твору, для якого характерні такі слова-маркери: *земляк до сідлищах, любові до рідної землі, мужуваби змагання, Руська земля, непокоєння серця.*

Тоді Володимир Мономах пив золотим шоломом із Дону, забравши землю їх усю і загнавши скажених згарин. По смерті ж Володимировій остався у Сарчаних наших наш мужик Ор, і зослав він його в Обезу, кажучи: «Володимир уже вмер. Тож вернися, брате, піди в землю свою».	Історії ж бо пишуть на стоці. Ми ж пишем кров'ю на своїй землі. Ми пишем плугом, шаблею, мечем, піснями і невільницьким плачем. Могилами у полі без імен, дорогою до Києва і Лубен!
Весело й тяжко згадувати нам тебе, старий наш дідо Києве! Бо й велика слава не раз тебе осяяла, і великі злигодні на тебе з усіх боків обиралось. Скілько-то князів, лицарства і гетьманів добуло, вночи за тебе, славні; скілько-то на твоїх вулицях, на тих стиросвітських стигнах, на валах і церковних панихидах пролито крові християнської!	А мої ті курганы — вони вранці від трубами сповіті, під шоломами сплетені, кінцем списа згодовані, путі їм відомі, вруги їм знайомі, луки у них напружені, сайдаки отворені, шаблі вигострені; самі скачуть, як ті сірі вовки в поле, шукаючи собі честі, а князю – слави.

3. Із якого твору використані наведені уривки?

Знайдіть речення образом, подібним [illegible] Дніпрові характери в цьому творі [illegible] інтересно [illegible] разу: а ... – порівняння, а ... – порівняння, а ... – порівняння.

Дніпро	Путяна
Мінськрод	Корсунь
Дунай	Дон

4. Уважно прочитайте всі цитати. Укажіть, які інші порівняння варто вказати замість пропусків. Укажіть жанр та назву твору.

Звертаючуваля ____, щоб знесть звичайної долини, їй від кожного двора дали по три голуби і по три горобці.	І послання ____ до [illegible] сказав: «Якщо ж ви мене щиро просите, то пришліть до мене знатних мужів, хай у великій честі піду я за вашого князя. А то не пустять мене люди київські».
І послання ____ до деревлян, сказав: «Якщо ж ви мене щиро просите, то пришліть до мене знатних мужів, хай у великій честі піду я за вашого князя. А то не пустять мене люди київські».	Волхви ____ пророкують [illegible], кажучи так: «Помиришись, прийшов до мене».

5. До якого образу звертаються обидві героїні? Укажіть автора та назву твору.

Світлен і прекрасен ____! Всім тебе і красне сон! Чому, господине, простерла [ти] гарячі промені свої на лади воїв, в поле безмежним сиротою їм дуже звели, гусою їм сайдаки стягли?	Спасибі, ____ за прийдешні [illegible] труди. Я знов тобі всю правду розкажу.

6. Який художній засіб є провідним у цих чотиримаячних рядках?

Тут кривавого вина немисько, тут пир довершили хоробрі русичі: сватів своїх напоили і самі полягли за землю Руську.	Шумить вітер, шиль буйно, Аж зерна гнуться. Ой як болить моє серце, А сльози не ллються. Маруся Чурай

Не черни книги і лишені нори пустунки, їх наслуха. Могри і Карпи в їм свої очі до тих. Їм сяє сяєм від збірною встають, то наближають до тих старі видучки Київщини. **З. Шкуро-Іванченко**	Зашумів дібровонька, листом лебуніла, Загуляла дівчинонька, серцем затужила. **М. Шашкевич**

Пізнання

1. Перший уривок. Легенда про заснування міста Києва. За легендою його створив полянський князь Кий із братами Щеком і Хоривом, а також сестрою Либіддю.

2. Четвертий уривок: «А мені зі курени — воїни вправні: під трубами сповиті, під шоломами вигодовані, концем копия годовані». «Слово про похід Ігорів».

3. «Слово про похід Ігорів». Людські характери змальовано скупо, але в кожному підкреслено найпривабливіші рисі: в Ігоря — хоробрість, у Святослава — мудрість, у Ярославни — вірність.

4. Ольга. Легенда «Про помсту Ольги» з літопису «Повість минулих літ».

5. Дід сотник Ярославно зі «Слова про похід Ігорів» (автор невідомий). Мартин Чурай з історичного роману Ліни Костенко «Маруся Чурай».

6. Паралелізм

«Творчість Г. Сковороди»

1. **Які мотиви спільні для обох уривків? Укажіть назву та автора кожного твору.**

Всякому місту — звичай і права, Всяка тримає свій ум голова. Всякому серцю — любов і тепло, Всякеє горло свій смак вілюбило.	У всякого своя доля І свій шлях широкий. Той мурує, той руйнує, Той несетим оком За край світа зазирає, Чи нема країни, Щоб запарбать і з собою Взять у домовину.

2. Назвіть ім'я богині, пропущене в обох уривках. Укажіть жанр, назву та авторів творів.

Ладить користа на смак свій права, З диспутів учених тріщить голова. Тих неможіть ____ амур. Всякому голову крутить свій дур.	І мамою ____ звав, І що його покійний дядько, Парис, Пріамове дитятко, Путиночку ____ дав.

3. **Укажіть у чому різниця між двома уривками. Назвіть автора кожного та назву твору.**

Всякому серцю — любов і тепло, Всяка тримає свій ум голова. Всякого ніжності вилить за нас. (2) Всякого манить к нашим свій бас!	Всякому місту — звичай і права, Всяка тримає свій ум голова. Всякому серцю — любов і тепло, Всякеє горло свій смак вілюбило.

4. **Якому твору Г. Сковороди є прикладом наведений уривок?**

Життя не має цени, а воля дорожча за життя.	Краще на волі на жолі, ніж у неволі в золотій клітці.
Пташка птиці не сухій сухої, нам в золотій клітці.	Чоловіка без волі, як кінь без уздечки.

5. **До якого жанру належать тужливі вірші? Укажіть який із них написав Г. Сковорода? У чому полягає відмінність між творами одного жанру?**

– Яка погана, – Муха каже, – На світі зеленька твоя Раненько встане, пташ лаже... Мені б отак – вигріта б я	Все крутом тебе цвіте, – Клюв Кошик, – пташки, квіти, Любо літечко на те; Сьогодні на траву повалю, – Все спокою бо та спокою.

Мед любить їсти й медведь, а Пирпень теж не проти того. І ми могли б по-людськім добувати, як часом наша братія й робить, коли б ми теж їсти любили. Але нам неприємно більша радість збирати мед, ніж його споживати.

6. **У всіх висловах сказано про ____.**

Так жив мудрець, без лестощів і прав, З грішний світ ловив, та не спіймав. Його душі, повитої нуждою. **А. Матвієнко**	Мало можна знайти таких пересічних постатей, якою був ____, який би так пам'ятав і пенежки пірз. Ця вельмо обширна від Острогожська до Києва, багатьох будинків висять його портрети. Його мандрівне життя предметом спогадів і легенд... **М. Костомаров**
Якби народ не зберіг легенд про його дивовижне життя, якби залишався одна-єдина його епітафія, то і вона блискула би для людства сталевим	Творчість Сковороди є визначним внеском в українську культуру. Вона підготовляла з Котляревському. Квітка-Основ'яненко

[illegible] «Ні! [illegible] не вийшла!» *І. Франко*	[illegible] *О. Білецький*

Відповіді

1. Зображення соціальних і моральних проблем, які хвилювали у праці «Всякому місту – звичай і право» Г. Сковороди, поема «Сон» Т. Шевченка.

2. Вимора. Філософсько-сатирична поезія «Всякому місту – звичай і право» Г. Сковороди, бурлескно-травестійна поема «Енеїда» І. Котляревського.

3. І. Котляревський використав лише перші тексти [illegible] перекладачем Г. Сковороди й в основному написав нову пісню «Всякому городу нрав і звичаї» для п'єси «Наталка-Полтавка».

4. «De libertate»

5. Байка. Третій. «Бджола та Шершень». Байки Г. Сковороди прозиваються дві частини: «повість» та «мораль, тобто силу».

6. Г. Сковороду

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК
(ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ)

Контрольний тест «Давня українська література»

1. «Повість минулих літ» є складовою частиною:

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	*«Літопису Самовидця»*	
Б	*Літопису Руського*	
В	*Галицько-Волинського літопису*	
Г	*«Літопису Самійла Величка»*	

2. Князь Мал є героєм твору:

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	*«Слово про похід Ігоря»*	
Б	*«Повість минулих літ»*	
В	*«De libertate»*	
Г	*«Всякому місту – звичай і право»*	

3. Центральний образ у творі «Слово про похід Ігоря»?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	*Князь Ігор*	
Б	*Ярославна*	
В	*Князь Святослав*	
Г	*Руська земля*	

4. Ярославна перетворила на сіль природне на вашу мову:

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Гноєтечий	
Б	Нинетрепе	
В	Путивля	
Г	Сиєтр	

5. Який афоризм використано на межі Г. Григорія Г. Сковороди?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Бери мерщому і мгновени упрошу	
Б	З усіх утрат втрата часу найтяжча	
В	Світ ловив мене, та не спіймав	
Г	Більше думай і тоді вирішуй	

6. «Сказ» у творах Григорія Сковороди – це?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Власне байка	
Б	Сюжет твору	
В	Афоризм	
Г	Мораль байки	

7. Установіть відповідності «Герой – назва твору».

1	Петро	А	«Повість минулих літ»
2	Богдан Хмельницький	Б	«Слово про похід Ігоря»
3	Кончак	В	«De libertate»
4	Асмуд	Г	«Всякому місту – звичай і право»
		Д	«Чи не той то хлопець»

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Жанр – назва твору».

1	Байка	А	«Повість минулих літ»
2	Літопис	Б	«Слово про похід Ігоря»
3	Поема	В	«De libertate»
4	Пісня	Г	«Всякому місту – звичай і право»
		Д	«Бджола і Шершень»

Ваша відповідь	1	2	3

1	[illegible]	А	«Великому місту – [illegible] [illegible]»
2	[illegible]	Б	«Слово про похід Ігорів»
3	[illegible]	В	«Іванко і Шерпанька»
4	«Думи» в їх основі були, коли [illegible]	Г	«Де Шевченко»
		Д	«Повість минулих літ»

Ваша відповідь	1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тестів знаходяться в додатках (С. 384).

Завдання ЗНО різних років

Завдання ЗНО 2013 р.

1. Персонажа цього пам'ятника згадано в:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Повість минулих літ» (уривок про заснування Києва)	
Б	«Слово про похід Ігорів»	
В	«Повість минулих літ» (уривок про помсту княгині Ольги)	
Г	«Думі про Марусю Богуславку»	

Завдання ЗНО 2018 р.

2. Із «золотим словом» Святослав звертається до руських князів із метою?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	закликати до об'єднання в боротьбі проти половців	
Б	описати хід бойових дій та наголосити на великих утратах	
В	припинити боротьбу проти половців через порожню скарбницю	

Г	[illegible]	
Д	[illegible]	

Завдання ЗНО 2020 р.

3. Уривок

Розгойдався вещий Боян
Боян є соловей старого часу.
А скільки б він хотів [illegible]
Стрепенувати [illegible] [illegible]
Тоді за Дон ще не [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

стосується із подією (твором)

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Чорна рада»	
Б	«Слово про похід Ігорів»	
В	«Захар Беркут»	
Г	«Тіні забутих предків»	
Д	«Ми не той та хмель»	

Завдання ЗНО 2021 р.

4. У рядках

Були ж то вчора громовиці?
Полетіли на бойовищі,
І історичною землю збриталось,
І на ж не чули це Київ?

є алюзія на твір...

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Повість минулих літ» (уривок про помсту княгині Ольги)	
Б	«Слово про похід Ігорів»	
В	«Захар Беркут»	
Г	«Чорна рада»	
Д	«Маруся Чурай»	

Завдання ЗНО 2012 р.

5. «...Тут кривавого вина недостало; тут пир докінчили русичі...», – так у «Слові про похід Ігорів» зображено:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	бенкет у князя Святослава	
Б	весілля князя Ігоря та Ярославни	
В	епізод київських міжусобиць	
Г	поразку Ігоря в бою з половцями	
Д	святкування повернення Ігоря з половецького полону	

Завдання ЗНО 2016 р.

6. «І вовк: Вічної радості між жити та поклоняннями» — це прикмета якого твору?

	Варіанти відповідей
А	«Жаворонок» О. Кобилянської
Б	«Бджола та Шершень»
В	«Слово про полк Ігорів»
Г	«Наталка Полтавка»
Д	«Дума про Мариню Боруславську»

Ваша відповідь

Завдання ЗНО 2013 р. (деякі варіанти відповідей замінено відповідно до чинної програми ЗНО 2022 р.)

7. Установіть відповідність між назвами творів одного автора.

1	«De libertate»	А	«Страшні слова, коли вони мовчать»
2	«Марина Чурай»	Б	«Повість минулих літ»
3	«Слово (»У всякого свої долі»)	В	«Бджола та Шершень»
4	«Чари ночі»	Г	«Казки»
		Д	«О слово рідне! Орле скутий! ..»

Ваша відповідь

1	2	3	4

Завдання ЗНО 2020 р.

7. Визначте, який мистецький напрям (стиль) притаманний літературному твору.

1	Романтизм	А	«Intermezzo»
2	Реалізм	Б	«Камінний хрест»
3	Експресіонізм	В	«De libertate»
4	Бароко	Г	«Мартин Боруля»
		Д	«Чорна рада»

Ваша відповідь

1	2	3	4

Завдання ЗНО 2015 р. (деякі варіанти відповідей замінено відповідно до чинної програми ЗНО 2022 р.)

9. Установіть відповідність між персонажами одного твору.

1	Ігор	А	Ярославна
2	Святослав	Б	Катерина
3	Тетервиновський	В	Либідь
4	Кий	Г	Терпилиха

Д. Ольга

1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді на тести перевіряються в середині II. 9001.

Онлайн-інтерактив

Онлайн-гра «Легенда про заснування Києва» https://wordwall.net/uk/resource/17889439/	Онлайн-гра «Легенда про вишиту сорочку Ольги» https://wordwall.net/uk/resource/17892981/	Онлайн-гра «Слово про Ігорів похід» https://wordwall.net/uk/resource/17913773/
Онлайн-тест «Давня українська література» https://quizlet.ly/BmgWJQe	Онлайн-тест «Творчість Григорія Сковороди» https://ukrtrudyt.com/test.php?test=152	Онлайн-гра «Творчість Григорія Сковороди» https://ukrtrudyt.com/test.php?test=151

Онлайн-гра
«Творчість Григорія
Сковороди»

Художник
Михайло Пристай

Поважай пам'ятки літератури!

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ XVIII – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

РОЗДІЛ IV
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ XVIII – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

Класицизм → Сентименталізм → Романтизм → Реалізм

КЛАСИЦИЗМ
ЛІРО-ЕПОС
ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ

Періодизація

«начинатель новой украинской литературы»,
«Колумбом украинского слова»

Дворянин, [illegible] у дитинстві [illegible] у війні.	Вчився на кошту [illegible] «Любви до ближнего». Жив 25 років служив [illegible] Жанні [illegible] Пушкіним у Полтаві, Дружився в Петербурзі.	Завершив Полтавську гімназію, служив [illegible] м. Полтаві.	На вимогу [illegible] у 1803 році [illegible] майже 70 [illegible] [illegible] культури.	Про свою найвизначніш [illegible] Вже був у Міфології [illegible] [illegible] як 2 примірника.

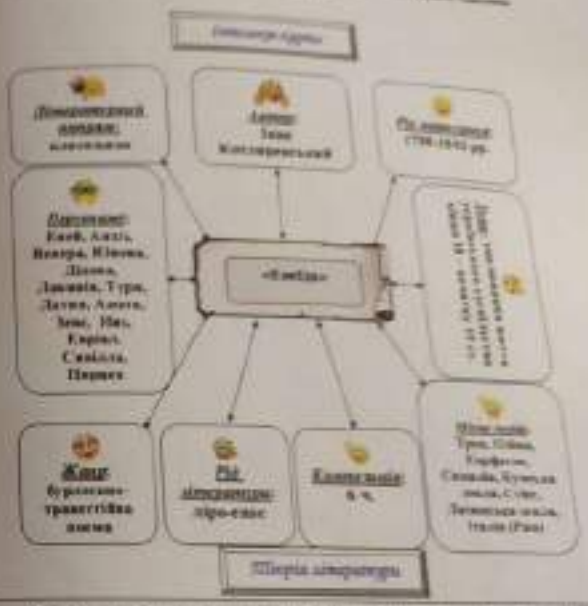

Поема – невеликий віршований твір, у якому порушується питання [illegible] теперішнього, майбутнього, підіймаються морально-етичні, філософські проблеми, досліджуються причини сперечання, причиї відступів, сюжет (розвиток дії, драматичне напруження дії, монологи, діалоги) елементи.

Ознаки: серйозне начало, замислений обсяг, ліризм, актуальна проблематика, зображення яскравих характерів, переважаність сюжету.

Бурлескно-травестійна поема – це великий за обсягом віршований твір, розгорнутим сюжетом і розвитком образу героїнь, що супроводжуються [illegible] відступами.

Ознаки: знаходження будівного у високому стилі, [illegible] переодягання персонажів.

Кушнірка про твір

«Це перший твір нової української літератури»
https://kp.ua/916-14

«Іван Котляревський, одним, мабе переводнуя ету українську літери (вона) на українську мову відтак розгорає літературнойну епоху, поклавши її основи українсько-а в доповнений спустив Барокко жовтня – історію своєї мови, у якому, звичайно, й полягає його велике новаторство» (Валерій Шевчук).

http://mmm.ac.ua/download/pdf/2006/99.pdf

Пам'ятаємо

Еней	головний герой
Анхіз	батько Енея
Венера	мати Енея, богиня кохання
Ніс, Евріал	хоробрі воїни Енея
Зевс (Юпітер)	громовержець
Меркурій	посланець Зевса
Еол	бог вітрів
Нептун	бог моря, хрещений батько Венери
Юнона	дружина Зевса
Дідона	цариця Карфагена

Сивілла	стара ворожка
Цирцея	чарівниця, перетворювала людей на тварин
Латин	цар Латинської землі
Амата	мати Лавінії
Лавінія	дочка Латина та Амати
Турн	цар рутулів
Парис	дядько Енея
Борей, Нот, Зефір, Еврі	боги вітрів
Гипна	сестра Морфея
Ацест	цар Сицилії
Ірисе	прислуга Юнони
Харон	перевозник душ померлих
Еак	суддя в аиді
Еннадр	троянський цар
Вулкан	бог ковальства
Паллант	син Еннадра
Явід	лицар
Ютурна	сестра Турна

ЕНЕЙ

ЗЕВС

ЮНОНА

СИВІЛЛА

АНХІЗ

ЮНА

ВЕНЕРА

ДІДОНА

ЛАВІНІЯ

ТУРН

ЛАТИН ІЗ ДРУЖИНОЮ

Скіфський лабіринт

Ілюстрації Анатолія Балашенка

Ультиматус

Тест № 1

1. Визначте персонажа за цитатою: *«.../ тоді гружки гнуску І нечедівки зайдає; Він, сьому лопаючи вистрахи, Пасіпки і квартиї валяючи».*

а) Еней;
б) Нептун;
в) Зевс;
г) Латин.

2. Визначте персонажа за цитатою: *«Розкудлувалась, як ганчка, — Енея не любила — страх; Давно вона уже гонила, Його щоб душка пекла Б мучила і щоб і пух не пах».*

а) Венера;
б) Юнона;
в) Дідона;
г) Сивілла.

3. Визначте персонажа за цитатою: *«Поколінний, гостинний шкапець, / Іще себе так не нарів? / Знів братерства з дикоплами / І в світ мешкав бідами / Не тоторюс ні на час».*

а) Плутон;
б) Зевс;
в) Меркурій;
г) Еней.

4. Визначте персонажа за цитатою: *«Енея так вона любила, Що як сама себе стигла, Посвала душу в чорту в ад».*

а) Лавинія;
б) Дідона;
в) Венера;
г) Амата.

5. Визначте персонажа за цитатою: *«Не в шутку молодець був зелений, Товстий, високий, кучерявий, Обточений, як огірок; І військо мав свого чимало, І грошиків теки брязчало, Куди не кинь, був Турн царьком».*

а) Еней;
б) Нагз;
в) Турн;
г) Латин.

6. Визначте персонажа за цитатою: *«Як вийшла бабище стара, Кри горбата, сухая, Зиплісняїла, вся в шрамах; Сіна, рябо, беззубо, ко Рехристиана, простоволоса, І, як в нанисні, вся в жовнах».*

а) Цирцея;
б) Сивілла;
в) Дідона;
г) Юнона.

7. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	Розумна пані і матрона, Трохлива, дуже красивенька, Весела, чарна, самовита, Відповіла – що була вдова	А	Тірн
2	Не в пуху волосінє був жовтий, Товстий, високий, кучерявий, Обпалений, як огурок	Б	Лаєтя
3	Кремз, горбатий, сухий, Замолоджений, всіх в правах; Сіла, риба, бетуба, квас, Розприслана, прокуплений	В	Венера
4	Чоловік, свіжа, як квітонька, І все хотіла панічем Дерідна, росла і красива, Прикуплена, добра, не сонлива, Гарна, кремна, молода	Г	Дідона
		Д	Симіла

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Вінок – герой».

1	Закохалося в Енея, влаштовувала бенкети, ігрища	А	Юнона
2	Перетворювала людей на тварин	Б	Дідона
3	Посилає свою служницю на землю, і та відмовляє жінок спалити човни Енеєвого війська	В	Меркурій
4	Покликає Енея відвідати його в пеклі	Г	Цирцея
		Д	Анхіз

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Подія – елемент сюжету».

1	Подорож Енея з троянцями в пошуках Італії	А	Експозиція
2	Двобій Енея з Турном	Б	Зав'язка
3	Подорож Енея в пекло	В	Розвиток дії
4	Знайомство з Енеєм і троянцями, які нагадують козаків-запорожців	Г	Кульмінація
		Д	Розв'язка

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	В	7	1 - Г; 2 - А; 3 - Д; 4 - Б
2	Б	8	1 - Б; 2 - Г; 3 - А; 4 - Д
3	А	9	1 - Б; 2 - Г; 3 - В; 4 - А
4	Б		
5	В		
6	Б		

СЕНТИМЕНТАЛІЗМ

ДРАМА

Хронологія про твір

«перший твір нової української драматургії»
https://uk.wikipedia.org/wiki/
«соціально-побутова драма, глибоко національні характерами й оригінальною формою, перший твір нової української драматургії, у якому поєдналися ознаки сентименталізму та просвітницького реалізму»
(«Усе для вивчення української літератури»).
https://ukrlibrary.com.ua/catalog/k/kotlyarevsky-ivan/2332

Теорія літератури

Соціально-побутова драма – це п'єса соціально-побутового характеру з гострим конфліктом.

ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ «НАТАЛКА ПОЛТАВКА»

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ

ДИВОВИЖНЕ ДЛЯ НАПИСАННЯ

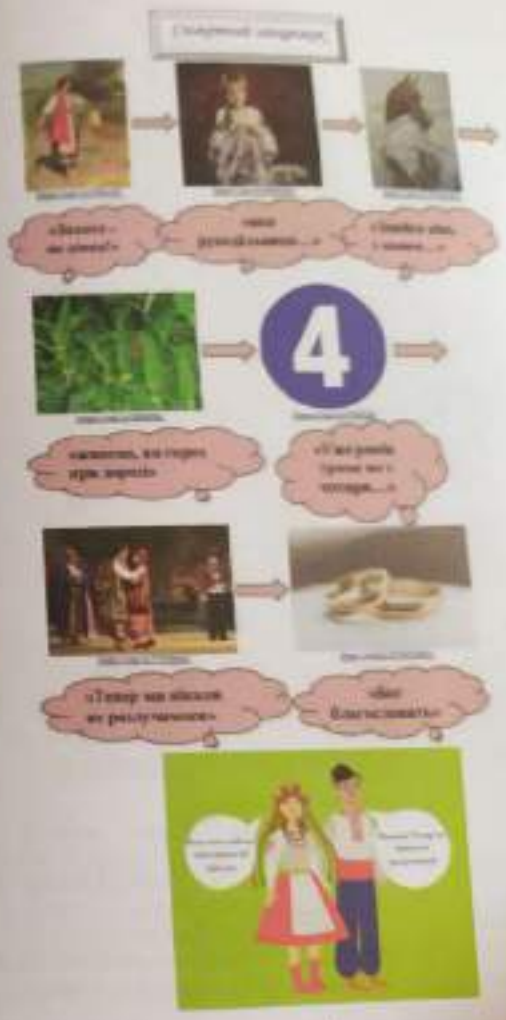

Дійові особи

Наталка Терпилиха	головна героїня, дочка Терпила й Терпилихи, кохана Петра
Горпина Терпилиха	мати Наталки
Петро	коханий Наталки, годованець покійного Терпила, сирота, на 3-4 р. старший за Наталку

Тетервашовський	[illegible]
Макогоненко	[illegible]
Микола	[illegible]
Шелявка	[illegible]
Скоробреха	[illegible]

Тест № 1

1. Як звуть коханого Наталки?

а) Тетервашовський;

б) Петро;

в) Микола;

г) Макогоненко.

2. Як Іван Котляревський визначив жанр твору «Наталка Полтавка»

а) драма;

б) [illegible]
в) [illegible]
г) [illegible]

8. Яке ремесло опановує у творі Івана Котляревського «Наталка Полтавка»?

а) Ткацтво;
б) Виробництво;
в) Доїння;
г) Чоботарство.

9. Яку мету має перша пісня, співана у творі Івана Котляревського «Наталка Полтавка» (у виконанні Наталки)?

а) «Якби-то мамка полтавської і сонцю Полтаву ...»;
б) «Ой мати, мати! Серце не вмре ...»;
в) «Чого ж мала колишутися, чи не хвиля-вітер?»;
г) «Якби вітри, якби буйні, як зерна сиплься ...».

5-Е. Установіть відповідність між персонажами твору та їхніми розповідями.

1) Афанасій;
2) Петро;
3) Возний;
4) Виборний.

а) «Не в состоянії наставить на вид тобі стан любві моєй»;
б) «Стара Терпилиха не жупумась при з тугуду, щоб вон одмалчав»;
в) «Нехай одне буду в горовати і сохнути з печалі» ;
г) «Бог так зробить, що ви обоє нечутлесь, як і щастя на нашій стороні буде».

8. Скільки років Петро був на заробітках?

а) 1;
б) 2;
в) 3;
г) 4.

10. Кому належить фраза «Знайся кінь з конем, а віл з волом»?

а) Терпилисі;
б) Петру;
в) Наталці;
г) Миколі.

11. На скільки років Петро старший за Наталку?

а) на 1-2 рр.;
б) на 2-3 рр.;
в) на 3-4 рр.;
г) на 4-5 рр.

12. Чому Тетервакомовій відмовила віддати Наталку?

а) [illegible];
б) [illegible];
в) був кращий учитель Петра [illegible];
г) [illegible].

Відповіді

1	2	3	4	5-а	5-б	5-в	5-г	11
Б	Г	Б	Г	1-Г, 2-В, 3-А, 4-Б	Г	В	В	Б

Тест № 1

1. Який твір Г. Сковороди використав І. Котляревський у творі «Наталка Полтавка»?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Бурсаки та Шерстень»	
Б	«De libertate»	
В	«Голова і Тулуб»	
Г	«Всякому місту – звичай і права»	

2. Про кого з героїв «Наталки Полтавки» сказано: «...як лисиця, і на всі сторони метається, де не посій, там і уродиться»?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Терпилю	
Б	Виборного Макогоненко	
В	Возного Тетервакоського	
Г	Миколи	

3. У п'єсі «Наталка Полтавка» порушено всі проблеми, ОКРІМ

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	любовного трикутника	
Б	батьків і дітей	
В	соціальної нерівності	
Г	патріотизму	

4. Кому з героїв твору належить настанова: «Где два б'ються – третій мішайсь! І твердо пам'ятовать, що насильно милим не будешь»?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Наталці	
Б	Виборному Макогоненку	
В	Возному Тетервакоському	
Г	Петру	

6. Хто з персонажів твору побував у театрі?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Наталка	
Б Петро	
В Возний Тетеривковський	
Г Микола	

6. Яка роля в п'єсі твору «Наталка Полтавка»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Наталка одружується з розцци	
Б Терпелиха благословляє Наталку й Петра	
В Возний запрошує Петру в "женихи"	
Г Микола клянуться побачення Наталки з Петром	

7. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	«Юрасто знаний і хапун такий, що із рідного батька зчупеть!»	А	Терпило
2	«Нуже знайомитись з женихом. Пов, гуляй і танцюй гроші»	Б	Виборний Макогоненко
3	«Хитрий, як лисиця, і на всі сторони мастриться, де не росій, тим і уродиться»	В	Возний Тетеривковський
4	«Хлопець вирос славний, гарний, добрий, ороворний і робетящий; вже ох Наталки старший був годів три або чотири; і нею виголувались і зріс вкупі»	Г	Микола
		Д	Петро

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Репліка – дійова особа».

1	«Моє багатство сеть моє добре ім'я»	А	Петро
2	«І я в театрі був. На комедії одні виходять, пятворять та й відуть... мені полюбилася наша малоросійська комедія»	Б	Микола
3	«Знаю я добре, як тяжко бути сиротою і не мати містечка, де б голову прихилити»	В	Виборний Макогоненко
4	«Покійний Терпило жив-був, то гривня було до себе якогось сироту Петра за годованця»	Г	Возний Тетеривковський
		Д	Наталка

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Дійова особа – репліка».

1	«Ой (іх) вашаго, на черевиках»	А	Петро
2	«Всякому городу нрав і правов»	Б	Микола
3	«Вивуть ветри, вивуть бурьяни»	В	Виборний Макогоненко
4	«І нам, тяміо по доброю»	Г	Возний Тетеривковський
		Д	Наталка

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Г	7	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Д
2	Б	8	1 - Д	2 - А	3 - В	4 - Б
3	Г	9	1 - В	2 - Г	3 - Д	4 - Б
4	В					
5	Б					
6	Б					

Релевантні та пізнавальні інформаційні про справжні оповіді

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

«Великий Кобзар», «соловей українського духу», «батько української нації», «пророк України»

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

РОМАНТИЗМ
ЛІРО-ЕПОС

Критики про твір

«Трагедія Катерини в тому, що вона, дівчина-селянка, покохала представника вищого класу, офіцера. Іншій біс – це конфлікт Катерини із середовищем, до якого вона належить: батьки вигонять її з дому покритку, бо вона порушила норми народно-християнської моралі, які освячували шлюб, засуджували вешлюбні стосунки» (*«Бібліотека української літератури»*).

http://ukrclassic.com.ua/katalog/ru/shevchenko-taras/3141-kritika-kartita/

Твори літератури

Сімейно-побутова поема – ліро-епічний твір, у якому порушуються соціальні проблеми, висвітлюється життя, побут народу.

Ключові слова

Чорно-брови	Москаль	Засватає Тригін	Сідечко	Дуре, пташенято!	Сонцеуб-стає	Шмась

Інформаційна карта

«Кохайтеся, чорнобриві, Та не з москалями» → Кохання Катрі з офіцером → Від'їзд москаля до Туреччини → Вагітність Катерини → Народження позашлюбного сина → Вигнання батьками дочки з дому → Катерина бере на взаїмку пів рідних жменьку землі під вишнею → Бідність, безпритульність, поневіряння на чужині → Зустріч із москалем Іваном (узимку) → «Дура, отвяжися! Возьмите прочь безумную!» (Іван)→ «Покинь мене, забудь

мене, та не мовай сини» (Катерину) → Учора москаля від батьківської відповідальності → Катря залишає сина на зорені → Самогубство героїні (утопилася в ставку) → Іванко стає помощником старого кобзаря → Зустріч Івана з батьком → «А сам глянув ... одвернувся ... Пьяница, прелюбодей ...»

Пізнавальна

Катерина	головна героїня, покохала в москаля
Батько Катерини	вигнав дочку з дому
Іван	коханий Катерини
Іванко	син Катерини та Івана
Москалі	товариші Івана
Пані	дружина Івана
Кобзар	врятував від смерті Івана

Шкільний

Тест № 1

1. ***Кому Тарас Шевченко присвятив твір «Катерина»?***

а) Василю Григоровичу;

б) Василю Жуковському;

в) Якову де Бальмену.

2. ***Який жанр твору Т. Шевченка «Катерина»?***

а) історико-героїчна поема;

б) поема-послання;

в) сатирична поема;

г) соціально-побутова поема.

3. ***До якого періоду творчості Т. Шевченка належить «Катерина»?***

а) рання творчість (1837-1843);

б) період трьох літ (1843-1847);

в) період заслання (1847-1857);

г) останні роки життя (1857-1861).

4. ***Чому Катерина покінчила життя самогубством?***

а) померла матінка;

б) кохаючий зрадив – не прийняв її дитину;

в) кохаючий покрив матінку;

г) померли батьки.

5. ***Хто стояв Іваськ?***

а) наймитом;

б) виконувачем сільського кобзаря;

в) кліборобом;

г) найманцем.

6. ***Визначте персонажа за цитатою: «Тонка, прекрасний, / Тонкі мої карі очі, / Чорні бровенята».***

а) батько Катерини;

б) кобзар;

в) батько Івася;

г) Івась.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	Г	А	Б	Б	В

Тест № 2

7. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	«Не зертався, дитя моє, / З дасмного краю... / А хто ж мене головонька / Без тебе схова?»	А	Батько Катерини
2	«Нехай Бог пробачить / Та добрі люди, / Для себе мені легше буде»	Б	Москаль
3	«Дала, кажуть, бровенята, та не зала доли»	В	Катерина
4	«Возьміть проч бузурмую...»	Г	Мати Катерини
		Д	Івась

Ваша відповідь

Ваша відповідь	1	2	3

8. Установіть відповідності «Подія – елемент сюжету».

1	Катерина за наказом батьків іде з рідної домівки	А	Експозиція
2	Зустріч героїні з москалем; її самогубство	Б	Зав'язка
3	Пролог-звернення поета до дівчат із застереженням не кохатися з	В	Розвиток дії

	несхвалення, вчинок і розлучення Катерини з офіцером		
4	Долю Твою б'ю стрепе, Долю молодечою тютрю з обтяжую	Г	Кульмінація
		Д	Розв'язка

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	Де ти в світі шатаєшся З малим сиротою? Хто спитає, привітає Без милого в світі?	А	Метафора
2	А вечо, як вигляжаю, Нічого не знає; Маленькими ручицями Пазули шукає	Б	Риторичне звертання
3	Ах *гульк* – нема вчала. Свище полем хмарнока, Іде Катря, шкандибає; Дивиться – щось мри...	В	Риторичне запитання
4	Усе!... нема!... Сина, сина Батько одурався! Боже ти мій!... Дитя моє!	Г	Порівняння
		Д	Епітет

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	Б	7	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б
2	Г	8	1 - Б	2 - Г	3 - А	4 - Д
3	А	9	1 - В	2 - Г	3 - А	4 - Б
4	Б					
5	Б					
6	В					

ЕПОС
ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША

Перифрази

«автор першого українськомовного історичного роману»,
«первородник праз в українському письменстві»

Разом із Тарасом Шевченком заклали фундамент української літератури. Їм надяна – українська мова: твори Кобзаря, Шекспіра, Гете	Роман у віді з другими Олександром Кониським (опублікований Тадеєм Лопатинським) [illegible] Тарас Шевченко був у нас на вечері Кониських	Автор першої українськомовної Кобзаря й романтики	Опублікував Кобзаря [illegible] дружньо вивчати українську мову [illegible] Тарас Шевченко	Перший оригінальний роман українською мовою автора Пантелеймона Куліша [illegible]

Хроніка про твір

«...виконав завдання, яке за цих пір не посмів поставити перед собою ніхто з українців, а саме: написати рідною мовою історичний роман» (**Пантелеймон Куліш**).

«...роман, <...> виявився, що український народ має свою давню історію, велику культуру» (**Богдан Стебницький**).

Лінеатор твору

ІСТОРИЧНА ОСНОВА

[illegible]

ЖАНРОВИЙ ВІД ІСТОРИЧНИХ ФАКТІВ

[illegible]

ДЖЕРЕЛА РОМАНУ

[illegible]

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРУ

[illegible]

ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ

«ЧОРНА РАДА»

АН-ХРОНІКА

НАЙКРАЩА ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ У НАШІЙ ЛІТЕРАТУРІ І. ФРАНКО

Шкала літератури

Роман — великий епічний жанр, в основі якого — зображення приватного життя людини в нерозривному зв'язку із суспільним життям.

Сюжет розгалуженість фабульних ліній, детальне розкриття життєвих доль багатьох героїв протягом тривалого періоду, герої зображуються в суспільних взаємовідносинах, побуті, звичаях та побутах, розкриття психології героїв, синтез монологу, діалогу, полілогу.

Історичний роман — роман, побудований на історичному сюжеті, відтворює в художній формі певний період історії.

Фільмографія

Яким Сомко	можний гетьман Лівобережжя, переяславський полковник
Павло Тетеря	правобережний гетьман
Василь Золотаренко	нежинський полковник
Іван Брюховецький	гетьман Запорозької Січі
Кирило Тур	запорозький козак, характерник, колись урятував життя Шрамові, полюбився з Лесю, вихрав її
Шрам (Чепурний)	полковник, син гармонського попа, навчався на попа, але став козаком, пароль козаків Богдана Хмельницького в минулому, чав жінку - бранку-турчанку
Петро Шраменко	син Шрама
Михайло Черевань	батько Лесі, заможний чоловік, колишній хто власник хутора
Мелянія	дружина Черевана
Леся	дочка Черевана та Мелянії
Гвинтовка	пуран Черевана, полюбився освуєв
Божий чоловік	розповідає про недоліки між козаками гетьманцями
Тарас Сурмач	побратим Шрама

Фальшдрюку

«Чи молиться, чи божу службу служить, – одно в його на думці: що ось погибне Україна на сього жидрта отчиного»	«Темний він був за очі, а ходив без прикащерк, у потертій свитині і без чобіт, а грошей носив повні кишені. Що ж він робив в тими грошми? Викупляв невольників із пекла»	«У місто – вдяк, – одна дорога по всному світу»
Шрам	**Божий чоловік**	**Божий чоловік**
Дни мої! Наступає страшна година: перекроєть, мабуть, вас господь гнів оцим дамечем. Треба нам тепер такого полковника, щоб знав, де нова,	«Три годи, як три лиш, прочумчись я в прекрасній земли, на турецькій галери, на тих безбожних галерах, не думав уже	«... боїть, наверстаєть і не хоче такому предк[illegible] покаяннєм»

в до числа. Поступив в православний християнство з батьком Хмельницьким, поклоняє мене, дочка, на й тепер, коли буде на те моєї волі».	вітчиним свекорушкою в Корсунь. А то висловив за мене-то: мовляв: черниця, от в такою мою чрезмірною вередливістю, прим'ятуя неприємную мовку».	
Шрам	**Невольник**	**Сонко**
«Ганно! Був молодий собі козак, чумацький, як до війни, другий по панові і по самій порозі, сказать би, ніс, в по шляхових яка рахмо, що пустилася за Ненсою і по дешевих затишках на жиду – старий оговорюнка».	«...Був тяжко-тривожний на й молодий пан в початка, що наклепилось на дедалегодтно війну з ляхами».	«...Був собі дядько такий незгрний, мов зараз сказав з вежко внутрішній, замкнений, похмурий...».
Шрам	**Черевань**	**Вихід Невольник**
«Був він син полковника війна, по прізвищу Чепурного, учився в Київській братській школі, і вже завбачно був за попа. Як ми пізнавали вчинки з гетьманом Остряницею, то і він устрів до козацької війська, бо гарячий був чоловік...».	«Сидів він замовчаючи серед дикого степу на Ненсі, кожним собі та жовку брюнку-гуркою; проповідував він слово правди божої рибалкам і чабанам запорозьким: любучи вже на лоні й на моєї з жовтями; видав не раз і не дві смерть перед очима...».	«Вже тоді й після Хмельницького не раз гомонив старий ... пейзоні, дані, попьлаючись, що вже не служить сила, вложив і себе полковництво, настрагтъ у згоді до й зачав служити богові».
Шрам	**Шрам**	**Шрам**
«А ... вместе сами, повдиться ...дядько, бо старий Хмель держав уперше його сестру Ганну: так він і не хлюбив, що чура орудує небожем».	«...пейсов, ... і можем коло свого ліжка. Да ето й гадали його військовою радою і присудили усікнути голову. Воно й же й сталось так, панове, да ...надумав ...гірну кару: звели посадити перед на сливи: да й провести по всьому Гадячу».	«маючи в себе до усіх полів гетьманських ключі, підчистив щиро срібло, скілько його так остались, да й мовив на Запорожжі».
Сонко – Юрась	**Сонко – Іванець**	**Іванець**
«Україну розодрали надвоє: одну часть, через недоляшка Татарні, незабаром возьмуть у свої лапи ляхи, а друга сама не собі перевернеться хат лиє на шию.	«Ой так, багаті, що штука! І ж сіх такого дива не снилось нікому!».	– Запорожці так собі його вгадали, що кожен разу, да й бух ... кошевим. – ...! – як скрикнули всі у одно слово. – Ні вже його тепер ніхто не зове..., – додав божий чоловік, – тепер уже він Іван Мартинович Брюховецький.
Шрам	**Черевань**	**Іванець**
...ами, багате, в світлицю;	«Добрий козак; по батькови	«Швиденько ви добуваєте

такий вояк тут собі поривнула, мовляв він коло нас, і нам, мовляв, чинив та свойлає.	вояк. Сонко мовив: «Був домовлений – ми вже мовлений – й вийшов, й вели його на смерть, і – вирк свого смертю».	«Ми ж на свою такий бо ні вирвав кайдани, що вилетів стовп, мовляв мов від гарматно».
Черевань	**Божий чоловік про Петра**	**Черевань про Шрама**
«І вже йому тоді здалось, що не для нього Москві і на світі жити, а на Дуні тоді вже туго, тим гетьман, що й сонцем не можна».	«Дивно мов розмова у тому поматі: що ж в мене колись, приємнем рад мені тоє дивне диво. Тоді дивилось на мене світову, дорожнім до серцевя, дорогі гарячі; тільки ж мого так не обіцяючи б, як той гетьман, так мені сонце».	«Дорожній від усі помаранчі був його гостинник; і прийшов вже на тяжкість і тяжкість був високий гетьман, тяжкість очей – ніж, на себе – слова на мовлення – мовив. Сурмачівнося на рю вирвачень колись».
Петро Шраменко	**Мелашка Черевашка**	**Мелашка Черевашка**
«...був він: уроди, молодости і красоти: дивного сяйнуть у лицевках; був високий, огрядний собі чин, кругловидий, русявий; сталева в кумерах, як у золотому вінку, усі вони, мисто, як хорт».	«У нас головний Тетера тягнуться з ляхами за християнські душі, у нас досить гетьманом залишаєм за булаву, а що Україна ренгарна молоде, про то усім байдуже!».	«І ой, боже, – додав ..., – той «бедна Ірина Дмитрівна! приєднаємо на нашу Бурмиї!».
Сонко	**Шрам за Сонка**	**Сонко**
«Сьогодні народився у мене такий лицар, що як земля затрусилась. Дай мені! бог сина, такого ж як і я, Тараса. Коли наші гетьмани по одпускать, то й він со-батьківська трубачами козакам на приступу, та й тепер уже трубить на всю хату».	«Роман зелить вищо приємнішим б то за мною за порогом та кулею. Тепер в нас не той, тільки ж вихай прог вельмо нею дуду, хоча я хоту застаться з таким пасмуним приємелем. Пожалу я тобі, що я по Заробиці, іду з тобою за Дніпро так, як от сиджу на коні, – з жовтою, з зачаєю Іваном Невольником...».	«Пива ворона, звалили на слиз, зна спокійтай дожа, гуля чурала, подивимось нехай ж'ору, сиділи їх рю, як кислая трава; уся дим, уяка полмерчуваит, як на жупан гляєсала; ой, так і гриєть, а чорні, грузі; бром ляєтеть подвоїка від тим очима, і – ярі Бог: ваш – сяйнє ра: ідається, сумнеться; гляєсо сурує: «горгеж довгаю уоя тяє...».
Тарас Сурмач	**Черевань**	**Керван Тур**
«Нехай я буду цвіт грязі, а ко лицар, коли я думаю, що є на світовне диво!».	«Дивно ми, – кажу, – не бачилось за військовими чварами, да ось немов тоскоть нас гляєся заяєя дівчин».	«Хоть він був і значний вояк, да не против гетьмана, хоть він був мою тродовий, да не против Сонка».

Кирило Тур	Сонце за Лесі	Петро Шрамченко
«Дитино, – кажу, – нехай [illegible] нам [illegible] ніколи [illegible] Шрамченко [illegible] в нас було [illegible]».	«Я радий. Лесю та свого Петра, не знаєте про вас [illegible]. А четвер лучче в свого сина одним у [illegible] ніж би стояв тобі з Не на [illegible]! Нехай Пануть [illegible] вас, бог, а мо [illegible] [illegible]. Сьогодні [illegible], кажуть, багато по всьому світу».	«Не [illegible], Леся, [illegible] у мене не жінка [illegible] то [illegible] [illegible] [illegible]

«Начинаєся вас сторонних поклонник! Не бійтесь ви в нас кидаєте губи, як ті запорожці, що вст в їх рівно. Порожнєсмо ми вас так, що й не заплачете».	«Шановні і високоповажні [illegible] ми вже й не і довжність вашу, що стоїмось тоді кожен. У набір в Січ дбо в [illegible] свій свою свиту – не хто, не у [illegible]».	«Хто, що вміє [illegible] великого колиска, в другу, що з [illegible], і прийшла вона [illegible] й [illegible]».
Військовий писар	**Сонко**	**Дружина Гвинтовки**
«... Ще давно вже чортова дружа мерщаєм, так Вовку чекер чи гурок, ти православний – уже одружаєш».	«...стоїш у голубому вуглиці перед своїм запорожця. Тут уже ми був не той, що в Романовському Куті: молодим горан, по-летаннєньки, і тільки вскочиш, уміщюсь у [illegible]».	«І серцем, пишним і розумом вмілий [illegible]! До ви кого ти [illegible], коли й не [illegible] ждав! Довго [illegible] вже [illegible] від тебе вірні [illegible]!... Пе [illegible] [illegible] ступаєш ти на свого ворога... Жаль мені тебе, [illegible] [illegible], [illegible] й [illegible] мені [illegible]».
Черевань про Бриковецького	**Бриковецький**	**Петро про Бриковецького**

Тест

1. Як звали наказного гетьмана Лівобережжя, перекладського полковника?

а) Сомко;
б) Брюховецький;
в) Золотаренко;
г) Шрамченко.

2. Як звали наказного гетьмана Правобережжя?

а) Сомко;
б) Брюховецький;
в) Золотаренко;
г) Тетеря.

3. Як звали сина старого Шрама?

а) Яків;
б) Кирило;
в) Іван;
г) Петро.

4. Як звали батька Лесі?

а) Гнилотовка;
б) Михайло Черемань;
в) Тарас Сурмач;
г) Шрам (Чепурний).

5. Як звали побратима Шрама?

а) Гнилотовка;
б) Михайло Черемань;
в) Тарас Сурмач;
г) Шрам (Чепурний).

6. Як звали дружину Черемані?

а) Леся;
б) Мотрона;
в) Марина;
г) Ярослава.

7. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	«Тяжкий покупив обідка берега Дніпрові, щоб обеліск приклонитись подвигу булавці!»	А	Іван Шрам
2	«Нехай лучче поляжу я тайбо у ці хуці, аби за добре діло, за щастя України, що ось розцвіла надвоє»	Б	Іван Брюховецький
3	«Хіба ні шабоі можна було здогадатися, що мене ждуть мерзкості»	В	Яким Сомко
4	«Він добрий був син і щирий козак, лучче йому з нудьги загинуть, ніж цвигтця мавки зреотворчити в нашу свою славу гратцю звалятти»	Г	Кирило Тур
		Д	Петро Шрамченко

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Характеристика – персонаж».

1	Полковник і шляхтець, справжнє прізвище Чепурний, має жінку-турчанку	А	Чорнолір
2	Побратим Кирила Тура	Б	Путяч
3	Ключник на хуторі Хмарнім, його з неволі викупив Божий чоловік	В	Магей Гнилотовка
4	«Сивий дід», охоронець запорозьких традицій	Г	Іван Шрам
		Д	Василь Невольник

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	«Лучче мені проміняти шаблю на веретено, аніж нашасти вдвох на одного»	А	Михайло Черемань
2	«А що нам, бедте, до Вераїни? Хіба нам нічого їсти або пити, або ці в чому	Б	Леся

	кружки пучками?»		
3	«Чи встомрить, чи рукою зоведе, чи відомо нам – чи розумому на дуги мов спитчо дістуть»	В	Якщо Стоцко
4	«Був високий, огрядний собі пан, круглоокий, русявий, голова в кучерях, як у молодому жінку; очі ясні, веселі, як зорі; і вже чи ступить, чи заговорить, то справді по-гетьманськи...»	І Д	Корнею Тур Іван Кропивницький

Ваші відповіді:	1	2	3	4

Відповіді

1	А	7	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Д
2	Г	8	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б
3	Г	9	1 - Г	2 - А	3 - Б	4 - В
4	Б					
5	В					
6	Б					

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Вправа «Порівняй!»

«Енеїда» Івана Котляревського

1. **Яскравий колорит звичаїв, обрядів – усе це дає відстава вивчити твори _____ Визначте їхні назви та жанри.**

Сини й невістка Матери надто часто порушували четверту заповідь Божу: не поважали й не шанували батьків. А народна мораль ґрунтувалася в основному на заповідях Божих. У селі шанували злодіїв, п'яниць, окритох, ледарів, хвальків, безбожників. Тут ніколи нікому нього не забували.	Від богів до тровнців – усі одягнені в український одяг: Юнона «взяла шнурівку і спідницю», «сковала під кабалку кичку», на Венері «очіпок грезетовий і кунтуш».

2. **Що є спільним між цими героями?**

Карпо Кайдаш	Чіпка Варениченко

3. **Укажіть, у чому різниця між цими героями. Назвіть автора кожного з цих творів.**

Всякому городу нрав і норови Всяка мисть свій ум голова. Всякого прикоті мощть за ніс.	(2) Всякому мастер – звичай і праця. Всяка чужина свій уз сорока. Всякому серце – любов і тепло. Всякий гарно свій сад вимайстро.

4. **Порівняйте уривки. Укажіть автора та назви творів, прикладіть яскравих негативних героїв – скупих, обрахунків, забарників, що постійно вживаються на мовну лексику.**

«Юрка за запятий і капун такий, що із рідного батька злупить».	«Нарешті: ти вітрів, чи пригрів, і грошики дай! Жени – не тужи! Бог нині, що скоро чи пізно, чи пізно, – платить».

5. **До якого жанру належать усі твори? Укажіть, який із них належить І. Котляревському і його назву.**

Ева, оставшись на господі, Збрав всіх вітрів до двора. Вела поганій бути погоді... Якраз на мори і гора!	Нарозе мій, шмуглявий, робітний, Моя паралітка тай на розпорожу, Людським прикрастям, тебе струшим, вередий!
Полюбила молодого, В сидочок ходила. Поки себе, свою любо Там завалостила.	

Відповіді

1. Справжня народознавча енциклопедія – так критики характеризують обидва твори: повість «Кайдашева сім'я» та поему «Енеїда».

2. Люди вибирали Карпа десятьом, вважали, що «буде добрий господар». Обрали люди Чіпку до громади, бо добрий та справедливий він був, а і прагнув служити правдою людям.

3. 1. Котляревський використав знані окремі тексти, елементи першоджерела І. Сковороди й написав нову поему «Всякому городу нрав і звичаї» для п'єси «Наталка Полтавка».

4. Возний Тетерваковський із драми І. Котляревського «Наталка Полтавка». Тримадлся із комедії Івана Карпенка-Карого «Мартин Боруля».

5. Поема. Перший твір «Енеїда».

«Наталка Полтавка» Івана Котляревського

1. Уважіть, якими за розміром віршами є твори, наведені нижче.

«Наталка Полтавка»	«Мова Мандрівки»
«Пісня кобзаря»	«Мартин Боруля»

2. Назвіть автора кожного уривку. Укажіть, чим відрізняються між собою ці твори.

Якщо сотвори і нужа, що перший з полемарТа Троянський, Долею гнаний нещадно, на берег сутнів Лавинійський, Гори він досить шляхи, сухопутями й морем плуваючи, З волі безсмертних богів з великої серцем Юнони...	Ішов був парубок молодий Гуляючись хоть куди колись, Удавсь за воєс кіс проворний, Знаючий он всіх бурлак

3. Визначте рід літератури всіх творів. Укажіть, який із них належить І. Котляревському, зазначте його назву.

От коник ніг не знал в любові, Не спускал возжиця в кров; Как ждуть предтечи Наталки вид жений, Как райский арна, душистий, прекрасний	Синьйоре, відповім за все... Благаю, Скажіть лише, чи згоду ви дали (Виходить, аби такі, щоб чарівна Дочка єдина вина подалась Співаючи глухої вивком звідси, Без озвернов, з чотирьом-найманцем, Щоб мавру вивутись з обійм хтіві...

Ти про Джульєтту мовила? Що з нею? / Чи я не став для неї душогубом, / первоцвіт щастя нашого зганьбивши /шляхе не її ж твоє і кроє'ю? Та де ж вона? І як вона? Й що каже / дружина тайна про наш тайний шлюб?

4. Назвіть уривок, у якому згадується головна героїня драми «Наталка Полтавка». Як автор визначає жанр свого твору?

«Висока, прямесенька, як стрілочка, чорнесенька, очиці — як терешні ягідки, брівоньки — як на шнурочку, личкоми черешня, як панська рожа, що у салу цвіте, носочок так собі прямесенький, з горбочком, а губоньки — як цвіточки розцвітають, і меж ними зубоньки — неначе	«Низенька, чорнява, цвітчана польовими квітками, вона й трохи не схожа була на селянок, часто залечених сонцем, високих, імла дуже неповоротких дівчат. Маленька, кругленька, швидка й жвава, одягнена в зелене убрання, між високим зеленим житом, — вона

мовчиння, як вона, як начебто [illegible]	[illegible] Парубок [illegible]
«Вчора — не диво! Нагроди бог _____ [illegible] Крім того, що красна, [illegible] мотрив і для всього дня [illegible] [illegible] у неї [illegible] [illegible] [illegible]

2. Укажіть, чим відрізняється мій гобелен зі гриллю.

Тільки Ви Шевченкою Маленка Й сильно-небутньо полетіла! Тільки Ви вона дівчинка сина Де квіти нарвіть, до малой Біле поле. Вона Катерина І чоловіком, прятується до грудей. *Л. Костенко*	Стоїть, Кдря серце тоне, Дали сльоти волю: Уткнулася, заверещала, Де-де полізла: Ще й кричала Катерина, Та сон більш нічне. *Т. Шевченко*

3. Який елемент композиційної техніки використала автори в вичезначених уривках?

Колайтеся ж, чорнобриві, Та не з москалями, Бо москаль – чужі люде, Знущається вони. *Т. Шевченко*	Народ мій, знущений, розбитий, Моя нарештіє той на розпорядку Людським прекрасним, небо кружем, вертий! *І. Франко*
Сдвинеться! будете люди, Бо лиходьмы буде. Розпуститься незабаром Заковані люде. *Т. Шевченко*	

4. Уставіть на місці пропуску назву річок, яка згадується в цих творах.

Може, вбитий чорнобривий Та такоюю _____. А може – вже в Московщині Другую кохає! *«Катерина» Т. Шевченко*	Де мятінка плаче, Там _____ розлився, Де плаче сестриця, Там сльоз крниця. *«Ой летіли стріли»*
І хто їй розкаже, і хто те знає, Де милий ночує: чи в темному гаю, Чи в бистрім _____ коня напуває, Чи, може, з другою, другую кохає. *«Причинна» Т. Шевченка*	

5. Укажіть художній засіб, яскраво виражений у всіх наведених рядках.

Батько, мати – чужі люде, Тяжко з ними жити! *«Катерина» Т. Шевченка*	Моя любов чолом сягала неба, а Гриць ходив ногами по землі. *«Маруся Чурай» Л. Костенко*
Всі голоси прирвали, всі види й різновиди,	

Від тонко нарвіть – Не нашу полиця *Л. Костенко*

6. Назвіть сюжети вільні, згадані в пісні «Катерина», які відповідають образам пелених вище світин (виконайте нечітко).

Відповіді

1. Перед нами постає образ дівчини Катерини, яка щасливе залишила москаля, з основні двох принципів твора – фольклорний мотив. Тема перегукується для української дівчини, обманутої москалем.

2. Тема поеми Т. Шевченка «Катерина» – трагічна доля жінки-покритки в дитини-безбатьченка в умовах тогочасного суспільства. У поезії Л. Костенко «Катерина» перед нами постає вже не письменниця «Шевченкова Мадонна», а «біла Катерина» в пропіл свого світосяйя, бо через українських Мадонн продовжується життя нації.

3. Звернення до уявного читача.

4. Дунай.

5. Анафора.

6. 1) В поход затрубили.
Полон москаль в Туреччину:
Катрусю накрили.
2) Вийшла з села – серце моє:
Назад подивилась,
Покивала головою
Та й щоскочила.
3) - Дура, отвяжися!
Возьмите прочь безумную!
- Боже мій! Іване!
І ти мене покидаєш!
А ти ж зрікеться!
4) Пізнав батько свого сина,
Та не хоче взяти,
Питя пані, як зоветься?
«Іваськ», – «Какой милый!»

«Чорна рада» Пантелеймона Куліша

Уважіть, що є спільним для обох творів.

Вечори й тяжко згадувать мои тебе, старий наш дім, Київ! Бо й велике слово не раз тебе сказа, і великі сльозоньки не тебе з очей боком збиралась... Скілько-то князи, лицарства і гетьмани добули, воюючи за тебе, слави, літько то ж твоїх уславих, на тих спросвітських «готах», на валах і нерозмитих цвинтарях пролито кровi християнськи! *П. Куліш*	Помолоди, сину! Дмитро на нас розгорнься Плаче Україна. І я плачу, а тим часом Пишним рядом Виступають отамани, Сотники і панки І гетьмани, всі в золоті У мою хатину Прийшли, сіли коло мене І про Україну Розмовляють, розпитують, Як Січ будувала. *Т. Шевченко*

2. У чому схожість жанрової специфіки цих творів?

«Чорна рада» П. Куліша	«Повість минулих літ» Нестора Літописця
«Історія Русів»	

3. Послідовність розгортання подій твору «Чорна рада» правильно в рядку...

Шрам із сином на хуторі Хмарище – двобій Петра Шраменка й Кирила Тура – вибори гетьмана в Ніжині – Кирило Тур прагне визволити Сонка.	Шрам із сином на хуторі Хмарище – Кирило Тур прагне визволити Сонка – двобій Петра Шраменка й Кирила Тура – вибори гетьмана в Ніжині.
Шрам із сином на хуторі Хмарище – двобій Петра Шраменка й Кирила Тура – Кирило Тур прагне визволити Сонка – вибори гетьмана в Ніжині.	

4. У кожному творі герої йдуть на прощу до Києва. Напишіть, з якою метою вони це роблять.

«Чорна рада» П. Куліша	«Кайдашева сім'я» І. Нечуя-Левицького
«Маруся Чурай» Л. Костенко	

5. Порівняйте дві цитати, уважіть якою художніх творів, героїв. Яким прислів'ям можна описати життєву філософію, спільну для перемиваїв обох творів?

«Був тяжко пригноблений, за й женське ми із юнацтва, що збігалось із всестрашною війною з ляхами... заскочив собі нетільленного скарбу, та після війни й сам хутори коло Києва».	«Кучерявий Пугач, батько мій, Гриценко, через тяжке горе, нещастя, очевидно, дійшов на закінчення, на бачив порятунка, й на тому дійшов хутора».

6. За головною кольоровою ознакою-ознакою у творі П. Куліша «Чорна рада» слугує...

Образ дороги	Образ Божого чоловіка
Образ булави	Образ Ів. Хмельницького

Відповіді

1. Роман «Чорна рада» П. Куліша – має спільні ознаки з поемою «Гайдамаки» Т. Шевченка: 1) в обидвох творах є дві сюжетні лінії, ті вони – історична, а друга – любовна; 2) порушена тема – осмислення історичного минулого України.

2. П. Куліш визначив жанрову специфіку роману як хроніку, увиразнив тим самим на спорідненість свого твору з літописами.

3. Шрам із сином на хуторі Хмарище – двобій Петра Шраменка й Кирила Тура – вибори гетьмана в Ніжині – Кирило Тур прагне визволити Сонка.

4. За православною звичаєм перед заручинами дітей, чинили дім по-християнськи: батьки їхали до Києва сім'ю на прощу до якого монастиря за молилась богу...»

5. Михайло Черемнь із «Чорної ради» П. Куліша, Гринько Чупруненко «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Іванка Біленка «Моя хата скраю, я нічого не знаю».

6. Образ зорі.

Поетичне прочитання

Я – квітку і від зоряного життя!
Усіх – мій найкращий друг і порадник
Бо лише жаркими фарб у мої будних життя.
Я зірка в полі! Обов'язок, долю у своїй мені!
Чи нагороди в серебряних на масовані вимоги, що
час від часу пустоцвітньо на життєвому шляху.
Шляхи розмиваю свої сідниці, долю
нікчемність, слабкість духу, лінь.
Життєва мета надовго мене на полотнині
храбрість дійсності, формує активну життєву
позицію. Я зірка у своїм шляху треба
тому обов'язкові досягну успіх!!!

Варіант «Знайди зайве» (оригінальні завдання)

Завдання: визначити зайве слово / словосполучення / речення

Творчість І. Котляревського

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Установіть характеристики героїв Наталки, виконані в рядках:

А. «...Жінка хоче не тим, що сама, а щоб слушна, ласкава, ... і щоб чоловік, ...»	Б. «Ви ... Мазепа ...»	В. «Ви ... Мазепа ...»
Г. «Ви ... і ...»	Д. «Ви ... ...»	Е. «Ви ... ...»

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

9. Прочитайте фрагмент тексту, оберіть варіант, за правильним вимкнені пропущені слова.

Мистецтвознавці з того «Наталка Полтавка» вважали в тому, що образ головної героїні — співачки-красуні Наталки — _____ тип і образу. В поемах Й ви тоді малюнок українок, фактично особливий вид характеру. Наталка українка найкращим рисам української жінки, вона відтворює _____, дорогою за свою _____.

А. Національний, ...; ...	Б. Сільськи-Ніжна, ...; ...	В. Народна, ...; ...
Г. Дочка України, ...; ...	Д. Національна, ...; ...	Е. Національна, ...; ...

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

10. Оберіть любі твердження щодо драми «Наталка Полтавка».

А. Автор вважав простір ...; ...	Б. Наталка мобілізує ...; ...	В. Петро відмовився ...; ...
Г. Тема твору ...; ...	Д. Цей твір ...; ...	Е. Терпелиха ...; ...

А	Б	В	Г	Д	Е

Усі інші завдання та відповіді «Знайди зайве» з теми «Творчість І. Котляревського» знаходяться за цим QR-кодом

«Катерина» Тараса Шевченка

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Про що не розповідає поема «Катерина» Тараса Шевченка, оберіть зайве?

А. Про ...	Б. Про ...	В. Про ...
Г. Про ...	Д. Про ...	Е. Про ...

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

8. Установіть уривки з поеми «Катерина», у яких використано епітети.

А. На кудрявій Катерині — Сливовий вінок.	Б. Катерина, серце моє, Невмиваю сльозами.	В. Кричить серце, плаче, обгорає, Прощаю серце.
Г. Вийшла сонце — серце тобі.	Д. Тихо сонце, Тихо Катерина, На сонце прощається, На долину дивиться.	Е. Тихо тихо чорнобрива, Не кричи, не гукнеш, А другому віддамся, Ти, як знаєш.

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

9. Прочитайте фрагмент тексту, оберіть варіант, за правильним вимкнені пропущені слова.

Поема «Катерина» пронизана _____ до людей. _____ Дитина не має вини батька, тому називається його _____, мені нічого сказати. Дорогою, яка ведеться _____, у вашу називається лист. Піклатися про дитину, що її свою називається ...

А. Гуманізм; про вину; ...; ...	Б. Вина; ...; ...	В. Щирі; ...; ...
Г. Вина; ...; ...	Д. Вина; ...; ...	Е. Гуманізм; ...; ...

А	Б	В	Г	Д	Е

Усі інші завдання та відповіді «Знайди зайве» з теми «Т. Шевченко. «Катерина»» знаходяться за цим QR-кодом

«Чорна рада» Михайла Куліша

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

А. Установіть [illegible] «Чорна рада».

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. «Ніби не вийшло чинити з мертвими, що мені вміло не просто, вийти не гарно, не [illegible]».
Г. «Гордий, [illegible] і [illegible]».	Д. [illegible]	Е. «Хто чи [illegible] [illegible] [illegible]

РЕАЛІЗМ

РОМАНТИЗМ	РЕАЛІЗМ
➢ ірраціоналізм; ➢ фрейдизм; ➢ зображення внутрішнього; ➢ виявлення волі; ➢ міфологізація; ➢ єдність особистості й суспільства; ➢ зображення героїчних особистостей; ➢ домінування ліричних жанрів; ➢ поетичне мовлення	➢ раціоналізм; ➢ реальність; ➢ зображення теперішнього; ➢ виявлення часу; ➢ демифологізація; ➢ соціальна природа сутностей; ➢ зображення маленької особистості; ➢ домінування прозових жанрів; ➢ розмовно-побутове мовлення

ЛІРИКА

ТАРАС ШЕВЧЕНКО «Заповіт»

ІСТОРІЯ НАПИСАННЯ

«Цей вірш – своєрідний гімн національної боротьби українського народу – чи і має значний вплив на українську культуру» Бібліотека української літератури: https://www.slovnyk.ua/

Могила	Україно	Дніпро	Бог	Помолюйте та заспівайте!	Вели нарешті!	Не забудьте поминути

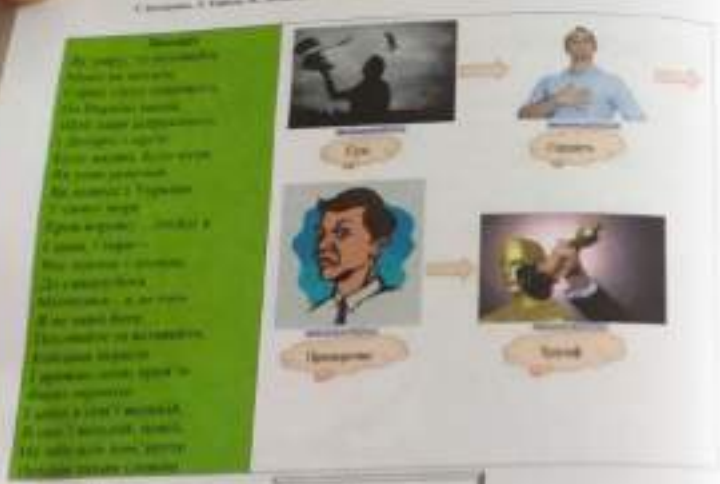

Домашнє

- «Як умру, то поховайте / Мене на могилі, / Серед степу широкого, / На Україні милій».
- «Вже покину і полину / До самого Бога / Молитися... а до того / Я не знаю Бога».
- «Поховайте та вставайте, / Кайдани порвіте / І кровю своєю кров'ю / Волю окропіте».
- «І мене в сім'ї великій, / В сім'ї вольній, новій, / Не забудьте, мов'ячуть / Недобрим тихим словом».

Тест

1. *Визначте жанр твору «Заповіт» Тараса Шевченка:*
а) гімн;
б) прочулий вірш;
в) пісня;
г) лист.

2. *Визначте вид лірики твору «Заповіт» Тараса Шевченка:*
а) громадянська;
б) пейзажна;
в) філософська;
г) інтимна.

3. *Де вперше збірка надрукована «Заповіт» Тараса Шевченка?*
а) «Три роки»;
б) «Три літа»;
в) «Десять років».

4. *Знайдіть рядки із твору «Заповіт» Тараса Шевченка:*
а) «Як умру, то поховайте / Мене на могилі / Серед степу широкого / На Україні милій»;
б) «Нічиєю силою — Ні мечем, / — Молитві, мечем! — / Заповіт Тамерлана / Окучить гнів»;
в) «Прокинулося диво, / Чудне диво!.. нас тільки / Снилися вроздовж / Та й минулим».

5. *Знайдіть рядки із твору «Заповіт» Тараса Шевченка:*
а) «Славнотіться! Будьте люди, / Бо диво вам буде! / Розкувалься незабаром / Заковані люди»;
б) «Поховайте та вставайте, / Кайдани порвіте / І кровю своєю кров'ю / Волю окропіте»;
в) «У всякого своя доля / І свій шлях широкий / Той мурує, той руйнує, / Той висотою сяє / За край світа заглядає, / Чи хтось кривди, / Щоб незабвіть і в собою / Взять у домовину».

6. *Знайдіть рядки із твору «Заповіт» Тараса Шевченка:*

а) «За батьки — панства, панства / В сребрі та золоті / Моя кайдани / тяжкі — Тяжкі, тяжкі!..»
б) «Як помре з України / У синє море / Кров ворожу... отойді я / І дуну, і
гори — Все покину, і полину / До самого Бога / Молитися»
в) «І сміюся, і сміюся, / День божий маюся, / І знову лиш помиюся / І
все сторонюся»

7. **Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».**

1	*І вражою злою кров'ю Вилю окропіте*	А	Тавтологія
2	*Було весело, було чутно Не реве ревучий*	Б	Епітети
3	*Як умру, то поховайте Мене на могилі, Серед степу широкого, На Вкраїні милій*	В	Метафора
4	*Все покину і полину До самого Бога Молитися... А до того – Я не знаю Бога*	Г	Асоціація
		Д	Алітерація

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. **Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».**

1	*Поховайте та вставайте Кайдани порвіте І вражою злою кров'ю Вилю окропіте*	А	Тавтологія
2	*І мене в сім'ї великій, В сім'ї вольній, новій*	Ь	Метафора
3	*Як помре з України У синє море Кров ворожу...*	В	Епітет
4	*Не забудьте пом'янути Незлим тихим словом.*	Г	Персоніфікація
		Д	Антитеза

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. **Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».**

1	*Вставайте, Кайдани порвіте*	А	Епітети
2	*...Як помре з України ... Кров ворожу ...*	Б	Інверсія
3	*Як умру, то поховайте ... На Вкраїні милій ...*	В	Розмовні лексеми
4	*І мене Не забудьте пом'янути Незлим тихим словом*	Г	Кольорообразні
		Д	Розмовна лексика

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Б	7	1 - Д	2 - А	3 - Ь	4 - В
2	А	8	1 - Ь	2 - А	3 - Г	4 - В
3	Ь	9	1 - Г	2 - Ь	3 - А	4 - Д
4	А					
5	Ь					
6	Ь					

ЛІРО-ЕПОС

Цікаві про мир

«Виконувати кожному дитині свободу самоврядування, Тарас Шевченко закликав боротися проти нього, оспівав славу тих, хто не корився силі тиранів і подвійно **цікавих фактів на корисних знань**». https://shmidka.net.ua/

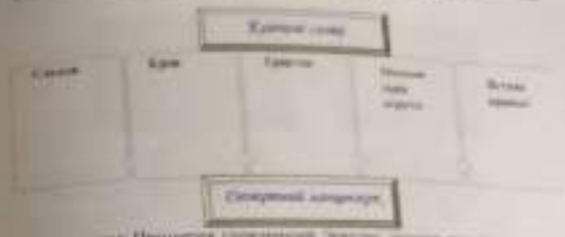

Страждання Прометея (поневолений земелю, сонцю, простору, праці та хлеба бого вогню) → «Лягло костьми / Людей мучеників тьма, / А слези, а кров!!? Напить / Всіх імператорів би стало / З отими з мечами, ножами, / З отими узов'їв. А дівчино, / Проміняв тайни серед ночі! / А чиєрно гарячо слоні! / А батьковин, старик, кривавих! / На рвів — мори розлились, / Отамо мори!» → «За кого ж ти розіп'ялся, / Христе, сине божий!» → «І тебе зачепив мій друже єдиний, / Мій Яхве добрий! Не за Україну, / А за Її хоть заплакать пролить / Кров добру, не мерну / Довелось знать / З високовий часі мекатійську отруту!».

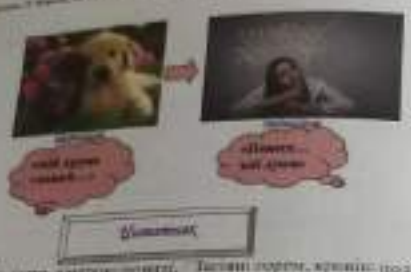

- «Як гірчає гірч, хмарно летить, / Тягнин горем, кроніс полетів.
- «Не вмре душа наша, / Не вмре воля»
- «Багато вогнем / Людей хуліганних чимало» / А сльоз, а кров»
- «Боротеся – побороте, / Вам Бог помагає»
- «А горе! а лиш!. Що й лічить! / Ой молоковшина зо фоно / На всіх кінах все хочить... / Бо благоденствує!».

Тест № 1

1. Визначте художній засіб:
Як гірчали гірч, хмарно летить,
Тягнин горем, кроніс полетів.
а) анафора;
б) епіфора;
в) паралелізм;
г) антитеза.

2. Визначте художній засіб:
Не вмре душа наша,
Не вмре воля
а) анафора;
б) епіфора;
в) епітет;
г) порівняння.

3. Визначте художній засіб:
Нам вільна помать плапить, полапить,
Гуцлій поступно замиває
Кривавим потоки і сльозами.
а) персоніфікація;
б) гіперболізація;
в) антитеза;
г) порівняння.

4. Визначте художній засіб:
А горе, а лиш!. Що й лічить!
Ой молоковшина до фоно
На всіх кінах все хочить,
Бо благоденствує!.
а) епітет;
б) риторичне питання;
в) риторичне звертання;
г) риторичний оклик.

5. Визначте художній засіб:
Сидить на небі! Як не темні
Сектни грехом не кровіщені
а) епітет;
б) риторичне питання;
в) риторичне звертання;
г) риторичний оклик.

6. Визначте художній засіб:
А правда наша в вна сплить
Коли вона прокинеться!
а) метонімія.

а) метафора;
б) персоніфікація;
в) риторичний оклик;
г) риторичне запитання.

7. Визначте художній засіб:

А вона вже чекала дома.

Кращий *дим!*

а) риторичне запитання;
б) епітет;
в) риторичне звертання;
г) риторичний оклик.

8. Визначте художній засіб:

І сонце, й грози, ***і ночі,*** ***і вітри***

Всі інструменти їй слали...

а) метафора;
б) гіперболізація;
в) персоніфікація;
г) риторичне звертання.

9. Визначте художній засіб:

Боронися – не боротьбі!

Нам дні помаки!

Бо нас проведе, як ми стоїм

І ***вогонь свободи!***

а) метафора;
б) інверсія;
в) метонімія;
г) риторичне запитання.

10. Визначте художній засіб:

Бо коло ж та розіп'ятих

Хрестів, світе бенкий?

а) метафора;
б) персоніфікація;
в) риторичний оклик;
г) риторичне звертання.

11. Визначте художній засіб:

І тебе хотяти, ***мій дрогне єдиний,***

Мій Янко добрий *! Не на Україні.*

а) епітет, інверсія, риторичне звертання;
б) епітет, метафора, риторичне питання;
в) інверсія, персоніфікація, синекдоха;
г) метафора, оксюморон, антитеза.

12. Визначте художній засіб:

Доненько ***запить***

З московської чаші ***московську отруту!***

а) метафора;
б) персоніфікація;
в) риторичне запитання;
г) гіперболізація.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	А	Б	І	А	В
7	8	9	10	11	12
Б	Б	Б	І	А	А

Тест № 2

1. Кому присвячена поема Т. Шевченка «Кавказ»

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Карлу Брюллову	
Б Василю Жуковському	
В Сестрі Катерині	
Г Йому не вказано	

2. Яка історична подія стала поштовхом до написання поеми «Кавказ»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Російсько-турецька війна	
Б Російсько-французька війна	
В Загарбницькі війни Російської імперії на Кавказі в 1845-1855 роках	
Г Визвольне повстання на Кавказі	

3. До якого періоду творчості Тараса Шевченка належить поема «Кавказ»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Ранньої	
Б «Трьох літ»	
В Арешту й заслання	
Г Останніх років життя	

4. Що символізує прометей у поемі «Кавказ»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Українську інтелігенцію	
Б Насторенність гірських народів	
В Російське самодержавство	
Г Страждання поневолених народів	

5. Що символізує Прометей у поемі «Кавказ»?

Відповідь відповідей

А. Незламність ... і непокорливість народу Кавказу

Б. Прометеєвий страждальний народу

В. Прометей до волі

Г. Прометей проти тиранічного лаву

Ваша відповідь

6. Чим звертається поему «Кавказ»?

Відповідь відповідей

А. Можливо волить, тиранічний панам-кровопивцям

Б. Монолог, звернений до Бога

В. Звернення ліричного героя до народу Кавказу

Г. Ліричне звернення поета до Якова де Бальмена

Ваша відповідь

7. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«Не вмирає душа наша, Не вмирає воля»	А	Іронія
2	«Ді горами гори, хмарою тонші, Заліза горем, кровію залите»	Б	Метафора
3	«І на глибокім морю Та до високого простору – Усе ми в золоті і горі»	В	Гіпербола
4	«А сльози а кров!? Напоїть Всіх імператорів би стали З дітьми і внуками, втопить В сльозах удов'їх»	Г	Алегорація
		Д	Метафора

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«Капі шумиться над вами, А правда наша п'яна спить»	А	Епітет
2	«Осмиш море? Слава! Слава! Хортам, і гончим, і псарям, І нашим батькам-царям Слава!»	Б	Іронія
3	«А матерних гарячих сльоз! А батькових старих, кровавих»	В	Риторичний оклик
4	«За кого ж Ти розіп'ялся, Христе, Сине Божий? За кого, добрий, чи за злих Ісусе... Чи, може, Щоб ми з тебе насміялись?»	Г	Метафора
		Д	Риторичне запитання

Ваша відповідь

1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Поема – ключові символи».

1	Розпорошування автора над страждаючим, пригнобленим народу від жорстоких утисків нечуть-свободолюбів та засудження безпольності, масовості простого люду	А	Кавказ
2	Щемний розгляд свободному другові Якову де Бальмену	Б	Зак'ятий
3	Романтичне зображення волиці Кавказьких гір, двоєдиноєдиний мій при Прометеї	В	Розмова до
4	Монолог-звернення відпоїтатора до гори	Г	Кулуміння
		Д	Розп'ятий

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	1	7	1 - Б; 2 - Г; 3 - А; 4 - В
2	В	8	1 - Б; 2 - В; 3 - А; 4 - Д
3	Б	9	1 - Б; 2 - Д; 3 - А; 4 - Г
4	Б		
5	А		
6	І		

Хронікер про твір

Сатирична поема – про-епічний твір, у якому є гостра критика негативних явищ суспільства.

Ключові слова

Сон	Доля	Сина	Україна	Сибір	Петербург

Сюжетний хронотоп

«У живого своя доля / І свій колір опрілий. / Той вурує, той рубає, / Той весілля співає / За край світа мандрує, / Що нема кращих. / Щоб загарбать в собі / Відчуть у домівці / — «А ти, мій Україно, батьківщина жіноча, / Я до тебе стрілку З хмари на розмову» — «Летим. Дивлюся, як світає. / Край неба тихо. / Сонцебіло в темнім гаї / Сонце зустрічає» — «Ой глянь, — у тім раї, що не помиляюся. / Лелеку смутку і кілки тримають, / З шкурою знімають, бо шиль обуть / Книжні мудрецтво, а ми розмовляють / Вдяє за подушне, а сяє кувать» — «Царяна небося. / Моя опанька засушений, / Тонка, зовнішня» — «За богами — пишства, пишства / В сребрі та златі! / Моя кабана головні! — Пишні, пузаті!..» — «Цариця прекрасний, дуже ж! / Що за дробив з кочаючи! / Болота засяяв / Благословенні кістями, / Поставив столицю / На їх трупо кістяниці» — «Прекрасно дивно. / Чудне якесь!. таку тільки / Сниться народами / Та з жінками».

Цитатник

- «У живого своя доля / І свій колір опрілий».
- «Усі на сім світі — / І варять, і сторонять / Адамові дітя».
- «Летим. / Дивлюся, як світає. / Край неба тихо. / Сонцебіло в темнім гаї / Сонце зустрічає».
- «Ой глянь, у тім раї, що не помиляюся. / Лелеку смутку і кілки тримають».
- «А онде під тином / Опустив дитина, тонкими ніг, / А мати тихенько на нашими жінка».
- «Моя та тонкі доньками / На той останній / Стрілкий гуд / Марні, за крадуно встають».
- «За богами — пишства, пишства / В сребрі та златі. / Моя кабана головні, / Пишні, пузаті...».
- «Не хлюпуйте. / Брати любі, мамі, / Що не свої ритуали нам. / А те, що прокалюють».

Тест

1. Визначте жанр твору «Сон» («У всякого своя доля») Тараса Шевченка:

а) ліричний вірш;

б) сатирична поема;

в) [illegible]

г) народна пісня.

2. Де вперше перший творчомені Тараса Шевченка називають «Сон» («У всякого своя доля»):

а) рання творчість (1837-1841);

б) період зрілої ліри (1843-1847);

в) період тюремних (1847-1857);

г) останні роки життя (1857-1861).

3. Які географічні назви зустрілися у творі?

а) Київ, Дунай, Дніпро;

б) Кавказ, Путивль, Дон, Половецька земля;

в) Україна, Сибір, Петербург;

г) Україна, Московщина.

4. Знайдіть цитату із твору Тараса Шевченка «Сон» («У всякого своя доля»):

а) «В Московщині, доню моя! / Іди ж їх шукати, / Ти не жди добрих вестей, / Ще є в себе мати»;

б) «У всякого своя доля / І свій шлях широкий»;

в) «Лисе постелю / Лежить мушторовавшіх чимало. / А отсюда, а кроль? Ніколь. / Всіх імператорів би стало / З дітьми і внуками, втопить / В сльозах уже їх».

5. Знайдіть цитату із твору Тараса Шевченка «Сон» («У всякого своя доля»):

а) «Летю, Дивлюся, аж світає, / Край неба палає, / Сонечко в темному гаї / Сонце зустрічає»;

б) «У літній світлиночці, / На плечах торбина, / В руці ціпок, а на грудях Засуди літина»;

в) «Зі мого ж ти розп'ялся, / Христе, сине божий?»

6. Знайдіть цитату із твору Тараса Шевченка «Сон» («У всякого своя доля»):

а) «Царицю небоги, / Мов олеськов засушений, / Тонка, довгоногая»;

б) «І тебе загнали, мій друже єдиний, / Мій Яцоне добрий! Не за Україну»;

в) «Колайтеся, чорнобриві, / Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люди, Роблять лихо з вами».

7. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	Мов ти чиєїсь мене пташкою, сказа, бальоритьсяю; «небога, мов оленьок засушений», «тонка, довгонога, ... зита сонцем»	А	Цар Петро І
2	«Лисоїда, змій», «вівця і самодур, пропитий лисом; «Моя світ увесь уже загубили»	Б	Цар Микола
3	Дерть і з батьки, і з брата; «п'яний подобно; пошаруньоньо, як іконка	В	Цариця
4	Вожеуриєтель, незмель, або конець, «цар всіх, п'яничка	Г	Землячки
		Д	Чиновник і чинуш

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Цитата – епізод».

1	Он глянь, у тім раї, що їх покидали. Літню святину з каліки зімають, З шкурою знімають, бо нічим обуть Калікат непорусних...	А	Прислів
2	Церква, та палати, Та шани пузаті, І в одинстінної хати.	Б	Покріпачена Україна
3	Одинаку... Аж слузьки – Засуди хойдами Під землею... Подивлюся... О люде поганий!	В	Сибір
4	Той мурує, той руйнує, Той весятим оком За край світа зазирає, Чи нема країни	Г	Петербург
		Д	Прийом у царських палатах

Ваша відповідь

1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Уривок – засоби комічного».

1	А братів мовчить собі, Витріщивши очі! Як вгнята. «Нехай, – каже, – Може, так і треба»	А	Карикатура
2	Мов оленьок засушений, Тонка, довгонога,	Б	Гротеск

	Та ніс не знає спокою, Аби сонцю,		
3	Дивись, що осіяють До нас сузір'ям ... та в нас Його не зупинить! Обіцяють зіткання, Та мовчить в тузі – Ах, автомат! А той-соб Що мовчить туш Мене хоче, той мовчить	В	Сузір'я
4	Та гриці з стоїть мерщиною, А в городах, мов зеленим, Знаходжували москвіт, Натоплюють, обут, І найдешевше окуп, Мудрується...	Г Д	Грецій Сатурн

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Б	7	1 - Б	2 - А	3 - Д	4 - Б
2	Б	8	1 - Б	2 - Г	3 - В	4 - А
3	В	9	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Г
4	Б					
5	А					
6	А					

https://cutt.ly/yWniFvz

Шорна література

Поема-посвята – це ліро-епічний твір, у якому є звернення до реально існуючої особи чи групи людей.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО «І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ, І НЕНАРОЖДЕННИМ...»

У циклічній збірці «Три літа» Т. Шевченко зазначив, що поезиями «і мертвим, і живим...» він написав їх трудно (вір) р. у селі Вільшаці на подільній Лівобережжі (тепер це Канівський район Черкаської області), у маєтку помещика Степана Самойлова, де поет перебував два тижні. Тут Шевченко виконав малюнки «З Вільшаці», з яких видно, що це село, котре належало Самойлову разом із кріпаками, мало добротні хати й великий майдан. Вони реалістичні.

Згодом твір було надруковано в Лейпцигу – у збірці «Новые стихотворения Пушкина и Шевченко» (1859). Тексти поезиями вийшло до «Кобзаря», видного в 1860 р. у Петербурзі коштами Анатолія Симоненка.

Критики про твір

«Це своєрідний заповіт інтелігенції України, яка повинна бути разом з народом, прожити його, записати українську історію і зберігати культуру» (*«Бібліотеки української літератури»*).

Смисловий аналіз

«І смеркає, і світає, / День божий минає, / І знову люд потомлений / І все сподіває» → «Кайданами міняються. / Правдою торгують. / І господа зневажають, – / Людей запрягають / В тяжкі ярма. / Орють лихо, / Лихом засівають» → «Схаменеться, недолюдо, / Діти юродиві / Подивляться на рай тихий, / На свою країну» → «Нема на світі України, / Немає другого Дніпра. / А ви рветеся на чужину / Шукати доброго добра...» → «Схаменеться! Будьте люди, / Бо лихо вам буде! Розкинеться незабаром / Закований людно» → «Якби ви вчились так, як треба, / То й мудрість би була своя» → «Німець скаже: – Ви могли! / – Могли! могли! – / Золотого Тамерлана / Онучата годі. / Німець скаже: – Ви слав'яни. / – Слав'яни! Слав'яни! / Славних прадіда великих / Правнуки погані!» → «Учіться, читайте, / І чужому научайтесь, / Й свого не цурайтесь» → «І оживе добра слава, / Слава України, / І світ ясний, невечірній / Тихо засіє...../ Обніміться ж, брати».

Казковий світ

Хто сказав так	Хрестоматійні	Прості люди	Шановні учителі ...	Мамочки	Слов'яни	Українці ми!

Цитатник

- «І смеркає, і світає, / День божій минає».
- «Нема на світі України, / Немає другого Дніпра, / А ви сретеся на чужину Шукати доброго добра».
- «Схаменіться! будьте люди, / Бо лихо вам буде. Розкуються незабаром / Заковані лиходеї».
- «І потече сторіками / Кров у синє море».

- Прямо сказав: «Ви слав'яни / Слав'яни! слав'яни».
- «Небо не вчились так, як треба, / Та й мудрості бажали мало».
- «Добридень Україні / До синього краю. / Сонце лине сюди зліва / І розгоняє».
- «І чужину нагадаєш... / Й свого не кривдиш».
- «Ба, хто автор забулас, / Того Бог карає... / Того зле спрямує, / Й світу не нехнюпить».
- «Обнімемось ж, брати мої! / Молю вас, благаю».

Тест

1. Визначте жанр твору «І мертвим, і живим, і нерожденим...»

Т. Шевченко:

а) ліричний вірш;
б) бурлескно-травестійна поема;
в) поема-послання;
г) героїчна поема.

2. До якого періоду творчості Тараса Шевченка належить «І мертвим, і живим, і нерожденим...»?

а) ранньої творчості (1837-1843);
б) періоду тривалої дії (1843-1847);
в) періоду заслання (1847-1857);
г) останні роки життя (1857-1861).

3. Знайдіть рядки із твору «І мертвим, і живим, і нерожденим...» Тараса Шевченка:

а) «Як умру, то поховайте / Мене на могилі / Серед степу широкого / На Україні милій»;
б) «Німець скаже: – Ви моголи. / ... Моголи! москалі! – Хлопчики Гомерина / Онучати голі»;
в) «Пристиглася дивно. / Чудне диво!... такі тільки / Сниться юродивим / Та п'яним».

4. Знайдіть рядки із твору «І мертвим, і живим, і нерожденим...» Тараса Шевченка:

а) «Щоб лани широкополі, / І Дніпро, і кручі / Було видко, було чути,/ Як реве ревучий»;
б) «Нема на світі України, / Немає другого Дніпра, / А ви тремтіть у чужину / Шукати доброго добра. ...»;
в) «За боярин – панства, панства / В сребрі та златі / Мов кабани головані – / Пишні, пухкі!..»

5. Визначте художній засіб: «Нехнюйте жарти сериєм / Велику руїн

а) епітет;
б) інтерв'ю;
в) метафора;
г) гіпербола.

6. Визначте художній засіб: «Одкрасться брат брата / І дит

жити / І дим хмарою заволокло / Сонце перед вами. / І знайти прихильність. Сонце сонцем?

а) синекдоха;
б) метафора;
в) епітет;
г) алегорія.

7. Установіть відповідності «Цитата – проблематика».

1	*І залишить, як і знайшов. І мою шкіру дерев'я З братом мерцвих грачкосів*	А	Осуд [illegible]
2	*Учіться, читайте, І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь*	Б	Викриття [illegible]
3	*Чого ви чваняться, ви! Сини сорокаваної України...*	В	Заклик до самоусвідомлення народу
4	*Сканенїться! Будьте люди, Бо лихо вам буде! Розкинуться незабаром Такожвит люди*	Г	Засудження конформізму (пристосуванства) [illegible]
		Д	Осуд комплексу меншовартості

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	*І Коліара читаєте З усіх сили, І Шафарика, і Гашка І в слов'янофіли Так і пишіть.*	А	Епітет
2	*Сканенїться! Будьте люди, Бо лихо вам буде!*	Б	Персоніфікація
3	*Настане суд, заговорять І Дніпро, і гори І потече сторіками Кров у сине море*	В	Оксиморон
4	*І сонце не гріло б смердячого гною На чистій, широкій, на вольній землі*	Г	Метонімія
		Д	Риторичний оклик

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	*І потече сторіками Кров у сине море. Дивій ваших... І на були Кому помяти*	А	Риторичне запитання
2	*В чужих, чужих земли, не чужій, Прийшов вашу!... Ваби взять І мою мовлю (слобо)	Б	Гіперболізація
3	*Все розберіть... Та й спитайте Тебе: себе, що ми? Чиї ми? яких батьків? Кім? за що закуті?*	В	Оксиморон
4	*Глибоко! глибоко! Дивиться небожата, Чия на вас шкура, Ть й заплуть, і премудрих Нему де цурять*	Г	Метонімія
		Д	Риторичний оклик

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	В	7	1 - Г	2 - Б	3 - Д	4 - В
2	Б	8	1 - Г	2 - Д	3 - Б	4 - А
3	Б	9	1 - Б	2 - В	3 - А	4 - Д
4	Б					
5	Б					
6	Б					

Релаксація та позитивна афірмація про національну свідомість

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Вправа «Перевірка!»

«Творчість Тараса Шевченка»

1. Уявіть на місці пропуску слово-слова, згадані у цих творах

Ти й ___ не ___ шкодуєш дивний, Мене чекаючи. Надвечірньої до гнізда, Сонний жовтий дав бистрини, Щоб позирнуть на ті дива. ***Т. Шевченко***	*Чого являєшся мені У ___? Чого зазираєш до мене Чудними очі ті вони, Сумні, Немов кричиш дно студені?* ***І. Франко***
Давний ___ Теодорові Бернутові. Здавалось йому, немов вже їх дорочає світ. «Сторожі», і вся громада зібрана довкола каменя при вході тукольської церкви... ***І. Франко***	*Сю ніч ___ мені мов сонце. Це вона вже досі в вогнях, в мітах, в вина. Сосна – а за нею річки сяє хрипіє... Ні ти, ні синок, мій вогонь часть давно не снилось, тільки тривожуються.* ***Г. Тютюнник***

2. Укажіть авторів та назви їхніх творів. Визначте спільні особливості.

Як умру, то поховайте Мене на могилі Серед степу широкого На Вкраїні милій.	*Народе мій, неучений, розбитий, Мов паралітик той на роздорожу, Дикольким пестирством, мов струпом, вкритий!*

3. Назвіть спільний елемент внутрішньої форми літературних творів.

«Катерина»	«Кавказ»
«Інтермедо»	

4. Який жанр використали автори в наведених творах?

«До Основ'яненка»	*«І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм»*
«Молодому другові»	

5. Порівняйте два твори, укажіть їхні назви; визначте символіку

Летим. Дивлюся, аж світає,	*Се було одно з тих незчисленних*

Кров моїх предків, Сплюшкою в кишені сиї Сонце вистрілює	*стрибає, що вони так учинили і не давали спати. Дивно, чи то стрибає місяць, чи вулиця... Могу я вам, що вчора рік мого життя, що ні я їм, а вони мене сяє зараз.*

6. «Й своїй хаті своя й правда, і сила, і воля» – прийшла пора, яка стосується всіх творів, ОБРІЗ.

«І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм»	*«Іван Бернут»*
«Інтермедо»	*«Балада про сонцецвіт»*

Коментарі

1. Сон, Світлий.
2. «Інтермедо» Т. Шевченко. «Любовь» І. Франко – як слово, наявність другого перекладом українському середовищі.
3. Присвяти.
4. Посвяти.
5. Символіка поняття «Сонце» Т. Шевченка: сонце – це символ мудрості й мовлення, світ і вогонь – прозорий символ батьківської боротьби за справедливість, Божий як образ Христа, мотиль – символ гордої сили, невсипущої праці, бунтівності, сонце – символ батьківщини, жалюгідності. Семантика поняття «Сонцецвіт» М. Коцюбинського: біле сонце – спокій, надмогомність, депресія, розчарування, біле і чорне сонце в чорне, тільки вічність вибирати сили) – жовтий, теплий; білий (народний образ) – сонце то життя (образ часу).
6. «Балада про сонцецвіт».

Вправа «Знайди зайве»

(гра-ка завдань)

Завдання: визначити зайве слово: синонімічне, речення.

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

5. На світовій сторінці мудрих [illegible] учителів і творів, як і [illegible]

1. «Шалене» Україна. Орли [illegible] мене розносять. Такою, якою вже –»	2. «Сонцецвіт! Білий сонце, Як [illegible]	3. «Й своїй [illegible] [illegible] Дуже [illegible]
4. «За горами гори, горами [illegible] [illegible]	5. «[illegible] дуже, [illegible] [illegible]	6. [illegible] [illegible] [illegible]

1	2	3	4	5	6

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

А. Прочитайте фрагмент тексту, обдумайте варіанти, що пропонуються, виконай пропущені слова.

«_____ – ... – ... і найголовніше героїв Тараса Шевченка. По _____ проходить герои, який рятують нас своєю зотою, долею України. У цій поезії поет закликає необхідність обновити та _____»

А. «Кожевуть, шановні, учора, [illegible] вирвали»	Б. «Знаєшь, [illegible] [illegible] [illegible]»
В. «Знаєшь, шановні, учора [illegible] вирвали»	Г. «Сміх, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]»

А	Б	В	Г

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

Б. Усі наведені рядки із ліричних творів Шевченка, ОКРІМ:

А. «Не сонце, – я не рад, [illegible] [illegible] [illegible]

г) МОР

2. *У якому творі змальовуються хрестини князя Олега, вчинені дружиною за смерти свого чоловіка Ігоря?*

а) «Повість минулих літ»;
б) «Слово про похід Ігорів»;
в) «Бурлаки на Шексні»;
г) «Чорна рада».

3. *У якому творі змальовуються хрестини Петра й Тесі такого дуже разом?*

а) «Повість минулих літ»;
б) «Слово про похід Ігорів»;
в) «Марусю»;
г) «Чорна рада».

4. *У якому творі змальовуються хрестини трьох братів та їхньої сестри сиротини полин?*

а) «Повість минулих літ»;
б) «Слово про похід Ігорів»;
в) «Марусю»;
г) «Чорна рада».

5. *У якому творі є такі персонажі: Анхіз, Лідина, Сивілла, Лавінія, Турн?*

а) «Марусю»;
б) «Чорна рада»;
в) «Енеїда»;
г) «Гайдамаки».

6. *У якому творі є такі персонажі: Ігор, Святослав, Всеволод, Ярославна?*

а) «Повість минулих літ»;
б) «Слово про похід Ігорів»;
в) «Марусю»;
г) «Чорна рада».

7. *У якому творі є такі персонажі: Іваць, Іван, сліпий кобзар, москаль?*

а) «Гайдамаки»;
б) «Сон» («У всякого своя доля...»);
в) «Катерина»;
г) «Кавказ».

8. *У якому творі змальовуються Україна, Сибір, Петербург?*

а) «Гайдамаки»;
б) «Кавказ»;
в) «Сон» («У всякого своя доля...»);
г) «І мертвим, і живим, і ненарожденним...».

9. *Який твір присвячений Якову де Бальмену?*

а) «І мертвим...»;
б) «Кавказ»;
в) «Сон» («У всякого своя доля...»);
г) «І мертвим, і живим, і ненарожденним...».

10. *Який твір присвячений Василю Жуковському?*

а) «Гайдамаки»;
б) «Сон» («У всякого своя доля...»);
в) «Катерина»;
г) «Кавказ».

11. *У якому творі Тарас Шевченко змальовано образ сина?*

а) «Гайдамаки»;
б) «Сон» («У всякого своя доля...»);
в) «Катерина»;
г) «Кавказ».

12. *Який із творів є першим історичним романом в українській літературі?*

а) «Енеїда»;
б) «Наталка Полтавка»;
в) «Катерина»;
г) «Чорна рада».

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	А	Г	А	В	Б
7	8	9	10	11	12
В	В	Б	В	Г	Г

«Мозаїка» (вивчаємо художній твір за цитатою)

1	2	3	4
Всякому серце — любов і сонце, Всяке горе свій сказ відійде. Ж ж у [illegible] [illegible] Лише один неспокоїть мій сум.	У тяжкім праці [illegible], Деякі [illegible], — Для залів собаки І серці жінки	Ізо, ізо, мій [illegible], Та й не забувайся За чотири [illegible] Долину жертвіся.	Чи знаєш ти, що [illegible] твої [illegible] не спільна [illegible] [illegible], не [illegible] [illegible], а [illegible] [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible]

5	6	7	8
[illegible]	Де житяно плоти Тих Дрімай розкіша Де [illegible] сплетіння, Тих сплів кривавій. Де [illegible] мовлення – Тих вчили слушним.	Пишуть вірити не стане свій прояв. І закутує учнів тяжить голова, Тих [illegible] Дозволяє [illegible] Всякому [illegible] [illegible] свій дар. В мене в турботи [illegible] [illegible]. Як я [illegible] [illegible] вмерти мене.	Ти, [illegible] Хмельницький К. Хмітну, Тарас, – Ти, не [illegible] [illegible] Голомно в воду.
9	10	11	12
Вересня – [illegible]! Вам [illegible] [illegible]! Ім вас [illegible], ім вас [illegible] І моєї [illegible]!	Що ви [illegible], [illegible] Без [illegible] на [illegible]? Тяжко жити без [illegible] І в своїй сторонці!	Ти не [illegible] в [illegible] [illegible]. Ти не [illegible] [illegible] [illegible]. – Ти [illegible] [illegible] [illegible] Калиненьких [illegible].	Маруся, [illegible] Безусловно, Добре [illegible].– Де [illegible] [illegible], Тяжкими [illegible]...
13	14	15	16
І [illegible] [illegible]: Зберіть [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] В [illegible] [illegible], Простим [illegible]?	Катя! [illegible]! [illegible]! Нагнись [illegible]. [illegible] [illegible] Не той [illegible] [illegible]? Тяжко, тяжко мені стало. Так, [illegible] я [illegible]. Історія України. Стоп, [illegible]...	Учіться, читайте, І чужому [illegible] Й свого не [illegible]. Бо хто [illegible] [illegible], Того Бог [illegible], Того діти [illegible], В [illegible] не [illegible].	Що є свобода? Добро в [illegible]? Кажуть, [illegible] [illegible]? Ні ж бо, не [illegible] [illegible] все [illegible]. Проти свободи [illegible] [illegible].
17	18	19	20
Я одвернулась от Наталки і уступаю Петру не [illegible] і потовстенькою [illegible] і [illegible], щоб [illegible] Г благополучною	Зложити [illegible] [illegible] [illegible] Дніпрові, щоб [illegible] [illegible] [illegible]!	А [illegible], в [illegible]! Що в [illegible]! Од [illegible] до [illegible] На [illegible] [illegible] [illegible]. Бо [illegible]!.	В тебе [illegible] [illegible]. Ти [illegible] [illegible]. А [illegible] у [illegible] [illegible] [illegible].

Відповіді

1	2	3	4
«Всякому місту – нравів і права...» Григорія Сковороди	«Не не той не [illegible]»	«[illegible] [illegible] [illegible]» Марко Чурай	«[illegible] [illegible] Шевченко» Григорія Сковороди
5	6	7	8
«Ой Морозе, Морозенку»	«Ой [illegible] стрілю»	«Всякому місту – нравів і права...» Григорія Сковороди	«Не не той не [illegible]»
9	10	11	12
«Кавказ»	«Вихоть встре, вихоть буйно» Марко Чурай	«Ой Морозе, Морозенку»	«Дума про Мирону Багатенкого»
13	14	15	16
«І мертвим, і живим, і нерожденим...» Тараса Шевченка	«Сон» («У всякого свого дива...») Тараса Шевченка	«І мертвим, і живим, і нерожденим...» Тараса Шевченка	«Де [illegible]» Григорія Сковороди
17	18	19	20
«Катерина» Полтавки Івана Котляревського	«Чорна рада» Пантелеймона Куліша	«Кавказ» Тараса Шевченка	«Катерина» Тараса Шевченка

Онлайн-посередники

Онлайн-тест «Нова українська література (Т. Шевченко)» https://quizalides.co/ik-uazr/ykDw1	Онлайн-тест «Кавказ» Т. Шевченко https://quizizz.com/join/quiz/5e2f7ede7d27bae001a6f9ed/start?uac

Гриф, окуляри за книги –
як до витрати, а інвестиції!

Гарну книгу – до лавки,
до сумки, до душі!

Щороку треба читати
стільки книжок,
скільки важить світ!

Кожна інформація
посилює здатні вітру.

ПІДГОТОВКА УЧНІВ ДО ЗНО
(українська література)

РЕАЛІЗМ
ЕПОС
ІВАН НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ

Проект-дослідж

Іван Левицький

Прибуло

«Кадильний дротик кого», «Кобзаньмаєте сю» Правобережної України

[illegible]	Позначення [illegible] «Бурлаки» [illegible]	Дуже [illegible] «Шкода треба так, як [illegible]» [illegible]	[illegible]	[illegible]

Інформ-карта

Цікаві пр-нер

«Кайдашева сім'я» є поетичною, на високохудожнє змалювання селянського життя і добру комедію називають за найкращих зразків українського письменства» (Іван Франко).

«Яка прекрасна мова! Чистий – мов потоку жар у спеку дня. Яке знання народних звичаїв, народного життя!» (Михайло Коцюбинський).

Теорія літератури

Повість – середній епічний жанр, де розвивається доля героїв у зв'язку з подіями. Відрізняється від роману тим, що кожна подія зображується повсюди і герої, характери показійна перечість, решуна шкоди, наступність сюжетні дії, напруженість дії.

Ономастикон

Онєлько Кайдаш	Чоловік Марусі, батько Карпа й Лаврина, стельмах
Маруся Кайдашиха	Дружина Онєлька, мати Карпа й Лаврина
Карпо	Старший син Онєлька й Марусі
Лаврін	Молодший син Онєлька й Марусі
Motря	Дружина Карпа
Мелашка	Дружина Лаврина

Складний кластер

Розмістити за допомогою афішами при теоретичному матеріалі:

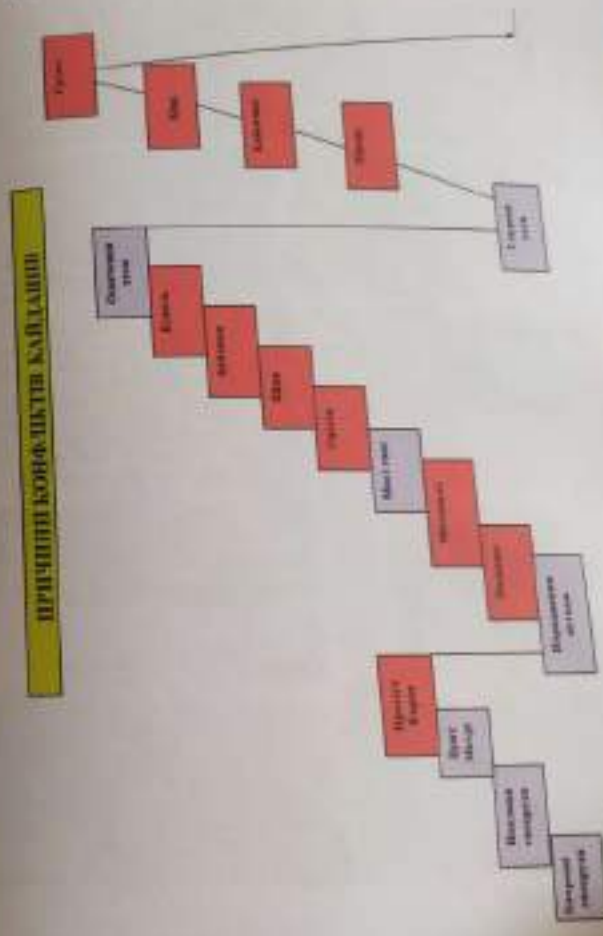

Дослідник

Оскар Кайдаш	«Перше, розмір [illegible] до [illegible] [illegible] [illegible]

І. Емоційно-ціннісна, яка проявляється через дискримінацію прав і легітимний вираз, спрямована жіночу активність у домашньостатевій конфліктності.

ІІ. Мотиваційна, що здатна відкрити бажання протів принижень її особистості, можливе розвинутися в слід механізмів психологічного захисту, щоб протистояти в можливій війні.

Героїні

1	2	3	4	5	6
Оксана	Зирка	Клаша	Маруся	Мотря	Мелашка

Генерали картини світу повісті

❖ Чоловіки-українці домінантний статус у сім'ї відводять панівне місце владній, незалежній, інтелектуальній жінці, а самі не вирішують складних проблем. У творі спостерігається руйнування патріархального укладу життя.

❖ Та все ж жінка сподівалась лише помінює еволюціонувати домінуючу лінію в побутовій сфері (але треба враховувати й те, що в патріархальній першій селяни зазвичай займались господарством).

❖ У сільському середовищі збереглися перевтіки минулого: вибір чоловіка, хайсовнимся батьками, роль жінки господарською роботою (загалом на руки жінки (установи клаптя, щоб встигнути виконати домашню роботу, а чоловіки спали).

❖ Чоловікам притаманна подібна розуміє жінки-лікаря, а не покорно-сервісна жінка.

❖ Чоловіки не хотять розв'язати «війну» між прагматичними жінками.

❖ Домінування матеріальних цінностей веде не лише ґвалтівників жінок, які в усьому хочуть бути першими, а й пасивних чоловіків, котрі під впливом других жінок втрачають моральну подобу, перетворюються на агресивних істотів.

❖ Чоловічі безхарактерні поведінка позначена фемінним характером (сервісним безлудним буктом).

Висновки Оксани про Марусі Кайдаш (матріархатної)

- Домінуюча роль жінки (нерозлучно ставиться до чоловіка, не дозує його такого гроші, любить сварити потихоньку. Оксана на цьому мерехтіння деградації, сама керує сімейним добробутом)
- Утрата лідерської позиції чоловіком (відтуває психологічний дискомфорт через втрату статусу лідера, але через домінування фемінного начала не спроможний боротися за жіночою роль голови сім'ї, розраду знаходить у спиртному).

Оксана	Маруся
інтересі у сім'ї до помі прагматичних у свою дружину	1. Самодостатня господиня.
жінки самостійні через ментальна і бути разом господарі, гострі конфлікти [illegible]	2. Прагнення керувати, бути єдиною хазяйкою в домі, перекласти свої функції на невісток, приниження чоловіка.
[illegible] деградація (пиятика, уживання [illegible]	3. Надмірна агресія, корисливість, втрата моральності.
[illegible] (самодостатній)	4. Утвердження жіночого самолюбства.
	5. Пробудження почуття ідилічних через

3. Свекруха	[illegible] Мотрина. 6. «Колючий конфлікт».

Генерали дня:

Оксана:

❖ *Хазяйка* (надмірна жагучо жіноча душа, спокійна, яка була [illegible] в [illegible] – зображення такого прав на можливість, та старих вже [illegible] – [illegible] [illegible] в роботою, обов'язкій стосунки, робив [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible] добір грошей, але хай як не [illegible] [illegible] у душі – [illegible]).

❖ *Батько* (любить дітей, [illegible] в них [illegible] [illegible] [illegible] (нагадує дітей, відчуває [illegible] [illegible] [illegible] «Як [illegible] для батька [illegible]).

❖ *Чоловік* (голова сім'ї – [illegible] [illegible] [illegible]

Лексика Карпи на Мотря (*[illegible]*)

- *[illegible]*
- *[illegible]*

Карпо	Мотря
1. *[illegible]*	1. *[illegible]*
2. *[illegible]*	2. *[illegible]*
3. *[illegible]*	3. *[illegible]*
4. *[illegible]*	4. *[illegible]*
5. *[illegible]*	5. *[illegible]*
6. *[illegible]*	6. *[illegible]*
7. *[illegible]*	7. *[illegible]*

[illegible]

Карпо

❖ *[illegible]* — ♥ — потреба бути незалежним (*«Тату! Із нікайте на мене рушник, що й мене рушн[illegible] «Карпо[illegible] [illegible] [illegible] [

Ольга Кобилянська

«Кобилянська сім'я»
Ольга Петрівна Кобилянська

Ще вистоять, чим часто зломи.

Бійся не чарки, а лихого чоловіка.

Людина без друзів — що дерево без зеленого.

Не той друг, хто медом мазе, а той, хто правду каже.

Що на натовпом друзі, не натовпом вороги.

Хто помиляє — що зуб'ями: що не вкусить, то зламає.

У товариствi сих — руки тому рвуть.

Тест № 1

1. *Де народилася поет?*

а) с. Пасіки;
б) с. Слинтари;
в) м. Клепаріка;
г) м. Київ.

2. *Визначте персонажа за цитатою:* *«Вже не молода, але й не стара, висока, рана, з довгастим лицем, з сірими очима, з тонкими губами не надто тонкими».*

а) Маруся;
б) Мотря;
в) Мелашка;
г) Палажка.

3. *Визначте персонажа за цитатою:* *«Була невисока на зріст, але рана, як струна, гнучка, як тополя, гарна, як перлина кахлина, довгобрися, темнокоса, з тонкими носиком».*

а) Маруся;
б) Мотря;
в) Мелашка;
г) Палажка.

4. *Визначте персонажа за цитатою:* *«Молоде довгасте лице було рум'яне. Веселі сині, як небо, очі світилися приємно й ласкаво».*

а) Омелько;
б) Карпо;
в) Лаврін.

5. *Визначте персонажа за цитатою:* *«Тонкі пружні вуста його завжди з тонкими губами мали в собі щось незлагоди. І сторі темні очі були гарні».*

а) Омелько;
б) Карпо;
в) Лаврін.

6. *Після якого конфлікту Палажка осліпла на одне око?*

а) сварка через неметену хату;
б) сварка через яйця;
в) сварка через розбитий кухоль;
г) сварка через коня.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	В	В	Б	В

Тест № 7

1. Оберіть рядок, у якому правильно зазначено всі географічні назви, названі в повісті.

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Батурин, Рось, Лохвиця, Київ, Тальне	
Б	Рось, Київ, Богуслав, Сенигорка, Бібрка	
В	Київ, Гостомель, Рось, Бібрка, Пасіки	
Г	Рось, Бібрка, Сенигорка, Харків, Київ	

2. Як назвав повість «Кайдашева сім'я» Євген Гуцало?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Арена випадкових пристрастей»	
Б	«Арена сьогоднішнього буття»	
В	«Єднальниця народного побуту»	
Г	«Одна із шедеврових творів»	

3. Ким за професією був Омелько Кайдаш?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Малярем	
Б	Кошелем	
В	Столяром	
Г	Мисливцем	

4. Про яке говорив Карпо словами: «Мені аби була робоча, та проворна, та щоб була трохи куслива, як муха в сливівку»?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Нюсі	
Б	Ханьки	
В	Одарки	
Г	Мотрі	

5. Оберіть рядок, у якому правильно названо причини сварок між Мотрею та Кайдашихою.

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Вінок, кухоль, борщ, сміття, навіть, пирога, межа, груша, мотовило	
Б	Кухоль, тісто, межа, будинок, дівчачі трави, груша, мотовило	
В	Тісто, груша, будинок, межа, кухоль, посуд, вірш	
Г	Кухоль, посуд, будинок, полотно, мотовило, корова	

6. Слова «З чиєю допомогою Б. в родину – лесь з належить

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Мелашка	
Б	Христі	
В	Нюсі	
Г	Мотрі	

7. Установіть відповідності «Герой твору – твір».

1	Омелько Кайдаш	А	«Нехай сам, як хочеш, на світовіть приятелю й сказано. Тепер бачиш, русин, дрібна кучера на спині, тонкий ніс, руж на губи – все чудально нагадує зарубіжні країни»
2	Карпо Кайдаш	Б	«І мовчанкою нічим вже вони кохайки, і самі знають, що у саду нічим, а тоді, нехрис вже в кращому»
3	Карпо Кайдаш	В	«Дівчина була невелика на зріст, мов пташ, на струнка, гнучка, як тонка, гарна, як гарна калина, жовтобрюча, повнолиця, з тонкими вусиками»
4	Мелашка	Г	«Тонкі, сухенькі вони надто свого з тонкими губами вони в собі щось нагадували. Гострі тонкі очі були мов серпи»
		Д	«Шарова свою були сумнівними бідні, чим свої нежиці. На сухому вишневе, мов вибіжна тоді ярмо, матроски. Кучерик вовняна стрижка на голові, як гуп, з бомбаш сивиною»

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності між персонажем і його реплікою.

1	Маруся	А	«Хто вистить у ті й кітиці та носить при собі сіна бжоровиці, той не буде у мене потопати, в сеї горох, що нагоді смерті вмирати»
2	Карпо	Б	«Покиньте мотовило, бо так в очах обох по спині вмирати»
3	Лаврін	В	«Хіба моя жона курка, щоб в крила обстригти»
4	Палажка	Г	«Спасибі тобі, мої серце кохане що ти мої кітиці»
		Д	«Твою жінку тільки посадить клітку та пилотувати за грошей, мірку, на ярмарок»

Назва зображень	1	2	3	4

4. Установіть послідовність розвитку подій у повісті.

1	Перша подія	А	Мотря вийшла в Кагні
2	Друга подія	Б	Мелашка народила сина
3	Третя подія	В	Брати говорили про лочаю
4	Четверта подія	Г	Смерть Кайдаша
		Д	Карпо та Мотря перейшли до власної хати

Назва зображень	1	2	3	4

Відповіді:

1	Б	7	1 - Д	2 - А	3 - І	4 - В
2	А	8	1 - Г	2 - В	3 - Д	4 - А
3	В	9	1 - В	2 - Д	3 - Б	4 - Г
4	Г					
5	А					
6	Г					

Якою мою за Б. Ю. ро розв'язок повісті «Кайдашева сім'я» любі Мотрі вперш пощастить нещастям?

ПАНАС МИРНИЙ

Сторінки прозаїка

Панас Рудченко

Перифрази

«засновоположник українського соціально-психологічного роману», «перший симфоніст української прози», «корифей української прози», «сучасний літописець епохи»

Критики про твір

«Роман цей, справді, – народний твір, не вже не просто пісня про наше горе-безталання, а велична симфонія» (*Михайло Пасенко*).

«Наші твори мали великий вплив на мене. Спрут величезного літературного таланту, який чаму затягував мене, а багаті у них широкий та вільний розмах думки – власне те, чого не стає мало за мене безсистемно» (*Михайло Коцюбинський*).

Теорія літератури

Роман – великий епічний жанр, в основі якого – зображення приватного життя людини в нерозривному зв'язку із суспільним життям.

Ознаки: розгалуженість фабульних ліній, детальне розкриття життєвих долі багатьох героїв протягом тривалого періоду, герої зображуються в суспільних взаємовідносинах, побуті, наодинці із собою, розкриття психології героїв, сюжет, монологу, діалогу, полілогу.

"Хіба ревуть воли, як ясла повні?"
Панаса Мирного та Івана Нечуя-Левицького

Історія створення

01

1874р.

Нарис «Подорож від Полтави до Гадячого», написаний на основі реальних подій, про мандрівку російського письменника Василя Гнатюка.

02

Повість «Нова», в основу якої покладені матеріали нарису, який Василь Гнатюк став прототипом Чалого.

03

5 редакцій твору

2 Українські фільми у співавторстві з братом Іваном Нечуєм

"...роман із народного життя..."

04

Одна трудящій селянин назву «Селянин».

05

1875р.

Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Експлікативно в Старого Завіту, і Книги Йова.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ

НАРИС «Подорож від Полтави до Гадячого»

ПОВІСТЬ «Нова»

РОМАН «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

РОМАН «Пригоди чоли»

РОМАН «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

КОМПОЗИЦІЯ

ПРОТИСТОЯННЯ

Дійові особи

Чінка	«пропаща сила»
Галя	дружина Чінки, дочка Максима та Яцохи
Митря	батько Чінки
Іван Притика, Вареник (Остап Хруш)	батько Чінки, дружин
Оришка	бабуся Чінки
Улас	пастух
Грицько	друг Чінки, сусід, кум
Хрися	дружина Грицька
Лукаш, Матяш, Пацюк	«лихе товариство»

Сюжетний календар

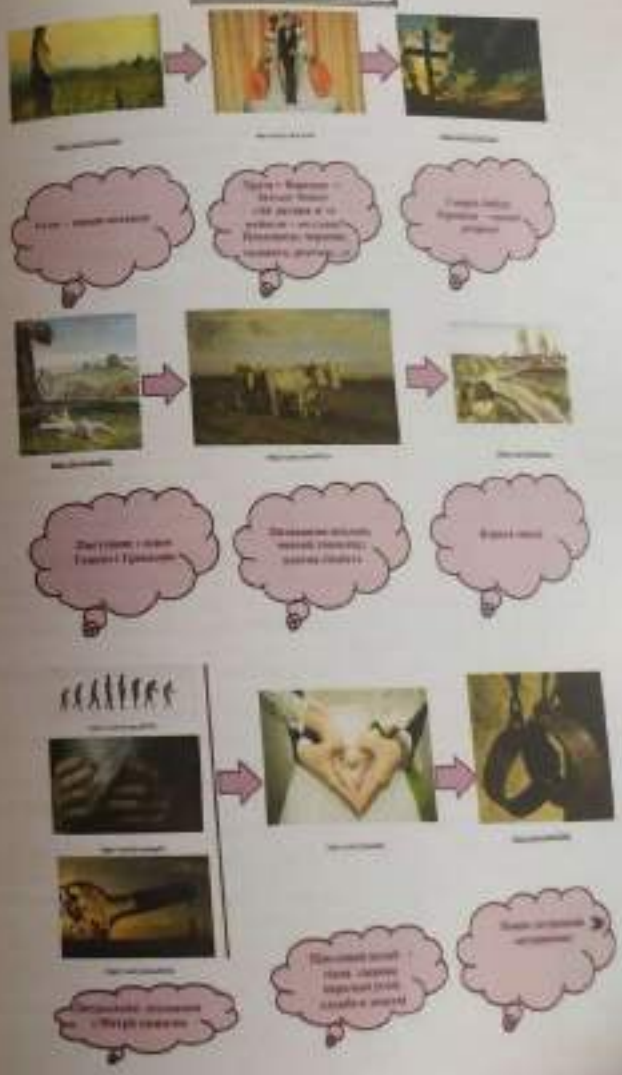

Образ окремлений рисник

Образ окремлений рисник — [illegible] образу окремлений літературно-[illegible] XIX століття [illegible] до нині представника, відображуючи, як [illegible] і національного [illegible]. До цих пропонує окремлений українські [illegible] і [illegible] «Лісна пісня», Т. Шевченко: Марко Вовчок, Ю. Смолонський, Іван Нечуй-Левицький, О. Кобилянська та інші. Складно [illegible] [illegible] Панаса Мирного — [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible]

Життєвий шлях Чіпки

Мабуть, час й спать лягати!

Сексуально-виробничо сфера	• [illegible] Жінка функціонувала як робоча сила [illegible] — на замовлення [illegible] виробничої сфери була [illegible] для чоловіка. Для чоловіка праця – умова виживання [illegible], чесний, [illegible]. Типи чоловіків: • Ті, які [illegible] (Мерко-[illegible], [illegible] товариство); • Ті, що [illegible] (Мерко [illegible], [illegible] товариство, Гедеон); • Ті, що [illegible] (Мерко [illegible], Гедеон); • Ті, що обіцяють про [illegible] (Мерко [illegible]); • Ті, що [illegible] (Мерко [illegible], Ванька, [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], Хрипиноль, Зейбік Обрезкович).
Побутова сфера	Патріархати для [illegible] жінка, [illegible] [illegible] в одних родинах чоловіка, в іншій – жінка, [illegible] [illegible] [illegible] патріархатного укладу життя фізичний світ жінки [illegible]. Метою [illegible] патріархати [illegible] [illegible] [illegible]

	[illegible]
Дистрофічний тип «Матря + Остап Христя»	[illegible]
Дистрофічний тип «Мисли + Яблоко Парко + Галя»	[illegible]

Уявлення

Чінка	«І проміжалася невеличка хвість у його невеличкому серці, росла виростала – і сторонився він людей далі та далі...»
Чінка	«Ви невеличкий, тонкий, трохи загострений, темні карі очі – зок гостра, лице довгобразе – кожне; ні високого, ні низького зросту, – тільки стеч ширшою та труде виглоо».
Яблоко	«Батько-мати тепер уже не пускалися дочки, як спершу: вони її приносили до послугу то сим, то тим, а найбільше горілкою».
Матря	«Коли б хто заглянув тоді в її душу, – що там робилося!»
Галя	«Невеликa, чорнява, пишнотіла дівчинка, [illegible], круглолиця, шидка й жвава, одягнена в зелене убрання, між [illegible]

Христя	[illegible]
Гринько	«А, робка – не той вже, колишній [illegible]

Виконай переклад

1. «Чорно, як сажа, [illegible] рухи; [illegible] стояла чорна, останкувата, дивно, мабуть, не бачила світа».
2. «Стала жудьга витадати його стиди, журби [illegible] його душу і серце».
3. «Коли б хто заглянув тоді в її душу, – що там робилося! Ніби [illegible] у серці, – що з нею коїлося!»
4. «...він прозвався не Хрупа, а Пригна... що [illegible] у нас жили й три дочки, пропали буя – не знать де – три роки без звістки».
5. «Не зазнала вона його [щастя] знову, не бачила дивно, жінкою, не [illegible] замужньою вдовою».
6. «Повнолиці, чорняві, тонкавії, ретушні... Тільки вони, мешкала, [illegible] тиле».
7. «І проміжалася невеличка хвість у його невеличкому серці, росла виростала – і сторонився він людей далі та далі»
8. «Вона зареготалася молодим та дзвінким сміхом, [illegible] розкотив по молотій тарілці».
9. «... І росло лихо в його серці – і виростало до сірочої кішлоти, котра не зна ні вовну, ні заборони»
10. «Широкоплечий [illegible], високий, бравий, з хорошим [illegible] лицем, з чорними [illegible] вусами, з карими веселими очима».
11. «Голова величезна, обличчя татарське, круглє, як [illegible], шия коротка та товста, як стовпці».
12. «Худощавий, низький, непоказний – [illegible] [illegible] – [illegible] – на селі першій співак».

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Остап	Остап	Матря	Остап	Матря	Чінка
7	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Чінка	Галя	Чінка	Душа	Матня	Панко

Кому належать слова?

1. «Через те ж він і смутний такий, хоч й нерадісний зовсім».
2. «Ти ж мені радість у двір принесла, ти з моїх очей полуду зняла, ти [illegible] мій вік закривала!»

[illegible]

3. «Дурнем крутив, сорти вигравши».
4. «Так ще не пускали?! Ще вони?!»
5. «А вашому брехню /.../ треба стерегти свою брехню, а не тільки про себе думати. »
6. «І нашо вона тобі, синю, з вашим інститутом? /.../ Ще, не дай Боже, полюбить ви... Сиш в інститутах, а хоби – Бузю».
7. «Я якраз служу... мене тепер вибрали... мене тепер й сватають».
8. «Жаліє, пташечка, тричати світ, вітер, щоб куди заховатися від нас, вчасти від мої, «путалася в товариш, нехапо, можу встати, тому простуди, тому надоїв... не вашим зрнів, куди йти: не знаходиш місця, не б приходиться. Сиємо: великий світ, та нема де дітися!..»
9. «Бідний: » жив на злидних жали, у якій нужді тебіли, та нахо при нас не скажу слова лишо»... А тепер і доставив...»
10. «Ні?.. розбишака не вам постиде так любо, не вміє пригрітати та щиро, нас гарне ставлять /.../ Ні... ні! /.../ Він карає неправду... карає?... Хто йому вели карати?»
11. «Дивись, губи в ротї мовиє, а ти ще й досі жаліє – марно тільки хай переводиш!»
12. «Грицьку! Покліпись матері... Скажи: хай мене дожидає в гості, доки не скінчу до того часу».

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Галя	Чіпка	Чіпка	Галя	Чіпка	Мотря
7	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Чіпка	Чіпка	Мотря	Галя	Матвій	Чіпка

[illegible]

Тест № 1

1. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«низенька, чорнява, заквітчана польовими квітками», «маленька, кругленька, швидка й жвава», «одягнена в зелене убрання».*

а) Галя;
б) Христя;
в) Мотря;
г) Оришка.

2. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Коли б хто заглянув тоді в її душу, – ой там ревилося!»*

[illegible]

а) Галя;
б) Христя;
в) Мотря;
г) Оришка.

3. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«І проходилася мовчанка цілих у його невеличкому серці, росла виростала – і стерпилася між своєї сесті та дядька...»*

а) Чіпка;
б) Грицько;
в) Іван;
г) Максим.

4. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Думки його шаленіли; шаленіли; хрип кричали в голову».*

а) Чіпка;
б) Грицько;
в) Іван;
г) Максим.

5. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Привчайся краще мою землі. Не все ж чужим та чужим її робити. Можеш, як побудь розпорядись на счастливу свій злій будеш».*

а) Галя;
б) Христя;
в) Мотря;
г) Оришка.

6. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Так ще ти правиш?! Ще вони!?!»*

а) Галя;
б) Христя;
в) Мотря;
г) Чіпка.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	В	А	А	В	А

Тест 2

1. **Як назвав роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» О. Білецький?**

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	«Роман з народного життя»	
Б	«Історичний твір про українське село»	
В	«Будинок з багатьма прибудовами і надбудовами»	
Г	«Перлина української класики»	

2. У якому ряду правильно описано композиційну будову роману?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	4 частини, кожна з яких поділена на розділи; 30 розділів з назвами; кожна частина має авторський текст	
Б	4 частини з назвами; 34 розділи	
В	30 розділів з назвами; суцільний текст	
Г	3 частини, кожна з яких поділена на розділи; 40 розділів із назвами	

3. Якої сюжетної лінії немає в романі?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Лінія Чіпки Варениченка	
Б	Лінія Максима Гулія	
В	Сторічна історія села Пісок	
Г	Лінія Христа Чупруненко	

4. У якому ряду перелічено основну більшість проблем, порушених у романі?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Батьки та діти, народна мораль, добро та зло, «прокляття сохи», кріпацька неволя, земля та достаток, моральне відродження	
Б	Батьки та діти, народна мораль, добро та зло, мова та культура, моральне відродження, любов і сімейне щастя	
В	Батьки та діти, народна мораль, добро та зло, «прокляття сохи», кріпацька неволя, земля та достаток, любов і сімейне щастя	
Г	Батьки та діти, народна мораль, добро та зло, «прокляття сохи», кріпацька неволя, земля та достаток	

5. Портрету характеристику Чіпки подано в усіх рядках, ОКРІМ

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Чорний шовковий пух пішов по маслящих на мерзлій губі, де колись мушив бути вусик, на моїх стиглій борідці: то де пов'язка тонке, як павутиння, волосяночко»	
Б	«Голова троли подалася вперед; довга шия вип'ялась так, як у вола; коли його в кров загрузнуть, на грудях

4. Установіть правильну послідовність подій роману.

1	Перша подія	А	Покинути Чужину хату прийшов жид і зробив із неї шинок
2	Друга подія	Б	Туша, Мотя та Пацюк помирають не помічені
3	Третя подія	В	Чужа почує історію життя свого батька від діда Уляся
4	Четверта подія	Г	Люди обирають Чужу головою
		Д	Жадібне обивательство Хоментовичу хуть-ярі

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	В	7	1 - В	2 - Д	3 - А	4 - Г
2	А	8	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Г
3	Г	9	1 - В	2 - Г	3 - Д	4 - А
4	В					
5	Б					
6	Г					

Позитивні афірмації про світ в собі

Я – успішна особистість!
Знаю хвиля впливною (-ям), відповідальною (-ям), незалежною (-ям), цілеспрямованою (-ям).
Я пробуджую в собі зерно надії, що все буде добре. Вірю, що успіх не за горами!

ІВАН ФРАНКО

Перифраз

«Вічний Каменяр», «український Мойсей», «світла праця», «апостол філософської думки»

Народився в родині кушніра. Батько мав прізвище «Франко», яке згодом дав і своєму синові.	Відзначився високою працелюбністю. За 40 років активного творчого життя залишив як від молодих років, так і пізніших.	Значною тривалістю характерне для Івана Франка. Адже 14 років Людвиг українській письменник.	Сміливо стверджував, «бурею на небі була грайка рибу, що так зовуть».	Не лише поет, а й талановитий прозаїк, який поєднував як сюжетну, так і композиційну.

Хроніка про пір

«Повість /.../ уперше була опублікована 1893 року, і є вільною фантазією на історичні теми. У ній Іван Франко не стільки досліджує великий період історії (а це 1241 рік – епоха вторгнення орд Батия у Східну Європу), скільки виводить кожну людину, у якій ключовими є певні індивідуальні риси, бачення автора» *Ігор Грабовський*

Теорія літератури

Історична повість – роман, побудований на історичному сюжеті, який відтворює в художній формі вигляд епохи, певний період історії.

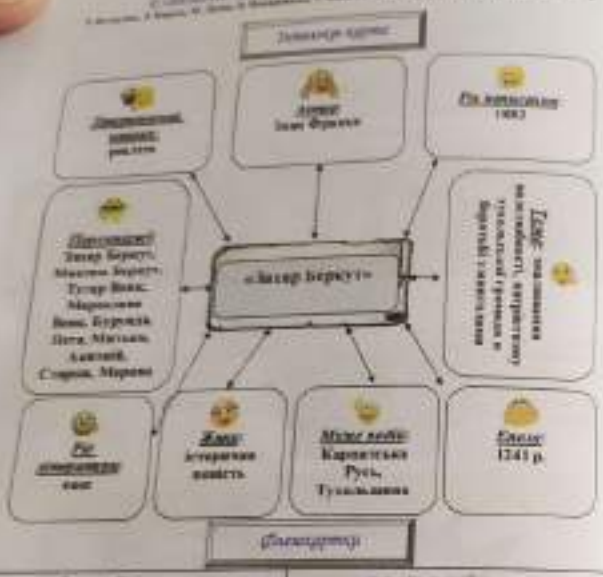

Захар Беркут	тухольський вітяжок
Тугар Вовк	тухольський боярин
Мирослава	дочка Тугара Вовка
Максим	син Захара Беркута
Буружда	бегалир
Чингісхан	хан Монгольської імперії
Аксиній	старий мовчах, який ріс навчав Захара землеволіє
Петя	подарував Мирославі перстень
Митько	жертва жорстокості Тугара Вовка

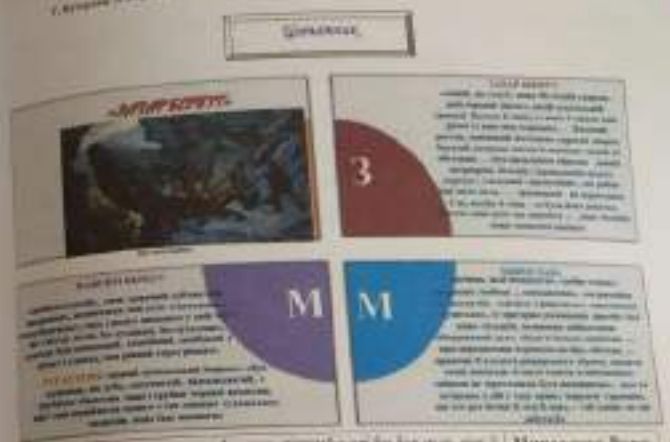

«Що це жаль би бути мужем. І вовк, лежай з ко би був муж, мж і	Мирослава Вовк
трубу?»	
«був мужчина, ж. був. Плечистий, широкогрудий, з трубним	Тугар Вовк
обрядним гнів і трубим, чорним волоссям»	
«ся молодцем часи часто зовсім ко громадах, бувши на їх голова	Захар Беркут
оборч, старався помогти добре та потребне в людях; і всюди люди та	
помощи його вмагали до одвіту: до сердешних друзяків, говорильних	
і брехуньків: не кпіть між людьми в громадах і між громадами в	
суходіях»	
«Але й чим не наша мова, пара нас свойм розмаїтнем, так ся в	Мирослава Вовк
гроздний свойой свойо повсякнем, в жемчайшей сеся мудрощі, у	
смішеті й розучноті, властивий сдаєся мужеством»	
«був одинокий, спокійний, свобідний в рухах і слівах, мж равний	Максим Беркут
серед равних»	
«був старий вовк і старий ловець»	Тугар Вовк
«кривим наложив стрілу: на свій роговий лук, тягнучи до кроки	Максим Беркут
бажче до мисливця і, прицілившися одну хвилину, пустив йому	
стрілу просто в серце»	
«вихлупив вмиту в тухольську лютину і готов був ушасти на	камінь Старий
поєдинок, хто в ворожій мові вторгнув б до сього тихого пристанищу	
звірів»	
«вовки не перестанала бути женщиною: ніжною, добрим, з вовчим	Мирослава Вовк
чутям і скромним, стидливим лицем»	
«Вато наши люди не вмикнадцять мить дивиця, по ручаях і	Захар Беркут
утерлали боці»	
«не любить нічого живого, і вислали пара мистних у слідей камінь»	Мирава

[illegible]	Максим до Тугара
[illegible]	Тугар Максиму
[illegible]	Захар Беркут
[illegible]	Тугар Вовк
[illegible]	Максим Беркут
[illegible]	Тугар Максиму
[illegible]	Мирослава Вовк
«Дитя моє! [illegible] ... – [illegible]	Захар Беркут
«Ти мої [illegible]	Тугар Вовк
«Ой [illegible] – [illegible]	Захар Беркут
«Ніби мені мою [illegible] / Вовк підвівся, [illegible]	Тугар Вовк
«Що ви – можеть вовк, я вам, дід вовка, і [illegible]	Тугар Вовк
«Стоп, [illegible]! ... Ти [illegible]	Захар Беркут
[illegible]	Митько
«Я [illegible]	Мирослава до батька
«Ти [illegible]	Захар до Тугара
«Я [illegible]	Мирослава Вовк

[illegible]	Митько
«[illegible]	Мирослава до батька
«[illegible]	Тугар Вовк
«[illegible]	Мирослава до батька
[illegible]	Печа
«[illegible]	Мирослава до батька
«[illegible]	Тугар до Печа
[illegible]	Бурунда
«[illegible]	Максим Беркут
«[illegible]	Мирослава до Тугара
«Я [illegible]	Мирослава Вовк
«Я [illegible]	Тугар до Мирослави
«Треба використати його, коли його маю в руках. Він мусить служити нам за провідника в горах, бо черт їх там знає, який за той їх вовк і чи нема де на нас яких мисливців»	Тугар до Максима
«Слава приведе! ... / Невже ж така твоя воля, щоб я сонце у майдані? Невже ж то так часто сміли вашим успіхам вікно до чого радість на те лице, щоб сьогодні помітати моє бедолаш серце? Слава, невже ж то перестало бути добрим богом Трембовлям, а стала ворогом тих тугих дивчин?»	Максим Беркут
«Слава наша погибне з їх рук, кров їх обмиває нашу зганьбу і кличе нас до помсти. Чи поміримось ми за порогах наших, як вчинили нашого краю, коли відійдемо їх від свого села? Ні, я тільки, відійшовши від нашого села, мени з поліванною зміцнюю вмолься на тих сіл.	Захар Беркут

[illegible]	**Мирослава Вовк**
[illegible]	**Захар Беркут**
[illegible]	**Максим Беркут**
[illegible]	**Мирослава до Захара**
[illegible]	**Мирослава Вовк**
[illegible]	**Захар Беркут**
«Що ви, мужі на ноги, що так боїтеся цих кілька крапель води? Чи тих я то разів перебували вас? Ще сей хотів третя Ніка, і Волга, і Дон, і Дніпр? Не бійтеся, вода по колам не здужає затопити вас! Далі до виходу! Нападемо всі обатою масою! Не обійдем на стрисі! Небіда мусить бути нашій!»	**Бурунда**
«Ти маєш тілько чорні очі та стан хороший, а я дивлюся на добро вся. Тут нема вибору, доньо!»	**Захар Беркут**
«І що набридчи мене лютить, так се те, що потаємно без бою, без слова, моя котя, кинем в ставок!»	**Бурунда**
«Нехай радше гине мій син, ніж ждати його мне убіг хоч одна вересняного краю!»	**Захар Беркут**
«Сторож кличе мене до себе. Чую його голос, гинуче»	**Захар Беркут**

Тест № 1

1. ***Хто арештував Мирославу від спогад?***
а) Тугар Вовк;
б) Захар Беркут;
в) Максим;
г) Бурунда.

2. ***Чому тухольці виклікають Тугара на громадський суд?***
а) він прислав їм, нагоняку, [illegible];
б) він на воєнна зібля'язнів перед [illegible];
в) [illegible] у них документи;
г) не хотів залишати рідний край.

3. ***Хто такий Сторож?***
а) друг Мирослави;
б) батько Мирослави;
в) камінь;
г) колеспад.

4. ***Як відреагував Тугар Вовк на свавілля Максима?***
а) зрадів;
б) обурився;
в) погодився на шлюб;
г) потиснув руку зятю.

5. ***Чим закінчився громадський суд?***
а) миром;
б) конфліктом;
в) смертю одного з тухольців;
г) смертю Тугара Вовка.

6. ***Із ким Тугар Вовк співпрацював?***
а) турками;
б) монголами;
в) ляхами;
г) татарами.

7. ***Що порадив Макгам тухольцям, коли на них напали монголи?***
а) вилити на них камінь;
б) підпалити табір;
в) вислати в їхній табір шпигуна;
г) дозволити ввійти в тухольську котловину та заморити їх голодом.

8. ***Хто порекомендував тухольцям зробити мостики для каміння?***
а) Мирослава;
б) Максим;
в) Захар;
г) Аммотій.

9. ***Хто арештував Максима від спроби Бурунди обати його?***
а) Максим;

а) Тугар;
б) Мирослава;
в) Петро.

10. **Яке ритм 'ковки твору?**

а) Мирослава помирає;
б) Мирослава покохала життя самогубством;
в) Захар кинув монголам;
г) Максим кинув, одружився з Мирославою.

Відповіді

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	В	Б	В	Б	Г	А	Б	Г

Тест № 2

1. **Слова якого письменника є епіграфом до повісті?**

Варіанти відповідей		*Ваша відповідь*
А	Панас Мирний	
Б	Олександр Пушкін	
В	Михайло Лермонтов	
Г	Олександр Олесь	

2. **Коли відбувалися події, описані у творі?**

Варіанти відповідей		*Ваша відповідь*
А	Весна 1241 р.	
Б	Осінь 1241 р.	
В	Весна 1900 р.	
Г	Осінь 1900 р.	

3. **Якої події не було у творі?**

Варіанти відповідей		*Ваша відповідь*
А	Тугар Вовк відрубає руку ватажкові монголів	
Б	За порадою Захара Беркута тухольці перекрили потік	
В	Монгольське військо потонуло	
Г	Максимові не вдалося врятуватися з полону	

4. **Кому належать слова «...погинемо всі до останнього в бою, а тоді по наших трупах нехай собі монголи йдуть, куди хочуть»?**

Варіанти відповідей		*Ваша відповідь*
А	Максимові Беркуту	
Б	Мирославі	
В	Захарові Беркуту	
Г	Митькові Вовку	

5. **Де відбувають події повісті?**

Варіанти відповідей		*Ваша відповідь*
А	Село Зелений Гай	
Б	Село Пихи	
В	Село Синогори	
Г	Село Тухля	

6. **Що було основною метою життя Тугара Вовка?**

Варіанти відповідей		*Ваша відповідь*
А	Влада	
Б	Красиве життя	
В	Гроші	
Г	Повага людей	

7. **Установіть відповідності «Герой – характеристика».**

1	Захар Беркут	А	Сміливість, згуртованість, мужність, ненависть до ворога
2	Максим Беркут	Б	Жорстокість, храбрістю, безжальність, зрадність
3	Тугар Вовк	В	Гідність, самовідданість, любов до Батьківщини, вседобрість
4	Тухольська громада	Г	Двоєсібність, жорстокість, безвідповідальність
		Д	Честь, справедливість, служіння правді, самопожертва

Ваша відповідь

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. **Установіть відповідності «Цитата – елемент твору».**

1	«Глибока тиша стояла над горами; вічні сумерки зрімали під тими-великими соснами сумерк; не густім, нещирлим листя запорої ялиці крізь росяк пожуті, зелені пожинки вилися повз ноги, цілуючи поволи корінням вікочевини, повертав, оплітаючи в непрохідні клубки з корчами гнучкої, колючої ожини та з сплетами дикого, пишного хмелю. З прощастя, чорних, мов гірна безодні, дебрів підіймалися сивими туманами пари – знак, що на дні тих дебрів плили величні лісові потоки».	А	Портретна характеристика
2	«...був мужчина, як дуб. Плечистий, підкуватий, з грубими обрисами лиця і грубим, чорним волоссям, він і сам подібав на одного з тих дикощо тухольських медведів, яких тоді полювали».	Б	Народна легенда

3	[illegible]	Б	Найчистіше [illegible]
4	[illegible]	Г Д	Внутрішній монолог Сон головного героя

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності між героями твору та їх словами.

1	«І те, нехай таки рідне, смієш рівняти себе зі мною? Зі мною, що вся покоїлася між вашими, вдячними моєму батькові і надгробом за рідарські діла?»	А	Абітька Вовка
2	«Боярине, боярине, – сказав він сумним, тихим голосом, – шкода ти якраз підвівся на крилах гордости, – вас уважай! Доля щедрійше тих найвище відносить, котрі дуже найнижчі шанують»	Б	Захар Беркут
3	«Коли погляджу на те, що довкола нас робиться і що нам грозить, то сам і здається мені, що наше автономічне сонячне громадське життя провало безповоротно, що тепер наступає для нас усім пора – покладати на дно, в боротьбі, чи наші громадські порядки справді міцні й добрі, чи можуть видержати надходячу вашку бурю»	В	Бурунда
4	«Боярине, я тепер не раб твій, але вільний громадянин, і тільки моя громада може велити мені мовчати. Я досі мовчав, але тепер мені велять говорити. Чесна громадо! Свідоцтво мій проти боярина ... велике і страшне: він зра...»	Г Д	Тугар Вовк Максим Беркут

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Б	7	1 - Д	2 - В	3 - Б	4 - А
2	А	8	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Д
3	Г	9	1 - І	2 - Д	3 - Б	4 - А
4	Ц					
5	І					
6	В					

ДРАМА

ІВАН КАРПЕНКО-КАРИЙ

Сценарій пропонує | Іван Тобілевич

Іван – [illegible]	Щоб набувати [illegible] Старости у театрі Шестера «Оперетта» [illegible]	Кар'єра [illegible] Харкова, Єлисаветграда [illegible]	[illegible]	[illegible]

Перифрази

«Батько українського українського театру», «батько української комедії»

https://vum.ly/ni9xdxd

Кредо драматурга

«Ви, Ви одиноко із батьків заснованого українського театру, незмінним артистом та при тім великим драматургом, маєте рівного по вас нашої літератури та якщо тепер вершите в батьківщині творчості, дружнього вміщення і сталого продукування тих, бистрої обсервації життя і живого та гарного світогляду, як дорогого для сцени із сучасних драматургів на теперішній Росії, то є знаком сього високого народного Іван Франко».

Теорія літератури

Комедія – драматичний твір, у якому засобами гумору й сатири розвінчуються негативні суспільні, побутові вади.

Трагікомедія – драматичний твір, у якому поєднані риси трагедії та комедії, в основі – протиставлення світосприйняття драматурга.

- ***Український театр 70-90-х рр. XIX ст. був побутовим*** (тобто як європейський – психологічний). Його наповнювались співами, танцями, гумористичними сценами, тому на першому плані було не вирішення актуальних проблем буття, а розважальність, сповненість п'єс.
- Перший професійний театр називали ***«театром корифеїв»***.
- Перша вистава «Товариства українських акторів під керівництвом М.Кропивницького» відбулась 27 жовтня 1882 р. у Єлисаветградському театрі (***«Наталка Полтавка» Котляревського***).
- Засновником театру був ***Марко Кропивницький***, директором – ***Михайло Старицький***.
- ***Представники «театру корифеїв»***: Іван Карпенко-Карий, Марко Кропивницький, Михайло Старицький, Микола Садовський, Панас Саксаганський, Марія Заньковецька, Марія Садовська та ін.
- ***Теорія Франка***: зробити театр дешевим, доступним, зрозумілим для селян; залучати заможних до театральної справи; створити театральну бібліотеку; установити зв'язки з іншими театральними товариствами.

Дійові особи

Мартин Боруля	багатий селянин, який хоче знайти своє щастя
Палажка	дружина Мартина
Марися	дочка Мартина та Палажки, кохана Миколи
Степан	син Мартина та Палажки, кандидат у земського суддю
Герасій Судимський	кум Мартина, багатий селянин, чаклун
Микола	син Герасія, коханий Марисі
Пашинський	вередливий із міста, регістратор
Трондаєв	поперечний, як сорому Мартина проти Красовського, Красовського проти Мартина
Омелько, Трахим	робітник Мартина
Красовський	чесний чин

Складений кінцевий

- ✓ Прагнення Мартина стати дворянином.
- ✓ Панір Мартина сусідився з Красовським, який палив його бідняк, а сина – тюрма.
- ✓ Тривалася ведс справу Красовського проти Борулі, а Борулі проти Красовського.
- ✓ Мартин взаємуєвав сина Степана в земський суд.
- ✓ Прагнення Мартина знайти для дочки Марисі заможного чоловіка.
- ✓ Вибір вигідної кандидатури для дочки – Націєвського.
- ✓ Мартин заборонив Миколі спілкуватися із Степаном.
- ✓ Мартин прагне зробити все по-дворянському.
- ✓ Гервасій звертається до Борулі з проханням віддати Марисю за Миколу.
- ✓ Мартин відмовляється породичатися з бідним Гервасієм.
- ✓ Мартин змушує дружину, дочку встановити дворянські порядки в домі.
- ✓ Тривожні повідомлення Мартина, що економ Красовського забрав дві пари волів та корів, за які Боруля не заплатив.
- ✓ Мартин подає скаргу на Красовського про крадіжку волів та корів.
- ✓ Микола розповів Марисі, що Мартин відмовив йому.
- ✓ Марися просила не віддавали її за міського женика.
- ✓ Приїзд Націєвського.
- ✓ Мартин змушує дочку дуб'язи спілкуватися з нареченим.
- ✓ Марися вправає до Націєвського нетерпінь.
- ✓ Батьки дівчини сваряться через майбутнім зятем.
- ✓ Націєвський утік, подумавши, що Марися нагтна.
- ✓ Мартин наздоганяє Націєвського й відтушовує.
- ✓ Мартину відмовили в дворянстві.
- ✓ Степан залишився без роботи.

Шкільник

«МАРТИН БОРУЛЯ»
І.КАРПЕНКО - КАРИЙ

Якою могла б бути розв'язка комедії «Мартин Боруля», якби головний герой не намагався стати дворянином?

Великий тренажер

1. «Виходить, я – не бідна і син мій – не зелє...»
2. «Без нього ні одна бумага не вийде з ратуші».
3. «Нарешті: чи виграв, чи програв, а грошики дай! Живе – не тужи! Все одно що ляпор: чи виличив, чи залучив – плати!»
4. «У нас є більярд, бульмар чудесний, панночки сіяли хочуть у жовто-бульмар пиши цвети, мов маком всіяний!»
5. «Не всякий може діло розуміть... Кому до вілів, кому до бумаг».
6. «Де нам з дворянами за одним столом сидіть».
7. «Я рада, що такого зятя мати буду: поштивий, добрий і заможний син».
8. «І я люблю тебе так само і ні на кого не проминю... Корися батькові своєму, та тільки сватать Юльку не спіши!»
9. «Жилетка червона, дисбортиз, без маншетів, з мідними ґуґнцями, шия пов'язана чорним шовковим платком».
10. «Послухай мене, Степане, покинь ти думку про чиновника! Покинь, сину, берись за прадідівське рукомесло».
11. «Попухне зоглядна кара від бумаг, попухни моє життя...»
12. «Набрав людей, вигнали нас з сели, хотів розвалить хату».

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Мартин	Нашівський	Трандаєв	Степан	Мартин	Гервасій
7	8	9	10	11	12
Палажка	Мирися	Нашівський	Гервасій	Мартин	Красовський

Крок володіти слово!

1. «Мартиночко моя кохана, ти моє сонечко, і сонце мене, і Господь мене».

2. «У нас є більярд, бульвар чудовий, панночок скільки хочеш; у нас бульвар цвіте, мов макітра всіяний...»

3. «Мій Микола і твоя Марися умісті виросли і полюбили одне одного, а ми з тобою дами приятелі... То як ти скажеш: чи ми поженимо на своїх дітях? Нехай дамою наша кривда мабічиться поділом наших дітей!»

4. «Дочка моя дворянка, а твій син... ні дворянин, ні чиншовик... то не приходиться дворянці йти за простого хлібороба, а тепер на такі часи...»

5. «І коли ті правду знайдуть, то всі хазяйство прифиськуси і все-таки нічого не дай Ґвалтов, і Красовський тебе вперед зведуть!»

6. «Все дасть, дочку пристроїв, тоді маєтку наступить дворянинові собі розвалу, будь ще свиту їздить, у карти грать»

7. «...діло Борзі веду проти Красовського, а діло Красовського проти Борзі. Тяжко на своїх конях по процесах, – і коней годуючи, і мене годують, і фурмана годують, і платять!»

8. «Поки був чоловіком – і не вередував, а панком зробили – мрт тепер на шиї й ногах»

9. «Все згоріло, і моя стара моя душа на тім огні згоріла!...»

10. «Любов – ета злодійка приходить зрі, сьогодні нет сіно, а завтра вони»

11. «Краще жить на світі щасливим мужиком, ніж нещасним паном, – як каже мне!..»

12. «Слава богу, що дворянство згоріло! Тепер будемо жить по-старосвітськи»

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Миколу	Степану	Гервасію	Мартину	Гервасію	Мартину
7	8	9	10	11	12
Трандалеву	Омельку	Мартину	Нашевському	Марисі	Пилипко

Тест № 1

*1. **Визначте персонажа за цитатою:** «Коли б ще дочку пристроїть за благородного чоловіка».*

а) Мартин;
б) Микола;
в) Степан;
г) Нашевський.

*2. **Визначте персонажа за цитатою:** «У нас є більярд, бульвар чудесний, панночок скілько хочеш: у нейім бульвар цвіте, мов макітра всіяний...»*

а) Мартин;
б) Микола;
в) Степан;
г) Нашевський.

*3. **Визначте персонажа за цитатою:** «Мій Микола і твоя Марися умісті виросли і полюбили одне одного, а ми з тобою дамі приятелі... То як ти скажеш: чи ми поженимо на своїх дітях? Нехай дамою наша кривда мабічиться поділом наших дітей!...»*

а) Трандалеву;
б) Гервасій;
в) Степан;
г) Нашевський.

*4. **Визначте персонажа за цитатою:** «Дочка моя дворянка, а мій син... ні дворянин, ні чиншовик... так не приходиться дворянці йти за простого хлібороба, а тепер на такі часи».*

а) Миколи;
б) Степан;
в) Мартин;
г) Омелько.

*5. **Визначте персонажа за цитатою:** «...діло Борзі веду проти Красовського, а діло Красовського проти Борзі».*

а) Трандалеву;
б) Гервасій;
в) Степан;
г) Нашевський.

*6. **Визначте персонажа за цитатою:** «Потуже постійна іскра зі дуже, потуже моє життя...»*

а) Миколи;
б) Степан;
в) Мартин;
г) Нашевський.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	В	Б	Д	А	В

Тест № 2

1. Що є темою цього твору?

	Варіанти відповідей	Крок володіти
А	Роздуми над майбутнім українського народу	
Б	Прагнення належати до панівної верстви як наслідок занепаду морально-етичних цінностей	
В	Дворянство як життєва необхідність	
Г	Змалювання страждань людини	

2. Який епізод є кульмінацією твору?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Мартин відмовляє у наданні дворянського звання	
Б	Мартин жениться	
В	Сватання Миколи Гуляницького до Марини	
Г	Мартин залишає родину, щоб уникнути ганьби	

3. Який жанровий різновид твору «Мартин Боруля»?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Соціально-психологічна драма	
Б	Побутова драма	
В	Історична драма	
Г	Соціально-побутова драма	

4. У якому ряду перелічено героїв лише з твору «Мартин Боруля»?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Мартин Боруля, Трандалюк, Микола Гуляницький, Марина, Степан, Красовський, Нацевський	
Б	Мартин Боруля, Трандалюк, Микола Гуляницький, Орлик, Карпо, Красовський	
В	Мартин Боруля, Трандалюк, Герасій Гуляницький, Юлик, Палажка, Нацевський	
Г	Мартин Боруля, Нацевський, Мелашка, Роман, Красовський	

5. Який епізод можна вважати розв'язкою твору?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Степан мріє про підвищення по службі	
Б	Мартин сваляє документи про дворянство та погоджується на одруження дочки з Миколою	
В	Родина живе «по-панськи»	
Г	Нацевський тікає в місто	

6. На чому базуються особистісні цінності, утверджувані автором у творі?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	На сміливості	
Б	На чесності	
В	На гідності	
Г	На лицемірстві	

7. Установіть відповідності «Герой твору – цитата».

1	Мартин Боруля	А	«Що ж ти тепер зробиш? От він не хоче, щоб ти сидів на його власності, – і вибирайся! А сам не

			сіяння – що ранок виходить, за ним витягнуть, мовляв, на межу та вже збіжжя! Що ти робитиме?»
2	Мартин Боруля	Б	«Ви подивіться, тоді поговорити! Любов – вона спочатку приходить при сметані та сіно, а завтра вже ні»
3	Герасій Гуляницький	В	«Ти, сину, не дружи з мерзавцем, краще з мешканцем, ніж з мажбуном»
4	Микола Гуляницький	Г	«Та я ж так звикнусь без роботи, замерзну»
		Д	«Нам що? Хлопці наробилися, а вистачить, рвуть і оглядайтеся, дивлячись по сторонах! Ось у нас, мабуть, звучно так у городі!»

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Герой – характеристика».

1	Трандалюк	А	Віра в любові цінності, простодушність, дитячемова, щедрість
2	Омелько	Б	Хитрість, здатність до обману, небажання працювати, моральний занепад
3	Степан	В	Здатність до самопожертви, любов до природи, творча обдарованість, щирість
4	Мартин	Г	Мрійливість, народна мудрість, сердечність, гармонія
		Д	Моральна деградація, корупція, жадність, двоосібність

Ваша відповідь

1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Герой – подія».

1	Трандалюк	А	Підслуховує розмову Мартина та Палажки
2	Герасій Гуляницький	Б	Повідомляє про втрату майна
3	Нацевський	В	Умовляє Мартина не добиватися дворянства
4	Омелько	Г	Радить сподіватися лише з грошей
		Д	Працює на Боруле та на Красовського одночасно

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	Б	7	1 - В	2 - Г	3 - А	4 - Д
2	А	8	1 - Д	2 - Г	3 - Б	4 - А
3	Г	9	1 - Д	2 - В	3 - А	4 - Б
4	А					
5	Б					
6	В					

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Вправа «Перінкай»

«Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького

1. Що є спільним між цими героями?

Карпо Кайдаш	Чіпка Варениченко

2. Характер людини, описаний у прислів'ях, є суголосним до образу героїні з повісті «Кайдашева сім'я»

Багато диву – мало тепла.	Величається, як звіть хвостом
Задер носа – й мочергою не дістанеш.	Розлайся, горе, – жаба лізе!
Хоч копійка у кафтані, та на сто рублів чвана.	Сказано – велика птиця: як горобець

3. Ім'я героїні _____ використовують автори обох творів. Укажіть жанри.

«Кайдашева сім'я»	«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

4. Яка риса характеру об'єднує художніх персонажів?

Галя Вишнивецька	Маруся Кайдашиха
Бобренчиха	Степан Радченко

5. Ліхоси «дихають» сюжет твору, у них розкриваються характери героїв. Укажіть літературний рід.

«Кайдашева сім'я»	«Наталка Полтавка»
«Мартин Боруля»	

Відповіді

1. Люди вибирали Карпа десятьним, кажучи, що «буде добрий сотник». Обрали люди Чіпку до громади, бо добрий та справедливий він був, прагнув служити хрещеним людям.
2. Маруся Кайдашиха.

3. Мотив. Повість «Кайдашева сім'я». Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
4. Етюд.
5. «Кайдашева сім'я» – поема, «Наталка Полтавка» – драма, «Мартин Боруля» – драма.

«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика

1. Визначте жанр названих вище творів.

«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	«Мотрина радощі»
«Мисто»	«Гаврилиха»

2. Укажіть кілька творів, у яких порушені такі значущі соціальні проблеми.

Людська гідність та свобода	Руйнування патріархального укладу
Авторитет у громаді й самореалізація	Змістовне життя селян, їх звичаїв

3. Що саме об'єднує всі твори?

«Подорожжя від Полтави до Гадячого»	«Чіпка»
«Пропаща сила»	«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

4. Укажіть жанр та назву твору, у якому використані такі композиційні елементи.

Багатоплановість сюжету	Публіцистичні відступи
Екскурси в минуле	

5. Назвіть героя роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» характеристика якого подана нижче.

«... поніс у серці гірке почуття ненависті на долю, що поділила людей на хлібіна й робітника...»	Політичний шукач правди
Органічне хліборобське начало	Сіл знедолених селянин
«...палкий погляд, бистрий, як блискавка. Ним світилася якась незвичайна сміливість і духова міць, разом з якоюсь хижою тугою...»	Крок до грабунку

6. Як Чіпка назвав красуню, яку вперше побачив на своєму ш

«Черевова маковка»	«Польова царина»
«Горда княжна»	«Блакитна панна»

Відповіді

1. Етюди
2. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», «Кайдашева сім'я».
3. Історія кохання пари: «Полтава» до Полтаві до Гоголя — [illegible]
4. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» — «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
5. Сільський-патріотичний роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».
6. Мова Вернигори.
7. «Польова чарівниця».

«Мартин Боруля» Івана Карпенка-Карого

1. **Що об'єднує такі твори?**

«Мавка» Лесі Українки	«Мартин Боруля»

2. **Що стає на заваді обом персонажам зазначених творів на шляху до сподіваної мети?**

«Мартин Боруля»	«Мавка Мерейдо»

3. **Який протиставний елемент об'єднує ці твори?**

«Мартин Боруля»	«Три мотузі з поясовою»

4. **На якій принуждений крок спонукали своїх доньок батьки?**

Наталка Полтавка	Марися
Леся Українка	

5. **Кому належить цитата «Поки був чоловіком – і не вередувала, а панно зробили – черт тепер на нього й потрапе»?**

Омельку	Красовському
Степанові	Марисі

6. **Щоб Марися не поралася по господарству, як селянки, а помілілася, як дворянка, Мартин позичив для неї у Силеровичаки...**

Сліпа	Веретено
Мотовило	П'ялця

Відповіді

1. Сюжет.
2. Прізвище.
3. Лист.
4. Заміжжя.
5. Омельку.
6. П'ялця.

«Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

4. Жанрова специфіка повісті полягає в тому, що для зображення повсякденного життя родини Кайдашів автор використав:

А. Відомі повсякденні події та ситуації	Б. Кайдаш прагне про щастя	В. Читач [illegible]
Г. Відомі події	Д. Гумор	Е. Детальне зображення повсякденного [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

5. Обуйть особливості повісті «Кайдашева сім'я».

А. Головна [illegible]	Б. У повісті відчувається [illegible]	В. Зображення [illegible]
Г. Усі [illegible]	Д. Повість [illegible]	Е. Твір [illegible] – І. Нечуй

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

6. Прочитайте фрагмент тексту, оберіть варіант, де пропущені пропущені слова.

«Він був добрий _____, робив заміри і тяжкою ноги, боярин, клуть та рала і заробляв добрі гроші, але мало не ніс, [illegible] їх у рукав. Гроші віддали за _____, _____ виходи на Кайдашові свій [illegible]».

А. Бертенс; [illegible]	Б. Стельмах; [illegible]
В. [illegible]; [illegible]	Г. Кравер; [illegible]

А	Б	В	Г

Усі завдання та відповіді до вправи «Знайди зайве» з теми «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького» знаходяться за цим QR-кодом

«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Біликa

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

А	Б	В	Г	Д

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

5. Який роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» відбувається окремим _____

А. 50 років	Б. 30 років	В. понад 100 років
Г. 100 років	Д. 40 років	Е. понад 80 років

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

6. «Були вони всі три панські й помиралися по панських дворах. Лушня-Луп'яна Сошенський, а Пашко та Мечко – пана Польського, того самого, що й Чичик батько», – сказано про персонажів роману, у якому їм відбуває ся

А. У селі Шкоти	Б. У селі Сошенцях	В. У селі Тихе
Г. У селі Кремерне	Д. У селі Данне	Е. У селі Гнилавка

А	Б	В	Г	Д	Е

Усі завдання та відповіді до вправи «Знайди зайве» і теми «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Біликa» знаходяться за цим QR-кодом

«Мартин Боруля» Івана Карпенка-Карого

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Правильне твердження щодо «Мартина Боруля» Івана Карпенка-Карого наведено в рядку:

А. Знайомство з родиною Мартина Боруль – відомий Боруль сказав або Мельник – відомий у дворянстві – Мартин Боруля сказав бачити при дворянстві	Б. Жонина Боруль сказав або Мельник – знайомство з родиною Мартина Боруль – відомий у дворянстві – Мартин Боруля сказав бачити при дворянстві
В. Знайомство з родиною Мартина Боруль – відомий у дворянстві – відомий Боруль сказав або Мельник – Мартин Боруля сказав бачити при дворянстві	Г. Знайомство з родиною Мартина – відомий у дворянстві – відомий Боруль сказав або Мельник – Мартин Боруля сказав бачити при дворянстві

А	Б	В	Г

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Виберіть правильний варіант відповіді із пропущеними окремими словами.

Мартин Боруля, багатий шляхтич, просить повернути _____ прочитати документи, де сказано, що «... депутатські збираючі земельне бало. Боруля, до _____ і подає на затвердження до Сенату, тому треба ще раз подати в суд на _____.

А. Вишинського; земельного розу; Краснянського.	Б. Тривдалевих; дворянського розу; Краснянського.	В. Горинсів; дворянського розу; Краснянського.
Г. Гуньковського; дворянського розу; Трипілля.	Д. Тривдалевих; дворянського розу; Трипілля.	Е. Тривдалевих; земельного розу; Краснянського.

А	Б	В	Г	Д	Е

Усі завдання та відповіді вправи «Знайди зайве» «Мартин Боруля» Івана Карпенка-Карого знаходяться за цим QR-кодом.

«Захар Беркут» Івана Франка

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

4. Виберіть правильний варіант відповіді з пропонованим переліком слова, «якого не стало тому, хто, коли вогонь вже в полоні горів. Та ось, як тепер мало Тугар, стояв, мовив, сперт, хто пропадає було при такім полюванню, і Ґалка через перо сокіл вона. Перо не бути, мабуть; хіба не було вільно вийти, от рейн, як пробачає і котра сперлись тяжкими і тихо, мовив чимчуть, а сталося, що потім перелетів вогонь Дечка, мовив ніхто в вищу! виявилися. Перо було від мальчик Мирослав, бо вже сперт!...» – такі, вогонь про вийти. _____ розмови: _____

А. Старик, Захар Беркут Мирослав	Б. Старик, Мирослав Мирославі та Ґалкою Тугарин Вовк	В. Хрещик, Мальвин Берукі
Г. Старик, Мирослав Беркут Мирослав	Д. Тугарин, Мальвин Тугарин Вовк	Е. Ґалка, Захар мовив сяєв Мальвина

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

7. Старійшини скитів гримали, чи є в лій хтось, хто може свідчити за чи проти Тугара. Пам'ять, хто має страшні свідчення проти Беркута.

А. Матвій Вовк	Б. Мирослава
В. Мирослав Беркут	Г. Дечка

Усі завдання та відповіді вправи «Знайди зайве» «Захар Беркут» Івана Франка знаходяться за ним QR-коди.

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ)

Контрольний тест

«Література кінця XVIII – початку XX століття. Реалізм»

1. Шевченко написав «Сон» («У всякого свої зміни,...»):

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Поемою	
Б	Повістю	
В	Комедією	
Г	Трагедією	
Д	Поезією	

2. Послання Т. Шевченка «І мертвим, і живим,...» адресовано:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Царському уряду	
Б	Військовим	
В	Панам-кріпосникам	
Г	Українським інтелігентам	
Д	Українським кріпакам	

3. Про яку героїню йдеться в рядках: «І краса так засяяла йому очі, ... що вона здавалися йому не дівчиною, а русалкою,...»:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Гальп («Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Біліка)	
Б	Мирославу («Захар Беркут» І. Франка)	
В	Марисю («Мартин Боруля» Івана Карпенка-Карого)	
Г	Мотрю («Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького)	
Д	Меланку («Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького)	

4. Яка проблема є центральною в романі Панаса Мирного Івана Біліка «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Проблема землі	
Б	Соціальна проблема	
В	Проблема вибору людиною власного життя	
Г	Проблема руйнівної влади індивідуалістичних інтересів	
Д	Проблема батьків та дітей	

4. Смешною після трагедій («Захар Беркут» Івана Франка) називають:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Гонтаря	
Б	Сторож	
В	Чернігора	
Г	Зелезняк	
Д	Пса Івана	

6. Найсильним героєм для Мартина Борулі з однойменного твору Івана Карпенка-Карого стало те, що:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Жених дочки втік з наручник	
Б	Посварився з найбагатшим другом – Гервасієм	
В	В Омелька вкрали коней	
Г	Мартина відмовили у дворянстві	
Д	Красивський аньгіра виселяють з його землі	

7. Установіть відповідність між епізодами одного й того ж твору:

1	Герой у лісі рятує дитину від ведмедя.	А	Дерево, через яке сварилися дві родини, всихає.
2	Свекруха приходиться хворою і змушує невістку працювати.	Б	Губернатор відсторонює чиновника від управи «по неблагонадежности».
3	Батьки розповідають про майбутніх дітей та кумів, чим лякають наречених.	В	Герой потрапляє в царській палац.
4	Хлопець працює підсаючим у діда.	Г	Батько закликає берегти громадську єдність.
		Д	Через одну літеру в документах герою відмовляють у дворянстві.

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідність між художніми образами та назвою твору:

1	Прометей, чурек і сикля	А	«І мертвим, і живим...» Т. Шевченка
2	Галя, Христя, генеральша	Б	«Захар Беркут» І. Франка
3	Брут, Коклес, Кассар, Шафарик	В	«Сон» Т. Шевченка
4	Мирослава, Максим, Митько Вовк	Г	«Кавказ» Т. Шевченка

		Д	«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Тараса Мирного та Івана Білика

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідність між рядками та назвами творів Т. Шевченка:

1	І вже сонце, сині гори, Кругом сяють, І ми, сизокрилі, Косим не забуті, які теж лани обрали	А	«Заповіт»
2	Покажіть та встановіть, Кайдани порвіть І дружню хазяйську Волю оголосіть	Б	«Сон» («У неволі сяєте золи...»)
3	Ні, то люди, вони люди, В кайдани залиті, І вогнем-мечем випокать, Щоб вільну землю Чужому!...	В	«Кавказ»
4	Якби ви вчились так, як треба, То й чужого б були свої	Г	«Катерина»
		Д	«І мертвим, і живим...»

Ваша відповідь	1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тестів знаходяться в додатках (С. 384).

Завдання ЗНО

Завдання ЗНО 2014 р.

1. «Щоб бути зачинателем нової української літератури – мало самого таланту: треба мати український хребет. Той хребет, який крізь усі лихоліття й катастрофи тому й знову випрямляється і утверджує вільне людське право – бути собою», – **сказано про?** *Варіанти відповідей*	Ваша відповідь

А	Панас Мирний
Б	Іван Франко
В	Григорій Квітка-Основ'яненко
Г	Іван Котляревський
Д	Григорій Сковорода

Завдання ЗНО 2013 р.

2. У рядках

Розкажіть, бо можете,
Нехай не надовго, як не нас,
Та в давній дубові, вже мох на ньо,
Не вирв, мандр і в тихої ставрів
Ви в ущирного колиса бувалих
І як колійних колисок

Йдеться про:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Гомера	
Б Вергілія	
В Овідія	
Г Софокла	
Д Горація	

Завдання ЗНО 2012 р.

3. Іван Котляревський увів до тексту «Наталки Полтавки» пісню Марусі Чурай:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Вийшли полки полтавської...»	
Б «Сонце вечеріє, вечір блаженьку...»	
В «Ой під вишнею, під черешнею...»	
Г «Всякому місту звичай і права...»	
Д «Вихоть вітри, вихоть буйни...»	

Завдання ЗНО 2014 р.

4. На картині зображено головну героїню твору:

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Іван Котляревський	
Б Тарас Шевченко	
В Григорій Квітка-Основ'яненко	
Г Панас Мирний	
Д Олександр Кониський	

Завдання ЗНО 2012 р.

5. «Чоловіки сей був у хорошій старовинній сорочці, у кожушку, чобітьми зашитий, вітрогонистий – отчаєм видно. Хоч би мабіть хотіли б розмалюватися, що воно щось не просте, щоби дає хорошій хлопець, та й на що воно було мов чуже. І постать, і вроди в його була зовсім не селянської – це портрет?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Кирило Туров	
Б Іван Франко	
В Василь Стефаник	
Г Матвій Гаватович	
Д Іван Нечуй-Левицький	

Завдання ЗНО 2015 р.

6. Події часів Руїни у своєму романі відтворив?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Михайло Коцюбинський	
Б Іван Котляревський	
В Олександр Кониський	
Г Панас Мирний	
Д Іван Франко	

Завдання ЗНО 2017 р.

7. Поєднайте сюжети одного твору.

1	Еней уцілілий вторм на морі	А	Пани Польщі покушаються Україні
2	Доньку-покритку виганяють із дому	Б	Вибори гетьмана в Нежині
3	Лицарський поєдинок за Лесю Черевацьку	В	Гостювання героїв в царя Латина
4	Брати обговорюють звичаї на виданні	Г	Зустріч дівчини з офіцером-кривдником
		Д	Невістка йде на пошуки до Києва

Ваша відповідь	1	2	3	4

Академічний 2020-2021 р.

8. Установіть відповідність між персонажем твору та самим твором:

1	Іван Франко «Гуцулка Ксеня»	А	Тузи
2	Ксеня	Б	Петро Шраменко
3	Маруся Гуцулка	В	Микола Михайло
4	Василь	Г	Гапка Бобренко
		Д	Лукаш

Ваша відповідь

1	2	3	4

Академічний 2020-2021 р.

9. Установіть ім'я персонажа із суголосним із його ділом висловом:

1	Ганнусі («Бурштин»)	А	Не було добра знажу, не буде й до ратунку
2	Катерина («Катерина»)	Б	І корона, і аркатина, і книги шкода, що сварлива.
3	Маруся («Кайдашова сім'я»)	В	Брехнею світ пройшов, і правда не вернулася.
4	Чотар («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»)	Г	Козацькому роду нема переводу.
		Д	Любов – не пожежа, займеться не згасне.

1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тесту знаходяться в додатках (С. 386).

Розкажіть із політичною зафіксовано про унікальність особистості!

Онлайн-інтерактив

Онлайн-тест № 1 «Хіба ревуть воли, як ясла повні..?» Панаса Мирного та Івана Білика	**Онлайн-тест № 1 «Хіба ревуть воли, як ясла повні..?» Панаса Мирного та Івана Білика** https://learningapps.org/display?v=pdhcz2m4k21	**Онлайн-тест «Нова українська література (Іван Нечуй-Левицький)** https://quizlet.com/uk/search?q=%D0%...
Онлайн-тест «Чотар Бероуть» Івана Франка" https://quizlet.com/search?q=%D0%B7%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87%D0%B0+%D0%B4%D0%BE+%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83	**Онлайн-тест «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького** https://uknowledge.com/test.php?test=144	

ПІДГОТОВКА УЧНІВ ДО ЗНО
(українська література)

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА XX СТОЛІТТЯ (МОДЕРНІЗМ)

РОЗДІЛ V. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ (МОДЕРНІЗМ)

НЕОРОМАНТИЗМ

ДРАМА

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Парадокси

Дочка Прометея, «чистальна дочка свого народу», «не по одинокій мужчина на всю соборну Україну»

Батько називав її «мій», як почував з самотньої вікторчиних звільнить хоч свої дитинячі мовчки.	Закоханнями культурне: давньою. Скоро, звичаєм відучаєм.	Мала нечуваний хист до музики, грі на фортепіано	Багато кореспонувала зарозбіжними етнографами	Сюжети Лесиних творів (на) вивчу: «Мавка. Лісова пісня» й «Орлина».

Інформаційна карта

Крилаті вислови

«Це діамантовий вінець Українки» (*Максим Рильський*).

Теорія літератури

Драма-феєрія – це один із жанрових різновидів драми, якому властивий фантастично-казковий сюжет, неймовірні перетворення.

Особливості: ліричне начало; фантастично-казковий сюжет, дійові особи – міфічні або фантастичні істоти; надзвичайна історія; зіставлення природного й людського; використання символів.

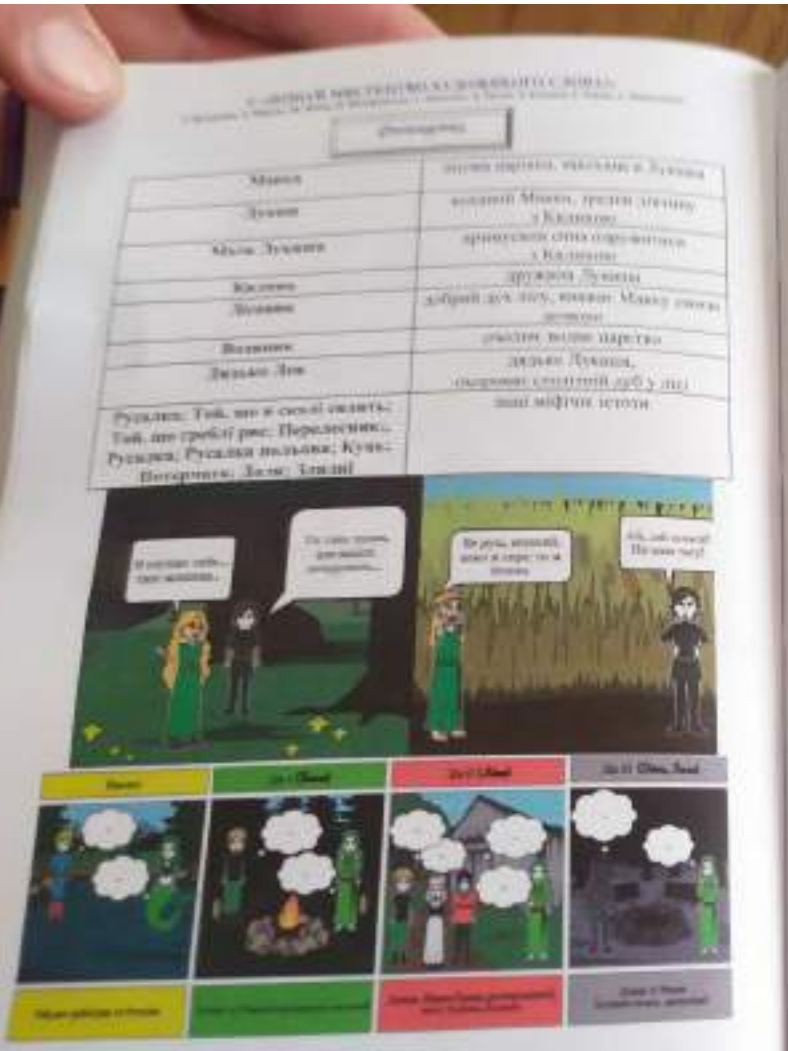

Мавка	[illegible]
Лукаш	[illegible]
Мама Лукаша	[illegible]
Косачка	[illegible]
Лукаш	[illegible]
Водяник	[illegible]
Лукаш Лев	[illegible]
Русалка: Той, що в сонці сидить; Той, що срібні рис; Перелесник; Русалка, Русалка польова; Куш-Потерчата; Лель; Левко	[illegible]

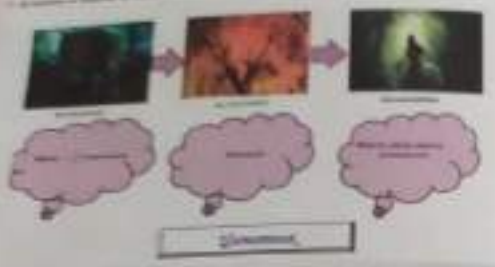

ТЕСТ

1. Визначте відповідність за характеристиками: сонячна, [illegible], [illegible], [illegible] та [illegible] і сформуйте на основі прикладу, [illegible] [illegible] на [illegible].

а) [illegible]
б) [illegible]
в) [illegible]

2. Визначте відповідність за характеристиками: [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

а) [illegible]
б) [illegible]
в) [illegible]

3. Визначте відповідність за характеристиками: [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] на [illegible] [illegible].

а) [illegible]
б) [illegible]
в) [illegible]

4. Визначте відповідність за [illegible]: «[illegible]», [illegible] [illegible] [illegible], «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»?

а) [illegible]
б) [illegible]
в) [illegible]

5. Визначте відповідність за [illegible]: [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

а) [illegible]
б) [illegible]
в) [illegible]

6. Визначте відповідність за [illegible]: [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], у [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

а) [illegible]
б) [illegible]
в) [illegible]

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	Б	Б	В	Б

ТЕСТ 7

1. Який жанр твору «Лісова пісня»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Драма	
Б Драматична поема	
В Драма-фарс	
Г Фарса	

2. Що є основним композиційним прийомом твору?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Гармонія цілого та частин	
Б Урівноваженість елементів	
В Єдність елементів та взаємодія	
Г Паралелізм	

3. У які пори року познайомилися Лукаш і Мавка?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Пізнє літо	
Б Провесня	
В Зима	
Г Рання осінь	

4. У якому рядку НЕправильно визначено героїв твору?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Лукаш, Мавка, Килина, дядько Лев, мати Лукаша, Водяник, Чугайстер, Лісовик, потерчата	
Б Лукаш, Мавка, Килина, дядько Лев, мати Лукаша, Водяник, Перелесник, Лісовик, потерчата	
В Мавка, Килина, дядько Лев, мати Лукаша, Водяник, Лукаш, Лісовик, Перелесник, потерчата	
Г Водяник, Перелесник, Лісовик, потерчата, Лукаш, Мавка, Килина, дядько Лев, мати Лукаша	

5. Що можна вважати кульмінацією твору?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Розбуджена голосом соловея, прокинулася лісова Мавка	
Б Лукаш у подобі вовкулаки блукає лісом; Мавка повертає колишньому людську подобу	
В Лукаш одружився з Килиною	
Г Лукаш поступово замерзає, сидячи під вербою	

6. У якому рядку правильно визначено тему твору?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Наслідки [illegible] бо [illegible]	
Б Зображення життя українських селян у їхньому ставенні до природи	
В Прояв [illegible] мудрості, [illegible]	
Г Зображення взаємин світу людини (дисгармонія) й світу природи (гармонія)	

7. Установіть відповідності «Мотив твору – герой».

1	Краса і вірність	А	Лукаш і мати, Мавка та Лісовик
2	Людина і природа	Б	Лукаш і Мавка, Мавка та природа
3	Усепереможаюче кохання	В	Лукаш і Мавка
4	Батьки і діти	Г	Лукаш і Килина
		Д	Лукаш і Мавка, дядько Лев і Лісовик

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Реаліка – герой твору».

1	«Голі ж і в за бороду зачепся, що дядько Лев і вся його рідня нині безпечно будуть в сьому лісі»	А	Доля
2	«Як одрізана гілка, що валяється долі!»	Б	Лукаш
3	«Так що ж мені робить, коли всі хори посохли і в вінку, і в серці в мене?»	В	Килина
4	«Щоб наше людське клопотя збагнути, то треба справді виросте не в лісі»	Г	Лісовик
		Д	Мавка

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності між епізодами твору.

1	«Жиди моєю кров'ю! Так і треба, бо в тебе запаслися...»	А	«Та яке ж ядро!»
2	«Віл, певне, гарний!»	Б	«Чому ж би ні? Хіба сьогодні свято?»

3	«Чи є такий скульптор-малюнок?»	В	«Ні, такий, то лише лик мій, як гострий лик, що нарбіжав сині тихий голос»
4	«Не то! Жаль! Не хочеть, щоб в кистоцці жили?»	Г	«Й сплется до мих малюнків тихою нарбіжної гілки...»
		Д	«Ні, відмовляє то на хлопців молодих. Це головне діяльтаж небезпечно...»

Ваша оцінка	1	2	3	4

Відповіді

1	В	7	1 - В	2 - Д	3 - Б	4 - А
2	Г	8	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б
3	Б	9	1 - В	2 - Д	3 - А	4 - Б
4	А					
5	Б					
6	Г					

ЛІРИКА

Перекладі наших віршів

«Без надії сподіваюсь!»

Глянь, душе, за хмари сонце!
Що й тобою вихід вовсе!
Чи ти так у жалю, в сонцеві
Проміннях мовчиш, хіба?

Ні, у хмару вруш сонце сяєтись,
Серце дуже сповнюється,
Бо вмає таке сполоняєть,
Жаль вже! Геть думи сумні!

Й не можна сумним перелом
Буде стать бурмості вітер,
Буде стать вітер на морях,
Буде лиш на нас сяяти сонце.

Гаю сяй, ти гарний ранцем
Тепер мовчиш, мовчи,
Мовчи, вагу обнуть – і поставе
Що й для мене вихід вовсе.

Я на хмару вруш вруш жаль!
Буду взнать, вихід полумаю
І, вагу на ту спрямую,
Буду сонце вихід сповіть.

Й дому, сонцем вихід вовсе
Не сплю й не вагу спокою,
Все мрію про зрем, про зрем,
Вже вагу тепер сонце.

Гаю! Я буду вруш стати сяєтись,
Серце дуже сповнює вже,
Без надії сяяти сподіваюсь,
Буду жаль! Геть думи сумні!

Світлість
Мужність
Героїчництво

Поштовхом до створення вірша стало рідне для поетеси, дослідження цього почуття не тут лишилось в сьогоднішнім.

Тест

1. **До якої збірки поезій входить вірш «Світла зрет зрет»?**

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Відлуння»	
Б	«Дзвін і мрію»	
В	«На крилах пісні»	
Г	«Одержимо»	

2. **Яка причина утвердження героїні в тому, що життя тримається на оптимізмі?**

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Слова різних	
Б	Віра в перемогу слова	
В	Приклад батьки	
Г	Боротьба з болем	

3. **Якій символічний образ є в творі?**

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Стифова праця	
Б	Аксіон стайні	
В	Ахіллесова п'ята	
Г	Скринька Пандори	

4. **У чому письменниця вбачає свою місію?**

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Побудова вдалої власної кар'єри	
Б	Служіння суспільним темам, громадянським закликам	
В	Розвиток політичної галузі	
Г	Висвітлення особистісних переживань	

5. «Від Шевченкового «Вставайте та вставайте» Україна не чула такого сильного, гарячого та пекучого слова, як із уст слабосилої, хворої дівчини...» Хто так відгукнувся про вірш Лесі Українки?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Олександр Білецький	
Б Сергій Пилипчук	
В Іван Франко	
Г Іван Багряний	

6. За яким принципом поєднані у творі символічні образи?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Контрасту	
Б Паралелізму	
В Спільності	
Г Чергування	

7. Установіть відповідності «Художній засіб виразності - цитата».

1	Гіпербола	А	«Я буду крізь сльози сміятись, Серед лиха співати пісні»
2	Метафора	Б	Сумний переліг – барвисті квітки»
3	Антитеза	В	«Хвари осінні»
4	Оксиморон	Г	«Владарка темних ночей»
		Д	«Не стужю ні на хвилину очей ...»

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідність між послідовними рядками

1	«Чи то так у жалю, в голосінні»	А	«Буду кинь важкий підіймать»
2	«Я на гору круту крем'яную»	Б	«Серед лиха співати пісні...»
3	«Без надії так сподіватись...»	В	«Буду жити! Геть, думи сумні!»
4	«Так! я буду крізь сльози сміятись...»	Г	«Промнуть молоді літа!»
		Д	«Жити хочу! Геть, думи сумні!»

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Порядок у вірші – рядок твір»

Перший елемент	А	«Ясну владарку темних ночей».

2	Другий елемент	Б	«Що ж тепер мені молодії?»
3	Третій елемент	В	«Буду кинь важкий підіймать»
		Г	«О слово рідне! Орле сизий!»
4	Четвертий елемент	Д	«Буду сить кипіть на морозі...»

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	В	7	1 - Д	2 - Г	3 - Б	4 - А
2	Т	8	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б
3	А	9	1 - Б	2 - Д	3 - В	4 - А
4	Б					
5	В					
6	А					

ІВАН ФРАНКО

Хронотоп твору лірики

«Ніч тиха, ясна, зимні зірки, і чаклує дивною магією чуйність душі, ховаючись від мешканців її, як тікають, кожну одиноку порошину, що полетіла боротьбі, та [illegible] [illegible] [illegible] і настрою» (**Михайло Коцюбинський**).

Чого являється мені
У сні?
Чого вертаєш ти до мене
Чудна ти й жаль,
Сумно,
Немає кращих мо студені?
Чому уста твої німі?
Який докір, яке страждання
Висловлюють бажання
На лиці, мов зірвані чарівні,
Займиться і полум'ю тоне
У тоні?

Чого являється мені
У сні?
В житті ти мало згордувала,
Мов та сорна полуниця,
Їх мало виявляв одні
От рядкових голосні –
Пані.

В житті мене ти й жаль не тешить,
Хоча не нужно – мовляв,
Являєшся – навіть не зрозуміє.
І гадаємо не кажемо,
Хоч знаєш, знаєш, добре знаєш,
Яке люблю тебе без тями,
Як мучусь довгими ночами
І як цілі мо за тобою
Свій біль, свій жаль, свої сльози
У серці таємно на дні.

О, ні!
Являйся, зрозумів, мені
Хоч в сні!
В житті мені мсь не гумнто –
Не жаль.
Так ній те серце, що в турботі,
Неначе терза у болоті,
Марне, в'яне, засоха, –
Хоч в сні на від тій сонце,
Хоч в жовтих жниць пах,
По-людськи мовні відлина.
І того дня клотрен
Зерна, щастя молодого,
Бажання, страшного того
Гріха!

Лінійна схема почуттів ліричного героя

Біль, страждання → образа, докір → прощення → біль як радість

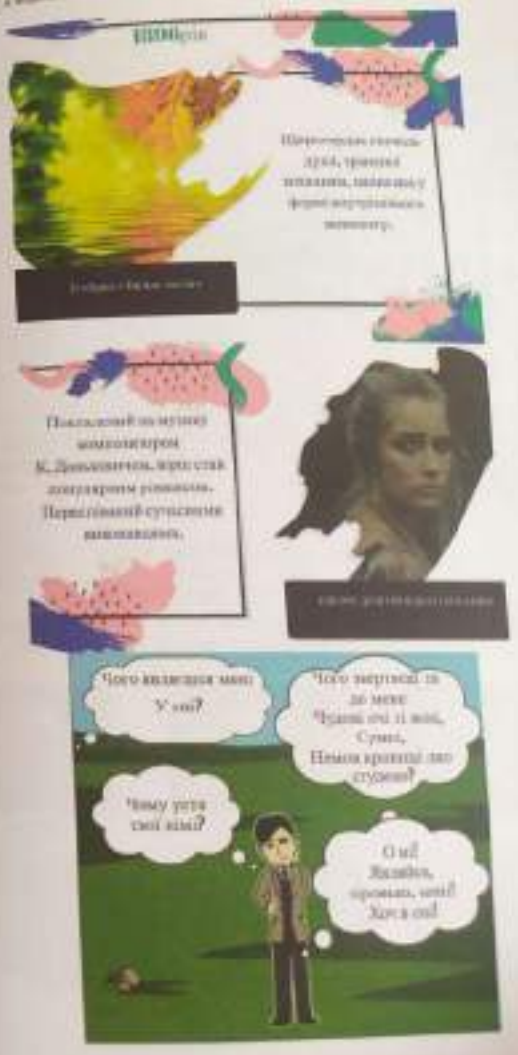

Пісенний вірш – ритмізована емоційна мова, яка, на відміну від прози, має певні закономірності автомаліївного звучання (графічно виокремлено рядки, паузи).

Тест № 1

1. *Визначте художній засіб у рядках «Чого належиться мені У сні? Чого перепаде мя до ночі Чудові очі ті мені?»:*
   а) гіперболія;
   б) метафора;
   в) епітет;
   г) алегорія.
2. *Визначте художній засіб у рядках «Чудові очі ті мені, Сумні, Немов прикриті вії стрепет?»:*
   а) метафора;
   б) гіпербола;
   в) порівняння;
   г) оксиморон.
3. *Визначте художній засіб у рядках «В житті ти мене згадувала, Мої ти серце подивила»:*
   а) метафора;
   б) гіпербола;
   в) порівняння;
   г) оксиморон.
4. *Визначте художній засіб у рядках «Являйся, прошу, мені Хоч в сні!»:*
   а) звертання;
   б) епітет;
   в) порівняння;
   г) метафора.
5. *Визначте художній засіб у рядках «Сей вість, сей мить, сей пісні У серці зливаю на дні»:*
   а) синтаксиса;
   б) метафора;
   в) епітет;
   г) анафора.
6. *Визначте художній засіб у рядках «І того дива золотого Зазнає, чистим холодом»:*
   а) інверсія;
   б) гіпербола;
   в) порівняння;
   г) метафора.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	В	Б	А	А	А

Тест № 3

1. Хто написав на музику вірш «Чого являлися мені у сні?..»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Д. Кедринський	
Б. Г. Верьовка	
В. М. Вербицький	
Г. К. Данькевич	

2. Яка ідея твору?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Прояв трагедії ліричного героя	
Б. Усвідомлення великого почуття любові, якого би воно не було	
В. Прояв жорсти в любви	
Г. Утвердження думки про щасливе кохання	

3. До якої збірки увійшов вірш «Чого являлися мені у сні?..»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. «Лісова пісня»	
Б. «З вершин і низин»	
В. «Із моєї журби»	
Г. «Мій Тимрадзе»	

4. До якого літературного напряму належить цей твір?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Постмодернізм	
Б. Реалізм	
В. Модернізм	
Г. Класицизм	

5. Яка композиційна особливість вірша?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Пролог і дві частини	
Б. Три частини	
В. Пролог і три частини	
Г. Дві частини	

6. Завдяки чому посилюється драматизм поезії?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Риторичним зверненням	
Б. Епітетам	
В. Риторичним запитанням	
Г. Порівнянням	

7. Установіть відповідності «Рядки – художній засіб».

1.	«Зарево червоне»	А.	Риторичний оклик
2.	«Хоч я сні?»	Б.	Метафора
3.	«Чого являлися мені у	В.	Риторичне запитання
4.	«Сні?..? Ой біль, «свій жаль, сні пісні У серці кажучи на дні»	Г.	Риторичне запитання
		Д.	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Рядки – художній засіб».

1.	«Налійся, зірницю, мені!»	А.	Порівняння
2.	«Очі ... немов зірниці дво студені»	Б.	Гіперболізація
3.	«Ти серце надірвала»	В.	Гіперболізація
4.	«В житті мене ти й знать не знала»	Г.	Риторичне звертання
		Д.	Метафора

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності послідовно розташованих рядків.

1.	Чого звертала ти до мене Чудові очі ті ясні	А.	«Хоч знала, знала, забув знала, Як я любив тебе без тями»
2.	В житті ти мною зогордувала, Мов ти серце надірвала	Б.	«І того дня зникнуть Зовні, часта мелодії...»
3.	Виділися – знать не зрівнеш І головою на вінець	В.	«Сумні, Немов кривиці дво студені?»
4.	Так най те серце, що в турботі, Неначе перла у болоті	Г.	«Марнє, я вже, звоно, – Хоч я сні на вид, той звоне...»
		Д.	«Із моєї журби, Оті рядочки сумні – Пісні».

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Г	7	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б
2	Б	8	1 - Д	2 - А	3 - Г	4 - Б
3	А	9	1 - В	2 - Д	3 - А	4 - Г
4	В					
5	Б					
6	В					

ЛІРО-ЕПОС
ІВАН ФРАНКО

«МОЙСЕЙ»
ІВАНА ФРАНКА

Поема написана в січні–червні 1905 році

У цій праці проявляється боротьба народної мас за краще, щасливе життя.

ПРОРОК МОЙСЕЙ – ПРОТОТИП ОБРАЗУ ТАЛАНОВИТОГО ГЕРОЯ.

«МОЯ ПОЕМА ОСНОВАЛА МАЙЖЕ ВСЯ НА БІБЛІЙНИХ ТЕМАХ»
(ІВАН ФРАНКО).

1904 РІК

Іван Франко подорожує по Італії: відвідує Рим, Венецію, Неаполь, Флоренцію.

У РИМІ Я ПЕРШЕ СМІ-ПЕТРО ПОБАЧИВ СТАТУЮ

Це була мармурова скульптура біблійного героя Мойсея, створена Міхелянджело Буонарроті у 1513–1515 рр.

Крилатці про мир

«Що значить українська народна» (Олександр Білашенко)

«Дехто помиляється, вважаючи» (Михайло Коцюбинський)

Шедеври літератури

Поема – епічний віршований твір, що порушується питання життєвого, національного, національного, філософські пригоди, несподівані зустрічі (перевдягання, зустрічі відлуння), сюжетні (елементи лірі, драматичні) (напруженість лі, монологи, діалоги) елементи.

Основні ознаки: героїчне начало, епічний обсяг, лаконізм, ситуативна проблематика, зображення вчинків характерів, перевага сюжету.

Дослідження:

Мойсей	пророк, лідер
Єгова	бог
Єгошуа	послідовник Мойсея
Азазель	демон пустелі
Дятан та Авірон	опозиціонери Мойсея (виганяють лідера з табору)
Єврейський народ	народ, який Мойсей вивів із неволі

Тест № 1

1. ***Який народ Мойсей вивів із неволі?***

а) український;
б) ізраїльський;
в) єврейський;
г) російський.

2. ***Як звали темного демона пустелі?***

а) Датан;
б) Аврон;
в) Єгошуа;
г) Азазель.

3. ***Хто з персонажів брав участь у вигнанні Мойсея?***

а) Азазель;
б) Датан та Аврон;
в) Єгошуа та Єгова;
г) Баал та Астарта.

4. ***Кому з дерев НЕ пропонували стати королем?***

а) кедру;
б) терену;
в) пальми;
г) оливи.

5. ***Кому з персонажів належать слова: «Нам Слова свої вже тяжить Не сказаними Словами, – Нам Ваші пасть багатства і власть У великому краю»?***

а) Датану;
б) Аврону;
в) Єгошуа;
г) Азазелю.

6. ***Кому з персонажів належать слова: «О Ізраїлю! Якби ти знав, Чим в серці мій повно! Якби знав, як люблю я тебе! Як люблю невпинно!»?***

а) Єгові;
б) Мойсею;
в) Єгошуа;
г) Азазелю.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	Г	Б	Г	Б	Б

Тест № 2

1. ***Визначте вид художньо-виражального засобу «Народе мій, замучений, розбитий, Моя тарантас твій на роздерожжу».***

а) риторичний оклик;
б) риторичне питання;
в) риторичне звертання;
г) епіфора.

2. ***Визначте вид художньо-виражального засобу «Ти вже, мудрі міста, Ти городи городать».***

а) анафора;
б) епіфора;
в) асиндетон;
г) антитеза.

3. ***Визначте вид художньо-виражального засобу «Вірю в силу духа І в дух воскресний твойого повстання».***

а) градація;
б) інверсія;
в) оксиморон;
г) антитеза.

4. ***Визначте вид художньо-виражального засобу «Все, що має у житті, віддаю Для одної ідеї. І горів, і вспів, І страждав, І трудився для неї».***

а) градація;
б) інверсія;

в) асиндетон;
г) антитеза.

5. *Визначте вид художньо-виражального засобу: «Наче дощ зелений і теплий. Полився проливом. Пенилися рух і мотори. Кочового народу».*
а) гра слів;
б) метафора;
в) порівняння;
г) антитеза.

6. *Визначте вид художньо-виражального засобу: «Терпи – це нарада землі. А кордон у її колі – Божий вибраник, що і слуги Господньої теж».*
а) алегорія;
б) анафора;
в) алітерація;
г) епіфора.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	А	Б	А	В	А

Тест № 3

1. Хто створив скульптуру Мойсея, що надихнула І.Франка на написання твору?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Мікеланджело Буонаротті	
Б	Огюст Родін	
В	Жерсен Дюмонеуа	
Г	Джованні Страцца	

2. Поема «Мойсей» є...

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	побутовою	
Б	ліричною	
В	громадянською	
Г	філософською	

3. Яку будову має твір?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	22 пісні та пролог	
Б	18 пісень	
В	20 пісень і пролог	
Г	18 пісень і пролог	

4. Який епізод є зав'язкою твору?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Аврон і Датан підбурюють народ кидати камінням в Мойсея	
Б	Сорок років блукає в пустелі	

В	Мойсей кидає скиж та дощ	
Г	Стоїть високо серед долини	

5. Який епізод є кульмінацією твору?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Мойсей пекає відпрошу в Єгипет	
Б	Аврон та Датан страчують	
В	Єгипет не сумнів в серці пророка	
Г	Мойсей пишає сумнівається. Стоїть хвиля, вже за шестер	

6. Якими словами вечинається пісня?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	«Наче дощ зелений і теплий. Полився проливом. Пенилися рух і мотори. Кочового народу»	
Б	«Нехай шаріє сільно серце героїв...»	
В	«Тобі будущим дощу в гривнях»	
Г	«Україна хвиля, обпудлива поверхнею»	

7. Установіть відповідності послідовних рядків твору.

1	«Моя пародія тобі на розпорожу»	А	«Пасеки у народі вельмі тобі»
2	«Пісня тобі на таблиці вогнях»	Б	«Тут ще шлях в червень, за ужа»
3	«Пісня тобі уділом буде твоїм»	В	«Лагідним премудрістю, ніби струнки, вертиїй»
4	«Та прийде час, і ти огнистим вихор»	Г	«Україна хвиля, обпудлива поверхнею»
		Д	«Залишаю в суєтах бути твоєю»

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Герой – характеристика».

1	Мойсей	А	Має героїчні риси, внутрішнє переживання, замедлительно
2	Стоїнуя	Б	Здатність до самоаналізу, духовний прошлоне, мужа внутрішньо багатий
3	Аврон	В	Сміливість, вроєна ... зальність, зебрать
4	Аламель	Г	Гідний наслідник, ... здатний ...

		Д	Чорні кучми, [illegible]		

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Епітет – художній твір».

1	*Немає тебе на небесних валіях* *Запсовано в сукнях бути сяєвом,* *Тягнем у подвах їх бистробіжних?*	А	Порівняння
2	*Нече дощ золотий із неба,* *Полями проходив*	Б	Персоніфікація
3	*У дрантивих кишенях свиїх* *Весь Іраїль дриже*	В	Тавтологія
4	*По своїй вольній волі*	Г	Риторичне питання
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	А	7	1 - В	2 - Д	3 - Г	4 - А
2	Г	8	1 - Б	2 - Г	3 - А	4 - Д
3	В	9	1 - Г	2 - А	3 - Б	4 - В
4	А					
5	Г					
6	А					

Рефлексія та позитивна афірмація про самодисциплінування на шляху до мети

ЕПОС
ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Перифраза

«небесний сяючо-нарозпуч», «гірська провесна», «сонцем пронизе в саду», «українські літератури», «скарбниця української літератури»

[illegible]	Грамати фортепіано, [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Хрестик про твір

«Дух твіт у новеш відзначеться мудрим мелодійним мальу, звитяги, вищого спокою. В сонячного пущаня, суму, розпуки в кінці новеш. У цьому виявиться мистецтвість О. Кобилянської, відмеркалося б чотіна в Лолина [illegible]» (Мирала Тимчук).

Фальшивиці

Софія	ПОЕТЕСА
Ганна	ХУДОЖНИЦЯ
Марта	УЧИТЕЛЬКА
Катерина	[illegible]

Літературний напрям: модернізм
Автор: Ольга Кобилянська
Рік написання: 1897
Персонажі: Софія Дорошенко, Марта, Ганна, Катерина
«Меланхолійний вальс»
Рік опублікування: 1900
Жанр: музична новела
Місце подій: Україна, Австрія (Відень), Італія (Рим)
Ключові теми: внутрішній світ твору - музика Ф. Шопена (етюд)

«VAISE MELANCOLIQUE»
Ольги Кобилянської
1898 рік

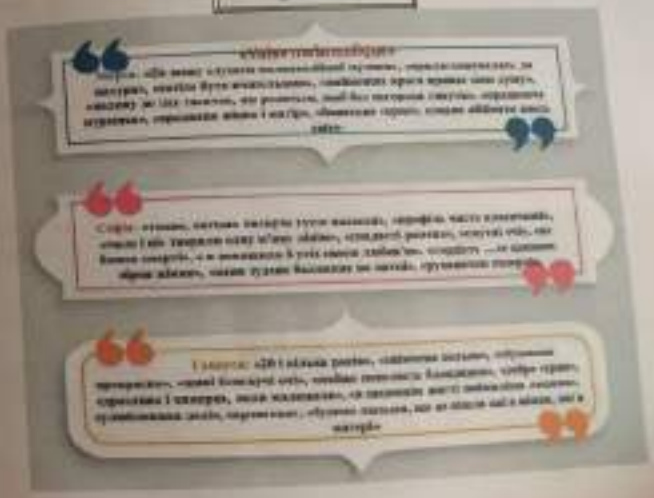

Тест № 1

1. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Була вона майже ровесницею принцесою і працювала саме над цим образом, який хотіла пройняти і пойняти до Італії, щоб вивчати таємниці шедеврів».*

а) Ганна;
б) Софія;
в) Марта.

2. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Вона вічно шукала спокою, в словах, в її відчуванні, в її відносинах до себе і до природи».*

а) Ганна;
б) Софія;
в) Марта.

3. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Мистцю я не мала, я жила, вибаслива, моя молода вічина, зосередя свою».*

а) Ганна;
б) Софія;
в) Марта.

4. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Я – принцеса і живу підлягаю принцесячним законам, а ті вимагають треба більше, як закона такої віснопрозаїчної людини, як ти!».*

а) Ганна;
б) Софія;
в) Марта.

5. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«...я не була зовсім комплімент типом, не мала жодних претенсій до титулу «вибраної істоти», або «расової людини».*

а) Ганна;
б) Софія;
в) Марта.

6. ***Визначте персонажа за цитатою:*** *«Вона сяйна блоха, як смерть,*

«...І! ширяючі сонце на лоні, сіяли фосфоричним світлом кожна і кожна мені всіяючайно мовні...».

а) Ганнуся
б) Софія
в) Марта

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	Б	В	А	В	Б

Тест № 2

1. Який жанр твору «Меланхолійний вальс»?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Психологічна новела	
Б	Музична новела	
В	Соціально-побутова новела	
Г	Новела	

2. Яка тема твору «Меланхолійний вальс»?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Розповідь про життя жінок	
Б	Опис складної долі жінки	
В	Роль жінки в суспільстві	
Г	Сила впливу мистецтва на людину	

3. У якому ряду правильно названо героїнь твору?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Ганнуся, Марія, Софія	
Б	Софія, Марта, Галинка	
В	Марта, Софія, Ганнуся	
Г	Марія, Софія, Галинка	

4. Зі скількох частин складається новела?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	3	
Б	2	
В	4	
Г	7	

5. Хто визначив, що жанр цього твору «музично-пластична поема в прозі»?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Олена Пчілка	
Б	Ольга Кобилянська	
В	Леся Українка	
Г	Оксана Забужко	

6. З кого порівнювала себе Ольга Кобилянська?

	Варіанти відповідей	*Ваша відповідь*
А	Ганнусею	
Б	Софією	
В	Мартою	
Г	Музикою	

7. Установіть відповідності «Героїня – ознака».

1	Софія	А	Символ мистецтва, гармонійності душі
2	Ганнуся	Б	«Жінка, майбутня вчителька»
3	Марта	В	Символ жіночої емансипації
4	Музика	Г	«Музика», готується до вступу до консерваторії
		Д	«Артистка», красуня-художниця

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Героїня – характеристика».

1	Марта	А	«Я – артистка і живу відповідно артистичним законам, а я вимагаєть трохи більше, як звичайні такої талановитої людини, як я!»
2	Софія	Б	«Кімната наша сама зовнітися...»
3	Ганнуся	В	«Мій фах найтяжчий, і жінка зараз для себе неспроможна жіні. А так я прийшла віддавати музиці свої необмежено любові почування...»
4	Музика	Г	«Саме на небіжа ...прикмету, від труда ... так не є вказати кресери й графінкі тоні, що змітьна гаманця, а мистецтво струмами обдарені душі, як ся на тепер сказуєть»
		Д	«Ніте, як прометейця музика блиску, а вогняно жиру. Обіймала би тоді цілий світ, наносячи радо-сперма, що музика грає!»

Ваша відповідь

1	2	3	4

5. Установіть відповідності «Героїня – кохана».

1	Софія	А	Знайомка вчителя в консерваторії та покоєм волосінні скіпи
2	Ганнуся	Б	«Перша часть нашо життя – грець, нашо життя по такому, а друге – ...
3	Марта	В	Дивно одружився за відомими фінансовими здиміщами
4	Мулаєва	Г	Поїхала до Риму, а через три роки повернулася з дитиною, але без чоловіка
		Д	Одружилася спочатку з приємною дружиною за матір'ю

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Б	7	1 - Г	2 - Д	3 - Б	4 - А
2	Г	8	1 - Д	2 - В	3 - А	4 - Г
3	В	9	1 - В	2 - Г	3 - Д	4 - Б
4	А					
5	В					
6	Б					

Рекомендації та пояснення зображення про кохання

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ

Портрет

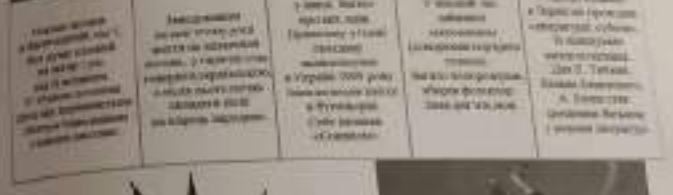

Хрестоматія про автора

«У Коцюбинського реальне й мовчне займають два плани: у зображенні суспільного життя домінує реальний компонент, у наголошенні життя особи – мінчаїно» (*М. Кіянська*).

Літературна казка

Проблематика: вплив, невгомонність, покоротність

Автор: Михайло Коцюбинський

Рік написання: 1911

Персонажі: мати Палайчук, Марічка Гутенюк, Палагка, Юра, арідник, нечемна, чуйнітер, нявка, Хвиля

Ідея: [illegible] в протиставленні чистоти, закоханості, чистоти, природи і [illegible] людей

Рід літературний: епос

Жанр: повість

Місце подій: Гуцульщина, р. Черемош

Фільм 1964 р. режисер – Сергій Параджанов, оператор – Юрій Іллєнко

Твори літератури

Міфологізм – спосіб поетичної реалізації міфу у творах оригінальної літератури. *Представники:* В. Земляк, П.Загребельний, В.Дрозд, О. Ільченко, І. Драч, П. Мовчан, М. Воробйов, І. Калинець.

Дійові особи

ІВАН ПАЛІЙЧУК	Головний герой твору, коханий Марічки, нічний чоловік Палагни
МАРІЧКА ГУТЕНЮК	Кохана Івана, яка трагічно загинула в Чернечині
ПАЛАГНА	Дружина Івана, коханка Юри
ЮРА	Мольфар, коханка Палагни
АРЕЛНИК	Верховний дух Потойбіччя, прародитель Карпат
ЩЕЛІНЬК	Злий дух, лісовик
ВЯВКА	Марка, лісова лісничка
ЧУГАЙСТЕЦЕР	Добрий лісовий дух
ХИМА	Відьма, сусідка Івана та Палагни

Паринка	Обгороджений тінькіс
Ватра	Вогнище
Габа	Хвиля
Гоп	Водопад
Кашіна	Дерев'яна обшивка берегів
Ватаг	Керівник ватаги, старший чабан
Гралівник	Чародій, що вміє відвертати град
Мольфар	Чарівник
Сгузар	Пастух, який повинен підтримувати вогонь, заготовляти дрова, носити воду
Денцівка	Музичний інструмент типу сопілки
Трембіта	Гуцульський народний духовий музичний інструмент у вигляді довгої дерев'яної труби
Флейра	Басова сопілка-зубівка, метрової довжини
Тугок	Туга, смуток
Неня	Мати
Любас	Коханець
Співанка	Пісня
Файний	Гарний
Банувати	Сумувати

Складений алгоритм

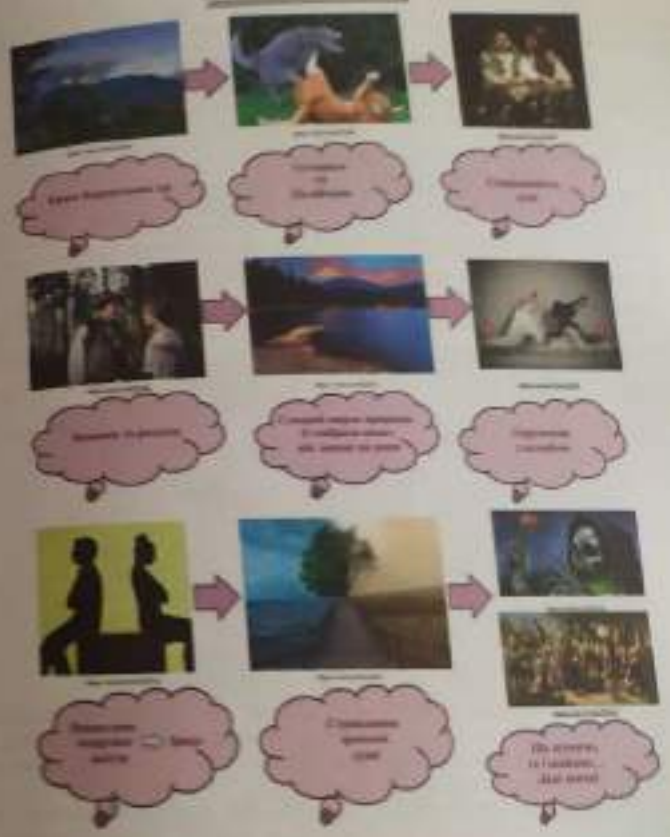

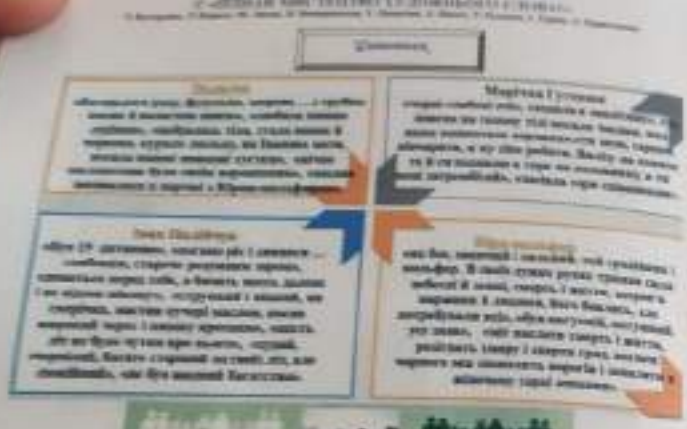

1. «Знак, що на світі живуть нечисті сили, що вродини (злий дух) сердить коли, що в лісах повно лісовиків, які пасуть там свою маржину: оленів, зайців і серн; що там блукає великий чугайстир, який зараз просить стрічного в танець та розкриє нижче, що живе в лісі голос сокири» *(Іван)*

2. «Вже ще гарячий, роз'ятрений злістю, він наскочив з розгону на маленьке дерев, що трималось з жалю біля самого вогню. Ага! Се, певно, Гутиненко дома! І, не думаючи довго, ударив її в лице» *(Іван)*.

3. «...обізвавшись на гру флюгера, як самичка до диного голубя, стоваришив» *(Марічка)*.

4. «Загулив вуха, щоб не чути страшного шуму, що зрушив в собі останнє дихання його Марічки. Блукав по лісі, помеж камінням, в заломах, як

вершок, що чекають рана, і навіть тоном не мог простити його в серце. Знаходив [illegible] *(Іван)*

5. «Про нього інші кажуть, що він бога: Вже був як бог, лукавий і [illegible] і мельфер. У своїх ложах рухах тримав сили небесні й [illegible] *(Юра)*

6. «...були і бачилися разу, фугуючи, хоробрі дяки, з трубки [illegible] в міжстовпі лимо. Правда, вони любила нашим хулиганам, і можна [illegible] *(Іванко)*

7. «Ох, його слова гинуть праці тудоби, сонця й чересла, як сам, [illegible] [illegible] смерть і життя, розігнать хмару і смерти град, вивести нерозгоя [illegible] *(Юра)*

8. «Вони і перше любила тепнем вбиратись, а тепер [illegible] золотисто з [illegible] нині: навіть у будень вносила пишнові хустки, дорогі й пишні мудро, [illegible] [illegible] шпаком, а вдові подарки сиуля їй пиво. Часом [illegible] *(Іванко)*

9. «Вдова зорче із шин й божаєк пустити Марічку вперед, щоб не [illegible] *(Іван)*

10. «...сожалений згукани пісні, тоня вмер підходив с ніж, [illegible] [illegible] і наче забув про утому...» *(Чугайстир)*

11. «Хапав рукамк повітря, ловив нотою хапать, одпрямив [illegible] [illegible] летить вниз, сповнений холодком та дивною пустоти в тоні *(Іван)*.

12. «Мужу мій солоденький, на біруськ ми знаєш» *(Марічка)*

Тест № 1

1. Визначте персонажа за цитатою: *«Іване, що ти стоїш перед вогнищем сам, що дрімаєш сумно? Чи ти в лісі тому лишився, що покинув твої свої мандрівкуть».*

а) Іван;
б) Юра;
в) чугайстер;
г) щезник.

2. Визначте персонажа за цитатою: *«...обернулась на сто фонарів, як сяючка до дивного сподіву. – сміялася».*

а) Палагна;
б) Хима;
в) Марічка;
г) Мавка.

3. Визначте персонажа за цитатою: *«Він був як дуб, знаючий і сильний, той грозівник і мольфар. В своїх дужих руках тримає сили небесні й земні».*

а) Іван;
б) Юра;
в) чугайстер;
г) щезник.

4. Визначте персонажа за цитатою: *«...була з весільного роду, фуфуєнта, здорова дівка, з грубим голосом й жахастою шиєю. Правда, вона любила тишину хатину, і немала десь піде грошей на новенькі хустки та дорогі ліфчики, але то байка».*

а) Палагна;
б) Хима;
в) Марічка;
г) Мавка.

5. Визначте персонажа за цитатою: *«Іван тулив її до себе й боявся пустити Марічку вперед, щоб не побачить темну діру саду у неї, де вона серце, утробу і все, що є у тонки бувають».*

а) Іван;
б) Юра;
в) чугайстер;
г) щезник.

6. Визначте персонажа за цитатою: *«...зажмурений злуками місці, тим вище підскакав в'ятм, наливаючи від вдоволення очі і наче забув про утому...».*

а) Іван;
б) Юра;
в) чугайстер;
г) щезник.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	В	Б	А	А	В

Тест № 2

1. Де відбувається подія, описана у твору «Тіні забутих предків»?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Вишнівець	
Б	Ужгород	
В	Лисець	
Г	Івано-Франківськ	

2. Герої твору «Тіні забутих предків» жили в усіх разом.

ОКРІМ

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Іван	
Б	Палагни	
В	Марічки	
Г	Гнати	

3. Що є композиційною особливістю твору «Тіні забутих предків»?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Перемішання дійових і нереальних епізодів	
Б	Наявність вставних елементів (казки, переказу, сну, спогадів)	
В	Паралельна сюжетної лінії (твір починається з розв'язки)	
Г	Доповнення автобіографічними елементами	

4. Що стало на шляхі щастю Івана та Марічки?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Розлука, через війну за кордон	
Б	Різна соціальна приналежність	
В	Давня родинна ворожнеча	
Г	Ворожіння мольфара	

5. Який епізод є кульмінацією твору?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Загибель Івана від отриманого каліцтва	
Б	Зрада Палагни	
В	Іван врятував вівцю від чугайстра	
Г	Смерть Марічки	

6. Мотиви смерті перелічено в усіх рядках, ОКРІМ

Варіанти відповідей	
А	Гармонія між людиною та природою
Б	Протиставлення
В	Добро та зло
Г	Сила кохання

Ваша відповідь

7. Установіть відповідності «Герой – епізод».

1	Іван	А	Ворожіння у Бурі
2	Марічка	Б	Гра на бандурі
3	Мавка	В	Танці під час весілля
4	Палагна	Г	Складання співанок
		Д	Розповідь про створення світу

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Проблема – епізод».

1	Кохання та ненависть	А	Віра в силу натури (потрібна вихрю на полонині), злих духів
2	Язичництво та християнство	Б	Марічку «забрали» люди, Іван падає вогнем
3	Людина та природа	В	Страждання Івана через не вдасть Марічка, Палагна не хоче вірити Іванові
4	Життя і смерть	Г	Іван мешкає природою, коли йде на полонину, блукаючи в лісі, Іван не згинув
		Д	Бійка на весільній стежині

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Елемент сюжету – епізод».

1	Експозиція	А	Загибель Івана
2	Зав'язка	Б	Одруження Івана
3	Кульмінація	В	Знайомство Івана та Марічки, зародження почуття
4	Розв'язка	Г	Повернення Івана, суєта весілля
		Д	Бійка між родинами Гутенюків і Підгірчуків, опис краси карпатської природи

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	Б	7	1 - Б	2 - Г	3 - Д	4 - А
2	Г	8	1 - В	2 - А	3 - Г	4 - Б
3	А	9	1 - Д	2 - В	3 - А	4 - Г
4	В					
5	А					
6	Б					

ЮРІЙ ЯНОВСЬКИЙ

Письмо

«Український Тамерлан», «майор культури нашої» (І. Костенко), «монстр в українській літературі XX ст.», «майстер Золотої Тромпети» (М. Бажан)

Дружина Станіслава Довженка розслідувала в минулому рефе	Яка Довженко мав звинувачений у Втаємі Сонцевому	Автор збірки «Гальмівні та берегі Чорного моря»	Помер у 1979	Шість років був за межі життя смерті

Обидва завдання

Мадонні поетової ренти – не ренти на мерзлому тротуарі.

Епіграфи

Забирайтеся ви з собою в путь, вихопи із міских кишенькових лет з стрімких, лімоторомкових мурашок, – забирайте з собою все, чотиноногим дзвонкою, не оглядайтеся на ні дорога, не підіймите вогню! ***(П. В. Гаврош).***

Nein! Nur das als keine Not:
Schwarze Mädchen, weiches Brot!
Morgen in ein ander Städchen:
Schwarzes Brot und weiße Mädchen

J.W. Goethe

But the standing toast that pleased me most
Was, «The wind that blows, the ship that goes.
And the lass that loves a sailor!»

C. Dibdin

О нахіл, зелений із шаге іг ноо) Ластка?

Монтіна

Дійсні герої

То-Ма-Кі (Товариш Майстер Кіно)	головний герой, оператор (прототип – Ю. Яковський)
Сев	друг То-Ма-Кі, художник (прототип – О. Довженко)
професор	Науковець (прототип – Василь Кричевський)
директор	директор кінофабрики (прототип – Павло Нечеса)
Тайна	балерина (прототип – Іта Пензо)
Богдан	матрос (прототип – Григорій Гринчер)

Критику про твір

«Перелетним творчих і сутю особистих клопотів людей, зайнятих кінотрюком, відкриваєть картину перших кроків української кінематографії, подають майстерно виконані портрети наших митців» (Іван Сваченко).

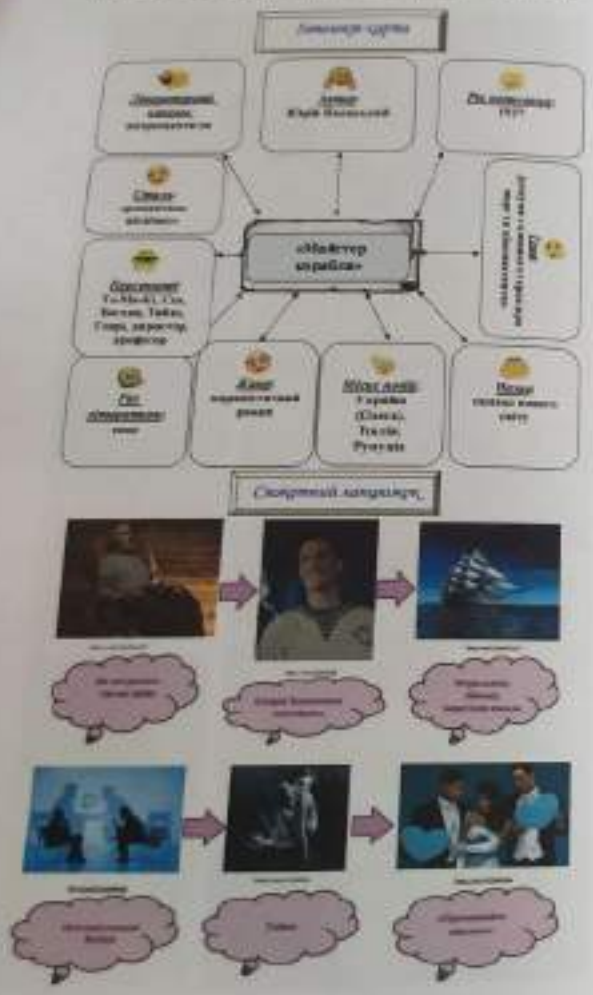

Образ моря

Море сприймають не в географічному плані, а психологічному – як духовна категорія. Воно просто безмежне, величезне, всеосяйне. Отримується враження, що море, а то, що у морі пов'язане. Це символ життя загалом, й душі. Тут утверджується принципово новий погляд на життя.

✓ «Моєю прекрасною забороненою морем. Де б не ми не йшли, воно нас завжди чекає, чекає, чекає в кінці кінців».

✓ «Перед морем завжди себе почуваєш себе маленьким, як то, що воно вміщує».

✓ «Я люблю не любов людини до природи. Тому я й люблю море, що це цілком новий світ, і можна місто – порожнє».

✓ «Море – це розпутна красива жінка, під сукнею більше не всіх прихованих голубок. Це жінка лише збуджує мову, мову пишну простирень. Як гарна жінка жінка, мало змінюється жінка і море. Залежливе воно водує простирсті, але жіноцтво зміняється».

✓ «Море – пустельний степ, повнотою оформлений в одному знаку. Через це людина шукає інших морів, далеких обрію і молодших чвиль. Стає мовчуть і мовчить, що завжди трибоїсто вільної вітри журавля в степу».

✓ «Море – це великий степ, на якому ріжте лише в черги трави. Біля моря добре думається, і звичайно слова набирають такого в великого часу».

✓ «Море підвищило мене. Біля моря ми почувалися себе сильними. Усі моря – сильні».

✓ «А також море, треба сказати, поміркити. По-перше – гасить морськими травами, водою, гірким сіллю, холодним ефіром. Солодка вологість сфер особливо й життя».

✓ «На небі нагромаджувалися хмари, чимні, сині, море здавалося чорним, іншою вогнистий мінерал».

Образ корабля

Корабель були створені спеціально для йомов кінофільму, проте цей образ символізує спасіння, духовного оновлення, перехід України до сильної свободи, думки й слова. За аналогією до міфу про арґонавтів, невеликі групи вирушує збудувати корабель – декорації для фільму. Корабель – символ нової держави. Створення декорацій для справжнього корабля – програма духовного відродження українців для правного шляху розвитку. Ю. Яновський ознаменував вільне творче начало в українській поезії, розбудженій до нового життя. Те, що корабель не був спущений на воду, символізує вперед в майбутньому.

Образ майстра корабля

Це символ творчої особистості, що здатна побудувати нове суспільство. Наслідуючи артистів, Сем, Боєрди і То-Ма-Кі вирізьблюють із дерева «майстра корабля» – символічну фігуру, що стоїть над бугшпритом і веде корабель, обходячи його від рифів, мілководдя тощо. Із рис корабля вставили помпон священного дуба і Долини. Цей символ дерева говорив людським голосом і вказував дорогу в морських просторах. Саме матрос Боєрди, який найбільше часу провів за морі, пропонує зробити «майстра корабля» у вигляді жінки, а

Образ міста

Образ міста

Образ жінок

✓ «Я відчуваю біля себе теплі плечі жінок, вони чудово пахне — якийсь солодкий, тривожний запах, як звук віолени. Мені кожуться скалам. Я якусь приємність, нагадати собі весілям і співами, і... красивими».

✓ «Вона кинулася мені на шию і якусь пошепувала в губа, притулившись всім тілом. Потім вона поцілувала Сеню».

✓ «Відмовити жінці – не моя звичка, а найбільше такій, як Ганка».

✓ «Я вливала тобі все до дрібниць. Приготуй мені продовження грезів. На цей раз я грішила душею. Можеш вірити мені, що я нічого не змінювала. А чому я все відчуваю – не моя справа. Дякую, що ти вислухав мене. Цілую тебе тонко».

Образ кохання

✓ «Ви бачите, що вона прудка, що вона любив, вона іноді дурна. В закритою, але цією красуня в світі не знать вам стільки насолоди, бо вона є й залишається першою жінкою, першою любов'ю».

✓ «Ми подивилися, не звертаючи уваги на прохожих, і йшли до іншого перехрестя. Там почувалися тепло, і я сміялся і насолоджувався в полоні».

✓ «Я мушу тобі сказати, що мені тяжко говорити про любов. Чоловіка я якось забула, і тобі вже пізно, хіба мені не подобається».

✓ «Разом із цим мене охопилися сили тугі за тепло, за її рухами й голосом, що я не міг чин дивати і не мав у голові мешку, а якусь розтоплену ніжність мусив».

✓ «Я стрімкішу чашку Божка. Пійа в силу на мене. Це сорок вся перша любов. Бадьорі були вимоги, та мене як ми рояв, перше потрапив тебе вовсю дорогою і опустився з ноги, не упасти».

✓ «Я вам Божкін за себе за вовна й потім начати її за вуш обійшов сіна».

✓ «Ми її любимо обіх сімейно. Вона – вовнячка любити. Тай як ви на пожмуть її найдемочнішою на світі».

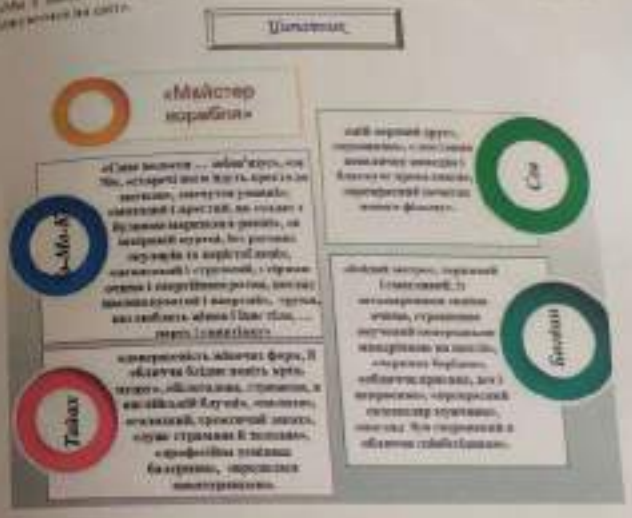

Тест № 1

1. Скільки років головному герою?

а) 50;

б) 60;

в) 70.

2. Визначте троп у цитаті «Старечі ноги йдуть уже просто до могили»:

а) метафора;

б) метонімія;

в) синекдоха.

3. Визначте троп у цитаті «Старість не може казати неправду»:

а) персоніфікація;

б) метонімія;

в) синекдоха.

4. Що означає Тэ-Ма-Кі?

а) Тома, Маша, Кімберлі

б) Товариш, Майстер, Кіно;

в) Товариство, Майстерність, Кіносеанс

5. Що сталося з дружиною головного героя?

а) померла;

б) зрадила, пішла до іншого чоловіка;

в) зникла безвісти

6. Про кого сказано в цитаті «Його твори звісили легкі, бадьорі, і вони лучать як пісня птаха»?

а) про головного героя;

б) про молодшого сина головного героя;

в) про старшого сина головного героя.

7. Про кого сказано в цитаті: «Він працював на фабриці, доки не пішов комендувати залком зразка полків /.../ Тоді ж він і полк під Варшавою, викликавши всіх бійців від час штурму»?

а) про режисера;

б) про директора;

в) про сина головного героя.

8. Кому належать слова «Творчість /.../ – поняття етичне й навіть естетичне в своїй глибокій суті»?

а) головному герою;

б) сину головного героя;

в) режисеру.

9. Хто автор цих слів: «Жінку треба вміти понести на руках. Не боятися вінця помилок, бо той, хто боїться, ніколи старіє, і в нього сохне голова»?

а) То-Ма-Кі;

б) Сеня;

в) директор.

10. Кому належать слова: «Мара – це розпутна красива жінка, яка хвалює більше за всіх цнотливих голубок»?

а) Сеню;

б) головному герою;

в) Богдану.

11. Про кого сказано: «чорнявий і смаглявий, із затьмареними синіми очима, страшенно змучений попередньою мандрівкою на шоссі», «борода борідка пробивалася на щелепах, обличчя приємне, хоч і некрасиве»?

а) про головного героя;

б) про Сеня;

в) про матроса.

12. Кому належать слова: «Багато досвідом життя лежить перед мною, як мапа моєї Республіки»?

а) головному герою;

б) Сеню;

в) Тайзи.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	В	А	Б	А	В
7	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Б	А	Б	А	В	А

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Герой – прототип»

1	Тайка	А	Олександр Довженко
2	Сеа	Б	Григорій Гончар
3	Професор	В	Павло Нечуй-Левицький
4	Богдан	Г	Іван Панас
		Д	Василь Кричевський

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Цитата – персонаж»

1	«Сьогодні-то вона вперше з того дня, коли я, молодий, зелений вперше, окунувся в життя! Зараз мені – не сплакнути, мені тривожить лише кожна, рухи дивовиж, і мене забити сльоти»	А	Сеа
2	«Я не можу сьогодні. Навіть у своїй хаті, в прохолоді вишнях, щось розмовляти з пасажирами. Руки мої не рвуться, в яких літературах біля пасажирів»	Б	То-Ма-Ко
3	«Я не маємо багато предмет надія для вартини. Якщо я не помиляюся, мати мене не виділяє на фабрику телефонів, а продаю, на вагоні»	В	Майк
4	«Сьогодні тисяч сіла в лотерея, називати мене: приїхала до бомжа перегортати вугілля, ще через день – я слідкував за плитою в кухонарі, мій тягуд і шкарпуваю так: лишаю, що в мене Я тепер сумнівать вуля...»	Г	Професор
		Д	Богдан

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Цитата – персонаж»

1	«Я тяю жадібна до всього... Я, мабуть, продовжа акантуриницею. Батько мій гнітець, мати слов'янка. Я не можу всидати на місці»	А	Баджи
2	«Вона була тупава, тонка і бліда. Нагадувала вона рослину з ясною блакитною квіткою. Лише голос у неї був хрипкий від горілки й тютюну»	Б	Пеля
3	«...я її називав «мати-ані», що значить – «вагітні очі». Це не було перебільшення: очі розбишаці, жовті, як у «вагітних»	В	Професор

4	Сьогодні, коли вже Великий Кінг – у нашу помощ, коли надійшов в мистецтво, прикладник, мальовничо, сервіжного в утворює в роботі; Розмовляю, що мо, поступив тесть, як Прикрила сумку, і мовчати :: пошуки	Г	То-Ма-Ко
		Д	Тайка

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б
2	1 - Б	2 - В	3 - А	4 - Д
3	1 - Д	2 - Б	3 - А	4 - В

ОЛЕСЬ ГОНЧАР

Справжня прикмета

Олександр Білоченко

Ярмарок

«патріарх української літератури», «інтелектуал світу», «художник світла»

Разю вірити нашу, батьки нарікались вірити тому, називаючи найкращою бабуся.	Добровольці зникли на фронті Другої світової війни – потрапив до полону, але тоді і р. 1938 та повернувся в Чернігів, тяжко	Зоряний творчий шлях триває – з 18.00 до 14.00 год.	Головний конструктор «Ярмарку мистця «Трансформація»	На 96-річний рахунок стрімкий не слом пропаганда, а пісня пропаганд Бетховенщо «Сонце».

Автор про твір

«Ярка тут потрібна особливо пушка, стріла, стрела. Увесь свої скарбі вона може дістати тілі майже символічного значення. Проте, «найдешевший» твір з часу доживиться до переоцінки, глибинного Олесь Гончара.

Інтелект-карта

Пільгодтер

Станіцич	Головний герой
Тереза	Кохана головного героя
Жінка, що носить трауР	Мати Тереза
Франциско	Брат Терези
Іван	Друг головного героя (розвідник)
Поліфемо	Вугнаївся з Терезою

Складний шлях

Цитатник

Тест № 1

1. Яким головний герой приходив у дім Терези?

а) [illegible];
б) у [illegible];
в) [illegible];
г) [illegible].

2. Якого кольору були сукня Терези?

а) чорнокнижні;
б) білого;
в) чорного;
г) [illegible].

3. Чому мама Терези постійно відпрацювала на радіо перемикач?

а) не любила радіо;
б) любила тишу;
в) радіо зосереджались у неї (з війною);
г) через радіо загинув її син.

4. Скільки годин не знімали очей головний герой та його товариші?

а) 40;
б) 50;
в) 60;
г) 70.

5. Кому належать слова: «Ми не можемо не зустрітися!»?

а) головному герою;
б) Терезі;
в) матері Терези;
г) поліцаям.

6. Що хотіла Тереза взяти із собою на пам'ять, коли її гнали поліцаями?

а) квітку;
б) сукню;
в) хустину;
г) камінь.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Г	Б	Г	В	А	Г

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	«Зітнувшись від поглядом, вона порвалася в ньому палючим, витягуючи й перетрушуючи якийсь недоторканий мотлох»	А	Ілля
2	«Мої руки були мокрі, червоні, незграбні, в брудних бинтах»	Б	Мати Терези
3	«Так ми й жили» – мистецтво мов прикмета – Я	В	Тереза
4	«Мені сказ, що ми самі були змушені [illegible]	Г	Свободен
		Д	Французова

Ваша відповідь

1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Подія – елемент сюжету».

1	Зарікання втікати між Іллею і Терезою	А	Експозиція
2	Перебування картинами в сховищному домі, їх відхід	Б	Зав'язка
3	Арешт Терези через донощу сусідкою	В	Розвиток дії
4	Порожній розвідник орієнтується до дати місцевих жителів, знайомство з дитиною	Г	Кульмінація
		Д	Розв'язка

Ваша відповідь

1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«Вітер гуляє в Рудних горах»	А	Порівняння
2	«Від смерти тіла відділяється Іллє, бліщ, моя правда»	Б	Метонімія
3	«А мої були мокрі, червоні, незграбні, в брудних бинтах»	В	Антитеза
4	«Слухав і Прагу, й Москву»	Г	Метафора
		Д	Епітет

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Б	2 - Г	3 - А	4 - В
2	1 - Б	2 - В	3 - Г	4 - А
3	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б

ІМПРЕСІОНІЗМ
ЕПОС
МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ

Інтелект-карта

Критики про автора

«Михайло Коцюбинський – письменник сонячний. І не тільки тому, що «носив у душі сонце», як сам про себе казав... Уся його проза – це світлий, відкритий простір для душі й духу» (О. Лозиненко).

Шедеври літератури

Новела – невеликий за обсягом твір про незвичайну подію. Окрім психологізму, динаміки, несподіваних розв'язок, яскравих персонажів, уривчастий синтаксис.

Динаміка самопочуття головного героя

Динаміка звукових образів

Динаміка зорових образів

Негативні образи	Позитивні образи
Моя у тома Залізна рука тороля Людське горе Три білі вівчарки: Оверко (символ селянства) Пава (символ дворянства) Трепон (символ міністра внутрішніх справ)	Сонце Зозуля Жайворонок Нині у черні

Позитивні образи

Дайте бісмасмо лети, сонце, море!!!

Хочу тиші, спокою, відчайти внутрішню гармонію! Море забирає всі перепятиття, оновлює тіло й душу, допомагає забути про життєві негаразди. Занурююсь у воду – і відчуваю власне «Я». Виходжу на берег знову заспокоєно – спокійною, життєрадісною, упевненою в собі. Попереду не вільнимадить таких «занурень», що допомагають «виліковувати» душу, як героїчному герою позвати М. Коцюбинського «Цвітомацо».

Відчуваю готовність і знов йти вперед!!!

Я врівноважена (-ий), життєстійка (-ий).

Цитатник

1. «Мене втомили люди. Мені докучало бути тамтам, де вічно товчуться ті створіння, кричать, метушаться і сваряться» *(Моя ракушка)*.
2. «Біжить за вітром, немов табун лисиць, й блищать на сонці хвилясті хребти» *(Нині у черні)*.
3. «Ти сієш у мою душу золотий засів – хто вони, що вийдуть з того насіння? Може, вони?» *(Сонце)*.
4. «Великі білі вівчарки, наче ведмеді, скачуть на задніх лапах, і скачуть на них зовсім кудлаті вовки» *(Три білі вівчарки)*.
5. «Скачуть червоні очі, скаче лоб і біла зубрячі вогняний. Рветься й не може висмоктать зовсім губата пасть з глибокої пащі і лиш полежав копитом зовні... чистий святвиник і на все накидається осліп, наче перед червоними очима вічно висить у нього рожевий туман» *(Оверко)*.
6. «...стукає повільно, меланхолійно хитає задом і сідає» *(Пожа)*.
7. «Ви зовсім солідно, обдумано вже, перекусить вам горло, і в вечірніх всіх, що стануть на ваші груди, буде багато самоповаги» *(Трьоні)*.
8. «Б'є молоточком у кришталевий великий дзвін – ку-ку! ку-ку! – і сиплеться по травах» *(Зозуля)*.
9. «Се вони, невидимі, кладуть з неба на поле свою сверлячу пісню» *(Жайворонки)*.
10. «Здавалось, город витягує в поле свою зелену руку за межею і пускає» *(Зелена рука города)*.

11. «Вже говорили про рясні, [illegible] на [illegible] на [illegible] на [illegible] і [illegible] і [illegible] і

4. Що символізує Залізна рука героїв?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Попит, у якому їм жиють, і самі люди	
Б	Уміння жити	
В	Залізний гурт	
Г	Приниження й упокорює селянство	

5. Яка пляма драматичного твору пишна в новелі «Intermezzo» М. Коцюбинського?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Розгорнення дії нерівномірно в одному місці	
Б	Всеобнебульний сюжет	
В	Перелік дійових осіб на початку твору	
Г	Розповідь від першої особи	

6. Який епізод у новелі М. Коцюбинського «Intermezzo» спонукає дівчинка героя повернутися до активної боротьби?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Гармонії набрала самотність	
Б	Зустріч із селянином	
В	Можливість побути наодинці з природою	
Г	Розмова із сонцем	

7. Установіть відповідності «Образ – значення».

1	Оверко	А	Сукупний образ жандармерії
2	Трепов	Б	Натхнення, надія
3	Жайворонок	В	Приниження й упокорює селянство
4	Зонуля	Г	Уособлення дворянства
		Д	Народний образ-символ часу, надії на життя

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«Я тут почуваю себе багатим, хоч нічого не маю»	А	Епітет
2	«Такий він гарячий, такий нетерплячий, що аж капають від нього срібноволосі вівси»	Б	Порівняння

3	«Прокинувся, обмиваючи дрібне тіло, сумний, як дим вогнищ»	В	Алегорія
4	«Мовчання лежалося в небо»	Г	Метафора
		Д	Метонімія

1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«На всі сонце – серце моє в»	А	Порівняння
2	«Це малюнок, можна, як гуркоче вчора, низко висіла над полями»	Б	Епітет
3	«І струмо тремтіла й гуркала»	В	Символізм
4	«Ви бачите, я навіть не перекоси, тим мені боле, як і у вас, бо вже висмоктав із мене всю кров...»	Г	Метафора
		Д	Алегорія

1	2	3	4

Відповіді

1	Г	7	1 - В 2 - А 3 - Б 4 - Д
2	Г	8	1 - В 2 - А 3 - Б 4 - Г
3	Г	9	1 - Д 2 - А 3 - Г 4 - В
4	В		
5	Б		

Пояснення відповідь

Знаю, що я не ідеальна особистість, можу допустити вершини успіху, але й робити помилки. Проте будь-які можливі труднощі не зашкодять позитивні емоції, а й сформують неповторний досвід, який знадобиться в подальшому житті. Вірю в те, що наступна черга життєвих змуть буде менш вразливою і не такою довготривалою. Знаю, що в мене є багато позитивних якостей, які допоможуть подолати життєві негаразди.

Упевнена (-ий): усе буде добре!

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

Справжнє прізвище | Фотобіо

Перебрати

поєднує в основоположника неоромантичної української прози, основоположника справжньої української прози (О. Білецький), чрезвичайно гострий і сповнений до п'яно (А. Лебідь)

Був одружений із Ядвігою Уманською, дружа любив й дожив від її вплив – Любов	1922 р. заснував Українських федеративних письменників (Київ, Харків, Москва)	Тривалостного числа коротких й поезії	Знаменитому літературно Декадуаз	Покінчив життя самогубством

Цитати про твір

«Так катастрофічно закінчилося протистояння фашизму й гуманізму» (Олександр Ковальчук).

Теорія літератури

Романтична візаїзм – це літературна течія візаїзму, що виникла в к 20-х років XX ст. (Знаки: оптимістичне світосприйняття, утвердження цінності життя; малювання активної сильної, здатної до боротьби особистості; експресивний стиль письма; активно критичне ставлення до революційних ідеалів.

Фальшарки

Головний герой	голова «чорного трибунал» мати головного героя, «проро» загрозі Марії», «ціна життя» ін» безмежно», «печальний обр»
Доктор Тагабат	лідер, «єдиний геній», «їх вели» розумом», «з ланцюгом чинність»
Дегенерат	«нервний нервний чоло»
Андрюша	«невесеський комунар», який в «очко» проти власної ч»

Складений лабіринт

Цитатник

Головний герой	«я – чекіст, але і людина»; «вірний трибунал комуни», «ми'язежний син у безлічечних походах-битвах»; «Я йшов у нікуди. Без мисли, з тупою пустотою, з важкою вагою на своїх погорблених плечах»; «я, главковерх першого трибуналу комуни, виконував свої обов'язки перед революцією».
Марія	«Воістину моя мати – втілений прообраз тої надзвичайної Марії, що стоїть на гранях невідомих віків. Моя мати – наївність, тиха пожура і добрість безмежна…»; «в її очах стоять дві хрустальні росинки».
Доктор Тагабат	«Цей доктор із широким лобом і білою лисиною, з холодним розумом і з каменем замість серця, це ж він і мій безвихідний хазяїн, мій зверячий інстинкт. І я, главковерх першого трибуналу комуни – тільки в його руках, яка віддалася на волю своєї стихії».
Дегенерат	«Вперше вони розгубленими вийшли в приміщення школи, ланцюг випрямлений, «перемінний вартовий», «пальчик у глибочині».
Андрощук	«цей можливий комунар, коли треба перейнятися для темною постановкою – «пригнічений, замкне мистецтво, «ставить… неперевершений, класик камерний, як загальний характер, «мистецтво «вершин переходить з місця на місце і вже зорієнтувати вже складно».

Нескінченний стан головного героя

Цитати	Внутрішній стан головного героя
«Я виходжу на безрадні поля, проходжу перелоги і шлях, де жевріють курганні, помлюсь по самотньо пустельну самотню»	Самотність
«Проходили неможливі дні»	Розпач
«…грець росте, і мої мисли – до неможливості катастрофічні ці!!!»	Емоційна напруженість
«…поєсти чужа людина, бандит – за однією термінологією, інсургент (повстанець) – за другою; я – чекіст, але і людина»	Усвідомлення конфлікту ролей
«І я, главковерх , першого трибуналу комуни, – тільки в його руках, яка віддалася на волю своєї стихії»	Слабкодушість, усвідомлення неадекватності протистояти диктату влади
«Шість днів, шість тисяч, шість мільйонів – тьма на моїй совісті!!!»	Почуття провини

«Я турбовала з самостиме: І ужо мій метод ремісний і дбаю»	**Внутрішній конфлікт**
«Тут, у готелю, тихіше, ми одні гарно, тобто від стабільних одно кімнат свої душі»	**Прагнення вийти від себе, необмежити встановлений стереотип власного «Я»**
«Не забавляєш! Чуєш?». Коли ви ще раз скажете про це, я вас попереджаю». «Але голос мій зривається, і мені бульно в горлі. Я нервнюся сплюнути мікстуру й тут же проковтнути з досадою...»	**Невпевненість**
Жінка сказала слова в мертво: —Служіть, я мати трьох дітей! Й: — Розстріляти!	**Жорстокість**
«Тоді я підійшов до столу, якою із графинів вони в затоні вмили»	**Прагнення притупити пробудження співчуття, милосердя спогадами**
«Я входив у роль. Тривав стояв перед очима. Я забув про вас. Я нічого не бачу і «вже не сам'ятаю, що я зараз не відомо». Тоді я у можуть, охоплений поверхні якоїсь неможливої радості, занурив руку на дно своєї матері й притиснув її голову до своїх грудей. Потім підняв мікстуру й нараз спусти на скроні»	**Виконання професійного обов'язку на безсвідомому рівні**
«Блідий, майже мертвий, стояв перед мовчазним натовпом чернець із розгублений очима, на знекровлений вовк»	**Безпорадність**
«...спинили перевіт й другий кінець моєї душі... Невже я, солдат революції, слабкий в цей відповідальний момент? Невже я покину чати й тяжко зраджу конуну?»	**Усвідомлення, що його роль чекіста не дозволяє жінці проявів толерантності, слабкодушності**
«Я йшов у нікуди. Без мисль, з супою пустотою, з вижжю вітер на своїх погорблених плечах»	**Абсурдність буття**
«...я мушу бути послідовним!»	**Домінування фанатичного над гуманним**
«... але я ритмом почуваю себе жалким, підчиненим і розумію, що від мене відходить ритмом волі»	**Слабкодушість**
«Я зараз. Так, мені давно пора! – Тоді я поправив ремінь свого маузера й знову кинувся на дорогу».	**Автоматичне виконання ролі чекіста**

[illegible]	**Любов до матері**
[illegible]	**Прагнення пробудити в собі внутрішнього начальника**
[illegible]	**Ніжність**
[illegible]	**Єдинствність**
[illegible]	**Бажання відмститися на своєї ролі вбивці**
[illegible]	**Пробудження гуманного в душі жорстокого чекіста**
Я мстуюся: [illegible]	**Бажання знищити матері**
Я стою перед ним на колінах й шепотіє вдивлюся в обличчя. Але воно було мертве. [illegible]	**Тимчасове усвідомлення втомленого свідому**

АНДРЮША:

«Ти – ніжний, мистецтво, мати гриба, вмерлі/Ви розмовляєш під тяжінням
«Ти – ...»
«...»
«...»
«Ти – ...»
«Ти – ...»
«Ти –

в) дегенерату;
г) головному герою.

4. Хто з персонажів останній герой характеризує як «чудовий хлопець»?

а) Тагабіта;
б) Андронну;
в) дегенерата;
г) мати.

5. При яких з перелічених слів: «Він вічно учепився за мене, мовляв я єдина фізично міцніша на порядок класа»?

а) Тагабіта;
б) Андронну;
в) дегенерата;
г) головного героя.

6. Кому належить слова: «...Через людину я хочу ідеалізувати останню надію несудженого»?

а) Тагабіту;
б) Андронну;
в) дегенерату;
г) головному герою.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	Г	В	В	А	Г

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	«Шість на моїй совісті? І не неправда. Шість сотень. Шість тисяч, шість мільйонів – тьма на моїй совісті! Тьма!»	А	Андронна
2	«Я бачу тільки білу лисину й надто високий лоб»	Б	Я
3	«Цей невеселий комунар, коли треба енергійно розвиватись під темною постановою – «розстріляти», завше мається, завше не ім'я і прізвище на суворому життєвому документі ставить, а непрощаючий та кмерний хвостик»	В	Доктор Тагабіт
4	«Мені він завжди нагадує каторжника, і я думаю, що він не раз мусів стояти у відділі кримінальної хроніки»	Г	Дегенерат
		Д	Мати

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Характеристика – персонаж».

1	Вважає «Я» репрезентом і з якимось не робив це з іншими	А	Андронна
2	Цей невеселий відомість ранковий, герой комунару із шкумера матроскою кожну мерзо	Б	«Я»
3	Члеб'єктивний член трибуналу	В	Доктор Тагабіт
4	Обожнює дешевостьсе з м'ясою	Г	Дегенерат
		Д	Мати

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«За вікном наші рожні ранки і падали перлмутрні»	А	Епітет
2	«Химери портьєри, дрібні вежрунки підтягти нижчої фаціїї»	Б	Тавтологія
3	«Я дивлюсь на портрети: князь хмурить брови, княгиня – надменна вишка, княжна – в темрані сплетних зубів»	В	Метафора
4	«Перед домадою, як рельєфний, стоїть моя закурна мати»	Г	Антитеза
		Д	Порівняння

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Б	2 - В	3 - А	4 - Г
2	1 - В	2 - Б	3 - А	4 - Д
3	1 - D	2 - А	3 - Б	4 - Д

ЕКСПРЕСІОНІЗМ
ЕПОС
ВАСИЛЬ СТЕФАНИК

Портрет

«майстер психологічної новели»,
«бетховен українського села», «поет жіночької ревнощі»

член «Покутської трійці»

Знову поет пропонує комедоності, тому звертає увагу [illegible]	У Вознесенську [illegible]	Зелена учителя [illegible] Кропивницьких. Одинадцяти [illegible] з Ольгою Кобилянською	Писала Куш [illegible] сільськогосподарства. Його сусіди, Кирило Гамчик, [illegible] бо нарешті	[illegible]

Хрестоматійна проза

«Страшно сильно пишете Ви. Так, якби-сіли витесували потужною рукою пам'ятник для свого народу... Гірка, поривнуча, закривавлена пісня Ваша, котру не можна забути...» *(Ольга Кобилянська).*

Дійовірсони

Іван Дзуз	[illegible]
Катерина	дружина Івана
діти	діти Івана та Катерини
Михайло	син
Гнанфіла	син
[illegible]	проводжали Івана до Канади

Інваріантні образи

ІСТОРІЯ НАПИСАННЯ НОВЕЛИ «КАМІННИЙ ХРЕСТ»

Тест № 1

1. Визначте персонажа за цитатою: *«Коли закрили у підвалу, сяк-так в дорозі».*

а) Іван;
б) Михайло;
в) син.

2. Визначте персонажа за цитатою: *«Має у лоні небо, бо вся любов сконцентрована, як на дно малої краси стікала терпіть до нього».*

а) Іван;
б) Михайло;
в) син.

3. Де любив вся Іван?

а) на плоскім;
б) на горбі;
в) на лоні;
г) на сіні.

4. Як часто Іван ходив до церкви?

а) 1 раз на 5 років;
б) 1 раз на 1 рік;
в) вимушено;
г) щотижня.

5. Визначте персонажа за цитатою: *«...Бій нам боже прощати нас за цю сліпі, ми тай гостець маскоєрівка шаленно запрошують нас на місце на й дивовижне засіб свого нашого лідера стати!»*

а) Іван;
б) Михайло;
в) син.

6. Визначте персонажа за цитатою: *«Люди, такий труп, такий трест, що не знаєшся, що ся то мало робить!»*

а) Іван;
б) Михайло;
в) син.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	А	В	Б	Б	А

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Символічний образ – значення».

1	Горб	А	Тяжка селянська доля, бо та безвихідь нарешті трудящих
2	Танець Івана та Катерини	Б	Утрачений час
3	Кам'яний трест	В	Туга, жаль, незадоволення

4	Гуцулка скаже про основне листя	Г	Вислислення [illegible]
		Д	Прощання-смерть [illegible]

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Цитата – персонаж».

1	«Не раз, як хлопці наговорять, я й вийду на вулиці, та й рушаю мовчки до Бога: тихенько, як тополя, як [illegible] чорним кожухом (сажотою) хліба, а й буду вас прикликати, щоб без вас не ішов, не [illegible] ...»	А	Катерина
2	«Бузько! порсна гадина, тому-с прийшов, не сайбуваю-ся»	Б	Іванутка
3	«Катерина, що ти сиш вибого, у свої [illegible] [illegible]? Де її [illegible] в могилу? Ця рибка [illegible] [illegible] [illegible]»	В	Іван
4	«Ми вас усе будемо нагадувати, що [illegible] [illegible] [illegible], не [illegible] [illegible] [illegible], нікому-сто не [illegible], [illegible] [illegible], чужого [illegible] [illegible] [illegible]»	Г	Яків
		Д	Михайло

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Епізод – елемент сюжету».

1	Гості прощаються, ведуть розмови	А	Експозиція
2	Приїзд гостей до хати Івана. Прощання з односельцями	Б	Зав'язка
3	Танець Івана та його дружини	В	Розвиток дії
4	Розповідь про повернення Івана Дідуча після 10 років служби у війську, про горб, що залишився йому у спадок	Г	Кульмінація
		Д	Розв'язка

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Г	2 - Д	3 - А	4 - В
2	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Д
3	1 - В	2 - Б	3 - Г	4 - А

СИМВОЛІЗМ
ЛІРИКА
О.ОЛЕКСАНДР ОЛЕСЬ

Сюжетна лірика | Балада | Пейзажна

«українська Петрарка», «український Гейне», «лагідний символіст в українській літературі», «бард національного відродження»

[illegible]	Друзі [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

О слово рідне! Орле сизутий!
Чуваннями живуте на сході!
Співочий грім батьків моїх,
Дітьми безмаєно забутий.

О слово рідне! Шум дерев!
Музика гір блакитнооких,
Шовковий спів степових шорохів,
Дощів мій пишні зелені рев...

О слово! Куди нечуй мене!
Ні, слово слів! вгорі співаєш,
Осяй мій крий і розтопи
Дощами сталевими вад пень.

Ознайомлення та позитивна афірмація при гармонії з природою

РЕЛАКСАЦІЯ

За вікном весна. Моя душа співає. Його весняного сонячного ранку підіймаю очі вгору, щоб торкнутися своїм серцем сонця, хмар, птахів. Позитивна енергія пронизує моє тіло й поступово наповнює духовне «Я». Зміцнюється послід на світ, по-новому сприймаю себе. Хочеться стати щасливою, успішною особистістю. Єдність із природою допоможе мені досягти внутрішньої гармонії, сповнюватиме до самовдосконалення.

Головне – віра в себе та бажання розвиватися!!!

Упевнений (-а), що в мене все вийде, бо я малюнгь!!!

«Мари мечтает»

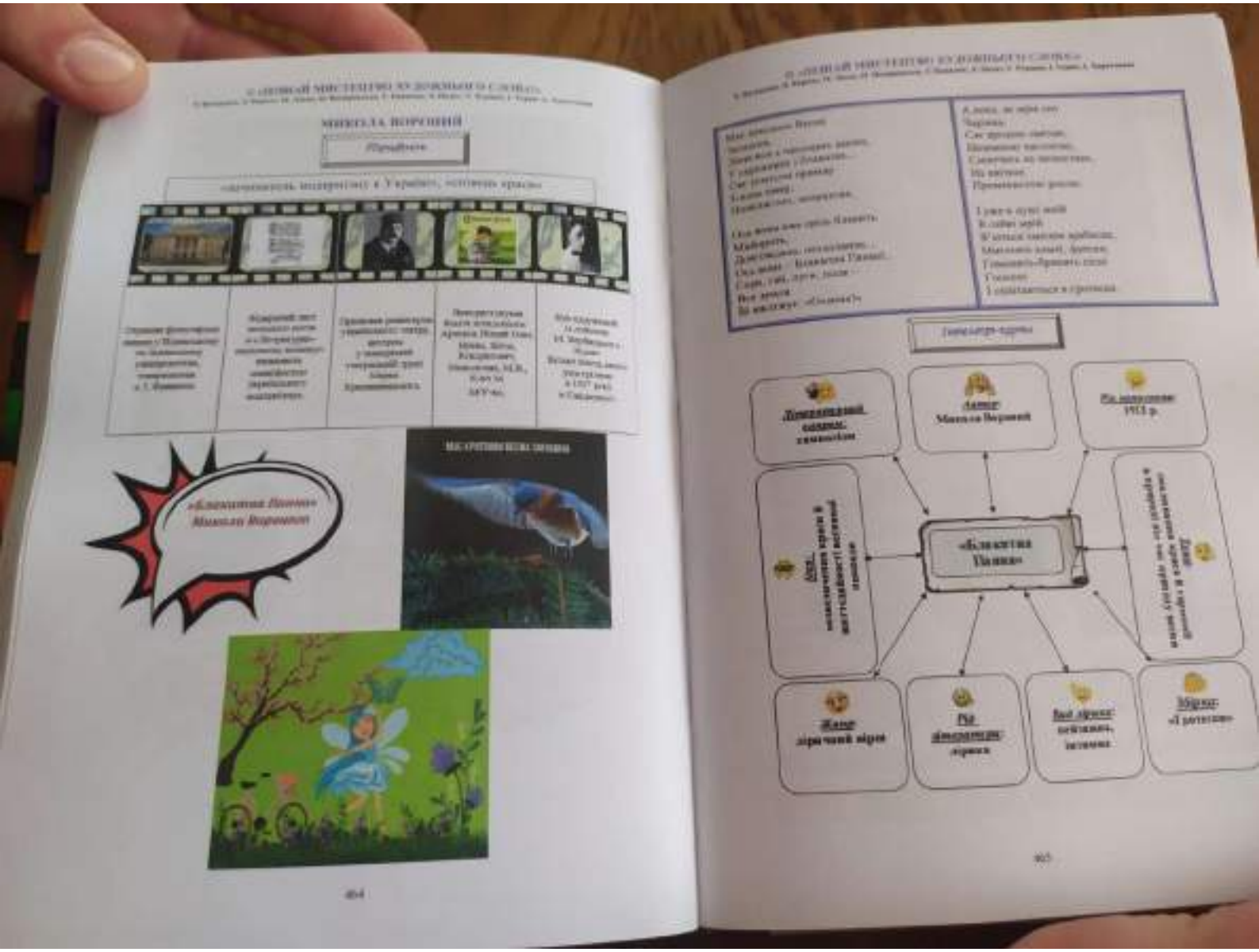
МИКОЛА ВОРОНИЙ
«Блакитна Пашня»
Микола Воронний
«Блакитна Пашня»
Автор:
Микола Воронний
Жанр:
ліричний вірш
Ви декламуєте:
вірш
Ваш образ:
натхнення,
натхнення
Відгук:
«Я натхнений»

Тест

1. ***Визначте ліричний вірш за цитатою:*** ***«Й не вмила сумна вередлива Кобі сонце барвисті намиста».***

а) «Чого являється мені у сні?» Івана Франка;

б) «Сонця зрею зрею!» Лесі Українки;

в) «Блакитна Панна» Миколи Вороного;

г) «О слово рідне!..» Олександра Олеся.

2. ***Визначте ліричний вірш за цитатою:*** ***«Я можна на лоні природи, Мої ти серце пабрикаю».***

а) «Чого являється мені у сні?» Івана Франка;

б) «Сонця зрею зрею!» Лесі Українки;

в) «Чари ночі» Олександра Олеся;

г) «О слово рідне!..» Олександра Олеся.

3. ***Визначте ліричний вірш за цитатою:*** ***«Гори, ліс, луг, поля – Все мовчи Їй шепоче: «Осмна!».***

а) «Чого являється мені у сні?» Івана Франка

б) «Сонця зрею зрею!» Лесі Українки

в) «Блакитна Панна» Миколи Вороного

г) «Чари ночі» Олександра Олеся

4. ***Визначте ліричний вірш за цитатою:*** ***«Ні, сонце сміє! вчера сміялося, Осяя мій край і розлилося Дощами сумними на нас».***

а) «Чого являється мені у сні?» Івана Франка;

б) «Блакитна Панна» Миколи Вороного;

в) «Чари ночі» Олександра Олеся;

г) «О слово рідне!..» Олександра Олеся.

5. ***Визначте ліричний вірш за цитатою:*** ***«Лови летючу мить життя! Чаруйсь, хмелій, впивайся І серед мрій і надхнення В розкошах закохайся».***

а) «Чого являється мені у сні?» Івана Франка;

б) «Сонця зрею зрею!» Лесі Українки;

в) «Чари ночі» Олександра Олеся;

г) «О слово рідне!..» Олександра Олеся.

6. ***Визначте ліричний вірш за цитатою:*** ***«В'ються гнеком арабески, Мастять ханей, фрески, Гомонять-бранять вічні Голоси І сплітаються в гротески».***

а) «Сонця зрею зрею!» Лесі Українки;

б) «Блакитна Панна» Миколи Вороного;

в) «Чари ночі» Олександра Олеся;

г) «О слово рідне!..» Олександра Олеся.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	В	Г	В	Б

НАЖЮ ТЕРПИЛА

Передрікав

«кудлобородький Орфей», «поетичний кларнетист», «феномен доби», «неповторний геній України», «поетичний геній XX ст.»

Грав на флейті, гобої, кларнеті, бандурі, піаніно	Свої твори писав лише олівцем	У 1945-1946 роках очолював Міністерство освіти УРСР	Зміг 30 прекрасних мов	У Києві Національна бібліотека: 20 000 книжок

На Аскольдовій могилі
Ховали Ж –
Тривожить мучив українців
Славних, молодих ...
На Аскольдовій могилі
Український цвіт! –
По кривавій по дорозі
Нам ти у світ,
На кого поміняв життєць
Зрадлива рука? –
Квітне сонце, грає вітер

Боже, пощадай!
Понад все люди любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих. –
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

Інформер-група

Аскольдова могила ➡ український цвіт ➡ кривава дорога ➡ Київ ➡ світ!

Понад все поле любили. Слай кохання краю.

1918

Як хочеш, як очка виспатись
У ліжечка всіхнем вуж?
Кожна спить, кожна спить,
Один збуди, цілий їй очі
Кожна спить.
Не чути в бо: так очка виспатись
Як хочеш, як сплять, сонці ні?
Якщо ми бачать крізь туманів
Ось можна, тоді, сплю'ї...
«Я тобі – дай чуєть відтуман
А сплю'ї...
Та як хочеш, як сплять ні?

Не знаєш, як гарно виконувати, у якому місяці місяці ночі?
Вітаю! Спить, вітаю спить

Весняна ніч...
Чи знаєш, тобі не легко виконувати...
Стар та моя бачить крізь туман...

«О пізно! Вона...»
Вікторія Гончарук

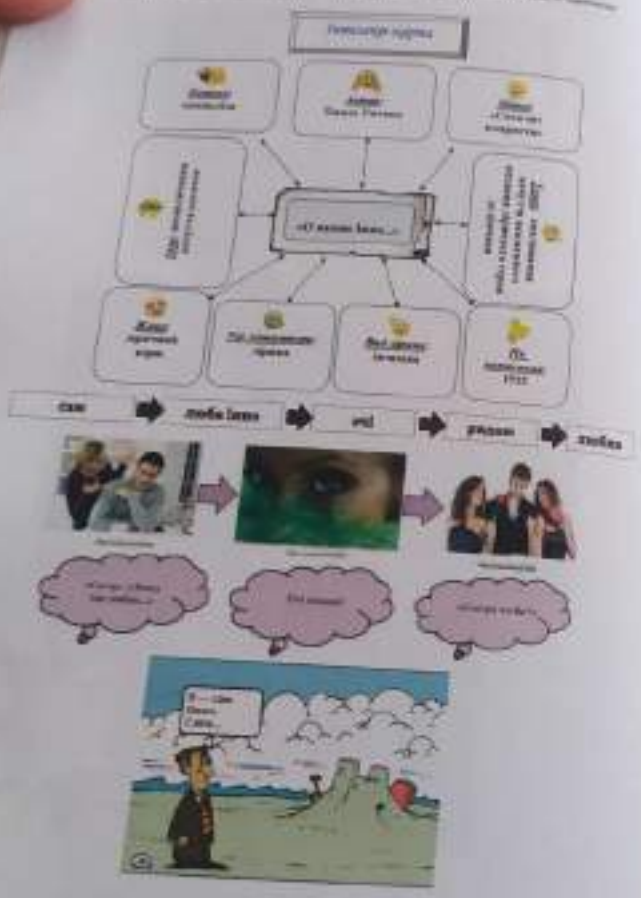

Тест

1. **Установіть відповідності «Твір – метафора».**

1	«О ланно! Ланно...»	А	Світле почуття кохання весняної ночі
2	«Не моєте, як пити вистелить...»	Б	Гармонія краси природи і самоцвітів
3	«Блакитна панна»	В	Краєзнавство і колорит
4	«Чари ночі»	Д	Туга за втраченими коханими

Ваша відповідь

1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Твір – жанр лірики».

1	«О слово рідне! Орле сизокрилий»	А	Пейзажна лірика
2	«Чарівні ночі»	Б	Філософська лірика
3	«Блаженна пісня»	В	Патріотична лірика
4	«Не шкодую, не плачу, не кличу ... »	Г	Любовна лірика
		Д	Інтимна та пейзажна лірика

1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Художній засіб – тропи».

1	Не могла поклала зметаєсь / Зрадлива рука	А	Перефразування
2	Гомонить-бренить пісня / Гомоніє	Б	Епітети
3	І струмить жаркої душі / Хмарі в шумливім морі	В	Синекдоха
4	Сестру я вашу так люблю – / Дитину, пташину	Г	Метафора
		Д	Метонімія

1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Д	2 - А	3 - Б	4 - В
2	1 - В	2 - Г	3 - А	4 - Д
3	1 - Д	2 - А	3 - Г	4 - Б

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Фотомозаїка дозволяє знову ще раз пригадати вивчене під музичний супровід

1	2	3
Ось вона вже крізь Олімпіт Майдорно. Долгожвіно, неодолимо...	Та не дивись, що будет так, Чи небутнє, чи прах. Вона ще наступить вам, Вона в себе на вам рада.	А вона, як зірка сяє Чарівна. Сяє ярким світом, Полонить настрою, Сміливо за полотна, Не кидає. Промчиться росою.

4	5	6
	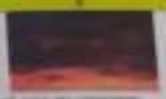	
7	8	9
10	11	12

Відповіді

1	2	3	4	5	6
«Блаженна Пісня» М. Вороний	«Чарівні ночі» Олександра Олеся	«Блаженна Пісня» М. Вороний	«Слово рідне, орле!» Ліна Українка	«Хмарі в шумливім морі» Ігнатенко Ірина	«О слово рідне!» Олександра Олеся
7	8	9	10	11	12
«Чарівні ночі» Олександра Олеся	«О слово рідне!» Олександра Олеся	«Чарівні ночі» Олександра Олеся	«Чарівні ночі» Олександра Олеся	«Чарівні ночі» Ігнатенко Ірина	«Слово рідне, орле!» Ліна Українка

Відповіді

1	2	3	4	5
«Хто знаходить мене у світі? Інша Франка	«Замовчуй» Пушкін М. Вороний	«Слова щиро щасті» Лист Українки	«Гарні вони» Олександр Олесь	«О слово рідне!..» Олександр Олесь

«Мозаїка»

Інформаційно-пізнавальний жанр на здоров'ю!

1	2	3	4
Чого вирушив ти до мене Чудний сон із вежі Сумні. Якою кривиці дно кущами?	Я літала хмелем арабесок, Мелодії вимої, фрески, Гомонять-бренять оси: Голосні і спектаклі в гротесках	Має крилами Росіна Зелена, Пахне вона в прохолоді квітки, З справжнім і бажаним.	В житті мене ти й знать не знав, Гасла на вулиці – мовчиш, Колонка – мовчиш не знаєш І... [illegible] на [illegible]
5	**6**	**7**	**8**
Сміються, сперечуть «сонце»! І в'ють пасіння в грудях «Ш.ов, встуй, ідуй Л. Вона мовчалась он буде!	О, ні! Якийсь, правда, ніні! Тон в сні! В житті мені весь він тужити – Не хотя	В житті та мною вторгнувся, Має та серце надрвала, Із нього мовчав сон Сто рядами [illegible] – Пізно.	На мене [illegible] [illegible] Свій сум, думки і горе – І струнка [illegible] дуже Узяв в [illegible] [illegible]
9	**10**	**11**	**12**
Нова історії мить життя! Чарівна, юнгій, мінливая І серце мрій і небуття В розмаїтих [illegible]	Горе, ой, лугу, поле – Все змінив Й вистелює «Свяжай!»	Сяє вродою святою, Незмовно-чистотою, Сяючими на [illegible], На квітка Прямовисною [illegible]	Сонечко та вернуть сей, Як Фауст, [illegible] [illegible] Та [illegible] [illegible] – Боїть сказ. Над [illegible] – [illegible] в [illegible]...
13	**14**	**15**	**16**
Я на вібоєм сумнім берозка Буду стать барвисті квітки Буду стать квітки на вирок, Буду пить на них сльоти і [illegible]	Я на гору круту крем'ятну Буду [illegible] кожний підійнять І, несучи вагу ту страшную, Буду пісню весну співать.	І що [illegible] [illegible] гарячих розтаю Та [illegible] [illegible] [illegible] Може, квіти [illegible] – і [illegible] Ще й для мене [illegible] [illegible]	Ні, [illegible] [illegible] [illegible] Свій мій крій і розлетися Думками [illegible] [illegible] [illegible]

17	18	19	20
Сяючий грає батько мій, Дольна батьки тоне чайчий	Ні, я хто крім сільки сонечка, Серце моє сонце лаєм, Бо вдрі тим сміливість, Жити хочу! Гуть дуже сумні?	Я люблю, тамтоя отиру повсюду, Не стусе ні на ладдер свій, Вас дорогому тоне прощаю, Вам кімнату тонкий, ночей.	Мутно ту Пожовтоцьки, Шоковий сіль сонце літаєм, Дитер моя жаю сміє рев

Відповіді

1	2	3	4
«Хто мешкає тут у ліс?» Іван Франко	«Кожетка Панно» М. Вороного	«Кожетка Панно» М. Вороного	«Хто мешкає тут у ліс?» Іван Франко
5	**6**	**7**	**8**
«Чарівна» Олександра Олеся	«Хто ревіє на тут у ліс?» Іван Франко	«Хто ревіє на тут у ліс?» Іван Франко	«Чарівна» Олександра Олеся
9	**10**	**11**	**12**
«Чарівна» Олександра Олеся	«Кожетка Панно» М. Вороного	«Кожетка Панно» М. Вороного	«Чарівна» Олександра Олеся
13	**14**	**15**	**16**
«Світе ясен ясний» Лесі Українки	«Світе ясен ясний» Лесі Українки	«Світе ясен ясний» Лесі Українки	«О слово рідне!..» Олександра Олеся
17	**18**	**19**	**20**
«О слово рідне!..» Олександра Олеся	«Світе ясен ясний» Лесі Українки	«Світе ясен ясний» Лесі Українки	«О слово рідне!..» Олександра Олеся

Відповіді

1	2	3
Ритмічне звучання, ритмічний малюнок	Епітет, повтори	Метафора, персоніфікація

Обери героїню – пізнай себе

Марусі	Ганнів	Мавки	Марічки	Калини	Матрі	Софії
Палясна	Марися	Галя	Марія	Малинка	Матря	Русалка

3) конфліктним ситуаціям;
4) зрадливі, нестриманим (якщо обрали Марусю, Ганнів, Мавку);
2) мрійливо-ніжно відстоюючи свою точку зору (якщо обрали Ганну, Палясю, Марисю);
3) чарівне прикмочення, лукаво (якщо обрали Мавку, Галю, Малинку);
4) трагічне жаскнуття конвенсуту в сюжетотвіт (якщо обрали Марічку, Марію, Софію);
5) всеосяжно, гостинно (якщо обрали Русалку).

Чінка	Мартин	Головний герой «Інтермеццо»	Оксільки
Іван Діхуч	Іван Палійчук	Лукаш	Юра

✓ Якщо ви обрали Чінку, значить прагнете досягнути справедливості, у результаті постійно конфліктуєте з іншими; вибір такого типу чоловіка вказує на те, що в першому спілкуванню з лідерами.

✓ Якщо ви обрали Мартина, то для тебе за 1 місці – гроші, а не почуття інш такого типу чоловіка вказує на бажання жити розкішно.

✓ Якщо ви обрали головного героя «Інтермеццо», то залежайтеся під тим, що неспокійний емоційний стан; вибір такого типу чоловіка вказує на можливі шлюбо

✓ Якщо ви обрали Івана Діхуча, значить ви не турбуєтеся про власне здоров'я, включнику; вибір такого типу чоловіка вказує на те, що ви потребуєте ін господарству, тих, хто виконуватиме всю фізичну роботу вдома, заробляти, а для спілкування.

✓ Якщо ви обрали Івана Палійчука, значить ви мрійливі, мрієї в кохані, т незалежно від батьків; вибір такого типу чоловіка вказує на те, що ви хочете турботи, збереження справжніх і щирих почуттів.

✓ Якщо ви обрали Оксільки, значить втратили авторитет у сім'ї, потребуєте підвищить; вибір такого типу чоловіка вказує на те, що ви потребуєте побо себе з боку рідних.

[illegible]

Вправа «ПОГЛЯНЕМО»

Леся Українка «Лісова пісня»

1. Укажіть, який конфлікт є спільним для обох творів.

«Лісова пісня» Лесі Українки	«Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського

2. Чим схожі уривки? Яким творам властивий такий прийом?

Отак ми жорноврики Плакали, співали... І на серце серед поля Тяжкенькі стали. *«Тополю» Т. Шевченко*	Хіба ж то не то пращі, ніж лежав він скотського несвітського клоду, блукаючи в подобі вовчій лісом? Авжеж! Тепер він вовкулака дикий! Хай скавучить, вовай голосить, вив, хай пратне кров людською, — не вгамить своєї муки злої! *«Тіні забутих предків» Тіні Українки*

Мавки змінюються раптом у вербу з сухим листям та плакучим гілам.

3. Що спільного в зовнішнім творів?

Іван Палійчук	Лукаш
Софія Дорошенко	

4. Про яке дерево сказано в рядках із «Лісової пісні»?

«Так ніби не він, давно б уже не стало свого _____, що стільки бачив наших рад, і танців, і любощів великих таємниць. Вже німці мірили його, навколо втрьох постававши, обхопити руками – і ледве що стікло. Давали гроші – таляри бити, людям дуже милі, та дядько Лев заклявся на життя, що _____ він повік не дасть рубати».	«От вільки не люблю – вони шорстка. Осика все мене чіпає, вона й сама боїться – все тремтить. _____ шовкові надто. Дика рожа задирлива, так само й глід, і терен. А ясень, клен і явір – гордовиті».

Де-де! ще й не такі були _____, та й ті постинали... Зелений же хоч і морозу, кучерявий друже, а тим... чи дасть біг ще весни діждати?..»

5. Про яких з героїв сказано в рядках? Назвіть автора твору, уривок якого, спільно для героїв.

«Гонор нічогісінько такого, а то що заклято стоїть вас так, що й в оченях пойдуть, – вона не жиє».	«Як можна було по три дні не давати їсти. Аж був перепилився вона не могла пройти 3 дня».

6. Укажіть героїв за цими творів. Що спільного в їхніх характерах?

«... вже вірив не тілом вірою. В житті шукав правду не правду. Він нарешті від такого віровіри, що шиє в душі сміється Вовку».	«Ні, любий, я тебе не дорожу, а тільки – смутні, що не можеш ти своїм життям за себе порозпоряти».

Відповіді

1. В цих творах важкий конфлікт між вірою та дійсністю, духовним та матеріальним.
2. В цих уривках є метонімія – перетворення людини на рослину чи тварину. Цей прийом властивий Шевченку.
3. Усі герої мали вплив до мистецтва, грали на музичних інструментах. Лукаш – на сопілці, Іван – на флейті, Софія – на фортепіані.
4. Дуб.
5. Мати Лукашева («Лісова пісня») і прабаба Мерулина («Тіні забутих предків»). Обидві прокляли.
6. Гонта, Бобринець («Гайдамаки» Т. Шевченка) та Лукаш («Лісова пісня»). Автори – про рятівність духа, боротьбу між духовним та матеріальним.

Леся Українка, Іван Франко (вірша)

1. Уявіть на місці пропуску слова, згадані у всіх творах. Що воно символізує в першому уривку?

Й на гору круту крем'яную Бузу _____ важкий підіймать. *Леся Українка*	«Блиска: той _____ нерухомо блискали, відбитими від скель і заходу сонця, і нам'ятник очима своїми глядить на кожу воду і сумує, що не гнітить його тягар століть, як считав від віків. Глядить із берега на воду, як на утрачене щастя.Отак Іван думмає на людей, як той _____ на воду».
«В такі тепливи ми часто зустрічаємося з тобою і, сяючи на теплому _____, розмиваємо». *Олесь Гончар*	«Іван озирнувся назад, на скелі, скаменів. На _____ вер сидів «той», шепнув, скривив тоє бороду, вагнув рожи заплющивши очі, зуп у фляжу». *М. Коцюбин*

3. Який художній засіб є спільним для обох творів?

Гетьте, думи, як хмарки летючі! Ту ж тенденцію [illegible] *Леся Українка*	Коли вечори [illegible] ночі мій вірш І вертають умови [illegible] [illegible] Й тоді у тихім [illegible] [illegible], І в [illegible] [illegible] [illegible] *В. Сосюра*

2. Назвіть спільний художній засіб літературних творів.

Ні, я хочу крізь сльози сміятись, Серце [illegible] [illegible] [illegible], Без надії [illegible] [illegible], Жити хочу! Геть думи сумні! *Леся Українка*	О ні! Якийсь [illegible], [illegible], [illegible]! Хоч в сні! *Іван Франко*
Ні, друже мій, не те рядини? Сумнім [illegible] – не [illegible]... *І. Франко*	Не [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]! Не [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]! *Т. Шевченко*

4. Уривок із листа «От і мене беруть займати «сізіфовий камінь» дворів!... Чи підійметься? Навряд – не такий то камінь!» перегукується з образами та мотивами вірша

«[illegible] [illegible]»	«Contra spem spero!»
«Любить Україну»	«Господи, гину пречистого...»

5. Елементи автобіографізму є в усіх творах, ОКРІМ

«Чари ночі»	«О панно Інно, панно Інно!»
«Contra spem spero!»	«Чого являєшся мені у сні?...»

6. Що спільного у формі поезій?

«Задивляюсь у твої зіниці»	«Чого являєшся мені у сні?...»
«О панно Інно, панно Інно!»	«Господи, гину пречистого...»

Відповіді

1. Камінь / камені. Символ важкої праці.
2. Антитези.
3. Риторичне заперечення, риторичний оклик.
4. «Contra spem spero!»
5. «Чари ночі».
6. Написані у формі монологу.

«Я (Романтика)» Миколи Хвильового

1. **Укажіть, що є спільним для творів.**

«[illegible]»	«[illegible]»
«[illegible]»	«Я (Романтика)»

2. Який експресивний засіб наявний у всіх творах?

«Я (Романтика)»	«Три [illegible] [illegible]»
«Аболіцо [illegible]»	

3. Який образ є спільним для всіх творів? Яке [illegible] значення він має в Миколи Хвильового?

«Пісня про рушник»	«Я (Романтика)»
«Молодо [illegible]»	«Вечорниці [illegible]»

4. Порівняйте два твори, укажіть назву творів, героїв. Що їх [illegible]? Що поєднує авторів цих творів?

«Хоча я можу вважатися [illegible] [illegible], що не відчиняться двері... [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

Мої серце рвіють. **Гелас** Ви ж чи ще не-пристоп рабів. І за стадом підлого, І шахти ж зробите тяжко. Щоб собі бісно мати. **Мойсей** Так... з нелюди так, нечисти і дечисти... Я хотів їх людьми Так, як сам стан, до світлих висот, І свободи, і честь *Л. Українка*	автор в Бога до бути тонкими вміти на колоні й мізерною значення на мовлений сказує нерівно требуєть конфуз. Властиці не бути «Ідиоєть» на кров'ю голдиня вмиєть. Але ні буть в одна дорога до шторма, сер невідомі прекрасні кочуть. І тоді в горя у жито фанаєнцу». **Мирон Хмільчик**

6. Філософ Мирослав Попович стверджує, що персонажі повести «усе не різні «живі душі» взагалі. К того самого романтичного «Я». Розташуйте послідовно героїв так, щоб показати шлях від людини до чудовища.

Тагабет	Андрюша
мати	дегенерат

Відповідь

1. Усі твори мають трагедію
2. Обрамлення
3. Образ матері. Марія, мати Я, є символом материнської (божественної) любові, вітчизни, жертовності, символом страждаючої України.

4. «Intermezzo» М. Коцюбинського та «Я (Романтика)» Миколи Хмільчика – це інтересомістичні новели. Розгляд головних героїв, розвинення сюжетної лінії мрійника був спостереженим подій, а «Я (Романтика)» брав участь у розгорнутій. «Я (Романтика)» призначено «Цвітові яблуні» М. Коцюбинського, учителю Миколи Хмільчика.

5. Обидва герої у світлі майбутнє, вказано служили своїй мети

6. Мати – Андрюша – Тагабет – дегенерат

«Intermezzo» М. Коцюбинського

1. Укажіть, що є спільним для творів.

«Інтермеццо»	«Три вогні з поколінь»
«Кавказ»	«Я (Романтика)»

2. Які пейзажні елементи властиві цим творам?

«Марна рада» П. Куліша	«Інтермеццо»
«Зачарована Десна»	

3. Який музичний інструмент уособлювала від співання який у вашу пісню жайворонку?

фортепіано	скрипка
арфа	бандура

4. Укажіть пропущене слово, сміливо для уривків. Що вони символізує у Коцюбинського?

«Коли хата мати _____ нуж мені полягу. Довго-довго, не слим мовчи рожа буде зраджувати мені мать, лежачи нуж отьотм і розмовлюю та мовлю матірка і ранімось, щоб не вмив мова на нуж, ні пійти, не вмиєні шкоби». *О. Довженко*	Коли тиші сонячна пуща, то ся буде вмив молуть зелені вуж і шелестим крумом, в тиш, _____. Твоє журливе чекуть чекають, на сльоти полюнучні Бирчі, і тиша мені тиму. **М. Коцюбинська**
Лежить тут _____ І всі три работяг: Одна працюється, В полевіньках сіть, Друга працюється, Юрій серпиньки ціле, Третя працюється Та в квітиньках ціле. *УНТ*	«Сонце, сходи до неї і скажи, що я поклон їй, як отвіки на прощаю Тамкевичем бандуристка сліпенькій, поклон тим _____ і поклонім, та не мені, не перестать вони Сибір нескоїлому, а їм кладуть на могилу». **Гр. Тютюнник**

5. Укажіть пропущене слово. Визначте назву твору. Чим відрізняється зі образу?

«_____ пишно розгрузди свої білі артерії і гарячого подивсь на сонце, великим вирішним вогнем, пригнуючи на світлі безлих очей, затягаючись і поплинули від вдоволення». **В. Підмогильний**	«Здавалось, _____ мітуть в мене свою залізну руку за мною і не пускає. Мене зрозуміла, мовляєть, що тремтіла в мені, чи розгуляє рука свої залізні кільця, чи пустить мене? Чекає я чирусь від цього мій, та умілу у білосвіт зелені простори? Вони замкнулися за мною, і незаконом кішкета були костями залізна рука? І були кішкетні і в мені тиха?». **М. Коцюбинський**

6. Назвіть ритмічну фігуру, які використали автори в названих вище творах?

«Пишай цвіт дерев, музика, порожна, а вони в танцях вертять своїм сонцем. Як вам світить це сонце і не погасне? Не заходить життя?» *М. Коцюбинський*	Чи то так у житті я сплелася Пропмнуть вихорці вічні? *Леся Українка*
Катя почалася від мене, А кінець-то мій у мене. Коли мене пронизуєш? Коли гомоніти Тяжко, боюсь, утомливий? *Г. Шевченко*	Що є свобода? Добре в ній жить? Кажуть, можна мою покотьо? *Г. Сковорода*

Відповіді:

1. Усі твори мають оригінал
2. Пейзаж
3. Арфа (об'єкт-ліра у вигляді в голову арфу і грали на струнах скрипки, музику)
4. Зверта Сковорода, що втомив тяжко і життя (образ часу)
5. Місто Сорад. У першому квіті – щасливим можуть стосунки з Мотрю, тривала за майбутнє, розкуштовання, бажання втекти.
6. Риторичне питання.

Інші завдання «Порівняй» ви знайдете за цими QR-кодами

Іван Франко «Мойсей»	О. Кобилянська «Меланхолійний вальс»	М. Коцюбинський «Тіні забутих предків»
Олесь Гончар «Модри Камінь»	В. Стефаник «Кам'яний хрест»	Ю. Яновський «Майстер корабля»
М.Вороний, Олександр Олесь (лірика)	Павло Тичина (лірика)	Російська та українська афоризми про любов до України та пригнобив

		Можна теж [illegible]

Відповіді

Іван Франко «Мойсей»

1. Прибулець вождя і пророка
2. Пустиня
3. Кущ
4. Орел
5. Риторичне питання
6. Притча про лаврик, що обирали собі королів – наставник Мойсея і пророк – Аарон – наставник Ісуса до бою.

О. Кобилянська «Меланхолійний вальс»

1. В усіх творах звучить музика, мелодійно пробиваю мистецтво й буяннєвість.
2. Лист. Софія отримала лист від мужа й полюбила її учительнице. Після цього є сумним стиком порожній пакет.
3. Краса. Героїні дуже за характером, але в об'єднує любов до краси, прагнення до щастя.
4. Отаман. Обидві героїні там побували.
5. Софія. Дерев'яна вона у творі має прізвище – Деревянко.
6. Фінальна Шопена. Меланхолійна музика, яку грала Софія.

М. Коцюбинський «Тіні забутих предків»

1. Пишна.
2. Ці мальовничі – найтонкіші чарівні пісні, котрі переносять у світ, повний сліз, мужу і тяжкі в одну цілість. Співачка (колишній) складні Марічка.
3. Мавка співає. У «Тіні забутих предків» вона має «дивну» дару зжити, де видно серце, утробу і вся, як ся у вашу бувати.
4. Світанок (синій вечір).
5. 4 вересня 1965 року, у Києві, у кінотеатрі «Україна», під час перегляду фільму Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» (за повістю М. Коцюбинського) відбувся акт протесту Заїра Джабо, В'ячеслав Чорновіл, Василь Стус проти того, щоб звучить серед українського інтелігенції.
6. Трембіта. У творі звучить, коли повертає батько Іван, а в кінці й сам Іван.

Олесь Гончар «Модри Камінь»

1. Усі твори мають обрамлення.
2. Сонцем.
3. «Модри Камінь» – баня – це ріка, а не музичний інструмент.
4. На питання полонян, чи – кров на вигляд, Тереся сказала, що її чоловік, упав собі руку; Мовка теж узяла руку, щоб не губити краси Руслана Гольмів.
5. Київ.

6. Автодорога

Ю. Яновський «Майстер корабля»

1. Розділ
2. «Майстер-корабляр» у творі необхідний матеріал чутки.
3. Штурм – можливе порятунок – у шарах – спускання бриг з на воду – можливе на бриг.
4. Автобіографічне основа, спогади
5. Вогнище
6. Плавання

М. Вороний. Олександр Олесь (лірика)

1. Весна. Весняне
2. «Арфами, арфами» П. Тичина | «Елегія» Пушкін М. Вороного. Порівняльний збірник вплив.
3. Арабески. Висяк: «І сяю в душі моїй / В снігах мрій / В'ється тонкою арабескою Фортепіано: «Чарівні, з зеленого дерева, прикрашений на грані арабесками і перлами мелодії...»
4. Мотив скоромовності життя
5. Фауст «Я сплачю та вирушу знову. / Як Фауст, дні минули...»
6. «О слово рідне! Орле могучий!» Олександри Олеся (мрії, сонце, сузір'ї дощі).

В. Стефаник «Камінний хрест»

1. Мотив внутрішнього
2. Біблейські – символіка вищого праці
3. Волосяник
4. Помста
5. Танець. У першому прикладі – танець Івана Гаслійчука з Чугай-грою («Тіні забутих предків» М. Коцюбинського), у другому – танець Івана Долуда з дружиною («Камінний хрест» В. Стефаника). Ця – взаємодія танцю.
6. Катерина («Катерина» Т. Шевченка).

Павло Тичина (лірика)

1. «О панно Інно, панно Інно!» Поліна Козицька.
2. Очі. «О панно Інно, панно Інно!» П. Тичина і «Чого являєшся мені у сні?...» І. Франка.
3. Лінія.
4. Інтимна лірика.
5. Жагучі. «Пам'яті тридцятьох» й «О панно Інно, панно Інно!»
6. Кілька («На мого замкнися Кілька»)

Вправа «ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ»

Творчість Лесі Українки

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Уникніть помилок у творі Лесі Українки «Лісова пісня»

а. «Ну, що таке той лісник – не парубок? Та чим вартість і автор дорожить?»	б. «Легкий, легкий, ой лише мені серце! Вона ж мене лишилася на землі...»	в. «Ніхто такої як вона й не бачив, Не та була, не за лісника побіжна»
г. «А, не ми рвали за тоді? Вільно вартим задоволення, вітер, квітчане, вилиняє, не добрим вміє, вільними вогнями вищої сонцем...»	д. «Ніколи, ніколи більше – ніколи. Що я для тебе жіноча рослина...»	е. «Прокинула вітер... і свій сміх. Що при вогнищі тихо, тихенько...»

а	б	в	г	д	е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. В усіх рядках із поезії Лесі Українки «Сапфо проти Сапфо» є рядки

а. «Чи то чає з жовтя, в сяючім Прометеєвім мовний сяє?»	б. «... Хмуру сяєш, Борисеєв сяйвом...»	в. «... Хмуру сяєш, мовний сяйвом...»
г. «Ти мене вилучив, сяйвом...»	д. «...Хмуру сяєш, за тим сяйвом/ярмо...»	е. «Ніколи, ніколи більше – ніколи. Що я для тебе жіноча рослина...»

а	б	в	г	д	е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі рядки із поезії Лесі Українки «Сапфо проти Сапфо»

а. «Ніхто такої Тебе, Дуже сумно...»	б. «Ні, я хочу тебе, сяйвом сяйвомо...»	в. «Та я тебе мене чаюсь»
г. «Ні, сяйвом, що загоняєшся — Золотий вогонь, мовний прикрі»	д. «Ніхто вартим - дився рядком... Що я мені туманно - вмити та мене?»	е. «Ніколи - як вогонь, в сяйво та вогонь, рим, грім, вогонь, мовчати в сяйвом...»

а	б	в	г	д	е

Творчість І. Франка

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Що з перелічуваних творів І. Франка «Мойсей» герої:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]
Є. [illegible]	Ж. [illegible]	З. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються поезії І. Франка «Мойсей»:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]
Є. [illegible]	Ж. [illegible]	З. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Укажіть усі перифрази про І. Франка:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

«Мелодраматичний вальс» О. Кобилянської

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Укажіть героїв твору О. Кобилянської «Уйди вальсовіборе»:

А. Софія	Б. Награ	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Твори, які за жанром спільні з твором О. Кобилянської «Уйди вальсовіборе»:

А. «Тигролови»	Б. «[illegible]»	В. «[illegible]»
Г. «[illegible]»	Д. «[illegible]»	Е. «[illegible]»
Є. «Мавтер корабля»	Ж. «[illegible]»	З. «[illegible]»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Укажіть усі перифрази про О. Кобилянську:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

Творчість М. Коцюбинського

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Всі з героїнами твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]
Є. [illegible]	Ж. [illegible]	З. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Уявіли losts міфічних істот – героїв твору «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]
Є. [illegible]	Ж. [illegible]	З. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Слова-маркери, що стосуються твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]
Є. [illegible]	Ж. [illegible]	З. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Майстер корабля» Ю. Яновського

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі маркерами стосуються Слов – героїнями твору Ю. Яновського «Майстер корабля»:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються головного героя твору «Майстер корабля»:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі твори за жанром ідентичні з твором «Майстер корабля»:

А. «[illegible]»	Б. «[illegible]»	В. «[illegible]»
Г. «[illegible]»	Д. «Тіні забутих предків»	Е. «[illegible]»

А	Б	В	Г	Д	Е

Творчість М. Коцюбинського

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Не є героями твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»:

А. Іван Палійчук	Б. Іван Ліпу	В. Калина
Г. Марічка Гутенко	Д. Палагна	Е. Дмитро Ліпу
Є. Хвеся	Ж. Ніна	З. Ксенка

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Укажи всіх міфічних істот – героїв твору «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського:

А. Шешко	Б. Перелесник	В. Лемко
Г. Русалки	Д. Чугайстер	Е. Лісовик
Є. Дідько	Ж. Пекло	З. Кущ

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Слова-маркери, що стосуються твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»:

А. Етно	Б. Ідро-нос	В. Дрова
Г. Бокреївка	Д. Стефанишина	Е. Ремізи
Є. Гуцульщина	Ж. Довгочхуна	З. Оленка

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Я (Романтика)» М. Хвильового

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі перифрази про М. Хвильового:

А. Перекладач праці з німецької мистецтвознавства	Б. Вихованець російського вуза України	В. Майстер новелістичної новели
Г. Одна з основоположників модерністської української прози	Д. Великий Сонцелюбець	Е. Український Гамсун
Є. Творець «нової прози»	Ж. Основоположник сюрреалістичної української прози	З. Ровесник-однолітка «голови ордена»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі герої твору «Я (Романтика)»:

А. Марія	Б. Тачабас	В. Тонко-стрункий гра Пушкін
Г. Дегтярик	Д. Андрюша	Е. Чрезов
Є. Оксана	Ж. Катерина	З. Ганя

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі слова-маркери стосуються твору «Я (Романтика)»:

А. Етно	Б. Ідро-нос	В. Дрова
Г. Бокреївка	Д. Закреївка	Е. Ремізи

А	Б	В	Г	Д	Е

«Кленовий хрест» В. Стефаника

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Укажіть перифрази про В. Стефаника:

А. Новаторськими [illegible] українській прозі	Б. Майстер [illegible] Франка	В. Корифей українського [illegible]
Г. Слава Мо [illegible] України	Д. Майстер [illegible] новели	Е. Батько [illegible] [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Укажіть героїв твору В. Стефаника «Кленовий хрест»:

А. Іван Дзюб	Б. Катерина	В. Іван Палійчук
Г. Григорій Многогрішний	Д. Бонзин	Е. Зоя

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі твори, які відрізняються за жанром від твору «Кленовий хрест»:

А. «Три мерці з поклоном»	Б. «Майстер корабля»	В. «Рідна»
Г. «Я (Ренесанс)»	Д. «Камінь»	Е. «Тіні забутих предків»

А	Б	В	Г	Д	Е

«Модри Камінь» Олеся Гончара

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі слова-маркери стосуються твору «Модри Камінь»:

А. Епос	Б. Ліро-епос	В. Драма
Г. Експресивність	Д. Неперервність	Е. Розбіжне

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі перифрази про О. Гончара:

А. Перемірник праці в мирному [illegible]	Б. Національне [illegible] [illegible] Україна	В. Художник [illegible]
Г. Патріарх української літератури	Д. Великий Сонцелюбник	Е. Український Гомер
Є. [illegible]	Ж. Основоположник сучасної української прози	З. Рекомендував [illegible] [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Є	Е	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі події зображені у творі «Модри Камінь»:

А. Солдат-фронтовик несподівано зустрівся з дівчиною.	Б. Дівчина [illegible] від рук [illegible]	В. Жінка [illegible] [illegible] [illegible]
Г. Дівчина [illegible] з [illegible] від [illegible] [illegible]	Д. Жінка [illegible] в [illegible]	Е. [illegible] [illegible] [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Кілька ви знаєте українських малих виконавців в усіх регіонах:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі твори належать до літературної спадщини:

А. «[illegible]»	Б. «[illegible]»	В. «Не плачте, не сміє [illegible]...»
Г. «Ніде [illegible]»	Д. «[illegible]»	Е. «Пам'ять [illegible]»

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі інформації про Олександра Олеся:

А. Поет [illegible]	Б. Українській [illegible]	В. Витець [illegible] української [illegible]
Г. Українській Гайне	Д. Перш [illegible] перекладачем	Е. Інвалідом [illegible] групи

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі слова-[illegible] [illegible] Василя Чумака:

А. [illegible]	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]
Ж. [illegible]	З. [illegible]	І. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	І

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі інформації про М. Вороного:

А. Тачав [illegible]	Б. [illegible] українського [illegible]	В. [illegible]
Г. Український Сократ	Д. Перш [illegible] перекладачем	Е. Інвалідом [illegible] групи

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі твори належать до пейзажної лірики:

А. «О [illegible]»	Б. «[illegible]»	В. «Не плачте, не сміє [illegible]...»
Г. «Ніде [illegible]»	Д. «[illegible]»	Е. «Пам'ять [illegible]»

А	Б	В	Г	Д	Е

Лірика П. Тичини

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Метафори на зразок «порожній твій виноградник в усіх рядках»:

А. Кольори сонця...	Б. Хай не знають, грає вітер і [illegible]...	В. Не знають, як сплять, старі-сиві?
Г. Зайшов сонць [illegible] рих...	Д. Вони їм нагадують [illegible]...	Е. А вони, як серця [illegible] Чорнеє...

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору «Не знають, як лопа пелюстять...»:

А. Бачення образів	Б. Пейзажна лірика	В. Громадянська лірика
Г. Елегія	Д. Сонет	Е. Романс
Є. «Гострими радіють [illegible]»	Ж. «Гроздечко»	З. «Сонячні полярники»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Автором усіх творів є П. Тичина:

А. «Пам'яті зниклих»	Б. «Не знають, як лопа пелюстять?»	В. «О нашо! [illegible]»
Г. «Пісня про рушник»	Д. «Рідна»	Е. «Дві вальори»

А	Б	В	Г	Д	Е

Відповіді

Творчість Лесі Українки		Творчість П. Тичини		«Мадам Кізоніс» Олени Гостюк	
1	А, Б, Г	1	А, Д	1	А, Д
2	Б, Г, Д, Е	2	Г, Г	2	Г, Є
3	А, Б, В	3	А, Б, В	3	А, Б, В
Лірика І. Франка		**«Кам'яний хрест» В. Стефаника**		**«Мадонна вербова» Ю. Яновського**	
1	І, Е, Є	1	Д	1	Г, Е
2	А, Г, Д, Є	2	А, Б	2	Б, В, Д
3	Б, Д, Е	3	Б, В, Д, Е	3	А, Г, Е
«Медитаційний вальс» О. Кобилянської		**Творчість М. Коцюбинського**		**Творчість Олександра Олеся**	
1	А, Г, Д	1	Б, В, Е, З	1	А, Г, Д
2	Б, В, Е, Ж	2	А, Г, Є	2	Б, Ж, Г
3	А, Д, Е	3	Б, Г, Є	3	Г, Д
«Казкочки Пашки» М. Вороного					
1	А, Б, Ж				
2	Б, В				
3	Б, В, Г				

Інші завдання та відповіді до вправи «Знайди зайве» зашифровані в QR-кодах

Творчість М. Коцюбинського	Творчість Лесі Українки	Творчість О. Кобилянської
Творчість В. Стефаника	Творчість І. Франка	Творчість Ю. Яновського

Творчість Миколи Хвильового	Творчість Олександра Олеся, П. Тичини, М. Вороного	Творчість Олеся Гончара

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК
(ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ЗНО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ)

Контрольний тест № 5 «Література XX століття. Модерніти (Неоромантизм, Імпресіонізм, Експресіонізм, Символізм)»

1. Спогади про дитинство стали поштовхом до написання:

А	першого соціально-психологічного роману
Б	збірки «Кобзар»
В	драми-фрески
Г	філософської поеми
Д	імпресіоністичної новели

2. Ідея неминущості кохання слідає твори:

А	«Чого являєшся мені у сні?» Івана Франка, «Майстер корабля» Юрія Яновського
Б	«Contra spem spero!» Лесі Українки, «Мадри Камень» Олеся Гончара
В	«Меланхолійний вальс» Ольги Кобилянської, «Три зозулі з поклоном» Григора Тютюнника
Г	«Лісова пісня» Лесі Українки, «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського
Д	«Мойсей» Івана Франка, «Intermezzo» Михайла Коцюбинського

3. У фрагменті «Сиять, мов зоріна. Коли вмиється, як забуде... вікна вісімнадцять кілька кранець найтонші парфуми до волі, але нет її... перстень алів... перста – стиная!...» описано персонажа:

А	Кислину («Лісова пісня» Лесі Українки)
Б	Тайну («Майстер корабля» Юрія Яновського)
В	Тарету («Мадри Камень» Олеся Гончара)
Г	Софію («Меланхолійний вальс» Ольги Кобилянської)
Д	Софію («Три зозулі з поклоном» Григора Тютюнника)

4. Згадку про твір М. Коцюбинського містить твір:

А	«Майстер корабля» Ю. Яновського
Б	«Я (Романтика) М. Хвильового
В	«Камінний хрест» В. Стефаника
Г	«Три зозулі з поклоном» Гр. Тютюнника
Д	«Мадри Камень» Олеся Гончара

5. Нагадує міфічного персонажа Стефа образ:

А	Мойсея («Мойсей» Івана Франка)
Б	Івана Палійчука («Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського)
В	Лукаша («Лісова пісня» Лесі Українки)
Г	Ти-Ма-Кі («Майстер корабля» Юрія Яновського)
Д	Івана Дідуха («Камінний хрест» Василя Стефаника)

6. Поняття «кольоровий слух», «слуховий колір» характеризують творчість автора, перу якого належить твір:

А	«Ви поєте, як липа шелестить?..»
Б	«О слово рідне!...»
В	«Блакитна Панна»
Г	«Чого являєшся мені у сні?»
Д	«Contra spem spero!»

7. Установіть відповідність між героями та твердженнями про них

1	Кислина	А	Пише листи друзям і Гнеї, Мізяні та Берліна
2	Марічка	Б	Складає та співає колискову
3	Ганна	В	Продає трьохсотлітній дуб купцям

4	Тайст	Г	Заходи на Мишу, перед вами
		Д	Мисли кругом, ...

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідність між художніми образами та назвами творів:

1	Зимовий вечір, піано, скіпи	А	«Кларнети» Павла Макіти, Ворожка
2	Серпанок, бальмети, фрески	Б	«Чари ночі» Олександра Олеся
3	Кайн, Круть, Дніпро-ріка	В	«О піано Інно...» Павла Тичини
4	Фауст, сопіли, арфи, с'мис	Г	«О слово рідне!..» Олександра Олеся
		Д	«Пам'яті тридцяти» Павла Тичини

Ваша відповідь

1	2	3	4

9. Установіть відповідність між героями одного й того ж твору:

1	Дитин	А	Мехайло
2	Залізна рука міста	Б	Стошуа
3	Ілля	В	Ілля, Трепов, Оверко
4	Левко-поштар	Г	Терета
		Д	Доктор Тасабат

Ваша відповідь

1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тесту знаходяться в додатках (С. 885).

Завдання ЗНО

Завдання ЗНО 2021 р.

1. «Дай сінчат відповіно звучанням неповнолітнього вальсу: знаючого, вислова спочатку й сповнюючи звучання, сумі, решуча в сіні повелів, — сказано про твір

А	Михайла Коцюбинського
Б	Василя Стефаника
В	Ольги Кобилянської
Г	Григорія Тютюнника
Д	Івана Франка

Завдання ЗНО 2020 р.

2. Прочитайте фрагмент листа Василя Стуса, у якому пропущено окремі слова.

«Стиль — ... — такий, як Ти й пишеш. Бо — ... — це ніщо, як порожня солома в сільськім ... не сяйне. Всередині будь. А — ... — не сіра бовтанина, не сіна і мішанина, не ... і жовтіє: сіяє над сонцем. Світе сонце, — ... — не нічиєю жужелиця в небі і сонце сяйтеф на обірці.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

А	«Енеїдою; Лаокоон; Дідуся; поема»
Б	«Гнатовою; Фіфою; Наталкою; роман»
В	«Іншою вагою; Мавкою; Кілиною; драма-феєрія»
Г	«Містом; Наліпкою; Зеєську; роман»
Д	«Тією звіутих предків; Палаєм; Марічкою; повість»

Завдання ЗНО 2019 р.

3. Переліком дійових осіб починається твір, який належить

А	Якову де Бальмеру
Б	Якобині всевидящій
В	«Цитоні яблуко»
Г	Своєму батькові Юліанові Я. Кобилянському
Д	Конопнійським полям

Завдання ЗНО 2018 р.

4. За стилем твір «Лісова пісня» є

А	Реалістичним
Б	Імпресіоністичним
В	Постмодерним
Г	Сентиментальним
Д	Неоромантичним

Завдання ЗНО 2017 р.

5. Що, як сказ, мій мозк – ся проказа?
Ся сяк мовить Гайтар проказа? – звертаєся персонаж «Лісової пісні»

А	Лукаш
Б	Мавка
В	Лесиа Лев
Г	Перелесник
Д	Лукаш

Завдання ЗНО 2017 р.

6. На розкладуваній набережній зречення, згадане у творі

А	Івана Котляревського
Б	Григорія Сковороди
В	Олександра Довженка
Г	Павла Тичини
Д	Миколи Хвильового

Завдання ЗНО 2015 р.

7. Карпатськими Ромео й Джульєттою називають героїв твору

А	Ольги Кобилянської
Б	Марка Вовчка
В	Григорія Тютюнника
Г	Михайла Коцюбинського
Д	Олеся Гончара

Завдання ЗНО 2014 р. (1 сесія)

8. Правдиві гуцульські звичаї й обряди у своєму творі описав

А	Михайло Коцюбинський
Б	Іван Котляревський
В	Панас Мирний
Г	Іван Багряний
Д	Іван Нечуй-Левицький

Завдання ЗНО 2013 р. (2 сесія)

9. Українське слово в умовах імперії названо «скутим орлом» у поезії

А	Івана Франка
Б	Лесі Українки
В	Олександра Олеся
Г	Миколи Вороного

Д	Тараса Шевченка

Завдання ЗНО 2011 (2 сесія)

10. Який сюжет використано в поемі «Мойсей»?

А	Давньогрецький
Б	Давньоєгипетський
В	Давньоєвангельський
Г	Шумерський
Д	Біблійний

Завдання ЗНО 2020 р.

11. Поєднайте епізоди того самого твору.

1	Дочка боярина закохується в сільського хлопця	А	Молодик рятує панну від розлючених вовків
2	Мольфар розганяє грозові хмари з градом	Б	Парубок закохується в «польську царівну»
3	Чоловік стає членом земської управи	В	Чоловік зачарований танцем на молодій польці
4	Селянин отримує у спадок дивиг нерозлучного горбя	Г	Хлопчик і дівчинка з верхнього роду пишуть вірші
		Д	Батьки з сином приїжджають на хутір покинутого батька

Ваші відповіді

1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді на тест знаходяться в дужках (С. 867).

Онлайн-інтерактив

Онлайн-гра «Чого являєшся мені у снах?..» Івана Франка https://cutt.ly/bmYiE4l	Онлайн-тест «Intermezzo» Михайла Коцюбинського https://wordwall.net/uk/resource/18921826	Онлайн-тест «Кліщівий тест» Василя Стефаника https://wordwall.net/uk/resource/18922798

Онлайн-тест «Академічний вальс» Ольги Кобилянської https://cutt.ly/8eUTIDW	Онлайн-гра «Тест забутих прізвищ» Михайла Коцюбинського» https://cutt.ly/7ueY0CB	Онлайн-тест 1 «Я (Романтика)» https://cutt.ly/eQAbMCa
Онлайн-тест 2 «Я (Романтика)» https://cutt.ly/eQAbM9	Онлайн-тест «Майстер корабля» https://cutt.ly/eOyiwsl	Онлайн-тест «Майстер корабля» https://ukrainianlyceum.com/test.php?test=343
Онлайн-гра «Пісня Землі Українців» https://forms.gle/9XBDiaBgwsfNvjvRMA	Онлайн-гра «Сонця цвіт зрего» Землі Українців» https://cutt.ly/OmYicHI	«Лінгвокультурологічний тест» «Пісня пісня» Землі Українців» https://cutt.ly/mYsNNJ

Онлайн-гра 1 «Пісня пісня» Землі Українців» https://wordwall.net/uk/resource/14871330	Онлайн-гра 2 «Пісня пісня» Землі Українців» https://wordwall.net/uk/resource/9382867	Онлайн-тест «Пісня пісня» Землі Українців» https://ukrainianlyceum.com/test.php?test=294
Онлайн-тест «Творчість Миколи Вороного» http://surl.li/ahqzn	Онлайн-тест «Творчість Павла Тичини» http://surl.li/ahqzo	Онлайн-тест «Мозаїка Кобзаря» https://ukrainianlyceum.com/test.php?test=293
Онлайн-тест «Творчість Олександра Олеся» http://surl.li/ahqzs	Онлайн-гра «Пасіка Олександра Олеся» https://forms.gle/pYcbwDhsfgobtLq7	Онлайн-тест «Мозаїка Кобзаря» Олеся Гончара https://wordwall.net/uk/resource/18935296
Онлайн-тест «Мойсей» https://cutt.ly/mQxkcAk		

ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМ
ЕПОС
Валер'ян Підмогильний

Автор першого урбаністичного роману українського модернізму, автор інтелектуального прозаїка.

Прототип [illegible]	Дружина – Ганна Фоменко, актриса Театру імені Івана Франка, донька письменника.	Роман із Світланою Пушкіною, співачка «Французької доцної мови»	Був розстріляний в урочищі Сандармох.	У його творчості відчутний вплив Загадуна Фрейда.

Цитати про твір

«Спосіб осягнення дійсності в його прозі постає в контексті екзистенціалістської ідеї «відкрити, показати буття крізь призму особистого існування» (Світлана Дудій).

Теорія літератури

Урбаністичний роман – це роман про місто.

Інтелектуальний роман – роман, що зосереджений на аналізові певної інтелектуальної проблеми, на внутрішньому світі персонажа.

Епіграфи

- «Ніхто ніколи не людина: тільки подобка на людину, а тільки не людина – людина все та й є: не людина – наближається і не людина – наближає, не жага – жага має розум, не жага – зосереджує і не жага – [illegible] /Пелевін/.
- «Як можна бути вільним. Бути, коли вже [illegible] /А. Франс/.

Концепція світу автора

КОНЦЕПЦІЯ СВІТУ Й ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНОГО

- світ – абсурдний;
- людина – маленька, якому не потрібна істина;
- вже людини немає нічого спільного, вони не розуміють одне одного, а лише [illegible], то перебувають у конфліктних ситуаціях;
- обставини життя визначають від людини життя, не залежить [illegible] тому вона мститься за рахунок насильства над собою та світом.

Розмовник та пояснення афоризмів про зміст життя в металюдей.

Роман «Місто» написав 1927 р., видав у Харкові 1928-1929 рр.
Твір обговорювали в пресі, на конференціях.

«Написав «Місто», бо люблю місто і не мислю поза ним ні себе, ні своєї роботи… І коли мені частина критики закидає «хуторянську вороність» до міста, то я собі можу закинути тільки невдячність проти села»

В. Підмогильний

Це перший у пореволюційний період роман європейського рівня про селян, які намагалися «вийти в люди» шляхом заволодання містом (перший урбаністичний роман в українській літературі). Це «перший справжній прозовий роман XX ст.», «одна з вершин української прози» (Ю. Шевельов).

У 20-30 рр. роман був оцінений як «ворожий пролетаріату», «дебіо хибний», у якому соціальне замінено біологічним, село протиставляється місту, «твір несучасний, ворожий радісному сприйняттю життя».

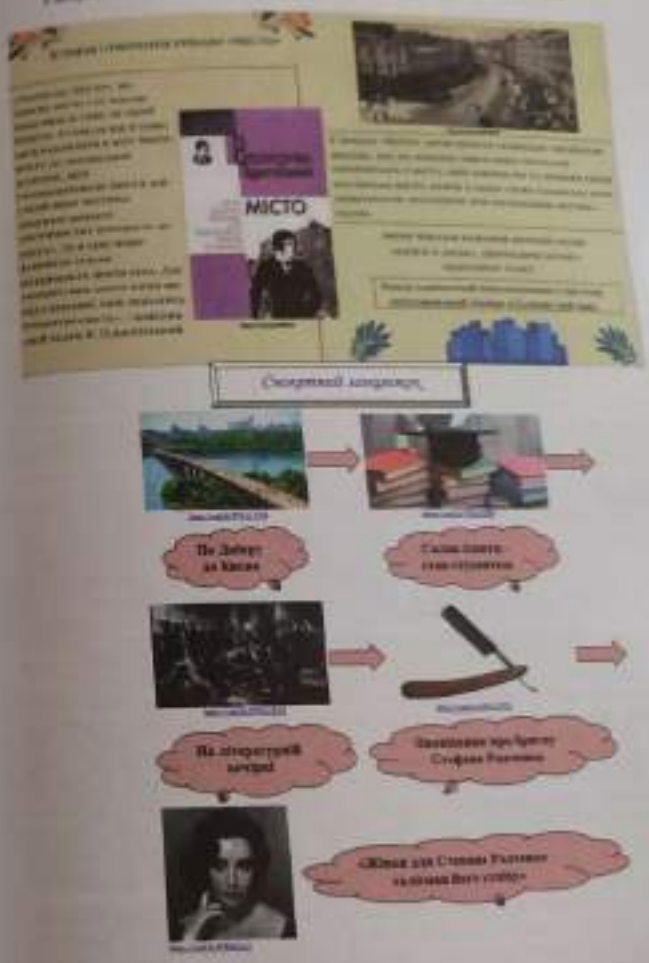

Мова

Степан Радченко, головний герой роману В. Підмогильного «Місто», приїжджає до столиці України з номером «спеціяліста». В «Місті» *Це не значить, що він можуть у такої людини, який поєднуючи такої [illegible] [illegible]*

*[illegible] Національні [illegible] [illegible] [illegible]

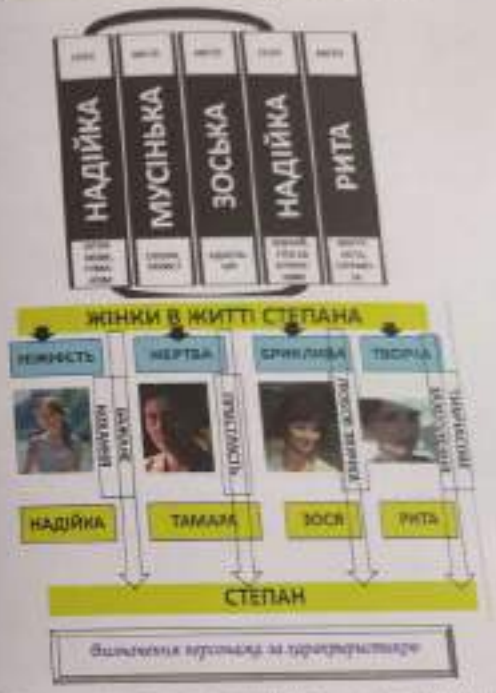

- Жінка, яка говорила, що кохання не існує, а сама покінчила життя самогубством через приниження її почуттів Степаном (*Зося*).
- Жінка, жінка-радість, оптимізм якої зруйнувала психологічна насильство коханого, а згодом чоловіка, підкорення обставинам (*Надійка*).
- Жінка, яка пожертвувала своїм сімейним щастям в ім'я світлого ім'яті батька (*Тамара*).
- Жінка, яку Степан звинувачував у закінченні їхніх стосунків (*Надійка*).
- Жінка, перспектива власного із якою дуже радувала Степана, оскільки вона жила в Харкові, а не Києві (*Рита*).

- Жінки, чиє ім'я асоціювалося в Степана із світлим промінчиком у його житті, якщо з можливістю спекулювати вдалося в Києві (*Наталка*).
- Жінка, яка після зустрічі, не відчувала себе щасливою, присутньючи своєї тягучої стосунки та розлуки по долу (*Тамара*).
- Жінка, який Степан був дуже вдячний, а згодом зрадив її на енергетичного вампіра (*Тамара*).
- Жінка, яка тривалий період вважалася вступати Степаном (*Зося*).
- Жінка, яка стала якоїсь островом для Степана, коли на шукалася на межі (*Мусія*).

Взаємини Степана та Наліки

Степан Радченко розглядає жінок як рід, сексуальний об'єкт, якщо стосунки не коли. Наліка тривалий свого [illegible] мешкуючасти, ласкавість («Справді, Наліка здавалася йому прядою від усіх жінок, що зустрічав: ...В цій вибрав його ніжність, розум його душі. «Вона була йому бомбою, що рвалася кідне, крім розкошу вампіра). Проте жона була із [illegible]. Це [illegible] нагадувала йому, що вже [illegible]. Але головний герой, приїхавши до Києва, вирішив забути про свої корінні вміння, тому [illegible] відкрився від Наліки («Це дівчина, що так [illegible] так його вибала, крім стала його кошмаром; його [illegible] [illegible] [illegible]

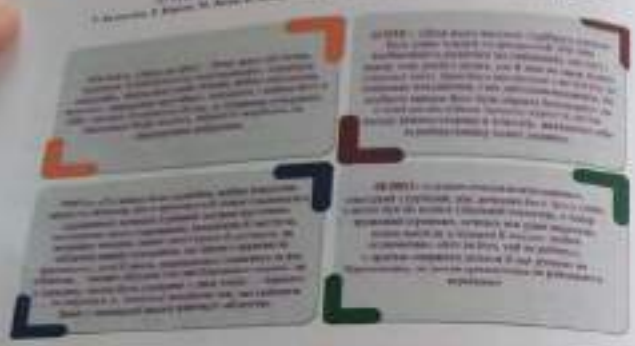

Тест № 1

1. Визначте персонажа за цитатою: *«Мене на уроці – вмр мерт по пачах, сувенаке, в нескуратному капелюшеці. Хлопець ловився кеднюкнений, приглядчи її до себе».*

а) Надійка;
б) Тамара;
в) Зося;
г) Рита.

2. Визначте персонажа за цитатою: *«Вона посміхнулась йому, як в цій посмішці були вуси, вус вуде з собою любов, що «хоть начаї вуї а кладе їх на рукя потерпаючу ятаку».*

а) Надійка;
б) Тамара;
в) Зося;
г) Рита.

3. Визначте персонажа за цитатою: *«Вона були шану сонця, зи рантем кладе проміні крізь розкладану хмар; він рас у раз губи її і теплім».*

а) Надійка;
б) Тамара;
в) Зося;
г) Рита.

4. Визначте персонажа за цитатою: *«За один тільки вечір вона могла хотіти наїдіти перекладаня, посміхнати з гарнета, дуже мушкем, професорам, будь-якім, до речі, мореплавцем і чабаном».*

а) Надійка;
б) Тамара;
в) Зося;
г) Рита.

5. Визначте персонажа за цитатою: *«Я мало думав про вас, коли ви вля мене були, але завжди згадуватиму, коли вас не буде».*

а) Надійка;
б) Тамара;
в) Зося;
г) Рита.

6. Визначте персонажа за цитатою: *«Все чарне мінилось на мій ой жовтих очей, а смуглє застигло, мовчки було в убранні, а в мії сон».*

а) Надійка;
б) Тамара;
в) Зося;
г) Рита.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	А	А	В	Б	Г

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Герой – характеристика».

1	Надійко	А	Мало на світі – серед його молодших, хворобливе і [illegible]
2	Тамара Василівна	Б	Мусом вирослим, кістлявим, [illegible] [illegible] [illegible]
3	Лосьєв	В	Та жінка мала [illegible] [illegible] [illegible]

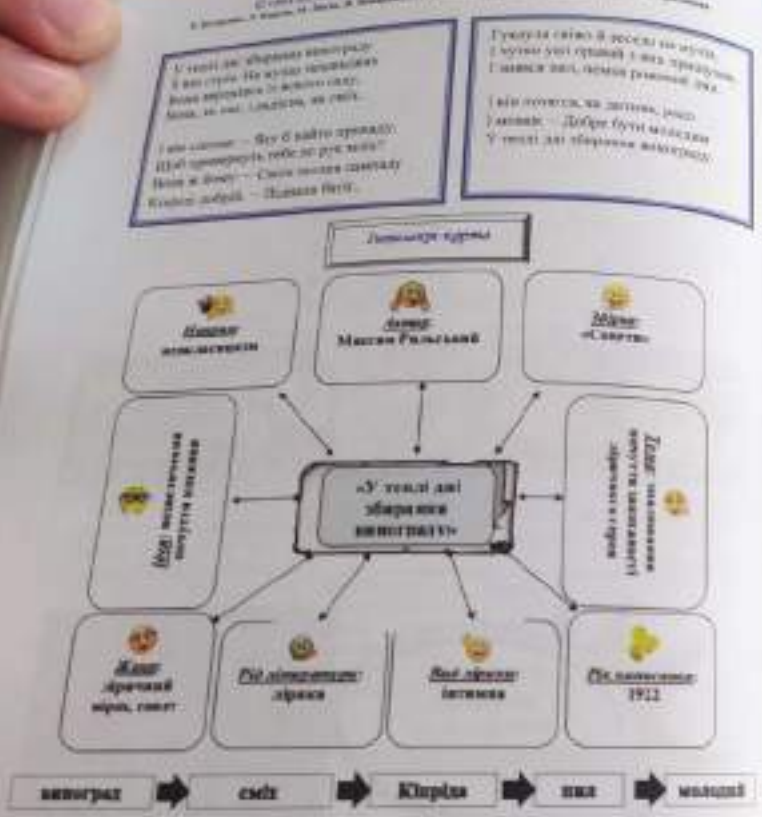

Поет-неокласик був надзвичайно емоційним і високотонним щодо жінок. Так, закохавшись у Катерину, дружину друга в одноосельчанина Івана Очеретка, у котрого знімав квартиру, робив усе можливе, щоб бути з нею разом. 1926 року вони одружилися, Максим усиновив 6-річного сина Катерини Зуєнка і дав йому своє прізвище Богдан. Коли одружився Іван, товаришували он'ми, а Рильський матеріально підтримував колишнього суперника. Дружина для нього була другом і порадником, єдиною жінкою, саме така жінка могла вибачити любовну інтригу чоловіка з Валерією Полянською. Коли Катерина померла, Максим Рильський та Іван Очеретко плакали над її могилою разом. Звичайно, любовні перипетії могли вплинути на його творчість.

Спільне

Вихваляння молодості, краси, почуття закоханості

Відмінне

Максим Рильський «У теплі дні збирали виноград»	Валентин Сіров «Одіссей і Навсікая» (1910)	Гомер «Одіссея»
Сад, виноград	Берег, пісок	Море
Хлопець, дівчина	Дівчина, рибині	Одіссей, Навсікая, рибині, боги
Закоханий хлопець	-	Взаємна симпатія між Одіссеєм та Навсікаєю
Кольори: зелений, синій, жовтий, рожевий	Кольори: сірий, коричневий	Кольори: білий, блакитний

Художньо-виражальні засоби твору

Тест

1. **Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».**

1	Порівняння	А	«І укинула сяйво й весело на мулліє»
2	Тавтологія	Б	«І замаєє пил, немов рожевий дим».
3	Анафора	В	«Вона вертається з нового саду/Вся ...
4	Епітет	Г	«Добре бути молодим / У теплі ... збирання винограду».
		Д	«І чудно очі правий з них прикурив ... зникся пил, немов рожевий дим».

Ваша відповідь	1	2	3	4

А. Установіть відповідності

1	Сонет	А	Тема
2	Кольори	Б	Ідея
3	Настрій	В	Жанр
4	Відображення внутрішнього світу ліричного героя	Г	Композиція
		Д	Сюжет

Ваша відповідь	1	2	3	4

Б. Установіть відповідності «Цитата-художній засіб».

1	«Рожевий дим»	А	Алітерація
2	«Вона, як сад, і радощів, як сміх»	Б	Епітет
3	«Кінець добрий»	В	Риторичне запитання
4	«Мій б найти принаду, Щоб привернуть тебе до рук моїх?»	Г	Інверсія
		Д	Риторичний оклик

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Б	2 - В	3 - Д	4 - А
2	1 - В	2 - Г	3 - Д	4 - А
3	1 - Б	2 - А	3 - Г	4 - В

СЮРРЕАЛІЗМ
ЛІРИКА
Богдан-Ігор Антонич

«найвиразніший поет України», «творець великої гармонії»,
«малий хруш на зелені нашої національної поезії»

Страждав прямим батьком поета Кіт: мовляв його перед народженням сина	Був закоханий у гімназистку Ольгу Олійник, проте не дожив до свого весілля.	Грав на скрипці, малював, займався виключно літературною працею. Вірші писав лише вранці.	Носив окуляри: успадкував від матері короткозорість.	Помер на 28 році життя через ускладнення запалення легень.

Народився Бог на сонці
в лемківськім містечку Дукля
Прийшли зорі у кресаних
і принесли місяць крутий.

Він у світовій ночі
[illegible]
У долоні у Марії
місяць – золотий серп.

Лемківські мотиви

Напрям: сюрреалізм

Автор: Богдан- Ігор Антонич

Твір: «Три перстені»

Ідея: уславлення народження Ісуса Христа

«Родина»

Тема: [illegible]

Жанр: ліричний вірш

Рід літератури: лірика

Вид лірики: філософська

Рік написання: 1934

Тест

1. Установіть відповідності.

1	Клер	А	Мелодиця
2	Напрям	Б	Ліричний вірш
3	Мотив	В	Місяць
4	Символ	Г	Таїнство різдвяного вечора
		Д	Лавра

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності.

1	Місяць круглий	А	Епітет
2	Снігова завія	Б	Парономазія
3	Ніч у святковій заході / крутиться довкола стріх	В	Порівняння
4	Місяць – золотий горіх	Г	Символ
		Д	Інверсія

Ваша відповідь	1	2	3	4

Установіть відповідності «Образ-символ»

1	Сонце	А	Вістрям
2	Дерево	Б	Полюс життя
3	Зелений серед	В	Вісь
4	Місяць	Г	Батьківщина
		Д	Пресвята Богородиця

Ваша кількість

1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Б	2 - А	3 - Г	4 - В
2	1 - Д	2 - А	3 - Б	4 - Г
3	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Г

ТВОРЧІСТЬ ІНШИХ ПРЕДСТАВНИКІВ МОДЕРНІЗМУ ЕПОС

Остап Вишня (Губенко)

Перифрази

«король українського гумору», «чародій сміху», «поет полювання»

За популярністю займав II місце після Т. Шевченка	Народився в сім'ї, у якій було 17 дітей. У дитинстві був рудим.	Разом із Максим Рильським та Петром Дорошенком ходив на полювання	Вважав, що сміх має здатність зцілювати організм від недуг.	10 р. прожив у Новосибірськ. Вернувшись за полюшем сім'ї вісім (від 1 цілий) залишився рудим.

Хронікер при тому

«Мабуть, із часів Котляревського не сміялась Україна таким життєрадісним, таким «скромним» сонячним сміхом, яким вона засміялась знову в прекрасній творчості Остапа Вишні» *(Олесь Гончар)*.

«Тут – увесь Вишня: любов до життя, любов до людини, вчора до нашої «власного» достоїнства...» *(Максим Рильський)*.

Шкала літературу

Гумореска – це невеликий віршовий, прозовий чи драматичний твір із комічним сюжетом, відмінний від сатиричного твору легким жартівливою тональністю. Тут сміх постає у доброзичливій, емоційно забарвленій, дотепній формі.

Онлайн-книга
«Моя автобіографія»

Тест №1

1. Визначте жанр твору «Мої автобіографії» Остапа Вишні:

а) усмішка;
б) гумореска;
в) фейлетон;
г) оповідання.

2. Де народився головний герой?

а) на Чернігівщині;
б) на Черкащині;
в) на Харківщині;
г) на Полтавщині.

3. Ким були дідусі головного героя?

а) 1 – учитель, 2 – хлібороб;
б) 1 – шевць, 2 – хлібороб;
в) 1 – шевць, 2 – столяр;
г) 1 – кравець, 2 – млинар.

4. Скільки дітей було в родині головного героя?

а) 16;
б) 17;
в) 18;
г) 19.

5. Зі скільких частин складається твір?

а) 2;
б) 3;
в) 4;
г) 5.

6. Хто передбачив письменницьку діяльність головного героя: «Писатиме, – сказав хтось [...], коли я, сидячи на підлозі, рахував рухи колишуч?

а) батько;
б) дід;
в) мати;
г) баба.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	Г	Б	Б	Б	А

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Пятаєв – художній світ».

1	«Мій дитинчарник».	А	Епітет
2	«Ти ж мій хороший учитель Іван Максимович, добрі душі підгрунт».	Б	Порівняння
3	«Мій соняшник і вершини вертівся, як вище вище».	В	Риторичне питання
4	«Яка-то тепа гадина картоплю ходиває?».	Г	Гіперболізація
		Д	Метафора

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Пятаєв – герой».

1	«Якби вбився зразу, то ще нічого. А то ж покалічився».	А	Мотя
2	«Пан подивився. Мовляв, чи не ласкуя там Павло?».	Б	Павло
3	«Конституції я був нервової, вразливої змалку».	В	Баба
4	«Очаю були, ж і ти оце. Тепою від їх не було».	Г	Дід
		Д	Батько

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Місце – подія».

1	Навчався у двокласній школі.	А	Хутір Чечка
2	Народився Павло Губенко.	Б	Зіньків
3	Дід був шевцем.	В	Київ
4	Навчався у військово-фельдшерській школі.	Г	Лебедин
		Д	Полтава

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Г	2 - А	3 - Б	4 - В
2	1 - Д	2 - А	3 - Б	4 - В
3	1 - Б	2 - А	3 - Г	4 - В

Куточок про мову

«Остап Вишня – справжній письменник і при цьому дуже толковий». (*М. Рильський*).

Шедеври літератури

Хомяки – цикл, що започаткував Остап Вишня. Розмови тривалому та сумнозвісні. Однак поєднання побутових, земляцьких та патріотичних відтінків, гаслом і мотивацією.

Онлайн-книга

Тест № 1

1. Визначте жанр твору «Сом» Остапа Вишні:

а) усмішка;
б) гумореска,
в) фейлетон;
г) оповідання.

2. Яка річка згадується у творі?

а) Рось;
б) Дніпро;
в) Оскіл;
г) Десна.

3. Яке слово пропущене в цитаті: «Ой який сом! ... нудів сом! Не сом, а корова!»

а) 15;
б) 20;
в) 25;
г) 30.

4. Яке слово пропущене в цитаті: «А от у Сабанєєва в книзі написано, що в Уфимській губернії сом проковтнув ..., який переплював річку»

а) гусака;
б) ведмедя;
в) собаку;

г) ялинку.

5. Я скільки частин оповідатимуть твір?

а) 2;
б) 3;
в) 4;
г) 5.

6. Як звати головного героя?

а) Сашко;
б) Пенько;
в) Юрко;
г) Шако.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	Б	В	Б	В	Б

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«Тихо-тихо Оскіл воду вносить».	А	Гіперболи
2	«Тільки лиш курочки не білі, як лебедині, а рудувато-чалмуватo-крапчастенькі, на довгеньких жовтих ногах».	Б	Порівняння
3	«Там він глибоко, що вона дзвіниця пріє».	В	Перифрази
4	«Найкраще ловиться сом теплими літніми місяцями, вночі».	Г	Метафора
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Учинок – герой».

1	Розповідає про сома.	А	Сабанєєв
2	Розшукував собаку по всіх усадьбах.	Б	Дід
3	Писав книги про риболовлю.	В	Дід Панько
4	Б'є сома веслом по голові.	Г	Пан
		Д	Дядя

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Поля – послідовність».

1	Розповідь про сома, що тягнув моторного човна.	А	1
2	Запрошення побувати на ріці Оскіл.	Б	2
3	Розповідь про те, як ловити сома.	В	3
4	Застереження щодо поведінки біля колібані, де живе сом.	Г	4
		Д	5

	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - В	2 - Б	3 - А	4 - Д
2	1 - Д	2 - Г	3 - А	4 - Б
3	1 - В	2 - А	3 - Г	4 - Б

ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО

Кінобрама

«вчив із основоположників національного кінематографу, «Гімер кіно XX ст.», «перший поет кіно», «український да Вінчі», «революційний художник»

Народився в ніч з 30 на 31 (14 нових) серпня 1894 р.	Творчу діяльність розпочав як художник-карикатурист	Знав перший великий фільм Чарлі Чаплін якому відчував вплив творчість	Був одружений із Зінаїдою Крилевою, мав любовний роман із актрисою Юлією Солнцевою	Працював кореспондентом у видавництві Радянської України у Варшаві та Берлін

Хронотоп про мир

«Зачарована Десна» – це надзвичайно образна повість, що вміє вливатися любов'ю до рідного краю, до трудового народу, до України майбутнього» (**Максим Рильський**).

Шедеври літератури

Кінопоезія – вищий рівень літературного шедевру: повісті, написані з урахуванням специфіки кінематографу.

Лінгвістичний світ – це твір, у якому головним персонажем виступає слово, мотив.

Генератор ідеї

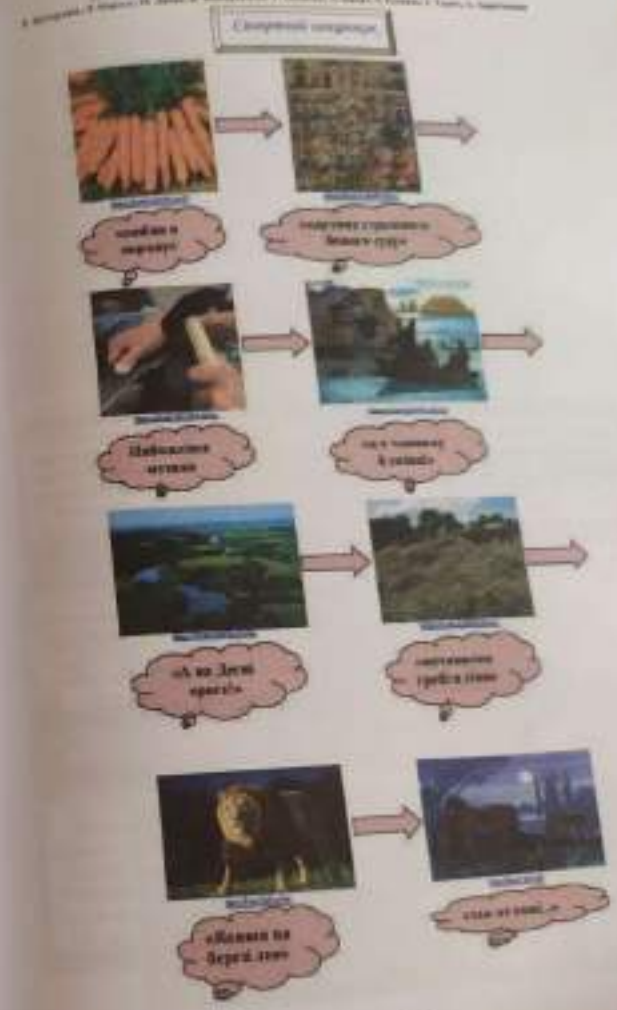

дід
мати
батько

дрібка
дід
мати
батько

дрібка
дід
мати
батько

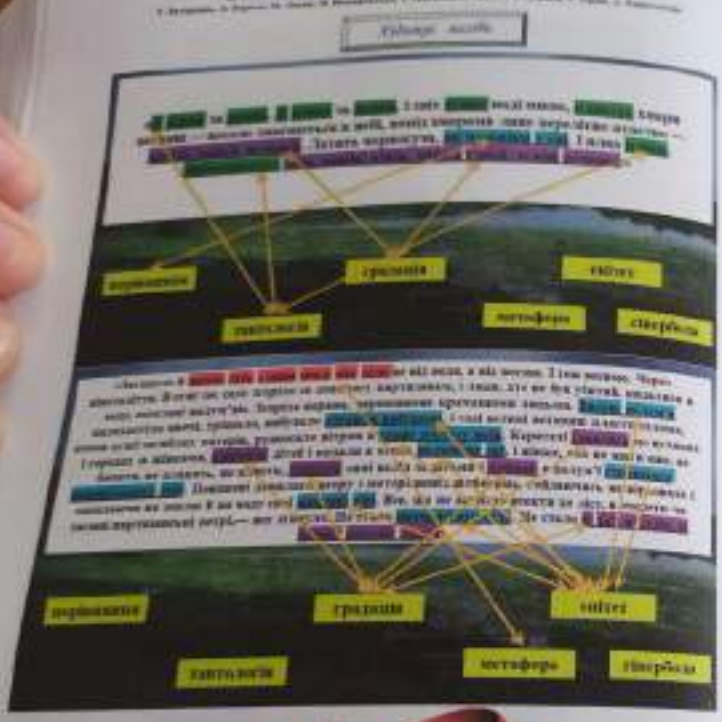

Тест № 1

1. Кому належить фраза «Коли вилізе з землі кожна рослинка, стає жаль радість»?

а) бабусі;
б) матері;
в) дідусю;
г) батьку.

2. Визначте персонажа за цитатою: «Сиділа на ліжку, у старих срібнофольгових шапках», «тихо кашляв, слухаючи своїх нащадків»?

а) дід;
б) тато;
в) головний герой.

3. Хто з художніх персонажів був схожий на Святого Миколая?

а) тато;
б) дідусь;
в) головний герой;
г) дядько.

4. Визначте персонажа за цитатою: «Він був високий і худий. І чало в нього високе, хвилясте довге волосся сиве, а борода Ніна»

а) тато;
б) дідусь;
в) головний герой;
г) дядько.

5. Визначте персонажа за цитатою: «Той ... посадив усю мороку мізай: хай, думаю, доростиме»

а) тато;
б) дідусь;
в) головний герой;

ГЕРОЇВ

5. Визначте героїнями чи героями: «Без прислівків роки не чують прикмети й дня»

а) мати Оздрика,

б) прабаба Марусина,

в) баба.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	Б	Б	В	Б

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Цитата – герой».

1	«Він був добрий наш дух дугу і рибою».	А	Петро Семенович
2	«Багато нарвіше хліба, багатьом шматочком, зрештою від волів».	Б	Оздрика Єрмолайича
3	«Бовкаль і незмаліла старцем, але подавала їм завжди погодні».	В	Дядько Самійло
4	«Без прислівків не могла провести й дня. Вони були її духовним їжею».	Г	Дід Семен
		Д	Прабаба Марусина

Ваша відповідь

1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Цитата – герой».

1	«Любив кашлети. Старі люди по . кашлю згадували навіть погоду».	А	Прабаба Марусина
2	«Одудуван він кісою, як добрий маляр пензлем».	Б	Дядько Самійло
3	«Їй можна було по три дні не давати їсти».	В	Дід Семен
4	«З нього можна було писати лицарів, богів, апостолів, великих учених чи сонця».	Г	Оздрика Єрмолайича
		Д	Петро Семенович

Ваша відповідь

1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Характеристика – герой».

1	Найбільше любив морську і кітлаю	А	Мати
2	Почала лікувати людей від лубів, пристроту, перелиху	Б	Кулик

3	Курки такий лютий чотко, що хіба вовки нікого не мі стояти близько	В	Малий Самко
4	Хлопо з бандурнет і співав про божественне	Г	Прадід Гарас
		Д	Дід Зозуля

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Г	2 - А	3 - Б	4 - Д
2	1 - В	2 - Б	3 - А	4 - Д
3	1 - В	2 - А	3 - Д	4 - Б

ЛІРИКА

ВОЛОДИМИР СОСЮРА

«співець донецького краю», «український соловейко», «найвитонченіший лірик»

Мати мотивом в дитинстві (тому, в прозорі бачив (за Богом сумним) був фанатичний лицар великодушний лицар.	Поезія прозвучала в 11 році – на сільському заході. Брав участь в Українській революції, лицар, в армії УНР, служив в Чужинній армії	Знайомився славою і літературою. Уперше спробував свободи при російському ярмі у 1911 році.	У 1941 був евакуований у «Мерефянську» [illegible] евакуацією [illegible] вересню 1941 р.	[illegible] «Я – лист рибацького [illegible]»

Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і гори, і ліси...
Її подиву, ніжності і в радості мить
любіть у сонному світлі.

Любіть Україну у сні й наяві,
вишневу свою Україну,
красу її, мову мою і пісню,
і мову її солов'їну.

Між братніх народів, мов садом рясним,
цвіте вона над водами...
Любіть Україну всім серцем своїм
і всіми своїми думами.

Для нас вона в світі єдина, одна
в просторів солодкому чарі...
Вона у горах, і у нетрях вона,
і в кожному серці узірі.

У квітці, в пташині, в електровагонах,
у пісні у кожній, у думі.
В дитячій усмішці, в дівочих очах
і в стягів багряному шумі...

Як то кажуть, що горить — не згори,
вона у степових, у дубових,
у хвойних гущах, і у хмелях Дніпра,
і в хмарах отих пурпурових.

В грому канонад, що розносив в прах
чужинців в зелених мундирах,
в багнетах, що в тьмі пробивали нам шлях
до весен і світлих, і щирих.

В грому канонад, що розносив в прах
чужинців в зелених мундирах,
в багнетах, що в тьмі пробивали нам шлях
до весен і світлих, і щирих.

Юначе! Хай буде для вас твій сміх,
і сльози, і все до загину...
Не можна любити народа другого,
коли ти не любиш Україну!..

Дівчино! Як небо її голубе,
люби її кожну хвилину.
Коханий любить не захоче тебе,
коли ти не любиш Україну...

Любіть у труді, у коханні, у бою,
як пісню, що линє зорею...
Всім серцем любіть Україну свою —
і вічні ви будете з нею.

Тест

1. Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«Я людину щастю і в радості мить, любить у годину негоди».	А	Порівняння
2	«І в хмарах огні пурпурові».	Б	Епітет
3	«Любить у груді, у коханні, в болі, / Я пісню, що мене хорею».	В	Риторичне питання
4	«Юначе! Хай буде для неї той сміх».	Г	Риторичне звертання
		Д	Інверсія

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Образ – епітет».

1	Голина	А	Щасливий
2	Чар	Б	Далекий
3	Дорога	В	Сонячний
4	Луг	Г	Зелений
		Д	Нескінченна

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1-Б	2-Д	3-А	4-Г
2	1-А	2-В	3-Б	4-Г

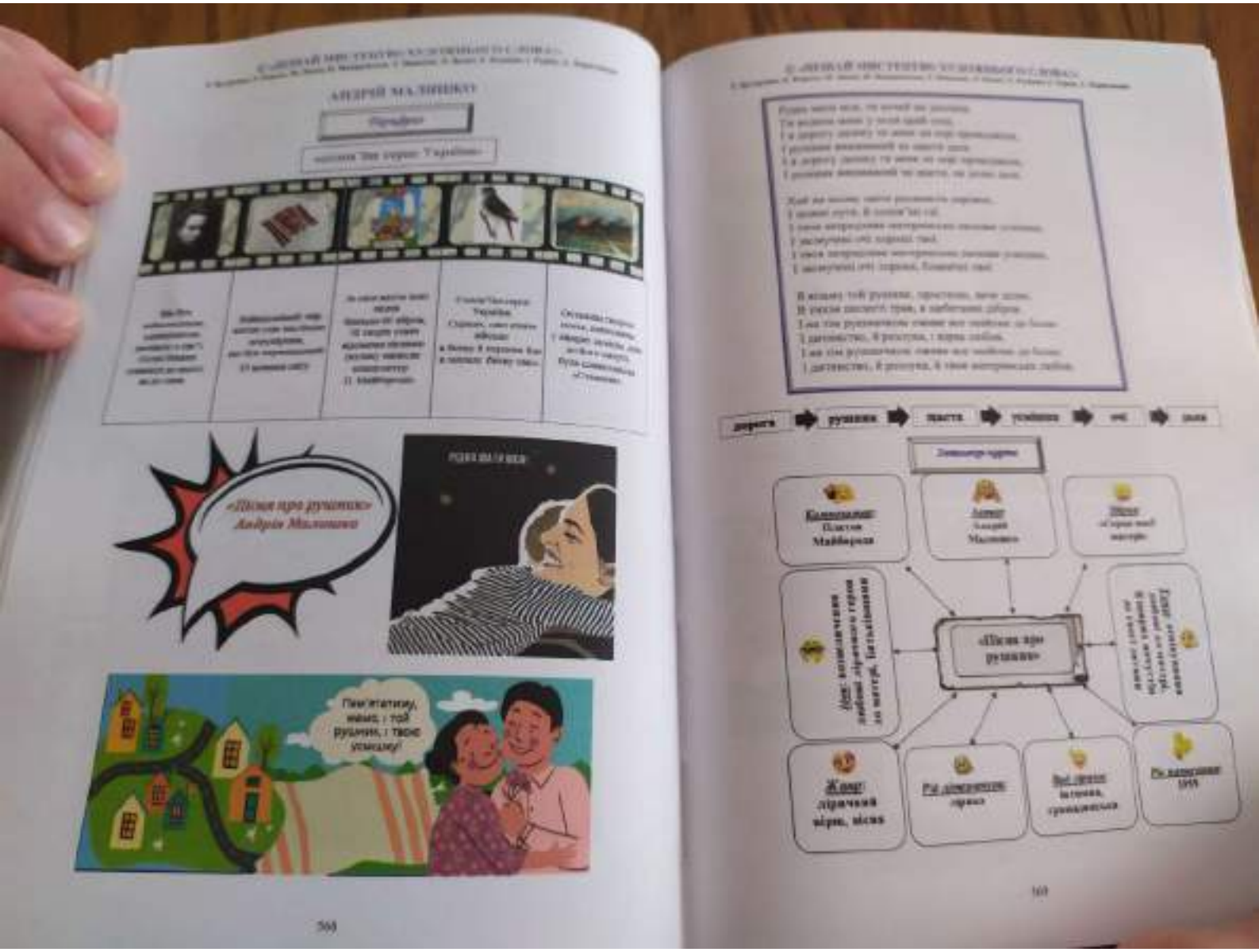
«Пісня про рушник»
Андрій Малишко
Пам'ятатиму, мамо, і той рушник, і твоє усміхнену!

Хай на вимру шепче рясниста дерева,
І сонячні пятна, й сонячні тіні...
І в дорогу дівчину ти мене на зорі проводжала,
І пушина шедевний на щастя, на диво

І на тім рушнику всі знайомі до болю:
І дитинство, й розлука, й твоя материнська любов.

Пісня про рушник
Так
Ні

Тест

Установіть відповідності «Цитата – художній засіб».

1	«Рідне моє, ти вчиш не лукавити»	А	Інверсія
2	«І я вірну дружку та мене на зрі[illegible] проводжали»	Б	Порівняння
3	«І твоїх медальних материнських лагідних усмішок»	В	Метафора
4	«Я маму той рушник, простелю, наче [illegible]	Г	Епітет
		Д	Риторичне звертання

Ключ відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1 - Д	2 - А	3 - Г	4 - Б

ДРАМА
МИКОЛА КУЛІШ

Передбачення

«творець модерної драми», «один із найвизначніших представників «розстрілюваного відродження»

Учителі. В. Губенко допомог не вказати скільки: збірник 100 крб, щоб хлопчик мав можливість навчатися в Одеському училищі.	1926 р. очолює літературну організацію ВАПЛІТЕ.	Творець модерного українського театру.	Звинувачений у приналежності до націоналістичної терористичної організації, був засуджений до 10 р. Соловецьких таборів.	1937 р. розстріляний в урочищі Сандармох.

Кратко про тему

«Український театр почав свою найкращу, можливо, свою одиноку можливість, тому властивство комедії вважати легкість, грайливість, ритмовість, гротеск не позбавлені глибокого... змісту» (*Юрій Шевельов*).

Шкіра літератури

Комедія – це драматичний твір, у якому зазвичай гумор та сатира викривають негативні суспільні та побутові явища, ридаються людяні в комедійній дійсності звичаїв чи тварини.

"Театр корифеїв"	"Молодий театр" – "Березіль"
XIX ст.	XX ст.
Засновник – Марко Кропивницький	Засновник – Лесь Курбас
Твори до вистав, традиції українського театру	Твори до експериментального мистецтва
На Галичині – консервативність, [illegible]	На Галичині – [illegible]
Використання народних пісень, танців, звичаїв	Використання елементів сюжету, балету, музики, [illegible]

П'єси Миколи Куліша «Народний Малахій», «Мина Мазайло», як були представлені в театрі «Березіль», не знайшли розуміння серед радянських критиків. Проте Лесь Курбас були висунуті звинувачення в «похмурості», викривлення оптимістичної радянської дійсності.

5 жовтня 1933 року Колегія Наркомосу УСРР [illegible] художнього керівника й директора театру «Березіль». У протоколі [illegible] Курбас зайняв «позицію українського націоналізму», а театр «не міг давати відповідне місце в створенні українського радянського мистецтва».

Лесь Курбас поїхав до Москви, працював постановником Малого театру. 25 [illegible] 1933 року був заарештований і ув'язнений за звинуваченнями в участі в контрреволюційно-терористичній Українській військовій організації та за спробу убити другого секретаря КПбУ Павла Постишева. Після тривалих «допитів» 10 березня Лесь Курбас [illegible]

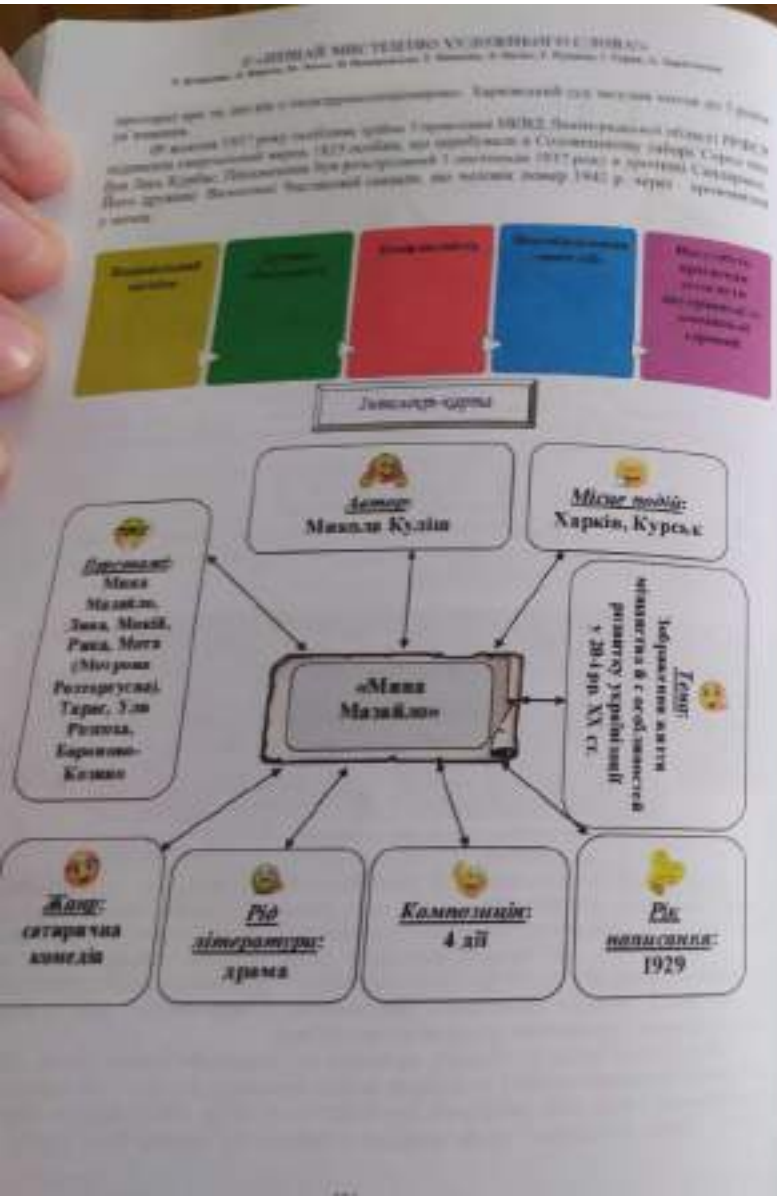

Кульмінація художнього твору

«Я (Романтика)» Миколи Хвильового	[illegible]
«Місто» Валер'яна Підмогильного	[illegible]
«Майстер корабля» Юрія Яновського	«Не [illegible] ніколи, ні коли, і [illegible] ніколи не [illegible]»
«Мій автобіографічний» Остапа Вишні	[illegible]
«Сонце» Остапа Вишні	[illegible]
«Міна Мазайло» Миколи Куліша	[illegible]

ІСТОРІЯ НАПИСАННЯ
«ОМЕЛЕТ «МИНА МАЗАЙЛО»

Микола Куліш

МИНА Мазайло

КОМЕДІЮ СВОГО ЧАСУ ХТОСЬ ІЗ КРИТИКІВ НАЗВАВ «ФІЛОЛОГІЧНИМ ВОДЕВІЛЕМ» ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО СУПЕРЕЧКИ ЇЇ ПЕРСОНАЖІВ ТОЧАТЬСЯ ПЕРЕВАЖНО НАВКОЛО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Українець, що жив у 1923 році, ненавидів українську суржиковий говорив говорить Україною.

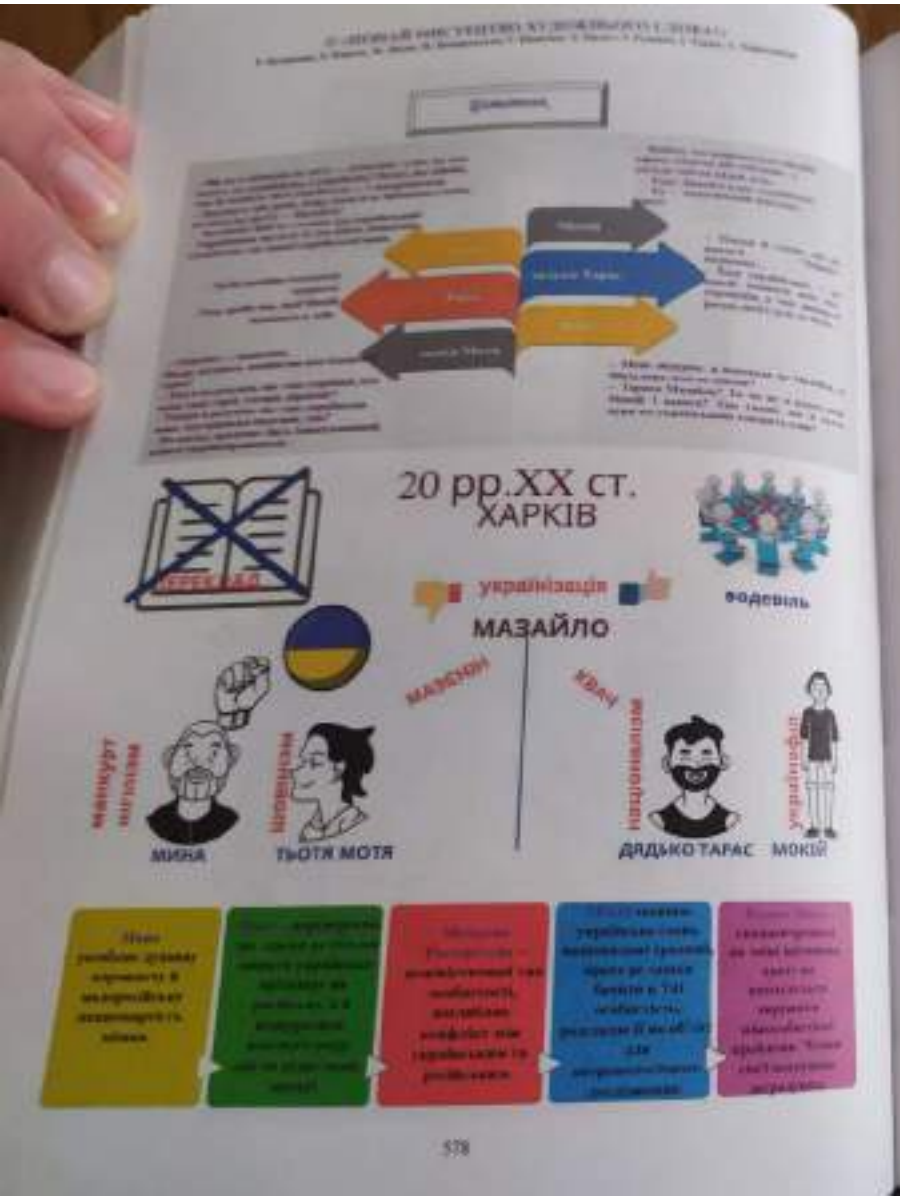

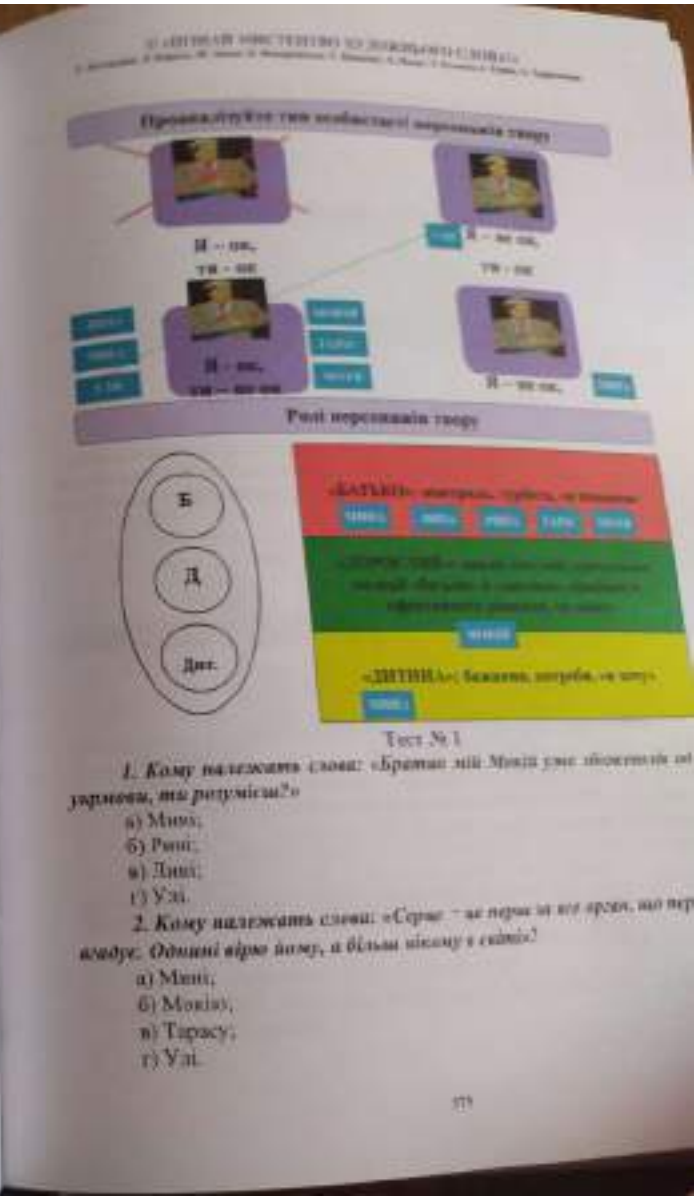

Тест № 1

1. Кому належать слова: *«Братик мій Мокій уже збожеволів від укропчиків, ти розумієш?»*

а) Мині;
б) Рині;
в) Дині;
г) Узі.

2. Кому належать слова: *«Серце – не перчик за вуха, що перед вашим носом, то перед вашим носом. Одним вірю йому, а більш нікому в світі».*

а) Мині;
б) Мокію;
в) Тарасу;
г) Узі.

3. Кому належить слова: «Поки не від'їхали по вокзалу, дивлять [illegible] вулицею літерами: «Харків». Дивлять – не «Харьков», а «Харків»!»

а) Уле;
б) Рина;
в) Лина;
г) Мотя.

4. Кому належить слова: «Уле! Давайте в нас українізує!»?

а) Мотя;
б) Мокій;
в) Тарасу;
г) Уле.

5. Кому належить слова: «Двадцять три роки, кажу, поки я ще [illegible], і вони як вісім на лопаті – Мазайло!...»?

а) Мотя;
б) Рина;
в) Лина;
г) Мокію.

6. Хто сміявся Мину при його запитанню: «За постановою комісії в справах українізації, що перевірила апарат Донвусіллю, зайнято з масою та систематичний і запеклий опір українізації службовців. М. Мазайло-Маслений...»?

а) Тертина;
б) Губа ;
в) Арешський.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	Г	Б	А	Б

Тест № 2

1. Установіть відповідності «Учинок – герой».

1	Прагне найняти вчительку російської мови	А	Уля Росова
2	Знайомість Мокія та Улю	Б	Рина Мазайло
3	Відшукує в бібліотеці вірша, якого Мокій давно не міг знайти	В	Мокій Мазайло
4	Пропонує українізувати Улю	Г	Мина Мазайло
		Д	Килина Мазайло

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідності «Цитата – герой».

1	«Собачу мову неправильно пишу афіші, вивіску або гасловце – і досхали мій за цілий день»	А	Мина Мазай
2	«Мамо, питаєсь, можно не нам конструїв гурод?»	Б	Мотя Мазайло
3	«Хаю українців – не спосіб вивести всіх нас, українців, з тої зможити разом, щоб духу не було»	В	Дядько Тарас
4	«Пугає навіщо українізують чужих? Хіба щоб щоночі скидався на українця?»	Г	Кулина Мазайло
		Д	Мокій Мазайло

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідності «Учинок – герой».

1	Виходить екскурсію мухобійку	А	Дядько Тарас
2	Починає навчання з молитви	Б	Мина Мазайло
3	Стає «головою» дискусії	В	Барашко-Кулиш
4	Пропонує додати до прозвища загубленої шоломину «Кмаш»	Г	Матрена Розпорчуха
		Д	Мокій Мазайло

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Г	2 - Б	3 - А	4 - В
2	1 - Д	2 - А	3 - В	4 - Б
3	1 - Б	2 - В	3 - Г	4 - Д

❑ Я – молодець, тому що протягом дня провожу роботу над собою, намагаюся вдосконалити себе!

❑ Я – молодець, тому що намагався реалізувати те, у що вірю, навіть якщо це непросто!

❑ Я – молодець, тому що не трапилося якихось обставин, що перекладаю відповідальності на інших!

❑ Я – молодець, тому що результати моєї праці допомагають іншим бути хоч крапелинку щасливими, наповнюють позитивною енергією!

❑ Я – молодець, тому що всі мої тривалі мрії почали!!!

ТВОРЧІСТЬ ПИСЬМЕННИКІВ-ШІСТДЕСЯТНИКІВ

Шістдесятництво

Після смерті Леніна Сталін 1953 року й приходу до влади Микити Хрущова в українській літературі спостерігалися певні «зрушення», послаблення цензури, реабілітація великих письменників і митців, ознаки котрих появили 1940-х років, що стосувалися культури.

Шістдесятники – це нове покоління радянської та української національної інтелігенції, що вийшла в культуру та політику СРСР в другій половині 1960-х рр. період тимчасового послаблення комуністичного домінування тоталітаризму та хрущовської «відлиги»). Найповніше себе виявили на початку та в середині 1960-х років. Вони проявили внутрішньо-моральну опозицію до радянського тоталітарного державного режиму.

Представники шістдесятництва:

- письменники: Василь Симоненко, Ліна Костенко, Іван Дзюб, Григір Тютюнник, Микола Вінграновський, Володимир Дрозд, Борис Олійник, Віталій Донченко, Микола Хоткевич, Валерій Шевчук, Євген Гуцало;
- художники: Алла Горська, Віктор Зарецький, Борис Чечибабин;
- літературні критики: Іван Дзюба, Євген Сверстюк;
- режисери: Леонід Танюк, Сергій Параджанов, Юрій Іллєнко;
- перекладачі: Григорій Кочур.

Діяльність шістдесятників:

- влаштовували неформальні літературні читання та художні виставки;
- організовували вечори пам'яті репресованих митців;
- ставили заборонювані театральні п'єси;
- закликали петиції на захист української культури;
- писали художні твори, статті чи спогади, де відходили від канонів соцреалізму, критикували радянську національну політику, виступали комуністичної ідеології;
- поширювали нелегальну літературу у формі «літературного самвидаву» (літератури або публіцистичні твори, листи, петиції, заяви, документальні матеріали і т.п., що виготовлялись без допомоги державних видавництв, без дозволу цензури).

Митці-шістдесятники створили не лише індивідуальний автопортрет, а й соціально-психологічний портрет доби, розкрили важливі риси свого покоління на тлі тогочасної дійсності, передали соціально-культурний клімат епохи. Вони протиставляли себе офіційному догматизмові, сповідували свободу творчого самовираження, пріоритет загальнолюдських цінностей над класовими, боролися за свободу творчості.

«60-ки» збиралися в Клубі творчої молоді «Сучасник» (Київ) та клубі «Пролісок» (Львів).

Уперше в УРСР до забороненої теми звернувся Михайло Стельмах у романі «Правда і кривда», хоча повністю розкрити проблему голодомору 1932-1933 рр. та сталінських репресій через тогочасну цензуру йому не вдалось.

У праці Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» показано, що справжній стан національної політики, замаскований лозунгами «дружби народів», «комуністичною свідомістю», «нею, Дзюбу – кажуть, перетворено дослідженням».

Діяльність шістдесятників в українській літературі:

- письменницька – відверте протистояння тоталітарному режиму, «внутрішня еміграція» – самотність, мовчання (Д. Бобишко, В. Шевчук, М. Коцюбинська);
- конформізм – підпорядкування правилам гри, тимчасовий вихід формального мовчання (Д. Павличко, І. Драч, В. Коротич);

Естетичні пошуки шістдесятників:

- творчеська спорідненість;
- естетична незалежність, відстоювання свобіди митця;
- єдність традицій (національних і світових) та новаторства;
- індивідуалізація (посилення особистісного начала);
- інтелектуалізм;
- естетизм;
- елітарність.

Світоглядні пошуки шістдесятників:

- лібералізм (культ свободи);
- гуманізм та антропоцентризм (культ людської особистості);
- демократизм (культ простої, звичайної людини);
- духовний аристократизм (культ видатної творчої особистості);
- моралізм та етичний максималізм (культ моральності);
- космізм (усвідомлення «планетарної причетності» людини на частині Всесвіту до космічних процесів);
- активний патріотизм (любов до Батьківщини в розвиті народу);
- культурництво (відстоювання справжньої, високомайстерної культуротворчості).

Етапи «шістдесятництва»

[illegible]

У 2006 р. в рамках проекту «Україна XX століття» вийшов [illegible] документальний фільм «Дисидентів» [illegible] О. Фролов, В. Шендрик). Авторами фільму були зроблені спроби показати [illegible] шестидесятників, творчим дисидентського руху, вів. [illegible] відомих до проблеми незалежності. На кіностудії «Контакт» у 2011 р. [illegible] документальний фільм «Тихий свобода» (режисер — С. Лисенко, автор сценарію — Л. Лушнченко). Це спроба колективного портрету цілого покоління «60-ників». У 2013 р. фільм відзначено мистецькою премією «Київ».

Тест

1. ***Знайдіть письменника-шістдесятника:***

а) Л. Костенко;

б) М. Йогорний;

в) О. Кобилянська;

г) Ольга Гнатюк.

2. ***Що таке дисидентство?***

а) відкрите протистояння тоталітарному режимові, опозиційна громадська діяльність;

б) самоізоляція, мовчанка;

г) підпорядкування «правилам гри» тоталітаризму заради фізичного виживання;

д) еміграція письменників.

3. ***До світоглядних засад шістдесятництва належать погляди, ОКРІМ:***

а) лібералізм;

б) гуманізм;

в) активний патріотизм;

г) колективне мислення.

4. ***У творчості яких письменників збереглися ознаки шістдесятництва після 70-их рр. XX ст.?***

а) О. Забужко, Ю. Андрухович;

б) Л. Костенко, В. Шевчук;

в) С. Жадан, Т. Прокасько;

г) О. Ірванець, А. Малігон.

5. ***Кому з письменників-шістдесятників належить вірш «Страшні слова, коли вони мовчать»?***

а) Л. Костенко;

б) І. Драч;

в) Д. Павличко;

г) М. Сриницький.

6. ***Назвіть з письменників-шістдесятників, котрий автор «Балади про [illegible]»?***

а) Л. Костенко;

б) І. Драч;

в) Д. Павличко;

г) В. Стус.

Шкала

1	2	3	4	5	6
А	А	Г	Б	А	Б

ПРИКА
ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

Парафраз

[illegible] молодої української поезії

Ти знаєш, що ти – людина
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя – єдина,
Муки твої – єдині,
Очі твої – одні.

Кожен тебе не будив
Завтра на той чекає
Нині кожнісінький людин –
Добрий, лагідний й чи

Сьогодні ти для себе –
Сонце, світ, стежа.
І завтра стежити треба,
Кожна стежина треба –
І годі в не просіть!

Бо ти не лише – людина,
І кожна твоя чи ні –
Усмішка твоя – єдина,
Муки твої – єдині,
Очі твої – одні.

Інтелект-карта

Автор: Василь Симоненко

Збірка: «Лебедині тривоги»

«Ти знаєш, що ти – людина?»

Тема: питання, роздумів над використанням у чиї, ваша мислення, мислення, ставлення, утвердження почуття про унікальність кожної людини

Жанр: ліричний вірш

Рід літератури: лірика

Вид лірики: філософська

Рік написання: 1962

Тест

1. Установіть відповідність між поняттями та визначеннями.

1	Розповідь про послідовність життя	А	Мотив
2	Закон раціонально використовувати час, відведений на життя, почуття життя	Б	Течія
3	Людина – велике створіння на землі, вмій із гордістю носити це ім'я, кожна людина неповторна	В	Ідея
4	Справедливість, життєдайність, самотовага, через які автор яскраво передав образ свого земляка-чоловіка, народу, нації	Г	Тема
		Д	Основна думка

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Люди добрі, ласкаві, злі»	А	Уособлення
2	«Глядя ж не проспи!»	Б	Риторичне питання
3	«Ти знаєш, що ти – людина?»	В	Риторичний оклик
4	«Усмішка твоя – єдина, Мука твоя –	Г	Повтори

1	Сонце, Очі твої – плачу	Д	Епітети	
Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Ототожнюйте поняття за паспортом твору.			
1	Жанр	А	Метафора
2	Рід	Б	Протиставлення
3	Епітети	В	Інтертекстуальність
4	Течія	Г	Ліричний твір
		Д	Драма-монолог

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1-Г	2-В	3-Д	4-А
2	1-Д	2-В	3-Б	4-Г
3	1-Г	2-Д	3-А	4-В

Усміхни твоє – єдина, Мука твоя – єдина. Очі твої – плачі.	Прислухайтеся до шелесту, любові, до мрій, (вкотре), чиї вірш, гимни їм ві.	Мови найкращі в світ сказано, Та з вічного не вичерпано.	Україно, ти моя молодість, Та моя розкоша вічна...
Сорому мати вимкнули мені Чорнилом і чорним вигнали.	Чорнило – їх любов, а чорно – їх ненависть.	Можна вибирати другі і прощати, Вибрати не можна Україну Батьківщину!	Завтра на вас моя мова нагадувать буде...
Прийдуть і мої чорнові Блискавки! Розсипаю, вулиці і листочки.	І мати співати треба, Кохати співати треба І мови не чрезмір!	Мову, мови, серця і прохання, І чаю звичаїсть тиша...	І мови мовою та на чужині мені, Прийдуть і Україна мрійа і гимн...

Задивлюсь у твої лиця
Гарні й гривасті, мов рожі,
Кривавить у них червоні бузковинні
Романтиці, боєтся і повстанці.
Україно! Ти для мене диво!
І нехай плине не роками рік,
Жиру, вино, сорам і зрадливо,
З тебе, дивовижна пожа...
Сонцем, недоїта, дужаю!
Друзі, знаходьте на путі!
Мати в світі ангельське право
І матер'ю побути на самоті.
Рідна мати, згадують про тебе,
Дні минало куці та малі,
Ще не всі чорти живуть на небі,
Ходить їх до біса на землі.

Батьки, і нині наносять б'ють,
Чуєш – битва спокійнічний грім?
Як ми в без друзів обійшлися,
Без любов'ю, без очей і рук?
Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпуха віковa...
Гримотить над світом лютя битва
За твоє життя, твої права...
Ради тебе перлю в душу сію,
Ради тебе мислю і творю
Хай мовчать Америка й Росії,
Коли я з тобою говорю.
Хай палають хмари бурякові,
Хай сичать обрати – все одно
Я пролився крапельною кровю
На твоє священне знамено.

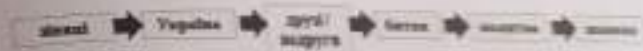

Василь Симоненко
«Задивлюсь у твої лиця...»

Тест

1. Установіть відповідність між прислівниками (словами-нерозмінними) частин та їх значеннями.

1	«У вітру сонячнім гойдаю / Обвірне в крини сонце»	А	Порівняння
		Б	Епітет
2	«Вишня сонцем, гронами, небо рожеве / Ти, хай живе вічно!»	В	Експресивний синтаксис
		Г	Метафора
		Д	Інверсія

Вільна відповідь

1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прислівниками (словами-нерозмінними) частин та їх значеннями.

1	«Я прилетіла крилатою кулею»	А	Гіперболізація
2	«Вистиг соняшниковий гроно»	Б	Експресивний синтаксис
3	«Сліпайте, мешкути пужні!»	В	Експресивний синтаксис
4	«Ми ми в без друзів обійдуся, без любви, без ненависти, без очей і рук!»	Г	Інверсія
		Д	Епітет

Вільна відповідь

1	2	3	4

3. Установіть відповідність між уривком із твору та словом на місці пропуску.

1	Крешуть з них, черкні ... / Рекоскоцій, бунтів і повстань	А	Мовчу
2	Білу, ... горда і вродлива, / З тебе дивуватися пожах...	Б	Мовчати
3	Україно, ти моя ... , / Ти моя розпука мовна...	В	Говорю
4	Хай палають ... бурякові, / Хай сичать образи – все одно	Г	Блискавці
		Д	Битви

Вільна відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	1-Б	2-Г	3-А	4-В
2	1-Г	2-А	3-В	4-Б
3	1-Г	2-А	3-Б	4-В

Мурашки пробігли у грудях любові рожа.
Сяють ночі у зимових зорі сурмуючі.

Заходить в небу кожа сяйвом стиха,
Материнські вибір свою в нас за плечима.

Сів біжи, біжи, зовсім не вертай до хати,
Не шукай себе вольному світу тайдати.

Приливайте до колиски, ленькі, як зорі,
Опустіться, мої зорі, сяйвом від ні.

Гомоніли тривожно крилами віти,
Тополиці лебеді в хаті на стіні.

Ланцюги крилами і розкиями пір'ям,
Посходили жовтим сузір'ям.

Відчуває ти, сину, вирушив в дорогу,
Вирастуть з тобою пристані тривоги.

У хисіні сміхування мамин чорноброві
Жалтимуть твої ніжності й любові.

Будуть тебе слухати у сали течні
Клочки чорнобрових дівчат-перечні.

Можни вибирати дітей і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Можна вибрать друга і по душу брата,
Те не можна рідну матір вибирати.

Ці побачиш мамо будуть мандрувати
Оці материнські і більша хата.

І якщо вплину ти на чужому полі,
Прийдуть з України верби і тополі.

Стануть під тобою, листям шелестять,
Тутно прощання душу залоскочуть.

Можна все на світі вибирати, сину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

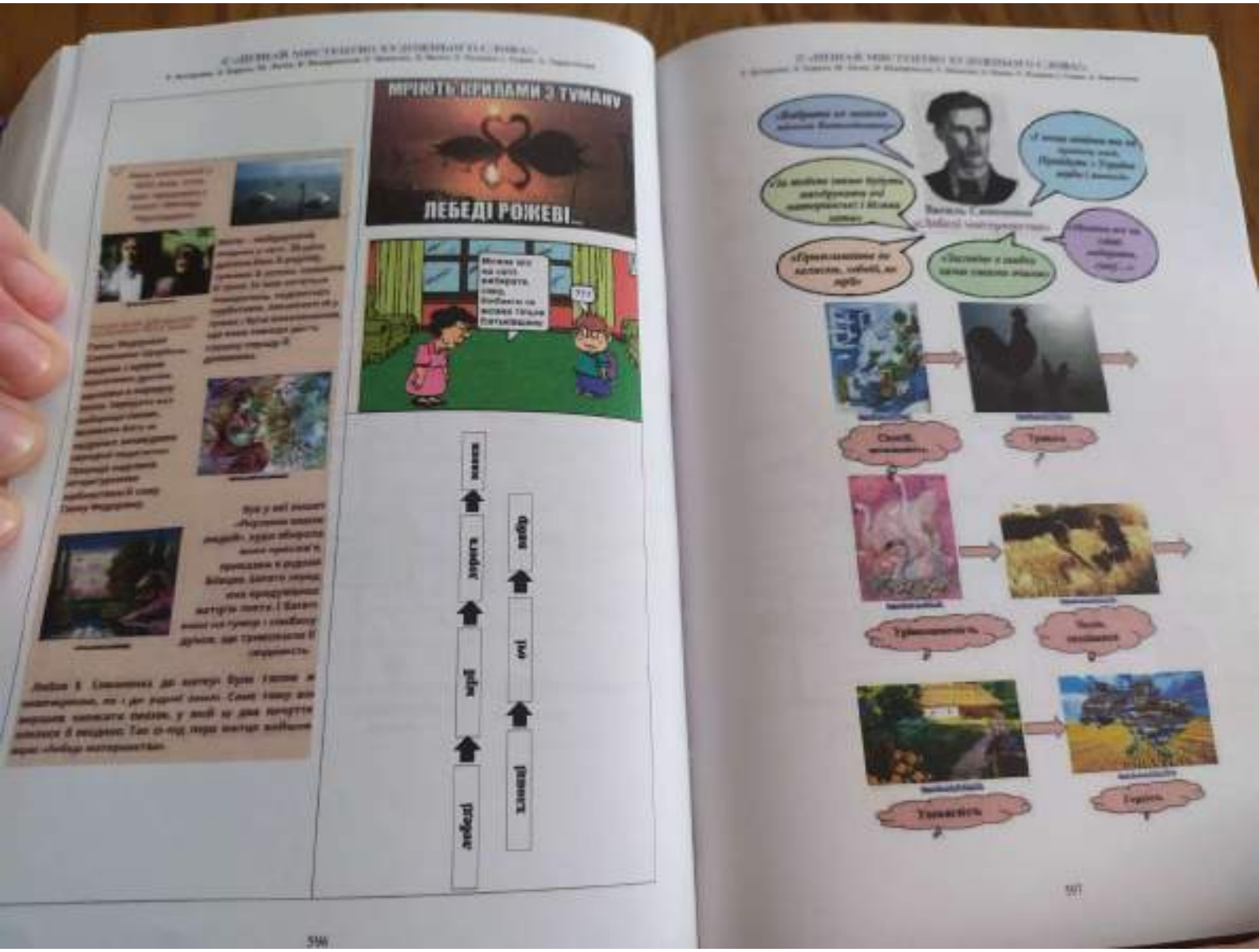
МРІЮТЬ КРИЛАМИ З ТУМАНУ
ЛЕБЕДІ РОЖЕВІ...
???
лебеді
крила
мріють
туману

Тест

1. Установіть відповідність між образом та його символічним значенням.

1	Символ вічного відродження	А	Лебеді
2	Символ чистих, високих, Божих Мрій	Б	Плеяди
3	Символ пробудження життя	В	Мати
4	Символ нерозривних, міцних, складного життя	Г	Зорі
		Д	Лемани (вода)

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Лебеді, як зірки»	А	Персоніфікація
2	«Тиршу тривожили крилами півня»	Б	Інверсія
3	«Вашим будуть мандрувати (ви) материнські і батьки хати»	В	Алітерація
4	«Будуть тебе кликать у сади зелені квітчаті чарочубаті дивно-наречені»	Г	Анафора
		Д	Порівняння

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідність між означуваним словом та епітетом до нього.

1	Лебеді	А	Сургучеві
2	Очі	Б	Чорноброві
3	Зорі	В	Приспані
	Тривоги	Г	Рожеві
		Д	Сині

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Д
2	1 - Д	2 - В	3 - А	4 - Б
3	1 - Г	2 - Д	3 - А	4 - В

Василь Голобородько

кожне слово
нашої мови
проклюване у Пісні
тож пісенними словами
і побратимами
у товаристві ритмоладсько

кожне слово
нашої мови зоряне у Пісні
тож хай знають вороги
наші слова
на самих морях

слово → пісня → побратими → ритм → ворог

Лексика мистецтва художнього слова
Автор: Василь Голобородько
Збірка: «Калина об Різдві»
«Пахне небо»
Тема: Різдвяні мотиви в поезії Василя Голобородька
Вид: ліричний вірш, медіабір
Рід літератури: лірика
Вид лірики: громадянська, філософська
Рік написання: 1992

всевишнім словами з побратимами у товаристві розмовляємо...
тож хай знають вороги нашими словами на світі мовчимо...

Василь Голобородько «Пахне небо»
Захоплення
Гордість

Тест

1. Установіть відповідність між поняттям та їх визначенням (назвіть твір?)

1	Хвіст – це [illegible]	А	Мотив
2	Українська [illegible]	Б	Жанр
3	Сюжетний і фонографічний [illegible]	В	Ідея
4	[illegible]	Г	Тема
		Д	Основна думка

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Простяглися у Полі»	А	Персоніфікація
2	«Тихий слюнь»	Б	Алітерація
3	«Кожне слово пахне мовою, стоїть»	В	Антитеза
4	«Побратим – ворогу»	Г	Тавтологія
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Словами на сумоті мовчимо»	А	Антитеза
2	«Розмовляємо – мовчимо»	Б	Тавтологія
3	«Простяглися у Полі»	В	Анафора
4	«Кожне слово»	Г	Метафора
		Д	Оксиморон

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Д	2 - В	3 - Б	4 - Г
2	1 - Б	2 - Д	3 - Г	4 - В
3	1 - Д	2 - А	3 - Б	4 - В

КАЛЕЙДОСКОП

Перифраза

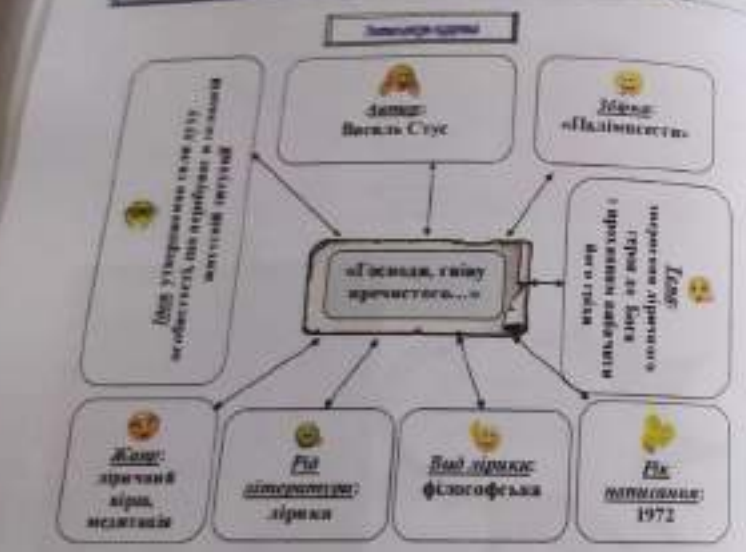

Благан ➡ вистою ➡ спасибі ➡ тугу розвіє ➡ уберегти

Тест

1. Установіть відповідність між поняттями та їх визначеннями.

1	[illegible]	А	Вид лірики
2	[illegible]	Б	Жанр
3	[illegible]	В	Ідея
4	[illegible]	Г	Тема
		Д	Мотив

Ваша відповідь

1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначеннями.

1	«Господи...»	А	Інверсія
2	«Нахилю дощку його в вікно»	Б	Риторичне звертання
3	«Моє людське життя»	В	Метафора
4	«Щоб був я завжди такий»	Г	Тавтологія
		Д	Епітет

Ваша відповідь

1	2	3	4

3. Увідповідніть слова відповідно до змісту твору.

1	«Господи, гину пречистого благаю...»	А	«Дощку його з вікна»
2	«Де не стоятиму – ...»	Б	«Од біди вберегти»
3	«Людське життя хоч надію...»	В	«Не май за зле»
4	«... тугу розвіяю»	Г	«Думою»
		Д	«Пастою»

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Г	2 - Б	3 - В	4 - А
2	1 - Б	2 - В	3 - Д	4 - А
3	1 - В	2 - Д	3 - А	4 - Г

ДМИТРО ПАВЛИЧКО

Перифраза

Як в малім збереться житті
Йти у світ незнаними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоним і чорним хрестами.

Два кольори мої, два кольори,
Обо на полотні, в душі моїй обо,
Два кольори мої, два кольори
Червоне – то любов, а чорне – то журба.

Мене водило в безмірні життя,
Та я вертався на свої пороги,
Перепелись, як мамині цвіти,
Мої сумні і радісні дороги.

Два кольори мої, два кольори,
Обо на полотні, в душі моїй обо,
Два кольори мої, два кольори
Червоне – то любов, а чорне – то журба.

Мені вівчуся в сні сниться,
Та в ночі не вину зогріє,
Лиш горлиця старою [illegible]
І виплете мої життя та долю.

Два кольори мої, два кольори,
Обо на полотні, в душі моїй обо,
Два кольори мої, два кольори
Червоне – то любов, а чорне – то [illegible]

«Два кольори»
Композитор:
Олександр
Білий
Автор:
Дмитро
Павличко
Жанр:
ліричний
вірш, пісня
Рід
літератури:
лірика
Рік
написання:
1964

Дмитро Павличко
«Два кольори»

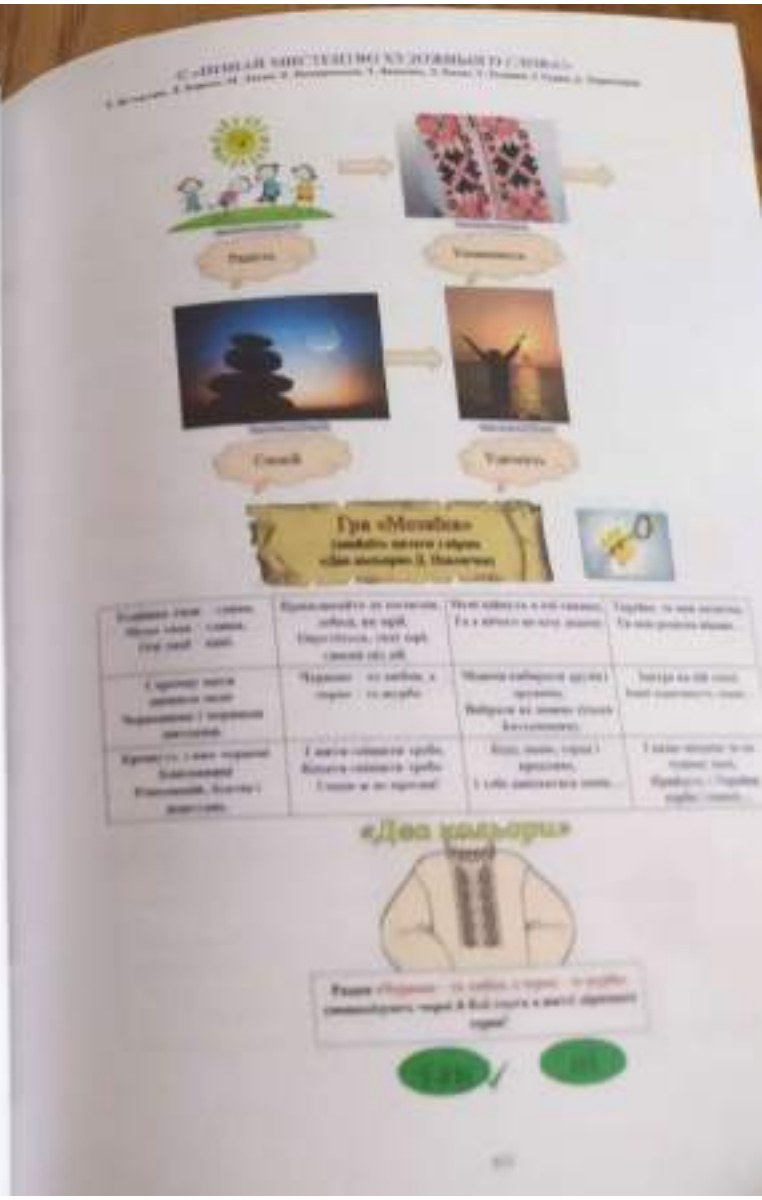
«Два кольори»

Тест

1. Установіть відповідність між образом та його символічним значенням.

1	[illegible]	А	Чорний колір
2	[illegible]	Б	Чорний колір
3	[illegible]	В	Вишита сорочка
4	[illegible]	Г	Дерева
		Д	[illegible]

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Незвичайні шляхи»	А	Алегорія
2	«Повстав в очі сонце»	Б	Перифраза
3	«Два кольори мої, два кольори»	В	Метафора
4	«Сумні і радісні дороги»	Г	Рефрен
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Мене водило в безмежі життя»	А	Порівняння
2	«Перепелились, як мамине шиття, мої ... дороги»	Б	Інверсія
3	«Червоне – то любов, а чорне – то журба»	В	Гіпербола
4	«Старого полотна»	Г	Рефрен
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - В	2 - А	3 - Б	4 - Г
2	1 - Д	2 - В	3 - Г	4 - А
3	1 - Б	2 - А	3 - Г	4 - Д

ДІНА КОСТЕНКО

Перифраза

«Скарбниця пісні в Україні... «читальні душі», «пісний пасіннях України»

Страшні слова, коли вони мовчать,
коли вони звичайно причаїлись,
коли не знати, з чого їх почать,
бо всі слова були уже чаїлись.

Хтось вимк плакав, мучився, боров,
із них точив і ними ж і завершив.
Людей мільярди і мільярди слів,
а то їх навіть виконати вперше!

Все перепробовано і крик, і [illegible]
Усе було: афоризм й сарказм.
Пісня – це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі.

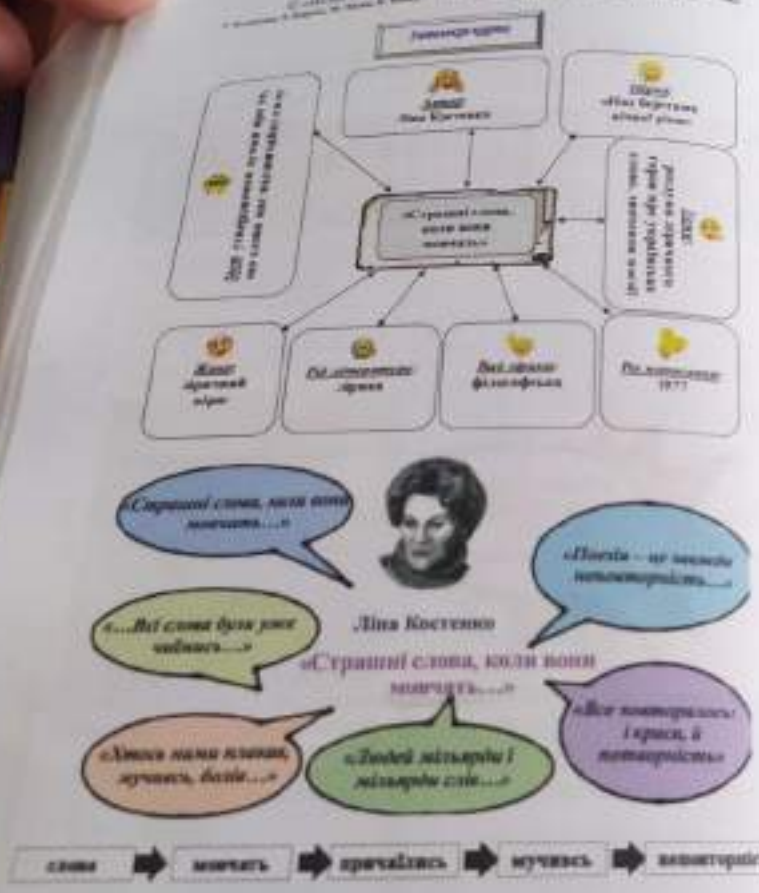
Ліна Костенко
«Страшні слова, коли вони мовчать...»
«...Ні слова були уже чайнії...»
«Хмара нами плила, мучилась, болів...»
«Людей мільярди і мільярди слів...»
«Все повторилось: і крах, й повторилось»
слова
мовчать
кричались
мучились
повторяться

Тест

1. Установіть відповідність між поняттями та їх визначеннями (подіть літеру)

1	«Кращими рецептами при сухій мигдалині, [illegible]»	А	Ліра
2	«Уславлювали силою слова: «Тепліше бійця [illegible]»	Б	Тема
3	«[illegible] [illegible]»	В	Основна думка
4	«Розкрию [illegible] [illegible] слова, розкрити значення слова в житті людини, сутність [illegible]»	Г	Мотив
	«Слово – це [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] до душі»	Д	Жанр

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Слова вогняні»	А	Алітерація
2	«Безсмертний дотик»	Б	Порівняння
3	«Краси й потужність»	В	Метафора
4	«Хтось нині (словами) плаче, мечемся, болю»	Г	Оксюморон
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Людей мільярди і мільярди слів»	А	Алітерація
2	«Асфальти й сонцями»	Б	Інверсія
3	«Страшні слова»	В	Метафора
4	«Слова мовчать, шепаються причаївшись»	Г	Повтор
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Г	2 - А	3 - Б	4 - В
2	1 - Г	2 - Д	3 - А	4 - В
3	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - В

[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

БЛОК:

ГРИГІР ТЮТЮННИК

Передбачає

«єдиність найвидатніших новелістів української літератури, майстер новели, «жанровість прози»

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Автор про твір

«Люблю я відтворювати людину, як рана сільн» (Григір Тютюнник)

Інтелект-карта

Михайло – чоловік, у якого була наречена Марфа.
Софія – дружина Михайла.
Студент – син Михайла та Софії.
Марфа – сусідка Михайла та Софії, дружина Карпа, страждала через кохання до одруженого чоловіка.
Карпо – чоловік Марфи.
Левко – почтар.

Назва твору виражає трагічність позбавлення страждань людину, що кохає невпинно. Раніше існувало повір'я, що потурбані через старця чи маму дітоньки переділали «три зозулі з поклоном» (поставив «кайдуль, можиш, зелиш відпустив») – тоді така людина отримає душевний спокій. По історії Григорія Тютюнник почув в Іркутському будинку творчості від слепого бандуриста, що виконував пісню «Летіла зозуля через мою хату ...».

Оповідний ланцюжок

Діалогічна

«...з ненависного дозволяю вистояти! ... і стимулювала у душі»	Син Михайла та Софії
«Вона стоїть без чуттів, сама, [illegible] – колись її [illegible] «сама простягає самій холодом, [illegible] сяє» «...гнівливим, тонким, в [illegible] вишневий сорочці [illegible]»	Марфа
«...вишневий, кущистий, як сама хуторянка, з [illegible] [illegible] сукнею перед [illegible] ходяче вогру плачем»	Марфа
«...сперлися довкола, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Марфу тільком за [illegible]»	Левко
«Вона й була найбільш молодша [illegible]. Йому тривають три, а їй два' [illegible]»	Левко
«Голос був – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Марфа
«Голосок у неї теж такий був, як і сама вона, [illegible] [illegible] [illegible]»	Марфа
«Сплять у спелю дивиться. Або у вуха дме, то в одне, то в другий – [illegible]»	Марфа
«Голстолний був, [illegible]. Трудяй – [illegible] [illegible]...»	Карпо
«Але здається, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] і не [illegible] – [illegible]»	Карпо
«Сяє все [illegible] [illegible] [illegible] Це вона [illegible] [illegible] в [illegible], а може, і [illegible]. Слова – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]	О. (лист) до Софії
[illegible]	Софія до Михайла
[illegible]	Михайло
[illegible]	Карпо
[illegible]	Марфа
[illegible]	Марфа
[illegible]	Михайло до Софії (про Марфу)
[illegible]	Карпо
[illegible]	Софія

Отже, емоційний стан Марфи, зокрема закоханість в одруженого чоловіка, описують слова «любиться», «цитуся», «хоч подержуй», «сльози». Михайло не байдужий до переживань юної сусідки, тому не може пасивно реагувати на цю ситуацію. Перебуваючи на засланні в Сибірі, просить дружину, щоб вона передала Марфі «три зозулі з поклоном». Ключові слова – «чекало», «вечатає», «сльози», «перелайе», «чуно». Софія емоціонала також у ролі жертви, тому що не її чоловіка посягає інша, проте в інтерпретації Григора Тютюнника – це ідеальна дружина, яка розуміє почуття інших, тому не влаштовує конфлікти, а виконує прохання чоловіка.

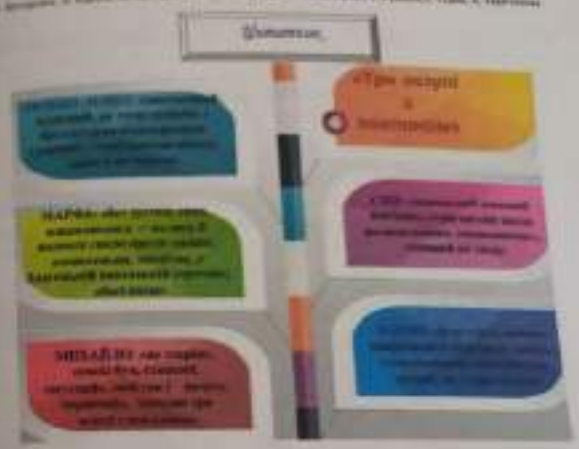

У центрі художнього твору – любовний трикутник. Михайло, одружений чоловік, котре 19-річна замужня сусідка Марфа. Дівчина кохає щиро, усім серцем, не турчаться в чуже сім'ю. Однак серцю не наказуєш. В стражданнях кохає мов.

Зазначимо також незвичайний зміст і новаторство. Увага до почуті кожна зі яка з особливостями виконання та психологічною атмосферою в сім'ї Григора Тютюнника. Із дитинства в хлопця залишився нерозв'язаним Єдиним кумиром (любов до матері). Григір Тютюнник згадував про Марию, яка колись батьки: «Жінка була набагато старша за мене, старша за батька. Але обоє, батько й мати, ніколи не посміли зневажити її любов, вилину і безжалісну. 1937 року батька Григора Тютюнника було заарештовано як ворога народу й засолено до Сибіру, мати разом із суперницею вилилася за ним, але опт були вернулися. Як матір тривала обряду, оскільки вона швидко знайшла собі нового чоловіка, зрадила сина, вимовивши на родинних сходи за сидженнями очевидців, мати вийшла заміж ще в 1948 році, а в 1955). Таким чином, в точки зору психоаналізу, здійсниць сублімує затиск переживання (негативні спогади про матір, свідомі) у творчість.

У записних книжках Гр. Тютюнника залишилися висловлювання про жінку: «Й нахо нівати, мало любові, жінці треба, щоб мене захоплювалися, оцінювали в заломлення шкідли втомлює, любов йому стає звичкою, чоловікові треба, щоб його поважали. Мужчина, щоб забути про страхіття минулого, у своїх творах формує модель гармонійної сім'ї. Григір ж хотів мати дружину, схожу на матір, тому підсвідомість підказувала необхідність у створен зразкової родини. Тому з дружиною Людмилою в них панувала злагода. Саме тому головни герой новели «Три зозулі з поклоном», прототипом якого є батько Михайло, вірний сім жінці, незважаючи на закоханість юної Марфи, а Софія – щира дружина.

ЕВОЛЮЦІЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ МАРФИ

- ✓ страждання через дисгармонію у власній сім'ї;
- ✓ відчуття душевного стану Михайла через відомстрах.

ЕВОЛЮЦІЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ МИХАЙЛА

Порівняльний аналіз

Взаємини Марфи й Карпа	Взаємини Софії й Михайла
сімейна дисгармонія	сімейна гармонія
відсутність взаємного кохання	присутність ознак зрілого кохання
психологічна дистанція	взаємодоповнення одне одного
нещирість	щирість

[illegible]	[illegible]
[illegible] Марфи – духовно [illegible], чуйна, ніжна, грішна, [illegible] Карпо – емоційно холодний, грубий, егоїстичний, [illegible]	[illegible]

Тема «любовного трикутника» звучить в таких творах: «Чорна рада» Пантелеймона Куліша, «Лісова пісня» Лесі Українки, «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського, «Майстер корабля» Юрія Яновського, «Маруся Чурай» Ліни Костенко, «Три кохані з поколінню» Григора Тютюнника. Прояв особливості зображення таких перипетій у відомішних їм творах «любовних трикутників» полягає в тому, щоб підкреслити важливість взаємного кохання та страждання третього «зайвого (-ої)». Проте у творах «Чорна рада» Пантелеймона Куліша, «Майстер корабля» Юрія Яновського, «Три кохані з поколінню» Григора Тютюнника учасників любовних перипетій навіть не три, а чотири: Леся, Петро, Семко, Тур, Тайах, То-Ма-Кі, Сева, Богдан, Михайло, Софія, Марфа, Карпо. Хоча четвертий досить швидко відсторонюється. Карпо Туф, покараний у Романовому Куті, більше не тривожить Леся, Богдана, відчуваючи, що в Тайах безмежно шкодує його друга, вирішив переключити увагу на інших жінок; Карпо настільки духовно сліпий, що навіть не розуміє, що його дружина взагалі іншого світу як інші все помічають. Закінчення взаємин у новелі Григора Тютюнника «Три кохані з поколінню» відрізняється від вищезгаданих творів тим, що учасники «любовного трикутника» одружені. А в романі «Майстер корабля» Юрія Яновського жінка легковажно ставиться до почуттів То-Ма-Кі й Сева, вносить їх в оману своєю поведінкою. Твори «Лісова пісня» Лесі Українки та «Маруся Чурай» Ліни Костенко сходяться тим, що ідеальне кохання розбиває третій учасник через негативний вплив матері: Бобренчиха хотіла, аби і Маруся Кайдаш, мати невісту, яка б виконувала всю хатню роботу замість неї, а мати Гриця прагнула негайно одружити сина, тому переконує його покидати життя з Галею Вишневською. Обидві із учасників «любовного трикутника» зникають через смерть, що спостерігається у творах «Чорна рада» Пантелеймона Куліша (Семко), «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського (Марічка), «Маруся Чурай» Ліни Костенко (Гринько). Однак серед усіх персонажів лише Марфа («Три кохані з поколінню» Григора Тютюнника) не втручається у кохання людей, що люблять одне одного, не руйнує їхнє щастя, хоча сама дуже страждає. Успішно вирішили гендерний конфлікт лише Леся й Петро («Чорна рада» Пантелеймона Куліша): секрет – щирість та взаємність почуттів, вірність, збереження духовних цінностей.

Отже, порівнюючи особливості змалювання «любовного трикутника» художніх творів, передбачених програмою ЗНО, допомогти прикладати сюжет, проаналізувати психологію чоловічих і жіночих персонажів, особливості їхніх взаємин, шлях вирішення гендерних конфліктів.

Тест № 1

1. *Визначте жанр твору «Три вітрі і вікліпіна».*
   а) новела;
   б) повість;
   в) оповідання;
   г) драматичний твір.
2. *Як звати дружину Михайла?*
   а) Марфа;
   б) Софія.
3. *Визначте персонажа за цитатою: «Високочолий, худющий, як сама кукурудза, з бреженькою поштарською сумкою через гостро підняте вгору плече».*
   а) Михайло;
   б) Левко;
   в) Карпо;
   г) головний герой.
4. *Визначте персонажа за цитатою: «Грассіозний дуб, товстенький. Гурдаї – матінко ти моя... Як стара сонька».*
   а) Михайло;
   б) Левко;
   в) Карпо;
   г) головний герой.
5. *Визначте персонажа за цитатою: «Вона за тата найбільше тисячі була. Йому тридцять три, а їй дев'ятнадцять».*
   а) Марфа;
   б) Софія.
6. *Визначте персонажа за цитатою: «...я чую тепер, що десь тут якось нечо сидить Марфиної душі пошкодив».*
   а) Михайло;
   б) Левко;
   в) Карпо;
   г) головний герой.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	Б	Б	В	А	А

Тест № 2

1. **Установіть відповідності «Цитата – персонаж».**

1	«Сонце був, стовпний такий, смугуй, ми так і нічуть, чорнощі. Глянє, бувш, просто глянє і вже, а в грудях так і потерпає»	А	Софія

2	«Ой, Михайле – хоч би рвалися на нас гонитуть, бачиш, я вже до тебе прилетіла»	Б	Марфа
3	«Вона стоїть без хустки, сама, невеличенька – вітець. Її віднесся свали зрости стовпи молоти, тепер не сяє. Вона, дуже собі, волосся сиверне рвище, ніж людяні...»	В	Карпо
4	«Вилучаний, худющий, як сама кукурудза, з бреженькою поштарською сумкою через гостро підняте вгору плече»	Г	Михайло
		Д	Далько Левко

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. **Установіть відповідності «Характеристика – герой».**

1	Кохає подружнього чоловіка і страждає через нежиємність почуттів	А	Михайло
2	Розповідає своєму синові історію кохання, пов'язану з його батьком	Б	Софія
3	Щоденно пише листи своїй дружині	В	Далько Левко
4	Порушуючи свої службові обов'язки	Г	Карпо
		Д	Марфа

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. **Установіть відповідності «Подія – елемент сюжету».**

1	Софія отримує «Останнього листа від тата»	А	Експозиція
2	Дружба сімей Михайла та Софії, Карпа й Марфи	Б	Зав'язка
3	Син-студент просить матір розповісти про дивну поведінку Марфи	В	Розвиток дії
4	Зустріч Михайлового сина-студента з Марфою	Г	Кульмінація
		Д	Позасюжетний елемент

Ваша відповідь	1	2	3	4

Мозаїка

ЛІРО-ЕПОС
ЛІНА КОСТЕНКО

Критики про твір

«... не просто вміле обкладання й оспівування історії, не тільки художня енциклопедія життя українського народу середини XVII ст. Це історія, яка помислює саму себе, мислячи історію» (Мирослав Стефанишин).

Теорія літератури

Роман в віршах – роман, побудований у формі віршів; складний за побудовою, великий за розмиром епічний твір, у якому широко епічне життєве події певної епохи, масштабні персонажі, подано в розвитку, описано кілька сюжетних ліній.

РОЗДІЛИ

1. Рабіє найдешевша національна кухня.
2. Постановчий вплив мешкають на мрії.
3. Сонець.
4. Гриць, за пальцями.
5. Стрета.
6. Прощ.
7. Дзвони Бахма.
8. Обмеж Полтаво.
9. Весна, і смерть і світло воскресіння.

XVIIст. ПОЛТАВА

Цікавинка

«Маруся Чурай»

Іван Нечуй

Галя Вишнівська

Маруся Чурай

Гриць Бобренко

Порівняльний аналіз

Чураї	Вишняки
домінування духовних цінностей	домінування матеріальних цінностей
патріотизм	байдуже ставлення до Батьківщини

потребують поваги, турботи, уваги	поступають, зрадливість
втрачають особистісні якості людини	втрачають національну культуру людини

Гриць	Іван
Колиш	Полюбив «Москву»
Красень	Рожа, як мак, обличчя, тонке, як зоряна
Простий	Шляхетний, гордовитий
Зрадив Марусю	Кохав Марусю все життя
Помер через отруту	Помер у бою
Закохані в Марусю, жовняки та незалежність України, не зважаючи на смерть через кохання, зберігали кохання	

Параметри оцінювання	«Маруся Чурай» Ліна Костенко	«Лесина лілея» Ліні Українки
Жанр	Роман у віршах	Драма-феєрія (проблемно-філософська, ірраціональна казка)
Основна проблема	Нищівність українського народу, сліпота віри в Бога, духовну силу й могутність	Боротьба за кохання, творчість, гармонійне, духовно багате життя
Проблематика твору	Мати і народ; мати і суспільство; батьки і діти; проблема кохання; проблема зради	Людина й суспільство; добро і зло; проблема кохання; проблема самотності
Любовний трикутник	Маруся – Гриць – Галя	Мавка – Лукаш – Калина
Дії	Гриць Бобренко: безхарактерний, спокусився обіймами й статками Галі Вишнівської, піддався впливу матері	Мавка зорилася Лукашем за те, що «життям не мог до себе зорієнтуватись»
Спільне	Гриць і Лукаш живуть у постійній неоднозначності, конфлікті внутрішнього «Я» із вимогами, власною поведінкою. І тому кохання приносить їм страждання, горе, муки, смерть. Бо життя не можна «утрачивши душу своєї квіти», а лише існувати, розмінявши її на спокуси. Гриць і Лукаш мали багатий духовний потенціал, а жовнярчі його знищили.	

Тест № 1

1. Визначте жанр твору «Маруся Чурай»:

а) балада;
б) ода;
в) новела;
г) романс;
д) ліричний і героїчний.

2. Виділіть прізвища двох родин, згаданих у творі:

а) Бакаєви й Дорошенки;
б) Чурай та Яшкевич;
в) Гуменюки й Палійчуки.

3. Де відбувається дія твору?

а) у Києві;
б) у Полтаві;
в) у Полтаві;
г) у селі під Полтавою.

4. У кому одружується Маруся?

а) продала коханого;
б) убила суперницю;
в) зрадила батьківщину;
г) отруїла коханого.

5. Хто, крім Грицька, був закоханий у Марусю?

а) Пушкін;
б) Хмельницький;
в) Іскра;
г) Остряниця.

6. Як називається останній розділ твору?

а) «Прощай»;
б) «Весна і смерть, і світле воскресіння»;
в) «Гонець до гетьмана»;
г) «Обнята Полтава».

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Г	Б	В	Г	В	Ь

Тест № 2

1. Установіть відповідність між цитатами та героїнями, яким вони належать.

1	«Пан полковник і пан войт! Усмиряйся Богу і вам / На Марусю, що вона, забувши страх Божий, / Отруїла свого мого Григорія».	А	Маруся Чурай
2	«Це вперше, Грицю, це уперше, Грицю, / Що я себе в полон не провезу!»	Б	Іван Іскра
3	«Не дбав я про славу, не дбав про майно, – / я мушу вернутись жвавий до Полтави, / А так хоч і вмерти, мені все одно».	В	Гордій Чурай

4	«І я прийшов, бо я твоєю до тебе, / Бо ти мене сильніше, як перше».	Г	Гриць Бобренко
		Д	Бобренчиха

Ваша відповідь

1	2	3	4

2. Установіть відповідність між цитатою та персонажем, про якого йде мова.

1	«Бо нерозумна ніч такою стрекне. Що зоки в вуст дивлюся Вітер».	А	Гордій Чурай
2	«Нікого не руки не мозолили, / Аж на нас я прийшов не жаль».	Б	Гриць Бобренко
3	«Тепер ви і вами в радості і в горі. Мовчуєш свою хрещене моє тілом у смерть. – і повернулася в дуже, / і вже тепер мало вже не ж».	В	Маруся Чурай
4	«У нашого серця в зрібній шкаторулі / Болить так, що слава не лучить, / А я нашо слава не мовні тронь».	Г	Ганна Бондаренко
		Д	Вишня

Ваша відповідь

1	2	3	4

3. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначеннями.

1	«І я ще, як маленька дівчина, / Щоранку начекалась злочину».	А	Епітет, порівняння, парцеляція
2	«А, ми мовчу, розпаяв. І мовчить / Раптовим болем обпекла світлість».	Б	Тавтологія, звертання, метафора
3	«Багряне сонце Дужих полтав / Стоїть над горним кантуром гори».	В	Метафора, порівняння, тавтологія
4	«А я закрию, тістечко, тістечко! / Сонцем ваши уперше за всі дні. Та так закрию, аж потонула. / Ще досі я хорошо смішна мене».	Г	Метафора, синонім
		Д	Епітет, метафора

Ваша відповідь

1	2	3	4

Відповіді

1	1 - Д	2 - А	3 - Б	4 - Г
2	1 - Б	2 - В	3 - А	4 - Д
3	1 - В	2 - Г	3 - Д	4 - А

Тест № 3

1. До якого жанру літератури належить твір «Маруся Чурай»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Роман-трилогія	
Б. Роман у віршах	
В. Роман у прозі	
Г. Роман у поезії	

2. Якого мотиву немає у творі «Марися Чурай»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Війна та доля	
Б. Жорстокість та доброчинність	
В. Підлизство та лицемірство	
Г. Пристрасть та мовчання	

3. Героя якого рядка немає у творі «Маруся Чурай»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Гордій Чурай, Семен Горбань	
Б. Гриць Бобренко, Марися Чурай	
В. Мартин Пушкар, Іван Богун	
Г. Іван Виговський, Данько Черняк	

4. Що стало причиною відсутності писемних згадок про Марусю Чурай (за змістом твору)?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Полтава кохала донцеву	
Б. Люди були неграмотні	
В. Батьки приховували кохання дівчини	
Г. Поразка під Жовтими Водами	

5. Хто з історичних осіб є героєм твору «Маруся Чурай»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Ярослав Мудрий	
Б. Іван Виговський	
В. Богдан Хмельницький	
Г. Іван Мазепа	

6. Хто звинувачував Марусю Чурай у вчиненні отруєння?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Чуріїха	
Б. Бобреничка	
В. Палажка	
Г. Параска	

7. Установіть відповідності «Послідовність у творі (від початку)».

1	Перша подія	А	Марусі виносять смертний вирок
2	Друга подія	Б	Розповідь про історію родині вчиня
3	Третя подія	В	Марусю було страчено
4	Четверта подія	Г	На вимог Марусі стають Іван Ізера та Мартин Пушкар
		Д	Дитинство Гриця та стосунки з Марусею

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Характеристика – герой».

1	Чесність, хоробрість, непримиренність і прямолінійність, гордість	А	Гриць Бобренко
2	Відданість, краса, талановитість, сила волі, гідність	Б	Іван Богун
3	Сміливість, чрезмірність, нездатність відповідати за свої вчинки, пристосуванство	В	Маруся Чурай
4	Рішучість, зрадливість, честь, гідність	Г	Богдан Хмельницький
		Д	Гордій Чурай

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Цитата – герой».

1	Що ти все: мушу, мушу, мушу?! Земля, земля... А небо твоє де? Як будеш так розмишувати душу, жона, слава, із совісті зрада.	А	Гриць Бобренко
2	Про наші битви — на папері тоді. Лише в тісних вогонь отей палить. Таку сопілочку поварить на горні, — ть ще ж не ми, у пісні залишить!	Б	Іван Ізера
3	Я, мовляв, божевільним тут хаюся. Ми з вами люди гутного вогню. Ця дівчина не просто так, Маруся. Ця — тонке вина. Це — тіснє. Це — хуна.	В	Чуріїха
4	Тобі дано і мріять, й кохати. А що мені? Які такі куші?! Нелегко, кажуть, жити на дві хати. А ще нелегко — жить на дві душі!	Г	Мартин Пушкар
		Д	Богдан Хмельницький

	1	2	3	4

1	Б	7	1 - Г	2 - А	3 - Д	4 - Б
2	І	8	1 - Д	2 - В	3 - А	4 - Г
3	В	9	1 - В	2 - Д	3 - Б	4 - А
4	А					
5	Д					
6	Б					

ІВАН ДРАЧ

«поетичний диптих, продовжувач традицій М. Кропивницького, П. Тичини»

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Інформація групи

«Люблю повертати людину до снів, наснаги, у той великий Храм Слова» (І. Драч)

Теорія літератури

Балада – ліро-епічний твір казково-фантастичного характеру, легендарно-історичного, героїчного змісту з драматичною напруженістю сюжетом і емоційно-сумним звучанням.

Композиція твору

- особистісний ріст;
- осяяння;
- єдність із Всесвітом;
- поезія – життєстверджуюче начало особистості.

Оцінка героїчного терпи

Тест № 1

1. ***Визначте художній засіб:*** *«В сонцевиних були руки і ноги. Було тіло шорстке і зелене»:*

а) епітет, інверсія;
б) метафора, метонімія;
в) гіпербола, інверсія;
г) алюзія, алітерація.

2. ***Визначте художній засіб:*** *«І раптом побачив сонце. Красиве, засмалене сонце»:*

а) анафора;
б) епіфора;
в) оксюморон;
г) асонанс.

3. ***Визначте художній засіб:*** *«В сонцевиних були руки і ноги. Було тіло шорстке і зелене»:*

а) алітерація;
б) метонімія;
в) гіпербола;
г) алегорія.

4. ***Визначте художній засіб:*** *«Поезіє, сонце моє прекрасне!»:*

а) риторичне питання;
б) риторичний оклик;
в) риторичне звертання;
г) метафора.

5. ***Визначте художній засіб:*** *«Він вилазив на дерево і рвав у нетрях гнилиці. І купався коло млина, і лежав у піску. І стрілав горобців з рогатки. Він стрибав на одній нозі»:*

а) алітерація;

Завдання № 2

2. Установіть відповідність між образом та його символічним значенням.

1	Сонцем сяє, мов золоте [illegible]	А	Небо
2	Сонце [illegible]	Б	Вітер
3	Сонце [illegible]	В	Сонечко
4	Сонце [illegible]	Г	Червона сорочка
		Д	Хмара

Дайте відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Золотому вінцю заколенню»	А	Уособлення
2	«Сонце ... в переликах кучерів, У ... горочці ... [коло на велосипеді]»	Б	Риторичне запитання
3	Сонцешик і сонце [метафора і поезія]	В	Метафора
4	«Дідьку, хіба нам школа?!»	Г	Алегорія
		Д	Епітет

Дайте відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідність між змістом та композиційними елементами балади.

1	*Сонцешик перевтілюється в хлопчика («В сонцешика були руки і ноги, / Було тіло, вдоволе і мелене»).*	А	Експозиція
2	*Потрясіння від побаченого, як розуміння того, що зустріч з прекрасним – це назавжди (ні застиг він на роки й століття В золотому тінному заколенню»)*	Б	Зав'язка
3	*Хлопчик просить дідька-сонця покататися хоча б на рамі його велосипеда «Дідьку, хіба нам школа?!»*	В	Розвиток дії

4	[illegible]	Д	Кульмінація Розв'язка

Дайте відповідь	1	2	3	4

Відповіді

1	1 – Б	2 – Г	3 – А	4 – Д
2	1 – Д	2 – А	3 – Г	4 – Б
3	1 – Б	2 – Г	3 – Д	4 – В

ТВОРЧІСТЬ ПИСЬМЕННИКІВ-СИГРАЇТІВ

КЮС

ІВАН БАТРИШИН

Стражник пропаде

Іван Лопатинський

Перифраз

«Сонцемовник-мистець, «речник першої мистецької Радянського Союзу»

На мотиви Київський поживий [illegible] через [illegible]	Був учасником [illegible] об'єднань «Пугу» і МАРС (Майстерня революційного слова)	В [illegible] Був членом [illegible] Тайного Ленінського [illegible] [illegible] Союз	[illegible] в літературних [illegible] «Перевальці» [illegible]	У 1944 р. [illegible] [illegible] [illegible] Жив і [illegible]

ТИГРОЛОВИ

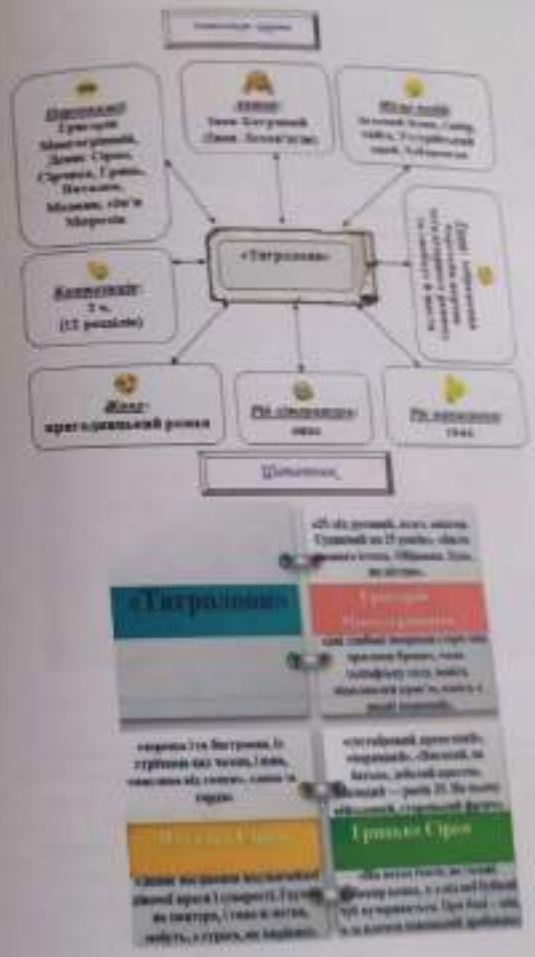
«Тигролови»

Дешифратор

Григорій Многогрішний	інженер-авіатор, утікач
Наталка Сірко	кохана Григорія
Гришко Сірко	брат Наталки
Денис Сірко та Сірчиха	батьки Наталки та Гришка
Медвин	майор НКВС, що знущався з Григорія Многогрішного
Сім'я Морозів	куми Сірків

Кривавий пір'яний

«...стверджує жанр українського пригодницького роману, українського усім своїм духом, усім «ерунуванням», усіма емоціями, почуттями, характерами. Цим він говорить нове слово в українському літературному процесі» (*Юрій Шерех*).

«Роман чару» справжня поема пригодницького жанру: динамічним розгортанням подій, благородством поведінки головних героїв, їхньою типовою екзотикою вчинків і численними екстремальними ситуаціями, торжеством справедливості» (*Олександр Ковальчук*).

Перетинний шлях

«Дивоцький шлях»

ВИЩИЙ СВІТ	НИЖЧИЙ СВІТ
• «химерний екстериторіальний світ» • «світ робітничо-селянської імперії у всій його велич й багатогранності» • «сповнений вищих життям і дівочим» • «світ благословенної свободи»	• «безмежний» • «миролюбний» • «приречений» • «нещасний» • «нижчий і вічний, з родини, з спільноти» • «ненависний» • «безправний»

Наталка		Мати Наталки
дівчина		*фемінна*
фемінна	*маскулінна*	
ніжна, добра, емоційна, горем'ялива, скромна, неприступна, емпатійна	сміливна, енергійна, упевнена в собі, розумна, доходливо шукає мисливську справу, влучно стріляє	ніжна, добра, емоційна, емпатійна, турботлива, поблажна, покірна, обмежується виконанням побутових ролей
Спільне туманом, доброзичливість, ніжність		

Персонажі	Мета життя персонажа
[illegible]	[illegible]
[illegible]	бути [illegible] у віддаленому від України краї
Григорій [illegible]	[illegible] в жорстокому світі, помститися кривдникам за [illegible] перекреслене життя
[illegible]	нашити необхідними для всіх людей, подолати страх смерті

Особливості колоритніших персонажів	Наталка	Григорій
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible], [illegible], [illegible], [illegible]	[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

Тест № 1

1. *Визначте жанр твору «Гаврошик»:*
а) історичний роман;
б) соціально-психологічний роман;
в) пригодницький роман;
г) детективний роман.

2. *Хто з персонажів твору [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible],

г) Грицько;
д) Грицько.

2. У якого з художніх персонажів домінують енергійні вольові

а) Грицько;
б) Наталка;
в) Грицько;
г) Сірко;
д) Грицько.

3. Який характер взаємин у подружжя Сірків?

а) дисгармонійний (матріархатний);
б) гармонійний (патріархатний);
в) дисгармонійний (матріархатний);
г) гармонійний (матріархатний);
д) гармонійний (паритетний (рівноправний)).

4. Чи комфортно почуває себе Сірчиха, «вимушуючись виконанням легких робіт»?

а) так;
б) ні.

5. Хто з художніх персонажів був більш активним у боротьбі за особисте щастя?

а) Наталка;
б) Грицько;
в) Наталка та Грицько.

6. Який характер взаємин у Дидорова та Фійони?

а) дисгармонійний (матріархатний);
б) гармонійний (патріархатний);
в) дисгармонійний (матріархатний);
г) гармонійний (матріархатний);
д) гармонійний (паритетний (рівноправний)).

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	Б	А	А	Б

Тест № 3

1. Установіть відповідність між цитатами та героями, яким вони належать.

1	«Вони мене вели, берегли як! А я взяв та й утік! Не крий світу навкоси, а я взяв та й утік!»	А	Григорій Многогрішний
2	«Те тут, вдома. Зрозумів? На багато верстов кругом тут тільки праліс та звірі, а людей нема. Чи втямив? Я ще не знаю, хто ти, але моя хата – твоя хата».	Б	Мама Наталки (Сірчиха)
3	«От... Так, я бачу, таки герой. А як же ти думав?! І як же інакше?! Тут всюди однаково чигає смерть. Навіть на печі. Тож виходь перший. «Бог не без милості, козак не без	В	Денис Сірко

4	«Мусить, і жінки мої будуть, а не жінки, а рабині, слуги. Що у сім'ї мати? Я маю, а себе я – Ці, а мої і слуги. Я перед, мої слуги ззаду. У сім'ї мати помощі?!»	Г Д	Наталка Сірко Мавка Мелана

Ваша відповідь	1	2	3	4

2. Установіть відповідність між цитатом та персонажем, про якого йде мова.

1	«Наступниць. Ах, нічого не сказа, чимось, для неї таке в кроковім руху, як і прямо».	А	Григорій Многогрішний
2	«Тоне крутяся... з нарубаним... Поки вирушила... А цей комарик за мне, бігу за мої мовляв, бумаг так. Ну я вже за себе мабуть. А вона ж не шарпає, а він без мене. От і мир!»	Б	Мама Наталки (Сірчиха)
3	«О! який день мій такий. На боці, а тим, як молодий гарний сонце, тим навертається, дивлячи мені. Вирвавшись з пекучих сонце, як летів, як на крилах».	В	Фійона
4	«Григорій слухав загадку, спокійну мову цієї жінки, щоб мотер, і Бути Вому дивно приємно. Аж вони крізь шиадки пульсували коли слухав про мотр: така вона, як і так, як Україні, і як таки».	Г Д	Наталка Сірко Мавка Мелана

Ваша відповідь	1	2	3	4

3. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Обрії були заставлені сонцем, фіолетовими, темними пасмами гір та трибасистих хмар. Блакитне пирхо залами розталалась і крутилась казково, мерехтіли бубнами тривоги, кинами, світлими опер...»	А	Епітети, метафора
2	«Пароплав кашув у сиром тумані. А за ним вовнувалась вечерка при тоталіто сонцем, про безумовного смілівець».	Б	Тавтологія, порівняння, метафора, епітети
3	«У вітрах шугає надвечірній тиша, як у дивному храмі дивного Бога».	В	Метафора, синонім, епітети
4	«Місяць, що чіпком над середмя полетів кружля, сонце, мов вогняний пліт, вільно прибитий до брами в нові краї, в невідомі	Г Д	Метафора, порівняння, епітети Епітети, персоніфікація

	1	2	3	4

Відповіді

1	1 - А	2 - В	3 - І	4 - Б
2	1 - Г	2 - В	3 - А	4 - Б
3	1 - Д	2 - А	3 - Б	4 - Г

ЛІРИКА
ЄВГЕН МАЛАНЮК

Перифрази

«поет-емігрант», «імператор залізних строф», «Князь Духу», «блюз степової Еллади», «український Одіссей в Америці»

Писати вірші розпочав у 13 років, але вперше українською мовою – лише в зрілому віці	Після поразки УНР емігрував за кордон.	У Німеччині організував МУР (Молодший український рух).	Надзвичайно врозумлений, перебування полегшувало серед земляків. Був двічі одружений: із Зоєю Радич та Бетрішею Сміттенкою.	Помер за 71 рік життя в Нью-Йорку (США).

Вже пронесвіщено чоловік,
Стрімкіше кінний прямувавши,
Й замелькав в Сучавах міних,
Й вістю полобав державну.

І крізь пагорби, крізь ліси, міри,
Крізь лиш Буковину – Лесовинно
Рвалися запорозькі кроки
Міцних синів-гетьманів Богдана.

Так сторожкий курганець,
Що від чорнобиля розцвітаючий
Умиває п'яний сміх
В середнім-сонячнім обличчя – вуйці.

Чим частіше голосно
І з-під автомобіля'кожуре
Жбурляли в чорні тих слова,
Що їм мовчі шоки на шкіру!

Хто в дикий вихор гонка
Вплаш життя натуєтеч степу,
Й чиє уплетена рука
Змінила синого Мазепу.

Коли ж в бігуранськім огні
Держави рухнули, тоді-то
Вони взяли свячений ніж,
Залізняка майбутні діти!

Хай вимкнено, хай вигуки
Вони лиш вимовлять, як кроки
І жалний прикуп, жалне тих
За ми прикрутили скорпіїв!

Хорошенькі прерії – мов Січ,
А вибіжим – вершинський вихор,
І гранини був одному клич
– Вставайте! Кайдами порвіть!

Бо ж там тече козацький Буг
Й – не раз чорнобиль – Синюха,
А в тим весни вербний пух
І дух землі – з дитинства пізнав.

Як не калічила Москва,
Не спокушав її розгін той –
Та враз підвівсь, і запалав,
І з серця кров'ю крикнув І гнів.

...Даремно, вороже, радій –
Не паралітик і не лірник
Народ мій – в гураган подій
Жбурне тобою ще, невірний!

Ще засилатимеш, на жаль,
До Києва послів московських –
І по паркету наших зал
Ступати лаптю буде сковзько.

волх → запорозьких кроків → п'яний сміх → Залізняка діти

вставайте! → не паралітик

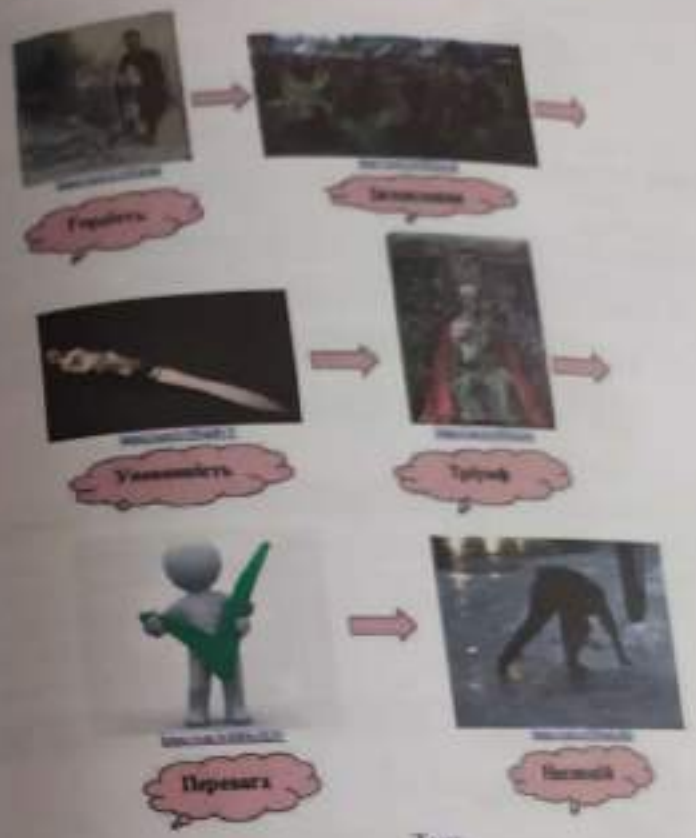

Тест

1. Установіть відповідність між поняттями та їх визначеннями.

1	Осмислення героїчності та трагічності історичного минулого України	А	Вид лірики
2	Відчуття ліричного героя себе частинкою свого нескореного славетного народу	Б	Жанр
3	Народ має знати свою величну історію та розуміти, що в українців було славетне минуле, тому треба прагнути мати таке ж майбутнє.	В	Ідея
4	Зразок громадянської лірики	Г	Тема
		Д	Мотив

	1	2	3	4
Ваша відповідь				

2. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Кружляючого танцюючого чумака, пишний [illegible]»	А	Алюзія
2	«Ранок мітрегала кров»	Б	Оксюморон
3	«Хрестоносці хреші – мов Сім»	В	Метафора
4	«Вставайте! Байдиш [illegible]»	Г	Епітети
		Д	Порівняння

	1	2	3	4
Ваша відповідь				

3. Установіть відповідність між прикладами художньо-виражальних засобів та їх визначенням.

1	«Народ мій жінуче»	А	Метафора
2	«Білоїна голова», «п'яний сміх»	Б	Алюзія
3	«...Даремно, вороже, радійо»	В	Інверсія
4	«Народ мій»; «кривнув Гонта»	Г	Епітети
		Д	Звертання

	1	2	3	4
Ваша відповідь				

Відповіді

1	1 - Д	2 - Г	3 - В	4 - А
2	1 - Г	2 - В	3 - Д	4 - А
3	1 - А	2 - Г	3 - Д	4 - В

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО
Повторення літературних напрямків

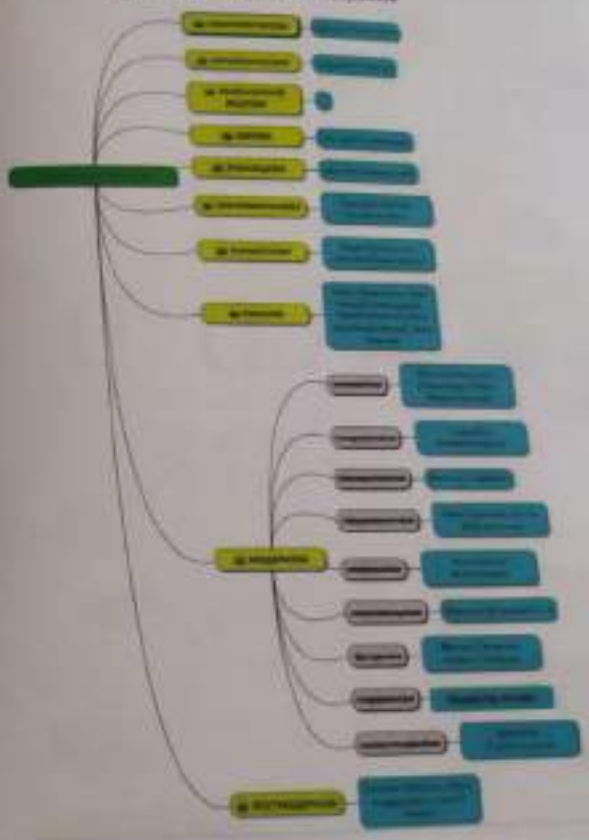

Повторення кращих постів

Ребус

Відповіді

1	2	3	4	5
Рятувати	Малюки	Тачка	Фініко	Черепах
6	7	8	9	10
Сонце	Сонцеквіти	Аксіоми	Пасіяй	Сопка
11	12	13		
Стрі	Пасіяно	Голубоцвіт		

«Дума про Марусю Богуславку»	
«Ой любила стрілка»	
Нестор-Літописець «Повість минулих літ»	
«Слово про похід Ігорів»	
Григорій Сковорода «Бджола та Шершень»	
Іван Котляревський «Наталка Полтавка»	
Іван Котляревський «Енеїда»	

Тарас Шевченко «Кавказ»	
Тарас Шевченко «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»	
Тарас Шевченко «Сон» («У всякого своя доля...»)	
Пантелеймон Куліш «Чорна рада»	
Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»	
Панас Мирний, Іван Біліс «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	
Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля»	
Іван Франко «Мойсей»	

Іван Франко «Лелер Йорку»	
Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків»	
Михайло Коцюбинський «Інтермеццо»	
Леся Українка «Лісова пісня»	
Леся Українка «Contra spem spero»	
Ольга Кобилянська «Меланхолійний вальс»	
Павло Тичина «Пам'яті тридцяти»	
Павло Тичина «Ви знаєте, як липа шелестить…?»	

Михайло Хвильовий «Я (Романтика)»	
Юрій Яновський «Майстер кораблів»	
Валер'ян Підмогильний «Місто»	
Остап Вишня «Моя автобіографія»	
Остап Вишня «Сом»	
Олександр Довженко «Зачарована Десна»	
Олесь Гончар «Модри Камінь»	
Григір Тютюнник «Три зітулі з поклоном»	

Іван Богданович «Тигролюди»	
Микола Куліш «Міна Мазайло»	
Іван Драч «Балада про соняшник»	
Ліна Костенко «Маруся Чурай»	

Рекомендації та політика афішання після складання ПНО	

9 10

Відповіді

1	2	3	4	5	6
«Цей от трамплін» Павло Тичина	«Рушник» Василь Олесь Антонович	«Не знаєш, як знов помилуєть...?» Павло Тичина	«У полі під обсипаним виноградом» Максим Рильський	«Любить Україну» Володимир Сосюра	«О краю мій... » Павло Тичина
7	8	9	10	11	12
«Пісня про рушник» Андрій Малишко	«Те знаєш, що ти – людина?» Василь Симоненко	«Лебідь материнство» Василь Симоненко	«Залюбилась у твої зіниці...» Василь Симоненко	«Уривок з поеми» Євген Маланюк	«Два кольори» Дмитро Павличко

«Мозаїка»
(вимкнути зайвий пазл за цитатою)

1	2	3	4
І в ярину дощу ти мене на мрі проводжала, і рушник вишиваний на щастя дала.	вливає слово живої води простоване у Пісні...	Прийшли лелеки у вишнях і зривають вишні крутоні.	Думає гусу розвести, щоб був в хаті тиші...
5	6	7	8

Відповіді

1	2	3	4
«Пісня про рушник» А. Малишко	«Пісня мови» В. Голобородьком	«Рушник» В. А. Антонович	«Залюбилась у твої зіниці...» В. Симоненко
5	6	7	8
«Залюбилась у твої зіниці» В. Симоненко	«Те знаєш, що ти – людина?» В. Симоненко	«Залюбилась у твої зіниці» В. Симоненко	«Уривок з поеми» Є. Маланюка
9	10	11	12
«Те знаєш, що ти – людина?» В. Симоненко	«Лебідь материнство» В. Симоненко	«Два кольори» Д. Павличко	«Два кольори» Д. Павличко
13	14	15	16
«Страшні слова, коли вони мовчать?» Д. Костенко	«Страшні слова, коли вони мовчать?» Д. Костенко	«Уривок з поеми» Є. Маланюка	«Залюбилась у твої зіниці» В. Симоненко
17	18	19	20

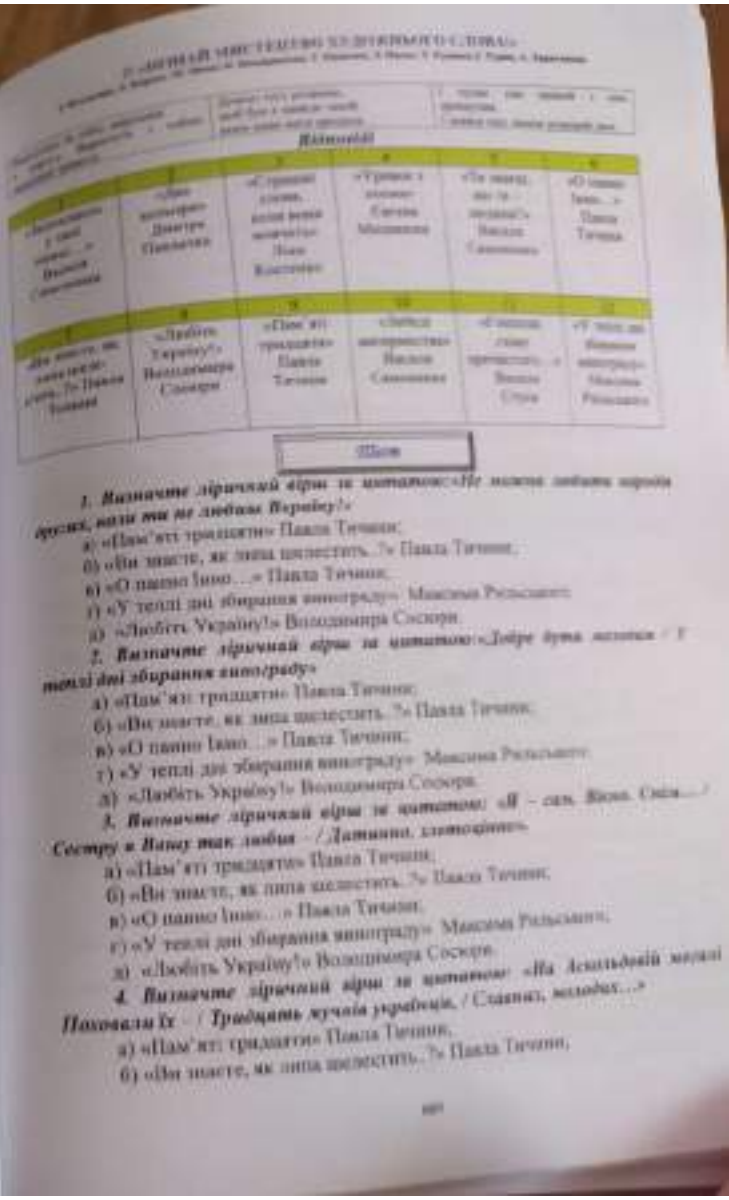

1. Визначте ліричний вірш за цитатою: «Не можна любити народи чужі, коли ти не любиш Україну!»

а) «Пам'яті тридцяти» Павла Тичини;

б) «Ви знаєте, як липа шелестить...?» Павла Тичини;

в) «О панно Інно...» Павла Тичини;

г) «У теплі дні збирання винограду» Максима Рильського;

д) «Любіть Україну!» Володимира Сосюри.

2. Визначте ліричний вірш за цитатою: «Добре бути молодим / У теплі дні збирання винограду»

а) «Пам'яті тридцяти» Павла Тичини;

б) «Ви знаєте, як липа шелестить...?» Павла Тичини;

в) «О панно Інно...» Павла Тичини;

г) «У теплі дні збирання винограду» Максима Рильського;

д) «Любіть Україну!» Володимира Сосюри.

3. Визначте ліричний вірш за цитатою: «Я – син, Вісна, Сніп.../ Сестру в Вину так любив – / Латинно, злиноцінно»

а) «Пам'яті тридцяти» Павла Тичини;

б) «Ви знаєте, як липа шелестить...?» Павла Тичини;

в) «О панно Інно...» Павла Тичини;

г) «У теплі дні збирання винограду» Максима Рильського;

д) «Любіть Україну!» Володимира Сосюри.

4. Визначте ліричний вірш за цитатою: «На Асмодеєвій мелені Поховали їх – / Тридцять лучаїв українців, / Славних, молодих...»

а) «Пам'яті тридцяти» Павла Тичини;

б) «Ви знаєте, як липа шелестить...?» Павла Тичини;

5. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Коли Хай на тину шкіре ... / І тихі пуги, й сплетені ... / І ... / І ...»*

а) «Різдво» Богдана-Ігоря Антонича;
б) «Пісня про рушник» Андрія Малишка;
в) «Уривок з поеми» Євгена Маланюка.

6. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Здрастуй, вершок, рудий / Не нарешті і не гірчав / Народ мій – в гуртах нині / Жбурне тобі на вогнищі»*

а) «Різдво» Богдана-Ігоря Антонича;
б) «Пісня про рушник» Андрія Малишка;
в) «Уривок з поеми» Євгена Маланюка.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	А	Б	А	Б	Б

Шкала

1. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Де не стоїмо – «вісім»*

а) «Наша мова» Василя Голобородька;
б) «Господи, гниву пречистого...» Василя Стуса.

2. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«...тим хай знають вороги / вісім словами на самоті мовчанні»*

а) «Наша мова» Василя Голобородька;
б) «Господи, гниву пречистого...» Василя Стуса.

3. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Тумом вру рушник, щоб був в завжди такий, / яким мене мати кроїла і благословила в світ»*

а) «Наша мова» Василя Голобородька;
б) «Господи, гниву пречистого...» Василя Стуса.

4. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«І вибре, ми не зуміли мене лі... / Він вберегти»*

а) «Наша мова» Василя Голобородька;
б) «Господи, гниву пречистого...» Василя Стуса.

5. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«...мене слово нашої мови ... / записане у Літописі»*

а) «Наша мова» Василя Голобородька;
б) «Господи, гниву пречистого...» Василя Стуса.

6. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Сказав за те, що ... / людське життя, хоч надією вожу його в «вісі»*

а) «Наша мова» Василя Голобородька;
б) «Господи, гниву пречистого...» Василя Стуса.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	А	Б	Б	А	Б

Шість

1. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Заспокоїв я тривогу [illegible]*

а) «Ти знаєш, що ти – людина?» Василя Симоненка;

б) «Задивлюсь у твої зіниці ...» Василя Симоненка;

в) «Лебеді материнства» Василя Симоненка.

2. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Україно! Ти для мене диво! / І [illegible] / Коби, мамо, гарні і правдиві, / З тебе дивувались [illegible]»*

а) «Ти знаєш, що ти – людина?» Василя Симоненка;

б) «Задивлюсь у твої зіниці ...» Василя Симоненка;

в) «Лебеді материнства» Василя Симоненка.

3. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Усміхнена тиша – сонна, / Мутна [illegible] – сонна. / Очі твої – одні»*

а) «Ти знаєш, що ти – людина?» Василя Симоненка;

б) «Задивлюсь у твої зіниці ...» Василя Симоненка;

в) «Лебеді материнства» Василя Симоненка.

4. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Де виростеш ти, [illegible] / Виростеш і тоді не [illegible]»*

а) «Ти знаєш, що ти – людина?» Василя Симоненка;

б) «Задивлюсь у твої зіниці ...» Василя Симоненка;

в) «Лебеді материнства» Василя Симоненка.

5. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Роди тебе перли в душу сію, / Роди тебе мислю і творю... / Хай мовчать Америки й Росії, / Коли я з тобою говорю»*

а) «Ти знаєш, що ти – людина?» Василя Симоненка;

б) «Задивлюсь у твої зіниці ...» Василя Симоненка;

в) «Лебеді материнства» Василя Симоненка.

6. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«І жити спішити треба, / Кохати спішити треба – / Гляди ж не проспи!»*

а) «Ти знаєш, що ти – людина?» Василя Симоненка;

б) «Задивлюсь у твої зіниці ...» Василя Симоненка;

в) «Лебеді материнства» Василя Симоненка.

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	Б	А	В	Б	А

Шість

1. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Як я малим збирався повсюди / Йти у світ незнаними шляхами, / Сорочку мати вишила мені / Червоними нитками»*

а) «Два вельори» Дмитра Павличка;

б) «Страшні слова, коли вони мовчать» Ліни Костенко.

2. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Любіть вельори і вельори [illegible] / [illegible] вони вельори»*

а) «Два вельори» Дмитра Павличка;

б) «Страшні слова, коли вони мовчать» Ліни Костенко;

3. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Черемша – ми любим, а корінь – [illegible]»*

а) «Два вельори» Дмитра Павличка;

б) «Страшні слова, коли вони мовчать» Ліни Костенко;

4. Визначте ліричний вірш за цитатою: *«Пахне [illegible] / [illegible]»*

а) «Два вельори» Дмитра Павличка;

б) «Страшні слова, коли вони мовчать» Ліни Костенко.

Відповіді

1	2	3	4
А	Б	А	Б

«Місто» Валер'яна Підмогильного

1. Укажіть, що є спільним для творів

«Місто»	«Валер Бернуї»
«Канка»	«Майстер корабля»

2. Що споріднює вищезазначені твори (відомо, в епіграфі, вказано: як тварина – людина їсть і п'є, як тварина – вона множиться і як тварина – вимирає; як вигляд – вона має розум, як вигляд – ходить прямо і як вигляд – священицьку мовою розмовляє»)?

«Місто»	«Я (Ромашка)»
«Апітанда»	

3. Події в житті головного героя роману В. Підмогильного «Місто» розгортаються в такій послідовності

Придбання квартири – вступ до інституту – необдумана пропозиція одружитися із Зоською – написання першого оповідання – нічні зустрічі з «Мусінькою»	Нічні зустрічі з «Мусінькою» – вступ до інституту – написання першого оповідання – необдумана пропозиція одружитися із Зоською – придбання квартири
Вступ до інституту – написання першого оповідання – нічні зустрічі з «Мусінькою» – необдумана	Вступ до інституту – придбання квартири – нічні зустрічі з «Мусінькою» – написання першого

[illegible]	[illegible]

4. Що спільного в сюжеті й мотивах цих творів?

«Обрізані і вирізані» Стефаника	«Любий друже!» Ю. Федьковича
«Мадам Сорока» Ольги Кобилянської	«Місто» В. Підмогильного

5. Прочитайте уривки. Такий твір їх у вас? Що їх об'єднує?

«Що мандри були знані й чуже. Він бачив гір, де «стрімкі з гострими гуками, вітер з морями, лише та [illegible] з пушами [illegible] і рикання, дзвіт і кошиння вірмиць і мурсій. Поїзд [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	філософії життя

4. Які [illegible] відображують життєствірчі нитки?

[illegible]	«[illegible] [illegible] [illegible] [

2. «Мавка Чурай». Тоня Костенко – не просто наша обіцяна й полюблена історик, не тільки сучасна _____ життя українського народу середини XVII століття. Це – історик, яке осмислює епоху, свою та нашу, полюбивши. Назвіть необхідне слово. Які свята так ярко полюбить? Назвіть їхні назви та жанри.

«Мавка відчула в нашому селищі; в чорному – зарнеці, підтримували золотим чоботом і попускали коні; тоді ще до самого дощу, сонечко в останнє з чорнолиса кинувши горіст, вилось в чорнім чоботі, видне добре навмисто, вийшла з рукав білі хусточку та й лишя: ні нарвем. Яка б голова аж небо горіла кинувши проти сонця».	Бандура і гудини бриньчали, Соняка губа шепотала, А дудка грала по балках, Самовчиком на скрипці грали, Кругом дівчата танцювали В дробушках, в чобітках, в шитках.

3. Про яку пісню сказано в рядках?

Возьмиш відра, опустиш! Піди за водою, Щоб ворога не бачити, Прийди до криниці, Стань собі під калину, Заспіваю Грицю. *Г. Шевченко*	А я стояла... Що ж мені, кричати?.. Які мені скажати їм слова?.. Дівчаточка, дівчатонька...дівчата! Ви не співайте, я ж ще жива. *Л. Костенко*

«В неділю рано я зілля копала, в понеділок рано пополискала... цить, Мавро, – додає, прохаючи, – в вівторок, Мавро, – додає, прикмурюючи очі, мов нагадує собі щось, – вчала я варила, а в середу рано... – нараз уриває... – цить, Мавро, – просить з несказаною ніжністю в голосі і цілковито блудними очима, – цить, я лихо убила... твоїм піллям, Мавро, 1-піл «білого каменю».

О. Кобилянська

4. В усіх творах названі любовні трикутники, ОКРІМ

«Valse mélancolique»	«Лісова пісня»
«Маруся Чурай»	«Захар Беркут»

5. Назвіть історичних осіб, згаданих у рядках

А втім, і згодом він [Горбань] ще відгукне І вже як гетьману _____ Вже як на полковника Жученка	Упир з холодними очима, пихатий словом і чолом, душа підступна і злочинна, закута в панцир і шолом.

[illegible] й скромну-мову дівчину).	У лоні лицарського роду, мучениць вільного народу, кривавий вас з тих темних нор, отож ви жив, на Замковій гори.
Татьяни підняв безмовним обожнюю очі. Сотьмин сидів на високому стовпі у дворі. Грає сторожин – у рубцях, у кривавому шкірі... Кривдо із бою – говорили про бій на Дніпрі.	Ще _____ невіститься з лоїв. Лише вишивши право свою горду, бо вся пихав і в колі сидя, а я ходив, і в мене верхи горбу.
Підвівся Вікра, полковий обозний, слов _____, Іван.	...при отут скрушив _____ і віддали на мученицьку смерть. Був молодий і гарний був на вроду І жив, і вмер, як личить козаку. За те, що він боровся за свободу, його спалили в медному бику!

6. Про що сказано в цих уривках? Назвіть та авторів.

Хоч він _____, Вояків хрещаних. Прекрасний зір красою полонив. Тут сам Господь безсмертними перстами оці священні гори ніжив Так довго йшла, так ждала терпеливо. І ось він, _____, за валами кін! – той стальний град, золотоверхі лаври, душі моєї малиновий дзвін!	«Тоді ще треба не знать _____ мостився на Подолі, Печерського не було зовсім, в Старій, або Верхній, горах після Хмельниччини безмиловна. Де ж ще за отиєю то Подолу кам'яниці, а то все були дерев'яні, і сами з башнями круг Подолу, і замки на горі Кикиніні. Улиці були уменьші, попутаниці, то сюди, то туди, а куди здаєть улиці майдан, і нихто його не забудиш!, і нічого на йому нема, тільки суки пасуться».
«З могили було видно на горах високі плавниці, церкви з золотими верхами. Крутом _____ в долині зелений густий ліс, синів за Дніпром, небо повитий сизим туманом, бір, а між соснами подекуди блищали широкі плеса розлитого Дніпра. В лісі	«Наближав пожиже це місто, чуже його душі, цей камінь, що збудив нагарі! Зречеться навіки вересовий плутанини міського життя, отруйних мрій, що тяжать над гаслаївим бруком, задушливих перевів, що рвуть зуби в

[illegible]	[illegible]

Відповіді

1. Ро[illegible] – [illegible]
2. [illegible]
3. «[illegible]»
4. «[illegible]»
5. [illegible]
6. [illegible]

Іван Багряний «Тигролови»

1. **Укажіть, який жанр є спільним для усіх творів. Укажіть авторів наведених уривків.**

«Сам великий до чогось небо'кнув. Старечо мови йдуть уже просто до могили. Багато дисидом життя кожить перед мною, як рельєфна мова моєї Республіки».	«Ось незабиром і Пісок. На самому краї села, під вигоду, стояла невеличка хатка, вікном на широкий шлях. З-за хати виглядали невеличкі клаки, позаплічні; третя далі – тік; за током – огород; а все кругом обнесено невеликою лісаною».
«Сільськи сад. В дерев'яній клітці здоровенний тигр ротявня пащу, реве. Збоку стоять чотири мисливці, внутрішнюсь перед ним аварта, спираючись на рушниці. Один старий мисливець і три молодих. Всі в чудним одязі – в шкіряних штанах, хемерках, з шкіряних поясах, пілперезані мебійницями».	«От же вони вже й під Хмарищем. А то Хмарище було окрите гаями, справді наче хмарами. Кругом обвала його ріка з зеленими клавами, лозами й очеретами. Через річку йшла до воріт гребелька. А ворота в Черемиш не прості, а державські».

2. ***Яке слово є спільним для усіх уривків? Що воно символізує у творі Івана Багряного?***

За тобою завше будуть мандрувати Оці материнські і божа _____. **Н. Самоненко**	«Стара, але дебела ще _____, рублена з доброго дерева, з різьбленим ганком і такими ж наличниками коло вікон, крита гонтом, стоїть на схилі сопки і дивиться

	[illegible]

Іван Багряний

«Здавалось, нам, небо й поволи [illegible] [illegible] [illegible]

С. «ПОЕЗІЯ В МИСТЕНТВІ НО ДОЛЕНЬКОГО СЛОВА»

[illegible]

Інші заняття «Поезії» ви знайдете за допомогою QR-кодами

Богдан-Ігор Антонич (лірика)	Володимир Сосюра «Любіть Україну»	В. Голобородько, В. Стус (лірика)	Василь Симоненко (лірика)
Ліна Костенко (лірика)	Дмитро Павличко «Два кольори»	Євген Маланюк «Уривок з поеми»	Андрій Малишко «Пісня про рушник»
О. Довженко «Зачарована Десна»	Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сон»	Максим Рильський (лірика)	Іван Драч «Балада про соняшник»

Відповіді

Богдан-Ігор Антонич (лірика)

1. Біблейний сюжет народження Ісуса Христа.
2. Елементи філософської лірики.
3. «Рудий» Б.-І. Антонича і «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського – поєднання

С. «ПОЕЗІЯ В МИСТЕНТВІ НО ДОЛЕНЬКОГО СЛОВА»

[illegible]

Володимир Сосюра «Любіть Україну»

1. Неможливо вгадати символічну неповторність Вітчизни, народу.
2. У другому вірші «Любіть» О. Бровкіна мистецьки вказав на почуття.
3. У Сосюри, Сталінщина і цим потребою любити правду, що виявилося свого Батьківщини.
4. «Матери Казкою». Друга світова війна.
5. Посвячення вірушині, наказ: любити Батьківщину «вся чорна земля і всяке свойне».
6. Метафора.
7. «Малинівець в тиші гомоне».

Василь Голобородько, Василь Стус (лірика)

1. Сонет / слова.
2. Наявність мудрівни.
3. Оксиморон.
4. «Господи, гину прочинити...»
5. Філософська лірика.
6. Цит. В. Стуса.

Василь Симоненко (лірика)

1. Належить до громадянської лірики.
2. Епітет.
3. Проблема індивідуальності, унікальності кожної людини.
4. Образ матері.
5. Гіперболізація – алготи (протилежно) такобіс. Перший сонорик ранкомгоїть, стрімку картину реальності, у якій частіше наше: вечорній, бій; другий зарисок сумні, ярі ж, що кожен із нас – не немов маленька крапелька, але всі ми – частина нашої України.
6. Мотив: мати випроводжає в дорогу сина.

Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони кінчать»

1. Слово / слова. Тема: роз слово в житті людини.
2. Стилет – «стилос, меч – слово» – це протиставлення за змістом слова (тобто сприяє серця у пошуку, роздумах). У Ліни Костенко такий пошук «неспокійного кольору до душі».
3. «Два кольори».
4. Сонорик. У Ліни Костенко «асфальти й сторінки» (можна вказувати: дерева й стежки, достатньо і цвяхоні...).
5. Анафора.
6. «На світ як до геніальних вина... в кожнім Я слові є вічне ритм та глибоке рухомі коней, окиття та людського життя» (М. Павлик) – про Ліну Українку.

Євген Маланюк «Уривок з поеми»

1. Етнограф.
2. Богдан Хмельницький.
3. Колоніщина, повстання залізняка та Гонти.
4. «Чорна рада».
5. Синевохна.
6. Дніпро.

Василь Шевчук «Мова про дитинство»

Олександр Довженко «Зачарована Десна»

Оксана Вишня «Моя автобіографія», «Сом»

Максим Рильський (вірша)

Дмитро Павличко «Два кольори»

1. Сорочка. Образ вишитої сорочки – оберіг від зла, часточка материнської душі, спогади про родину, як'язок людини з Батьківщиною є внутрішнім стрижнем твору.
2. Мотив дороги. 3. «О панно Інно!» 4. Антитеза. 5. Сонет. 6. Дмитро Павличко.

Іван Драч «Балада про соняшник»

1. Сонце. В Івана Драча – символ поезії, високих духовності, творчості взагалі.
2. «Ой летіла стрела», «Ой не ходи, Грицю», «Балада про соняшник» – усі твори є баладами.
3. Ствердження життя, прикмета у літературі. 4. Риторичне звертання.
5. Горобці (горобець). 6. Написані верлібром.

Вправа «ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ»

«Містечко» В. Підмогильного

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі морфеми при В. Підмогильному:

А. Автор [illegible]	Б. Колискова [illegible]	В. Найтру [illegible]
Г. Українські [illegible]	Д. Великий [illegible]	Е. Українські [illegible]
Є. [illegible]	Ж. Автор нового [illegible]	З. Міжнародний [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі герої твору В. Підмогильного «Містечко»

А. Загьєв	Б. Рим	В. Загьєв
Г. Сонин	Д. Кочерин	Е. Орлик
Є. Вальбек	Ж. Тимор	З. Тит

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі слова-маркери стосуються головного героя твору «Містечко»

А. Письменник	Б. Вальдек	В. Знаменитий [illegible]
Г. Професор	Д. Редактор	Е. Хороший [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ШАЙТЕ ЗАЙВЕ

А. Гарний, [illegible]	Б. Українській [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible]
Є. [illegible]	Ж. Найкращий [illegible]	З. Сонячний [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШАЙТЕ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-мерефори стосуються твору «У тихі дні збирання винограду»:

А. Ярмо	Б. [illegible]	В. Сонце
Г. [illegible]	Д. Батьків образ	Е. Гриміливіла образ
Є. [illegible]	Ж. [illegible]	З. Клоїть

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШАЙТЕ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати з твору М. Рильського «У тихі дні збирання винограду»:

А. «Ні, не хлоп виноградом [illegible] і вилого [illegible]...»	Б. «Бо не [illegible] не, не вирос і [illegible]...»	В. «Україно! Ти для мене [illegible]!»
Г. «Сяйте, [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible]»	Д. «Для нас вона в тій [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]...»	Е. «А отось [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]»
Є. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Ж. «Кожний любить не [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] Україну».	З. «Сей біль, сей жаль, [illegible] [illegible] У [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]».

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШАЙТЕ ЗАЙВЕ

1. Усі [illegible] про Б. І. Антонича:

А. [illegible] [illegible] України	Б. Українській [illegible]	В. [illegible] [illegible]
Г. [illegible] [illegible] [illegible]	Д. [illegible]	Е. [illegible] [illegible]
Є. [illegible]	Ж. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	З. [illegible] [illegible] України

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШАЙТЕ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-мерефори стосуються твору Б. І. Антонича «Різдво»:

А. Ярмо	Б. [illegible]	В. [illegible]
Г. [illegible] [illegible]	Д. [illegible] образ	Е. [illegible] образ
Є. [illegible]	Ж. Сміливіла	З. Клоїть

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШАЙТЕ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати з твору Б. І. Антонича «Різдво»:

А. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»	Б. «Те [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...»	В. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...»
Г. «[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...»	Д. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]».	Е. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...»
Є. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...»	Ж. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]».	З. «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]».

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

Творчість Остапа Вишні

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі перифрази про Остапа Вишню:

А. Чарівний слово	Б. Визначальне [illegible]	В. Майстер [illegible]
Г. [illegible]	Д. Великий Сміхотворець	Е. Український Гомер
Ж. [illegible]	З. Князь Лугу	

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору «Сом»:

А. Рік Осока	Б. Тайвин	В. [illegible]
Г. Дитинчорнки	Д. Оповідання	Е. Есе

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі слова-маркери стосуються твору «Моя автобіографія»:

А. Про-есе	Б. Розповідь про батьків	В. Розповідь про формування світогляду майбутнього автора
Г. Новела	Д. Оповідання	Е. Есе

А	Б	В	Г	Д	Е

«Зачарована Десна» О. Довженка

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі перифрази про О. Довженка:

А. Гомер епохи XX століття	Б. Українськи[illegible] до Шевч[illegible]	В. [illegible]
Г. Великий кряжі[illegible]	Д. Корифей українськ[illegible] прози	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору «Зачарована Десна»:

А. Драматичний твір	Б. Автобіографічний твір	В. Фантастичний твір
Г. Есе	Д. Про-есе	Е. [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі герої твору «Зачарована Десна»:

А. Одарка	Б. Дід Сахаюк	В. Баба Палажка
Г. Прабаба Мокрина	Д. Дід Вороно	Е. Дід Сокол

А	Б	В	Г	Д	Е

«Любіть Україну!» В. Сосюра

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі варіанти про В. Сосюру:

А. Сосюра – українець	Б. Український поет-лірик	В. Батьківщину, як свою, серцем [illegible]
Г. Любить материнську і солов'їну мову	Д. Його [illegible]	Е. Любить [illegible] українську мову
Є. [illegible]	Ж. Любовний лірик	З. Сюжетний [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору В. Сосюри «Любіть Україну!»:

А. Лірика	Б. Ліро-епос	В. Сонет
Г. Ліро-епічний	Д. Інтимна лірика	Е. Громадянська лірика
Є. [illegible]	Ж. Вокальність	З. Елегія

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати з твору В. Сосюри «Любіть Україну!»:

А. «Що музик виникають. Вони нерозлучні й згаяного саду...»	Б. «Бо моє рідне ми, як вороги і дим...»	В. «Україно! Ти для мене диво!»
Г. «Сяйте, мовби лелеку Кларі! Зобрі!»	Д. «Для нас вони в снігу «дивна, дивна, як очі Її вікна» саме...»	Е. «А отець кричить: ти різну суки!»
Є. «І вивіз вже, лежав розвиний дим...»	Ж. «Кожний любить не тільки тебе, коли ти не любиш Україну».	З. «Сей біль, сей жаль, сей вісні У серці тяжкім не дай».

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Пісня про рушник» А. Малишка

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі варіанти про А. Малишка:

А. Сосюра – українець	Б. Український поет-лірик	В. Батьківщину, як свою, серцем [illegible]
Г. Любить материнську і солов'їну мову	Д. Його [illegible]	Е. Любить [illegible] українську мову
Є. [illegible]	Ж. Любовний лірик	З. Сюжетний [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору А. Малишка «Пісня про рушник»:

А. Лірика	Б. Ліро-епос	В. Пісня
Г. Ліро-епічний	Д. Інтимна лірика	Е. Громадянська лірика
Є. [illegible]	Ж. Сюжетність	З. Елегія

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати з твору А. Малишка «Пісня про рушник»:

А. «Прийшли лелеки і красивші, і прийшли звідтіль крутий».	Б. «Та вийшов вовк і вали край стежки...»	В. «Хай на вишні цвіт рясніють [illegible]...»
Г. «Ви та кущика, що горить – не згора, жаль у спомині, і збіжить...»	Д. «І запечений ось горщик, Клавдиє твій.	Е. «Вже вийшов і вечірній світ, Та і вершини на сей [illegible]...»
Є. «І в серце залізо та вогнем на чорні [illegible]...»	Ж. «Що у світовій тій вдячності [illegible] стрічі».	З. «У житті! Мені вікна – золотий серце».

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Мина Мазайло» М. Куліша

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі перифрази про М. Куліша

А. Перший [illegible]	Б. Український [illegible]	В. Один із найкращих [illegible]
Г. Великий [illegible]	Д. Корифей українського [illegible]	Е. Сивочка [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору «Мина Мазайло»:

А. Дивовижний світ	Б. Автобіографічний світ	В. Трагедія
Г. Бачо	Д. Дрі-мент	Е. Комедія

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі слова-маркери стосуються твору «Мина Мазайло»:

А. Зображення життя [illegible]	Б. Особливості розвитку українського у 20-й рр. XX ст.	В. Сатиричне висміювання [illegible]
Г. Проблема [illegible]	Д. Зображення внутрішнього світу [illegible]	Е. Заглиблення [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е

«Три мушкетери» Гр. Тютюнника

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі слова-маркери стосуються твору «Три мушкетери»:

А. Бачо	Б. Прикмета [illegible]	В. Дрюна
Г. Гайдамаки	Д. Прикмета Тарасових [illegible]	Е. Дрюна

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі герої твору Гр. Тютюнника «Три мушкетери»:

А. Марія	Б. Хелена	В. Гортензія
Г. Тереза	Д. Софія	Е. Ізо
Є. Мазепа	Ж. Катерина	З. Марфа

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі перифрази про Гр. Тютюнника:

А. Один із найкращих [illegible] літератури	Б. Жемчужина [illegible]	В. Хуторянин [illegible]
Г. Патріарх української літератури	Д. Великий Сонцелюбник	Е. Український [illegible]
Є. Заглиблений [illegible]	Ж. Основоположник [illegible]	З. Майстер [illegible]

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

Лірика В. Симоненка

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі цитати з лірики В. Симоненка:

А. «Що можна, чим сказать?.. «Я люблю» – дуже просто, друзяки, А сказать?..»	Б. «Сьогодні усе для тебе – Вогонь, гай, степи»	В. «Україно! Ти для мене Диво!»
Г. «Ой Боже, Боже, помоги, не відвертай до мене...»	Д. «О слово! Крука мечем вбий! Ш. сякеєм стиль!»	Е. «Відпустив би, сяйо, подумав, а дорогу, Вирушуть з тобою прекрасні тривоги»

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі слова-маркери про твір В. Симоненка «Лебеді материнства»:

А. Вірш «Гнів і туга»	Б. Елег	В. Ліро-епос
Г. Інтимна лірика	Д. Громадянська лірика	Е. Вірш «Зелене тихкання»
Є. Любов до рідної землі	Ж. Роздум про нескінченність життя	З. Філософська лірика

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Пахне вечір» В. Голобородька

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери про твір В. Голобородька «Пахне вечір»:

А. Вечір	Б. Мотиви	В. Сади
Г. Інтимна лірика	Д. Громадянська лірика	Е. Верби
Є. Філософська лірика	Ж. Любов до рідної землі	З. Любов до природи

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати із твору В. Голобородька «Пахне вечір»:

А. «...Кожне слово нашої мови звучить у Дніпрі!...»	Б. «Де не глянеш – вечори.»	В. «...Шумлять сонцем і вибухають і мовчать розмаїтою...»
Г. «Мене вивчить в безмежі життя...»	Д. «...Мій гуцул і рідна дорога.»	Е. «...Мене теж пахне [illegible] і [illegible].»

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Оксаморон як мовно-виражальний засіб використано в рядку:

А. «Дуже тут розійшов...»	Б. «...Тим мовчанням сонним і вибухаючим у тонкощах розмаїтости.»	В. «...Тим [illegible] мовчанням [illegible] на [illegible].»
Г. «Шум і гам мовчання шелестів...»	Д. «Надвечір – не хайтеся, чорні – не втрачу»	Е. «Відпочинуть, як [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible].»
Є. «Мені вивчити в мо[illegible]...»	Ж. «І вивчить мо[illegible] на [illegible].»	З. «Сорвуть [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible].»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Господи, гойну пречистого...» В. Стуса

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Знайдіть не можна вирізняти свій виокремлення в усіх рядках:

А. «Душе тут розцвіли...»	Б. «...Гоя сяє зелене сонце з вибратними і товариські розмовляємо...»	В. «...Гоя сяє зелене сонце, зелене сонце на синові вистелено...»
Г. «Мене водили в безмежні життя...»	Д. «Народжене – то любов, а терпіє – то відійде».	Е. «Перемагають, не маючи мечів, Мій сумні і радісні дорогі».
Є. «Мене вивчили вогні сонця...»	Ж. «І нехай мої мистця не вмерть».	З. «І прийду мати вилили мені: Чорнобривці і чорнобривці вистелено».

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери про твір В. Стуса «Господи, гойну пречистого...»!

А. Шевченко	Б. Маланюк	В. Стус
Г. Інтимна лірика	Д. Громадянська лірика	Е. Верлібр
Є. Філософська лірика	Ж. Любов до рідної мови	З. Любов до матері

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати із твору В. Стуса «Господи, гойну пречистого...»!

А. «Душе тут розцвіли...»	Б. «Де не стоятиму – вистоїть».	В. «...Шевченкові слова з вибратними у товариські розмовляємо...»
Г. «Мене водили в безмежні життя...»	Д. «...Мій сумні і радісні дорогі».	Е. «...Мене мати вродила і благословила в гойну».

А	Б	В	Г	Д	Е

«Дві мельниці» Д. Павличко

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Знайдіть не можна вирізняти свій виокремлення в усіх рядках:

А. «Душе тут розцвіли...»	Б. «...Гоя сяє зелене сонце з вибратними і товариські розмовляємо...»	В. «...Гоя сяє зелене сонце, зелене сонце на синові вистелено...»
Г. «Мене водили в безмежні життя...»	Д. «Народжене – то любов, а терпіє – то відійде».	Е. «Перемагають, не маючи мечів, Мій сумні і радісні дорогі».
Є. «Мене вивчили вогні сонця...»	Ж. «І нехай мої мистця не вмерть».	З. «І прийду мати вилили мені: Чорнобривці і чорнобривці вистелено».

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі цитати із твору Д. Павличко «Дві мельниці»:

А. «Душе тут розцвіли...»	Б. «Де не стоятиму – вистоїть».	В. «...Шевченкові слова з вибратними у товариські розмовляємо...»
Г. «Мене водили в безмежні життя...»	Д. «...Мій сумні і радісні дорогі».	Е. «...Мене мати вродила і благословила в гойну».

А	Б	В	Г	Д	Е

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі слова-маркери про твір Д. Павличко «Дві мельниці»:

А. Шевченко	Б. Маланюк	В. Стус
Г. Інтимна лірика	Д. Громадянська лірика	Е. Верлібр
Є. Філософська лірика	Ж. Любов до рідної мови	З. Роздум про долю людини

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

Творчість Л. Костенко

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

1. Усі перифрази про Л. Костенко:

А. Не по-сучасному мужньо на сяйвах України	Б. Пряма правда	В. Шляхи правди в світ української літератури
Г. «Вершина» української літератури	Д. Шлях поезії в Україні	Е. Шлях натхненності

А	Б	В	Г	Д	Е

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери «стосуються» твору «Страшні слова, коли вони звучать...»:

А. Лірика	Б. Ліро-епос	В. Сонет
Г. Білий вірш	Д. Громадянська лірика	Е. Роль поезії в «суспільстві»
Є. Філософська лірика	Ж. Любов до рідної землі	З. Любов до матері

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати з твору Л. Костенко «Маруся Чурай»:

А. «Не по-матерному: і краса, й потворність».	Б. «Полетіть, пташі, вони на ті хати. А як волосяні — мать як дві душі!»	В. «І добре, що не чула вони як їдуть обіруть».
Г. «Хіба вони злими, мучить, Боже...»	Д. «Погоди — не пишли неминучість...»	Е. «Співали так, як лише вони уміли!»
Є. «Тим самим до мій — як акуратно».	Ж. «Людей вільнути і вільнути слів...»	З. «І по найтяжче: чуєш ж мої теорми, бо правда – Дім тяжке і прозоре».

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Балада про соняшник» І. Драча

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

1. Усі перифрази про І. Драча:

А. Поет-шістдесятник	Б. Сонячний поет	В. Імператор жовтого сяйва
Г. Поет-Драч	Д. Поет-новатор	Е. Поетичний гордий українці слова
Є. Поет-авангард	Ж. Найвеличніший лірик	З. Українська Україна в поезії

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору І. Драча «Балада про соняшник»:

А. Лірика	Б. Ліро-епос	В. Поема
Г. Балада	Д. Метафорика	Е. Громадянська лірика
Є. Неоромантизм	Ж. Сюрреалізм	З. Верлібр

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ШУКАЙ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати з твору І. Драча «Балада про соняшник»:

А. «Сонячні ці те, що нам лишають життя, хоч найбільш дожду Бого в війн».	Б. «Рвучи заперлені краю Обіцяє неодмінно Бесідка ...»	В. «Хто з своїм вином гнівно Вплив життя вистояв стоїть...»
Г. «...Й вилив полюбив гранкнуть».	Д. «Не нарешті і не дрова. Нарешті ...»	Е. «Дрова тут розвів...»
Є. «Він бігав надвечірньою з обрахи...»	Ж. «Вдалеко чатиме сонце...»	З. «І метає на кармін й гнійно Вилиняє вікно мовчанки...»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Тигролюди» Івана Багряного

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі слова-маркери стосуються творчості Івана Багряного:

А. Ручник «Кривавий Гомер» і Розмальований Гомер	Б. Заколотник-сатирик	В. Майстер психологічної новели
Г. Український Гомер	Д. Великий Сонцелюбник	Е. Український Гомер
Є. Сатирик, заколотник, філософ	Ж. Майстер іронії і Гуманізм	З. Лева'ч'ти

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі герої твору Івана Багряного «Тигролюди»:

А. Марфа	Б. Андрій	В. Наталка
Г. Гриць	Д. Орлиха	Е. Гриць
Є. Чоловік	Ж. Фіона	З. Григорій

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі слова-маркери стосуються твору Івана Багряного «Тигролюди»:

А. Протиотруйний роман	Б. Гнів	В. Дрова
Г. Зелений Клин	Д. Пригодницька повість	Е. Хабарівське
Є. Пригоди	Ж. Одеса	З. Історичний роман

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

«Гурвин і пісня» Є. Малинина

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

1. Усі мерефрази про Є. Малинина:

А. Поет-мистецтвознавець	Б. Сонячний поет	В. Бальзаковер любимих міст
Г. Князь Дітей	Д. Поет-мовознавець	Е. Батько великий Українського слова
Є. Поет-сонетист	Ж. Бабиноярський Лірик	З. Український Пушкін і Лермонтов

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

2. Усі слова-маркери стосуються твору Є. Малинина «Гурвин і пісня»:

А. Ліриці	Б. Пре-поет	В. Пісня
Г. Балади	Д. Метаморфоз	Е. Гуманістичні ідеї
Є. Неперервність	Ж. Сюрреалізм	З. Сонетист

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

ЗНАЙДИ ЗАЙВЕ

3. Усі цитати з твору Є. Малинина «Гурвин і пісня»:

А. «Сяючий світ, що мені дивовижно світив, зич вдвох дивну його в мені».	Б. «Рушити мандрівних орм. Шанит поліфонія бесдою...»	В. «Хто з дивний світ тонко Вплив світ мистецтв тонко...»
Г. «...Я вали вилейки дерев'яну».	Д. «Ви кардинал і ви ідеал Варіці чій ...»	Е. «Дивна чуч дивним...»
Є. «Ви Чтва кавалерства і вітрів...»	Ж. «Красиве значіє тонко...»	З. «Світит на вітрах в стилях В вогнях вікно поєднані...»

А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З

Відповіді

«Мотив» В. Винниченка		Творчість Оксани Вишні		«Пісня про ручник» А. Малишка	
1	А; Є; Ж	1	А; Г; Є	1	А
2	А; Б; В; Д; Є	2	А; Б; В; Г	2	А; В; Д; Є
3	А; Б; В	3	Б; В; Г	3	Б; В; Д; Є
«У чому ще збережеш винороду» М. Рильського		«Зачарована Десна» О. Довженка		«Мова Мазепи» М. Кулиша	
1	Г; Д	1	А; Б; В	1	А; В
2	А; В; Д; Є	2	Б; Г; Е	2	А; Е
3	А; Г; Є	3	А; Г; Е	3	А; Б; В
«Розум» Б.-І. Антонича		«Любіть Україну!» В. Сосюри		Творчість В. Симоненка	
1	Д; Ж; З	1	А; Б; Ж	1	Б; В
2	А; Б; Ж	2	А; Г; Б; Ж	2	Б; В; Г; Е
3	А; Ж; З	3	Б; Д; Ж	3	А; Г; Д; Є
«Наша мова» В. Галенського		«Господи, гниву пречистого...» В. Стуса		«Два вальори» Д. Павличка	
1	Д; Е; Є; Ж	1	А; Б; Е	1	Г; Д; Е
2	А; В	2	Б; Є	2	Г; Д
3	Б	3	А; Г; Є; Ж	3	А; Г; З
Творчість Л. Костенко		«Балада про сонцецвіт» І. Драча		«Тигролови» Івана Багряного	
1	Г; Д	1	А; Б	1	А; Б; З
2	А; Б; Є	2	Б; Г; Д; Ж; З	2	В; Д; Є; Ж; З
3	Б; Е; Є; З	3	Є; Ж; З	3	А; Б; Г; Е
«Я(Романтика)» Миколи Хвильового		«Уривок з поеми» С. Малашкіна		«Три зозулі з поклоном» Гр. Тютюнника	
1	Г; Ж; З	1	В; Г; Є; З	1	А; Д
2	Б; В; Г; Д	2	А; Е; Є; З	2	Г; Є
3	А; Д	3	Б; В; Г; Д	3	А; Б; В

Інші посилання «Інакше кажучи» як скористати за допомогою QR-кодами

«Інакше кажучи»

Творчість М. Коцюбинського	Творчість Лесі Українки	Творчість О. Кобилянської
Творчість В. Стефаника	Творчість І. Франка	Творчість Оксани Вишні
Творчість Ю. Яновського	Творчість В. Підмогильного	Творчість О. Довженка

Творчість М. Хвильового	Творчість В. Стефаника	Лірика В. Сузір'я, Д. Пантюка, В. Голобородька
Творчість О. Олеся, П. Тичини, М. Вороного	Творчість О. Гончара	Творчість І. Тютюнника
Творчість І. Багряного	Творчість М. Куліша	Лірика А. Малишка, Б.-І. Антонича
Лірика М. Рильського, В. Сосюри	Лірика І. Драча, Є. Маланюка	Творчість Л. Костенко

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ, ЗАВДАННЯ ВІО, ОНЛАЙН-ІНТЕРАКТИВ)

Контрольна робота № 6 (7)

«Література XX століття. Модерна (неокласицизм, неоромантизм, сюрреалізм, інші твори модерної літератури»

1. Дні сюїтафи має:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	урбаністичний роман	
Б	маргінальний роман	
В	усмішки	
Г	вінетність	
Д	сатирична комедія	

2. Любов до природи є провідним мотивом у творах:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Місто» В. Підмогильного, «Рудий» Б.-І. Антонича	
Б	«Сон» Остапа Вишні, «Зачарована Десна» О. Довженка	
В	«Моя автобіографія» Остапа Вишні, «Любіть Україну» В. Сосюри	
Г	«Мина Мазайло» М. Куліша, «Пісня про рушник» А. Малишка	
Д	«Любіть Україну» В. Сосюри, «Зачарована Десна» О. Довженка	

3. Поєднання язичницьких та християнських мотивів характерне для поезій

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	М. Рильського	
Б	Б.-І. Антонича	
В	В. Сосюри	
Г	А. Малишка	
Д	П. Тичини	

4. Клацання коси як найкращу музику найбільше любив слухати:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Свирко («Зачарована Десна» О. Довженка)	
Б	Мокій («Мина Мазайло» М. Куліша)	
В	Степан Радченко («Місто» В. Підмогильного)	
Г	дід Захарко («Зачарована Десна» О. Довженка)	
Д	оповідач («Моя автобіографія»	

Остап Вишня	

4. Сьомий перекладати іншою мовою, тому що він побоювався, що втратить українську й російську мови, твір:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Мої російські твори»	
Б	«Вечорниці Дикої»	
В	«Мисто»	
Г	«Моєї Мелодії»	
Д	«Любіть Україну»	

5. Автобіографічний сюжет для написання твору використав:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	В. Підмогильний	
Б	М. Рильський	
В	Остап Вишня	
Г	О. Довженко	
Д	М. Хвильовий	

7. Установіть відповідність між героями прочитаних творів і твердженнями про них:

1	дід Панас	А	Почував писати повість про людей
2	Степан Радченко	Б	«Оруджував — косив, як добрий маляр пензлем»
3	дід Семен	В	У 1918 році вітав УНР, носив жовто-блакитні прапори
4	дядько Тарас	Г	Любив сонце, «гарну бесіду й добре слово»
		Д	Застерігав туристів бути «обережними біля козбані, у якій живе сом»

Ваша відповідь	1	2	3	4

8. Установіть відповідність між провідним мотивом та назвою твору:

1	Материнська любов, відданість матері дітям	А	«У теплі дні збирання винограду» М. Рильського
2	Поетичний образ України, її краси і велич	Б	«Пісня про рушник» А. Малишка
3	Оспівування молодості й життя	В	«Різдво» Б.-І. Антонича
4	Народження Христа	Г	«Чари ночі» Олександра Олеся
		Д	«Любіть Україну» В. Сосюри

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Пізнайте перемовжів одного твору:

1	Мусатов	А	Дасю
2	Пірет	Б	Тетя Мотя
3	Тертиха	В	Бондарчук
4	Дід Панько	Г	Дядько Тарас
		Д	Богдан

Ваша відповідь	1	2	3	4

Контрольний тест № 6 (2)

«Література XX століття. Творчість письменників-шістдесятників та письменників-емігрантів»

1. Образи верб, тополі, хати змальовано у творі:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Наша мова»	
Б	«Лебеді материнства»	
В	«Два кольори»	
Г	«Балада про соняшник»	
Д	«Пісня про рушник»	

2. Стефаником незвичну творчість:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	В. Симоненка	
Б	В. Голобородька	
В	В. Стуса	
Г	Д. Павличка	
Д	І. Драча	

3. Трагічну долю людини-особистості в радянському тоталітарному режимі зображено у творі:

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Ти знаєш, що ти – людина?» В. Симоненка	
Б	«Наша мова» В. Голобородька	
В	«Маруся Чурай» Л. Костенко	
Г	«Тигролови» Івана Багряного	
Д	«Господи, пошли пречистого...» В. Стуса	

5. Вислів Т. Шевченка «Встаньте! Кайдани порвіть» є назвою у творі:

Варіанти відповідей	
А	В. Симоненко
Б	Л. Костенко
В	Іван Багряний
Г	С. Малашкін
Д	В. Сосюра

Ваша відповідь

6. Думку про безсмертя народу та його віру у святому творі утверджує:

Варіанти відповідей	
А	В. Симоненко
Б	Д. Павличко
В	В. Сосюра
Г	Л. Костенко
Д	І. Драч

Ваша відповідь

7. «...Йтиме навпереміни з вітром, / ...вилизе на групу, і рвав у вихру гнилиці, Я кулався коли м'ячик, і лежав у піску» герой твору:

Варіанти відповідей	
А	Гриць Бобринець («Маруся Чурай» Л. Костенко)
Б	Симоненко («Балада про соняшник» І. Драч)
В	Григорій Многогрішний («Гетьманщина» І. Багряного)
Г	Іван Ісаєв («Маруся Чурай» Л. Костенко)
Д	ліричний герой («Уривок з поеми» С. Малашкіна)

Ваша відповідь

7. Установіть відповідність між образами й назвами творів:

1	Хмельницький, Мазепа	А	«Господи, гніву пречистого...»
2	Асфальти й сонцями	Б	«Страшні слова, коли вони мовчать...»
3	Вишита сорочка	В	«Два кольори»
4	Поле, вітрище	Г	«Уривок з поеми»
		Д	«Наша мова»

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідність між цитатами з роману у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко та героєм, якого стосується:

1	«Ви мірки не тут в мірилці. В житті потуги жорсту не прикиш. «Слухи не тільки, тяжкі вони, свидетворять. Вже вистоює прямим мордуєтесь»	А	Маруся Чурай
2	«І моя мамка кажуть у бодрості, І нашу я тайну не собі».	Б	Гриць Бобринець
3	«Я розмові я, сказати б, то не лучу. А в тоді нашу вистоюю жити»	В	Іван Багряний
4		Г	Іван Ісаєв
		Д	Гриць Сабадаш

Ваша відповідь

1	2	3	4

9. Визначте, про кого з митців написано наступне:

1	«Він був поетом пізнаним, і вже часто вибором собі самотність. Все прямо нерівне в житті й життям не І вмиває і благодіяння перечистого гуми».	А	Іван Драч
2	«Реформував вмір, бажає, жанровими традиціями, легендами історичні, героїчні й фантастичні й втрібуто, як наслідник прагнення стрункого, виразного лаконізму».	Б	Ліна Костенко
3	«Виростає образ поета – не поета-Ви (а в до Вели мало), а вчиняє гордого поетичного залізних строф, що кувають майбутнього сьогодні».	В	Василь Мозолюк
4	«...усвідомлює свої національні національні сказане мільярди разів слово треба вимовити, як уперше, треба сказати так, як до себе його й вперше не сказано».	Г	Василь Стус
		Д	Дмитро Павличко

Ваша відповідь

1	2	3	4

Контрольна робота № 6 (3)
«Література XX століття»

1. Хто є основоположником літературної лекції?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Павло Тичина	
Б Євген Плужник	
В Максим Рильський	
Г Микола Хвильовий	

2. Хто з письменників писав у стилі кларнетизму?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Павло Тичина	
Б Євген Плужник	
В Максим Рильський	
Г Микола Хвильовий	

3. Якому з віршів НЕ властиві ознаки вітаїзму?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Очиць у прекрасне творчого стежою...»	
Б «Сонцелюбний світ!..»	
В «У тебе до збирання винограду»	
Г «Не навіть, як люди полюбить...»	

4. Хто з письменників створив перший урбаністичний роман в українській літературі?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Микола Хвильовий	
Б Валер'ян Підмогильний	
В Юрій Яновський	
Г Остап Вишня	

5. Хто з письменників створив перший мариністичний роман в українській літературі?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Микола Хвильовий	
Б Валер'ян Підмогильний	
В Юрій Яновський	
Г Остап Вишня	

6. Хто з письменників є теоретиком жанру «усмішка»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Микола Хвильовий	
Б Валер'ян Підмогильний	
В Юрій Яновський	
Г Остап Вишня	

7. Установіть відповідності «Напрям – назва твору».

1	Імпресіонізм, експресіонізм	А	Микола Хвильовий
2	Неоромантизм	Б	Валер'ян Підмогильний
3	Неореалізм	В	Юрій Яновський
4	Екзистенціалізм	Г	Остап Вишня
		Д	Павло Тичина

Ваша відповідь

1	2	3	4

8. Установіть відповідності «Цитата – назва віршу».

1	Виростив в Вовни Запоріжці З славою світла.	А	«У тебе до збирання винограду»
2	І він світив – Яку б війна провіщ). Щоб тривернуть тебе до рук мій? Вона в йому – Світа шалене палицю Кінець добрий.	Б	«На [illegible] [illegible]...»
3	Ось можеш, зорі, сказать? «Я твій» – дуже чувать дозволяє, А голоси Ті...	В	«Арфами, арфами...»
4	Зимовий вечір. Тиша Ма. Я Вам чужий – я знаю.	Г	«Вам не тривожно»
		Д	«О [illegible]...»

Ваша відповідь

1	2	3	4

9. Установіть відповідності «Ключові слова – назва твору».

1	Природа, розка	А	«Я (Романтика)»
2	Мореє, український Тоскавуд, кінь	Б	«Мистецтво кохання»
3	Фанатизм, будинок розстрілюваного ідеїстичні, убивство	В	«Мотив»
4	Наполеонівські війни, пісенна дисгармонія, психологічна насиченість	Г	«Мов автобіографія»
		Д	«Сад»

Ваша відповідь

1	2	3	4

10. Установіть відповідності «Персонажі – автор твору».

1	Пилипко, Сашко, Борис, Ксенія	А	Максим Хлопенко
2	К. Тачебо, директор, Андрієнко	Б	Валер'ян Підмогильний
3	Гнат Ю, Сім, Богдан, Тайко	В	Юрій Яновський
4	Кларисо	Г	Максим Рильський
		Д	Василь Земляк

Ваша відповідь	1	2	3	4

11. Установіть відповідності «Місце подій – назва твору».

1	Одеса	А	«Я (Романтика)»
2	Чечня	Б	«Майстер корабля»
3	Київ	В	«Місто»
4	Одеса	Г	«Моя автобіографія»
		Д	«Сом»

Ваша відповідь	1	2	3	4

12. Установіть відповідності «Кульмінація – ключові образи твору».

1	Смерть Зоськи	А	«Я (Романтика)»
2	Убивство матері	Б	«Майстер корабля»
3	«Світе ласкавий, лампаду Кіпріді добрій»	В	«Місто»
4	Збройний напад на редактора Я. Богдана, закінчення будівництва кораблів	Г	«У теплі дні збирання винограду»
		Д	«Сом»

Ваша відповідь	1	2	3	4

УВАГА!!! Відповіді до тесту знаходяться в додатках (С. 885).

Завдання ЗНО (1)

Завдання ЗНО 2014 р. (1 сесія)

1. Приглянувся до колосся, зібрав, як орел, пшоняник, тай гуркотіли на вітер, – сміяв в колосяний його гарбіх твору

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Максима Рильського	
Б	Андрія Малишка	
В	Івана Кириленка	
Г	Олександра Олеся	
Д	Василя Симоненка	

Завдання ЗНО 2020 р.

2. У рядках «кожне слово / нашої мови / прославлене і Богом / пісенними славами / і вибраними / у творчості розмаїтою / і багатство рідної мови розкриває

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Василь Симоненко	
Б	Дмитро Павличко	
В	Василь Стус	
Г	Євген Маланюк	
Д	Василь Голобородько	

Завдання ЗНО 2018 р.

3. У поезії «Стилет чи стилос?» автор розмірковує про

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Швидкоплинність життя	
Б	Кохання та зраду	
В	Роль мистця в суспільстві	
Г	Конфлікт поколінь	
Д	Красу весняної природи	

Завдання ЗНО 2017 р. *(деякі варіанти відповідей змінені відповідно до чинної програми ЗНО 2022 р.)*

4. Ну, є ж про зраду там які статті?
Не всяка ж кара має бути неминуча.
Що ж це виходить?
Зрадити в житті державу – злочин, а людину – можна?! – запитує герой твору

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Лісова пісня»	
Б	«Маруся Чурай»	
В	«Катерина»	
Г	«Мойсей»	
Д	«Кавказ»	

Завдання ЗНО 2017 р.

5. Тези'м'як – справжнє прізвище автора

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Представницького розвитку	
Б	Розвитку в поезії	
В	Представницького розвитку	
Г	Клеопатрії	
Д	Українки	

Завдання ЗНО 2018 р.

6. «Ніч нарешті віз таким ідеєм, / що пись в душі любімся йому. / Від того каждась берєся до того. / Любіть листяток і любіть пісні», – сказано про

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Леськи Українки	
Б	Івана Франка	
В	Грицька Бобренка	
Г	Мартина Пушкаря	
Д	Семена Гербана	

Завдання ЗНО 2015 р. (деякі варіанти відповідей змінено відповідно до нової програми ЗНО 2022 р.)

7. Представником Празької школи був автор твору

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«У тихій дні збирання вишнуталу»	
Б	«Осяяно Інно»	
В	«Уривок з поеми»	
Г	«Любіть Україну»	
Д	«Рятівно»	

Завдання ЗНО 2014 р. (1 сесія)

8. Рядки

Усі вони ми чули бряжкіт зброї,
були бої в нас і були герої,
який нас ворог тільки не терзав!
Але говорить: «Як руїни Трої»,
Про Київ так нікто ще не сказав...

написано

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Павлом Тичиною	
Б	Іваном Драчем	
В	Лесею Костенко	
Г	Володимиром Сосюрою	
Д	Андрієм Малишком	

Завдання ЗНО 2014 р. (2 сесія)

9. «Не сіяєшь на просто так, Марусе, / Не косиш вже. Ти – сіяєш. Ти – вуйко» – сказано про героїня

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Думи	
Б	Пісні	
В	Думи	
Г	Представницького розвитку	
Д	Розвитку в поезії	

Завдання ЗНО 2014 (2 сесія)

10. Образи сонцелиця й сонця, що сяє, символізують поезію в поезії, створив

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Василь Симоненко	
Б	Миколи Вороний	
В	Іван Драч	
Г	Василь Стус	
Д	Павло Тичина	

Завдання ЗНО 2011

11. Установіть зв'язок твору і його художнього образу.

1	«Лебеді материнства»	А	Неперевна праця, терпіння, тривожний пошук миру, спокою, кращого [illegible]
2	«Уривок з поеми»	Б	Розмаїття зорових, звукових, [illegible] [illegible] [illegible]
3	«Пісня про рушник»	В	Хор струнких, чемних чорнобривих, білих [illegible]
4	«Чари ночі»	Г	Легкість, мить життя, [illegible]
		Д	Засмучене [illegible]

Ваша відповідь

1	2	3	4

Завдання ЗНО (2)

Завдання ЗНО 2021 р.

1. «Світе ясний, тамуючу / Кінріат добрійо», – радить ненайнятий

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Іван Чернецький	
Б Олександр Олесь	
В Павло Тичина	
Г Максим Рильський	
Д Іван Кочерга	

Завдання ЗНО 2020 р.

2. Особистий досвід автора від час роботи на Одеській кінофабриці

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Місто»	
Б «Між автобіографією»	
В «Майстер корабля»	
Г «Мина Мазайло»	
Д «Мадам Кінець»	

Завдання ЗНО 2019 р.

3. «І мрії про можливість насолоди здобути місце в міській машині зараз здавались йому самому дитячими. Він тлумачив сам собі – треба скласти іспит, добути стипендію й учитись, а решта все прикладеться...» – сказано про

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Степана Радченка	
Б Петра Шрамченка	
В Степана Борзуна	
Г Михайла Федорчука	
Д Миколи Малайла	

Завдання ЗНО 2018 р.

4. До інтимної лірики належить вірш

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Задивлюсь у твої зіниці ...»	
Б «Ти знаєш, що ти – людина?»	
В «Любіть Україну!»	
Г «Ви маєте, як літа шелестить ...»	
Д «Блакитна Пшада»	

Завдання ЗНО 2017 р.

5. В уривку «За царського режиму, як свідчать дореволюційні рибальки-письменники, сом важив до чотирьохсот кілограмів, жовтав собак і відмелів. Можливо, що з розвитком рибальства сом важитиме тонну і

виражене синтаксичною фугою і описане будучи переважно основним художнім засобом є

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Алегорія	
Б Парадокси	
В Гіперболи	
Г Перифрази	
Д Персоніфікація	

Завдання ЗНО 2016 р.

6. «Багато вже уміють – не розгорнуті сили, не знані тоби живуть і діють немовби на підпитках», – писав про твори

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Олеся Гончара	
Б Івана Драча	
В Валер'яна Підмогильного	
Г Остапа Вишні	
Д Олександра Довженка	

Завдання ЗНО 2015 р.

7. «Тільки було те так давно, що майже все вже розтануло в далекім мареві часу, як сон, і потонуло. Одна лишень Доля металася нетлінною у стомленій умі. Свята чиста раса мій дитячих незабутніх мрій», – писав

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Олесь Гончар	
Б Григір Тютюнник	
В Остап Вишня	
Г Олександр Довженко	
Д Валер'ян Підмогильний	

Завдання ЗНО 2014 (1 сесія)

8. У рядках

О вашо Іно, вашо Іно!
Я – сам. Вікно. Сніг...
Сестру я Вашу так любив –
Дитинно, хлопчачо...

провідним художнім засобом є

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Інверсія	
Б Асонанс	
В Антитеза	
Г Анафора	
Д Епіфора	

Завдання ЗНО 2014 (2 сесія) *(деякі варіанти відповідей змінено відповідно до чинної програми ЗНО 2022 р.)*

9. «Росте Антонич і росте трава. І заповнює вуличні вітражі, ...» (вісь про себе автор поезії)

Варіанти відповідей	Вашa відповідь
А «Чари ночі»	
Б «Гуцулка»	
В «І чого ще чекаємо мистецтво?»	
Г «Вальс при гасовому»	
Д «Вальс мотоциклів»	

Завдання ЗНО 2013 (2 сесія)

10. «Серцем пересічувань що українцям – не спосіб робити з мене прикладом, другосортного» служіння і не давати мені ходу на вищу посаду», розкриває переживання твору

Варіанти відповідей	Вашa відповідь
А Василь Винник	
Б Павло ана Подолинського	
В Олександра Довженка	
Г Максим Кулаєв	
Д Олекса Сингаєв	

Завдання ЗНО 2021 р.

11. Уподобаєтесь вашу твору зі словами головного персонажа.

1	«Кам'яний хрест»	А	Ще «вже» «ще» і є мій дуже віддалене. Прилетіть, коли кінець твору, що то нашому мене впізнавлятимуть вашість тоді, коли я вмовкнуть не їх що чистою душою, а небесною, мительдуєт моєю
2	«Я (Романтика)»	Б	Я не приверженець ні старого села, ні старих звичаїв, ні старовини в цілому. Я свої свого часу і весь належу сучасникам своїм. Коли ж обертаюсь в часом до ярмонки, і якої шо колись вилу, і до моєї бувої приятної хатини і пилаєно їх у далекі минулої свої білосоловиця, я роблю ту лише «помилку», яку роблять і робитимуть, сказати я сих стоєтиме, душі народні жині всіх епох і народів, і залучи про незабутні чари дитинства
3	«Зачарована Десна»	В	Сонце пражить, але не пражить, як вогнем палить, а я колисаю з тихим вмерть, як шкіра з колін обсякує. Під їх за кожного волоска пролів, та й так ні солоно в ріті, як прип. Ледви я добився на гору. А на горі такий вітрець дунув як мене, за мінуту я попереш зачіпо нежали шпиляти...
4	«Мина Мазайло»	Г	До кінофабрики я прибав молодий і простий, як солдат з будівлю маршала в ранці. Я, підскакуючи, кидав по місту, дивувався на море й забивав голову різною романтикою!
		Д	Темним волатим силуетом стоїть на сході кожний настов, тепер – чорний дрибуша, комуни. Я повертаюсь і дивлюсь туди, і тоді раптом згадую, що шість на моїй совісті... Шість на моїй совісті!? Ні, не вигадка. Шість сотень, шість тисяч, шість мільйонів – тяжа на моїй совісті!?!

Вашa відповідь	1	2	3	4
	УВАГА!			

Онлайн-тест «Після про ритмо» Андрія Малишка https://wordwall.net/uk/resource/28951304	Онлайн-тест «Гаврилиш Вагаєв Сміливий» https://wordwall.net/uk/resource/14911747	Вікторина за творчою спадщ «Любить Україну» Василя Стефаника https://quizlet.com/uk/...
Вікторина «Маруся Чурай» Ліна Костенко https://quizlet.com/uk/...	Онлайн-тест «Сумні слова, вони мені мовчати» Ліна Костенко https://quizlet.com/uk/...	Онлайн-гра «Мавка Чурай» Ліна Костенко https://...

Онлайн-тест «Творчість Іванни Богданової» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-гра «Творчість Сергія Маленюка» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	
Онлайн-тест 1 «Зачарована Десна» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-тест 2 «Зачарована Десна» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-флешкартки «Зачарована Десна» О. Довженка» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb
Онлайн-тест «Моя автобіографія» «Сяю» Оксана Вишня» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-тест «Мала Мазепина» Миколи Кулиша» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-тест «Місто» Валер'яна Підмогильного» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb

Онлайн-тест «Творчість Миколи Руденка» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-тест «Творчість Василя Голобородька» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-тест «Творчість Василя Лесі Оксанченко» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb
Онлайн-тест «Творчість Дмитра Павличка» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-гра «Творчість Василя Стуса» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-гра «Творчість Ліни Костенко» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb
Онлайн-гра «Творчість Василя Стуса» https://quizlet.com/_97mdc7 w-qm1g=.1gwb	Онлайн-гра «Художні переклади» https://www.classtools.net/fr ee-time/70384_wsPYvZ	Онлайн-вікторина «Світлі Вишні» https://www.kahoot.it/challenge /0411773

Онлайн-тест
«Літературні шедеври»

Онлайн-тест
«Літературні шедеври (1-29 ст.)»

Онлайн-тест
«Шедеври модерну»

Онлайн-гра
«Літературні ребуси»

Фотоквартет
«Жанри творів»
https://quizlet.com/

Онлайн-гра
«Літературні стежі письменників»
https://learningapps.org/watch?v=pq2739664

РОЗДІЛ VI. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА XXI СТОЛІТТЯ

Поняття «сучасна українська література» не є академічним терміном і не має на меті прокласифікувати нову за Вікіпедією «СУЛ» – українська література останніх десятиліть, створена сучасними письменниками. У науковій літературі точно не визначено, від якого моменту українську літературу слід вважати сучасною.

Наприклад варто розглянути сучасний літературний процес під проміжно історичної, стильової проблеми, оскільки він є базовим (саме він допомагає осмислити її назву), і хронологію, і внутрішню диференціацію якщо тощо. Прийняв історичної, стильової проблеми актуалізує поняття *«постмодерна»* і *«постмодернізм»*. *Постмодерн*, за Вікіпедією – це «соціологічна, історико-філософська концепція сприйняття світу в епоху постіндустріалізму, що спирається на відомку до тривимірних реалістичних концепцій, до істинності відображення реальності людським організмом чуття». *Постмодерн* більше використовується на позначення періоду (постмодерний період), тоді як *постмодернізм* (літературний стиль).

Сьогодні в літературному процесі співіснує кілька поколінь:

✓ *шестидесятники* (Юрій Мушкетик, Віра Вовк (Віра Селянська), Анатолій Дімаров);

✓ *останні шестидесятники* (Валерій Шевчук, Ліна Костенко);

✓ *сімдесятники* (Василь Шкляр, Тарас Федюк);

✓ *вісімдесятники* (Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Юрій Винничук, Ігор Римарук, Василь Герасим'юк, Кость Москалець, Віктор Неборак, Володимир Цибулько, Євген Пашковський, Вячеслав Медвідь, Олександр Ірванець, Володимир Лис, Галина Пагутяк (Москалець), Марія Матіос);

✓ *дев'яностники* (Сергій Жадан, Іван Андрусяк, Юрій Іздрик, Тарас Прохасько, Іван Цимбалюк, Роман Кухарук, Марійка Кіяновська, Євгенія Кононенко, Андрій Кокотюха);

✓ *«старші» дев'яностники* (Василь Кожелянко);

✓ *двотисячники* (Любко Дереш, Тетяна Малярчук, Ірена Карпа, Ірина Шувалова, Катерина Бабкіна, Альбіна Поплонякова, Олександр Баронг, Григорій Семенчук, Олег Кондрев, Дмитро Лазуткін, Ваню Крюгер (Іван Козомисль), Олександр Ушаков, Вікторія Гранецька, Анна Малігон);

✓ *«старші» двотисячники* (Люко Дашвар (Ірина Чернова), Лада Лузіна (Владислава Кучерова), Ірен Роздобудько, Брати Віталій і Дмитро Капранови).

На думку літературознавця Тамари Гундорової, відлік потрібно розпочинати з ***Чорнобильської катастрофи***. На сьогодні подія 1986 р. асоціюється не лише з екологічною катастрофою, а й символізує період народження нової постмодерної свідомості й історії нової української літератури. Чорнобиль збігся в часі з процесом розпаду тоталітарної радянської свідомості й став символічним тлом, на якому відбувається видозміна як

свідомості, так і самої літератури в українському історичному контексті кінця XX століття.

Із Чорнобилем пов'язується не лише сприйняття світу, але й почасти відбувається абсолютна переоцінка не лише літературної спадщини, але також і функцій. Класика перестає існувати, її взаємодіють нові форми, що також є новаторським стає навіть саме уявлення про «високу» літературу. Читацький інтерес дедалі більше звертається до «читво», «популярної» літератури. Читацькі

У літературознавстві розрізняють літературу *високу* (*елітарну*) й *масову*.

Масова література

1. Література, розрахована на масового, переважно читача.
2. Твори, які за своїми художніми якостями не сягають рівня елітарних.
3. Низькопробна література, розрахована на низькі смаки читача.

У сучасній англо-американській критиці вона називається комерційною літературою, у німецькій – тривіальною, у французькій – паралітературою (*para* з грец. – подібний). Загальними рисами всіх різновидів масової літератури є її розважальний характер та масове поширення.

Масова література поділяється і диференційний ряд – детектив, пригодницький, культивує аморалізм, жорстокість, грубий натуралізм, і безсоромна, науково-фантастичні, пригодницькі, детективні та ін. твори, які мають високу популярність у читача і сприяють утвердженню загальнолюдських моральних цінностей.

Елітарні твори (від фр. *elite* – краще, добірне) відрізняються інтелектуальною та естетичною ускладненістю, наявністю багатого підтексту та зашифрованої образності, часто суттєву роль у них відіграють літературні і культурні контексти. Такі твори потребують активного, освіченого й розвиненого читача, який би в процесі читання і тексту залучався до «співтворчості».

Чимало сучасних українських критиків уважають, що масова література втілюється антиморальних і мистецтвознавчих цінностей. Так, наприклад, Олена Легкоконько стверджує, що основний недолік масової літератури в тому, що вона «позбавлена високої місії всеосмислювальності письменника за кордоном». Післячорнобильський світ вносить до цієї кола світу, нова доля життя й водночас відкидає його, замінюючи героїв-постмодерністів в найрізніші світи, дискурсивних практик і текстів-народів. У той же час це Кльшина у світі порожнечі, колажів-цитат і нитокої свідомости. Післячорнобильська література, перебуваючи в ситуації історичного злому, знаходиться в умові численних експериментів.

Американський літературознавець **Ігаб Хасан** виділяє 11 специфічних ознак, притаманних постмодернізмові:

- деканонізація,
- деструкція,
- фрагментарність,

- фальшивість,
- [illegible],
- гіперболізація,
- [illegible],
- [illegible] центрального «Я»,
- [illegible] пізнання [illegible] та стилів,
- [illegible] самостійності,
- [illegible] творчої сфери у читачем.

Учений із США, Лесь Федюк, [illegible] на одну лінію. [illegible] Сучасний німецький філософ Арнольд Гелен характеризує постмодернізм як [illegible] «[illegible]», а український дослідник Д.І. Ковальчук [illegible] з притаманними йому рисами [illegible] з тяжінням до стилізації, цитування, перемішування, [illegible] стилів.

Сучасні літературні угруповання

«Бу-Ба-Бо» (Бордиєв-Балдаєв-Буфонаїв)	1985 р.	Юрій Андрухович, Віктор Неборак, Олександр Іванець
«ЛуГоСад»	1984-2009 рр.	Назар Гончар, Роман Садовський та Іван Лучук
АЗТ (Асоціація українських письменників)	1997 р.	Юрій Покальчук, Тарас Федюк, Ігор Римарук, Юрій Андрухович, Юрій Винничук, Василь Герасим'юк, Василь Голобородько, Сергій Жадан, Оксана Забужко, Олександр Іванець, Іван Лучук, Іван Малкович, В'ячеслав Медведь, Петро Мідянка, Костянтин Москалець, Віктор Неборак
«Нова дегенерація»	1991 р.	Іван Андрусяк, Степан Процюк, Іван Цимердюк
«Пропала грамота»	80-90-і рр. XX ст.	Юрій Логвин, Віктор Недоступ, Семен Либень
«Західний вітер»	1994 р.	Гордій Безкоровайний, Василь Махно, Борис Шавурський
«Червона фіра»	1992 р.	Сергій Жадан, Ростислав Мельников, Іван Пилипчук
«Творча асоціація «ЄВА»	1993 р.	Максим Розумний, Сергій Руденко, Роман Кухарук, Андрій Кокотюха

Рекомендований перелік сучасних авторів

1. Оксана Забужко
2. Галина Пагутяк
3. Юрій Андрухович
4. Кость Москалець
5. Марія Матіос
6. Володимир Лис
7. Сергій Жадан
8. Леонід Горлач
9. Юрій Винничук
10. Любко Дереш
11. Андрій Кокотюха
12. Тарас Прохасько
13. Юрко Іздрик
14. Лесь Подерв'янський

Отже, постмодернізм виник як реакція на модерніст кінця XIX – початку XX століття. Він стирає межі між жанрами мистецтва і наукою, переосмислює традиції модернізму та авангардизму, вносить протест на сторінки.

Заклади розташовані на карті України літературно угруповання (та місцями їх знаходження).

Карта України (

Відомі:

- ✓ ***«Нова дегенерація»*** – Івано-Франківськ;
- ✓ ***«Прапала грамота»*** – Київ;
- ✓ ***«Геракліт»*** – Київ;
- ✓ ***«ЛуГоСад»*** – Львів;
- ✓ ***«Бу-Ба-Бу»*** – Львів;
- ✓ ***«Друзі Еліти»*** – Ніжин;
- ✓ ***«Західний вітер»*** – Тернопіль;
- ✓ ***«Червона фіра»*** – Харків.

У сучасному науковому дискурсі сучасності дослідники зазначають, що епоха постмодернізму минула, тепер панує **метамодернізм (постпостмодернізм)**. Це поняття розглядається як культурна парадигма, філософська течія або період історичного розвитку культури. Однак більшість досліджень указують на те, що метамодернізм – це сучасна культурологічна концепція.

Уперше термін «метамодернізм» використали нідерландські філософи ***Робін ван ден Акер*** та ***Тімотеус Вермюлен*** (праця «Нотатки про метамодернізм» (2010 р.) як «коливанню» між модернізмом і постмодернізмом. У 2011 р. Лоєв Тюрнер опублікував «Маніфест постмодернізму», у якому

виявив метамодернізм як боротьбу протилежностей, ірраціональ та скептицизмі, наївності та обізнаності, розмаїтому та істині, мінливому та сумніву. Зародився погляд на реальність, у якій особливого перебуває на зламу й складному шляху розвитку, рухаючись у напрямку до більшої складності та автентичності глибини. У метамодерновій мистецтві та культурі, мистецтві, та демократії і рівноправ'ям. **Маніфест метамодернізму**, написаний у 2011 році художником ***Лоєвом Тюрнером***: «це мінливий стан між і за межами (ірраціональ та щирості, наївності та обізнаності, розмаїтому та істині, мінливому та сумніву в пошуках множинності несумірних і нескінченно гармонійних».

Уперше про метамодернізм в Україні заговорили у 2016 р.

Особливості метамодернізму:

- ✓ діалектична неодмінність протилежності розглядається як складові частини загальної істини;
- ✓ синтез ірраціональ та щирості, розмаїтості та істині, мінливого та інтуїції, об'єктивного та суб'єктивного, опосередкованого та миттєвого, грайливості та серйозності;
- ✓ світогляд, що поєднує модерну віру в прогрес із постмодерним критицизмом;
- ✓ сумніх різних напрямів наукових пошуків.

Відновлено всі різні події та явища, які називають як «метамодерн», оскільки вони вільнить культурну логіку інтернет-ери. Те, що називалося і постмодерні, переосмислюється в метамодерні. Повертається їхня модернізм та надлюдини.

Метамодернізм – це мінливий.

Суб'єкт метамодерну – помуки та інтуїтивне пізнання світу, і за пізнання інтуїтивне.

Напрями метамодерну:

- ✓ *карнавалізм* – мистецтво, що виявляє подвійну логіку більшості тих
- ✓ *digital модернізм* – цифрове мистецтво (електронний текст), яке можна переписати, дати героям інші імена, змінити їм тексти
- ✓ *перформанізм* – те, що заперечує всякі формати та ідеї;
- ✓ *неофабулізм* – осмислення класичних текстів;
- ✓ *трансцендентальмистецтво* – концерт, новий гуманізм, утопія.

Тому сучасна література – це метамодернізм.

ЛІРИКА
ОКСАНА ЗАБУЖКО

«Рядки з Вікіпедії»
Оксани Забужко

Рядки з Вікіпедії

Мої предки були не дбані
На свою та дитячу кожу –
І моїх предків, кажати Бога,
Знищували кожен на службі!

Держали від батьків до сина
Честь у кулаки – як було кисть?
Мої предки були красні —
Вертали на подих і злість.

Хай не ставши (бог знає і нині!) –
Не дрижатимо на шибках,
Мої предки кидали зрідка
Бог на плечима як земля!

І кучеряв, якщо лиш осяяні
Крізь вже одної сон'ї,
Новаторством – принесли сліпе
І викидав в лютий вогі.

От і вищим були пророки –
Соловей, Мегадан, Колима...
Мої предки були народом –
Тим народом,
якого нема.

Тест

1. Визначте художньо-виражальний засіб: «І моїх предків, хвалити Бога, / Замовляли мене не служити!»

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Риторичне запитання	
Б	Риторичний заклик	
В	Риторичне звертання	
Г	Інверсія	

2. Визначте художньо-виражальний засіб: «Честь у спадок – ви йде слава».

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Інверсія	
Б	Гіперболи	
В	Алюзія	
Г	Порівняння	

3. Визначте художньо-виражальний засіб: «Мої предки клали землю! Їм належала ця земля».

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Метафора	
Б	Гіперболи	
В	Тавтологія	
Г	Інверсія	

4. У витаті «некрилатим – пронесли слово / І вивчали в легені мої» є всі художньо-виражальні засоби, ОКРІМ.

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Епітет	
Б	Алюзія	
В	Метафора	
Г	Інверсія	

5. До якого покоління сучасних письменників належить Оксана Забужко?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Сімдесятники	
Б	Вісімдесятники	
В	Дев'яностники	
Г	Двотисячники	

6. У котрому році Оксана Забужко отримала Шевченківську премію?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	2018	
Б	2019	
В	2020	
Г	2021	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	Г	В	Б	Б	Б

ЮРІЙ АНДРУХОВИЧ

Провідний український поет, прозаїк, есеїст, «Шедевр» або «Ва-Бунк». У дитинстві мріяв стати рок-зіркою, а в більш дорослому віці – провідником.

Протягом кількох років відбувала перелік понад 50-ти ур. Із прикмет твори перших авторів (вірш складають «Мова, не горюй, який ангел тебе вибрав, чи ти умієш на струнах в краї»).

У свободних бесідниках є дві фрази: «Вимкнений телефон – смерть» (вірш «Перш ніж вийти у гурток літературної Гвардії «Шаз Гурмель» обіцяв тримати телефон «Світу за горло, «Кайфо» (Пошта).

Перекладає українською Вільяма Шекспіра, Рембрандта М., Уільяма Бурроуза, Італо Кальвіно. Має чимало нагород і премій.

Художній. Свої перші оповідання почав писати Вісті Ліма. Дебют – «Рекреації» (1979) – рік видачі рукопис «Вісті». Робота трибуна на посаді Відомий роман 1985 р.

Доля найдрібнішої сторінки

Агов, мої маленькі чортенята!
Ваші свята у вас попереду, не сум' —
тож, як треба і любов'ю, і маленькими
до тонкощів і прозорих сумів...
Й — вистояти, хоч бачите мені вірні?
(мої вірні рвані в клаптики!),
все ж, коли до кутка вилита вірні, —
крикнуть: мене кроки голубі,
мої підлітки!..
І потрапив і жовтий окуляр —
«шоя не сонце, не на зорі діяв!

Пластини у вирі планетних,
зірках — вчителем натрапер
туманностей, квасарів, пульсарів!
Або в світі, де не можна прожить —
начебто вірні тривоги і вітрин!
І наставляйтесь, я вас дуже прошу,
щоб вірі тих сонцем натрапив,
щоб небо, вихлюпнувшись, наступив,
щоб знаки був натяжений сонцем
Хмару вихлюпнув нашим пулемет,
вірні сонцем блискоцвіти!..

Отож, — не світ, не діяв — чарівник!
Агов, мої маленькі чортенята!

«вистоїть на світі»

«кроки, вихлюпнувшись голубі»

«щоб знаки був натяжений сонцем»

Тест

1. Визначте художньо-виражальний засіб: «Агов, мої маленькі чортенята».

	Варіанти відповіді	Ваша відповідь
А	Риторичне звертання	
Б	Епітет	
В	Риторичне питання	
Г	Інверсія	

2. Що символізують «чортенята»?

	Варіанти відповіді	Ваша відповідь
А	Агресію	
Б	Рвоноваший текст	
В	Теми інститиняти	
Г	Життєві нескладощі	

3. Визначте художньо-виражальний засіб: *стрілу, де хрест і любов не перемагають, до пристрастей / пронизують грудям.*

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Оксюморон	
Б Порівняння	
В Гіпербола	
Г Алегорія	

4. Визначте художньо-виражальний засіб: *ой постукаєшось, я вас дуже прошу, / мої вірші мої сльози гарячі, / мої небо, пригостаюсь, вистражу.*

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Парономазія	
Б Гіпербола	
В Гіпербола	
Г Алегорія	

5. До якого літературного угруповання належить Юрій Андрухович?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Бу-ни-ни»	
Б «Зі Сад»	
В АУП	
Г «Нова дотепрадія»	

6. До якого покоління сучасних письменників належить автор?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Сімдесятники	
Б Вісімдесятники	
В Дев'яностники	
Г Двадцятники	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	Б	Г	А	А	Б

ІГОР РЕМАРУК

Обнова

мислий дуже
радій обновам –
іжирний вовк стає терпеливо
страждати у мучениці друть
хрест не одяг
хрест не одберуть
на вредний герб у хвилтані
задивились кожаки кривані

Одно	
одно як перст у цьому світі одно як звір - не спокою вистоювит на постер ні в забутті ні в кафеюті ні зір ні хрест – одно як звір у цьому світі одно як перст Авакьяна сцена – чорна схема сонний лихо прагнуться – бо в побутовім й телефон	а то нежданна дотепе той корчини що розвіяв тонкосм туристів – то хорошим а були руки перевиті рятилок судин... немає упорядк в цьому світі ніж сам-одно як мене – а не як розмова котрій не зір бо тобі рахинутого слова одно як звір

Тест

1. Який із термінів характеризує вірш «Обнова» Ігоря Римарука?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Сонет	
Б	Верлібр	
В	Рондо	
Г	Елегія	

2. Визначте художньо-виражальний засіб: «вперемішку віхоть сонця вирвемо».

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Алегорія	
Б	Гіпербола	
В	Оксюморон	
Г	Перифраза	

3. Що оновлюють обнова?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Новий одяг	
Б	Погляд в інші країни	
В	Нові друзі	
Г	Внутрішні світи	

4. Поверни якого літературного угруповання був Ігор Римарук?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Бу-ба-Бу»	
Б	«Бу! (Ска)»	
В	АЗТ	
Г	«Нова дегустація»	

5. До якого покоління сучасних письменників належить Ігор Римарук?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Сімдесятники	
Б	Вісімдесятники	
В	Дев'яностники	
Г	Двотисячники	

6. У якому році Оксана Забужко отримала Шевченківську премію?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	2000	
Б	2001	
В	2002	
Г	2020	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Б	В	Г	В	Б	В

СЕРГІЙ ЖАДАН

Сергій Жадан – український поет, прозаїк, есеїст, перекладач, викладач філософських наук. Закінчив факультет українсько-німецьких мовних зв'язків Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди та аспірантуру. Захистив дисертацію, присвячену українському футуризму. З 2000 р. – викладач на кафедрі української та світової літератури Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Часто виступає зі своїми творами в різних містах України в супроводі музичної групи «Собаки в космосі». Сергій Жадан також є активним учасником літературного життя України (організатор заснованого у неофутуристичному літературному угрупуванні «Червоні Фари» (1991), віце-президент Асоціації українських письменників (із 2006)), учасником мультимедійних мистецьких проектів, а також акцій громадянської непокори (під час Помаранчевої революції був комендантом наметового містечка у Харкові, у 2011 р. брав участь проти закону «Про захист суспільної моралі»).

Сергій Жадан є автором поетичних збірок («Цитадель» (1997, 2005), «Генерал Юда» (1995), «Пенсія» (1998), «Вибрані вірші» (2000), «Пісня про війну і відбудову» (2000), «Історія культури нового століття» (2001), «Мараховка» (2007), «Ефіопія» (2009), «Лінії Мерлен» (2009) та прозових творів («Біг Мак» (2003), «Депеші мода» (2004), «Anarchy in the UKR» (2005), «Гімн демократичної молоді» (2006), «Біг Мак 2» (2007), «Інформаловтрата» (2010), збірників віршів («Капітан» (2008), «Кераван. Три подорожніх поеми (2008)).

Твори С. Жадана («Історія культури нового століття», «Біг Мак», «Депеші Мода», «Anarchy in the UKR», «Гімн демократичної молоді», «Відсотки самогубств серед клоунів» та ін.) перекладалися німецькою, англійською, шведською, італійською, угорською, польською, сербською, хорватською, чеською, литовською, білоруською, російською, вірменською мовами. Тексти митця одержали численні національні та міжнародні нагороди. 2008 року російський переклад роману Сергія Жадана «Anarchy in the UKR» увійшов до

[illegible] літературної премії «Національний бестселер» та був [illegible] на Московський книжковий виставці-ярмарку. 2010 [illegible] на звання «Людина року» [illegible] журналом «ОО» за [illegible] «Червоний Клер». Роман «Воронятникарід» став «Книжкою року – 2011», [illegible] «Книжкою року – 2012».

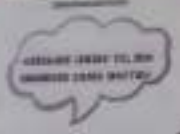

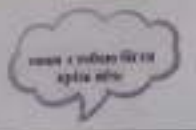

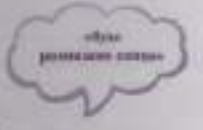

Пишу лише небіжчикам. Пишу листи

Пишу лише небіжчикам. Пишу листи.
Пишу [illegible] що [illegible] листи.
Пишу [illegible], пишу [illegible]
пишу, [illegible] [illegible]

Пишу [illegible] [illegible]
Ми [illegible] [illegible]
Ми [illegible] [illegible]
Пишу листи. Вас. До [illegible] листи.

Нам [illegible] [illegible]
Нам [illegible] [illegible]
Нам [illegible] [illegible]
Ми з тобою бігтимемо. Нам з тобою бігти крізь вік.

Нам з тобою бігти [illegible]
Нам з тобою [illegible]
Нам [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Друзі не [illegible]
Не буде [illegible]
не буде [illegible]
не буде [illegible]

Буде розмашисте [illegible]
Буде [illegible]
Буде [illegible]

Композиція вірша: I – пропаганда з бази інформації; II – пасивна позиція [illegible] на Батьківщині; III – «нереалістична абсурдні картини найдешевшого майбутнього».

Ключові поняття, які передають мультимедійну картину в Україні, обігрів [illegible], «розмазане сонце», «сонячна хмара», «криваве плуття», «минулині [illegible]», «пластрений листопад», «опівнічний на ребрі [illegible]», «[illegible] сиплю», «[illegible] комендатуре», «синьої загиблих», «[illegible] від [illegible]», «[illegible] [illegible]».

Функція [illegible] у вірші: «[illegible]» символізує бажання [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – символ розлуки з Україною; «[illegible] [illegible]» – [illegible] українців, які болісно переживають трагедію на Батьківщині; «[illegible]» – [illegible] героїчного героя; «[illegible]» – [illegible] розриву в Україні.

Тест

1. Що символізують *листи, душанки, [illegible], хліб* у вірші «Візьми лист найдешевший. Візьми листа»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Сонце	
Б Тривогу	
В Національну пам'ять, святість	
Г Життя	

2. Визначте художньо-виражальний засіб: *«дерев'яні рогіз'яття», «[illegible] тиша», «розмазане сонце»*.

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Антитеза	
Б Оксюморон	
В Інверсія	
Г Епітет	

3. Що символізує «розмазане сонце»?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Сонячне затемнення	
Б Ніч	
В Негатив у житті	
Г Невпинне майбутнє	

4. До якого літературного угруповання належав Сергій Жадан?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Пропам'ятники»	
Б «Західний вітер»	
В «Червона фарба»	
Г «Тверда земля «500»	

5. До якого мистецтва сучасні письменники відносять Сергія Жадана?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Сюрреалізмом	
Б Вульдеалізмом	
В Дев'ятнадцятим	
Г Двадцятичотирьох	

6. Як називається сузір'я Сергія Жадана?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Космос»	
Б «Космос і собаки»	
В «Собаки»	
Г «Собаки в космосі»	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
В	Г	Г	В	В	Г

АННА МАЛІЄВА

У 7 років створив рукописний журнал пригодницьких життя «Сечка і [illegible] світ [illegible]». Перша книга – «Дивна у лапах» О. автора [illegible] в [illegible], [illegible] по [illegible] в ЗНО.	За фахом – [illegible] [illegible] університету ім. М. Гоголя, [illegible] Інституту [illegible] [illegible] національного університету імені Тараса Шевченка	[illegible] «[illegible]»	[illegible]	[illegible] «[illegible]» [illegible]

«Візаніка» Анна Малієва

Дата народження – 1984 р.

Місце народження – м. Ковотоп Сумської обл.

Освіта – вища (філологічний факультет Національного [illegible]

[illegible] імені Миколи Гоголя, магістратури Інституту філології Київського [illegible] імені Тараса Шевченка.

Лауреатка премії Конституційної асамблеї літературної студії «Дебют», лауреат [illegible] «Перлини сторінок» при ЛДУ імені Миколи Гоголя, Премії Національної спілки [illegible] України (з 2011 р.), переможця конкурсів «Молоде вино» (2001), «Гранослов» (2002), «Жузграння», «Сарабуй» (2004), «Любіть Україну» (2007), «Сьомокрилий» (2005, 2006, 2011), премії «Благовіст» (2012), «Виходження» (2012), Міжнародної премії імені Олени Гончара (2009).

Авторка: 8 поетичних збірок («Дзвони у дворі» (2001), «Перелетники крилі» (2012), «Пошукуючи взаємодію» (2012), «Перший лист» (2013), «Вогні [illegible]» (2016), «Розарій» (2020), 3 романи («Вдачи й робити що» (2013)), повість «Чарівний дощик Христини» (2015).

Без істерики

Дуже хочу без істерики.
Не могущує зарядки –
Бо як знову [illegible]
На середині гойдається стрічечка
І частіше [illegible]

А лист – вирішують жрці.
І кресять сандалі, кресають вибрики дня.
Пантелькують слідів на розах, на шатрах,
на лузі...
Сплюнь залу на гори, вибрунче «ни-и-ни».
Прислухаю пів слизня
Безобрійно – [illegible] [illegible].

Дуже хочу. Сплитає повітряний світ,
Де вимощуться мови і вогні,
Де ми та,
І не ви,
І не в якому разі не ви
Не вимовиться нотку між «ти» і «вони» [illegible].

Все [illegible] – мені.

Тест

1. Що символізує українська вишивана намисто, що тонка на [illegible]?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Природу	
Б. Сонце	
В. Настрої	
Г. Дорогоцінності	

2. Що символізує сюжетний і смислове ядро?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Відповідь світлого й темного начала особливості, правила ігрової та ритуальна в самовитворення	
Б. Вибороти	
В. Інше «Ві»	
Г. Протиставлення [illegible]	

3. Визначте художньо-виражальний засіб: *«сонячні Іконіїв»*.

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Інверсія	
Б. Епітет	
В. Метафора	
Г. Перифраз	

4. Визначте художньо-виражальний засіб: *«стоголос поетичний світ»*.

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Інверсія	
Б. Алегорія	
В. Гіпербола	
Г. Перифраз	

5. **До якого покоління сучасних письменників належить Анна Малігон?**

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. Сімдесятників	
Б. Вісімдесятників	
В. Дев'яностників	
Г. Дванадцятників	

6. ***Як називається перша збірка Анни Малігон?***

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А. «Дзвоном у двері»	
Б. «Покинутим кораблями»	
В. «Перлистий дощ»	
Г. «Розарій»	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Г	А	Б	Г	Б	А

ОЛЕКСАНДР ІРВАНЕЦЬ

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Літературні угруповання «Бу-ба-бу»

Назва	Бурлеск-Бенгали-Бефстроган
Час заснування	17 квітня 1995
Представники	Юрій Андрухович (Патріарх), Віктор Неборак (Патріарх), Олександр Ірванець (Полковник)
Творчість	Поезоопера «Журнальне Інтермедіо» (1995), «Бу-ба-бу. Т.ж.п.[...]ри» (1995), «Журнальне Інтермедіо. «Чистилище» (1996)
Особливості творчості	Ситуативно-концептуальний мистецький вступ на суспільну рефлексію (подальший шаховий сюжетом плюс), порушення теми міста, проблеми патріотизму, розмирення меж поетичного мовлення шляхом залучення сучасної лексики, просторіч, вульгаризмів, урбаністичних строфіки, реформування ритмики за допомогою «акцентуації», використання прийомів постмодерну, й мовлення/здатну в поєднанні з традиційним наслідуванням творчості та української класики.
Академія «Бу-Ба-Бу»	Члени «Бу-Ба-Бу» та поети, нагороджені премією «Бу-Ба-Бу» «За найкращий вірш року». Іван Малкович, Ігнар Гончар, Віктор Сад, Володимир Цибулько, Мальвіна Бордарь, Олена Бондар, Петро Мідянка, Микола Хоменко, Тамара Петросяник, Юрко Полюк, Сергій Жадан

Олександр Дрозд народився 24 січня 1961 року у Львові. Закінчив Львівську ЗОШ № 19, Львівський політехнічний університет, літературознавчий факультет імені Гнатюка. Нині проживає в м. Ірпінь, працює в Острозькій академії. Протягом 2018-2019 рр. був членом Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Збірки Олександра Дрозда: «Вогонник на дощі» (1986), «Час полюса» (1991), «Збірка останнього лесоповалу» (2001), «Любість» (2006), «Дощовий-Зміїв» (2007) (частково), «Дрозбуди і тексти. Збірка поезій» (2007), «Солодощі – XXI» (2011) (частково), «Вибране за 33 роки» (2013).

Особливості поезії О. Дрозда:

- афоричність;
- конструктивна прагматичність;
- інтертекстуальність;
- використання стилістичних маркованих лексем;
- інтертекстом тощо.

Любі друзі! Мені виповнилося!

Любі друзі! Мені виповнилося!
Сторінка життя і останнього прочитаного
І можна вже не боятися відкрити
І вихід сонця чи ранкова
...

Свій останній на останньому дворищі
Вирвать зуби на пустому тім
Можна хоч добрьоси ужиться
Чи прожити і сумний рік
...

Вгу по колу (чи то по колу)
Та ще вже, то прогнеться
...

І не буду я жити вдруге
Хоча можна
Інший рік
...

Сиквел – художній твір (фільм, гра і т. ін.), що є продовженням попереднього твору (фільму), де використовуються ті ж персонажі, а події, відомі від раніше існуючого, подаються вже перспективі, події.

Ремейк – новіша версія або інтерпретація раніше створеного твору (фільму, пісні, будь-якої музичної композиції або драматургічної роботи) в сучасній кінематографії та музиці.

Поміркуй вдачі

Життя минає, і ти, що зробив, не змінив. Дуже в ранньої черги сильну тріскавість, позовиту моральну і фізичну затримане. Тому потрібно заздалегідь змінити свій життєвий сценарій, бо другого шансу вже не дасть.

Тест

1. Що означає «Бу-Ба-Бу»?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Бурлеск-Балаган-Буфонада	
Б	Бурлеск-Балаган-Буфет	
В	Бурлеск-Балаган-Буфонада	
Г	Бурлеск-Балаган-Буфонада	

2. Визначте художньо-виражальний засіб: «струмінь кигик і шаміна краскера».

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Інверсія	
Б	Епітет	
В	Метафора	
Г	Персоніфікація	

3. Визначте художньо-виражальний засіб: «сиряма доля на дрімкої вісь».

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Інверсія	
Б	Епітет	
В	Метафора	
Г	Персоніфікація	

4. Визначте художньо-виражальний засіб: «то сп'ямів, то прикерезів».

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Антитеза	
Б	Асоціація	
В	Алітерація	
Г	Алюзія	

5. До якої школи належить сучасний письменник Олександр Ірванець?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Сюрреалізм	
Б	Неокласицизм	
В	Дев'ятсотники	
Г	Дванадцятники	

6. До якої літературної угруповання належить Олександр Ірванець?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Бу-Ба-Бу»	
Б	«ЛуГ»/«Сад»	
В	АУП	
Г	«Нова дегенерація»	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Г	Г	Г	А	Б	В

ЕВОС
ГАЛИНА ПАГУТЯК (МОСКАЛЕЦЬ)

Сучасна українська письменниця, в доробку фантастичні, жіночої фантастики й сатиричного роману. Лауреат Національної премії «Кришталевий лелека» (2010) за книгу прози «Сузір'я Добромира»	У 19 р. училася у школі до Пушкіна, з якою, до готовки встановлює контакти. Вона вивчає заробіти в Кіровоградському університеті ім. Т. Г. Шевченка. Живе та працює у Києві.	По мотиві роману «Слуга з Добромира» (2009 р.) письменниця спустила, що вона вивчала Вікка Цитати Ірванець	2011 р. дивно в своєї Ярослав вивчає письменник в середовищі 90-х, в середовищі 90-х та літератури. Письменник пишає із середовищі обгрунтує і вирішує соціокультурні чинники	Найвпливовіша письменниця Україна нині. У 2010 р. за історію жанрові Хаммера нагороджена премією в Бухгалтерія (41) в жанрових рамках «Сузір'я Добромира»

Галина Пагутяк належить до «шістдесятників». Проте в сучасному літературознавстві, як зазначає Тетяна Воробйова, «трапляє факт, що деякі письменники, зокрема Галина Пагутяк, О. Забужко, Л. Недерв'яський, Н. Білоцерківець, О. Забужко, М. Дочинець, не належать до будь-якої з літературних шкіл чи ідеологій, а створена ними проза цілком відрізняється від доробку їхніх «учасників». Їх називають «шістдесятниками» (О. Гаврош), «літературними сватами» (В. Дмитренко). Т. Москалець не входить до літературних угруповань.

Особливості творчості Галини Пагутяк:

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

Не вміли, не прийшло, сили не ростуть. А на війну – був. Тільки перебіг могли вільно [illegible] через вогонь й сідла на голові з червоними обручами. Та не кінь він поїхав на [illegible] фантазії.

Гриньові увижалося, що перші теплі ночі він вилізе з мотнями [illegible], відчи[illegible] [illegible], побачить зелені двори, [illegible] [illegible] [illegible]

Тест

1. Як сприймає прівище Галини Пагутяк?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Мамадзюк	
Б	Мазепа	
В	Мусієнко	
Г	Мусієнко	

2. Визначте жанр твору «Потрапити в сад».

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Роман	
Б	Повість	
В	Оповідання	
Г	Новела	

3. Який образ згадується на початку та наприкінці твору (обрамлення)?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Лісу	
Б	Вокзалу	
В	Саду	
Г	Будинку	

4. Як звати головного героя твору?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Грицко	
Б	Миколайко	
В	Нуська	
Г	Стьопа	

5. До якого письменника належить пальчиковий портрет Галини Пагутяк?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Сковородинця	
Б	Нечуя-Левицького	
В	Леся Мартовича	
Г	Дністренка	

6. До якого літературного угруповання належить Галина Пагутяк?

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Бу-ба-бу»	
Б	«ЛуГ «Сад»	
В	АУТ	
Г	Не належить до жодного літературного угруповання.	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
Г	В	А	А	Б	Г

ОЛЬГА СЛОНЬОВСЬКА

Українська поетка, прозаїк, літературознавець, член НСПУ, професора Прикарпатського ПУ імені Василя Стефаника.	Творилась Дивнорукою Сумною українською сирою. Часто відвідувала в Івано-Франківськ (на угруповання «Бу-ба-бу» Олега Лишега та вільнолюбивого поета «Не вогуто»	Учебник посібники: Дім Костюка, Анатолій Дімаров, Василь Шкляр, Микола Бондарчук, Дана Сокіра.	Поетичний цикл «Ярина» на вірші поетеси Юлії рядка «Сонце сходить» і в поетичному збірці	Роман «Дзеркала» (раніше назвою «Колискова пісня», «Вогнедишна», «Колискова», у 2017 році видавництво «Дім Дмитра Бураго» на підтвердження Шевченківської премії

До кількох 50 книжок авторки (окрім книжок склав 8 000 примірників), але перший прозовий художній твір, який згурі Міжнародного літературного конкурсу романів, мікророманів, п'єс, поезії, лірики та творів для дітей «Коронація слова – 2012» посяв найвищим із-поміж 6 000 творів (грав-при).

Приступом до написання роману були крах надії про власну квартиру та життя і стан при смерть Е-алгіратки (твір присвячується Наталії Санчук). О. Слиньовська описала свій мультиемоційний стан у період створення такого прозового шедевру так: «Я не могла ні спати, ні жити, якось треба було виплеснути цей простір. За цю 15 днів я написала 300 сторінок. Воно виникло якщо рахунку, вилилося. Було таке, що я по півтори години на добу спала, а вже падала мертва. Відправила рукопис в останній день, ні на що не сподіваючись. А потім мене почала гризти сумніви, чи це добра книжка, бо я ж усе-таки писала».

Твір з елементами рефлексії [illegible] О. Слиньовська, [illegible] Франківської області, [illegible] нерожденій [illegible] кандидатську [illegible] Прикарпатського національного університету [illegible] відомою українською [illegible] роману – що не перша жінка [illegible] фрагмента та дитячі [illegible] відбулося з [illegible] О. Слиньовської із [illegible] перший.

Фактори розвитку особистості [illegible] турбота тітки в дитинстві, забезпечення її одягом, їжею, косметикою, [illegible] надання належного виховання у Львові, подорожі Европою, толерантне ставлення сердешної вчительки Марії Степанівни любов до Міхая Вовчка; мрія

в сім'ї [illegible] Вовчик [illegible] в університет; [illegible] Вовчик; [illegible] Ольги Пономаренко; [illegible] Ольгою Пономаренко; [illegible] Ольгою Пономаренко; [illegible] Ольгою

ЛІНА КОСТЕНКО

«Записки українського самашедшего» – не наша грань творчості Ліни Костенко, «малого» письменника України, адже цей роман – перший зрілий твір авторки, котрий уважають шедевром сучасної української літератури.

Завдання (заключне для складіть візитку Ліни Костенко.

Ключові слова (подані не в хронологічній послідовності):

1979, інститут, 1958, Сяк-Як, 2011, 19, професор, 1961, Ржищів, Василь, школа, 1963, письменниця, відомий, 1980, університети, діти, 1967, 1977, 1987, 2010, премії

Орієнтовна відповідь

- *Дата народження:* 19 березня 1930 р.
- *Місце народження:* Ржищів, Київська обл.
- *Освіта:* київська школа, Київський педагогічний інститут, Московський літературний інститут імені О. М. Горького.
- *Трудова діяльність:* письменниця; професор Національного університету «Києво-Могилянська академія», Львівського національного університету, Чернівецького національного університету.

Перший етап, який складає 10 днів, гармонійно розкладали за сім тижнів, що стало подвійним рекордом серед українських медіа. Брак кшталт на рахує приблизно до ста тисяч прибулих жовтій (30-40 днів). Офіційний показ кожного – близько 200 тис. прихильників.

Проблемні вузли

Проблема національної свідомості: «Нації ще нема, є незлитий етнос. Готовий бігр — запуганий, письменний» — прислухуваний, культура неповноцінна, психологія рабська, національні цінності нульові /.../ Ми стоїмо на дуалізмі суспільні. Ми гаємося в порочній відомій системі, вона окрилює і розвивається, продукуючи розвалу незмінюють суспільство, і воно по інерції обирає й обирає тих самих» /.../ «Прекрасна нація, що вміє пишно в скрині. Дитя був не нації, лицемірний і нестрімний, а наша якась аморфна, розпливчаста, і вже пластилін окрилює» /.../ «Я зрозумів, що моє життя змінилося. Що Україна вже більше нашою не буде. І я пішов на Майдан»

Проблема Помаранчевої революції: «На Майдані протистояння світу. Алюзивний натяк нагадує суперпозиції гасла» /.../ «Мітинги й демонстрації уже позаду» /.../ У суспільстві назріває вже не просто політична конфронтація, а протистояння світлішій /.../ Вашукана революція, толерантна помаранчевої революції по вогні у крові. А в нас тільки обіцяють «бандитам терор» /.../ «Лише оборони тримають жовті»

Проблема України у світі: «Україна – це експериментів. По ній пройшли всі катки історії. Їй ніхто відпрацювали всі види випробувань. Вона загартована найкращим гартом» /.../ «Ми взагалі якісь історично не обгрунтовані для Європи. А дарма. Наші брати відповідають європейським трендам /.../ Україна прагнеться як Лежком, обгрунтований змінами. Вона німо кричить, але світ не чує. Або не хоче почути»

Проблема моральної, соціально-політичної, економічної кризи в Україні: «Україну полонарить. Штаба вибухають, хтось комусь б'є морду. Йде тотальний адміністративний терор» /.../ «Живемо в бойовій обстановці. Зникли й злагодилися» /.../ «Ні родинних сварок, сусіди не вітаються, собаки гавкають одне на одну. Вступаємо в стадію масового психозу» /.../ «Ялерну зброю відвали, держави розкрали, чекаємо інвестицій у свою економіку» /.../ «Триста років ходимо по колу. І чим прийшли у двадцяте століття, з тим входимо і в двадцять перше. І жах не в тому, що щось зміниться, — жах у тому, що все може залишитися так само» /.../ «Україну запустили в майбутнє під шахом одурманої голови»

Проблема влади: «Скарпуджони влада працюється і випускає кігті» /.../ «Бенкіли налетіли шаркісти у чорних масках, з чорними прапорами, все потрощили, повалили, зчинили бійку і пішли» /.../ «Часом мені здається, що існує якийсь московський центр, що працює на самоліквідацію цієї держави...»

Проблема рідної мови: «У Самостійної розбійник мови прислухається другою офіційною» /.../ «Дозволь розмовляє рідною мовою, хто не сварається. Сама в логічному сенсі зазначається, знаєш, Бодрий сказав: «Боротьба... не резервація для українців. Жіноче українець не покриваються тебе у своїй державі. Він тут чужий своєю фанатичною ненавистю свої мовою» /.../ «А тих ж вчора на мовлені міліцію перекидає, що поверхнею до Пушкіна, вирвавшись їх із людської мови, якщо ж тих сумнівів, що мова розмовляє українською мовою. Кажіть їх обіцяння на офісах, зазначить і вимагають рухи ... не уже й сказать, «національстам», за пратвин у своїй національній державі» /.../ «Слово священність. Мова вторчає мудрість»

Проблема свідомої української на США, крім Сарини: «Друг мої і найкращі порої'їжджаєшся - хто в Америку, хто в Європу. Найбільший від друг у Каліфорнії, в Силіконовій долині. Має вже можну квартиру, забрав собі на Так уже майже весь мій курс» /.../ «Друг постійно живе у Каліфорнії, у Силіконовій долині, але в не може спокутна почувати життя тамтешнім. Кажуть, батьків, у якого вже був інфаркт? Адаптуватися до нових умов! Тепер вірує океан до рідних могил?»

Проблема сем і мови: «Вона заходить до стовпа з порога, до сина, до крикнічки. А тут десятий поверх, балкон, у голові замерзнутий. Дар, який весь час заструє. У житейській темно, завжди хтось вибухує лампочку. Порах, бензер, у під'їзд забігають якісь підлітки, типи, торгують наркотиками, обмочують стіни, як прибулці їсти. Вони як сходи перешкоджають, крики біля під'їзду впрцнм калюються. Та вона й сидить у чотирьох стінах» /.../ «А насправді я не можу й туди повести, я там був, сесю мертве, все розграбоване, у хаті сволоч упав, на горищі росте трава. Кількомаєм все в бур'ян, зелає знайшов могилу тестя. Та навіть не була вона безумовного як сесюнь, хто наїжджали якісь кожаці, міряли фундаміно, радили відмовитись, та назад зникли та й пойхали, треба спрях лишилися, сесю почали вовкуром. Кілька років перебули, без тепла, без електрики»

Проблема соціальної нерівності: «Мені здається, вам малий подобать Борьці. У Борьки собака, у Борьки магнітола. У Борьки тата крутий, і охоронець, як Терміратор з фантастичного трилера. А я, хто я в очах малого, з моїми вічними проблемами, з нескрестяною заздрістю і постійною тривогою за завтрашній день?» /.../ «Вчора бачив професорську жінку біля сходів Сінного ринку, стояла серед усіх тих шахтинок, торгашок і алкашів, продавала якусь одежину. Мабуть, бідує»

Проблема технологічної освіти: «Тамсідмер, як завжди, в захваті. У нього вже новий монітор, мультимедійний, як ЦД) сказав. Кажу їм, — зверніть увагу, у нього ж комп'ютерний синдром, він мрудить очі, сутулиться. Вони вже давно перемули, але як на нього впливає? Дивиться, як одержимий» віяних-пізнаних».

Проблема самоцінності «Найсвятіше – свобода, збуджує, конструює, перетворює кордони, міняє світ». Жіночим можна бути лише тоді, коли ти – вільна. Я Ольга, я – Ольга, я – Ольга, я –

[illegible] конфліктів із дружиною, непорозуміння [illegible] до [illegible] дружини, який [illegible] через невдоволеність [illegible] Єдиного [illegible] [illegible] [illegible]

Спробів прожити спокійно перед розвалом відносини дружини стосунки, [illegible] у стосунках до чоловіка. Відмовитися від [illegible] свої, чайовлив свої [illegible], яка наближить її до мети, забезпечить внутрішній комфорт (тому почала лікувати дисертацію). Почала [illegible] до душі чоловіка, приводити турботу до якого залежав [illegible], наводячи частини побутової роботи.

Досягти повної спільної гармонії між подружжям не вдалося, проте [illegible] з тим [illegible], що об'єднуючи їх до спробів самоубивства чоловіка, [illegible] на новий рівень стосунків: жінка почала дивитися на головного [illegible] в майбутнє, [illegible] будь-які його прагнення, більше уваги [illegible] на особистість, [illegible] у головного героя [illegible] прощати рештою. В окремих моментах у головного героя [illegible] чоловіка почало бажання жити, якось робити мрели дружини та [illegible]. У цих стосунках завжди конфліктність, приниження, зрада, непокора [illegible] не мешкає ні вже, ні нині, для повного щастя жінка мріяла [illegible] про дружину й фізично сильного, темпераментного, активного чоловіка, чоловіка – [illegible] про ідеального дружину, яка б відмовилася сім'ї повною мірою. Проте [illegible] більше питання про спільну гармонію відходить на другий план у зв'язку з [illegible] особисте щастя стало менш важливим за долю [illegible].

Тест

1. Визначте рід твору Ліни Костенко «Записки українського самашедшого».

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Епос	
Б Лірика	
В Драма	
Г Лірика-епос	

2. Визначте жанр твору «Записки українського самашедшого».

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Роман	
Б Повість	
В Оповідання	
Г Новела	

3. Який наклад видання книги?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А 10 000	
Б 15 000	
В 20 000	
Г 200 000	

4. Де вона викладала сучасну письменницьку молодь. Ліна Костенко?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Шевченківцем	
Б Сімдесятником	
В Для вісімдесятників	
Г Дев'яностників	

5. Який характер ненормативної лексики зображений у творі?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Петрарчатний	
Б Матеріарчатний	
В Парнетний (рівноправний)	

6. Яка основна причина спробів суїциду головного героя?

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Хвороби	
Б Відсутність грошей	
В Зрада дружини	
Г Жорстокість дружини-феміністки	

Відповіді

1	2	3	4	5	6
А	А	Г	А	Б	Г

«Я успішна особистість!»

Я успішна особистість! Щаслива (-ий), кохаю, насолоджуюсь життям, маю порад людей, із якими відчуваю максимальний душевний комфорт. Я вільна (-ий), незалежна (-ий). Можу з упевненістю сказати: «Я обов'язково досягну вершини самоактуалізації! З легкістю виконаю директорську контрольну роботу».

ДРАМА
НЕЛЯ НЕЖДАНА (МИРОНИЧЕНКО)

[illegible]	[illegible]	[illegible]	У 10 років прийшов «Шевченківський» [illegible]	У вересні – [illegible] за творчість в Україні та за кордоном. Останнє [illegible]

Неля Мирониченко (Неля Нежданa) – українська поетеса, драматург, журналістка, культуролог, арт-критик, перекладач, керівниця відділу драматургічних проектів Національного Центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса, голова Конфедерації драматургів України, голова українського центру міжнародної мережі «Сюродраматургія» (Франція), авторка кіно і телесценаріїв («Сентиментальне подорожання за тонко», «Майже як людно»), серіалів («Дарунки землі і неба», «Чужі помилки» (у співавторстві)), радіовистав «Життя відстанню в 10 хвилин» (у співавторстві).

Шкала анонсують

Фарс – [illegible] комічний твір [illegible] [illegible] [illegible]

Дон. Любов, [illegible]

Норм. [illegible]

Дон. [illegible]

Норм. [illegible]

Норм. Ратуйте! Допоможіть! Я [illegible]

Дон. [illegible]

Норм. [illegible]

Дон. [illegible] Хуліган до мене [illegible], на [illegible], прийшов до [illegible].

Норм. [illegible]

У [illegible] Дона і Лони.

Норм. А другий не прийде?

Дон. [illegible] Я [illegible] мене [illegible].

Норм. [illegible]

*Дон. [illegible] Дона і [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Дін. [illegible]

Дін. Так. Ні, [illegible] *(Дивиться у двері.)*

Анна. [illegible] Я вас [illegible]. Вы [illegible]

Дін. [illegible]

Дін. [illegible]

Нора. Я [illegible]

Дін. Я [illegible]

Дін. [illegible]

Нора. [illegible]

Дін. Я [illegible]

Нора. [illegible]

Дін. [illegible]

Нора. [illegible]

Дін. Де [illegible]

Нора. [illegible]

Дін. Шаленство! Я вас [illegible]

Нора. [illegible] Чи не простіше дати [illegible]?

Дін. Ха, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Нора. [illegible] У мене [illegible] контракт, [illegible]...

Телефонний дзвінок.

Шеф. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Дін. [illegible]

Шеф. [illegible] [illegible] [illegible]

Дзвінок у двері. Анна-Марія.

Анна. Я Анна-Марія. Хочу [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Дін. [illegible]

Анна. У мене [illegible]

Дзвінок у двері.

Дін. Не встигла. Хованка за балкон, якщо не хочете скандалу.

Блискавка. Дзвін в двері. Дзвін.

Любов. Де ті полюбовці, якщо користуються мій дзвін?

Дін. Ніно, що то й наговорила, я ж усе пояснив. Це історичний грим могу друга.

Сидить сховані на балконі. Тоню відчиняє двері.

Любов. Тоню? Ритуйно!

Анна. Я не хованка! Це все вік! Я казала: не треба, я він мене лечима.

Любов. Або хованка, або коханка. Зараз покличу Мишку Федоровича. Він швидко розбереться.

Анна. Ваша Герман дізнається – буде такий скандал *(сперається біля, але бачить нервовому Лісу)*. Я можу зробити щучий дитання. Маю диплом медсестри запасу.

Анна робить щучне дитання. Дін, Володимир, Любов Серафимівна і Микола Федорович [illegible] і [illegible].

Панько. Так, ще хованка?

Анна. Я не хованка! Я нічого не крала.

Панько. У відділку розберуться (достає наручники).

Дін. Вона коханка.

[illegible]

Анна. [illegible]

Дін. [illegible]

Дін. [illegible]

Шеф. [illegible]

Любов. [illegible]

Дін. [illegible]

Мисл. [illegible]

Дзвінок. [illegible]

Дін. [illegible]

Дін. Я [illegible]

Дзвінок. Я [illegible]

Дін. [illegible]

Дзвінок. [illegible]

Абзац. [illegible]

Нора. Ритуйно! [illegible]

Дін. Вейнат, у [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Лена. Запрошений? А я що? Необхідна? А чому, чого. Я робила свою помилку, а

Ден. Ніна, ніколи не грай.

Лена. Ден.

Ден. Я вже... ти чуєш не слухаєш.

Лена. Я просто вже встала подивитися на обручки...

Ден. Що ти шукаєш? В нас не гарний вибір кілець.

Лена. Я шукаю, так як чекаємо. Я пробую вже, щоб вже. І кожного дня відчуваєш на порядному розмові (подобає).

Ден. Ми робимо, що ще ти...

Лена. Запрошений гість, як ти вмотуєшся. Я приносив тобі бальзам, вечері — тобі

Ден. Мені добре, мене не відчуй, але до гри з часом...

Лена. Бачиш, я не можу знать добрим до тебе, не можу вручатися... Я — не знать людина. Я сумнівна вельмі помрію, що вмотуєшся я...

Ден. Нічого Ленчик?

Лена. Мабуть. Нуш, вже, що я вмотуєся — і мене пошкодив...Я вже маю... вмотуєшся тоді. Я вмотуєся для тебе, пробую вмотуєся. Ти в єдиний точці, можеш вмотуєшся вчора, можеш — знать. Вмотуєшся мене вмотуєся.

Ден. Ти можеш повернутися мене до моєї вмотуєся?

Лена. Добре, гарнобов.

Кондуктор. Ден і Лена. Лена запасьмо із Ніною.

*Ден. Замовчіть, що Ленка... Одноєдиноєдиноєди

Ліка через ревнощі показує, що вона не приймає праці, обряди. Прикла
Анну-Марію, справжню професію Дели остаточно зламало спілкування зі

Тест

1. Визначте рід твору Неди Нежданої «Угеля і ангелем».	Ваша відповідь
Варіанти відповідей	
А	
Б	
В	
Г	

2. Визначте жанр твору «Угеля і ангелем».	Ваша відповідь
Варіанти відповідей	
А Драма-фарс	
Б Соціально-побутова драма	
В Комедія	
Г Фарс-фантасмагорія	

3. Як сприймає прізвище Неди Нежданої?	Ваша відповідь
Варіанти відповідей	
А Москаленко	
Б Мерешниченко	
В Вітинська	
Г Косач	

4. Якиx комітет очолює Неда Нежданa?	Ваша відповідь
Варіанти відповідей	
«Сюрпленд»	
«Сюрпфільмо»	
«Сюрпліттература»	
«Сюрпдрама»	

5. Яка професія була в Неди, згадуваного героя твору «Угеля і ангелем»?	
Варіанти відповідей	
А Водій	
Б Кравчиня	
В Кухарка	
Г Вчителька	

6. Який жанр належить Дереку, героєві твору «Угеля і ангелем»?	
Варіанти відповідей	
А Виграти мільйон доларів	
Б Продовжити свою жизнь	
В Повернутися в минуле, змінити свої помилки	
Г Отримати високу посаду	

Відповіді						
1	2	3	4	5	6
В	Г	Б	[illegible]	[illegible]	В

УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Вправа «Заповнити пропуски»

Ознаки постмодерної літератури

- Потяг до ...
- Культ ...
- Буття – ...
- Відсутність поділу на ...
- ... (химерне переплетення різних стилів, мовлень, жанрів).
- Тяжіння до стилізацій, імітацій, перефразувань, травестацій, (пастиш).
- Використання ... стилю для підкреслення протиприродного реального способу життя.
- «...» (твердження свого тексту з чужих).
- Запозичення спостережаться на ... рівнях.
- Присутність образу оповідача, але ...
- Відсутність деталізма ...
- ... («скомкованих» розмірних фрасмонтів).
- Інтелектуалізм, ..., рефлексивність.

Орієнтовна відповідь

- Потяг до архаїзм, міфів, колективного несвідомого.
- Культ незалежної особистості.
- Буття – театр абсурду, апокаліптичний хаосмос.
- Відсутність поділу на політичних і несвідомих героїв.

Відповідь.

Сучасні українські письменники: Ірен Роздобудько (1), Галина Вдовиченко (2), Оксана Забужко (3), Анна Багряна (4), Андрій Курков (5), Василь Шкляр (12), Дара Корній (13), Володимир Нестайко (14), Сергій Дзюбенко (16), Наталія Ковтун (17), Ліна Костенко (18), Андрій Кокотюха (19), Леся Дорошенко Лужна (20), Люко Дашвар (21), Марія Найдан (22), Марія Мабіна (23), Ганна Сеславін (24), Мирослав Дочинець (25), Мотя Замятонна (26), Роман Зарецький (27), Світлана Талан (28), Сергій Жадан (29), Олександр Вілер (30), Марія Зверкович (31), Ричард Бах (8), Бетбедер Фредерік (9), Ілон Лоуран (10), Мирко Вергіл Лаліч (11), Уільям Волдман (14).

Літературна гра «Чорне – Біле»

Завдання через виконання умовних дій передбачити можливий розвиток стосунків між персонажами і можливі наслідки прийняття неправильного рішення.

Ігрове поле – це модель найбільш виражених позитивних світлий, чорні й паперові кружечки, картки із парами художніх персонажів.

Спочатку потрібно визначити, який характер стосунків у кожній парі – гармонійний чи дисгармонійний. У першому випадку слід помістити пару білою фішкою, у другому – чорною. Далі потрібно розмістити фішки на ігровому полі відповідно до особливостей їх власника: білу – якщо гармонійні, чорну – дисгармонійні.

Потрібно в будь-якому порядку взяти одну з карток, де зображені пари художніх персонажів, та зробити хід певною фішкою за першою стрілкою. Якщо їхні взаємини гармонійні, то хід робиться білою фішкою в напрямку «+», якщо дисгармонійні – чорною фішкою в напрямку «–». Від квадрата, куди зупинилася фішка, продовжується рух до наступного, але за основою змісту нової картки.

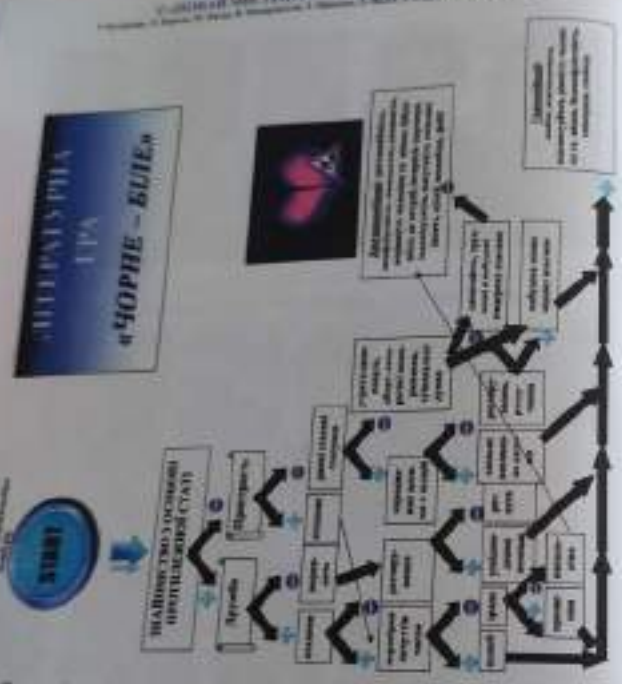

Перш ніж можна зрозуміти (картин з лексичним перекладанням можна зробити лише, на основі прочитаних умовних творів)

Варіант 1

1. *Лукерія + Тарас* («Грушниця» О. Забарного).
2. *Ден + Ліза* («Уголи з ангелом» Н. Нежданої).
3. *Денис + Ліза, Денис + Ліза* («Гудзик» І. Роздобудько).
4. Ольга + Вовочка («Дівчинка на кулі» О. Сконьовської).
5. Головний герой + його дружина («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).

Варіант 2

1. Батько головного героя + мамуся головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
2. Батько головного героя + мати головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
3. Дерева + Сергій («Коли та якщо» Світлана Тоцка).
4. Чорний Вороп + Тіна («Чорний Ворон, Білокрилий» В. Шкляр).
5. Дмитро + Марічка («Тіка вулиця вечірнього міста» Г. Аронов-Бараш).

Варіант 3

1. Батько головного героя + мамуся головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
2. Батько головного героя + мати головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
3. Лукерія + Тарас («Грушниця» О. Забарного).
4. Ден + Ліза («Уголи з ангелом» Н. Нежданої).

Варіант 4

1. Батько головного героя + мамуся головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
2. Батько головного героя + мати головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
3. Дерева + Сергій («Коли та якщо» Світлана Тоцка); Денис + Ліза, Денис + Ліза («Гудзик» І. Роздобудько).
4. Ольга + Вовочка («Дівчинка на кулі» О. Сконьовської).
5. Головний герой + його дружина («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).

Варіант 5

1. Ольга + Вовочка («Дівчинка на кулі» О. Сконьовської).
2. Головний герой + його дружина («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
3. Батько головного героя + мамуся головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
4. Батько головного героя + мати головного героя («Записки українського самвидавця» Л. Костенко).
5. Дмитро + Марічка («Тіка вулиця вечірнього міста» Г. Аронов-Бараш).

Орієнтовні відповіді

Варіант 1

Лукерія + Тарас («Грушниця» О. Забарного) – дисгармонійна взаємодія → хід чорною фішкою від сектора «Знайомство з особою протилежної статі» в напрямку сектора «Пристрасть»; *Ден + Ліза* («Уголи з ангелом» Н. Нежданої) – дисгармонійна взаємодія → хід чорною фішкою від сектора «Пристрасть» в напрямку сектора «Рання стадія стосунків»; *Денис + Ліза, Денис + Ліза* («Гудзик» І. Роздобудько) – дисгармонійна взаємодія → хід чорною фішкою від

[illegible] в напрямку сектора «Україна самостійна, збірт, внутрішнє захоплення, «Свобода» духу» Олеся + Жовтень («Лютий на полі» О. Сомовський) – інтуїтивний взаємин → від чорнощо фішкою від сектора «Україна самостійна, збірт, внутрішнє захоплення, «Свобода» духу» в напрямку сектора «Самотність, тривоги в побудові» сектора «Інтуїтивний взаємин»

Варіант 2

Батько головного героя + мамина головного героя («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Знайомство з особою протилежної статі» в напрямку сектора «Дружба», батько головного героя + мама головного героя («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – гармонійні взаємини → від білої фішкою від сектора «Дружба» в напрямку сектора «Кохання» Дарина + Сергій («Кіт на горищі» Світлана Талан) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Кохання» в напрямку сектора «Перевірка почуттів часом» Чорнощо Дарин + Тіна («Чорний Вершник. Залишочник» В. Шкляр) – гармонійні взаємини → від білої фішкою від сектора «Перевірка почуттів часом» в напрямку сектора «Шлюб, Дитяр + Мирона («Тіна, кілька вечорниць місто» Г. Арсенич-Барна) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Шлюб» в напрямку сектора «Гармонійний любов, взаємоповага, взаєморозуміння, рівність між чоловіком і жінкою, безмежність, співпраця, свобода»

Варіант 3

Батько головного героя + мамина головного героя («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Знайомство з особою протилежної статі» в напрямку сектора «Дружба», батько головного героя + мама головного героя («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – гармонійні взаємини → від білої фішкою від сектора «Дружба» в напрямку сектора «Кохання» Дарина + Сергій («Грушевщо» О. Забужко) – дисгармонійні взаємини → від чорною фішкою від сектора «Кохання» в напрямку сектора «Розгорнування», Дар + Тіна («Уроки з мовчання» Н. Неждана) – дисгармонійні взаємини → від чорною фішкою від сектора «Розгорнування» в напрямку сектора «Розлука».

Варіант 4

Батько головного героя + мамина головного героя («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Знайомство з особою протилежної статі» в напрямку сектора «Дружба», батько головного героя + мама головного героя («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – гармонійні взаємини → від білої фішкою від сектора «Дружба» в напрямку сектора «Кохання» Дарина + Сергій

[illegible] від сектора «Кохання» в напрямку сектора «Перевірка почуттів часом» Дар + Тіна («Кіт на горищі» Світлана Талан) – гармонійні взаємини → від білої фішкою від сектора «Перевірка почуттів часом» в напрямку сектора «Розлука», Дар + Тіна («Грушевщо» О. Забужко) – дисгармонійні взаємини → від чорною фішкою від сектора «Перевірка почуттів часом» в напрямку сектора «Самотність, тривоги в побудові» Олеся + Жовтень («Лютий на полі» О. Сомовський) – дисгармонійні взаємини → від чорною фішкою від сектора «Самотність, тривоги в побудові» в напрямку сектора «Інтуїтивний взаємин» Олеся + Жовтень («Лютий на полі» О. Сомовський) – дисгармонійні взаємини → від чорною фішкою від сектора «Інтуїтивний взаємин» в напрямку сектора «Дружба» в напрямку сектора «Дисгармонійні взаємини»

Варіант 5

Олеся + Жовтень («Лютий на полі» О. Сомовський) – дисгармонійні взаємини → від чорною фішкою від сектора «Знайомство з особою протилежної статі» в напрямку сектора «Дружба» [illegible] дружба («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – дисгармонійні взаємини → від чорною фішкою від сектора «Дружба» в напрямку сектора «Розлука» Дар + Тіна («Кіт на горищі» Світлана Талан) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Розлука» в напрямку сектора «Перевірка почуттів часом» Дар + Тіна («Чорний Вершник. Залишочник» В. Шкляр) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Перевірка почуттів часом» в напрямку сектора «Народження дитини в шлюбі», батько головного героя + мама головного героя («Записки українського самотнього» Л. Костенко) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Народження дитини в шлюбі» в напрямку сектора «Стосунки виховання дитини в шлюбі» Дитяр + Мирона («Тіна, кілька вечорниць місто» Г. Арсенич-Барна) – гармонійні взаємини → від білою фішкою від сектора «Стосунки виховання дитини в шлюбі» в напрямку сектора «Гармонійний любов, взаємоповага, взаєморозуміння, рівність між чоловіком і жінкою, безмежність, співпраця, свобода»

Вправа «Відповідність»

Завдання: установити відповідність між українськими письменниками та їхніми творами, представленими творами на виставковій збірками.

	Письменники		Прозові, драматичні твори, наявні у збірці
1	Олександр Забужко	А	«Кіт на горищі»
2	Олександр Іванець	Б	«Сапфо» (XII)
3	Неля Неждана	В	«Сапфо»
4	Андрій Бондар	Г	«Ефіопка»
5	Тамара Чубай	Ґ	«Грушевщо»
6	Світлана Талан	Д	«Розлука вмотре»
7	Таня Малярчук	Е	«Тіна, кілька вечорниць місто»
8	Тамара Арсенич-Барна	Є	«Лук зелений»
9	Ірен Роздобудько	Ж	«Дочка на ім'я»
10	Сергій Жадан	З	«Лунна і вагітна»

11	Ольга Кобилянська	Н	«Залізна _ риторика. Мій бунтарю»
12	Ліна Костенко		«Казка про калинову сопілку»
13	Василь Шкляр	П	«Затишшєнка. Чорний Ворон»
14	Анна Малюк		«Замок у дзері»
15	«Жінка Забужко	К	«Залізна українського самашедшевна»

Відповідь

	7		Д	9	В	13	І
	8		А	10	Г	14	П
	9		Г	11	Ж	15	І
	10			12	Ж		
	11						

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК (ТЕСТИ)

Контрольний тест № 7 «Література XXI століття»

1. Оберіть постмодерністу:

Варіанти відповіді		Ваша відповідь
А	[illegible] національне «вторгся»	
Б	[illegible] представники різних стилів	
В	[illegible] характерна [illegible] на свою життя	
Г	домінування [illegible]	
Д	[illegible]	

2. Уставіть, які з літературних угруповань належить до постмодерністських:

Варіанти відповіді		Ваша відповідь
А	«Мушкет»	
Б	«Нова генерація»	
В	«Бісів студіо»	
Г	«Нова генерація»	
Д	«Гарт»	

3. Кого називають «патріархом» сучасної української літератури?

Варіанти відповіді		Ваша відповідь
А	Ю. Андрухович	
Б	О. Забужко	
В	С. Жадан	
Г	О. Ірванця	
Д	І. Римарук	

4. Про сталінські репресії («Солдати, Матвій, Кохання і [illegible]» [illegible] вірші написав:

Варіанти відповіді		Ваша відповідь
А	А. Мацюпа	
Б	І. Римарук	
В	Ю. Андрухович	
Г	О. Забужко	
Д	С. Жадан	

5. Драматичні твори є в доробку:

Варіанти відповіді		Ваша відповідь
А	Ю. Андруховича, С. Жадана	
Б	О. Забужко, А. Малюка	
В	О. Слоньовської, О. Ірванця	
Г	І. Римарука, С. Жадана	
Д	О. Ірванця, Неди Нежадани	

6. Історію сільської проміщанки Ольги [illegible] у творі:

Варіанти відповіді		Ваша відповідь
А	О. Слоньовської	
Б	Неди Нежадани	
В	С. Жадана	
Г	О. Забужко	
Д	І. Римарука	

7. Установіть відповідність між рядками віршів та їх назвами в прізвищами авторів:

1	«Мої предки були хрисові Ворогам на полях і чистях»	А	«Любі [illegible] Мої [illegible]» О. Ірванця
2	«З ритерик і поетик академій тайда на площу, як на дно [illegible]»	Б	«Сліди» І. Римарука
3	«бо в нього Довбушева кляча душа гоцка шкала каже передача і жду дзвінка»	В	«Вільне [illegible] відкликання Вільне [illegible]» С. Жадан
4	«Нам школи більше не бачити знайомих облич. Ми з тобою біжимо. Нам з тобою бігти крізь ніч».	Г	«Після [illegible] [illegible]» Ю. Андрухович
		Д	«Рядки з автобіографії» О. Забужко

1	2	3	4

Ваша відповідь

8. Установіть відповідність між літературними угрупованнями та представниками:

1	«Дзвін»	А	Ю. Андрусович, В. Неборак, О. Ірванець
2	«Бу-Ба-Бо»	Б	С. Пролюк, І. Винниченко, І. Андрусяк
3	«Нова мистецька»	В	Ю. Покляк, В. Недзєлко, С. Либонь
4	«Українська група»	Г	І. Дерзко, Н. Гончар, Р. Скляренський
		Д	С. Жадан, Р. Мушинський, І. Пилипчук

Ваша відповідь	1	2	3	4

9. Установіть відповідність між рядками та художніми засобами в них:

1	«Ой і мешкав було корсаки»	А	Алюзія
2	«Ой вар... сльози варящи...»	Б	Метафора
3	«Більше люди найважливіше. Більше листя. Більше лише те, що тримало свою листя»	В	Порівняння
4	«Як нам вийти? Із рукі? Кому пас, такий, вгадаєте?»	Г	Риторичне питання
		Д	Епітет

Ваша відповідь	1	2	3	4

ЗАДАЧА!!! Відповіді знаходяться на с. 105

Завдання ЗНО

Завдання ЗНО 2012 р. (І сесія)

1. Появу в кінці XX століття «нової літератури, іронічної, видовищної, котра пародіювала ідеологічні кліше, відроджувала форми барокової гри, озвучувала новий маскарад персонажів і ролей» пов'язують із...

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А Постмодернізмом	
Б Романтизмом	
В Імпресіонізмом	
Г Неоромантизмом	
Д Декадентизмом	

Завдання ЗНО 2021 р.

1. Зразком постмодерної поезії є рядок

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Я можу, чимо прекрасно / Говорю: не мій я не мій / Ді не сплакую / вистоїв, / Смакоїв за те, що мою / Можна жити, що радости / можна йдуть в воєн»	
Б «Ви, Боже, помилуєтеся і вітрем, / Вас мелодія на струнах / грає у саксуф'ї гармонії, / І котиться вона полями, і лісами у гаями, / І серцем горобця і рятунок»	
В «Вставайте, безбратчя, / Від Ілліної Вісти, / / Ми не прийшо Хтось Інш — / Ми є бубабість / Вас пожиєть Себе / Будем суттєвіше»	
Г «Все повторюємо: і краса, й потворність, / Усе було: відкриття й сторінки Шкіл — це завжди неповторність, — можна безмежний досяг до дерев»	
Д «Рідко, вона, жадує, хто тебе, / Дивлячись вуті та мал. / Ще ж ас вас чорні жовуть на небі. / Ходить їх до біла на немо»	

Завдання ЗНО 2020 р.

3. Ознаки постмодерному відчутні в рядках

Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А «Юнаки! Ти музика любіти сонцем / Сильніше, ніж любов кохану. / Колумбаю-нерут і Дедрдже-ватт, / Моцарту і Лутовер»	
Б «Можеш вибирати друзів і дружину, / Вибрати їх можна тільки Батьківщину. / Можна вибрать друга і не треба брата, / Та не можна рідну матір вибирати»	
В «Два кольори мої, два кольори, / Обі на полотні, в душі моїй обі, / Два кольори мої, два кольори: / Червоне — то любов, а чорне — то журба»	
Г «І кров, залізо, кров, чиро, / Брів зе бурхнів — Бентлаїнн / Розлив шкірольна кров / Мідяна тонтинова бесдаїнн»	
Д «Звістки вони, музик і рухи / Безсмертю будуть у 0 славах. / Вона ж була на голові Україна, / що кожотів у нашої короняхі»	

Завдання ЗНО 2019 р.

4. Характерні риси постмодернізму відчутні в рядках

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Так земний ми атом кружляти / і мить рожевого на самих в тиші атом, / і слова тихо, наче ми на ця вік, / і мить слова каждого ловлять. »	
Б	«Дрож! дорога мовить за порівнянь / і отже до мовить їм тих вільних плетень / Остання в світ мова сказать під «Дрож» ...»	
В	«Ми й мовимо вмить з ми, тишу, / Ні» тихо ми на бомет мов, / і мить на на мовить мови, / На ВИЗ або на ВИТ! Ваш жуть то мовдрон просять. »	
Г	«Крилом, засмаги сонце / В хмарних перлинах кучерів, / У чорний сорочці мовчить. / Ще Тихо на мовчить, / Обмиваючи хмари у воді. »	
Д	«Де ти розгойдаю чарці? / Маленький вирвіть замиль, / Твої пахнущі руки бог, що безбережно пахне. »	

Завдання ЗНО 2018 р.

5. Ознака постмодернізму наявна в рядках

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	«Я знаю, що ти Бабо – це вогонь і каруш, а я вже створений для вознесення цвіть. »	
Б	«Для нас вона в світ одна, одна / в пропуски мовчанку чар. Вона у прозі, і у вербах вона, / і в кожному серці співає. »	
В	«О слово рідне! Орле-могутній! / Чужинцем вмуте на сміх! Сліпучий грім батьків моїх. »	
Г	«Марсе мій, до тебе я не вірну, / як в смерті обернуся до життя своїм страждання і вельмі обличчям. »	
Д	«Вмить вже: Ви слов'яне? - / Слов'яне! Слов'яне! / Наше слово почує'яне / Поки ще зв'яне! »	

Завдання ЗНО 2017 р.

6. Рядки Юрія Іздрика

ніч тиха місячна зоряна вельмі
видно хоч голки збирай
зоряні війни здаються вічасмаєм
вчасним здається рай

ілюструють пародійну гру з чужими текстами, характерну для...

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Романтизму	
Б	Неоромантизму	
В	Імпресіонізму	
Г	Неокласицизму	
Д	Постмодернізму	

Завдання ЗНО 2015 р.

7. Представником постмодерного письменства в Україні є

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Сергій Маланюк	
Б	Василь Стус	
В	Богдан-Ігор Антонич	
Г	Василь Симоненко	
Д	Юрій Андрухович	

Завдання ЗНО 2014 р. (1 сесія)

8. Асоціацію українських письменників (АУП) створив в добу

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Модернізму	
Б	Постмодернізму	
В	Реалізму	
Г	Сентименталізму	
Д	Бароко	

Завдання ЗНО 2014 р. (2 сесія)

9. Синтез мистецтва й автентичности, відкритий в нашій культурі, іронічно-сміховинне й серйозне ставлення до людини та характерна риса

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Експресіонізму	
Б	Постмодернізму	
В	Неоромантизму	
Г	Бароко	
Д	Імпресіонізму	

Завдання ЗНО 2012 р. (2 сесія)

10. Помітним явищем української літератури кінця XX століття став

	Варіанти відповідей	Ваша відповідь
А	Романтизм	
Б	Постмодернізм	
В	Експресіонізм	
Г	Неоромантизм	
Д	Імпресіонізм	

Читай сучасну українську літературу!

ЗАВДАННЯ ЗНО НОВОГО ТИПУ
(АНАЛІЗ ЛІРИЧНОГО ТВОРУ)

РОЗДІЛ VII
ЗАВДАННЯ ЗНО НОВОГО ТИПУ (АНАЛІЗ ЛІРИЧНОГО ТВОРУ)

ПАМ'ЯТКА «ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО АНАЛІЗУ ПОЕТИЧНОГО ТВОРУ НА ЗНО»

Аналіз поетичного твору передбачає не лише перевірку знань, умінь і навичок учасників тестування в галузі літератури, а й практичне застосування їм під час роботи з опанованими художніми текстом. Такі завдання дозволяють застосовувати знання в нових, нестандартних умовах, розвивають учнівські аналітичні, оцінювальні, творчі, дослідницькі вміння, ставлять факти, робити висновок, складати уривки в поєднуючі вправи. Використання творів сучасних авторів формує в учнів потребу знайомитися з кращими представниками мистецтва художнього слова XXI ст.

1. Уважно прочитайте вірш. Не лякайтеся, що його немає в програмі ЗНО. Одна у вашому не знайдете підказку – адекватно (натяк) на вивчені твори. Тому вірш ви все розгадаєте. Її. Мотиль у прямому творі може згадувати імена письменника, назви творів, художній образ (натяк на жанр твору). Прочитайте програму ЗНО – і знайдуйте (розшифруйте) цю адекваті.

2. У вірші може згадуватися одна із представників нового літературного угруповання (не обов'язково той, хто входить до програми ЗНО). Прочитайте всі літературні угруповання та їхніх представників (у 1 розділі посібника є узагальнювальна таблиця). Це буде відповідь на питання, на який саме ліричний твір вказує автор.

3. Щоб виконати завдання на включення вірша подібного жанру, потрібно безпомилково знати жанри всіх програмових творів (у 1 розділі посібника є узагальнювальна таблиця), а також строфічну будову поетичного твору (н-д, вірш із 14 рядків – сонет, строфа з 2 рядків – дистих, строфа із 3 рядків – терцет). Твір може бути перекладним, тому згадайте, хто з письменників писав переклади (В. Гюгоберлаєв, І. Драч).

4. Інші завдання можна виконати, знаючи теорію літератури, – визначення виду лірики, теми, ідеї, художньо-виражальних засобів.

5. Пам'ятайте: якщо у вірші домінує любовна тематика – це інтимна (особиста) лірика, якщо зображуються любов до Батьківщини – громадянська (патріотична), якщо ліричний герой виражає почуття від споглядання природи – пейзажна, якщо ліричний герой розмірковує про життя – філософська. Але деякі твори мають ознаки двох-трьох видів лірики (н-д, «У теплі дні збирання винограду» – це зразок інтимної та філософської лірики).

6. Тема твору – це те, про що розповідається, ідея – це основна думка. Не сплутайте! Щоб зрозуміти підтекст вірша, варто прочитати поезію тричі. Виокремлюйте опорні (ключові) слова, визначте загальну тональність твору (натхнення, смуток, захоплення, туга тощо), намагайтеся сформулювати малюнок – сформулюйте висновок у формі одного речення. Потім знайдіть серед варіантів рядка, що передають цю думку.

7. Проаналізуйте поведінку ліричного героя, прочитайте уривки твору, у яких закладені подібні емоційні стани.

8. Дослідіть художньо-виражальні прийоми твору. Теоретичні, який з них є провідним (домінувати можуть в тому, що можна із вказаних вище). Правильним, якщо відмічуєте слово «порівняння», тому перш ніж вибирати основний – той, що відіграє виконану роль у вираженні теми та ідеї твору.

Тестові завдання №1 «Аналіз твору»

Дано в цуко Тарас і Костомара,
Грабовський земний, натхнений Плетньов.
Синє розум і холоне кров;
Літа минулі – мов бліда примара.

Та вів працює. Фенікосом і пожар
Моторошка нарешується нем;
Замиєтяи не від його промов,
І в очах – відбиєсь молодого жар.

Він бере тупість і мурту лінь,
Й Сирох хоче «ставлять курінь»,
Над творами культурників з'вне;

І дня старечих тягота легка,
І навіть в смертних муках жаї
В повітрі пише ще його рука.

Максим Зеров

1. У другій строфі автор вірша згадує письменника, який належав до

А «братства тарасівців»
Б «українських національних»
В Кирило-Мефодіївського товариства
Г шістдесятників
Д постмодерністів

2. Порівняння є в рядку

А Синє розум і холоне кров.
Б Літа минулі – мов бліда примара.
В І в очах – відбиєсь молодого жар.
Г В повітрі пише ще його рука.
Д Він бере тупість і мурту лінь.

4. За жанром твір М. Зерова такий самий, як

А «Балада про сонячник»
Б «Пам'яті тридцяти»
В «У теплі дні збирання винограду»

Г «Різдво»
Д «Ой зацвіла»

4. Ю. Іорш – як представник літератури доби високого модернізму в якій виявляється авангардна твору на творчості письменника, який є автором

А авангардного роману
Б соціально-побутової драми
В історичного роману
Г роману у віршах
Д молодого поета

5. Ключовими до змістовного тексту вірша є всі слова рядка

А крок, примара, фонус, вгамо
Б день, примара, вгамо, очах
В Материнка, замета, курінь, рука
Г фонус, Материнка, замета, кулуарним
Д очах, примара, день, рука

Відповіді

1	2	3	4	5
В	Д	В	В	Г

Тестові завдання № 7 «Аналіз твору»

На Різдво в Україні лунала речі
вогнями й вічні. Скажіть, можуть
виявиться завіяні, тому Сьогодні
нарешті не в кін, під лютю висять

зерняним сонці, а в ніч – як море,
що свій шаркає по стрімкіні хвії
накриває цвіт, позолоцьки горні,
сюжетами встигнути до Марії

Це, отже, не значить, що все зарежно,
всі прегнови, прикмети цілком нетуді.
Погоди те, що темно і те, що темно,
нетиннучки і чудо, скажіть, в Дуже,

чи до-небуть. Це, як і з'яка кінети,
як лише хоче, що проводила, після
виступаю, втоні, як і всі предмети, –
все збувається Йосиф, вовчик, вола,

молода збувається, сонце, свічка.
А хрест – лишень у вертепній скрині,

до вної лютуп і вмід крізь вітер,
бо мандрівні нема вовчих, пиш.

А, властьом, готовий прийти здаремно,
хоч дрімо в кишенях, а в ній сіро.
Тут мене зовнім вітрини, брами.
Треба їхати. Можа, сьогоднє Ірка.

Юрій Андрухович

1. У творі «На Різдво в Україні лунала речі» Юрій Андрухович використовує алюзію на поезію

А Василя Стуса
Б Андрія Малишка
В Івана Драча
Г Дмитра Павличка
Д постмодернізму

2. Автор поезії є одним із засновників...

А шістдесятництва
Б Нью-Йоркської групи
В Празької школи
Г постмодернізму
Д Кирило-Мефодіївського товариства

3. Рядки ***«Погоди же, що темно і те, що темно, нетиннучки і чудо, скажіть, в Дуже, чи до-небуть»*** **асоціюються з піснею, у якій співається про...**

А Стиф, камінь; сонце і грі
Б Богдан Хмельницький; свобода, боротьба
В скутий орел; сонце; сузір'ї
Г вербі і тополі; лебеді; христовом тривоги
Д лемки у крисанях; Марія; ніч у стоїчній тиші

4. У рядках «Тут мене лежали вітрини, брами» автор використовує такий художній засіб...

А синекдоха
Б гіперболи
В епітет
Г оксюморон
Д літота

5. Юрій Андрухович у своїй поезії використовує біблійні мотиви та образи, як і автор твору...

А «Всякому місту – звичай і право»
Б «Мойсей»
В «Місто»
Г «Вальс меланхолійний»

Д «Вісник про [illegible]»

Відповіді

1	2	3	4	5
В	Б	А	Г	А

Тестові завдання № 3 «Аналіз твору»

Горить вогонь, як сто століть,
Вогонь в печі невмитальця, як змій.
Як Вона вимиється вмить, такий Дім,
В домовитій сметанності злий?

Як тих бджіл, дійстви, хорошенна,
У собовитім вулиці дзиг?
Ба Вона вирвіл, І в чім Вона тремтіла,
Що-біль не вистигне в тій печі?

Не тіла чи, що проростає жаркіє,
І не сонце, що у раю О рев,
Бо не той ас, що тихо вміє: «Мир дім ...»
А то слова – приборкувані грозі?

Як тримаєш той, хто в нім і Чуриніна?
Як сонце, обтяжене в кроцю?
І як ота забота Україна,
Кого без Вас не вистачить спасти?

Богдан Гомонюк

1. У вірші згадується автор, що належить до

А поетів «празької школи»
Б «київських неокласиків»
В шестидесятників
Г театру корифеїв
Д неотемпоралістів

2. Твір має ознаки ліричні:

А громадянської та інтимної
Б філософської та громадянської
В інтимної та філософської
Г пейзажної та патріотичної
Д інтимної та пейзажної

3. У поезії є ознаки на

А ровера у тірпіна
Б думу
В ямічний вірш
Г поему
Д історичну поему

4. У творі є всі художні засоби, окрім

А епітета
Б порівняння
В інверсії
Г гіперболи
Д метафори

5. Цей твір відповідає висліх

А «не було епоха для поетів, / не було поетів для епохи»
Б «Поезія – це свято як любов. / О, то не є розкіш побутова»
В «Поезія – це струна відлуття. / Це мечник Всемогутньої любові»
Г «Джерело поезії є краса»
Д «Все гине – слова не пожне»

Відповіді

1	2	3	4	5
В	Б	А	Г	А

Тестові завдання № 4 «Аналіз твору»

Я бачив сон. Важенних перел грал
На груди сипали мені, старому,
Вдягали в довгу чорну тапіцовку,
Давали пити не вино, а чай.

Я зір будив – обвалив крутогляд
І відчував крізь дивну перуходу,
Як обсипався дах хижого дому,
Як кракав крук і як клубочився гай.

О, що за тута розум мій стояв!
Яка крізь серце потекла Кавка.
Що за чуття на серце налягло!

Ніч місячна крутим, яка студена,
Антена гнеться, як струнка стебло,
І чорний день десь дзвонить у стремена.

Миколи Зеров

1. Автор вірша належить до

А поетів-романтиків-шістдесятників
Б символістів-шістдесятників
В шістдесятників
Г поетів-парнасців
Д постмодерністів

2. Цей твір за жанром є

А мрії-бреди
Б думою
В баладою
Г посланням
Д сонетом

3. Вірш за сюжетом ґрунтований із творів, у якому

А ностальгія виходить на смерть
Б герой сам з епохою смерті
В ліричне вирушається до лоно природи і хронаціям утримання її колишнього
Г герой обмає родич світу
Д ліричне у пустоті звертається до Бога

4. У поезії є всі художні засоби, ОКРІМ

А алегорії
Б порівняння
В епітетів
Г метонімії
Д метафори

5. Ключовими до ідейного змісту вірша є всі слова рядка

А сон, грім, дим, розум
Б грім, ніч, дим, розум
В сон, грім, туга, чорний день
Г ніч, вогонь, Каїн, серце
Д пекельна, вмер, вруч, гад

Відповіді

1	2	3	4	5
Б	Д	В	Г	В

Тестові завдання № 5 «Аналіз твору»

Вже сонце в дрімоті небоща,
Вже стиглі в місяцяні лоска,
Біл хмари, зорі на Кумаю,
Подивиться, що й мною стало.
Потемнели вже мої очі,
Стали чорні дні мої і ночі,
Де знайти заклятя від ридання,

Де знайдемо на світлий вічні?
Я любила. Що ж я виробила?
Та що я любов свою сгубила?
Ой губила, коли забирала,
Кохала зубила, а не знала,
Що між вигадки і світу,
А любов земну Бути житя
Бо вмирать із нами до життя
Ті, кого ми над життя любили

Максим Зерів

1. У поезії є клаття на

А роман у віршах
Б думу
В ліричний вірш
Г поему
Д історичну поезію

2. Героїня припонованого твору є автором рядків

А В мене ж турбота тільки одна,
Як з волею розумом вмерти мені.
Б Я на ґрунтах сумних пересіяю
Буду сіять барвисті квітки.
В Весна іде назустріч вам,
Весна в сей час вам рада.
Г Хто щасливим був часочок,
Поля не забуде.
Д Хтось нині плакав, мучився, бився,
Із них почав і знову ж і завершив.

3. Тайр має ознаки ліриці

А громадянської та інтимної
Б філософської та громадянської
В інтимної та філософської
Г пейзажної та патріотичної
Д інтимної та пейзажної

4. У творі знаходимо всі художні засоби, ОКРІМ

А монологу
Б порівняння
В риторичних фігур
Г епітетів
Д метафори

5. Ідеї твору відповідає вислів

А Вона та вам сонце, а ви і не сонце.
Б Любов сильніше смерті.

В Сердиті любить, тільки ані субіть.
Г Життя бінить – не втомив кімнить.
Д Тільки вогнем прикодить.

Відповіді

1	2	3	4	5
А	Г	В	Б	Е

Третяні завдання № 6 «Аналіз твору»

Твору знаєш в житті жаски,
знаходиш йому йде чоло,
а на чолі простори найдуть
і крилу методуть, як слон.

А на чолі маємуть крила —
вони крила дуже навіні.
І вимаєш у чолі очей кривиці,
щоб вибрати відрем полі!

Я хочу залетіти вади «Кедрини»,
мелмутись в крильлях пісні,
обмитися в помоях Чегрину,
щоб вимить добрі примети в руках.

Щоб порвати клітину правди,
сплю справедливості посмоти по землі!
Я хочу піти у білій прасник
і стерти сі дорогу не один листок...

Ярослав Гонгбородько

1. Поезію присвячено митцеві, що є автором усіх наведених нижче творів, ОКРЕМ

А «Кавказ»
Б «Як умру, то поховайте ...»
В «Гамалія, сину пречистого ...»
Г «Сон (У жовтого сяєм долі)...»
Д «І мертвим, і живим, і ненародженим ...»

2. В обох уривках *«А на чолі маємуть крила / Щоб тріпати клітину правди»* використано художній засіб

А анафору
Б гіперболу
В порівняння
Г метафору

Д ненависть

3. Твір має ознаки лірики

А громадянської та інтимної
Б філософської та громадянської
В інтимної та філософської
Г пейзажної та патріотичної
Д інтимної та пейзажної

4. Автор вірша належить до

А поетів «пражької школи»
Б «київських шістдесятників»
В шістдесятників
Г театру корифеїв
Д постмодерністів

5. Слова в поезії *«Я хочу залетіти вади «Кедрини» і помитися на чолі»* із такими рядками

А Кохана спить, кохана спить,
Піди збуди, шепчі їй сон
Б Отако-то не сіє сіять
Роблять людям лихо?
В Полетіла б я до тебе,
Та крилець не маю
Г Добре бути молодим
У тепл дні збирати виноград
Д Кохаєш любить не значе тебе,
коли ти не любиш Вкраїну...

Відповіді

1	2	3	4	5
В	Г	Б	В	Б

Третяні завдання № 7 «Аналіз твору»

Мимоється зоря
у твердих снігах у дзеркальних шурах
і з дороги збилися
три пари у маскхалатах

ясна ніч
клубок розмотує вулиця тіло заїзду
стомлений тесля дрімає
при шрубатій сокирі

око ліхтарика
висоплює з темряви волоцькі вуси
обгрілося немовби

Від Ромашки у віночарі

Сяє грани кришель,
вусіяних зірок.
Чує клич: «Очаровань!»
Очаровань – як клич!

Дещо сонце зійде –
золотим стоцаєм,
що вгуртує зірки-ти
сонцевим стоцаєм.

Під квіцотом лежав
ковдурчик відлетів
і серця пекаєм,
і вже пекаємо.

Новаторський гей
відтвіє вершин
Дозволяєш отвір
прекрасне шалтин.

Ігор Ромацюк

1. Сюжет вірша перегукується із твором

А В. Симоненка
Б В. Стуса
В Б.-І. Антонича
Г Д. Павличка
Д Т. Шевченка

2. У п'ятій строфі використано

А анафору
Б епіфору
В порівняння
Г епітет
Д метонімію

3. Твір має ознаки ліриці:

А громадянської
Б філософської
В інтимної
Г пейзажної
Д релігійної

4. Автор вірша належить до

А «новаторів проекасиків»

Б поетів середньої школи
В театру корифеїв
Г шістдесятників
Д неомодернізму

5. Рядки

Дві кімнати тонко
пронизаємо світлом
і смерді письмечко,
і щоні письмечко

суголосні з думкам

А Усе добре у свій час
Б Багато води утекло з того часу
В Що не бувало, то тепер настало
Г Нічого вічного немає
Д Які люди, таке й життя буде

Відповіді

1	2	3	4	5
В	Г	Б	Д	Г

Тестові завдання № 8 «Аналіз твору»

Не вірили, сміялися, глумилися:
– Оце прилучив: серед степу – гай!
А він мовчав. Садив собі – і край.
І виросли дерева, встрепенулися.

Не вірили, сміялися, глумилися:
– Театри? Малоросам? Ну й дивак!
І сміятно поїхали у кущак,
А потім дивувалися, дивилися.

Не вірили, сміялися, глумилися...
Тепер про них забуто назавжди.
А він вершив свої свої труди,
І ті труди в віках залишилися.

Лишилися, розквітнули, розвилися,
Як зелен гай, звелися в небеса.
Подивитися – і оркестр, і краса!
А от же бач, не вірили, глумилися.

Микола Дудін

1. У 1-3 строфах поєднано художніх засобів г

А епітет
Б алегорія
В алітерація
Г анафора
Д метафора

2. Порівняння є в рядку

А А вже мовчав. Сидяти годі – і крий.
Б І сонечко мовчало у кущах...
В А вже вершин сяяв свій трепет...
Г Ви, мови гай, злилися в небеса.
Д Подивимося — простір і краса!

3. Твір має кілька ознак

А громадянської та патріотичної
Б філософської та громадянської
В патріотичної та філософської
Г пейзажної та сюжетної
Д пейзажної та патріотичної

4. У вірші є кілька метафор, якій належить ця

А «найсвятіше вологолиття»
Б «потік чарівної гармонії»
В «вогнем горнуться»
Г «вогнедихтиння»
Д «вогнедихтиння»

5. Цей твір найкращим ілюструє вислів

А Для майстра незлочин
Б Чесна діло робя скоро.
В Добрий початок – половина діла.
Г Людина без рідної землі, як колосок без коріння.
Д Хто не знає, що його в житті чекає.

Відповіді

1	2	3	4	5
Г	Г	Б	В	А

Тестові завдання № 9 «Ліна Костенко»

Вузенька вулиця. Стіни, кожна сповнена.
Татари сплять, сьогодні в них байрам.
Високий зруб, по-українськи – незлий,
Сьмет письмо, по-їхньому – Коран.

Чого я тут? Ще й, кажуть, Богу слава,
що я жена, що в мене муж пашу.
А я – Маруся. Я – ті Богуслава
У мене є непродаль душа.

О, як він любить, як він мене палить!
Як він мене цілує уночі!
Каблучки пишнає по дах на кожен палець,
Браслети на руках, як шиї дрючі.

І я ходжу, володарка темнощів,
Скрипять у тиші двері за дверми.
Блищать очима слуги в темнощах,
мені у ноги стелять килими.

Ох, килими, бервинто калиночки!
Фонтан, жальник і сльози на хор.
Носила я і плахту, і вінчик,
ну, як мені, чи гарно у чадрі?

І мич, і правда – цвіти не жовте.
Люблю чадру – і чорна, і густа.
Коли татарам бредуть мої очі,
ніхто не бачить, як тремтить вуста.

Мого лиця не видно під чадрою.
Мій муж поїхав. Тяжко мені. Жду.
А то б я їм здавалася чужою, –
чого я зблідла і куди іду.

Чого дивлюся в морс, у тумани.
Чого, як тінь, блукаю умрці.
...Бряжчать мені невільницькі кайдани.
А я шукаю сонячні ключі.

Ліна Костенко

1. Вірш суголосний із твором, у якому героїня

А стає тополею
Б приводить козаків на війну
В іде на пошуки
Г складає співанки
Д випускає птахів-немовляткам

2. У поезії є алюзія на

А думу
Б баладу
В дитячий вірш
Г пісню
Д історичну пісню

3. Порівняння є в рядку

А Високий дуб, по-українськи – велить.
Б У мене є непорушна душа.
В І меч, і прикол – цвіти не віночі.
Г Ніхто не бачить, як тремтять кусти.
Д Чого, як тінь, блукаю уночі.

4. Автором вірша є мистець, якій належить рядок

А Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач, не журися.
Б Мови, квіти зійдуть – і настане
Ще й для мене весна весна.
В Весна іде назустріч нам,
Вона в сей час нам рада.
Г Україно, ти моя молитва,
Ти моя розкуш мікова...
Д Людей мільярди і мільярди слів,
а ти їх часто вимовити вперше!

5. Ключовими до ідейного змісту вірша є всі слова рядка

А творіння, чадра, ключі, душа
Б володарка, шелеми, чадра, муж
В спуть, кинем, очі, ключі
Г шия, спуть, чадра, вінчов
Д кайдучки, брислети, дужчі, кинем

Відповіді

1	2	3	4	5
Д	А	Д	Д	А

Тестові завдання № 10 «Алюзії творів»

Народе мій, воскреслий, що з тобою?
Невже ти ще не скинув ти з долонями,
Щоб знов укритись рабською гнилою

І добровільно, світом на кивок,
Вернутись до свого сусіді в клуні,
Де ти вже був, де тряслись ті кістяки

Побитий ломарем в бадьорій гуті
За волею й державною сивою?
Невже сибірські тайги шарпи

Змарнили наше тяжке дерево?
Невже забув ти клич Гонтаюку?
З дітей твоїх, із бур'янів та глею?

Ще сталося тепер, коли ти вгору
Повинен вийти – у комарин безлюдні
До сонця й зір небесного сапфіру?

. . . . . .

Але година надійшла остання –
Не дайся вмнути у невдаваю,
Не зрадь свого звитяжного повстання

Пустуть на тебе чути дзвонкі,
Ласкаве, як тенетря в Магдалині,
І тепле, наче вірш Соломонів...

Не стань шобою, кивком на Майдані
Тягар державотворчих зобов'язань,
Не дай вовкам кубанним в душах

Нечемних чварів і заклятих ваень
Бо знову та пронесуться в ночі,
Вже не як брат, а як сталевий в клоч.

Дорогий мене ці вклони (поклони)
Цей голос рожевого й перистого в...
Бо я – твій сон, що в нас, мій пустоцвіт
Сплив твій сон, жаска під ночі.

Леонард Дмитренко

1. Розуми про минуле і майбутнє народу, заклик до духовної єдності співзвучні віршу й творам, персонажами якого є

А Карпо, Мелашка, Пашка
Б Мосій, Рина, Уля
В Андрон, Дехтя, Мойсей
Г Григорій, Мелашка, Наталка
Д Палагна, Юра, Іван

2. Цей твір є

А думою
Б серенадою
В сонетом
Г баладою
Д історичною поемою

3. У ліричному творі є всі художні засоби, ОКРІМ

А епітета
Б метонімії
В порівняння
Г гіперболи
Д фрамментизму

4. Автором вірша є митець, якій належав до

А «київських молодиків»
Б поетів «української школи»
В театру корифеїв
Г шістдесятників
Д постмодерністів

5. Рядки

Бо я – твій син, мої в мене знані пустині
Стелю тобі свої зелених під ноги

є свідченням

А тяжкої долі народу
Б готовності віддати своє життя народові
В витривалості українців
Г властивої українцям хоробрості
Д української обмеженості

Відповіді

1	2	3	4	5
В	Б	Г	Г	Б

Тестові завдання № 11 «Малі твори»

Маленьке – не смішне,
Адже мале і зерно,
Що силу велетнем і тепом пне.
Мале тоді смішне,
Коли воно мізерне,
Коли себе виставить над усе.
Але скажіть, хіба завжди мали,
Хіба такі випадки не були,
Коли мале, як прапор, вславляли
І йшли за ним народи, мов осли?

І чи тоді мізерне та смішне
Не оберталось раптом у страшне?

Василь Симоненко

1. Автора вірша називають

А «імператором строф залізним»
Б сонцепоклонником
В Каменярем
Г «співцем молодої української поезії»
Д «рушієм кожного духу»

2. Вірш належить до того ж жанру лірики, що й твір

А «Балада про оонишник»
Б «Уривок з поеми»
В «Пам'яті тридцяти»
Г «Ви щастя, як лиш цілестить...»
Д «Бідолашна Панна»

3. У вірші є всі художні засоби, ОКРІМ

А порівняння
Б синекдоли
В риторичного питання
Г анафори
Д оксюморона

4. Рядки *«Мале, як прапор, вславляли / І йшли за ним народи, мов осли»* **перегукуються з творами, у якому є образ**

А річки Десни
Б тьоті Моті
В хутора Хмарище
Г пня у черзі
Д річки Оскіл

5. Ідею твору передано в рядку

А «чорно лиє сяєм зелений і теплий»
Б «за маєм цвіт каркіт»
В «маєшнет – не смішно»
Г «мізерне ставить себе над усе»
Д «мізерне та смішне може бути страшним і небезпечним»

Відповіді

1	2	3	4	5
Г	А	Д	В	Д

Тестові завдання № 12 «Аналіз твору»

Нашов вечір потребу замовку
на сплений обрій, на волошкий сад,
і йому з крин жовтрову стежу
сузір'їв перших золотавий ряд.

Сяє вишкіс: ніч коротка вигну,
і вечерний колір спочить рад.
Десь кумкають жаби, і срібну нитку
прядо одинокий хор цикад.

Вслухаюся в чуйну, дрожливу тишу,
бомель її спокоїть, ледве дишу, –
і раптом тиша перекидає в шум

земля як мідь дзвонить і лине д'горі,
ростуть дерева, наливають зорі,
і б'ють джерела світодарних дум.

Абдулайо Драй-Хмара

1. Твір належить до лірики

А філософської
Б історичної
В громадянської
Г пейзажної
Д патріотичної

2. «Сяє вишкіс» – це художній засіб

А метафора
Б метонімія
В синекдоха
Г гіпербола
Д епітет

3. Твір написано у віршовій формі, що в основу

А «У теплі дні збирання винограду»
Б «Стрепіт слова, коли вони мовчать»
В «Два кольори»
Г «О слово рідне! Орле скутий!...»
Д «Балади про сонцевіж»

4. Неправильним є твердження

А хронотоп осені у творі – вечір тиші
Б за родовою ознакою цей твір лричний
В в образі саду зображено Батьківщину
Г за жанром твір є верлібром
Д у перших двох строфах зображено дивовижну жіночу природу

5. Магія ночі, золотий колір, язичницькі мотиви – ці ключові поняття **з віршем, у якому ключовими є слова**

А асфальти, сворини, зоєм
Б струни золоті, Фауст, дзвін чарок
В Марія, золотий горіх, земля
Г кремезний чумак, Малета, паратіни
Д зорі сурогучені, колиска, небесі

Відповіді

1	2	3	4	5
Г	Б	А	Г	В

Тестові завдання № 13 «Аналіз твору»

Невичерпальність

Тяжким хрестом лежать шляхи,
Ясні в ночах, вони сліпі вдень.
Рамено – з заходу на схід,
Рамено – з півночі на південь.

І так роз'яте – вже, –
Вогонь буття не загасить
Невичерпаний дух живий!
Яка непереможна сила!

Гнобить, калічить, трощить рід,
Ворожить, випускають чари, –
Здається, знищено вже й слід,
Лиш потурнаки в кайдарі.

Гень Стефанів і Кочин,
Ось – Кленовський, Лесь – квіти
Сяєва страждальної землі,
Нарешту знайшли дітей

А то підхопив могуж
Вузлами нашій піли рясн,
І вирви Божиним грозе
Нам Прометей дух Тарнів
Сергій Мельник

1. У вірші є алюзія на твір Т. Шевченка
А «Ні умру, то сподівайте...»
Б «Кавказ»
В «І вертепи, і жовчі, і непорозуміння...»
Г «Сон (У вашого сина доля)»
Д «Катерина»

2. У рядках *«вогні в ночі, вогні стрілі вікна»* автор використовує художній засіб
А епітету
Б алегорії
В метафори
Г гіперболи
Д оксиморон

3. Щоб вистояти й творити, ліричний герой черпає сили з усіх джерел, ОКРІМ
А свого народу
Б України
В українського слова
Г вогнів
Д Прометея

4. Головна душа твору – це
А Україна несуща нести свій тяжкий хрест
Б віра – страшна й небесочна сила
В слово – зброя могуча
Г український народ – незнищенний
Д вихода вбачає в любині гуманність

5. Автор вірша є представником
А ВАПЛІТЕ
Б ланк-борської групи поетів
В київської школи неокласиків
Г шістдесятників
Д празької школи поетів

Відповіді

1	2	3	4	5
Б	Д	Г	Г	Д

Тестові завдання № 14 «Аналіз твору»

Навіщо ти, Марусю, йшла молитись
У Київ-град, долаючи утому?
У цьому світі вдруге народитись
Іще, напевно, не вдалось нікому.
Кому несла свій хрест, свою провину,
Свою любов?
Чеснім?
Старцям безсонним?
За кого потерпала до загину
Тиж, як день, проносила в безсонні?
Не вартий він, той Гриць, такої муки.
Його любов – до дна лопнула трава.
А ти здіймала у жесткім руки
І просила смерті, бо життя не рвала.
Крутоні – святі й нетлінні мощі
(Усіх одразу важко й пом'ятуть).
Чого шукала в Києві на проці,
Моя Марусю?
Квітів?
Спокуси?
Чи, може, дива? Щоб лиш помолитись,
Душею й тілом вознестись у Слові.
Навіщо ти, Марусю, йшла молитись?
Ти й так свята – у пісні та в любові.
Василь Лопушан

1. Авторка епіграфа належить до
А київської школи неокласиків
Б шістдесятників
В МУРу
Г ланк-борської групи поетів

Д прямої лексики поезії

2. У наведеному рядку іншої НЕМАЄ

А лексичного повтору

Б метонімії

В фразеологічного звороту

Г алегорії

Д риторичного звертання

3. У вірші НЕМАЄ мотиву

А туги за рідним краєм

Б святості людської душі

В зради кохаючої людини

Г ролі митця в суспільстві

Д цінності людського життя

4. На прохану до Києва йшли також героїня твору

А Панаса Мирного

Б І. Франка

В Івана Нечуя-Левицького

Г В. Підмогильного

Д О. Кобилянської

5. Проблему зради, вирушену у вірші, змальовано у творі

А «Три вогні з пожежами»

Б «Звенигора. Десна»

В «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

Г «Лісова пісня»

Д «Інститутка»

Відповіді

1	2	3	4	5
Б	Б	А	В	Г

Тестові завдання № 15 «Аналіз твору»

Чи ще далеко нам до роздорожжя,
Де з добротою розійдеться лесть,
А з мовчанням – підлота злагодожа,
А з правдою – брехня, що в парі йдуть?

Чи без кольорів буде гарна рожа?
Чи не загубить людство власну суть,
Як радість звуваління зогнана
Одним-одна, а лютуж проживуть?

Я знаю, друже, що на тім розпутті,
Де кара почуття, нас здавна скуті,

Повинні роз'єднатися колись.

Щонайність не розлучиться з любов'ю,
І не волею буде кров, а кров'ю,
І людство не загине, не журись!

Дмитро Павлюк

1. Автор твору належить до того в літературних угрупованнях, що

В

А Миколи Хвильового

Б М. Рильського

В І. Драч

Г О. Забужко

Д Є. Маланюк

2. Правильним є твердження про те, що твір

А за жанром є сонетом

Б написано верлібром

В за родовою ознакою є лірО-епічним

Г належить до інтимної лірики

Д написано у формі діалогу

3. У вірші використано

А гіперболу

Б алегорію

В антитезу

Г інверсію

Д паралелізм

4. Рядки

Як радість мінливіша тонкою
Одним-одна, а сяєтьм-проживуть?

перегукуються з піснею, у якій основний образ

А усміхнена сонце

Б сонця, що йшло на вечорниці

В лиця в місячне вилиш ночі

Г червоних блискавиць

Д історична старого шляхи

5. У творі НЕМАЄ мотиву

А пізнання прекрасного в поєднанні з злобою

Б протистояння добра і зла

В незнищенності людства

Г заперечення високого мистецтва

Д суті людського життя

Відповіді

1	2	3	4	5
В	А	В	Д	Г

Я – автор власного життя!
Усіх – мій найкращий друг і порадник.
Як лише палитра фарб
у мас будемо життя.
Я вірю в усіх!
Обов'язково досягну своєї мети!
Усі негаразди я сприймаю як маленькі
тестові, що час від часу зустрічаються на
життєвому шляху.
Щодня розвиваю свої здібності, долаю
невпевненість, слабкість духу, лінь.
Життєва мета надає мені
як можливе сприйняття дійсності,
формує активну життєву позицію.
Я вірю у свою власну вірну, тому
обов'язково досягну усього!!!

VIII. ВІДЕОТЕКА

Літературні відеоекранізації

№	Письменник	Посилання	QR-коди
1	Григорій Сковорода Іван Котляревський Григорій Квітка- Основ'яненко Тарас Шевченко Панас Мирний	https://cutt.ly/pu47jmd	
2	Іван Нечуй-Левицький Панас Мирний Іван Карпенко – Карий Іван Франко	https://cutt.ly/Bu47U2P	
3	Михайло Коцюбинський Ольга Кобилянська Леся Українка Микола Вороний Олександр Олесь	https://cutt.ly/Yu47Vx3	
4	Павло Тичина Максим Рильський Микола Зеров Миколи Хвильовий Юрій Яновський Володимир Сосюра	https://cutt.ly/Su45ryz	
5	Виграм Полянський Остап Вишня Микола Куліш Богдан-Ігор Антонич Олександр Довженко Андрій Малишко Олесь Гончар	https://cutt.ly/m45ypN	
6	Василь Симоненко Григор Тютюнник Василь Стус Іван Драч Ліна Костенко Іван Багряний Світлана Мальцева	https://cutt.ly/bu45SU	

7	Леонід Кононович	https://cutt.ly/bu45CT	
8	Сергій Жадан	https://cutt.ly/ru47Ju	
9	Тетяна Малярчук	https://cutt.ly/Yu46ur3	
10	Тимофій Гаврилів	https://cutt.ly/bu46q5	
11	Дмитро Кашеєв	https://cutt.ly/ru46ur	
12	Андрій Любка	https://cutt.ly/ru46q3	
13	Сергій Батурин	https://cutt.ly/ru46u3	

14	Юрій Андрухович	https://cutt.ly/bu4yXVA	
15	Ірен Роздобудько	https://cutt.ly/ku6Zy	
16	Любов Водгун	https://cutt.ly/ku465uP	
17	ТОП-5 художніх творів українських письменників 2016 р.	https://cutt.ly/ts7qaau	
18	ТОП-7 художніх творів українських письменників 2017 р.	https://cutt.ly/Vn5qiYq	
19	Новинки в історії розвитку сучасної української літератури 2016 р.	https://cutt.ly/mn7qWdV	
20	Новинки в історії розвитку сучасної української літератури 2017 р.	https://cutt.ly/Tn7qUyS	

Аудіокласти

№	Назва твору	Посилання	QR-код
1	Фольклор		
2	«Повість минулих літ»		
3	«Слово про похід Ігорів»		
4	Григорій Сковорода		
5	Іван Котляревський		
6	Тарас Шевченко		
7	Панас Куліш		

8	Іван Петрович Лопатинський		
9	Павло Маркович		
10	Іван Карпенко-Карий		
11	Іван Франко		
12	Михайло Коцюбинський		
13	Василь Стефаник		
14	Ольга Кобилянська		

15	Леся Українка		
16	Микола Вороний		
17	Олександр Олесь		
18	Павло Тичина		
19	Максим Рильський		
20	Володимир Сосюра		
21	Микола Хвильовий		

22	Валер ян Пшеничний	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/71180/	
23	Юрій Яневський	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72411/	
24	Остап Вишня	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/71480/	
25	Богдан-Ігор Антонич	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/71600/	
26	Михайло Кулиш	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/71611/	
27	Андрій Малишко	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/71721/	
28	Олександр Довженко	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/71911/	

29	Василь Симоненко	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72120/	
30	Іван Драч	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72320/	
31	Дмитро Павличко	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72460/	
32	Василь Голобородько	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72600/	
33	Василь Стус	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72720/	
34	Ольга Гончар	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72840/	
35	Ліна Костенко	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/72911/	
36	Григір Тютюнник	https://uart-ua.net/text/text/ua/ukr-literature/73070/	

37	Світлана Міхалкіна		
38	Іван Багряний		

Художник –
Михайло Пригара

© «ЛЕГІНАЙ МИСТЕЦТВО ХУДОЖНЬОГО СЛОВА»

IX. УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО (САМОПЕРЕВІРКА)

Завдання: розгадати ребуси – прочитати письменників.

© «ЛЕГІНАЙ МИСТЕЦТВО ХУДОЖНЬОГО СЛОВА»

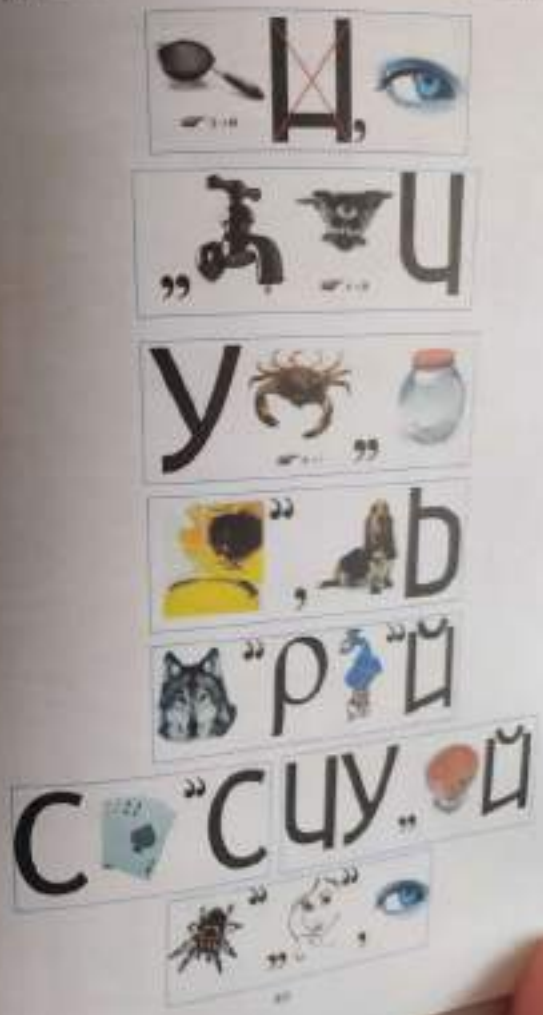

Картки «Аналіз художніх творів»

Назви художніх творів	Посилання на картки	QR-коди
«Ой Морене, Марененку»		
«Чи не той то Хміль»		
Маруся Чурай «Вісоть вітри, вісоть буйні»		
Маруся Чурай «Засвіт встали козаченьки»		
«Дума про Марусю Богуславку»		
«Ой летіла стріла»		
Нестор Літописець «Повість минулих літ»		
Нестор Літописець «Повість минулих літ»		

«Слово про полк Ігорів»		
«Слово про полк Ігорів»		
Григорій Сковорода		
Григорій Сковорода «De libertate»		
Григорій Сковорода «Всякому місту – звичай і права»		
Григорій Сковорода «Бджола та Шершень»		
Афоризми Григорія Сковороди		
Іван Котляревський		

Іван Котляревський «Енеїда» (№ 1)	
Іван Котляревський «Енеїда» (№ 2)	
Композиція «Енеїда»	
Іван Котляревський «Наталка Полтавка» (№ 1)	
Іван Котляревський «Наталка Полтавка» (№ 2)	
Висловлювання про Тараса Шевченка	
Тарас Шевченко	
Тарас Шевченко «Іванко»	

Тарас Шевченко «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»	
Тарас Шевченко «Кавказ»	
Тарас Шевченко «Катерина»	
Тарас Шевченко «Сон (У всякого своя доля»)» (№ 1)	
Тарас Шевченко «Сон (У всякого своя доля»)» (№ 2)	
Пантелеймон Куліш	
Пантелеймон Куліш «Чорна рада» (№ 1)	

Пантелеймон Куліш «Чарна рада» (№ 2)		
Іван Нечуй-Левицький		
Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»		
Панас Мирний		
Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»		
Іван Карпенко-Карий		
Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля»		
Висловлювання про Івана Франка		

Іван Франко		
Іван Франко «Захар Беркут»		

Картка самооцінювання знань, умінь, навичок учнів / учениць

Зрозумілий учню / ученицi матеріал	Прослухав / прослухала	Самооцінка знань, умінь, навичок учня / учениці										
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Гра «Знати літературу – не вдруге!»

Завдання визначити, які з українських письменників, перелічених програмою ЗНО, народилися в регіонах України, позначених цифрами. Потім обернути жетон-ключ, а звернути увагу на цифри з відповідною кількістю прапорців (прикрашу). Прочитайте ці слова, терміни, імена, пов'язані з цими історичними (географічними) центрами. Скористатися цим ключем, щоб прочитати текст та географічні назви, зашифровані, знайдіть назви, вивчені.

Інші картки ви можете знайти за посиланням: https://qurl.ly/IWzwv9U

Пригадайте драматичні твори за цими ілюстраціями

Вправа «Інше»

Завдання визначити жанри творів.

ТВІР / ОБЕЛІСК	АВТОР	ЖАНР	СИМВОЛИ	ПРОБЛЕМАТИКА	ХУДОЖНІ ЗАСОБИ
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					

ТВІР / ОБЕЛІСК	АВТОР	ЖАНР	СИМВОЛИ	ПРОБЛЕМАТИКА	ХУДОЖНІ ЗАСОБИ
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					

ТВІР / ОБЕЛІСК	АВТОР	ЖАНР	СИМВОЛИ	ПРОБЛЕМАТИКА	ХУДОЖНІ ЗАСОБИ
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					

ТВІР / ОБЕЛІСК	АВТОР	ЖАНР	СИМВОЛИ	ПРОБЛЕМАТИКА	ХУДОЖНІ ЗАСОБИ
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					

ТВІР / ОБЕЛІСК	АВТОР	ЖАНР	СИМВОЛИ	ПРОБЛЕМАТИКА	ХУДОЖНІ ЗАСОБИ
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					

ТВІР / ОБЕЛІСК	АВТОР	ЖАНР	СИМВОЛИ	ПРОБЛЕМАТИКА	ХУДОЖНІ ЗАСОБИ
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					

Вправа «Хрестики – нулики»

Такий прийом можна використовувати до будь-якого прослуханого, прочитаного чи дивленого твору. Діти об'єднуються в 2 команди: І – ставить хрестик після правильної відповіді, ІІ – нулик. Перемагає та, котра закреслила свою горизонтальну, вертикальну або діагональ. Також прийом «Хрестики-нулики» можна використати для того, щоб за системою відповісти всі запитання стосовно твору, прочитаного на уроках.

Умови гри
Розгляньте світлину.
1. Укажіть автора та назву твору.
2. Жанр твору.
3. Усі асоціації, пов'язані із твором.

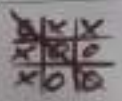

Автор	**Дійові особи**	**Ідея**
Історична основа	**Тема твору**	**Композиція твору**
Проблематика	**Що найбільше вразило?**	**Чим мені запам'ятався цей твір?**

Я – успішна особистість!
Зможу стати впевненою (-ним), відповідальною (-ним), незалежною (-ним), цілеспрямованою (-ним).
Я пробуджую в собі зерно надії, що все буде добре. Вірю, що успіх не за горами!

Відповіді до кросворда

1.	«Лілея» [illegible]	11.	«Любить Україну»
2.	«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	12.	«Кайдашева сімейка»
3.	«Катерина» Лепка»	13.	«Ой летіли журавлі»
4.	«Чайка [illegible]»	14.	«Кобзар» [illegible]
5.	«Марна рада»	15.	«У тенеті [illegible] Мирна [illegible]»
6.	«Майстер корабля»	16.	«Вона [illegible] [illegible]»
7.	«Пні забутих [illegible]»	17.	«Дай [illegible]»
8.	«Сяйво [illegible] [illegible]»	18.	«Три [illegible]»
V.	«Лебедині [illegible]»	19.	«Закрит [illegible] [illegible]»
10.	«Іван Бондар»		

Вправа «Знаю всі літературні напрямки»

Завдання: опрацювати літературні напрямки, визначити, які напрямки мистецтва знати відео, у якому потрібно відтворити [illegible] ять.

«Установіть відповідності»

ПІСНЯ

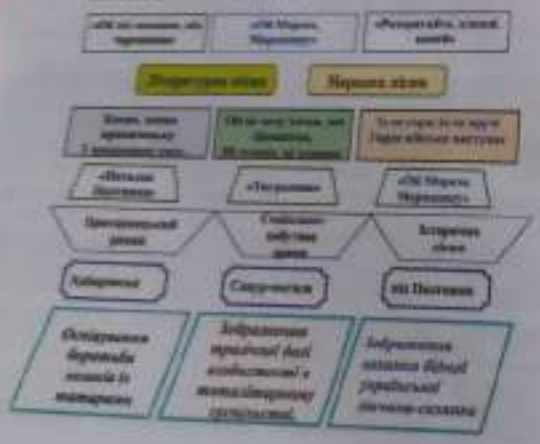

Вправа «Знайди пару»

Завдання: установити відповідність між персонажами художніх творів, що перебувають у тяжкурній гармонії (один персонаж є зайвим)

«ЛІТЕРАТУРНЕ СЕРЦЕ»

Вправа «Асоціації»

Завдання: визначити художній твір (твори) на основі слів та картинок.

АНДРЮША
ДОКТОР ГАЛАБА
НОВЕЛА
МОТИВ ДОРОГИ
ХАРКІВ
тьотя Моня
Мина Мазайло
УКРАЇНІЗАЦІЯ
МАЯКНІН
УКРАЇНСЬКА МОВА
РИНА
КОМЕДІЯ ТИПІВ ТА СИТУАЦІЙ
КУРСЬК

Інші 20 завдань ви зможете знайти за посиланням: https://cutt.ly/hWIBO

Вправа «Літературне колесо»

Онлайн-тести, ігри, вправи

Флешкартки «Усна народна творчість» https://cutt.ly/Tmgwsdr	Інтерактивна гра «Світлина з твору - герой» https://cutt.ly/Tmgx2tgi	Інтерактивна гра «Підготовка до ЗНО: слова-маркери» https://cutt.ly/mgrtyz

Гра на відповідність «Автор твору – герой» https://cutt.ly/TmgxMG1	Гра на відповідність «Автор твору – стиль» https://cutt.ly/Lmgxf1Ml	Гра на відповідність «Жанр твору – назва твору» https://cutt.ly/Tmgxf6B
Онлайн-тест «Підготовка до ЗНО» https://cutt.ly/9mgvUjU	Онлайн-гра «Образи, символи, герої – назва твору» https://cutt.ly/mgxGJRO	Гра на відповідність «Автор – назва твору» https://cutt.ly/DmgxxxM
Онлайн-тест «Повторення вивченого з української літератури в 9 класі (тест 1)» www.classtime.com/code/RJGZ43	Онлайн-тест «Повторення вивченого з української літератури в 9 класі (тест 2)» https://vofinalcsupad.com/tgc3/zaphizk6a	Онлайн-тест «Гамма життєстійкості художніх героїнь» (9 кл.) https://cutt.ly/TmgF22o

Онлайн-вправа «Повторення персонажів художньої твори» (9-11 кл.)	Онлайн-вправа «Відкриття художнього персонажа за цитатою» (10 кл.) https://wordwall.net/uk/resource/22101	Відповіді до онлайн-вправи «Виявлення художнього персонажа за цитатою» (10 кл.) https://cutt.ly/Tvq4EHO
Онлайн-гра «Літературні напрямки» https://wordwall.net/uk/resource/22098	Онлайн-гра «Пеньоніти» https://www.classtools.net/random/22101_63gGK3	Онлайн-вправа № 1 «Художні персонажі» http://www.classtools.net/random/202004_8tPONZ
Онлайн-вправа № 2 «Художні персонажі» https://www.classtools.net/random/202001_V1ieeb	Нагороди колекціонеру https://www.classtools.net/random/202004-2VEtM1	Літературні напрями 11-19 ст. https://www.classtools.net/random/202004-a7yUUz

Літературний кросворд «Герої творів» (10-11 кл.) https://learningapps.org/watch?v=pnk4rpr222	Гра «Генетична конга» (10-11кл.) https://learningapps.org/watch?v=pn4ri9ik21	Відповідність «Назва твору, жанр, герой» (10 кл.) https://learningapps.org/watch?v=pn7ma8ik21
Числова пірамід «Від минулого до сьогодення» (10-11кл) https://learningapps.org/watch?v=pt8ny4ik21		

РОЗДІЛ X
ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Оцінювання української літератури є досить складним процесом, тому ми пропонуємо для вас низку практичних рекомендацій, що допоможуть зробити освітній процес цікавим, логічно пов'язаним, ефективним:

1. Ставтеся з повагою до мистецтва українського слова, воно вчить до чи-бра терпимим. Не ігноруйте родну літературу: за нею культурні надбання, пам'ять нації, скарб духовності.

2. Ознайомтеся з програмою ЗНО з української літератури. На її основі складіть свій самопідготовчий жанчик: перелік тем, кількість годин на їх вивчення, обмежіть читі дедлайни. Наприклад, розділ «УНТ» варто опрацювати до 15 вересня, «Давня українська література» – до 1 жовтня, «Українська література II половини XVIII – початку XX століття» – до 1 грудня, «Українська література XX століття» – до 1 березня, «Українська література XXI ст.» – до 15 березня, значитися аналізувати драмний твір необхідно до 1 квітня, узагальнення й систематизації вивченого доцільно організувати впродовж 1 – 1,5 місяця. Таким чином, 1-15 травня ви будете готові до ЗНО, решту часу можна приділити психологічній підготовці до іспиту та створенню узагальнювальних схем у формі інтелект-карт (за методом Мітчелі).

3. Знайдіть усі твори, передбачені програмою ЗНО, від УНТ до письменників-емігрантів (рекомендуємо ознайомитися із творчістю письменників XXI ст.). Оберіть найбільш оптимальний для вас варіант: якщо не встигли чи вмостелися – краще прийдіть / книги в бібліотеці, як розкладуєтеся художні твори, якщо вдома – завантажте їх на комп'ютер чи google-диск. І найголовніше – прочитайте / прослухайте їх. Робіть це поступово, а не за останній тиждень до іспиту, у такому буде «кашка».

4. Щодня знаходьте хоча б 30 хвилин для спілкування з книгою! Читайте українською не лише твори, передбачені програмою ЗНО, а й тексти сучасних авторів. Розвивайте свої літературні смаки: знайомтеся із творчістю нових письменників.

5. Збільшуйте власний словниковий запас: чим більше книг прочитаєте, тим більше дізнаєтеся й запам'ятаєте нових слів, що стануть у пригоді під час написання власного висловлення. Крім того, читання – ще чудовий засіб підвищення власного культурного розвитку.

6. Якщо хочете запам'ятати роботу мозку та покращити пам'ять, то прислухайтеся до порад вчених: регулярно читайте літературу. Під час такого процесу чудово тренується мозок, а саме його «творчі м'язи», які пізніше нам віддячать продукуванням нових ідей.

7. Коли ми читаємо книгу, то розвиваємо уяву й креативність, адже малюємо, фантазуємо, порівнюємо, розмірковуємо, чуємо звуки, малюємо образи, відчуваємо запахи.

8. Тільки читання розвиває вміння аргументувати свою думку, аналізувати та підвести сумнівну інформацію. Тривалість життя людей, які захоплюються читанням, на думку дослідників, у середньому на два-три роки більша, ніж у тих, хто нічого не читає.

Я – мандрівник, тому вас йду в світ
з українською літературою!

У твоїх до ЗНО
щоден!
Знай: у тебе
неодмінно все вийде!

ВИСНОВКИ

Щойно Ви подолали і свою сьогоднішню мапу, що одно обмежений (мінімальний) ознайомив вас з результатами вивчення даних розмитих діяльностями 10 різних культурних Україні – І. Котляревський, Г. Квітка, М. Лисенко, Н. Кобилянська, Т. Шевченко, Л. Українка, Ф. Рудинський, І. Франко, А. Тарновський. Ліквідовуючи колектив учнів у цей посібник ви знаєте знання, уміння, навички, а й душу та серце щодо найкращого сприйняття вами мистецтво українського слова, гарного використання національних скарбів, читання у процесі підготовки до ЗНО, уміння руху до сьогодні мети – скласти ЗНО на найвищі бали!

1. У розділі «Теорія літератури» ґрунтовними відомості з мистецтва художнього слова відповідно до програми ЗНО. І дано більше – для успішного навчання в якому можна інформацію представлено як у вигляді суцільного тексту, з кожною інфографіка, схема, таблиця, що сприятиме кращому вивченню та розумінню інформації.

2. Усна народна творчість – це джерело, з якого бере свої витоки вся література. У житті українського народу фольклор займає важливе місце. Він є основою національної, моєї мови, історії, нас як нації, адже, що не дає збитися зі колишнього. Для відповіді на питання: хто ми? яке наше коріння? хто наші герої? УНТ допомагає дізнатися пов'язує ми із предками, передачею їхньої досвіду, думки, віри, дитинства, мудрості і краси, взаємини з людьми та природою. У розділі «Усна народна творчість» ми зібрали для вас усі необхідні для ЗНО твори, які ви можете вивчити й легко повторити завдяки сучасним інтерпретаціям відомих та ігрим, виконати домашнє завдання. Тож вивчайте й обирайте народну творчість, передавайте своїм нащадкам і прикрасам звичаї, традиції, обряди, щоб не забути своє коріння, свій родовід, щоб не стати зрадниками!

3. Давня українська література – це бездонна скриня, на дні якої в собі безліч таємниць та скарбниць. Вони надихнулися лише тому, хто її знайшов та відкриє: перші в молодому старовинним сторінками кращих зразків письменства початкової доби, вже увібрали в себе величні та цінні сторінки нашої історії: добу Київської Русі, розквіту Галицько-Волинської держави, монгольсько-татарської навали, періоду під покровами Великого князівства Литовського, в складі Речі Посполитої, національно-визвольного повстання під проводом Богдана Хмельницького, можливої боротьби козаків, як тоді російські царі не поневолили нашу країну. На такому ґрунті творилися, розвивалися, видозмінювалися, виробляли свою внутрішню систему, зазнати давня українська література. На жаль, ми сьогодні не високо від цієї тодішньої письменства, адже вивчає частково твори XI-XVIII ст. вивчена, проте можемо черпати безцінний досвід із творів, які збереглися завдяки старанним нашим предкам. Саме давня українська література підготувала міцний фундамент для становлення, розвитку нової української літератури. Маємо надію, що цілеспрямоване та ретельне вивчення цього розділу допоможе вам успішно реінформувати художній світ давньої літератури, дотягнутися до безцінної пам'яті наших предків, глибше пізнати своє національне коріння, упевнено крокувати в майбутнє.

4. Кінець XVIII ст. – початок нової епохи в історії української літератури, епоха пробудження національного життя. Саме в цей час вперше зазнала

нова українська мова на сторінках творів батька нової української літератури, Івана Котляревського, національне письменство на шлях нового періоду: Сентименталізм, романтизм, класицизм, неокласицизм, модернізм, літературному процесі. Література цього періоду стала одним із важливих шляхів формування національної свідомості, у результаті твори стали дзеркалом, у якому відображалися складні політичні, економічні, соціальні, що після вивчення творів цього розділу ви зможете, якщо не будь-ласка, вільно жанрову до свободи.

5. XX століття є найвеличнішим етапом для української літератури. У той період утверджуються нові мінливі процеси, зосереджуються в конкретності нові художні системи. У той же час продовжують жити класицизм, романтизм, реалізм, натуралізм. Одне за одним з'являються в літературі нові таланти, зарекомендовані дослідниками, що можуть розвинутися різно напрям. Тож, спробуємося нас, справжніми учнями, ми не можемо дозволити літературний твір в організації єдиної з культурним життям, вивчити окремі художні явища в українській літературі та пов'язувати їх із загальнолюдськими тенденціями та світовим досвідом. Будьте майстрами своїх виробок, які під звуки «Металолійного вальсу» та «Пісня пісні» сміливо вирушать в інший життя!

6. У VI розділі «Українська література XXI століття» авторам доступна можливість інформацію про жанрово-стильові розмаїття літератури в XXI ст. поезія, прозі, драмі в періодиці. Варто зауважити, що цей розділ містить не лише відомості про представників постмодернізму, неомодернізму, але й наведені уривки багатьох творів та їхній аналіз. Тут ви знайдете тести, завдання, інфографіку, схеми, гру «Чорне – біле», вправу «Уявіть сучасного письменника», а також підсумковий контрольний тест для перевірки знань. Маємо надію, що все це допоможе вам краще зрозуміти українську літературу XXI століття.

7. У розділі «Завдання нового типу (аналіз ліричного твору)» представлено 15 зразків аналізу віршів вітчизняних авторів. Такі завдання дозволяють застосовувати знання в нових, нестандартних умовах, розвивають уміння аналізувати, зіставляти факти, робити висновки, складати уявлення в цілісну картину.

8. У розділі «Вікторина» ми обрали для вас вправи, які містять відеоресурсів «Літературна хвилинка», що допоможе узагальнити знання письменників, вивчення творчості яких передбачено програмою ЗНО. Також такі відеоматеріали відкриють нас кілька сторінок сучасної української літератури. Крім того, тут є активні посилання на всі літературні твори, їх аналіз тощо. Матеріали цього розділу зручно переглядати на слухати будь-коли і будь-де, адже для цього потрібне лише мобільний пристрій. Маємо надію, що матеріал допомагає вам швидко пригадати й узагальнити вивчене. Радимо-порадника є посилання інформаційні, закодовані в QR-коди (розміщені на різних сторінках книги). Вони допоможуть краще пізнати себе та сприятимуть формуванню потреби в самодосконаленні, розвитку позитивного мислення.

9. У розділі «Узагальнення вивченого (самоперевірка)» ми запропонували цікаві завдання, метою яких є повторення вивченого з української літератури, застосування